



Het Nederlandse
Pensioenfonds

HN PF

Jaarverslag

2024

Leeswijzer

Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds is een Algemeen Pensioenfonds dat vanaf 1 januari 2017 operationeel is. Het Nederlandse Pensioenfonds voert in 2024 pensioenregelingen uit in tien van elkaar gescheiden collectiviteitkringen te weten Collectiviteitkring 1, Collectiviteitkring Flexibele regeling, Pensioenkring Arcadis, Pensioenkring Cargill Bioindustrial, Pensioenkring OWASE, Pensioenkring PepsiCo, Pensioenkring Randstad Groep, Pensioenkring Roba, Pensioenkring Sweco en Pensioenkring Xerox. Ten behoeve van het bestuur en beheer van Het Nederlandse Pensioenfonds beschikt Het Nederlandse Pensioenfonds over een bestuursbureau waarvoor een afzonderlijke administratie wordt bijgehouden (hierna: Bedrijfsomgeving).

De indeling van het jaarverslag is wettelijk voorgeschreven. In dit jaarverslag vindt u voor de Bedrijfsomgeving en voor iedere collectiviteitkring:

- een bestuursverslag en een verslag van het toezichthoudende orgaan (voor de Bedrijfsomgeving is dit de raad van toezicht en voor de collectiviteitkringen is dit het belanghebbendenorgaan);
- jaarrekening en financiële verantwoordingen;
- overige gegevens.

De volledige opgave is weergegeven in de inhoudsopgave op pagina 3.

Alle bedragen in dit jaarverslag zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Inhoud

Kerncijfers

6

Kerncijfers Collectiviteitkring 1	7
Kerncijfers Collectiviteitkring Flexibele regeling	9
Kerncijfers Pensioenkring Arcadis	11
Kerncijfers Pensioenkring Cargill Bioindustrial	13
Kerncijfers Pensioenkring OWASE	15
Kerncijfers Pensioenkring PepsiCo	17
Kerncijfers Pensioenkring Randstad Groep	19
Kerncijfers Pensioenkring Roba	21
Kerncijfers Pensioenkring Sweco	23
Kerncijfers Pensioenkring Xerox	25

Bestuursverslag

27

Bedrijfsomgeving	28
Verslag van de raad van toezicht over 2024	66
Bestuursverslag Collectiviteitkring 1	71
Verslag van het belanghebbendenorgaan	97
Bestuursverslag Collectiviteitkring Flexibele regeling	101
Verslag van het belanghebbendenorgaan	125
Bestuursverslag Pensioenkring Arcadis	129
Verslag van het belanghebbendenorgaan	154
Bestuursverslag Pensioenkring Cargill Bioindustrial	158
Verslag van het belanghebbendenorgaan	184
Bestuursverslag Pensioenkring OWASE	186
Verslag van het belanghebbendenorgaan	213
Bestuursverslag Pensioenkring PepsiCo	217
Verslag van het belanghebbendenorgaan	241
Bestuursverslag Pensioenkring Randstad Groep	245
Verslag van het belanghebbendenorgaan	268
Bestuursverslag Pensioenkring Roba	272
Verslag van het belanghebbendenorgaan	295
Bestuursverslag Pensioenkring Sweco	299
Verslag van het belanghebbendenorgaan	325
Bestuursverslag Pensioenkring Xerox	330
Verslag van het belanghebbendenorgaan	352
Ondertekening bestuursverslag	355

Jaarrekening

356

Jaarrekening Bedrijfsomgeving	360
Financiële verantwoording Collectiviteitkring 1	379
Financiële verantwoording Collectiviteitkring Flexibele regeling	414
Financiële verantwoording Pensioenkring Arcadis	444

Financiële verantwoording Pensioenkring Cargill Bioindustrial	480
Financiële verantwoording Pensioenkring OWASE	515
Financiële verantwoording Pensioenkring PepsiCo	550
Financiële verantwoording Pensioenkring Randstad Groep	582
Financiële verantwoording Pensioenkring Roba	615
Financiële verantwoording Pensioenkring Sweco	646
Financiële verantwoording Pensioenkring Xerox	682
Ondertekening jaarrekening	715

Overige gegevens 716

Statutaire regeling omtrent bestemming van het saldo van baten en lasten	717
Actuariële verklaring Collectiviteitkring 1	718
Actuariële verklaring Collectiviteitkring Flexibele regeling	720
Actuariële verklaring Pensioenkring Arcadis	722
Actuariële verklaring Pensioenkring Cargill Bioindustrial	724
Actuariële verklaring Pensioenkring OWASE	726
Actuariële verklaring Pensioenkring PepsiCo	728
Actuariële verklaring Pensioenkring Randstad Groep	730
Actuariële verklaring Pensioenkring Roba	732
Actuariële verklaring Pensioenkring Sweco	734
Actuariële verklaring Pensioenkring Xerox	736
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	738

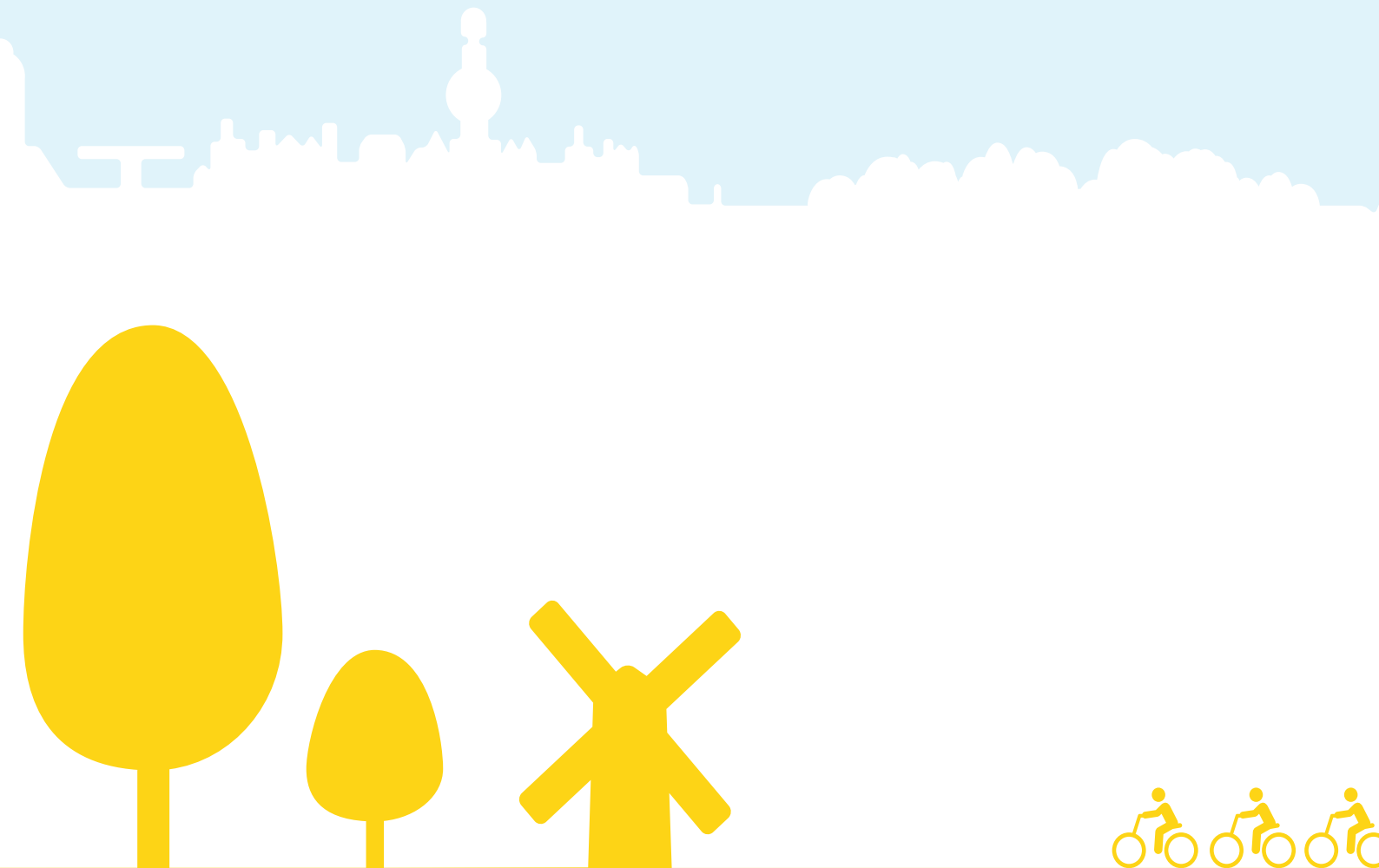
Bijlagen 748

Personalia bedrijfsomgeving	749
Personalia Collectiviteitkring 1	751
Personalia Collectiviteitkring Flexibele regeling	752
Personalia Pensioenkring Arcadis	753
Personalia Pensioenkring Cargill Bioindustrial	754
Personalia Pensioenkring OWASE	755
Personalia Pensioenkring PepsiCo	756
Personalia Pensioenkring Randstad Groep	757
Personalia Pensioenkring Roba	758
Personalia Pensioenkring Sweco	759
Personalia Pensioenkring Xerox	760
Sleutelfunctiehouders, adviseurs, actuaris en onafhankelijk accountant	761
Rapportagenormen Code Pensioenfondsen	762
Bijlage IV SFDR Collectiviteitkring 1	764
Bijlage IV SFDR Collectiviteitkring Flexibele regeling	771
Bijlage IV SFDR Pensioenkring Arcadis	778
Bijlage IV SFDR Pensioenkring Cargill Bioindustrial	785
Bijlage IV SFDR Pensioenkring OWASE	792
Bijlage IV SFDR Pensioenkring PepsiCo	799
Bijlage IV SFDR Pensioenkring Randstad Groep	806
Bijlage IV SFDR Pensioenkring Roba	813

Bijlage IV SFDR Pensioenkring Sweco	820
Bijlage IV SFDR Pensioenkring Xerox	827
Toelichting op de SFDR-rapportage	834



Kerncijfers



Kerncijfers Collectiviteitkring 1

Collectiviteitkring 1 is opgericht op 1 januari 2017. De vergelijkende cijfers hebben betrekking op de sindsdien verstreken periode.

Kerncijfers Collectiviteitkring 1	2024	2023	2022	2021	2020
Aantal werkgevers	5	6	12	11	11
Aantal deelnemers					
Actieve deelnemers	2.297	2.271	3.244	5.166	5.284
Gewezen deelnemers	11.142	11.077	9.870	7.172	6.050
Pensioengerechtigden	533	465	415	383	340
	13.972	13.813	13.529	12.721	11.674
Pensioenuitvoering					
Feitelijke premie	24.057	25.123	30.971	40.262	31.512
Kostendekkende premie	24.707	21.993	38.541	54.258	37.251
Gedempte kostendekkende premie	24.057	23.791	26.791	30.136	21.278
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten	972	875	862	826	462
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	343	320	236	149	82
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	1.437	1184	862	826	462
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	508	433	236	149	82
Uitkeringen	4.125	3.255	3.068	2.927	2.211
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Aanwezig eigen vermogen	38.017	39.236	41.140	40.960	-5.368
Minimaal vereist eigen vermogen	22.029	19.831	17.467	25.877	25.653
Vereist eigen vermogen	88.602	83.303	76.571	97.732	94.023
Voorziening	494.459	443.939	386.626	565.963	567.014
Pensioenvermogen	532.476	483.175	427.766	606.923	561.646
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	107,7%	108,8%	110,6%	107,2%	99,1%
Vereiste dekkingsgraad (in %)	117,9%	118,8%	119,8%	117,3%	116,6%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	104,5%	104,5%	104,5%	104,6%	104,5%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	110,4%	116,1%	109,1%	103,0%	93,5%
Reële dekkingsgraad (in %)	79,5%	82,2%	80,1%	82,3%	75,7%

Kerncijfers Collectiviteitkring 1	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsportefeuille					
Aandelen	169.038	143.026	132.421	186.346	153.173
Vastrentende waarden	363.760	291.420	250.023	331.733	296.981
Vastgoedbeleggingen	62.252	52.234	51.210	81.036	68.669
Derivaten	-100.026	-103.062	-110.673	-1.684	31.784
Totaal beleggingen	495.024	383.618	322.981	597.431	550.607
Beleggingsperformance					
Beleggingsrendement (in %)	6,59%	8,70%	-33,00%	1,35%	12,80%
Benchmark rendement (in %)	9,85%	8,20%	-31,70%	1,41%	13,80%
Kosten vermogensbeheer in % van gem. belegd vermogen	0,40%	0,44%	0,34%	0,28%	0,31%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,08%	0,08%	0,17%	0,04%	0,14%
Totale kosten ratio:					
Totale kosten (excl. Transactiekosten) in % van gem. belegd vermogen	0,68%	0,71%	0,52%	0,43%	0,45%

Kerncijfers Collectiviteitkring Flexibele regeling

Collectiviteitkring Flexibele regeling is opgericht op 1 januari 2023.

Kerncijfers Collectiviteitkring Flexibele regeling	2024	2023	2022
Aantal werkgevers			
Aantal werkgevers	9	7	1
Actieve deelnemers	4.839	3.810	2.234
Gewezen deelnemers	2.200	1.202	449
Pensioengerechtigden	10	6	1
	7.049	5.018	2.684
Pensioenuitvoering			
Feitelijke premie	26.942	22.030	8.746
Kostendekkende premie	26.916	22.192	8.830
Pensioenuitvoeringskosten	733	583	427
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (in euro)	151	153	191
Uitkeringen	52	-	-
Vermogenssituatie en solvabiliteit			
Aanwezig eigen vermogen	834	550	136
Minimaal vereist eigen vermogen	834	509	209
Voorziening	58.545	30.011	7.591
Pensioenvermogen	59.622	31.115	7.727
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	101,4%	101,7%	101,8%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	101,4%	101,7%	102,8%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	101,4%	101,7%	101,8%

Kerncijfers Collectiviteitkring Flexibele regeling	2024	2023	2022
Beleggingsportefeuille			
Vastgoedbeleggingen	7.015	3.694	968
Aandelen	34.482	18.428	4.798
Vastrentende waarden	15.206	7.700	1.829
Derivaten	-366	180	23
Overige beleggingen	17	9	-27
Totaal beleggingen voor risico deelnemers	56.354	30.011	7.591
Beleggingsperformance deelportefeuilles (in %)			
Beleggingsrendement matchingportefeuille (in %)	-3,9%	9,2%	-17,5%
Benchmark rendement matchingportefeuille (in %)	-4,0%	7,9%	-17,3%
Beleggingsrendement rendementsportefeuille (in %)	12,7%	15,6%	-6,9%
Benchmark rendement rendementsportefeuille (in %)	14,6%	14,6%	-7,1%
Beleggingsrendement vastrentende portefeuille (in %)	4,1%	6,9%	-12,2%
Benchmark rendement vastrentende portefeuille (in %)	4,3%	6,0%	-12,1%
Kosten vermogensbeheer in % van gem. belegd vermogen	0,22%	0,23%	0,35%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,04%	0,08%	0,03%
Totale kosten ratio:			
Totale kosten (excl. Transactiekosten) in % van gem. belegd vermogen	1,84%	3,32%	2,68%

Kerncijfers Pensioenkring Arcadis

Pensioenkring Arcadis is opgericht op 1 juli 2018. De vergelijkende cijfers hebben betrekking op de sindsdien verstreken periode.

Kerncijfers Pensioenkring Arcadis	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Aantal werkgevers	4	4	4	4	3	3
Aantal deelnemers						
Actieve deelnemers	2.197	2.356	2.354	2.308	2.204	2.176
Gewezen deelnemers	4.240	4.011	3.858	3.702	3.626	3.516
Pensioengerechtigden	2.725	2.751	2.739	2.708	2.603	2.597
	9.162	9.118	8.951	8.718	8.433	8.289
Pensioenuitvoering						
Feitelijke premie	30.271	28.583	29.383	29.282	24.659	24.626
Kostendekkende premie	32.705	30.049	48.394	49.867	39.026	32.426
Gedempte kostendekkende premie	25.804	28.025	29.383	29.282	24.659	24.626
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten	1.439	1.510	1.484	1.364	1.387	1.283
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	292	296	291	272	289	269
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	1.992	1.824	1.484	1.364	1.387	1.283
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	405	357	291	272	289	269
Uitkeringen	36.418	34.815	32.305	30.915	30.396	29.881
Vermogenssituatie en solvabiliteit						
Aanwezig eigen vermogen	204.731	189.361	218.171	223.320	58.900	86.344
Aanwezig eigen vermogen (exclusief bestemmingsreserve)	204.440	189.361	218.171	223.320	58.900	86.344
Minimaal vereist eigen vermogen	44.551	42.276	37.659	51.683	55.041	49.504
Vereist eigen vermogen	203.381	208.835	190.973	242.188	249.459	240.628
Voorziening	1.078.083	1.019.067	904.451	1.254.147	1.337.621	1.202.696
Pensioenvermogen	1.282.523	1.208.428	1.122.567	1.477.303	1.396.249	1.289.040
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	119,0%	118,6%	124,1%	117,8%	104,4%	107,1%
Vereiste dekkingsgraad (in %)	118,9%	120,5%	121,1%	119,4%	118,6%	120,0%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	104,1%	104,1%	104,2%	104,1%	104,1%	104,1%

Kerncijfers Pensioenkring Arcadis	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Beleidsdekkingsgraad (in %)	121,6%	123,7%	120,0%	111,6%	98,8%	105,0%
Reële dekkingsgraad (in %)	88,9%	89,3%	91,3%	90,5%	81,2%	84,8%
Beleggingsportefeuille						
Aandelen	483.092	430.283	404.130	601.838	513.978	475.530
Vastrentende waarden	680.326	629.406	544.598	663.074	722.435	683.183
Vastgoedbeleggingen	180.204	157.457	184.288	195.675	149.239	115.651
Derivaten	-94.629	-95.656	-106.453	70.104	139.492	71.963
Overig	1.962	2.304	4.154	10.946	9.561	13.827
Totaal beleggingen	1.250.955	1.123.794	1.030.717	1.541.637	1.534.705	1.360.154
Beleggingsperformance						
Beleggingsrendement (in %)	7,07%	8,80%	-23,70%	6,18%	9,00%	20,36%
Benchmark rendement (in %)	9,74%	9,00%	-23,40%	6,20%	10,10%	21,07%
Kosten vermogensbeheer in % van gem. belegd vermogen	0,37%	0,42%	0,35%	0,33%	0,36%	0,36%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,07%	0,06%	0,11%	0,05%	0,08%	0,10%
Totale kosten ratio:						
Totale kosten (excl. Transactiekosten) in % van gem. belegd vermogen	0,53%	0,58%	0,47%	0,43%	0,47%	0,46%

Kerncijfers Pensioenkring Cargill Bioindustrial

Pensioenkring Cargill Bioindustrial is opgericht op 1 juli 2023.

Kerncijfers Pensioenkring Cargill Bioindustrial	2024	2023
Aantal werkgevers	1	1
Aantal deelnemers		
Aantal actieve deelnemers	311	326
Aantal gewezen deelnemers	200	169
Aantal pensioengerechtigden	206	194
	717	689
Pensioenuitvoering		
Feitelijke premie	4.378	2.834
Kostendekkende premie	3.997	2.122
Gedempte kostendekkende premie	3.990	1.953
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten	457	257
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	884	494
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	984	415
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	1.903	798
Uitkeringen	4.487	2.023
Vermogenssituatie en solvabiliteit		
Aanwezig eigen vermogen	77.375	66.295
Aanwezig eigen vermogen (exclusief bestemmingsreserve)	76.970	66.295
Minimaal vereist eigen vermogen	6.483	6.287
Vereist eigen vermogen	24.360	25.227
Voorziening	157.352	152.527
Pensioenvermogen	234.322	218.822
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	148,9%	143,5%
Vereiste dekkingsgraad (in %)	115,5%	116,5%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	104,1%	104,1%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	148,4%	147,2%
Reële dekkingsgraad (in %)	108,5%	109,1%

Kerncijfers Pensioenkring Cargill Bioindustrial	2024	2023
Beleggingsportefeuille		
Aandelen	87.407	74.846
Vastrentende waarden	135.219	130.049
Vastgoedbeleggingen	10.766	10.244
Derivaten	5.391	4.204
Totaal beleggingen	238.783	219.343
Beleggingsperformance		
Beleggingsrendement (in %)	8,98%	6,09%
Benchmark rendement (in %)	9,94%	5,00%
Kosten vermogensbeheer in % van gem. belegd vermogen	0,42%	0,24%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,06%	0,09%
Totale kosten ratio:		
Totale kosten (excl. Transactiekosten) in % van gem. belegd vermogen	0,62%	0,45%

Kerncijfers Pensioenkring OWASE

Pensioenkring OWASE is opgericht op 1 januari 2020. De vergelijkende cijfers hebben betrekking op de sindsdien verstreken periode.

Kerncijfers Pensioenkring OWASE	2024	2023	2022	2021	2020
Aantal werkgevers	21	21	21	21	21
Aantal deelnemers					
Actieve deelnemers	1.276	1.277	1.320	1.294	1.271
Gewezen deelnemers	1.601	1.556	1.530	1.583	1.598
Pensioengerechtigden	1.768	1.790	1.722	1.663	1.625
	4.645	4.623	4.572	4.540	4.494
Pensioenuitvoering					
Feitelijke premie	18.504	18.292	16.808	15.458	14.578
Kostendekkende premie	18.046	17.285	24.082	25.111	20.842
Gedempte kostendekkende premie	14.550	18.292	16.808	15.458	14.578
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten	1.185	1.160	977	936	950
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	389	378	321	317	328
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	2.321	1.573	977	936	950
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	762	513	321	317	328
Uitkeringen	30.336	29.237	24.673	23.662	22.888
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Aanwezig eigen vermogen	226.153	189.111	141.032	232.247	118.169
Aanwezig eigen vermogen (exclusief bestemmingsreserve)	221.126	189.111	141.032	232.247	118.169
Minimaal vereist eigen vermogen	32.472	31.173	29.555	38.841	38.830
Vereist eigen vermogen	144.862	149.522	147.584	159.952	182.907
Voorziening	790.238	756.767	719.744	891.353	949.834
Pensioenvermogen	1.011.364	945.878	860.776	1.123.600	1.068.003
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	128,0%	125,0%	119,6%	126,1%	112,4%
Vereiste dekkingsgraad (in %)	118,3%	119,8%	120,5%	118,0%	119,3%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	104,1%	104,1%	104,1%	104,1%	104,1%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	129,9%	124,9%	130,0%	121,6%	105,7%

Kerncijfers Pensioenkring OWASE	2024	2023	2022	2021	2020
Reële dekkingsgraad (in %)	98,6%	93,8%	99,7%	99,0%	87,2%
Beleggingsportefeuille					
Aandelen	398.959	367.841	348.885	467.256	443.602
Vastrentende waarden	528.312	495.478	426.478	559.987	569.227
Vastgoedbeleggingen	94.632	82.887	84.304	93.287	54.104
Derivaten	-16.369	-27.187	-43.329	729	744
Totaal beleggingen	1.005.534	919.019	816.338	1.121.259	1.067.677
Beleggingsperformance					
Beleggingsrendement (in %)	8,89%	11,40%	-22,70%	6,11%	8,70%
Benchmark rendement (in %)	10,82%	11,40%	-21,60%	5,65%	10,10%
Kosten vermogensbeheer in % van gem. belegd vermogen	0,32%	0,33%	0,29%	0,24%	0,30%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,06%	0,07%	0,12%	0,06%	0,08%
Totale kosten ratio:					
Totale kosten (excl. Transactiekosten) in % van gem. belegd vermogen	0,56%	0,51%	0,40%	0,33%	0,40%

Kerncijfers Pensioenkring PepsiCo

Pensioenkring PepsiCo is opgericht op 1 januari 2024.

Kerncijfers Pensioenkring PepsiCo		2024
Aantal werkgevers		2
Aantal deelnemers		
Aantal actieve deelnemers		489
Aantal gewezen deelnemers		814
Aantal pensioengerechtigden		472
		1.775
Pensioenuitvoering		
Feitelijke premie		6.993
Kostendekkende premie		6.558
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten		529
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)		550
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten		975
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)		1.015
Uitkeringen		6.264
Vermogenssituatie en solvabiliteit		
Aanwezig eigen vermogen		39.009
Minimaal vereist eigen vermogen		11.069
Vereist eigen vermogen		29.442
Voorziening		270.876
Pensioenvermogen		309.885
Aanwezige dekkingsgraad (in %)		114,4%
Vereiste dekkingsgraad (in %)		110,9%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)		104,1%
Beleidsdekkingsgraad (in %)		117,0%
Reële dekkingsgraad (in %)		84,5%

Kerncijfers Pensioenkring PepsiCo		2024
Beleggingsportefeuille		
Aandelen		82.143
Vastrentende waarden		226.662
Vastgoedbeleggingen		0
Derivaten		-8.377
Totaal beleggingen		300.428
Beleggingsperformance		
Beleggingsrendement (in %)		5,90%
Benchmark rendement (in %)		8,50%
Kosten vermogensbeheer in % van gem. belegd vermogen		0,31%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen		0,03%
Totale kosten ratio:		
Totale kosten (excl. Transactiekosten) in % van gem. belegd vermogen		0,63%

Kerncijfers Pensioenkring Randstad Groep

Pensioenkring Randstad Groep is opgericht op 1 januari 2020.

Kerncijfers Pensioenkring Randstad Groep	2024	2023	2022	2021	2020
Aantal werkgevers	1	1	1	1	1
Aantal deelnemers					
Arbeidsongeschikten	127	135	141	147	154
Gewezen deelnemers	12.008	12.241	13.566	14.570	14.664
Pensioengerechtigden	1.315	1.237	1.139	1.012	974
	13.450	13.613	14.846	15.729	15.792
Pensioenuitvoering					
Feitelijke premie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kostendekkende premie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gedempte kostendekkende premie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten	1.120	1.175	1.098	1.085	937
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	777	856	858	936	831
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	1.717	1.484	1.098	1.085	937
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	1.191	1.082	858	936	831
Uitkeringen	14.223	13.137	12.138	11.151	10.531
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Aanwezig eigen vermogen	57.440	54.810	39.025	6.972	-75.667
Minimaal vereist eigen vermogen	38.563	36.913	35.609	53.835	59.013
Vereist eigen vermogen	108.898	120.242	113.039	143.948	136.802
Voorziening	953.961	920.392	887.696	1.342.277	1.471.329
Pensioenvermogen	1.011.401	975.202	926.721	1.349.249	1.395.662
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	106,0%	106,0%	104,4%	100,5%	94,9%
Vereiste dekkingsgraad (in %)	111,4%	113,1%	112,7%	110,7%	109,3%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	104,0%	104,0%	104,0%	104,0%	104,0%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	107,9%	107,2%	103,2%	98,0%	92,5%
Reële dekkingsgraad (in %)	79,6%	77,9%	77,0%	78,7%	75,2%

Kerncijfers Pensioenkring Randstad Groep	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsportefeuille					
Aandelen	221.195	194.897	188.998	271.162	246.586
Vastrentende waarden	775.507	710.662	665.883	997.127	998.601
Vastgoedbeleggingen	81.455	73.767	78.588	79.940	82.145
Derivaten	-159.393	-168.395	-191.511	429	95
Overig	0	0	0	0	66.984
Totaal beleggingen	918.764	810.931	741.958	1.348.658	1.394.411
Beleggingsperformance					
Beleggingsrendement (in %)	6,12%	8,50%	-30,00%	-2,38%	10,70%
Benchmark rendement (in %)	6,76%	7,70%	-28,80%	-2,31%	11,50%
Kosten vermogensbeheer in % van gem. belegd vermogen	0,33%	0,34%	0,33%	0,31%	0,29%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,05%	0,08%	0,08%	0,07%	0,07%
Totale kosten ratio:					
Totale kosten (excl. Transactiekosten) in % van gem. belegd vermogen	0,50%	0,50%	0,43%	0,38%	0,35%

Kerncijfers Pensioenkring Roba

Pensioenkring Roba is opgericht op 1 januari 2023.

Kerncijfers Pensioenkring ROBA	2024	2023
Aantal werkgevers	4	4
Aantal deelnemers		
Actieve deelnemers	334	351
Gewezen deelnemers	246	217
Pensioengerechtigden	149	143
Totaal aantal deelnemers	729	711
Pensioenuitvoering		
Feitelijke premie	4.160	4.222
Kostendekkende premie	6.041	6.805
Gedempte kostendekkende premie	4.160	5.661
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten	573	468
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	1.187	948
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	1.042	694
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	2.157	1.406
Uitkeringen	3.506	3.245
Vermogenssituatie en solvabiliteit		
Aanwezig eigen vermogen	63.730	56.463
Minimaal vereist eigen vermogen	6.066	5.590
Vereist eigen vermogen	23.601	31.440
Voorziening	144.104	133.637
Pensioenvermogen	207.834	190.100
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	144,2%	142,3%
Vereiste dekkingsgraad (in %)	116,4%	123,5%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	104,2%	104,2%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	148,2%	148,1%
Reële dekkingsgraad (in %)	110,4%	108,9%

Kerncijfers Pensioenkring ROBA	2024	2023
Beleggingsportefeuille		
Aandelen	78.836	69.556
Vastrentende waarden	119.712	111.676
Vastgoedbeleggingen	10.062	8.748
Derivaten	1.509	-
Totaal beleggingen	210.119	189.980
Beleggingsperformance		
Beleggingsrendement (in %)	10,13%	10,90%
Benchmark rendement (in %)	12,07%	10,18%
Kosten vermogensbeheer in % van gem. belegd vermogen	0,34%	0,34%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,02%	0,02%
Totale kosten ratio:	0,63%	0,63%
Totale kosten (excl. Transactiekosten) in % van gem. belegd vermogen	0,61%	0,61%

Kerncijfers Pensioenkring Sweco

Pensioenkring Sweco is opgericht op 1 juli 2020. In de tabel hieronder hebben de vergelijkende cijfers over 2020 betrekking op de periode 1 juli 2020 tot en met 31 december 2020.

Kerncijfers Pensioenkring Sweco	2024	2023	2022	2021	2020 ¹
Aantal werkgevers	4	4	4	4	4
Aantal deelnemers					
Actieve deelnemers	1.630	1.584	1.529	1.534	1.520
Gewezen deelnemers	3.778	3.725	3.686	3.639	3.620
Pensioengerechtigden	1.870	1.878	1.845	1.816	1.757
	7.278	7.187	7.060	6.989	6.897
Pensioenuitvoering					
Feitelijke premie	18.678	17.490	17.157	16.401	8.058
Kostendekkende premie	20.929	15.541	17.884	18.962	9.247
Gedempte kostendekkende premie	17.292	17.228	16.669	16.175	6.702
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten	1.386	1.425	1.378	1.300	633
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	396	501	408	388	193
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	1.892	1.734	1.378	1.300	633
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	541	501	408	388	193
Uitkeringen	34.743	31.836	29.447	28.820	13.876
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Aanwezig eigen vermogen	114.082	93.214	120.117	111.121	23.353
Aanwezig eigen vermogen (exclusief bestemmingsreserve)	112.651	93.214	120.117	111.121	23.353
Minimaal vereist eigen vermogen	37.870	37.410	33.009	44.487	48.207
Vereist eigen vermogen	134.289	145.488	121.984	118.856	114.810
Voorziening	893.568	873.539	791.314	1.066.936	1.160.345
Pensioenvermogen	1.006.219	966.753	911.431	1.178.057	1.183.698
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	112,6%	110,7%	115,2%	110,4%	102,0%
Vereiste dekkingsgraad (in %)	115,0%	116,7%	115,4%	111,2%	109,9%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	104,2%	104,3%	104,2%	104,2%	104,2%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	113,2%	117,5%	116,8%	106,8%	99,1%

Kerncijfers Pensioenkring Sweco	2024	2023	2022	2021	2020 ¹
Reële dekkingsgraad (in %)	85,7%	88,1%	89,5%	86,9%	81,2%
Beleggingsportefeuille					
Aandelen	319.341	277.463	212.077	316.120	283.890
Vastrentende waarden	580.240	588.024	613.462	753.154	792.016
Vastgoedbeleggingen	93.750	87.086	73.918	86.263	81.144
Derivaten	31.361	37.983	19.686	170.780	250.076
Totaal beleggingen	1.024.692	990.556	919.143	1.326.317	1.407.126
Beleggingsperformance					
Beleggingsrendement (in %)	6,60%	8,70%	-21,20%	1,18%	4,10%
Benchmark rendement (in %)	8,40%	8,20%	-20,60%	0,85%	4,60%
Kosten vermogensbeheer in % van gem. belegd vermogen	0,34%	0,35%	0,32%	0,32%	0,11%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,06%	0,08%	0,12%	0,05%	0,01%
Totale kosten ratio:					
Totale kosten (excl. Transactiekosten) in % van gem. belegd vermogen	0,48%	0,54%	0,46%	0,43%	0,17%

¹ Cijfers over 2020 hebben betrekking op 1 juli 2020 t/m 31 december 2020

Kerncijfers Pensioenkring Xerox

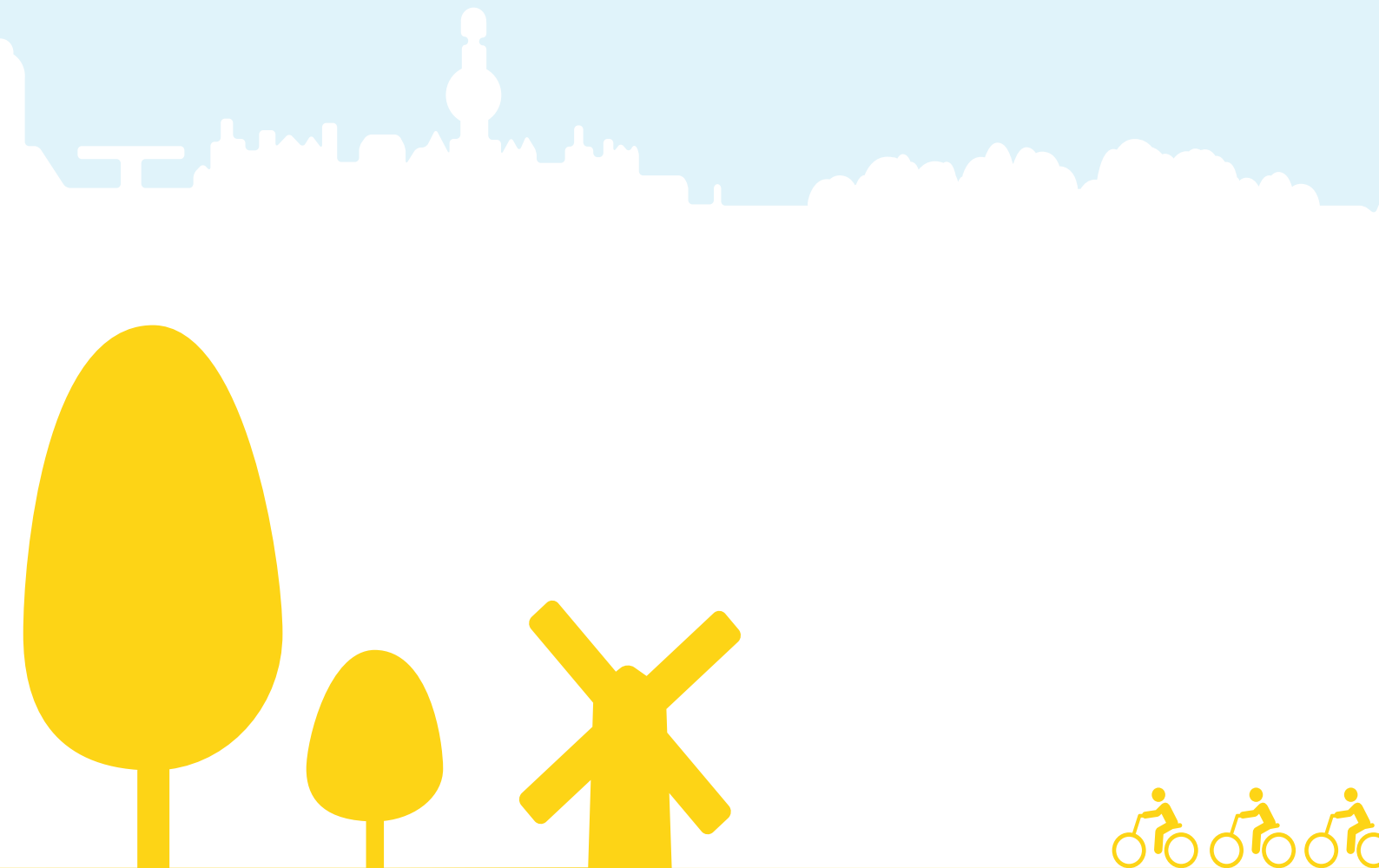
Pensioenkring Xerox is opgericht op 1 januari 2024.

Kerncijfers Pensioenkring Xerox	2024
Aantal werkgevers	2
Aantal deelnemers	
Aantal actieve deelnemers	23
Aantal gewezen deelnemers	2.138
Aantal pensioengerechtigden	2.451
	4.612
Pensioenuitvoering	
Feitelijke premie (premienvrij)	0
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten	658
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	266
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	1.050
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	424
Uitkeringen	32.899
Vermogenssituatie en solvabiliteit	
Aanwezig eigen vermogen	108.396
Minimaal vereist eigen vermogen	26.827
Vereist eigen vermogen	101.218
Voorziening	669.572
Pensioenvermogen	777.968
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	116,2%
Vereiste dekkingsgraad (in %)	115,1%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	104,0%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	116,1%
Reële dekkingsgraad (in %)	89,4%

Kerncijfers Pensioenkring Xerox		2024
Beleggingsportefeuille		
Aandelen		227.747
Vastrentende waarden		469.608
Vastgoedbeleggingen		82.772
Derivaten		-34.930
Totaal beleggingen		745.197
Beleggingsperformance		
Beleggingsrendement (in %)		7,65%
Benchmark rendement (in %)		8,76%
Kosten vermogensbeheer in % van gem. belegd vermogen		0,42%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen		0,08%
Totale kosten ratio:		
Totale kosten (excl. Transactiekosten) in % van gem. belegd vermogen		0,57%



Bestuursverslag



Bedrijfsomgeving

Voorwoord van de voorzitter

Samen vooruit in een dynamisch jaar

Het jaar 2024 stond voor Het Nederlandse Pensioenfonds in het teken van groei, samenwerking en dynamiek. We hebben belangrijke stappen gezet om ons fonds te versterken en ons klaar te maken voor de toekomst. In 2024 nam het aantal pensioenkringen van Het Nederlandse Pensioenfonds toe: op de eerste dag van het jaar verwelkomden we de pensioenfondsen van PepsiCo en Xerox, die beide opgingen in een eigen kring. Gedurende het jaar troffen we bovendien de voorbereidingen voor het inrichten van nog drie nieuwe kringen per 1 januari 2025 voor CRH, Van Lanschot en Wolters Kluwer Nederland. Met hun komst groeit Het Nederlandse Pensioenfonds naar dertien kringen, met een beheerd vermogen van circa € 9,5 miljard. Daarmee zijn we niet alleen een belangrijke speler in het Nederlandse pensioenlandschap, maar ook een organisatie die verantwoordelijkheid draagt voor het welzijn van tienduizenden pensioendeelnemers. Onze groei vergroot onze schaalvoordelen en onze mogelijkheden om een betrouwbare partner te blijven voor werkgevers en deelnemers.

Om deze groei te kunnen opvangen en onze dienstverlening op peil te houden, hebben we het bestuursbureau verder uitgebreid. Een aantal medewerkers van de fondsen die zich bij Het Nederlandse Pensioenfonds voegden is overgekomen naar ons bestuursbureau. Daar zijn we erg blij mee, omdat op die manier waardevolle kennis en ervaring behouden blijft. Een aantal anderen is in dienst getreden bij onze administrateur DION Pensioen Services, wat de continuïteit van de uitvoering verstrekt en bijdraagt aan een soepele integratie van de nieuwe pensioenkringen.

Op 1 januari trad Maarten Bonekamp toe tot het bestuur als opvolger van André van Vliet. Met vervolgens de komst van Els Janssen als vierde bestuurder op 1 oktober hebben we een belangrijke stap gezet in het versterken van onze bestuurlijke continuïteit. We kozen er bewust voor het bestuur uit te breiden met een vierde lid om het risico van uitval in het bestuur te verkleinen en ervoor te zorgen dat belangrijke kennis over het fonds goed wordt overgedragen.

De Wet toekomst pensioenen (Wtp) heeft in 2024 veel impact gehad op de gehele sector, en daarmee ook op ons fonds. De invoering van het nieuwe stelsel vergt veel van alle betrokkenen: intern van alle fondsorganen en het bestuursbureau, en extern van sociale partners, uitvoerders en adviseurs. De lasten van de transitie naar de Wtp zijn een punt van zorg. Wat vanuit de wetgever en de toezichthouder van fondsen gevraagd wordt, drijft de kosten van de overgang op. De sector zou meer kritische vragen moeten stellen over de toegevoegde waarde van alle waarborgen die vereist worden. Bovendien maken die vele vereisten het stelsel steeds complexer. Uiteindelijk raakt dit onze deelnemers. Zij zijn niet alleen gebaat bij een zorgvuldige en beheerste overgang, maar ook bij een begrijpelijke, efficiënte en betaalbare uitvoering van hun pensioenregeling.

Desondanks hebben we in 2024 grote vooruitgang geboekt in de implementatie van de Wtp. De eerste kringen die de overstap naar het nieuwe stelsel zullen maken, zijn Pensioenkring OWASE en Pensioenkring Arcadis. De invaardossiers van deze kringen worden op dit moment door De Nederlandsche Bank beoordeeld. Van de sociale partners van de meeste kringen hebben we de transitieplannen ontvangen. Overleggen met sociale partners en belanghebbendenorganen verlopen constructief. Wij blijven ons inzetten voor een zorgvuldige en verantwoorde overgang naar het nieuwe stelsel, met oog voor de belangen van al onze deelnemers en de betrokken werkgevers.

Waar we in 2023 nog samenwerkten met vier administrateurs, zijn dat er met ingang van 2025 nog twee: DION Pensioen Services en Visma Idella. Dit zijn ook de uitvoerders die we hebben gekozen voor de pensioenuitvoering van respectievelijk de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling onder de Wtp. Visma Idella verzorgt sinds begin 2024 de administratie voor Collectiviteitkring Flexibele regeling en doet dat vanaf 1 januari 2025 ook voor onze nieuwe Pensioenkring Van Lanschot. Pensioenkring Roba werd tot eind 2024 nog door Appel geadmistreerd. Met ingang van 2025 heeft DION Pensioen Services die taak overgenomen. In 2024 nam DION ook de administratie over van Collectiviteitkring 1, Pensioenkring Arcadis en Pensioenkring Randstad Groep. Tot op dat moment werd de uitvoering voor deze vier kringen verzorgd door a.s.r. Pensioenfondsen Services. Op 31 december 2024 is aan onze samenwerking met a.s.r. Pensioenfondsen Services definitief een einde gekomen. Wij danken a.s.r. voor de jarenlange prettige samenwerking en voor de zorgvuldige wijze waarop het de overgang naar de nieuwe uitvoerder DION heeft begeleid.

Op beleggingsgebied was 2024 een positief jaar, met goede rendementen op aandelen en een per saldo gelijkblijvende rente. Met name door het ESG-beleid en het aanhouden van staatsobligaties in de renteafdekking presteerden de meeste portefeuilles dit jaar wel lager dan de benchmark. Binnen de aandelenportefeuille wijzigden we de strategische verdeling naar ontwikkelde en opkomende landen van 80%/20% naar 90%/10%. Ook namen we afscheid van een van de actieve ESG-aandelenmanagers. We hebben de renteafdekking bij veel kringen verhoogd om de dekkingsgraden te beschermen in aanloop naar de transitie. Bij een aantal kringen is in 2024 indexatie verleend. De precieze toeslagpercentages per kring zijn terug te vinden in de kringverslagen van dit jaarverslag. Voor geen van de kringen maakten we gebruik van de versoepelde indexatieregels onder het transitie-FTK. Ook dat had voornamelijk als reden dat we voor alle kringen de dekkingsgraad richting het invaarmoment zo veel mogelijk veilig willen stellen.

Naast vele interne en sectorale ontwikkelingen bracht het afgelopen jaar ook veel turbulentie op geopolitiek vlak. Het is zorgwekkend dat gewapende conflicten op allerlei plekken in de wereld blijven voortduren, met ingrijpende gevolgen voor de bevolking in deze regio's. Wij hopen op een snelle beëindiging van het geweld, zodat mensen in vrede en zonder angst samen kunnen leven. Een onzekere internationale context leidt tot volatiliteit op de financiële markten. Dat kan ook impact hebben op onze beleggingsbeslissingen. Door een gedisciplineerde en risicobewuste aanpak zorgen we ervoor dat we ook in turbulentere tijden de belangen van onze deelnemers optimaal kunnen behartigen.

De grote stappen die we in 2024 hebben gezet om ons voor te bereiden op de veranderingen die voor ons liggen hebben we niet alleen gezet, maar samen met onze partners en medewerkers, die zich dagelijks inzetten voor een solide en toekomstbestendig pensioenfonds. In het bijzonder willen we onze strategische partners Van Lanschot Kempen Investment Management en Cardano bedanken voor hun waardevolle expertise en ondersteuning bij de complexe uitdagingen die onze sector kenmerken. Hun bijdragen helpen ons om met vertrouwen richting te geven aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Daarnaast spreken we onze waardering uit voor de medewerkers van het bestuursbureau, de leden van de belanghebbendenorganen en de raad van toezicht. Hun toewijding en deskundigheid vormen de ruggengraat van ons fonds. 2024 bracht ook verdere groei, met de aansluiting van nieuwe fondsen die onze gezamenlijke slagkracht versterken. Wij danken hen voor het vertrouwen dat ze in ons stelden door voor ons te kiezen. Met een steeds breder en steviger collectief blijven we bouwen aan een betrouwbaar pensioenfonds dat klaar is voor de toekomst.

Namens het bestuur van Het Nederlandse Pensioenfonds,

José Suarez Menendez, voorzitter

Karakteristieken van Het Nederlandse Pensioenfonds

Doelstelling

Het Nederlandse Pensioenfonds is in januari 2016 opgericht. Het heeft op grond van artikel 112a van de Pensioenwet als een van de eerste algemeen pensioenfonds (APF'en) in Nederland op 30 september 2016 van De Nederlandsche Bank (DNB) een vergunning verkregen om het bedrijf van algemeen pensioenfonds uit te oefenen. Een algemeen pensioenfonds is een pensioenfonds dat een of meer pensioenregelingen uitvoert en daartoe een of meer collectiviteitkringen instelt. Per collectiviteitkring houdt het APF een afgescheiden vermogen aan.

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft als doel om deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, hun nagelaten betrekkingen en gewezen partners per collectiviteitkring te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom, invaliditeit en overlijden.

Missie, visie en strategie

Missie

Onze missie is het realiseren van het pensioen dat werkgevers met hun werknemers hebben afgesproken, tegen lage kosten en beheerste risico's, en op een verantwoorde wijze voor de lange termijn. We doen dit vanuit een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk, met een betrokken bestuur en deskundige medewerkers.

Visie

Wij vinden dat iedereen in aanmerking moet komen voor een goed geregeld pensioen en hechten eraan dat zorgvuldig en risicobewust met andermans geld wordt omgegaan. Wij geloven dat er ruimte moet zijn voor eigen keuzes en hebben de overtuiging dat de positie van een onafhankelijke stichting leidt tot besluiten en afwegingen die het meest in het belang van de deelnemers zijn.

We bieden zekerheid door krachten te bundelen, schaalvoordelen te creëren, kosten laag te houden en verantwoord te beleggen. Deze taken uitvoeren in het belang van onze deelnemers, is wat ons drijft.

Strategie

Uit de volle overtuiging van onze visie realiseren wij onze missie door:

- te voorzien in kundig management in de besturing van het pensioenfonds in afstemming met onze werkgevers en hun (oud-)werknemers;
- in onze financiële opzet voor de kringen een balans te vinden tussen premie, zekerheid en ambitie;
- beheerst om te gaan met financiële en niet-financiële risico's, rekening houdend met de wensen van onze deelnemers;
- in onze deelnemersadministratie en communicatie uit te gaan van de beleving van deelnemers en werkgevers en door adequaat te reageren op klantsignalen;
- lagere kosten te realiseren, werkzaamheden uit handen te nemen en de vereiste juridische en financiële governance te borgen;
- voor werkgevers tijd te besparen en met hen samen op te trekken, met persoonlijke aandacht;
- ruimte te laten voor eigen identiteit en invloed;
- schaalvergroting te creëren met het inrichten van open en besloten collectiviteitkringen, zodat de kosten door meerdere deelnemers worden gedeeld, wat voor lagere kosten per deelnemer zorgt;
- te investeren in de producten, branches en bedrijven van de toekomst;
- innovatief te zijn en digitalisering te omarmen.

Onderscheidend vermogen

Wij zijn het enige volledig onafhankelijke algemeen pensioenfonds (APF) van Nederland. We stellen deelnemers en hun toekomst centraal in alles wat wij doen.

Wij zijn een onafhankelijke stichting die zelf krachtige en kundige partners kiest om mee samen te werken. Daardoor maken we objectief en vanuit een groot aanpassingsvermogen de beste keuzes in het belang van onze deelnemers. In onze structuur met pensioenkringen is er voor iedereen ruimte om input te leveren. Bij een eigen collectiviteitkring blijft de naam van de werkgever of het pensioenfonds behouden en daarmee ook het vertrouwen van de deelnemer. De kosten van pensioenuitvoering houden we laag door schaalvergroting en synergie. We nemen tijd en zorgen weg met een solide financiële en juridische governancestructuur, waardoor onze werkgevers zich kunnen focussen op hun corebusiness.

Naast onze onafhankelijkheid onderscheiden we ons door onze betrokkenheid, slagvaardigheid en persoonlijke benadering.

Kernwaarden: persoonlijk, wendbaar en solide

Het Nederlandse Pensioenfonds is opgericht vanuit de wens werkgevers en werknemers blijvend te kunnen ondersteunen bij de uitvoering van pensioen. Dat doen wij met persoonlijke aandacht vanaf het eerste contact tot en met de laatste uitkering. Onze regisseurs staan dicht bij onze werkgevers en deelnemers, van welkomstregisseur tot pensioenregisseur. We kennen de dilemma's van onze deelnemers en werkgevers en spreken hun taal.

We stellen hoge eisen aan ons handelen, de governance van het fonds en de partners met wie we samenwerken. Door de onafhankelijke rolverdeling tussen de fiduciair manager en de onderliggende vermogensbeheerders is onze structuur onderscheidend en verantwoord. Met Van Lanschot Kempen, Cardano, DION Pensioen Services en Visma Idella als krachtige partners voor fiduciair management en pensioenuitvoering beschikken we over alle benodigde expertise en ondersteuning om tot de beste pensioenoplossing voor onze deelnemers te komen. Dat maakt ons tot een solide APF.

We zijn een wendbare organisatie in zowel denken als doen. We weten ons snel aan te passen aan veranderingen. Onze wendbaarheid uit zich op vele vlakken, zoals bij de selectie van uitbestedingspartijen, ICT en het aannemen van medewerkers.

Waar geloven wij in?

- Wij geloven in de kracht van het onafhankelijk collectief.
- Wij geloven in de meerwaarde van onafhankelijkheid. Daarmee is er geen commerciële prikkel of externe druk om veranderingen door te voeren die niet in het voordeel van de deelnemer zijn.
- Wij geloven dat het delen van risico's, kosten, kennis en kunde voordelen heeft die de deelnemers ten goede komen.

Wat beloven we?

We beloven een toekomstbestendige fondsbesturing. We beloven dat we werkzaamheden uit handen nemen en de vereiste juridische en financiële governance borgen, terwijl eigen identiteit en invloed behouden blijven. We beloven ook dat pensioengelden verantwoord worden belegd, zonder dat we het belang van rendement voor de deelnemers uit het oog verliezen.

Waar gaan we heen?

Vol energie nemen we onze klanten mee de nieuwe pensioenwereld in! Vol kansen voor werkgevers en pensioenfondsen om hun eigen identiteit en invloed te behouden en om in nieuwe pensioencontracten solide rendementen voor hun deelnemers te borgen.

In de koers die wij varen, hebben we oog voor de veranderende wereld. Een wereld waarin er meer aandacht komt voor duurzaamheid en de ouder wordende mens. Daarop passen wij onze beleggingen aan en in dat licht bereiden we ons voor op langer doorwerken, toenemende vergrijzing, het belang van reële pensioenen en andere thema's die hiermee samenhangen.

Toelichting missie, visie en strategie

In het eerste kwartaal van 2024 hebben wij onze missie, visie, strategie geëvalueerd. In onze missie, visie, strategie staat de kracht van het onafhankelijk collectief centraal. In alles wat wij doen, proberen we zo veel mogelijk voordelen te bereiken door krachten te bundelen. Na de evaluatie blijven onze kernwaarden onveranderd: solide, wendbaar en persoonlijk. Wel is in de missie, visie en strategie een aantal wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van de Gedragslijn goed omgaan met klachten van de Pensioenfederatie, de nieuwe ERB die eind 2023 is uitgevoerd en de herziene Code Pensioenfondsen die op 1 januari 2024 in werking is getreden.

In 2024 hebben we diverse nieuwe werkgevers verwelkomd. Per 1 januari 2024 heeft Topbrands Europe B.V. de pensioenregeling ondergebracht bij Collectiviteitkring Flexibele regeling en per 1 april 2024 volgde saturn petcare B.V. In 2024 zijn er ook twee nieuwe besloten kringen gestart. Stichting Pensioenfonds Xerox en Stichting Pensioenfonds PepsiCo Nederland hebben de opgebouwde aanspraken en rechten per 1 januari 2024 onderbracht in eigen besloten kringen bij Het Nederlandse Pensioenfonds. Per 1 januari 2025 zijn nog eens drie nieuwe besloten kringen gestart, namelijk Pensioenkring CRH, Pensioenkring Van Lanschot en Pensioenkring Wolters Kluwer Nederland.

Wij zijn een onafhankelijke stichting die zelf krachtige en kundige partners kiest om mee samen te werken. De invoering van de Wtp en het veranderde aanbod van pensioenuitvoerders waren voor ons aanleiding om te onderzoeken welke dienstverlening het beste past bij onze kernwaarden en onze ambities voor de toekomst. Wij hebben ervoor gekozen de solidaire premierregeling onder te brengen bij DION Pensioen Services en de flexibele premierregeling bij Visma Idella. In 2024 is het aantal pensioenuitvoerders teruggebracht van vier naar twee. Per 1 januari 2025 eindigde het contract met a.s.r. Pensioenfondsen Services. De desbetreffende kringen zijn gefaseerd overgedragen naar DION. In 2024 is besloten om de administratie van Pensioenkring Roba per 31 december 2024 over te dragen van Appel Pensioenuitvoering naar DION. De samenwerking met twee administrateurs in de komende jaren maakt ons wendbaar en heeft het grote voordeel van flexibiliteit in capaciteit.

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we in 2024 een onderzoek naar risico en pensioen uitgevoerd bij de meeste kringen. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wtp. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers. In 2024 zijn grote stappen gezet in de implementatie van de Wtp. Van de meeste sociale partners zijn de transitieplannen inmiddels ontvangen. Pensioenkring OWASE en Pensioenkring Arcadis zijn de eerste kringen die de overstap naar het nieuwe stelsel zullen maken. Het invaardossier voor Pensioenkring OWASE is in 2024 ingediend en ligt ter beoordeling aan De Nederlandsche Bank voor. Daarnaast hebben we een Wtp-communicatieplan ingediend bij de AFM voor Pensioenkring OWASE.

Kringen

Bij Het Nederlandse Pensioenfonds kunnen werkgevers en pensioenfondsen kiezen voor een open collectiviteitkring of, als die niet bij hen past, voor een eigen besloten collectiviteitkring. In het eerste geval is de financiële opzet van de kring al bepaald en kijken we op welke wijze de nieuwe toetreders het beste kan instromen. In het tweede geval wordt een nieuwe kring toegevoegd. De eigen besloten collectiviteitkring is een optie voor liquiderende pensioenfondsen die groot genoeg zijn. Hierbij wordt in de regel de financiële opzet van het overkomende fonds overgenomen in de kring. In een besloten kring kunnen we ook premiedepots overnemen.

Het Nederlandse Pensioenfonds is op 1 januari 2017 gestart met één open collectiviteitkring, namelijk Collectiviteitkring 1, bedoeld voor meerdere werkgevers. In 2023 voerden we in Collectiviteitkring 1 de pensioenregeling uit voor de medewerkers van de Efteling (gesloten regeling), DAS Rechtsbijstand, DAS Legal Finance, de Vereniging Nederlandse Verkeersvliegers, Ocean Network Expresse B.V. (gesloten regeling), Jindal Films Kerkrade B.V. (gesloten regeling), Antargaz Nederland B.V. (gesloten regeling), Ortec International B.V., Ortec Finance B.V., Algemene Werkgeversvereniging Nederland (gesloten regeling), B&S (gesloten regeling) en Sanorice Netherlands BV (gesloten regeling).

Het Nederlandse Pensioenfonds is vervolgens op 1 juli 2018 gestart met de besloten collectiviteitkring voor de medewerkers van Arcadis Nederland B.V. De verplichtingen en beschikbare middelen van Pensioenfonds Arcadis zijn

per 1 juli 2018 overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht. Vanaf diezelfde datum voeren we voor Arcadis Nederland B.V. ook de pensioenregeling uit.

Op 1 januari 2020 zijn twee besloten collectiviteitkringen van start gegaan: Pensioenkring OWASE voor de medewerkers van de werkgevers die zijn voortgekomen uit buizenfabrikant Wavin, en Pensioenkring Randstad Groep voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van Stichting Pensioenfonds Randstad. De verplichtingen en beschikbare middelen van Stichting Pensioenfonds OWASE respectievelijk Stichting Pensioenfonds Randstad zijn op 1 januari 2020 overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht.

Op 1 juli 2020 is Pensioenkring Sweco gestart, een besloten collectiviteitkring voor de medewerkers van Sweco Nederland. De verplichtingen en beschikbare middelen van Stichting Pensioenfonds Grontmij zijn op 1 juli 2020 overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht.

Op 1 januari 2022 hebben we Collectiviteitkring Flexibele regeling opgericht, een nieuwe collectiviteitkring voor de beschikbarepremieregeling. De kring voert de pensioenregeling uit voor meerdere werkgevers. Het Nederlandse Pensioenfonds voerde in 2024 in Collectiviteitkring Flexibele regeling de pensioenregeling uit voor de medewerkers van de Efteling, B&S, Topbrands Europe B.V., Sanorice Netherlands BV en de Xerox-ondernemingen. Per 1 april 2024 is ook saturn petcare B.V. overgegaan naar Collectiviteitkring Flexibele regeling.

Op 1 januari 2023 zijn we gestart met de besloten collectiviteitkring Pensioenkring Roba. De verplichtingen en beschikbare middelen van Stichting Roba Pensioenfonds zijn op 1 januari 2023 overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht. In Pensioenkring Roba voeren we de pensioenregelingen uit voor (oud-)medewerkers van Roba Holding B.V., Roba Metals B.V., KBM Affillips B.V. en KBM Master Alloys B.V.

Op 1 juli 2023 zijn we gestart met de nieuwe besloten collectiviteitkring Pensioenkring Cargill Bioindustrial. De verplichtingen en beschikbare middelen van Stichting Pensioenfonds Croda zijn op 1 juli 2023 overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht. In Pensioenkring Cargill Bioindustrial voeren we de pensioenregelingen uit voor (oud-)medewerkers van Cargill Bioindustrial B.V. (voorheen Croda Nederland B.V.).

Per 1 januari 2024 zijn we gestart met twee nieuwe besloten collectiviteitkringen. Het Nederlandse Pensioenfonds voert sinds die datum in Pensioenkring PepsiCo de pensioenregeling uit voor huidige en voormalige werknemers van PepsiCo en Duyvis in Nederland. De verplichtingen en beschikbare middelen van Stichting Pensioenfonds PepsiCo Nederland zijn op 1 januari 2024 aan ons overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht. Stichting Pensioenfonds Xerox heeft alle tot 1 januari 2024 opgebouwde en ingegane pensioenen van (oud-)Xerox- en Veenman-medewerkers aan ons overgedragen in de eigen Pensioenkring Xerox.

Per 1 januari 2025 zijn we met nog eens drie nieuwe besloten collectiviteitkringen van start gegaan. De verplichtingen en beschikbare middelen van Stichting CRH Pensioenfonds zijn op 1 januari 2025 overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht. In Pensioenkring CRH voeren we de pensioenregelingen uit voor de huidige en voormalige werknemers van CRH in Nederland. Stichting Pensioenfonds F. van Lanschot heeft op 1 januari 2025 alle opgebouwde pensioenen aan ons overgedragen in de eigen Pensioenkring Van Lanschot. Ook voeren we vanaf 1 januari 2025 in Pensioenkring Wolters Kluwer Nederland de pensioenregeling uit voor huidige en voormalige werknemers van Wolters Kluwer Nederland in Nederland. De verplichtingen en beschikbare middelen van Stichting Pensioenfonds Wolters Kluwer Nederland zijn aan ons overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht.

Het bestuur

Samenstelling bestuur

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft gekozen voor een onafhankelijk bestuursmodel. De onafhankelijke bestuurders staan onder toezicht van een raad van toezicht. Het bestuur legt verantwoording af aan de belanghebbendenorganen en aan de vergadering van belanghebbendenorganen. Daarnaast krijgen zij (deels) beleidsinstemming van de belanghebbendenorganen en in voorkomende gevallen ook van de vergadering van belanghebbendenorganen en de raad van toezicht. Het bestuursbureau en verschillende commissies ondersteunen

het bestuur. Het bestuur heeft een gemengde samenstelling, onder meer in opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, ervaring en geslacht.

Het bestuur heeft een getrappt rooster van aftreden. Per 31 december 2023 is André van Vliet afgetreden als bestuurslid. Het bestuur heeft Maarten Bonekamp voorgedragen als opvolger van André van Vliet. Aan de raad van toezicht is gevraagd zijn zienswijze te geven over de passendheid van de kandidaat door te toetsen aan de profielschets. De vergadering van belanghebbendenorganen heeft Maarten Bonekamp benoemd tot bestuurslid per 1 januari 2024.

Het bestuur heeft in 2024 besloten over te gaan van een samenstelling met drie leden naar een samenstelling met vier leden. De belangrijkste reden daarvoor is het beperken van het key person risk in het bestuur gedurende de transitieperiode naar de Wtp. Per 1 oktober 2024 is Els Janssen benoemd als vierde bestuurslid. Aan de raad van toezicht is gevraagd zijn zienswijze te geven over de passendheid van de kandidaat door te toetsen aan de profielschets. De vergadering van belanghebbendenorganen heeft Els Janssen benoemd tot bestuurslid per 1 oktober 2024.

Mila Hoekstra is per 1 oktober 2024 herbenoemd voor een derde termijn van vier jaar. Een bestuurslid kan, als daartoe aanleiding bestaat, voor een derde termijn van maximaal vier jaar worden benoemd. In dat geval onderbouwt het bestuur de aanleiding voor een derde benoeming en deelt het bestuur die met de overige fondsorganen. De overige bestuursleden vinden de herbenoeming van Mila Hoekstra in het belang van het fonds in deze periode van grote veranderingen, zoals de samenwerking met nieuwe uitbestedingspartners en de overstap van kringen naar de Wtp. Mila Hoekstra heeft aangegeven haar derde termijn niet tot het einde uit te dienen in het kader van getrappt aftreden. Ze zal per 1 oktober 2025 aftreden als bestuurslid. Wij zullen de komende periode een nieuw bestuurslid gaan werven.

De samenstelling van het bestuur op 31 december 2024

Naam	Functie	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortjaar	Geslacht
Maarten Bonekamp	bestuurslid	1 ^e	31-12-2027	1964	m
Mila Hoekstra	bestuurslid	3 ^e	30-9-2028	1963	v
Els Janssen	bestuurslid	1 ^e	30-9-2028	1971	v
José Suarez Menendez	voorzitter	3 ^e	31-12-2027	1969	m

Beleggingsadviescommissie

Het bestuur stelt de beleggingsbeginselen, de beleggingsstrategie en het beleggingsbeleid vast met ondersteuning van de beleggingsadviescommissie. De commissie ziet bovendien toe op de implementatie en het beheer daarvan. Op basis van beeldvorming en oordeelsvorming rapporteert de commissie over haar bevindingen aan het bestuur, op zo'n manier dat het bestuur in staat wordt gesteld om op adequate wijze besluiten te nemen. Daarnaast bereidt de beleggingsadviescommissie wijzigingen in het beleggingsbeleid voor, onder andere op basis van ALM-studies. De beleggingsadviescommissie adviseert het bestuur over de voorgenomen benoeming en het ontslag van operationele vermogensbeheerders. Dat gebeurt aan de hand van voorstellen daarover van de fiduciair manager op basis van criteria van het pensioenfonds. Het bestuur blijft verantwoordelijk voor de strategische, tactische en operationele invulling van het beleggingsbeleid.

De beleggingsadviescommissie bestaat uit een vertegenwoordiging vanuit het bestuur. De directeur van het bestuursbureau, financieel risico-experts en de sleutelfunctie Risicobeheer wonen de vergaderingen van de commissie bij. Leden van de raad van toezicht hebben een standing invitation om de vergaderingen van de commissie bij te wonen. Op verzoek van de commissie worden de vergaderingen bijgewoond door een vertegenwoordiging van de fiduciair manager van het fonds.

Risk- en auditcommissie

De risk- en auditcommissie geeft het bestuur inzicht in de risico's die het pensioenfonds loopt en in de opzet en werking van maatregelen ter beheersing van die risico's, op zo'n manier dat het bestuur initiërend kan optreden. Daarnaast heeft de risk- en auditcommissie een adviserende en beleidsvoorbereidende rol in vraagstukken op het gebied van integraal risicomanagement. De commissie heeft adviesrecht bij de benoeming van de certificerend actuaaris, de externe accountant en de compliance officer.

De risk- en auditcommissie bestaat uit een vertegenwoordiging vanuit het bestuur. De manager bedrijfsvoering, de compliance officer en de sleutelfunctiehouder Risicobeheer wonen de vergaderingen bij. De sleutelfunctiehouder Interne Audit en de leden van de raad van toezicht hebben een standing invitation om de vergaderingen van de commissie bij te wonen. Op uitnodiging kunnen ook de externe accountant, de certificerend actuaaris en de adviserend actuaaris de vergaderingen bijwonen.

Klachtencommissie

Het fonds hanteert de term "klacht" voor alle klachten die het pensioenfonds intern behandelt. Een klacht wordt door de medewerkers van de uitvoeringsorganisatie van het fonds zelf opgelost. Indien de klacht niet naar tevredenheid van de belanghebbende is afgehandeld kan hij binnen drie weken nadat hij over de beslissing is geïnformeerd de klacht aan de klachtencommissie voorleggen (bezwaarprocedure). De klachtencommissie beoordeelt de klacht naar redelijkheid en billijkheid. Het oordeel van de commissie is een zwaarwegend advies aan het bestuur van het pensioenfonds.

De klachtencommissie komt bijeen wanneer nodig. De klachtencommissie heeft drie leden. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de klachtencommissie zijn vastgelegd in een klachtenregeling.

Samenstelling van de klachtencommissie op 31 december 2024

Naam	Functie	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geslacht
Wim Witjes	voorzitter	2 ^e	31-12-2026	m
Quirijn Ligtenstein	lid	2 ^e	31-12-2026	m
Karin Bitter	lid	2 ^e	31-12-2027	v

Wim Witjes heeft besloten om op 31 december 2024 af te treden in verband met een andere betrekking die niet samengaat met zijn rol bij Het Nederlandse Pensioenfonds. Wij zullen een nieuw lid voor de klachtencommissie gaan werven.

Bestuursbureau

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een eigen bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst van het fonds. Het bestuursbureau draagt onder verantwoordelijkheid van het bestuur zorg voor beleidsvoorbereiding en -uitvoering. Het zorgt voor de dagelijkse aansturing en monitoring van de uitbestedingspartners en ondersteunt het bestuur bij de invulling van de onafhankelijke risicofunctie. Het bestuursbureau volgt de ontwikkelingen in de pensioensector en in relevante wet- en regelgeving, inclusief het toezicht daarop. Ook ondersteunt het bestuursbureau de raad van toezicht. Daarnaast worden de belanghebbendenorganen vanuit het bestuursbureau ondersteund door kringregisseurs.

Naast beleidsondersteuning is het bestuursbureau betrokken bij de gesprekken die worden gevoerd met potentiële toetreders en bij het uitbrengen van offertes aan werkgevers en pensioenfondsen.

Raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat uit drie personen: een voorzitter en twee leden. De raad van toezicht is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar, het bestuur en welk deelbelang dan ook, onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. De raad van toezicht heeft een gemengde samenstelling, onder meer met betrekking tot opleiding,

achtergrond, persoonlijkheid, ervaring en geslacht. De zittingstermijn van leden van de raad van toezicht bedraagt vier jaar, met de mogelijkheid tot herbenoeming voor opnieuw een periode van vier jaar.

Samenstelling van de raad van toezicht op 31 december 2024

Naam	Functie	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortjaar	Geslacht
Nery Anderson	voorzitter	1 ^e	1-1-2026	1969	v
Frank Kusse	lid	1 ^e	1-3-2027	1961	m
Cis Marring	lid	1 ^e	1-2-2027	1963	v

Vergadering van belanghebbendenorganen

De voorzitters van de belanghebbendenorganen vormen samen de vergadering van belanghebbendenorganen. De vergadering van belanghebbendenorganen heeft kringoverstijgende taken en bevoegdheden, waaronder het benoemen, schorsen of ontslaan van bestuurders en leden van de raad van toezicht, het afnemen van verantwoording door de raad van toezicht en het doen van een dwingend voorstel over het beloningsbeleid en de feitelijke toekenning van beloning aan leden van de raad van toezicht. Daarnaast heeft de vergadering van belanghebbendenorganen een goedkeuringsrecht bij onder meer wijziging van de statuten en een adviesrecht bij onder andere de vaststelling van het bestuursverslagen en de jaarrekening, het vaststellen en wijzigen van de interne klachtenprocedure, uitbestedingen en het vaststellen en wijzigen van het communicatiebeleid. Het bestuur legt verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan de vergadering van belanghebbendenorganen.

De samenstelling van de vergadering van belanghebbendenorganen op 31 december 2024

Naam	Geslacht	Functie	Kring	Geleding	Termijn
Breun Breunissen	m	voorzitter	Pensioenkring Arcadis	Pensioengerechtigden	2 ^e
Jeroen de Bruijn	m	lid	Pensioenkring PepsiCo	werkgevers	1 ^e
Miriam van Dullemen	v	lid	Pensioenkring Sweco	deelnemers	1 ^e
Ron van 't Hof	m	lid	Pensioenkring Cargill	werkgevers	1 ^e
Janneke Knegtering	v	aspirant-lid	Pensioenkring OWASE	werkgevers	n.v.t.
Jan Hendrik Ockels	m	lid	Pensioenkring Randstad Groep	pensioengerechtigden	2 ^e
Naomi Sapir	v	lid	Pensioenkring Roba	werkgevers	1 ^e
Rob Smeets	m	lid	Pensioenkring Xerox	(gewezen) deelnemers	1 ^e
Jacob de Vries	m	lid	▪ Collectiviteitkring 1 ▪ Collectiviteitkring Flexibele regeling	werkgevers	1 ^e

In 2024 heeft de vergadering van belanghebbendenorganen Els Janssen benoemd tot bestuurslid per 1 oktober 2024. Hiermee wordt het bestuur uitgebreid van drie naar vier personen. De reden hiervoor is het beperken van het key person risk in het bestuur gedurende de transitieperiode naar de Wtp. Het bestuur vond zichzelf met drie leden te kwetsbaar. Els Janssen is benoemd als vierde bestuurslid voor een periode van vier jaar. De vergadering van

belanghebbendenorganen heeft ingestemd met een uitbreiding van het bestuur van drie naar vier bestuursleden. Daarnaast is Mila Hoekstra herbenoemd als bestuurslid per 1 oktober 2024 voor een derde termijn van vier jaar.

In 2024 heeft de vergadering van belanghebbendenorganen een voorstel gedaan tot het invoeren van een indexatieregeling voor de beloning van leden van de raad van toezicht. De vergadering van belanghebbendenorganen heeft het beleid waarin deze indexatieregeling is opgenomen aangeboden aan de verschillende belanghebbendenorganen. De vergadering van belanghebbendenorganen heeft positief geadviseerd over wijzigingen in het klachtenbeleid en de interne klachtenregeling en over het beloningsbeleid. De vergadering van belanghebbendenorganen heeft goedkeuring gegeven aan de vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening 2023. Ook is goedkeuring verleend aan het wijzigen van de statuten.

Governance en compliance

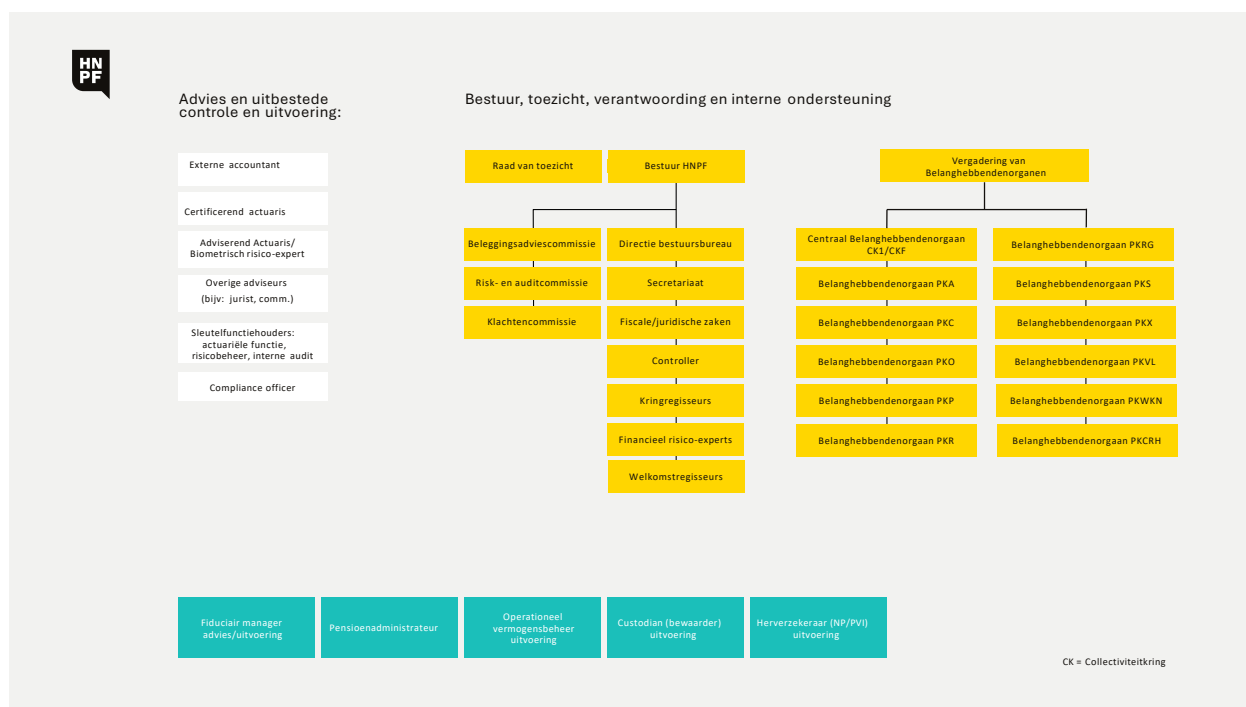
Bestuursmodel

Het Nederlandse Pensioenfonds wordt bestuurd door een onafhankelijk bestuur. De keuze voor het onafhankelijke bestuursmodel is gebaseerd op een sterkte-zwakteanalyse van de mogelijke bestuursmodellen. Uit de analyse blijkt dat een model met onafhankelijke professionele bestuurders duidelijk de voorkeur heeft. Dit hangt samen met het karakter van het APF, de complexiteit van de organisatie en het feit dat de partijen die deelname aan een APF overwegen een beperking van de governancelast vaak als belangrijk argument aanvoeren. Een onafhankelijk model heeft een belanghebbendenorgaan, dat veel zwaardere bevoegdheden heeft dan een verantwoordingsorgaan. Wij hechten aan de betrokkenheid van de belanghebbenden bij belangrijke (strategische) onderwerpen, om zo een goed alternatief te kunnen bieden voor het eerdere pensioenfonds. Anders dan leden van het verantwoordingsorgaan worden de leden van het belanghebbendenorgaan als medebeleidsbepalers aangemerkt. De voorkeur voor een duidelijke taak- en rolverdeling binnen het twotiermodel maakt dat voor het onafhankelijke bestuursmodel is gekozen. Met die keuze is de medezeggenschap bij bestuursbesluiten die op belanghebbenden van het fonds veel impact hebben via een belanghebbendenorgaan goed verankerd.

In 2023 is het bestuursmodel geëvalueerd. Het bestuur heeft met het bestuursbureau in een aantal sessies de bestuurlijke bezetting en het bestuursmodel tegen het licht gehouden. De conclusie uit deze besprekingen was dat het huidige model nog steeds passend is en daarom ook gehandhaafd blijft. In 2024 is besloten het bestuur uit te breiden met een vierde bestuurslid. De belangrijkste reden daarvoor is het beperken van het key person risk in het bestuur gedurende de transitieperiode naar de Wtp.

De belanghebbendenorganen adviseren het bestuur desgevraagd of op eigen initiatief over onderwerpen die de betreffende collectiviteitkring aangaan. De belanghebbendenorganen bewaken dat het bestuur de belangen van de verschillende groepen evenwichtig afweegt. Daarnaast heeft ieder belanghebbendenorgaan advies- en goedkeuringsbevoegdheden bij een aantal voorgenomen besluiten van het bestuur met betrekking tot de eigen kring. Deze bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten.

De governancestructuur van Het Nederlandse Pensioenfonds per 1 januari 2025 is in de volgende afbeelding schematisch weergegeven.



Werkwijze binnen het bestuur

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de pensioenregelingen die Het Nederlandse Pensioenfonds uitvoert. Het bestuur laat zich ondersteunen door commissies, te weten een risk- en auditcommissie en een beleggingsadviescommissie. Binnen Het Nederlandse Pensioenfonds fungeren de commissies als voorbereidende commissies voor het bestuur. Ze hebben geen rol in de tweede of derde lijn van het risicomanagementraamwerk van het fonds. De tweede en derde lijn zijn daarmee onafhankelijk van de uitvoering en de eerste lijn ingericht: zij rapporteren direct aan het bestuur.

Het bestuur vindt dat commissies toegevoegde waarde moet hebben voor de bestuurlijke kwaliteit. Rekening houdend met een bestuursomvang met vier leden geldt dit voor een risk- en auditcommissie en een beleggingsadviescommissie. Met het instellen van deze commissies borgt het bestuur dat de taken die binnen het domein van de commissies vallen de focus krijgen die het bestuur noodzakelijk acht, gegeven het feit dat zowel het beheerd vermogen als de risico's in een kort tijdsbestek aanmerkelijk kunnen wijzigen. De taken die (nog) niet in een commissie zijn belegd worden direct door het bestuur behandeld.

Het bestuur krijgt op alle beleidsterreinen ondersteuning van het bestuursbureau.

Naleving Code Pensioenfonds

Bij de inrichting van Het Nederlandse Pensioenfonds heeft de Code Pensioenfonds als leidraad gediend. Er is een herziene Code Pensioenfonds die per 1 januari 2024 in werking is getreden en de Code Pensioenfonds uit 2018 vervangt. In dit jaarverslag geven wij een toelichting over de naleving van de Code Pensioenfonds 2024.

Pensioenfonds hebben in 2024 een jaar de gelegenheid gekregen om de herziene code te implementeren. In het eerste kwartaal 2024 hebben wij een checklist opgesteld en beoordeeld welke wijzigingen doorgevoerd moeten worden om de herziene code te implementeren.

Bij de evaluatie van de missie, visie en strategie begin 2024 is rekening gehouden met de nieuwe code. Het bestuur heeft besloten om de artikelen ten aanzien van de Code Pensioenfonds in de statuten te wijzigen. Er zijn een aantal beleidsdocumenten aangepast. Daarnaast is het merendeel van de reglementen van de belanghebbendenorganen aangepast, evenals het reglement van de raad van toezicht.

De normen in de Code Pensioenfondsen 2024 zijn gegroepeerd in vijf thema's, namelijk:

1. goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden;
2. goed besturen;
3. effectief intern toezichthouden en controle uitoefenen;
4. verantwoording en inspraak organiseren;
5. effectief functioneren van fondsorganen.

De manier waarop wij deze thema's invullen, is hieronder toegelicht. De code gaat er volgens het principe 'pas toe of leg uit' van uit dat pensioenfondsen de normen naleven. Vervolgens geven we een toelichting op de norm waar we gemotiveerd van afwijken. In de bijlage Rapportagenormen Code Pensioenfondsen bij dit jaarverslag wordt voor vier normen specifiek aangegeven wat de vindplaats is in dit verslag.

Toelichting op de normen die we naleven

Thema 1 Goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden

Normen 1 – 7 hebben betrekking op de doelstelling van pensioenfondsen, namelijk goed zorgen voor pensioen van belanghebbenden. Onze missie, visie en strategie zijn onder andere opgenomen in de ABTN en het bestuursverslag. We leggen jaarlijks verantwoording af in het jaarverslag over het beleid, uitkomsten van dit beleid en gemaakte keuzes voor toekomstig beleid. Evenwichtige belangenafweging is onderdeel van elk besluitpunt.

Het bestuur verdiept zich in de voorkeuren van belanghebbenden door de gesprekken met de belanghebbendenorganen. Doordat de belanghebbendenorganen advies- en goedkeuringsrechten hebben, is het bestuur periodiek in gesprek met de belanghebbendenorganen. Het fonds woont bijeenkomsten bij van verenigingen van gepensioneerden en deelnemersbijeenkomsten. Er zijn dit jaar risicobereidheidsonderzoeken uitgevoerd bij diverse kringen. Een aantal kringen heeft een deelnemerspanel opgericht waaraan diverse communicatiemiddelen worden voorgelegd.

In 2023 hebben wij een beleid voor keuzebegeleiding opgesteld. Wij zullen onze keuzebegeleiding stap voor stap verbeteren en regelmatig meten hoe onze deelnemers vinden dat zij door ons geholpen worden bij het maken van keuzes.

Het bestuur heeft beleggingsbeleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen vastgelegd. Het bestuur volgt een zogenoemd "top-down beleggingsproces". Verantwoord beleggen is onderdeel van het strategisch beleid van ons fonds en onderdeel van onze missie. Sinds 2022 is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Doel van de SFDR is om deelnemers meer inzicht te geven in de effecten van het beleggingsbeleid en beleggingsbeginselen op het gebied van duurzaamheid. Op de website van HNPF is het MVB-beleid gepubliceerd. Het MVB-jaarverslag geeft inzicht in de maatschappelijke bijdrage die het fonds levert en waar het nog stappen aan het zetten is. In 2025 zal er opnieuw een MVB-deelnemersonderzoek worden uitgevoerd.

In ons uitbestedingsbeleid hebben wij vastgelegd dat in de overeenkomst tot uitbesteding ten minste wordt opgenomen dat de partij waaraan wordt uitbesteed de werkzaamheden niet deels of geheel op zijn beurt uitbesteedt aan een derde partij, anders dan met onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming. Er is een volledige "look-through" van onder- en onderonderuitbesteding. Ieder kwartaal rapporteert de uitbestedingspartij over de dienstverlening en de mate waarin de SLA-normen zijn gerealiseerd. In de SLA's met uitbestedingspartners is geregeld dat het bestuur jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten kritisch evalueert.

Thema 2 Goed besturen

Normen 8 – 16 hebben betrekking op de organisatie van de bestuurlijke processen en die beschrijven hoe het bestuur waarde toevoegt aan de doelstellingen en het functioneren van het pensioenfonds.

Het bestuur vervult zijn taak op een transparante (open en toegankelijke) manier. Dat zorgt ervoor dat belanghebbenden inzicht kunnen krijgen in de informatie, overwegingen en argumenten die ten grondslag liggen aan besluiten en handelingen. Het bestuur legt bij alle besluiten duidelijk vast op grond van welke overwegingen het besluit genomen is. Bij elk besluit wordt aandacht besteed aan de evenwichtige belangenafweging en aan de risico's. Bij een besluit wordt ook altijd de opinie van de sleutelfunctiehouder risicobeheer meegenomen en in voorkomende gevallen van de actuariële sleutelfunctiehouder. Het bestuur neemt de aanbevelingen van de raad van toezicht en

de adviezen van de belanghebbendenorganen ter harte. Indien een bestuursbesluit daarvan afwijkt, zal het bestuur dit gemotiveerd toelichten.

Specifieke taken zijn uitbesteed aan uitbestedingspartners en de taak- en rolverdeling is daarbij expliciet vastgelegd. In de statuten is de wijze van besluitvorming van het bestuur vastgelegd. Hierin hebben we beschreven dat elke bestuurder één stem heeft. Het bestuur neemt besluiten bij gewone meerderheid van stemmen. De taak- en rolverdeling van het bestuur, bestuurlijke commissies en sleutelfunctiehouders zijn vastgelegd in de statuten, reglementen van de commissies en de charters van de sleutelfunctiehouders.

Het bestuur hecht aan transparantie. Dat komt in diverse beleidsdocumenten naar voren. Het bestuur beschrijft in het jaarverslag helder en duidelijk de missie, visie en strategie van het fonds. Het geeft daarin aan in hoeverre het fonds de gestelde doelen heeft bereikt. Het bestuur rapporteert in het jaarverslag ook over de naleving van de gedragscode en de Code Pensioenfondsen en over de evaluatie van het functioneren van het bestuur. Wij beschikken over een klachtenregeling, die via onze website toegankelijk is. Elders in het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten.

Het bestuur heeft een document over integraal risicomanagement vastgesteld. Evaluatie vindt jaarlijks plaats. Er is een jaarkalender opgesteld voor de risicomanagementcyclus. Ook in het financieel crisisplan staan de risico's en bijbehorende beheersmaatregelen met betrekking tot de financiële risico's beschreven. Het bestuur heeft naast een financieel crisisplan ook een noodprocedure voor spoedeisende situaties opgesteld. Dit is vastgelegd in ons Business Continuity Plan.

Thema 3 Effectief intern toezichthouden en controle uitvoeren.

Normen 17 – 23 gaan over de wijze waarop het intern toezicht werkt en waarde toevoegt aan de doelstellingen en het functioneren van het pensioenfonds. Ook zijn er normen opgenomen over de controle.

Onafhankelijkheid van de raad van toezicht is onderdeel van de profielschets bij werving van leden. De raad van toezicht heeft zijn toezichtvisie vastgelegd in een document dat op de website is geplaatst. Daarin komt terug wat de doelstelling is van het intern toezicht, de invulling en de werkwijze. De raad van toezicht stelt een jaarplan vast. In het jaarplan komen de thema's aan de orde waar de raad van toezicht het komende kalenderjaar de focus op legt. Deze thema's zijn tot stand gekomen na overleg met het bestuur, belanghebbendenorganen en sleutelfunctiehouders. In de rapportage Intern Toezicht legt de raad van toezicht zijn bevindingen vast van het afgelopen jaar. De rapportage dient als basis voor de verantwoordingsrapportage in het jaarverslag. De raad van toezicht heeft minstens zes keer per jaar overleg met het bestuur.

Als het bestuur een accountant of actuaris niet-controlewerkzaamheden wil laten verrichten, verstrekt het bestuur hiervoor een afzonderlijke opdracht. Het bestuur beoordeelt ten minste eens in de vier jaar het functioneren van de accountant en de actuaris.

Thema 4 Verantwoording en inspraak organiseren

Normen 24 – 32 gaan over de wijze waarop verantwoording, medezeggenschap en inspraak werkt en waarde toevoegt aan de doelstellingen en het functioneren van het pensioenfonds. In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het fonds betrokken zijn.

De samenwerkingsafspraken met de belanghebbendenorganen zijn in overleg vastgesteld en in de reglementen vastgelegd. In de reglementen is opgenomen dat de belanghebbendenorganen waarborgen dat hun leden onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. In de statuten zijn de taken, bevoegdheden en ontslagprocedures vastgelegd.

Het bestuur legt verantwoording af aan de belanghebbendenorganen van alle kringen over het beleid van het fonds en de wijze waarop het is uitgevoerd voor zover dit beleid of de wijze van uitvoering uitsluitend betrekking heeft op de collectiviteitskring waarvoor het desbetreffende belanghebbendenorgaan is ingesteld. Er is minimaal twee keer per jaar overleg met elk belanghebbendenorgaan. Daarnaast legt het bestuur verantwoording af aan de vergadering van belanghebbendenorganen over kringoverstijgend beleid en de wijze van uitvoering door het fonds.

De raad van toezicht is goed benaderbaar en aanspreekbaar over de wijze waarop hij toezicht houdt en staat ervoor open om daarover in gesprek te gaan met het bestuur en andere fondsorganen. In de rapportage Intern Toezicht legt de raad van toezicht zijn bevindingen van het afgelopen jaar vast. De rapportage dient als basis voor de verantwoordingsrapportage in het jaarverslag. De raad van toezicht legt verantwoording af aan de belanghebbendenorganen en de vergadering van belanghebbendenorganen en hiermee ook aan de werkgevers.

Naast de gesprekken die het bestuur heeft met belanghebbendenorganen van de kringen voert het fonds een dialoog met belanghebbenden door middel van bijeenkomsten met verenigingen van gepensioneerden, deelnemersbijeenkomsten en deelnemerspanels.

Thema 5 Zorgvuldig benoemen

Normen 33 – 49 gaan over de effectiviteit van het functioneren. Ze zijn relevant voor alle organen van het pensioenfonds.

Het geschiktheidsplan stelt dat de samenstelling van het bestuur (en overige bestuursorganen) complementair en divers moet zijn. In het beleidsplan diversiteit hebben wij aangegeven hoe een divers samengesteld bestuur (en overige organen) eruit moet zien. Bij het invullen van vacatures, bij het opstellen van profielen en bij werving wordt rekening gehouden met complementariteit en diversiteit, waarbij zij opmerkt dat het bestuur diversiteit breder ziet dan alleen leeftijd en geslacht. Op één punt voldoen wij niet aan de Code Pensioenfonds, dat betreft norm 35. Deze norm stelt dat ten aanzien van leeftijdsdiversiteit geldt dat er ten minste één persoon zitting heeft in het bestuur en in de belanghebbendenorganen die jonger is dan 40 jaar.

Bepaald is dat een termijn van een bestuurder of lid van een belanghebbendenorgaan vier jaar duurt en dat een lid maximaal eenmaal herbenoemd kan worden. Een bestuurslid en een lid van het belanghebbendenorgaan kunnen, als daartoe aanleiding bestaat, voor een derde termijn van maximaal vier jaar worden benoemd. In dat geval onderbouwt het bestuur de aanleiding voor een derde benoeming en deelt het bestuur die met de overige fondsorganen. Bij de herbenoeming van Mila Hoekstra in 2024 voor een derde termijn is een onderbouwing opgesteld en gedeeld met de raad van toezicht en de vergadering van belanghebbendenorganen in verband met hun rol bij de herbenoeming.

De belanghebbendenorganen kennen een evenwichtige vertegenwoordiging van de collectiviteitkring. Het bestuur, de raad van toezicht en de belanghebbendenorganen hebben een rooster van aftreden opgesteld. In de statuten staat de procedure bij schorsing en/of ontslag beschreven. Bestuursleden, leden van de raad van toezicht en leden van het belanghebbendenorgaan worden benoemd met inachtneming van een profielschets.

Jaarlijks wordt expliciet aangegeven wat de beloningen zijn voor het bestuur, de raad van toezicht en de belanghebbendenorganen. Het pensioenfonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Het beloningsbeleid is in overeenstemming met de werkzaamheden, het risicoprofiel, de doelstellingen, het langetermijnbelang, de financiële stabiliteit en de prestaties van het pensioenfonds als geheel en draagt bij aan een deugdelijk, prudent en doeltreffend bestuur van het pensioenfonds. De beloning staat in redelijke verhouding tot de gedragen verantwoordelijkheid, de aan de functie gestelde eisen en het feitelijke tijdsbeslag. Ons beloningsbeleid wordt zo veel als mogelijk gekoppeld aan objectieve en maatschappelijk aanvaarde normen. Wij hanteren geen prestatiegerelateerde beloningen.

Ons jaarverslag geeft inzicht in de door de bestuursleden uitgeoefende relevante nevenfuncties. Het onderwerp compliance maakt structureel deel uit van de bestuursagenda. Het bestuur heeft een klokkenluidersregeling en een incidentenregeling vastgesteld en een compliance officer benoemd. De compliance officer vervult een onafhankelijke rol binnen het fonds. De compliance officer heeft als taak toe te zien op de naleving van relevante wet- en regelgeving en de gedragscode, zowel binnen het fonds en de fondsorganen als bij onze uitbestedingspartners.

Het bestuur, de raad van toezicht en de belanghebbendenorganen evalueren jaarlijks hun eigen functioneren (eens in de drie jaar gebeurt dat onder leiding van een externe partij) en zorgen voor permanente educatie van de leden.

Toelichting op norm waar we van afwijken

Op één punt voldoen wij niet aan de Code Pensioenfonds. Dat betreft norm 35. Norm 35 stelt dat ten aanzien van leeftijdsdiversiteit geldt dat er ten minste één persoon zitting heeft in het bestuur en de belanghebbendenorganen die jonger is dan 40 jaar. Ten aanzien van genderdiversiteit geldt als minimum dat er variatie is in geslacht of

genderidentiteit. Wij streven binnen de mogelijkheden van het onafhankelijke bestuursmodel voor alle organen naar een evenwichtige verdeling van functies over leeftijd en geslacht. Dit is vastgelegd in ons diversiteitsbeleid. Bij het invullen van vacatures, bij het opstellen van profielen en bij werving houden we rekening met complementariteit en diversiteit, waarbij het bestuur diversiteit breder ziet dan alleen leeftijd en geslacht.

In het bestuur, de raad van toezicht en de belanghebbendenorganen zitten zowel mannen als vrouwen. Op dit punt wordt voldaan aan norm 35. In het bestuur en de raad van toezicht zitten echter geen leden onder de 40 jaar. De belanghebbendenorganen van Pensioenkring Cargill Bioindustrial, Pensioenkring OWASE, Pensioenkring Randstad Groep, Pensioenkring Roba en Pensioenkring Xerox hebben geen (aspirant-)leden onder de 40 jaar. Het centraal belanghebbendenorgaan van Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling alsmede het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Arcadis hebben één lid onder de 40 jaar. De belanghebbendenorganen van Pensioenkring PepsiCo en Pensioenkring Sweco hebben twee leden onder de 40 jaar.

Het bestuur is zich ervan bewust dat de huidige situatie afwijkt van hetgeen beoogd wordt met de norm uit de Code Pensioenfondsen. Het ziet het als zijn taak hier alert op te blijven bij het invullen van vacatures. In het geschiktheidsplan is het streven naar complementariteit en diversiteit als taak opgenomen. Bij het opstellen van de profielen en de werving wordt rekening gehouden met het diversiteitsbeleid. Het bestuur heeft een stappenplan diversiteit vastgesteld om de diversiteit binnen het fonds te waarborgen. Bij een klein bestuur en een kleine raad van toezicht is het echter lastig om naast kennis- en ervaringseisen ook te voldoen aan leeftijdsdiversiteit.

Het bestuur heeft de ambitie om voor de kringen deelnemerspanels van wisselende samenstelling in te richten met ook jonge deelnemers om periodiek mee van gedachten te wisselen. Het deelnemerspanel kan tevens als kweekvijver voor de belanghebbendenorganen fungeren. In 2024 zijn we gestart met twee nieuwe deelnemerspanels. Voor Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring flexibele regeling is een deelnemerspanel gestart. Dit panel bestaat uit een zeer divers gezelschap van drie mannen en drie vrouwen, waarvan de jongste deelnemer onder de 20 jaar is en de oudste gepensioneerd is. In 2024 is er ook een deelnemerspanel voor Pensioenkring Sweco opgericht, bestaande uit twee gewezen deelnemers en één gepensioneerde. Bij een aantal andere kringen bestaan er plannen om eveneens een deelnemerspanel in te richten.

Geschiktheidsbevordering en zelfevaluatie

In januari 2025 heeft het bestuur het geschiktheidsplan geëvalueerd en vastgesteld. Dit plan heeft als doel om de geschiktheid van bestuurders en (mede-)beleidsbepalers van Het Nederlandse Pensioenfonds te waarborgen en te bevorderen.

In het jaar 2024 zijn in het kader van permanente educatie door het bestuur persoonlijke opleidingen gevolgd en seminars en themabijeenkomsten bijgewoond. Daarnaast zijn er voor de (centraal) belanghebbendenorganen een of twee kennissessies georganiseerd over onderwerpen die de Wtp raken. Daarnaast hebben de belanghebbendenorganen van Pensioenkring OWASE en Pensioenkring Sweco in een kennissessie aandacht besteed aan actuariële begrippen en verslaglegging. Het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Xerox heeft in een kennissessie stilgestaan bij de vastgoedpool.

Voor de leden van het bestuur, de raad van toezicht en de belanghebbendenorganen zijn twee gezamenlijke kennissessies georganiseerd over beleggen in de Wtp en over het thema governance in het nieuwe contract. Daarnaast heeft het bestuur een bijpraatsessie georganiseerd voor leden van de belanghebbendenorganen over het Wtp-communicatieplan en de pensioenbarometer en is een bijpraatsessie georganiseerd over de stand van zaken ten aanzien van de uitvoering, de nieuwe kringen en de overgang naar de Wtp.

Onderdeel van de geschiktheidscyclus is de jaarlijkse zelfevaluatie van de verschillende pensioenfondsorganen. In het derde en vierde kwartaal van 2024 hebben de zelfevaluaties plaatsgevonden van het bestuur, de raad van toezicht, de vergadering van belanghebbendenorganen, het centraal belanghebbendenorgaan van Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling en de belanghebbendenorganen van Pensioenkring Arcadis, Pensioenkring Cargill Bioindustrial, Pensioenkring OWASE, Pensioenkring PepsiCo, Pensioenkring Randstad Groep, Pensioenkring Roba en Pensioenkring Sweco. De zelfevaluaties werden begeleid door een externe partij. Wij vinden dat het meerwaarde heeft om de zelfevaluatie van alle fondsorganen door één externe partij te laten begeleiden. Alleen

het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Xerox heeft ervoor gekozen om de zelfevaluatie zonder externe begeleiding uit te voeren, aangezien het belanghebbendenorgaan pas op 1 januari 2024 van start is gegaan.

In maart 2025 is tijdens een gezamenlijke sessie met het bestuur, de raad van toezicht en de vergadering van belanghebbendenorganen een vervolg gegeven aan de onderwerpen die in zelfevaluaties naar voren waren gekomen.

Gedragscode

Wij hechten grote waarde aan het op integere wijze behalen van de doelstellingen. In ons integriteitsbeleid lichten we toe wat wij onder integriteit verstaan, zodat we een correcte toepassing ervan kunnen waarborgen. Het integriteitsbeleid wordt verder uitgewerkt in aanvullende beleidsdocumenten, zoals de gedragscode, de klokkenluidersregeling en de incidentenregeling. In 2024 heeft het bestuur al deze documenten geëvalueerd en waar nodig herzien.

Door de uitvoering van het integriteitsbeleid en het toepassen van deze regelingen voorkomen we belangenconflicten. Zo is voor iedereen duidelijk wat van hem of haar wordt verwacht.

Bij uitbestedingen borgen we dat de uitbestedingspartner minimaal in lijn handelt met onze gedragscode. De eigen gedragscode is van toepassing op alle verbonden personen van Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit zijn de medewerkers van het bestuursbureau, de leden van de raad van toezicht en de leden van de belanghebbendenorganen. De gedragscode is ook van toepassing op de bestuurders, in hun hoedanigheid van insider van Het Nederlandse Pensioenfonds.

Algemene verordening gegevensbescherming

In 2019 heeft de werkgroep AVG van de Pensioenfederatie na overleg met de Autoriteit Persoonsgegevens de Gedragslijn verwerking persoonsgegevens ontwikkeld. Deze gedragslijn biedt pensioenfonds een kader voor het naleven van de Algemene verordening gegevensbescherming. De algemene ledenvergadering van de Pensioenfederatie heeft deze Gedragslijn verwerking persoonsgegevens pensioenfonds in juni 2019 vastgesteld. Na een gewenningsperiode van zes maanden is de gedragslijn op 1 januari 2020 in werking getreden. In 2022 is tijdens een algemene ledenvergadering van de Pensioenfederatie ingestemd met actualisatie van de gedragslijn. De geactualiseerde Gedragslijn verwerking persoonsgegevens is sinds 1 januari 2023 van kracht.

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft de gedragslijn van de Pensioenfederatie in 2024 nageleefd.

Klachten

Gedragslijn goed omgaan met klachten

De algemene ledenvergadering van de Pensioenfederatie heeft op 14 juni 2022 ingestemd met de Gedragslijn goed omgaan met klachten. Deze gedragslijn regelt het behandelen, rapporteren en leren van klachten van deelnemers. Vanaf 1 januari 2024 moeten alle leden van de Pensioenfederatie aan de gedragslijn voldoen. Om de voortgang in goed omgaan met klachten te volgen vindt een jaarlijkse uitvraag plaats. Hierbij werkt de Pensioenfederatie samen met de Stichting Gouden Oor. In 2024 hebben we de 2-meting ingevuld. Met een overallscore van 80% scoort Het Nederlandse Pensioenfonds ruim voldoende, maar onder de norm van 84% die voor de gedragslijn geldt. Wij zijn in 2024 geselecteerd voor het assessment van het Gouden Oor over de Gedragslijn goed omgaan met klachten. Naar aanleiding van het assessment is een rapport opgesteld. Daaruit blijkt dat het klachtenbeleid en de procedures hun weg nog moeten vinden. Wij hebben er alle vertrouwen in dat we volgend jaar uitkomen op een score van ten minste 84%.

Klachtenprocedure

In 2024 hebben wij het beleidsdocument voor klachten en onze interne klachtenregeling aangepast. De belangrijkste wijziging is de aanpassing van de termijnen in onze interne klachtenregeling. Deze termijnen waren langer dan de termijn die onder de Wtp wordt toegestaan: in de Wtp staat een termijn van maximaal twaalf weken voor de afhandeling van een klacht. De vergadering van belanghebbendenorganen heeft positief advies gegeven over de aanpassing van de klachtenregeling en het klachtenbeleid.

Geschilleninstantie Pensioenfondsen

In de Wtp is geregeld dat pensioenfondsen verplicht zijn om zich aan te sluiten bij een externe geschilleninstantie. De Stichting Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP) is per 1 januari 2024 van start gegaan. De instantie is door de minister voor Armoedebelief, Participatie en Pensioenen aangewezen. Deelnemers kunnen er terecht als zij een geschil hebben met hun pensioenfonds dat niet via de interne klachtenprocedure kan worden opgelost. Ook wij hebben ons bij de GIP aangesloten.

In 2024 zijn 24 klachten geregistreerd. Indien een klacht niet naar tevredenheid is afgehandeld kan de belanghebbende de klacht aan de interne klachtencommissie voorleggen. In 2024 is geen gebruikgemaakt van deze mogelijkheid om bezwaar te maken bij de interne klachtencommissie.

Er zijn naar aanleiding van de afhandeling van de klachten een aantal verbeteringen doorgevoerd. Daar waar klachten in de categorie pensioenberekening en -betaling hetzelfde proces betroffen, is het proces geëvalueerd en aangepast.

	Aantal klachten
service en klantgerichtheid	3
behandelingsduur	1
informatieverstrekking	8
deelnemersportaal	1
keuzebegeleiding	0
pensioenberekening en -betaling	10
registratie werknemersgegevens/datakwaliteit	1
toepassing wet- en regelgeving: algemeen	0
toepassing wet- en regelgeving: invaren, transitie	0
financiële situatie	0
duurzaamheid	0
overig	0

Uitbesteding

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft de administratieve uitvoering van de pensioenregeling, het fiduciair management en het vermogensbeheer uitbesteed aan derde partijen. Hiervoor hebben wij uitbestedingsbeleid vastgesteld, waarin we hebben beschreven aan welke eisen onze uitbestedingen moet voldoen. De uitbestedingen dragen bij aan een beheerste en integere bedrijfsvoering van Het Nederlandse Pensioenfonds tegen een aanvaardbaar kostenniveau.

Met onze uitbestedingspartners hebben we concrete afspraken over vergoedingen. De prestatiebeloningen die we in de contracten met uitbestedingspartners hebben vastgelegd zijn zodanig dat ze de partijen niet aanmoedigen om meer risico te nemen dan wij aanvaardbaar vinden. Het bestuursbureau voert periodiek overleg met de uitbestedingspartners over de kwaliteit van de uitvoering en rapporteert hierover aan de commissies en het bestuur.

Uitbesteden brengt risico's met zich mee. Het uitbestedingsrisico (het risico dat de continuïteit van de bedrijfsvoering, de integriteit en de kwaliteit van de uitbestedingspartners onvoldoende gewaarborgd zijn) komt aan bod in de paragraaf Integraal risicomanagement.

Uitbestedingspartners

Het Nederlandse Pensioenfonds maakt gebruik van de volgende uitbestedingspartners:

- A.s.r. Pensioenfondsen Services is bij de start van het fonds aangesteld als pensioenadministrateur voor de operationele werkzaamheden voor de pensioenadministratie, de pensioencommunicatie en de actuariële en financiële administratie van het fonds. Op 1 januari 2025 eindigde het contract met a.s.r. Pensioenfondsen Services. In 2024 voerde a.s.r. Pensioenfondsen Services de pensioenregeling uit van Collectiviteitkring 1 tot 1 november 2024, Pensioenkring Arcadis tot 1 april 2024, Pensioenkring Randstad Groep tot 1 juli 2024 en Pensioenkring Sweco tot 1 februari 2024.
- Voor de uitvoering van en communicatie over de pensioenregelingen van Pensioenkring Roba is Appel Pensioenuitvoering B.V. via een uitbestedingsovereenkomst aangesteld als pensioenadministrateur tot en met 31 december 2024. Ook het contract met Appel Pensioenuitvoering eindigde zodoende op 1 januari 2025.
- Visma Idella B.V. is via een uitbestedingsovereenkomst aangesteld als pensioenadministrateur voor Collectiviteitkring Flexibele regeling en vanaf 1 januari 2025 voor Pensioenkring Van Lanschot.
- DION Pensioen Services B.V. is via een uitbestedingsovereenkomst aangesteld als pensioenadministrateur voor de operationele werkzaamheden voor de pensioenadministratie en de financiële administratie van meerdere kringen. DION Pensioen Services voert de pensioenregelingen uit van Collectiviteitkring 1 (vanaf 1 november 2024), Pensioenkring Arcadis (vanaf 1 april 2024), Pensioenkring Cargill Bioindustrial, Pensioenkring OWASE, Pensioenkring Randstad Groep (vanaf 1 juli 2024), Pensioenkring PepsiCo, Pensioenkring Sweco (vanaf 1 februari 2024) en Pensioenkring Xerox. Vanaf 1 januari 2025 voert DION Pensioen Services de pensioenregelingen uit van Pensioenkring CRH, Pensioenkring Roba en Pensioenkring Wolters Kluwer Nederland.
- De fiduciër manager voor ondersteuning bij de beleggingsstrategie, het beleggingsbeleid en de implementatie hiervan is Van Lanschot Kempen Investment Management N.V. Op 31 december 2022 is de juridische naam van deze partner gewijzigd van Kempen Capital Management N.V. in Van Lanschot Kempen Investment Management N.V. Onder de werkzaamheden valt het selecteren van operationele vermogensbeheerders, die vervolgens door het bestuur worden aangesteld. Sinds de aanvang van de activiteiten van Het Nederlandse Pensioenfonds is Van Lanschot Kempen Investment Management N.V. via een uitbestedingsovereenkomst bij het pensioenfonds betrokken.
- Operationeel vermogensbeheerders voor het feitelijke beheer van (delen van) het pensioenkapitaal selecteren wij op basis van vastgestelde criteria van Het Nederlandse Pensioenfonds.
- Bij aanvang van de activiteiten van Het Nederlandse Pensioenfonds is KAS BANK N.V. als custodian aangesteld. In de loop van 2019 is KAS BANK verder gegaan onder de naam CACEIS Investor Services. De custodian zorgt voor het centraal administreren en bewaren van de beleggingen en voor het uitvoeren van de bewaarfunctie van de bankrekeningen van het pensioenfonds voor stortingen en onttrekkingen aan het pensioenkapitaal.
- Voor de beleggingsadministratie van Collectiviteitkring Flexibele regeling is AssetCare aangesteld.
- De inrichting en het beheer van de ICT-omgeving van het bestuursbureau is uitbesteed aan DeLorentz & Partners B.V.
- Overige dienstverleners waar het bestuur werkzaamheden aan heeft uitbesteed zijn Legisway en HR2day.

Pensioenbeheer

Het Nederlandse Pensioenfonds is het enige volledig onafhankelijke algemeen pensioenfonds van Nederland. We stellen deelnemers en hun toekomst centraal in alles wat wij doen. Wij zijn een onafhankelijke stichting die zelf krachtige en kundige partners kiest om mee samen te werken. Daardoor maken we objectief en vanuit een groot aanpassingsvermogen de beste keuzes in het belang van onze deelnemers.

Meerdere pensioenuitvoerders

De invoering van de Wtp en het veranderde aanbod van pensioenuitvoerders waren voor ons aanleiding om te onderzoeken welke dienstverlening het beste past bij onze kernwaarden en onze ambities voor de toekomst. Wij hebben ervoor gekozen de solidaire premieregeling onder te brengen bij DION Pensioen Services en de flexibele premieregeling bij Visma Idella. We faciliteren in het nieuwe stelsel zowel het solidaire als het flexibele contract. Daarnaast hebben wij toekomstbestendige oplossingen voor (gesloten) pensioenfondsen die in het FTK willen blijven.

In DION Pensioen Services en Visma Idella hebben we samenwerkingspartners gevonden die voldoende capaciteit hebben voor onze groeiambities. Groei is belangrijk omdat we daarmee schaalgroottes creëren, niet alleen op het gebied van vermogensbeheer, maar ook in de pensioenadministratie en de klantbediening. Daarmee kunnen we de uitvoeringskosten per deelnemer zo laag mogelijk houden.

Met de keuzes die we gemaakt hebben, gaan we samen met twee gespecialiseerde uitvoerders de toekomst tegemoet. DION maakt gebruik van het platform Lumera en is een ervaren, betrouwbare partner met een uitstekend trackrecord voor de uitvoering van DB-regelingen. DION voerde al de administratie voor een aantal van onze kringen. DION is een wendbare organisatie die goed in staat is om onze klantcontactstrategie vorm te geven.

Visma Idella is leverancier van specialistische software. Sinds twee jaar biedt Visma Idella ook pensioenuitvoering aan. Deze organisatie beschikt over een ervaren team op het gebied van pensioenuitvoering en heeft de noodzakelijke capaciteit om de groei in het aantal flexibele pensioenregelingen bij Het Nederlandse Pensioenfonds te kunnen faciliteren. Door onze keuze voor Visma Idella met het platform VIPS zijn wij klaar om vanaf april 2024 FPR-regelingen te kunnen uitvoeren. Vanaf 1 januari 2024 voert Visma de pensioenregeling uit van Collectiviteitkring Flexibele regeling en vanaf 1 januari 2025 ook de regeling van Pensioenkring Van Lanschot.

Per 1 januari 2025 eindigde het huidige contract met a.s.r. Pensioenfonds Services. Ter voorbereiding daarop zijn we in de tweede helft van 2022 gestart met het zoeken naar een oplossing voor de administratie van onze kringen voor de periode na 1 januari 2025. Hiervoor zijn we gesprekken gestart met andere uitvoerders die met Lumera werken. Na een zorgvuldig traject is de keuze op DION Pensioen Services gevallen. De belanghebbendenorganen van de desbetreffende kringen hebben positief geadviseerd over de overgang naar DION. In 2024 zijn deze kringen gefaseerd overgedragen naar DION.

In 2024 is besloten om de administratie van Pensioenkring Roba per 31 december 2024 over te dragen van Appel Pensioenuitvoering naar DION Pensioen Services. Het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Roba heeft een positief advies uitgebracht over de overgang naar DION.

Daarmee is het aantal pensioenuitvoerders in 2024 teruggebracht naar twee administrateurs. De samenwerking met twee administrateurs in de komende jaren maakt ons wendbaar en heeft het grote voordeel van flexibiliteit in capaciteit.

Financiële paragraaf

Weerstandsvermogen

Volgens de vergunningseisen moet Het Nederlandse Pensioenfonds beschikken over voldoende weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is bedoeld om de bedrijfsrisico's van de stichting te kunnen opvangen. Deze risico's brengen wij niet ten laste van de collectiviteitskringen van het fonds.

Financiering van de niet-financiële risico's vindt plaats vanuit het wettelijk vereist weerstandsvermogen van Het Nederlandse Pensioenfonds. Het Nederlandse Pensioenfonds kan opgetreden schades ten laste brengen van het weerstandsvermogen. De risicoanalyse herijken we jaarlijks met behulp van het ICAAP-model (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Naarmate de tijd voortschrijdt, krijgen wij op basis van ervaring steeds beter inzicht in processen en risico's. In 2024 heeft de herijking van het ICAAP plaatsgevonden en is het benodigde risicokapitaal voor dat jaar vastgesteld op € 541 duizend. Dit is een toename ten opzichte van 2023 (€ 502 duizend), met name door hogere risico's met betrekking tot financiële parameters en per saldo hogere operationele risico's door de transitie van uitvoerders.

Het aanwezige weerstandsvermogen op 31 december 2024 bedraagt € 14.126 duizend (2023: € 11.132 duizend). Het vereiste weerstandsvermogen bedraagt € 12.909 duizend (2023: € 10.040 duizend). Het Nederlandse Pensioenfonds beschikt dus over ruim voldoende weerstandsvermogen. Het surplus bedraagt € 1.217 duizend (2023: € 1.092 duizend).

Voor toetredende partijen geldt dat het weerstandsvermogen wordt gevormd door een vast percentage van het pensioenvermogen onder beheer van het pensioenfonds. Het Nederlandse Pensioenfonds rekent over alle ontvangen bedragen een opslag van 0,2%, op de volgende wijze:

- een opslag van 0,2% in de bij werkgevers in rekening gebrachte premie;
- een opslag van 0,2% in de koopsom bij een collectieve waardeoverdracht;

- een onttrekking aan de collectiviteitkring ter grootte van 0,2% van de wettelijke overdrachtswaarde bij inkomende individuele waardeoverdrachten;
- een afslag van 0,2% van het positieve beleggingsrendement dat binnen de collectiviteitkringen wordt behaald.

Als het beheerde pensioenvermogen daalt door negatieve beleggingsresultaten, uitkeringen, uitgaande individuele waardeoverdrachten of uittreding van een werkgever wordt 0,2% onttrokken aan het door de kringen ingebrachte weerstandsvermogen, mits het vereiste weerstandsvermogen aanwezig blijft.

Op basis van de voorgaande financieringsbronnen blijft het weerstandsvermogen binnen Het Nederlandse Pensioenfonds op het vereiste niveau.

Garantstelling

Cardano Risk Management B.V. (Cardano) heeft met ingang van 1 januari 2022 en tot en met 31 december 2028 een garantstelling afgegeven aan Het Nederlandse Pensioenfonds om aanloopkosten van het pensioenfonds op te vangen. De garantstelling door Cardano wordt voor de helft verstrekt als een gift waarop geen terugbetalingsverplichting rust. De andere helft is een achtergestelde lening voor Het Nederlandse Pensioenfonds.

Wij beoordelen periodiek of een beroep op (een deel van) de garantstelling moet worden gedaan. Een hoger dan benodigd weerstandsvermogen en de garantstelling waarborgen onze solvabiliteit.

Kosten uitvoering bedrijfsomgeving

Het Nederlandse Pensioenfonds maakt voor de uitvoering van de regeling diverse kosten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen kosten die wel en kosten die niet direct toegerekend kunnen worden aan een kring. Laatstgenoemde categorie zijn de kosten voor de bedrijfsomgeving. Ze bestaan uit:

- de vergoedingen aan bestuur en raad van toezicht;
- de kosten voor de inhuur van (onafhankelijke) deskundigen waaronder de sleutelfunctiehouders (niet zijnde deskundigen die door de belanghebbendenorganen worden ingeschakeld);
- de kosten voor contributies, voor zover niet aan een kring toe te rekenen;
- de kosten van het bestuursbureau, bestaande uit personeelskosten, inhuur derden en advieskosten;
- overige kosten, waaronder huisvestingskosten en onderhoudskosten, verzekeringspremie voor verzekeringen afgesloten door en voor het pensioenfonds, zoals onder andere de beroepsaansprakelijkheidsverzekering en schadeverzekeringen;
- vergoeding aan de leden van de klachtencommissie;
- aanloopkosten voor Collectiviteitkring Flexibele regeling.

Ongeacht de kosten voor de bedrijfsvoering brengt Het Nederlandse Pensioenfonds per collectiviteitkring een bedrag in rekening dat is gerelateerd aan de omvang van het gemiddeld belegd vermogen per kalenderjaar. Wij vinden het het belangrijk om transparant te zijn over deze kosten.

Als de werkelijke kosten voor de bedrijfsvoering minder bedragen dan het zojuist genoemde bedrag per collectiviteitkring, voegen we het restant toe aan het eigen vermogen van Het Nederlandse Pensioenfonds. Hierdoor ontstaat een buffer die nodig is voor de bedrijfsvoering.

Als de werkelijke kosten voor de bedrijfsvoering hoger zijn dan het bedrag dat we per collectiviteitkring in rekening brengen, onttrekken we het tekort aan het vermogen van Het Nederlandse Pensioenfonds. Als dat eigen vermogen ontoereikend is, kunnen we het tekort niet verhalen op een of meerdere andere kringen en wordt er een beroep gedaan op de garantstelling.

De kosten die wel direct toegerekend kunnen worden aan een kring worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten van het vermogensbeheer.

Bezoldiging bestuur en raad van toezicht

Met ingang van 1 januari 2024 is de beloning van het bestuur aangepast naar € 104.850 voor een bestuurslid voor een tijdsbeslag per week van tweeënhalf dag. De beloning ligt onder de norm gesteld in de Wet normering topinkomens.

Overzicht bezoldiging leden van het bestuur en van de raad van toezicht

Honoraria	2024	2023
Voorzitter bestuur	105	94
Overige drie leden bestuur (in 2023 - 2 leden)	236	150
Voorzitter raad van toezicht	31	31
Overige twee leden raad van toezicht	42	38
Totaal	414	313

De in deze specificatie genoemde bedragen zijn vermeld in duizenden euro's.

Vermogensbeheer

Beleggingsbeginselen

Uitgangspunten voor het beleggingsbeleid van Het Nederlandse Pensioenfonds zijn het zo veel mogelijk zeker stellen van de nominale pensioenaanspraken en een zo goed mogelijke indexatie van de opgebouwde aanspraken. Risico's worden geaccepteerd om rendement te behalen en de uitvoeringskosten beperkt te houden. De beleggingsbeginselen vormen de algemene overtuigingen van het pensioenfonds ten aanzien van beleggen en de houding ten aanzien van risico's. Deze beleggingsbeginselen vormen ook de uitgangspunten voor het strategisch beleggingsbeleid van de kringen.

Wij gebruiken in ons beleggingsbeleid de volgende beginselen:

Langetermijnvisie

Gezien het langetermijnkarakter van de verplichtingen richten wij ons bij het formuleren van onze beleggingsstrategie primair op de lange termijn. De beleggingsstrategie kan worden beïnvloed door kortetermijnbeperkingen en -overwegingen.

Passief tenzij

Wij geloven dat een benchmark een belangrijk hulpmiddel is bij het construeren van een beleggingsportefeuille. Het is onze ambitie om de performance van de gekozen passieve benchmark zo goed mogelijk te repliceren na aftrek van kosten. Actief beheer voegt in veel gevallen geen waarde toe.

Door selectief af te wijken van de index kunnen echter transactiekosten worden beperkt. Ook kan daarmee een beter risicoprofiel worden gerealiseerd door specifieke doelstellingen te verwezenlijken, onder andere op het vlak van maatschappelijk verantwoord beleggen.

Afweging rendement en risico

Risico-/rendementsprofielen van assetcategorieën en individuele titels veranderen met de tijd. Wij monitoren deze profielen via rapportages. Als een risico-/rendementsprofiel naar het oordeel van het bestuur niet meer past, zal het een allocatie heroverwegen. Door een goede spreiding over beleggingscategorieën, regio's, landen en beleggingsstijlen wordt een optimale verhouding tussen rendement en risico bepaald. Risico's die naar verwachting niet beloond worden, dekken we geheel of gedeeltelijk af. Diversificatie is een van de manieren om de effecten van volatiliteit te mitigeren.

Inflatierisico

Het inflatierisico doet zich voor bij onverwachte veranderingen in de inflatie. Wij zien het belang hiervan voor de koopkracht van de deelnemer maar geven nominale zekerheid prioriteit zolang dit in balans is met enig

koopkrachtbehoud. Daarom hanteren wij geen expliciete (onverwachte) inflatiebescherming. Indirecte bescherming tegen verwachte inflatie volgt uit beleggingen in zakelijke waarden.

Voorzichtigheidsbeginsel

Wij hanteren het voorzichtigheidsbeginsel (prudent-personbeginsel). Het vermogen wordt op zo'n manier belegd dat de veiligheid, kwaliteit en liquiditeit van de middelen voldoende zijn gewaarborgd.

Begrijpelijkheid en kennis beleggingsproduct

Wij beleggen uitsluitend in beleggingsproducten die we inhoudelijk goed beheersen, zodat we voor- en nadelen goed kunnen afwegen. Dat bevordert ook de uitlegbaarheid richting deelnemers.

Maatschappelijke verantwoordelijkheid

We nemen maatschappelijke verantwoordelijkheid door invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord beleggen als onderdeel van het strategisch beleggingsbeleid. Daartoe houden we in het beleggingsbeleid rekening met milieu-, sociale en governancefactoren. Dat doen we door deze factoren te integreren in beleggingsbeslissingen, in dialoog te gaan met ondernemingen teneinde gedragsverandering te bewerkstelligen, beleggingen die niet aan de eisen voldoen uit te sluiten en specifiek op deze factoren gerichte beleggingen aan te houden. De consequenties daarvan zijn zichtbaar in de inrichting van de portefeuille. Ze worden door het bestuur gemonitord.

Gedegen processen

Bij de selectie van beleggingen spelen naast verwacht rendement ook operationele aspecten een belangrijke rol, zoals uitwisseling van informatie in de keten en een transparant beleggingsproces. Tijdige en correcte informatie borgt juiste waardering van beleggingen en vervolgens juiste rendementstoedeling aan deelnemers.

Beheersing kosten

De kosten die samenhangen met het vermogensbeheer en beleggingstransacties moeten acceptabel zijn in relatie tot de geleverde prestatie en de bijdrage aan het portefeuilleresultaat. Dit geldt voor (stapeling van) fees die betaald dienen te worden voor investeringen in beleggingsfondsen en voor transactiekosten in de portefeuille. Kosten komen zo veel mogelijk ten laste van deelnemers die gebruikmaken van de betreffende beleggingsproducten.

Illiquide beleggingen

Deelnemers hebben gemiddeld een lange beleggingshorizon. Daardoor zijn we in staat om een deel van het vermogen in illiquide assetcategorieën te beleggen, waarmee een extra vergoeding ontvangen wordt.

Derivaten

Derivaten zijn efficiënte hulpmiddelen bij hedging. Derivaten worden alleen ingezet voor het afdekken van risico's en efficiënt beheer van de portefeuille.

Onafhankelijk fiduciair management

De fiduciair manager ondersteunt Het Nederlandse Pensioenfonds bij de verschillende aspecten van vermogensbeheer: van advies over het strategische beleggingsbeleid tot managerselectie, van implementatie tot monitoring en rapportering.

Wij hebben ons fiduciair management uitbesteed aan Van Lanschot Kempen Investment Management (VLK IM). VLK IM heeft als onafhankelijke partij diepgaande kennis van vermogensbeheer en heeft een bewezen trackrecord. VLK IM bedient vanuit zijn rol als fiduciair manager meerdere Nederlandse pensioenfondsen en is daardoor goed bekend met relevante wet- en regelgeving, ook op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen.

VLK IM heeft wereldwijd toegang tot gespecialiseerde vermogensbeheerders op het gebied van zowel liquide als illiquide beleggingscategorieën, waaronder niet-beursgenoteerd vastgoed. Op grond van zijn schaalomvang en uitgebreide netwerk is VLK IM uitstekend in staat om tegen scherpe vergoedingen maatwerk te leveren.

Beleggingsbeleid

Per kring krijgt het strategisch beleggingsbeleid vorm op basis van de verplichtingen, de beleggingsbeginselen van Het Nederlandse Pensioenfonds en de risicohouding van de kring. Het strategisch beleggingsbeleid evalueren we jaarlijks en we stellen het normaal gesproken vast voor een periode van minimaal drie jaar.

We vertalen het strategisch beleggingsbeleid telkens in een jaarlijks beleggingsplan. Hierin staat hoe binnen de kring het vermogen in het volgende kalenderjaar wordt belegd en hoe risico's worden beheerst.

Het dagelijks beheer van de beleggingen wordt uitgevoerd aan de hand van beleggingsmandaten of via beleggingsfondsen van gespecialiseerde (externe) vermogensbeheerders. De fiduciair manager adviseert over selectie, stuurt aan en monitort deze beleggingen. In de beleggingsmandaten en fondsvoorwaarden zijn beleggingsdoelstellingen en -richtlijnen en de randvoorwaarden vastgelegd.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Beleid en beleggingsbeginselen

De maatschappij verandert voortdurend, en dat geldt ook voor de manier waarop we kijken naar milieu, sociale omstandigheden, mensenrechten en regimes wereldwijd. Het Nederlandse Pensioenfonds kan én wil zich hier rekenschap van geven. We zien het als onze taak om op verantwoorde wijze met de ons toevertrouwde middelen om te gaan. Bovendien hebben we de overtuiging dat beleggingsbeleid dat rekening houdt met factoren op het gebied van milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen en governance (ESG-factoren) leidt tot goede en stabiele rendementen op de lange termijn. Ook zijn we van mening dat maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid bijdraagt aan een goede afweging van mogelijkheden en risico's.

Maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid (MVB-beleid) maakt deel uit van ons strategisch beleggingsbeleid en daarmee van alle beleggingsbeslissingen die wij nemen. Het MVB-beleid wordt uitgevoerd door de dienstverleners van Het Nederlandse Pensioenfonds, waaronder onze fiduciair manager. MVB-keuzes worden altijd gemaakt onder de voorwaarde van beheerst portfeuillebeheer en binnen beschikbare mogelijkheden. We selecteren specifieke MVB-initiatieven die passen bij doel en opzet van Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn deelnemers. Op die basis kozen we in 2020 voor een focus op een aantal duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN (SDG's, Sustainable Development Goals), namelijk:

- SDG 3: gezondheid en welzijn voor iedereen;
- SDG 7: toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen;
- SDG 11: veilige, veerkrachtige en duurzame steden;
- SDG 13: aanpak van klimaatverandering.

In het MVB-beleid staat daarnaast onder meer hoe we gebruikmaken van ons stemrecht op aandelen in beursfondsen en hoe we met bedrijven de dialoog aangaan over bepaalde MVB-thema's. Ons volledige MVB-beleid staat op onze website. In dit algemene jaarverslag vermelden we de belangrijkste resultaten en ontwikkelingen op het vlak van MVB. Over de borging en ontwikkelingen van ESG-integratie binnen beleggingsbeleid en beleggingsprocessen leggen we elk jaar verantwoording af in het MVB-jaarverslag.

CO₂-reductiedoelstelling

In lijn met de internationale afspraken uit het Klimaatakkoord streven we ernaar dat onze gehele beleggingsportefeuille in 2050 klimaatneutraal is. In 2021 besloten we de Europese Climate Transition Benchmark (CTB) te volgen voor de categorieën aandelen (ontwikkeld en opkomend), bedrijfsobligaties (investment grade en hoogrentend) en beursgenoteerd onroerend goed tezamen. Deze benchmark sluit controversiële wapens, tabak, schenders van EU-milieunormen en schenders van OESO- en UNGC-richtlijnen uit. De CTB vereist een CO₂-reductie van 30% ten opzichte van het reguliere beleggingsuniversum en vervolgens een reductie van minimaal 7% per jaar.

Het Greenhouse Gas Protocol is de meest gebruikte methodiek voor het berekenen van de uitstoot van broeikasgassen. In die methodiek worden drie zogenaamde scopes onderscheiden. Onder scope 1 vallen alle emissies die door bedrijven direct worden uitgestoten als gevolg van de eigen activiteiten. Scope 2 heeft betrekking op indirecte emissies die samenhangen met de productie van ingekochte energie, bijvoorbeeld van

een elektriciteitsbedrijf. Als de uitstoot van andere leveranciers en afnemers ook wordt meegenomen (scope 3), dan ligt de voetafdruk een stuk hoger.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot (scope 1 en 2) per miljoen euro belegd vermogen voor de kringen per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

MVB-resultaten per beleggingscategorie

Beleggingscategorie	MVB-resultaten
Aandelen	De categorie aandelen sluit aan bij ons MVB-beleid en bevat een best-in-classaanpak, een CO₂-reductiedoelstelling, uitsluitingen en een focus op de SDG's 13 (klimaatimpact), 7 (duurzame energie) en 3 (gezondheid). - Best-in-classaanpak: door middel van een best-in-classaanpak selecteren we per sector 50% van de best presterende bedrijven op het gebied van milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. - Uitsluitingen: we sluiten bedrijven uit die zich bezighouden met controversiële wapens en tabak en beleggen niet in bedrijven die een “fail” scoren op basis van de Global Compact principes van de VN. De categorie aandelen ontwikkelde landen is grotendeels passief ingevuld door twee aandelenfondsen. Daarnaast zijn medio 2022 twee aandelenfondsen toegevoegd die nadrukkelijker ESG-doelen nastreven en waarin de vermogensbeheerder daar ook meer ruimte voor krijgt (actief beheer). Medio 2024 is afscheid genomen van een actieve aandelenmanager vanwege een te grote focus op impactbeleggen. Voor aandelen in opkomende landen is een ESG-benchmark geselecteerd, die in 2022 volledig passief is ingevuld.
Bedrijfsobligaties investment grade	De beleggingen bedrijfsobligaties investment grade zijn verdeeld over vier beleggingsfondsen, zowel actief, semi-actief als passief. Deze samenstelling sluit aan bij ons MVB-beleid. De combinatie van deze vier fondsen houdt goed rekening met rendement, risico, ESG, kosten en governance.
Onroerend goed	In 2022 hebben we een selectietraject uitgevoerd voor de categorie beursgenoteerd vastgoed. We hebben een nieuwe benchmark gekozen die aansluit bij ons MVB-beleid. In 2023 zijn deze besluiten middels een passief fonds ingevuld. Verder onderzoeken we hoe SDG 11, over duurzame steden, kan worden geïntegreerd binnen niet-beursgenoteerd vastgoed. GRESB-scores laten zien hoe vastgoedbeheerders omgaan met ESG-aspecten. Daarnaast tonen energielabels van Nederlandse woningen hoe energiezuinig de woningen zijn.
Hypotheeken	Deze categorie bestaat uit 75% niet-NHG-hypotheeken en 25% NHG-hypotheeken. Deze verhouding is een afspiegeling van de markt en is ingevuld met drie actieve fondsen. Binnen hypotheekbeleggingen is de aandacht voor positieve verandering vergroot. Wij houden rekening met de consument door via de aanbieders ondersteuning te bieden bij betalingsproblemen, betaalbare woningen te financieren via hypotheeken met Nationale Hypotheek Garantie (NHG) en consumenten actief te benaderen als hun woning niet energiezuinig is. Dit leidt naast een kostenbesparing voor de consument tot een positieve bijdrage aan het klimaat. NHG-hypotheeken worden in het algemeen gebruikt voor de aankoop van iets minder energiezuinige woningen.
Hoogrentende landen	Binnen de categorie hoogrentende landen beleggen alle kringen via passieve oplossingen, waarbij het gewicht van de landen onder andere wordt bepaald door de ESG-scores. In 2023 is ons landenbeleid geïmplementeerd met onder andere een focus op mensenrechten en democratische regimes.

Beleggingscategorie	MVB-resultaten
Hoogrentende bedrijven	Voor de categorie hoogrentende bedrijven hebben we de duurzame wereldwijde benchmark ICE GHY ESG Tilted Index geselecteerd en ingevuld met een actieve manager.
Staatsobligaties	Binnen het LDI-mandaat hanteren we voor groene obligaties een streefgewicht van 20% bij een gelijk risico-/rendementsprofiel.

Een nadere precisering van de bereikte resultaten en de invulling van het MVB-beleid is te vinden in de jaarverslagen van Collectiviteitkring 1 Maatschappelijk verantwoord beleggen, Collectiviteitkring Flexibele regeling Maatschappelijk verantwoord beleggen, Pensioenkring Arcadis Maatschappelijk verantwoord beleggen, Pensioenkring Cargill Bioindustrial Maatschappelijk verantwoord beleggen, Pensioenkring OWASE Maatschappelijk verantwoord beleggen, Pensioenkring PepsiCo Maatschappelijk verantwoord beleggen, Pensioenkring Randstad Groep Maatschappelijk verantwoord beleggen, Pensioenkring Roba Maatschappelijk verantwoord beleggen, Pensioenkring Sweco Maatschappelijk verantwoord beleggen en Pensioenkring Xerox Maatschappelijk verantwoord beleggen.

Deelnemersonderzoek

In december 2021 hebben we een onderzoek onder onze deelnemers gehouden. Hieruit kwam duidelijk naar voren dat zij duurzaamheid belangrijk vinden. Een zeer ruime meerderheid bij alle kringen vindt het een verantwoordelijkheid van Het Nederlandse Pensioenfonds om in de beleggingen rekening te houden met de gevolgen voor mens en milieu. Uit dit onderzoek blijkt fondsbreed dat mensenrechten, democratische regimes en biodiversiteit belangrijke thema's zijn voor onze deelnemers. We hebben hier in 2022 gevolg aan gegeven door de vaststelling van ons landenbeleid, met onder andere een focus op mensenrechten (S) en democratische regimes (G). Dit landenbeleid is in 2023 geïmplementeerd. In het tweede kwartaal van 2025 staat het volgende deelnemersonderzoek gepland.

Landenbeleid

Het landenbeleid is van toepassing op staatsobligaties (EMD) en staatsgerelateerde bedrijven (EME) uit opkomende landen en beoordeelt beleggingen binnen deze categorieën op basis van hulpbronnefficiëntie, arbeidsrechten en democratisch gehalte. Een land of staatsgerelateerd bedrijf wordt uitgesloten wanneer het op een van de ESG-maatstaven onvoldoende scoort.

Biodiversiteit

Biodiversiteitsverlies is een urgent milieuprobleem. Verlies van biodiversiteit leidt bijvoorbeeld tot de vernietiging van leefgebieden voor mens en dier, het verlies van de functies van ecosystemen (ecosysteemdiensten), de bedreiging van de voedselvoorziening en het verdwijnen van geneeskrachtige planten en bedreigde diersoorten.

Biodiversiteitsverlies zien we als een mogelijk materieel financieel risico. Momenteel is de impact van verlies van biodiversiteit op de beleggingsportefeuille nog niet volledig in beeld, mede doordat biodiversiteitsdata nog in ontwikkeling zijn. We onderzoeken op welke wijze we kunnen bijdragen om de negatieve impact op biodiversiteit te beheersen of mitigeren.

Stemgedrag

We vinden het belangrijk om als betrokken aandeelhouder gebruik te maken van stemrecht bij aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarin Het Nederlandse Pensioenfonds belegt. Daarmee spreken we ons expliciet uit over beslissingen die binnen deze ondernemingen genomen worden. Dat past bij ons MVB-beleid, waarin ook richtlijnen zijn opgenomen over ons stemgedrag. Aangezien wij beleggen in beleggingsfondsen, bepalen wij het stembeleid niet zelf: dat doet de beheerder van het betreffende beleggingsfonds. Het Nederlandse Pensioenfonds ziet toe op de uitvoering hiervan via de fiduciair manager. We verwijzen naar het MVB-jaarverslag 2024 voor een overzicht van gevallen waarin de stem in 2024 afweek van de aanbeveling van een ondernemingsbestuur.

Engagement

Wij streven via vermogensbeheerders naar een constructieve dialoog ('engagement') over milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen met de bedrijven waarin wij beleggen. Het belangrijkste doel van deze

dialogoog is om problemen op deze gebieden aan de orde te stellen en ondernemingen aan te sporen om mogelijke negatieve impact op te lossen. Wij hebben de overtuiging dat engagement op deze manier leidt tot waardecreatie op de lange termijn. Engagementactiviteiten hebben we uitbesteed aan onze fiduciair manager, die met ondernemingen de dialoog aangaat. Indien nodig wordt daarbij samengewerkt met andere aandeelhouders. We verwijzen naar het MVB-jaarverslag 2024 voor voorbeelden van engagementactiviteiten in 2024.

Uitsluitingsbeleid

Met ons uitsluitingsbeleid voorkomen we dat we beleggen in bedrijven die activiteiten ontplooiën die niet passen bij onze uitgangspunten. Het Nederlandse Pensioenfonds sluit ondernemingen uit die betrokken zijn bij controversiële wapens en tabak. Ook sluiten we op basis van een best-in-classaanpak bedrijven uit die volgens de MSCI-scoringsmethodiek op het gebied van ESG lager scoren dan CCC.¹ Daarnaast wordt de Global Compact Screening toegepast. Dat is een methode waarbij wordt getoetst of bedrijven voldoen aan belangrijke internationale normen en principes op het gebied van corruptie en schendingen van arbeidsrechten, mensenrechten en milieu. We streven ernaar om bedrijven die volgens deze methode een "fail" scoren uit te sluiten. Verder worden de beleggingen beoordeeld aan de hand van internationale normen zoals vastgelegd in de United Nations Global Compact Principles (UNGC), de Internationale Labour Organisation's (ILO) Conventions en de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPHR). Beleggingen die op basis van deze normen slecht scoren, worden uitgesloten. Tot slot beleggen we niet in staatsobligaties van overheden op basis van de sancties van de wapenembargolijst van de Europese Commissie en in landen die op de sanctielijst van de VN staan. Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen we naar de uitsluitingenlijst van ultimo 2024, die op onze website staat.

OESO-richtlijnen

Het Nederlandse Pensioenfonds gebruikt het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad voor het vormgeven van een MVB-due diligence procedure. Door due diligence (ofwel gepaste zorgvuldigheid) toe te passen volgens de OESO-richtlijnen wordt er zo goed mogelijk op gelet dat er via beleggingen geen betrokkenheid is bij schendingen op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu of corruptie. De due diligence uit het OESO-richtsnoer is opgenomen in onze MVB-beleidscyclus en wordt uitgevoerd door onze fiduciair manager.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatieverstopping over duurzaamheid in de financiële dienstensector. Ook pensioenfondsden vallen daaronder. Doel van de wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen op duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in beleggingsbeslissingen.

Onze pensioenregelingen kwalificeren zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als lichtgroene producten onder de Europese SFDR-wetgeving, of zogenaamde artikel 8-producten. Dat betekent dat het producten zijn die ecologische en sociale kenmerken promoten, en dat belegd wordt in bedrijven die over goede governance beschikken. De Europese Unie is bezig met het vaststellen van een taxonomie voor duurzame investeringen. Met dat classificatiesysteem wordt het mogelijk om te bepalen welke economische activiteiten daadwerkelijk als duurzaam mogen worden aangemerkt. In Annex IV rapporteren we per kring over de duurzaamheidsaspecten van de pensioenregeling en laten we zien welke maatregelen we hebben genomen om te voldoen aan de gepromote duurzaamheidskenmerken.

In onderstaand overzicht zijn de SFDR-classificaties per beleggingscategorie opgenomen, op basis van de totale beleggingsportefeuille van Het Nederlandse Pensioenfonds per ultimo 2024. Daarbij gelden de volgende definities:

- artikel 6-classificatie: een product waarin duurzaamheid geen rol speelt;
- artikel 8-classificatie: een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken;

¹ De MSCI ESG-ratings zijn ontworpen om investeerders een beeld te geven van de ESG-risico's en kansen waaraan bedrijven blootgesteld zijn en hoe zij hiermee omgaan. Bedrijven worden door MSCI beoordeeld op basis van drie pijlers: Environment, Social en Governance. Elke pijler is onderverdeeld in een aantal thema's, zoals CO₂-uitstoot, bedrijfsethiek en werkomstandigheden. Het bedrijf wordt daarop gescreend. De uitkomst wordt vervolgens afgezet tegen het gemiddelde van de industrie waarin het bedrijf onderdeel van uitmaakt, waarna een score tussen AAA en CCC wordt toegekend.

- artikel 9-classificatie: een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een duurzaamheidsdoel.

SFDR-classificatie per beleggingscategorie	
LDI-/matchingportefeuille	Artikel 8
Aandelen	Artikel 8
Beursgenoteerd onroerend goed	Artikel 8
Niet-beursgenoteerd onroerend goed	Artikel 8 ¹
Bedrijfsobligaties investment grade	Artikel 8
Hypotheke	Artikel 8
Hoogrentende landen	Artikel 8 ²
Hoogrentende bedrijven	Artikel 8 ³

1 Alle kringen beleggen in artikel 8 fondsen, behalve Arcadis en Xerox, die ook beleggen in een fonds met een SFDR artikel 6 classificatie. Daarnaast beleggen PKR, PKP en CKF niet in deze beleggingscategorie.

2 Alle kringen beleggen in artikel 8 fondsen, met uitzondering van PepsiCo, dat per ultimo 2024 ook belegt in een fonds met een SFDR artikel 6 classificatie. In 2025 is dit gewijzigd naar een fonds met artikel 8 classificatie.

3 Pensioenkringen CK1, Randstad Groep en PepsiCo beleggen niet in deze beleggingscategorie.

Net als vorig jaar hebben per ultimo 2024 alle beleggingscategorieën conform ons MVB-beleid een artikel 8-classificatie.

Vooruitblik 2025

In 2025 blijft MVB onverminderd hoog op de agenda staan. Beheerst, maar met het tempo dat deze tijd van ons vraagt zullen we ons beleid blijven aanpassen aan maatschappelijke trends, veranderende wensen van stakeholders en de eisen die wetgeving aan ons stelt. Ook zullen we in 2025 aandacht besteden aan de uitkomsten van het MVB-deelnemersonderzoek.

Beleggingen bedrijfsomgeving

Het Nederlandse Pensioenfonds houdt conform de Pensioenwet een wettelijk weerstandsvermogen aan. Het weerstandsvermogen dient voor het opvangen van bedrijfsrisico's. Dit zijn risico's waarvan de eventuele gevolgen niet ten laste kunnen worden gebracht van de aangesloten collectiviteitkringen. Wij volgen hierbij de voorwaarden zoals door De Nederlandsche Bank gepubliceerd over de vereiste hoogte van het weerstandsvermogen en de wijze waarop een algemeen pensioenfonds een weerstandsvermogen moet aanhouden. Het weerstandsvermogen dient liquide en risicovrij te worden aangehouden. Het behalen van rendement is daarbij geen doelstelling. Daarom wordt het weerstandsvermogen binnen de genoemde voorwaarden belegd in hoogwaardig kortlopend staatspapier of in een geldmarktfonds.

Integraal risicomanagement

Ontwikkelingen risicomanagement

Vanuit geopolitiek perspectief was 2024 een bewogen jaar. De verschillende oorlogen in de wereld zorgden voor verhoogde spanningen, niet alleen in de regio's, maar over de hele wereld. Op de financiële markten hebben de conflicten vooralsnog slechts beperkt impact gehad.

Op financieel vlak stond 2024 vooral in het teken van de rentebesluiten die centrale banken namen om de inflatie te beteugelen. Eind 2024 leek de inflatie enigszins onder controle en waren de eerste rentedalingen een feit.

Financiële markten lieten in 2024 een stijgende lijn zien, met aandelenkoersen die opliepen tot recordniveaus, met name in de Verenigde Staten. Deze stijgende koersen hadden een positieve impact op de dekkingsgraden van pensioenfonds. Die stijging is echter deels tenietgedaan door dalende rentes. Over het algemeen hebben

pensioenfondsen de pensioenen in 2024 (beperkt) kunnen indexeren. Ook Het Nederlandse Pensioenfonds heeft bij een aantal kringen een indexatie doorgevoerd.

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft net als in voorgaande jaren een aantal nieuwe kringen verwelkomd, waarmee het verder in omvang is toegenomen. Daarmee is ook de personele bezetting van Het Nederlandse Pensioenfonds verder gegroeid.

Speerpunten risicomanagement

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft zijn risicobeleidsagenda goed kunnen uitvoeren, waarbij de risicomanagementfunctie binnen het pensioenfonds op veel vlakken een actieve rol speelde. De belangrijkste risicothema's waren:

- de Wet toekomst pensioenen;
- datakwaliteit;
- Digital Operational Resilience Act (DORA);
- uitbesteding.

Hieronder geven we op deze onderwerpen een nadere toelichting.

Wet toekomst pensioenen (Wtp)

De uitwerking van het nieuwe pensioenstelsel was voor risicomanagement gedurende 2024 een belangrijk onderwerp. Er is op dit vlak veel voortgang geboekt. Zo is onder meer beleid voor de solidaire premieregeling (SPR) en de flexibele premieregeling (FPR) ontwikkeld. De sleutelfunctiehouder Risicobeheer heeft daarbij risico-opinies opgesteld, net als bij diverse andere Wtp-onderwerpen.

Ten behoeve van de Wtp is samen met het bestuursbureau een update van het risico self-assessment (RSA) uitgevoerd over het nieuwe pensioenstelsel. Over risico's wordt op basis van dit RSA gerapporteerd, zowel in de eerstelijns risicorapportage (middels de projectrapportage) als in de tweedelijns risicorapportage.

Datakwaliteit

Datakwaliteit was altijd al van groot belang voor het fonds. Met de komst van het nieuwe stelsel is dit belang alleen maar toegenomen. Alle aanspraken moeten juist en volledig zijn vastgelegd. Vanuit de risk- en auditcommissie heeft gedurende 2024 een sterke focus gelegen op datakwaliteit en datarisico's.

De aandacht vanuit risicomanagement voor het datakwaliteitsrisico ging gedurende 2024 voornamelijk uit naar de uitwerking van het Kader datakwaliteit van de Pensioenfederatie door de eerste lijn. Per kring zijn de fasen doorlopen. Door de sleutelfunctiehouder Risicobeheer is aan het einde van iedere fase een risico-opinie afgegeven.

DORA

Vanaf 17 januari 2025 is de Digital Operational Resilience Act (DORA) officieel van kracht. Gedurende 2024 is hard gewerkt om aan alle vereisten van DORA te voldoen en deze tijdig gereed en geïmplementeerd te hebben. Zaken als beleidsaanpassingen, het opstellen van een informatieregister en de aanpassing van risico's en beheersmaatregelen zijn allemaal uitgevoerd om aan de DORA-vereisten te voldoen. Hiermee is gedurende 2024 hard gewerkt om DORA wat betreft opzet en bestaan te implementeren.

Gedurende 2025 zal de focus vanuit risicomanagement met name liggen op de werking. Hierbij toetsen we of het beleid in de praktijk uitgevoerd wordt zoals beoogd.

Uitbesteding

2024 stond ook in het teken van transities naar de nieuwe pensioenuitvoerders. Hierbij lag de focus vanuit risicomanagement op het verder inrichten van aanpassingen op het gebied van governance, risicoprocessen, risicoraamwerken, afstemmomenten, etc.

Gedurende 2025 zal uitbesteding een belangrijk onderwerp zijn, aangezien ook de pensioenuitvoerders grote veranderingen ondergaan als gevolg van de implementatie van de Wtp.

Regulier risicomanagement

In 2024 hebben het reguliere risicomanagementproces en de governance bij Het Nederlandse Pensioenfonds naar behoren gefunctioneerd. In lijn met IORP II-wetgeving werken wij met drie sleutelfunctionarissen, namelijk:

- sleutelfunctiehouder Risicobeheer;
- sleutelfunctiehouder Actuarieel;
- sleutelfunctiehouder Interne Audit.

Elk van deze sleutelfunctiehouders heeft zijn eigen aandachtgebied en de interactie tussen hen is sterk. Gedurende 2024 heeft dit zich vertaald in onder andere periodieke overleggen tussen de sleutelfunctiehouders waarin bevindingen en observaties vanuit de verschillende disciplines werden gedeeld.

De sleutelfunctiehouder Risicobeheer en de sleutelfunctiehouder Actuarieel zijn door middel van hun onafhankelijke opinies betrokken bij bestuursbesluiten.

Het risicomanagementproces wordt per kwartaal gemonitord, zoals is opgenomen in het risicomanagementbeleid van het fonds. Hierbij komen de onderkende risico's, de governance rondom risicomanagement en het proces rondom risicomanagement aan bod. Het beleid en het risicoraamwerk zijn erop gericht om risico's zo te beheersen dat sprake is van een verantwoorde en evenwichtige afweging tussen deze risico's enerzijds, en rendement, stabiliteit in het verwachte pensioen, uitvoeringsefficiency en kosten anderzijds. Hierbij realiseert het bestuur zich dat sommige risico's zich anders kunnen voordoen dan vooraf ingeschat.

Risicoraamwerk

Voor een adequate risicobeheersing heeft Het Nederlandse Pensioenfonds een risicoraamwerk ingericht. Het is gebaseerd op FIRM/FOCUS en waar nodig verder aangevuld. Het risicoraamwerk onderscheidt 42 risico's in totaal, gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De niet-financiële risico's gelden op stichtingsniveau en de financiële risico's gelden op kringniveau. Ze worden behandeld in de paragrafen Risicomanagement Collectiviteitkring 1, Risicomanagement Collectiviteitkring Flexibele regeling, Risicomanagement Pensioenkring Arcadis, Risicomanagement Pensioenkring Cargill Bioindustrial, Risicomanagement Pensioenkring OWASE, Risicomanagement Pensioenkring PepsiCo, Risicomanagement Pensioenkring Randstad Groep, Risicomanagement Pensioenkring Roba, Risicomanagement Pensioenkring Sweco en Risicomanagement Pensioenkring Xerox.

Overzicht onderkende risico's Het Nederlandse Pensioenfonds

1) Strategische risico's		2) Financiële risico's		3) Niet- Financiële risico's		4) Integriteit risico's	
1.1 Businessmodel	1.2 Impact wet- en regelgeving op strategie	2.1 Dekkingsgraad	2.2 Rente /matching	3.1 IT (strategie & beleid, beveiliging, beheersbaarheid, continuïteit)	3.2 Uitbesteding	4.1 Witwassen	4.2 Fiscale fraude
1.3 Omgeving (incl. concurrentie)	1.4 Publiciteit HNPf & APF algemeen	2.3 Valuta	2.4 Liquiditeit	3.3 Juridisch/ wet- en regelgeving/ compliance	3.4 Communicatie	4.3 Corruptie	4.4 Omzetting sanctiewetgeving
1.5 Besturing/ governance	1.6 Focus, visie & strategie	2.5 Markt	2.6 Krediet/ tegenpartij	3.5 Interne beheersing	3.6 Medewerkers HNPf	4.5 Terrorisme- financiering	4.6 Belangen- verstrengeling
		2.7 Verzekering- technisch	2.8 Concentratie	3.7 Continuïteit (operationeel)	3.8 Continuïteit (financieel)	4.7 Interne fraude	4.8 Externe fraude
		2.9 Deelnemers- bestand	2.10 Inflatie	3.9 Privacy	3.10 Implementatie	4.9 Cybercrime	4.10 Maatschappelijk onbetamelijk gedrag
		2.11 Risicohouding deelnemers en draagvlak	2.12 Premie	3.11 Datakwaliteit		4.11 Markt- manipulatie	4.12 Uitkerings- fraude
		2.13 Reputatie kring					
WTP							

Belangrijkste risico's bedrijfsomgeving

Uitbesteding

Onder het uitbestedingsrisico wordt verstaan het risico dat de continuïteit van de bedrijfsvoering, de integriteit en de kwaliteit van de externe dienstverleners onvoldoende gewaarborgd zijn. Vanwege het feit dat de administratieve uitvoering van de pensioenregeling, het fiduciair management en het vermogensbeheer zijn uitbesteed aan derde partijen, is het uitbestedingsrisico een van de belangrijkste risico's binnen het risicoraamwerk.

Ten behoeve van de beheersing van het uitbestedingsrisico is een breed scala aan beheersmaatregelen geïmplementeerd:

- We beschikken ten aanzien van elke uitbestedingspartij over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan de wettelijke regels op het gebied van uitbesteding;
- Met de uitbestedingspartijen zijn nadere afspraken omtrent procedures, processen, informatieverzoeken te leveren diensten vastgelegd in een service level agreement;
- We ontvangen en beoordelen periodieke rapportages (waaronder ISAE3402 type II-rapportages, risicoverantwoordingsrapportages en SLA-rapportages van de uitbestedingspartijen);
- Tijdens periodieke overleggen wordt de niet-financiële risicorapportage van de uitbestedingspartij besproken;
- Middels ad-hocanalyses wordt gekeken of uitbestedingspartijen voldoen aan ons beleid.

Met de beschikbare set aan beheersmaatregelen zijn wij voldoende in staat de uitbestedingsrisico's goed te monitoren en te beheersen.

IT-/cyberrisico

Een belangrijk deel van de kritische IT-systemen ligt bij derden, waardoor het IT-risico in belangrijke mate een uitbestedingsrisico is. Het IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen, IT-infrastructuur en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd zijn. Daardoor kunnen onze doelstellingen in gevaar komen. Dit risico beperkt zich niet tot de IT-infrastructuur zoals in gebruik bij Het Nederlandse Pensioenfonds, maar omvat tevens de IT-infrastructuur bij onze serviceproviders. Belangrijke subrisico's bij uitbesteding zijn onder andere het cyberrisico en het dataprivacyrisico.

Gedurende 2024 hebben we aanvullende stappen gezet in het verder professionaliseren van de IT-risicobeheersing. De vereisten zoals opgenomen in de good practice voor informatiebeveiliging (met de 58 COBIT-controls) van De Nederlandsche Bank zijn binnen de omgeving van Het Nederlandse Pensioenfonds geïmplementeerd en op voldoende niveau. Ook bij de belangrijkste uitbestedingspartijen van Het Nederlandse Pensioenfonds is een gapanalyse ten aanzien van de good practice uitgevoerd. Deze analyses lieten zien dat deze partijen grotendeels aan de vereisten voldoen. Daar waar nog niet volledig aan de vereisten wordt voldaan zijn aanvullende acties uitgezet. De acties worden gemonitord totdat deze zijn opgevolgd.

Gedurende 2024 hebben we voorbereidingen getroffen met betrekking tot de DORA-wetgeving die vanaf 17 januari 2025 van kracht is.

In 2024 zijn het datakwaliteitsbeleid en het correctie- en herzieningenbeleid verder uitgewerkt, wat heeft geleid tot concretere acties en beheersmaatregelen.

Businessmodel- en omgevingsrisico

Het Nederlandse Pensioenfonds is een algemeen pensioenfonds (APF). Het APF is in de pensioensector een relatief nieuw vehikel. De kans blijft bestaan dat het businessmodel van het APF niet (voldoende) aanslaat, dan wel dat de marktpotentie pas later dan gepland op gang komt. Een en ander heeft als risico dat Het Nederlandse Pensioenfonds niet in staat is om de schaalomvang te creëren waarmee het op lange termijn bestendig is.

De overgang naar de Wtp brengt op het gebied van businessmodel en omgevingsrisico weer nieuwe uitdagingen met zich mee waar Het Nederlandse Pensioenfonds klaar voor moet zijn. Dit zijn bijvoorbeeld nieuwe kostenniveaus in de markt, proposities die aangeboden worden, etc.

Om dit risico te mitigeren worden de marktontwikkelingen op de voet gevolgd en bespreken we de propositie op regelmatige basis. Hierbij wordt vanuit breed perspectief naar die propositie gekeken, van kostenniveau tot communicatie en beleggingsbeleid. Onze observaties daarbij vergelijken we vervolgens met proposities van andere aanbieders.

Integriteits- en frauderisico

We hechten groot belang aan de goede reputatie van Het Nederlandse Pensioenfonds. Bewaking van integriteit en het voorkomen van fraude zijn daarom belangrijke aandachtspunten. In dat kader hebben we in 2024 het integriteitsbeleid, de incidentenregeling en de klokkenluidersregeling geactualiseerd. Tevens hebben we in 2024 een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uitgevoerd. Het bestuur is van mening dat de genomen beheersmaatregelen ertoe leiden dat de integriteitsrisico's voldoende zijn gemitigeerd.

Daarnaast zetten Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn uitbestedingspartners op verschillende gebieden monitoring op om mogelijke fraude te detecteren. Er zijn beheersmaatregelen om fraude te voorkomen of, als fraude toch zou optreden, te bestrijden, zoals:

- screening van medewerkers;
- adequate functiescheiding;
- vierogencontroles;
- het bestaan en de naleving van de gedragscode.

In 2024 zijn geen gevallen van fraude geconstateerd.

Liquiditeitsrisico

In de dagelijkse bedrijfsvoering hanteren we een regulier budget waarin de financiering van de bedrijfskosten op stichtingsniveau is opgenomen, inclusief de financiering hiervan door onder andere de collectiviteitkringen. De feitelijke ontwikkeling van het budget wordt gevolgd aan de hand van een liquiditeitsprognose. Mocht blijken dat additionele liquiditeiten noodzakelijk zijn, dan kan het fonds gedurende 2024 aanspraak maken op de financiële garantstelling die door de garantsteller is verleend. De continuïteit van de financiering van de bedrijfsvoering is daarmee geborgd.

Kredietrisico

Het kredietrisico valt nooit helemaal uit te sluiten. Als onderdeel van het klanttoetredingsbeleid kijken we bij binnenkomst van een nieuwe werkgever naar zijn kredietwaardigheid. Gedurende het jaar worden de ontwikkelingen bij aangesloten werkgevers en hun eventuele impact op het kredietrisico gevolgd. Doordat in onze kringen sterke ondernemingen vertegenwoordigd zijn, heeft dit risico zich gedurende 2024 niet gemanifesteerd.

Solvabiliteitsrisico

Wettelijk wordt verlangd dat Het Nederlandse Pensioenfonds een weerstandsvermogen aanhoudt ter grootte van 0,2% van de waarde van het beheerde pensioenvermogen, met een minimum van € 500.000 en een maximum van € 20 miljoen. Dit weerstandsvermogen is bedoeld om de financiële gevolgen van risico's die zich daadwerkelijk manifesteren te kunnen opvangen. Deze risico's worden jaarlijks door Het Nederlandse Pensioenfonds ingeschat door het toepassen van het ICAAP (uitkomst 2024: € 541.000). Bovendien kent Het Nederlandse Pensioenfonds een garantstelling die tot en met 2028 door de garantsteller is verleend. Het benodigd weerstandsvermogen en de garantstelling waarborgen de solvabiliteit.

Risicomanagementsysteem

De inrichting van ons risicoraamwerk helpt ons om, gegeven de lange- en kortetermijndoelstellingen van het fonds, risico's structureel in kaart te brengen. Ieder kwartaal bepalen we of het beheersingskader goed werkt dan wel aanpassing behoeft. Daarbij nemen we ook interne en externe omgevingsfactoren in acht. Binnen dit raamwerk brengen we financiële en niet-financiële risico's en beheersmaatregelen in beeld.

Onderstaand schema geeft het risicomanagementproces op hoofdlijnen weer.



Voor een effectieve beheersing van de risico's die het fonds loopt, is het noodzakelijk om de onderlinge afhankelijkheid van risico's te doorgronden. De structuur van het integrale risicomanagementproces geeft het bestuur de mogelijkheid om risico's te onderkennen en op een consistente manier beheersmaatregelen te treffen.

Gedurende 2024 heeft het fundament op het gebied van risicobeleid, risicoraamwerk, proces en governance goed gewerkt.

Met de huidige inrichting en werking van het risicoraamwerk is het bestuur van mening dat de relevante risico's worden onderkend en geadresseerd. Hiermee is een beheerste en integere bedrijfsvoering in voldoende mate geborgd.

Risicomanagement - vooruitblik op 2025

Strategie

In de aanloop naar de implementatie van de Wtp zijn veel fondsen zich aan het bezinnen op de toekomst. Verschillende fondsen zijn daardoor in beweging gekomen. Ze zoeken onderdak bij een nieuwe uitvoerder die hen kan begeleiden in de overgang naar de Wtp, zodat ze die overgang niet zelfstandig hoeven te maken. Voor Het Nederlandse Pensioenfonds is het belangrijk deze zoekende fondsen aan zich te binden. Met of na de overgang naar de Wtp zullen, waar mogelijk en gewenst, kringen worden samengevoegd.

Vanuit risicomanagement zal hierbij expliciet gekeken worden naar de impact van deze nieuwe strategie op onder andere uitbestedingsrisico, kostenrisico en reputatierisico zodat de beheerste bedrijfsvoering niet in het geding komt.

Het nieuwe pensioenstelsel

Voor de tweede lijn is de uitwerking van het pensioenakkoord door de eerste lijn een belangrijk aandachtspunt gedurende 2025 en verder. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de impact op het bedrijfsmodel van het fonds en de communicatie over het nieuwe stelsel richting deelnemers van het fonds. Het is van groot belang hier transparant en helder over te communiceren en de deelnemers mee te nemen in de keuzes die voorliggen.

2025 wordt in het kader van de overgang naar de Wtp een belangrijk jaar, aangezien volgens de planning de eerste kringen per 1 januari 2026 zullen overgaan naar de Wtp. Bovendien zal de datakwaliteit moeten worden aangetoond voor alle kringen waarbij dit in 2024 nog niet is voor gebeurd.

Risicomanagement is nauw betrokken bij het Wtp-traject middels specifieke risicoanalyses en risico-opinies.

Overig

De sleutelfunctiehouder Risicobeheer zal gedurende 2025 nadrukkelijk meekijken bij de implementatie van nieuwe kringen bij DION Pensioen Services en Visma Idella.

Om de gestegen werklast als gevolg van de Wtp aan te kunnen, wordt de sleutelfunctie Risicobeheer inmiddels ingevuld met zowel een houder als een vervuller. Hiermee is ruimte om met voldoende tijd en aandacht de risico-opinies rondom de Wtp en datakwaliteit te kunnen opstellen.

Naast bovenstaande activiteiten verwachten we vanuit de toezichthouder en de sector weer verschillende sectorbrede uitvragen en enquêtes over de inrichting en werking van het risicomanagementsysteem.

Communicatie

Het Nederlandse Pensioenfonds is opgericht met een duidelijke doelstelling: het realiseren van het pensioen dat werkgevers met hun werknemers hebben afgesproken, en waarvan zij de waarde begrijpen. Wij hechten groot belang aan transparante communicatie en geloven in de meerwaarde van heldere, interactieve, evenwichtige, duidelijke, correcte en tijdige communicatie. Wij communiceren bij voorkeur digitaal, niet alleen over de inhoud van de pensioenregeling, maar ook over risico's en handelingsperspectief. Met de komst van de Wet toekomst pensioenen is communicatie nog belangrijker geworden.

Communicatiedoelen

Het Nederlandse Pensioenfonds streeft met de communicatie de volgende doelstellingen na:

- We informeren onze deelnemers op een persoonlijke manier en met relevante informatie, zo veel mogelijk toegespitst op hun levensfase of life-event;
- De werkgever heeft een belangrijke rol als vraagbaak voor deelnemers. Wij zorgen ervoor dat werkgevers deze rol zo goed en gemakkelijk mogelijk kunnen invullen;

- Onze pensioencommunicatie draagt bij aan kennis, houding en gedrag van deelnemers;
- Boven alles vinden we het belangrijk dat onze deelnemers en werkgevers tevreden zijn over Het Nederlandse Pensioenfonds en over onze dienstverlening;
- Onze communicatie moet ertoe leiden dat deelnemers, slapers en pensioengerechtigden Het Nederlandse Pensioenfonds ervaren als betrokken, benaderbaar en betrouwbaar, en als een fonds dat weet wie de deelnemers zijn en dat goed op hun geld let. Door onderzoek te doen naar de verwachtingen en behoeften van onze deelnemers stellen we onze doelen bij;
- Wij meten de doelstellingen van onze communicatie en de gewenste effecten. In 2024 hebben we in dat kader een Pensioenbarometer aan onze deelnemers gestuurd. De uitkomsten geven inzicht in de impact van en het sentiment over onze communicatie, en in de kennis en houding ten opzichte van pensioen, en dan met name over de Wet toekomst pensioenen.

Communicatiebeleid

Klantcontactstrategie

De wereld om ons heen verandert, zowel in maatschappelijk als technologisch opzicht. Ook de pensioenwereld is volop in ontwikkeling. Daarom hebben wij onze klantcontactstrategie vastgelegd wie wij als pensioenfonds willen zijn voor onze deelnemers. Onze klantcontactstrategie geeft aan hoe we vanuit onze missie, visie en ambitie met onze doelgroepen willen communiceren en welke interacties daarbij horen.

Keuzebegeleidingsbeleid

In ons keuzebegeleidingsbeleid dat met de komst van de Wet toekomst pensioenen is opgesteld hebben we vastgelegd hoe we onze deelnemers begeleiden in de keuzes waar zij voor staan. In dit beleid geven we aan of en hoe ons pensioenfonds aan de open norm kan voldoen. Daarin maken we onderscheid tussen de minimale keuzebegeleiding (of zorgplicht) en een zorgambitie. Onze zorgambitie is verder uitgewerkt in de jaarplannen van de kringen.

Communicatiebeleidsplan 2024-2026.

Het communicatiebeleidsplan voor de jaren 2024-2026 vormt de leidraad voor communicatieactiviteiten gedurende een periode van drie jaar. In die drie jaar maken we de overstap naar het nieuwe stelsel en staat binnen onze eigen organisatie een groei van het aantal kringen op stapel. Het communicatiebeleidsplan is vastgesteld na advies van de vergadering van belanghebbendenorganen.

Wtp-communicatieplan

Voor Pensioenkring OWASE hebben we in 2024 een Wtp-communicatieplan vastgesteld en ingediend bij de AFM. In dit plan maken we onderscheid tussen de verschillende doelgroepen en de daarop afgestemde boodschappen en communicatiemiddelen. De doelstellingen van onze communicatie en de gewenste effecten worden gemeten. Dit Wtp-communicatieplan vormt een solide basis voor de Wtp-communicatieplannen voor onze andere kringen.

Communicatieprincipes

De pensioencommunicatie van Het Nederlandse Pensioenfonds is gebaseerd op een aantal principes die richting geven aan de wijze waarop we communiceren met deelnemers en werkgevers.

- Digitaal: we bieden volledig digitaal inzicht en overzicht.
- Aansluiten op behoeften van deelnemers en werkgevers: communicatie wordt zo veel mogelijk afgestemd op de behoefte, situatie of vraag van de deelnemer en de werkgever, in zowel inhoud als timing;
- Behulpzaam en toegankelijk: we willen naast de deelnemer en de werkgever staan en hen 'helpen door te doen'.
- Relevantie, duidelijke informatie gericht op actie: we bieden inhoudelijk juiste informatie tijdig aan, voor alle informatiedragers op dezelfde manier, en zodanig dat de ontvanger de tijd heeft om na te denken over zijn of haar positie en eventuele vervolgstappen. Het bieden van handelingsperspectief staat hierbij centraal;
- Privacy: we benadrukken dat Het Nederlandse Pensioenfonds geen informatie aan derden verstrekt anders dan voor de uitoefening van het pensioenbedrijf.

Communicatiemiddelen

Over de stand van zaken van de nieuwe pensioenregelingen communiceren wij via onze kringpagina's, in onze nieuwsbrieven en in pensioenkranten. Een speciale webpagina geeft uitleg aan de deelnemers over wat er wanneer gaat veranderen bij hun kring of werkgever. Op deze pagina laten we ook toelichtende filmpjes zien.

Samen met de belanghebbendenorganen hebben we de communicatiejaarplannen voor 2024 vastgesteld. Daarin hebben we vastgelegd welke communicatiemiddelen we gedurende het jaar inzetten.

Realisatie in 2024

In 2024 hebben we op het gebied van communicatie diverse concrete activiteiten en doelen gerealiseerd:

- We hebben onze deelnemers geïnformeerd over de veranderingen in het pensioenstelsel, de tijdslijnen, de keuzes die sociale partners maken en wat deze betekenen voor de deelnemer;
- We zijn in 2024 met nieuwe deelnemerspanels gestart bij Collectiviteitkring Flexibele regeling, Collectiviteitkring 1 en Pensioenkring Sweco. De gesprekken met deelnemerspanels geven ons inzicht in deelnemerswensen en -behoeften. Daar zullen we in onze communicatie op inspelen. Ook bij andere kringen zijn er plannen om een deelnemerspanel in te richten;
- We hebben onze nieuwsbrieven en pensioenkranten een nieuw uiterlijk gegeven, passend bij deze tijd;
- We hebben in onze pensioenkranten interviews met deelnemers opgenomen over diverse actuele thema's. Daarmee geven we invulling aan onze kernwaarde 'persoonlijk'. Van de deelnemerspanels horen wij dat interviews graag worden gelezen en dat pensioenmaterie daarmee toegankelijker wordt;
- Met duidelijke uitlegvideo's op de website worden deelnemers gestimuleerd om in actie te komen, eigen verantwoordelijkheid te nemen en aan de slag te gaan met hun financiële toekomst. De pensioenregisseurs nodigen deelnemers van 55 jaar en ouder in een video uit om een afspraak met hen te maken;
- We hebben in 2024 een Pensioenbarometer uitgestuurd naar alle deelnemers, waarin gevraagd is naar kennis van, sentiment over en vertrouwen in het nieuwe pensioenstelsel. Op basis van het onderzoek stellen we onze doelen bij.

Vooruitblik 2025

Bij het verschijnen van dit jaarverslag zijn voor alle kringen de communicatiejaarplannen voor 2025 al vastgesteld, in overleg met de belanghebbendenorganen. Bovendien hebben we voor dat jaar een aantal communicatiethema bepaald.

Wtp-communicatie

Ook in 2025 ligt de focus van onze communicatie op het nieuwe stelsel en de gevolgen die dit heeft voor de persoonlijke situatie van alle deelnemers. Onze communicatie is erop gericht dat onze deelnemers en werkgevers begrijpen wat er gebeurt en dat onze deelnemers het vertrouwen hebben dat de overgang naar de nieuwe pensioenregeling zorgvuldig en goed verloopt.

Digitale communicatie

Onze website is de spil van onze communicatie. Om de betrokkenheid bij Het Nederlandse Pensioenfonds en de kring te vergroten gaan we in 2025 door op de ingeslagen digitale weg, met verzending van digitale nieuwsbrieven en digitale pensioenkranten. Voor 55-plussers hebben we een keuzetool ontwikkeld die beschikbaar is via de kringpagina. Deze tool zullen we ook inzetten bij de nieuwe kringen die in 2025 bij ons zijn gestart.

Vernieuwde website en nieuwe portalen

De website wordt in 2025 vernieuwd. De hoofddoelstelling bij vernieuwing van de website is om deze beter toegankelijk te maken voor deelnemers. Om die reden worden onder meer de deelnemersportalen vernieuwd, waarbij toegang met Digid wordt ingevoerd. Ook streven we naar een betere vindbaarheid van informatie voor verschillende life events.

Deelnemerspanels

Ook in 2025 zullen we onze deelnemerspanels betrekken bij onze communicatie. Met de komst van nieuwe pensioenregelingen is het belangrijk te weten of onze deelnemers de informatie begrijpen. Waar mogelijk sturen we

op basis van hun input bij, stemmen we de communicatie nog beter af op de verschillende doelgroepen en vergroten we de betrokkenheid van de deelnemers bij het onderwerp pensioen.

Metten is weten

'Meten is weten' is een belangrijk communicatieprincipe. De Pensioenbarometer geeft ons veel inzicht in de verwachtingen en behoeften van onze deelnemers. We zullen het gebruik van onze nieuwe website door deelnemers gaan meten, met wederom als doel om bij te sturen waar nodig.

Imago

Ook meten we hoe deelnemers aankijken tegen Het Nederlandse Pensioenfonds. We onderzoeken de algemene tevredenheid en het vertrouwen. De resultaten van deze metingen geven ons de mogelijkheid om ons imago te verbeteren. Indien nodig passen we onze doelstellingen aan.

Activeren

Om onze deelnemers zo goed mogelijk te activeren willen we inzicht in hun kenmerken en behoeftes. Door onze deelnemers te voorzien van overzichtelijke, begrijpelijke, persoonlijke en relevante informatie willen we bereiken dat ze zelfredzaam zijn.

Wet- en regelgeving

Wet toekomst pensioenen

Het nieuwe pensioenstelsel

De Wet toekomst pensioenen is ingegaan op 1 juli 2023. Een belangrijke ontwikkeling is het wetsvoorstel dat de datum van de Wtp-transitie naar 1 januari 2028 moet brengen. Dit wetsvoorstel is in behandeling. Dit betekent dat uiterlijk op 1 januari 2028 alle regelingen moeten zijn aangepast aan het nieuwe wettelijke kader. De huidige pensioenregelingen van onze kringen zijn uitkeringsovereenkomsten. Ze kunnen na 1 januari 2028 niet langer worden voortgezet, met uitzondering van regelingen voor gesloten pensioenfonds of -pensioenkringen. Vanaf 2028 mag nieuwe pensioenopbouw alleen nog plaatsvinden in een premieregeling. Sociale partners bepalen welke premieregeling en welke premie zij willen afspreken. Er zijn in het nieuwe stelsel twee mogelijke contractvormen: de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling. Wij faciliteren in het nieuwe stelsel beide contracten. Daarnaast hebben wij toekomstbestendige oplossingen voor (gesloten) pensioenfonds en gesloten kringen die in het huidige financieel toetsingskader (FTK) willen blijven.

Invaren

Sociale partners moeten met elkaar afspreken wat zij doen met de reeds opgebouwde pensioenen. De hoofdregel is dat er wordt ingevaren. Invaren betekent dat de opgebouwde pensioenen - ook die van gepensioneerden - worden ingebracht in de nieuwe regeling. Van invaren kan alleen worden afgezien als dit erg ongunstig uitpakt voor de belanghebbenden, waarmee invaren onevenwichtig zou zijn. Deelnemers kunnen individueel geen bezwaar maken tegen het besluit tot invaren. Wel hebben de belanghebbendenorganen en de raad van toezicht een goedkeuringsrecht bij het invaarbesluit. Voor verenigingen van pensioengerechtigden en verenigingen van gewezen deelnemers geldt een hoorrecht bij de werkgever. Met dat hoorrecht worden deze verenigingen in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord of schriftelijk inbreng te geven over het transitieplan. Sociale partners kunnen deze inbreng meenemen bij definitieve besluitvorming.

Gesloten kringen

Gesloten pensioenfonds en gesloten kringen bij een algemeen pensioenfonds nemen een bijzondere positie in, omdat daarbinnen geen nieuwe opbouw plaatsvindt. Het Nederlandse Pensioenfonds zal de toegezegde pensioenen van de gesloten kringen blijven uitvoeren op basis van het onderliggende pensioenreglement. In principe blijft hiervoor het huidige FTK van kracht. Als sociale partners een gewijzigde pensioenregeling overeenkomen en bepalen dat deze nieuwe pensioenregeling ook van toepassing is op slapers en pensioengerechtigden bij de gesloten kring, kan het standaard invaarpad bij de gesloten kring worden toegepast. De hoofdregel om te kunnen invaren is dat de werkgever een verzoek tot invaren doet. Gesloten pensioenfonds kunnen op basis van bestaande wet- en regelgeving overigens overgaan tot liquidatie, waarna ze de bestaande aanspraken op basis van het huidige regime in artikel 84 van de Pensioenwet onderbrengen bij een andere pensioenuitvoerder. Hetzelfde geldt voor beëindiging

van een collectiviteitkring bij een algemeen pensioenfonds. De bestaande pensioenaanspraken en -rechten worden dan overgezet naar een andere pensioenuitvoerder of collectiviteitkring.

Transitie-FTK – overgangsperiode 2023-2027

Pensioenfondsden die verwachten te zullen invaren, kunnen vanaf de ingangsdatum van de Wet toekomst pensioenen op 1 juli 2023 tot en met 2027 gebruikmaken van het transitie-FTK. Omdat nu nog de regels van het FTK gelden, is het mogelijk dat een pensioenfonds volgens het huidige pensioenstelsel zou moeten korten, terwijl dat in het nieuwe pensioenstelsel niet nodig zou zijn. Daarom kan gedurende een overgangsperiode gebruik worden gemaakt van het transitie-FTK. In deze periode wordt voorkomen dat er besluiten worden genomen die niet aansluiten bij het nieuwe pensioenstelsel. Wie gebruikmaakt van het transitie-FTK dient jaarlijks een overbruggingsplan op te stellen. Dat komt in de plaats van het herstelplan. Dit plan wordt goedgekeurd door het belanghebbendenorgaan. In 2024 heeft geen van de bij ons aangesloten kringen gebruikgemaakt van het transitie-FTK.

Belangrijke rol voor het belanghebbendenorgaan

Het belanghebbendenorgaan heeft een goedkeuringsrecht bij het besluit tot invaren, waarbij de focus ligt op de evenwichtige belangenafweging. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan een goedkeuringsrecht bij een eventueel overbruggingsplan, de inrichting van de reserves, het strategisch beleggingsbeleid en eventuele compensatie vanuit vermogen. Het belanghebbendenorgaan heeft een adviesrecht bij de wijziging van de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement. Het bestuur informeert de belanghebbendenorganen bij alle stappen die het neemt voor en na het overleg met sociale partners.

Projectaanpak en besluitvormingsproces

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een meerjarig project ingericht voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Bij de verschillende kringen wordt besluitvorming voorbereid via projectgroepen waarbij sociale partners zijn aangesloten. Het jaar 2024 stond in het teken van de transitieplannen. Van de meeste sociale partners hebben we de transitieplannen ontvangen en op de website geplaatst. Daarnaast zijn in deze fase berekeningen uitgevoerd en wordt de uitvoerbaarheid van de nieuwe regeling getoetst. De eerste kringen die de overstap naar het nieuwe stelsel zullen maken zijn Pensioenkring OWASE en Pensioenkring Arcadis.

Meer informatie over de stand van zaken bij de kringen is te lezen in de paragrafen [Het nieuwe pensioenstelsel Collectiviteitkring 1](#), [Het nieuwe pensioenstelsel Collectiviteitkring Flexibele regeling](#), [Het nieuwe pensioenstelsel Pensioenkring Arcadis](#), [Het nieuwe pensioenstelsel Pensioenkring Cargill Bioindustrial](#), [Solidaire premieregeling per 2026 en Het nieuwe pensioenstelsel Pensioenkring OWASE](#), [Het nieuwe pensioenstelsel Pensioenkring PepsiCo](#), [Het nieuwe pensioenstelsel Pensioenkring Randstad Groep](#), [Het nieuwe pensioenstelsel Pensioenkring Roba](#), [Het nieuwe pensioenstelsel Pensioenkring Sweco](#) en [Het nieuwe pensioenstelsel Pensioenkring Xerox](#).

Digital Operational Resilience Act (DORA)

De Digital Operational Resilience Act (DORA) is sinds 17 januari 2025 van kracht. DORA is een Europese verordening die als doel heeft dat financiële entiteiten – zoals pensioenfondsden – weerbaarder worden tegen cyberdreigingen. De DORA-verordening stelt verplichtingen aan:

- ICT-risicobeheer;
- het melden van ernstige ICT-incidenten;
- het testen van de digitale operationele veerkracht;
- grip op de ICT-uitbestedingsketen (en de risico's die daar liggen).

De afgelopen tijd hebben we hard gewerkt om de DORA-vereisten in beleidstukken te verwerken en daar de komende periode ook naar te handelen. Daarnaast ziet het bestuur erop toe dat zowel het bestuur zelf als de kritieke ICT-uitbestedingspartijen – met name de pensioenuitvoeringsorganisaties – aandacht hebben voor de DORA-vereisten en dat zij de bijbehorende organisatorische en technische maatregelen implementeren. Samen met onze uitbestedingspartners werken wij aan het versterken van de cyberweerbaarheid binnen de gehele keten.

Toeziethouders DNB en AFM

In 2024 heeft formeel en informeel overleg plaatsgevonden met De Nederlandsche Bank (DNB) over onder andere de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Daarnaast hebben we in 2024 meegewerkt aan uitvragen van DNB over

niet-financiële risico's, Wtp-mijlpalen, Wtp-risicovragen en het self-assessment over duurzaamheid. De uitvraag over niet-financiële risico's bestond uit zes onderdelen: operationele risico's (ORM), governance, gedrag, cultuur en risicomanagement (GGCRM), beheersing van financiële risico's (BFR), informatiebeveiliging (IB) en integriteit (IRAP).

In 2024 werkten we voorts mee aan meerdere informatieverzoeken van de Autoriteit Financiële Markten (AFM): het informatieverzoek Toezichtrapportage tweedepijlerpensioen en het informatieverzoek Indexatie AMvB 2023. In 2024 hebben we aan de AFM gemeld dat een aantal startbrieven niet tijdig is verstrekt aan een groep deelnemers. De melding heeft niet geleid tot het opleggen van een formele maatregel.

Aan Het Nederlandse Pensioenfonds zijn in 2024 geen dwangsommen of boetes opgelegd.

Vooruitblik 2025

Sterker de toekomst in

2025 wordt opnieuw een belangrijk jaar voor Het Nederlandse Pensioenfonds. De voorbereidingen op de Wtp komen in een volgende fase nu een aantal invaardossier compleet is. De invaarsjablonen en implementatieplannen voor alle kringen moeten uiterlijk een jaar voor de transitiedatum bij De Nederlandsche Bank zijn ingediend. Wij gaan verder met dat proces, dat veel inspanning en flexibiliteit vraagt van alle betrokkenen bij ons fonds. Onze Wtp-planning is uitdagend, maar de gezamenlijke inzet en de vele positieve samenwerkingen helpen ons om op koers te blijven voor een zorgvuldige overgang.

Bij het verschijnen van dit jaarverslag is de implementatie van de nieuwe pensioenkringen voor CRH, Van Lanschot en Wolters Kluwer Nederland succesvol afgerond. De uitbreiding met drie kringen versterkt niet alleen onze positie als het grootste algemeen pensioenfonds van Nederland, maar stelt ons ook nog beter in staat om deelnemers en werkgevers een solide pensioenregeling te bieden.

Op 17 januari 2025 is de Digital Operational Resilience Act (DORA) van kracht geworden. We hebben ons daar samen met onze partners in 2024 al intensief op voorbereid en voldoen inmiddels aan alle vereisten. Het belang van digitale weerbaarheid en cybeveiligheid is in dit tijdgewricht groot.

Op geopolitiek vlak blijft de situatie onzeker. Voortdurende spanningen op diverse plekken wereldwijd zorgen voor volatiteit en onrust op de financiële markten. Dat heeft nu geen directe impact op onze beleggingen, maar we blijven de situatie op de voet volgen.

Ondanks de vele uitdagingen waar wij voor staan, kijken we met vertrouwen uit naar 2025. De energie binnen onze organisatie is groot, de samenwerking met onze strategische partners en uitvoerders blijft sterk en onze basis is steviger dan ooit. We blijven bouwen aan een wendbaar, solide en betrokken pensioenfonds, dat zich onverminderd inzet voor een zekere toekomst voor al onze deelnemers.

Verslag van de raad van toezicht over 2024

Organisatie en invulling van het intern toezicht

Samenstelling van de raad

De raad van toezicht bestaat uit drie personen en is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar en het bestuur onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. De raad van toezicht heeft een gemengde samenstelling, onder meer met betrekking tot opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, ervaring en geslacht.

De aandachtsgebieden zijn binnen de raad van toezicht verdeeld. Nery Anderson is voorzitter en heeft als aandachtsgebied risicomanagement en IT. Cis Marring heeft als aandachtsgebied governance, communicatie en juridische zaken en Frank Kusse heeft als aandachtsgebied vermogensbeheer. De zittingstermijn van de leden bedraagt vier jaar met de mogelijkheid van herbenoeming voor opnieuw vier jaar.

Taken

De raad van toezicht heeft als wettelijke taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur, de algemene gang van zaken bij het fonds, een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Daarnaast heeft de raad van toezicht een adviserende taak naar het bestuur. De raad van toezicht betreft de Code Pensioenfondsen en de naleving hiervan bij de invulling van zijn taak. De raad legt verantwoording over zijn werkzaamheden af aan de vergadering van belanghebbendenorganen, de belanghebbendenorganen en daarmee ook aan de werkgevers. Voor de beoordeling van het beleid, de algemene gang van zaken, adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging vormt de raad van toezicht zich een beeld van het bestuurlijke proces en van het 'reilen en zeilen' van het fonds door vergaderingen met het bestuur, de sleutelfunctiehouders en andere direct betrokkenen, door de aanwezigheid van individuele RvT-leden bij vergaderingen van bestuur en commissies en door bestudering van relevante documenten, waaronder de notulen van de bestuursvergaderingen.

Visie op toezicht en jaarplan 2024

In zijn toezichtvisie heeft de raad van toezicht een beoordelingskader geformuleerd en is vastgelegd hoe invulling wordt gegeven aan de taken, hoe de overlegstructuur is vormgegeven met de diverse gremia en op welke wijze verantwoording wordt afgelegd. In het jaarplan van de raad van toezicht zijn specifieke thema's opgenomen die passen bij de feitelijke positie en de ontwikkelingsfase van het fonds.

Overleg

In 2024 heeft de raad van toezicht veertien keer autonoom vergaderd en zeven keer met het bestuur. Naast de reguliere vergaderingen zijn er drie benen-op-tafeloverleggen geweest met het bestuur en heeft de raad van toezicht twee keer deelgenomen aan kennissessies met name rondom de Wet toekomst pensioenen. Behalve de wettelijke onderwerpen zijn ook strategische thema's en onderwerpen rondom beheersing van de organisatie de revue gepasseerd.

De raad van toezicht heeft voorts drie keer met de vergadering van belanghebbendenorganen vergaderd. De transitie naar het nieuwe stelsel was het belangrijkste thema in deze bijeenkomsten. Daarnaast heeft de raad van toezicht een terugkoppeling gegeven op de bevindingen ten aanzien van de geformuleerde jaarthema's.

Met elk van de belanghebbendenorganen is in 2024 twee keer vergaderd, waarvan eenmaal over het jaarverslag 2023. De uitkomsten van de overleggen met de belanghebbendenorganen zijn met het bestuur besproken.

Alle leden van de raad van toezicht zijn als toehoorder aanwezig geweest bij een of meerdere bestuurs- en/of commissievergaderingen.

Bevindingen en goedkeuring

Hieronder bespreekt de raad van toezicht de thema's uit het jaarplan voor 2024, onderverdeeld in strategische en beheersmatige onderwerpen.

Strategie

Groei

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft begin 2024 de nieuwe kringen Xerox en PepsiCo mogen verwelkomen, waardoor het jaar 2024 is gestart met tien kringen. Door de komst van de nieuwe kringen wordt steeds meer efficiency bereikt en zouden de kosten per deelnemer geleidelijk moeten dalen. De raad van toezicht is blij met deze groei. De gezamenlijke gesprekken met het bestuur over de groei helpen bij het maken van aangescherpte afwegingen bij de acquisitie van nieuwe fondsen en het pad naar de toekomst.

Gesprekken met de belanghebbendenorganen

De gesprekken met de belanghebbendenorganen zijn waardevol en geven de raad van toezicht goed inzicht in de specifieke problematiek die speelt bij de diverse kringen. De belanghebbendenorganen hebben veel waardering voor de begeleiding in het Wtp-traject en er is vertrouwen in het Wtp-transitieproces, hoewel de tijdlijnen spannend zijn. De belanghebbendenorganen waren blij met de gezamenlijke gesprekken hierover in september en om te worden bijgepraat over de status van de ontwikkeling bij de uitvoerders en wat er de komende tijd nog staat te gebeuren.

Pensioenuitvoering

Nadat de eerste implementatie van Pensioenkring OWASE eind 2023 bij DION succesvol had plaatsgevonden, volgden de andere kringen in 2024. De pensioenadministraties werden een-op-een overgenomen, waardoor er geen dataconversie nodig was. De overgang van de APFS-kringen naar DION en van BSG naar Visma Idella heeft echter meer impact dan aanvankelijk verwacht. Ondertussen wordt er bij de uitvoerders ook hard gewerkt aan de nieuwe administratiesystemen voor de nieuwe regelingen. DION zal vanaf 2025 de solidaire premiereregeling (SPR) voor Het Nederlandse Pensioenfonds gaan uitvoeren. Visma Idella zal de flexibele premiereregeling (FPR) gaan uitvoeren. De voortgang bij de pensioenuitvoerders is een onderwerp dat hoog op de agenda staat met het bestuur. Het bestuur is zich bewust van de risico's en heeft daarom duidelijke go-no-gomomenten bepaald voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

Nieuwe pensioenstelsel

De invoering van de nieuwe regeling bij de kringen is een enorm project. Er gaan de komende jaren naar verwachting twaalf kringen van Het Nederlandse Pensioenfonds over naar het nieuwe stelsel. Pensioenkring OWASE en Pensioenkring Arcadis zijn de eerste kringen die overgaan op 1 januari 2026. In 2024 waren veel inspanningen gericht op deze kringen. Bij de andere kringen kan worden geleerd van deze eerste transities. Doordat er binnen de sector, en ook bij de toezichthouders, voortdurend inzichten worden bijgesteld, moesten er verschillende versies van berekeningen en besluitvormingsdocumenten worden voorgelegd aan de raad van toezicht. Dit proces vergde ook energie van de raad van toezicht. Hoewel de raad van toezicht en de belanghebbendenorganen pas aan het einde van het proces een formele rol hebben als het gaat om goedkeuring, worden deze gremia goed meegenomen door het bestuur en het bestuursbureau in het proces.

Governance

De bestuurswisseling is goed verlopen. Maarten Bonekamp heeft als nieuwe bestuurder de taken goed opgepakt. Inmiddels heeft het bestuur een vierde bestuurder benoemd: Els Janssen. Het bestuur heeft bewust besloten de bestuurscapaciteit tijdelijk uit te breiden in verband met de Wtp-transitie. De raad van toezicht wenst Els heel veel succes in haar nieuwe rol bij Het Nederlandse Pensioenfonds. In 2024 heeft de raad ook de herbenoeming van Mila Hoekstra goedgekeurd.

Ook heeft de raad van toezicht in 2024 nieuwe leden van de belanghebbendenorganen getoetst aan de respectieve profielschetsen. De raad is blij met de belangstelling voor deze functies en constateert een goed kennis- en ervaringsniveau bij de nieuwe leden. Zij zorgen voor continuïteit binnen de belanghebbendenorganen van de diverse kringen. Daarnaast zijn diverse herbenoemingen ter toetsing voorgelegd en geaccordeerd.

Zelfevaluatie

In november 2024 heeft een zelfevaluatie plaatsgevonden door de raad van toezicht onder begeleiding van een externe partij. Naast de bespreking van enkele individuele en collectieve aandachtspunten is ook een analyse van de strategische risico's gedaan. De conclusies van de zelfevaluatie zijn met het bestuur gedeeld.

Code Pensioenfondsen

Op 1 januari 2024 is de Code Pensioenfondsen aangepast. De toezichtvisie die de RvT in 2022 had vastgesteld is geüpdatet aan de hand van de nieuwe code.

Overlegstructuren

Naast de formele overleggen vindt periodiek overleg plaats tussen bestuur en raad van toezicht in de vorm van een benen-op-tafeloverleg. In deze overleggen wordt tijd genomen om gedachten over strategie uit te wisselen in een minder formele setting zonder agenda. Dit wordt door beide gremia als prettig ervaren. Ook buiten deze bijeenkomsten hebben beide voorzitters regelmatig overleg. Het Nederlandse Pensioenfonds is een dynamische organisatie en de ontwikkelingen gaan snel, waardoor het goed is om elkaar op de hoogte te houden.

De dialoog met de (vergadering van) belanghebbendenorganen verloopt plezierig. Tijdens het periodiek overleg is er ruimte voor het gesprek over zorgen die leven, de toekomst en er is een goede verbinding tussen de belanghebbendenorganen onderling.

De gezamenlijke kennissessies, vaak gevolgd door een evenement met een sociale context, stimuleren de verbinding tussen de diverse gremia.

Beheersing organisatie

Strategische beleidscyclus vermogensbeheer

Jaarlijks wordt met het bestuur uitvoerig stilgestaan bij het beleggingsbeleid van de kringen. Beleggen is een cruciaal onderdeel van het beheer van pensioengelden van alle deelnemers. Het bestuur heeft voldoende aandacht voor de beleggingsstrategie. Het is goed om te zien dat er veel deskundigheid is binnen het bestuur, met nauwe betrokkenheid en diepgaande kennis. De raad van toezicht constateert dat het bestuur een proactieve rol inneemt door het verhogen van de renteafdekking in aanloop naar het nieuwe stelsel. De countervailing power richting Van Lanschot Kempen is gezond: er wordt stevig gediscussieerd, en het bestuur neemt de eindverantwoordelijkheid.

Risicomanagement

- **IT-risicomanagement**
De risk- en auditcommissie, de sleutelfunctiehouder Risicobeheer en het bestuur hebben een helder overzicht van de IT-risico's. De IT-risicomanager werkt samen met de verschillende uitbestedingspartijen aan het werkend krijgen van self-assessments, zodat voortgangsrapportages een getrouw beeld geven. Dit proces dient nog verder te worden geoptimaliseerd om de tweedelijns risicofunctie bij de uitbestedingspartijen effectiever te maken.
- **DORA**
Op 17 januari 2025 is de nieuwe wetgeving DORA van kracht geworden, met als doel dat financiële organisaties IT-risico's beter beheersen en daarmee weerbaarder worden tegen cyberaanvallen. Dit vereist ook dat het toezicht op IT nog beter geregeld wordt. Hierin is het fonds sterk afhankelijk van de uitbestedingspartijen. De aanpassingen die nodig zijn voor de implementatie van deze wetgeving zijn samen met de uitbestedingspartijen opgepakt.
- **Interactie met sleutelfunctiehouders**
Met de sleutelfunctiehouders zijn in 2024 gesprekken gevoerd over de risico's waar Het Nederlandse Pensioenfonds mee te maken heeft, zoals de transities naar de Wtp en de groei van de organisatie. Bijzondere aandacht gaat uit naar datakwaliteit, besluitvorming en implementatie. De raad van toezicht heeft met de sleutelfunctiehouders periodiek overleg en constateert dat er goed overleg is onderling. Sleutelfunctiehouders en bestuur hebben de risico's goed in het vizier en nemen waar mogelijk mitigerende maatregelen. De raad van toezicht is van oordeel dat adequate risicobeheersing plaatsvindt.
- **Datakwaliteit**
De onderzoeken bij de kringen vergen veel tijd, maar leveren vooralsnog geen zorgelijke afwijkingen op. Het onderwerp datakwaliteit heeft ook bijzondere aandacht van de sleutelfunctiehouders.

Commercie

Vanaf 1 januari 2024 zijn twee pensioenfondsen toegetreden tot het fonds, te weten Xerox en PepsiCo. In 2025 wordt Het Nederlandse Pensioenfonds verder uitgebreid met drie nieuwe kringen: Pensioenkring Wolters Kluwer, Pensioenkring CRH en Pensioenkring Van Lanschot. Het fonds is bedachtzaam over verdere groei, vanwege de capaciteit die nodig is voor het implementeren van nieuwe regelingen. Het fonds wil groeien, maar wel beheerst.

Communicatie

Uit onderzoeken en feedback van diverse kringen komt naar voren dat deelnemerscommunicatie nog verder kan worden verbeterd. Dit wordt alleen nog maar versterkt door de overgang naar de Wtp. Communicatie heeft bij alle belanghebbendenorganen veel aandacht. De raad van toezicht is uitgebreid geïnformeerd over de voorbereiding van de communicatie rondom de Wtp, de nieuwe website en de nieuwe portals. Een van de hoofddoelstellingen is om de communicatie simpel te houden, terwijl er tegelijkertijd voor degenen die meer willen weten voldoende diepgang moet zijn. Geconcludeerd is dat de communicatie doelgroepgericht en in lagen zal worden aangeboden. Daarbij worden verschillende communicatiemiddelen ingezet. De raad van toezicht is positief over de plannen die het fonds uitrolt en heeft er vertrouwen in dat ze de deelnemers inzicht zullen geven.

Goedkeuring

- **Collectieve waardeoverdrachten**
De raad van toezicht heeft de collectieve waardeoverdrachten (CWO) van Pensioenfonds Wolters Kluwer Nederland, Pensioenfonds CRH en Pensioenfonds F. van Lanschot naar Het Nederlandse Pensioenfonds beoordeeld en goedgekeurd. De drie pensioenfondsen hebben in 2024 besloten tot het onderbrengen van de pensioenaanspraken en -rechten en bezittingen middels een collectieve waardeoverdracht naar Het Nederlandse Pensioenfonds, met 1 januari 2025 als overgangsdatum.
- **Jaarverslag 2023**
Op 25 juni 2024 heeft de raad van toezicht in een vergadering met het bestuur het jaarverslag 2023 besproken en goedkeuring verleend aan het besluit van het bestuur tot vaststelling van het jaarverslag.

Goedkeuring jaarverslag 2024

De raad van toezicht verleent goedkeuring op het bestuursbesluit tot vaststelling van de jaarrekening 2024. Het bestuursverslag geeft een goed beeld van de bestuursactiviteiten in 2024. De opmerkingen die vanuit de belanghebbendenorganen, accountant en actuaris zijn gemaakt, zijn met het bestuur besproken en daaraan wordt opvolging gegeven. De Code Pensioenfondsen wordt nauwgezet nageleefd. Zo wordt het uitgangspunt van de Code 'comply or explain' goed toegepast. De raad is van oordeel dat het proces van de totstandkoming van het bestuursverslag en de jaarrekening zorgvuldig is doorlopen.

Vooruitblik

Het jaarplan 2025 is besproken met het bestuur en de (vergadering van) belanghebbendenorganen. Voor 2025 staan de toekomstbestendigheid van Het Nederlandse Pensioenfonds, de Wet toekomst pensioenen, de uitbestedingen, het IT risk management framework, communicatie, de organisatie en het strategisch beleggingsbeleid op de jaarkalender van de raad van toezicht.

Samenwerking, ondersteuning en oordeel

De samenwerking met het bestuur verloopt plezierig. De dialoog is open en constructief. De bestuursvergaderingen verlopen gestructureerd en efficiënt. Ondanks de grote hoeveelheid onderwerpen op de agenda heeft het bestuur op de essentiële dossiers uitgebreid tijd genomen om zich een oordeel te vormen en om inhoudelijke discussies te voeren. Wij zijn van mening dat het bestuur de juiste onderwerpen heeft behandeld en gemonitord.

Wij zijn onder de indruk van de hoeveelheid werk die het afgelopen jaar is verzet. Het eerste invaardossier is in 2024 ingediend bij DNB. Ook zijn er veel voorbereidende werkzaamheden verricht voor de andere kringen ten aanzien van de Wtp. Wij constateren dat de risico's goed in beeld zijn en zijn blij met de risicoanalyses van de sleutelfunctiehouders en de gesprekken met het bestuur en de sleutelfunctiehouders over het proces.

Wij bedanken het bestuur en het bestuursbureau voor de prettige samenwerking en waarderen de inzet, de constructieve houding en waardevolle bijdragen van alle belanghebbendenorganen en van de vergadering van belanghebbendenorganen. Er is nog veel te doen in de aanloop naar de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel, maar wij zien de toekomst met vertrouwen tegemoet en volgen de aandachtspunten met belangstelling.

Reactie van het bestuur

Wij bedanken de raad van toezicht voor de prettige samenwerking in 2024 en alle tijd en geduld bij de besluitvorming rondom de indiening van het eerste invaardossier voor Pensioenkring OWASE. Ook waarderen wij de positief kritische inbreng en de momenten om met ons te sparren in onze gezamenlijke benen-op-tafelsessies, waarin thema's als strategie, continuïteit en groei van het fonds werden besproken, alsmede de Wet toekomst pensioenen en de impact hiervan op onze organisatie, de governance en de inrichting van het fonds met onze kringen en uitbestedingspartijen.

Bestuursverslag Collectiviteitkring 1

Algemene informatie

Collectiviteitkring 1 is onze eerste multiclientkring. De eerste toetreders tot Collectiviteitkring 1 waren VNV, DAS Rechtsbijstand, DAS Legal Finance en De Efteling.

Op 1 januari 2018 is Ocean Network Express (Netherlands) B.V. toegetreden, waarvan ook de bestaande verplichtingen en beleggingen zijn overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht. Op 1 januari 2019 zijn Jindal Films Europe Kerkrade B.V. en Antargaz Nederland B.V. toegetreden tot Collectiviteitkring 1. Op 1 oktober 2020 is vervolgens de pensioenregeling van Ortec International B.V. en Ortec Finance B.V. ondergebracht bij Collectiviteitkring 1. De pensioenregeling maakte eerst deel uit van Collectiviteitkring Secundo van Volo. Nadat het APF Volo Pensioen werd stopgezet heeft een collectieve waardeoverdracht plaatsgevonden naar Het Nederlandse Pensioenfonds.

Op 1 november 2020 trad AWWN toe zonder nieuwe opbouw en op 1 december 2020 volgde B&S. Per 1 januari 2020 werd de uitvoeringsovereenkomst met Ocean Network Express (Netherlands) B.V. stopgezet en per 1 januari 2022 die met Jindal Films Europe Kerkrade B.V. Per 1 januari 2023 werd ook de uitvoeringsovereenkomst met Antargaz Nederland B.V. stopgezet. Op 1 maart 2022 bracht SanoRice Netherlands B.V. de pensioenregeling onder in Collectiviteitkring 1. Per 1 januari 2023 werd de uitvoeringsovereenkomst met Antargaz Nederland B.V. stopgezet.

Op 1 januari 2022 heeft De Efteling de pensioenregeling ondergebracht in onze multiclientkring, Collectiviteitkring Flexibele regeling. Vanaf 1 januari 2023 hebben ook B&S en SanoRice Netherlands B.V. de pensioenopbouw voortgezet in Collectiviteitkring Flexibele regeling en zijn de pensioenen van deze werkgevers in Collectiviteitkring 1 premievrij gemaakt.

Alle in dit hoofdstuk genoemde bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Belanghebbendenorgaan

Omdat een aantal werkgevers belangen hebben in onze beide multiclientkringen is in 2022 een centraal (samengevoegd) belanghebbendenorgaan opgericht voor Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling. De zes leden van dit centraal belanghebbendenorgaan vertegenwoordigen de belangen van beide kringen.

In het centraal belanghebbendenorgaan van Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling hebben twee vertegenwoordigers namens de deelnemers, één namens de pensioengerechtigden en drie namens de werkgevers zitting. Jacob de Vries is voorzitter en Daan van Baarsen is plaatsvervangend voorzitter van het centraal belanghebbendenorgaan.

Samenstelling centraal belanghebbendenorgaan op 31 december 2024

Naam	Functie/ geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortjaar	Geslacht
Daan van Baarsen	vicevoorzitter en lid namens werkgevers	2 ^e	1-7-2028	1961	m
Eva Bakker	lid namens pensioengerechtigden	1 ^e	1-7-2026	1972	v
Valerie van den Berg	lid namens deelnemers	1 ^e	1-7-2025	1964	v
Bas van Tilborg	lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2028	1971	m
Jacob de Vries	voorzitter en lid namens werkgevers	1 ^e	1-7-2026	1990	m
Dick Jan van der Wolde	aspirant-lid namens werkgevers	1 ^e	1-7-2025	1961	m

Dick Jan van der Wolde is door de werkgevers voorgedragen als lid namens de werkgevers. Hij heeft zijn opleiding afgerond en is aangemeld bij DNB voor benoeming.

Pensioenparagraaf

Kenmerken regeling

De bij Collectiviteitkring 1 aangesloten werkgevers kunnen binnen de kaders van Het Nederlandse Pensioenfonds en de collectiviteitkring de details van hun pensioenregeling invullen. Hieronder volgt een korte samenvatting van deze kaders. De precieze inhoud van de pensioenregelingen is opgenomen in het pensioenreglement.

Belangrijkste kenmerken pensioenregelingen Collectiviteitkring 1 in 2024

Betreft	Invulling
Type regeling	Uitkeringsregeling op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling.
Pensioendatum	Eerste dag van de maand waarin de deelnemer 68 wordt. De pensioenleeftijd sluit aan bij de fiscale pensioenleeftijd. Bij een wijziging van de fiscale pensioenleeftijd wordt de pensioendatum voor zowel de in de toekomst op te bouwen pensioenaanspraken als de reeds opgebouwde pensioenaanspraken automatisch aangepast (inclusief conversie op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid). Werkgevers kunnen een andere pensioendatum kiezen. Bij een wijziging van de fiscale pensioenleeftijd worden de pensioenaanspraken niet aangepast.
Pensioengevend salaris (fulltime)	Het geldende salaris op basis van het pensioenreglement van de aangesloten werkgever met een maximum van € 137.800 (2024).
Franchise (opbouwgedeelte)	De geldende franchise op basis van het pensioenreglement van de aangesloten werkgever. De franchise zal nooit lager zijn dan op grond van fiscale wetgeving is toegestaan.

Betreft	Invulling
Opbouwpercentage ouderdomspensioen	Percentage van de pensioengrondslag (pensioengevend salaris minus franchise) tussen 0,500% en 1,875%.
Opbouwpercentage partnerpensioen (optioneel)	Percentage van de pensioengrondslag tussen 0,350% en 1,313%.
Partnerpensioensysteem	Voor alle deelnemers wordt een partnerpensioen opgebouwd volgens het onbepaalde man-vrouwsysteem. Ten aanzien van het risicodeel wordt eveneens het onbepaalde systeem gehanteerd.
Anw-pensioen	De regeling kent een vrijwillig Anw-pensioen. Er kan worden gekozen voor een verzekerd bedrag ter grootte van 25%, 50%, 75% of 100% van de Anw-uitkering. Het Anw-pensioen gaat in na overlijden en wordt daarna niet meer aangepast. Er wordt geen toeslag verleend op het Anw-pensioen.
Opbouwpercentage wezenpensioen (optioneel)	Percentage van de pensioengrondslag tussen 0,070% en 0,263%.
Wezenpensioensysteem	De eindleeftijd van het wezenpensioen is 21 jaar, met een verlenging tot 27 jaar bij arbeidsongeschikte of studerende kinderen. Het pensioen wordt verdubbeld bij volle wezen. Voor alle deelnemers wordt een wezenpensioen verzekerd op basis van het onbepaaldekindstelsel. De werkgever kan kiezen of dit op opbouwbasis is of op risicobasis.
Toeslagverlening	Toeslagverlening is voorwaardelijk. Een eventuele toeslag vloeit voort uit het algemene toeslagbeleid van de collectiviteitkring.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid van 35% of meer wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk voortgezet voor rekening van de collectiviteitkring op basis van zes klassen.

Premiebeleid

Voor de financiering van de pensioentoezegging wordt premie geheven. We stellen jaarlijks de premie vast die de aangesloten werkgevers zijn verschuldigd om de collectiviteitkring in staat te stellen aan de pensioenverplichtingen te voldoen.

Kostendekkende premie

Op het niveau van de collectiviteitkring stellen we een kostendekkende premie vast zoals bedoeld in artikel 128 van de Pensioenwet. Dat doen we op basis van de volgende elementen:

1. de actuariel benodigde premie voor de nominale pensioenopbouw en risicodekking;
2. een solvabiliteitsopslag ter grootte van het procentuele vereist eigen vermogen;
3. een opslag voor uitvoeringskosten;
4. de actuariel benodigde premie voor toeslagen.

Daarbij geldt dat:

- onderdeel 1 wordt berekend aan de hand van de actuariële grondslagen van de technische voorziening. Voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (VPA) geldt een opslag;
- onderdeel 2 wordt berekend als de procentuele omvang van het vereist eigen vermogen per de start van het kalenderjaar, vermenigvuldigd met onderdeel 1;
- onderdeel 3 gelijk staat aan de jaarlijkse uitvoeringskosten, onder aftrek van de vrijgevallen opslag voor toekomstige uitvoeringskosten als gevolg van uitkeringen;
- onderdeel 4 is voor de kostendekkende premie nihil.

Gedempte kostendekkende premie

We stellen de gedempte kostendekkende premie vast op basis van dezelfde elementen als de kostendekkende premie, met de volgende verschillen:

- Onderdeel 1 wordt berekend op basis van een rentetermijnstructuur gebaseerd op een verwachte waarde van het toekomstige rendement. Voor de vaststelling van de verwachte waarde van het toekomstige rendement wordt uitgegaan van de berekeningsmethodiek zoals vastgelegd in artikel 23a van het Besluit FTK pensioenfondsen.
 - Het verwachte netto meetkundig rendement op vastrentende waarden, bedoeld in artikel 23a van het Besluit FTK pensioenfondsen, wordt vastgesteld voor een periode van vijf jaar (2022 tot en met 2026) op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur per 30 september 2021.
 - Het verwachte netto meetkundig rendement op zakelijke waarden wordt bepaald op basis van de maximaal te hanteren parameters zoals vastgelegd in artikel 23a van het Besluit FTK pensioenfondsen.
 - Het strategisch beleggingsbeleid is het uitgangspunt voor het vaststellen van de verwachte waarde van het toekomstige rendement. Bij een wijziging van het strategisch beleggingsbeleid wordt het netto verwachte beleggingsrendement opnieuw vastgesteld.
 - Iedere vijf jaar wordt de peildatum voor de rentetermijnstructuur bijgesteld, voor het eerst weer op 30 september 2026. Voor het overige worden dezelfde grondslagen gehanteerd als voor de kostendekkende premie.
- Onderdeel 4 wordt bepaald als het verschil tussen:
 - onderdeel 1 waarbij conform artikel 4 van het Besluit FTK pensioenfondsen aanvullend rekening wordt gehouden met toekomstige toeslagverlening ter hoogte van de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer, bedoeld in artikel 23a, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid van het Besluit FTK pensioenfondsen (inclusief het ingroeipad voor de eerste vijf jaar conform de CPB-raming van september 2021); en
 - onderdeel 1, onder aftrek van onderdeel 2.Onderdeel 4 zal nooit negatief zijn.

Feitelijke premie 2024

De feitelijke premie wordt vastgesteld als de gedempte kostendekkende premie, verhoogd met een opslag voor het weerstandsvermogen. De opslag voor het weerstandsvermogen wordt berekend over de gedempte premie en bedraagt 0,2% van dit totaal. De premie die getoetst wordt aan de (gedempte) kostendekkende premie is de feitelijke premie minus de opslag voor het weerstandsvermogen.

Met het voornoemde beleid wordt beoogd een "eerlijke" premie te realiseren, die uitlegbaar is aan alle stakeholders (actieven, inactieven en werkgever). Bij de vaststelling van dit beleid is in het kader van de evenwichtige belangenafweging rekening gehouden met:

- de consequenties voor de premiehoogte voor sociale partners;
- de consequenties voor de pensioenopbouw voor actieve deelnemers;
- de consequenties voor de mate van toeslagverlening van de opgebouwde pensioenen van actieve en inactieve deelnemers van het fonds;
- de consequenties voor het kortingsrisico van de opgebouwde pensioenen van actieve en inactieve deelnemers van het fonds.

Het vaststellen van een premie op basis van verwacht rendement past bij de filosofie dat de hoogte van het uit te keren pensioen wordt bepaald door de ingelegde premie plus het behaalde rendement. Het opbouwpercentage kent bij de systematiek van verwacht rendement minder spreiding dan bij een systematiek gebaseerd op rente. Het gehanteerde verwachte rendement dient wel realistisch en goed onderbouwd te zijn. Het verwachte rendement staat in principe voor een langere periode vast, maar jaarlijks wordt getoetst of er aanleiding is om het reëel verwacht rendement aan te passen. Belangrijk is dat de premie evenwichtig is en blijft.

Het bestuur beoordeelt het premiebeleid op reguliere basis, of vaker als de situatie daarom vraagt.

Toeslagbeleid

Binnen Collectiviteitkring 1 bestaat de mogelijkheid de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden jaarlijks per 1 januari te verhogen op basis van maximaal het ambitieniveau zoals dat is vastgelegd in de pensioenregeling.

Toeslagverlening binnen Collectiviteitkring 1 is in beginsel voorwaardelijk. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitkring voor zover de financiële positie daarvoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, tussen de maand september twee kalenderjaren voor de toekenning en de maand september in het kalenderjaar voor de toekenning.

Collectiviteitkring 1 volgt de systematiek van toekomstbestendige toeslagverlening. We verlenen alleen toeslag voor zover deze in de toekomst ook verleend kan worden.

Toeslagverlening per 1 januari 2025

Voor een toelichting op de toeslagverlening per 1 januari 2025 verwijzen we naar de paragraaf Toeslagverlening in het hoofdstuk Financiële positie en herstelplan.

Wijzigingen reglementen en uitvoeringsovereenkomst

In 2024 hebben we de grensbedragen in het pensioenreglement aangepast. Het centraal belanghebbendenorgaan heeft positief over deze reglementswijziging geadviseerd.

Deelnemersonderzoek risicobereidheid

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we in het voorjaar van 2024 een onderzoek naar risico en pensioen uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. Er deden 680 mensen mee aan het onderzoek. Dat is ruim 5% van alle deelnemers en gepensioneerden. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld met sociale partners en besproken met het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers. Dat is onderdeel van de uitwerking van de flexibele premieregeling die zal gelden per 1 januari 2027.

Weerstandsvermogen

Het weerstandvermogen voor Collectiviteitkring 1 bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit is het vermogen dat wij moeten aanhouden om bedrijfsrisico's te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Collectiviteitkring 1 en het telt ook niet mee in de balans van Collectiviteitkring 1. Periodiek toetsen we of door wijziging van het pensioenvermogen een overschot of tekort voor Collectiviteitkring 1 ontstaat. Hierna vindt eventueel aanzuivering van het saldo plaats.

Financiële positie en herstelplan

Financiële positie

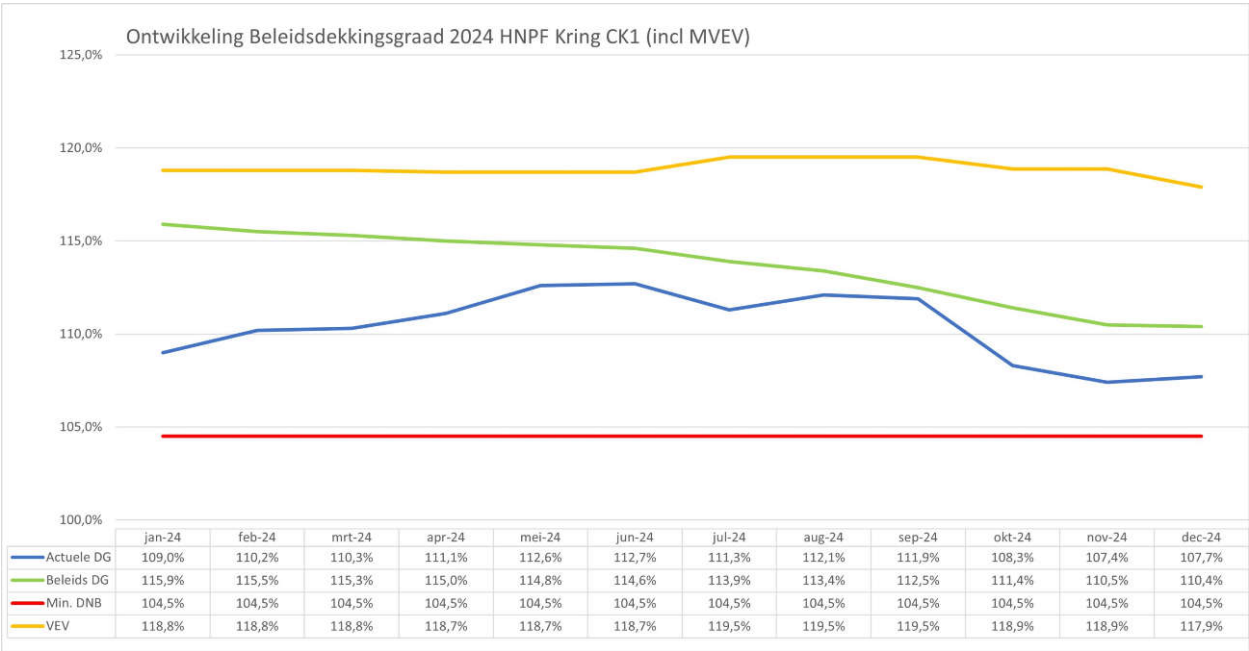
De beleidsdekkingsgraad van Collectiviteitkring 1 daalde gedurende 2024 van 116,1% naar 110,4%. De actuele dekkingsgraad op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur (de "toezichtscurve") is in 2024 gedaald naar 107,7%. Dit is 1,1 procentpunt lager dan ultimo 2023. De voornaamste oorzaken daarvan zijn de gedaalde rente en de positieve beleggingsresultaten.

Samenvatting ontwikkeling financiële positie Collectiviteitkring 1 in 2024

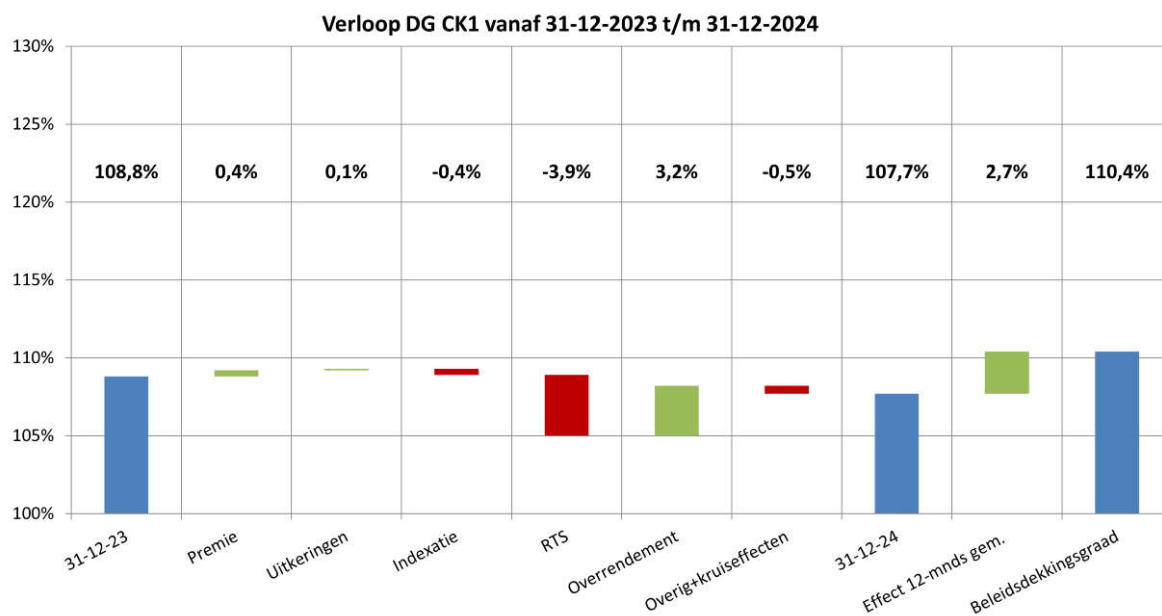
Omschrijving	Pensioen-vermogen	Technische voorziening	Dekkings- graad
Stand 1 januari	483.176	443.939	108,8%
Premiebijdragen (regulier)	23.693	20.474	0,4%
Uitkeringen	-4.125	-4.124	0,1%
Toeslagverlening	0	1.618	-0,4%
Aanpassing RTS	0	17.155	-3,9%
Beleggingsresultaten	32.176	15.407	3,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-2.444	-10	-0,5%
Stand 31 december	532.476	494.459	107,7%

In bovenstaand overzicht wordt bij beleggingsresultaten in het verloop van het pensioenvermogen het behaalde rendement op de beleggingen verantwoord. Bij het verloop van de technische voorziening staat de rentetoevoeging aan de technische voorzieningen op basis van de eenjaarsrente zoals vastgesteld door De Nederlandsche Bank in de RTS van 31 december 2024.

Grafische weergave verloop dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad van Collectiviteitkring 1 in 2024



Ontwikkeling dekkingsgraad Collectiviteitkring 1 in 2024



De technische voorzieningen worden berekend op basis van de RTS. Dit komt overeen met contantmaking op basis van een gemiddelde rekenrente van 2,0%.

De actuele dekkingsgraad wordt berekend als de som van de technische voorzieningen en de reserves, gedeeld door de technische voorzieningen. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdend gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden.

Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen

Collectiviteitkring 1 bevindt zich ultimo 2024 in een situatie van reservetekort, aangezien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Het vereist eigen vermogen is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille. De vereiste dekkingsgraad is bepaald op 117,9% (2023: 118,8%%). Als het vereist eigen vermogen bepaald was op basis van de actuele portefeuille, dan zou dit uitkomen op 118,1% (2023: 117,4%). We hebben het herstelplan voor 1 april 2025 geactualiseerd.

Het minimaal vereist eigen vermogen wordt vastgesteld op basis van de regels zoals vastgelegd in artikel 11 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Ultimo 2024 is de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,5% (2023: 104,5%).

Herstelplan

Ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2024 ten opzichte van het herstelplan

Omschrijving	Werkelijk	Herstelplan
Stand 1 januari	108,8%	108,9%
Premiebijdragen (regulier)	0,4%	0,3%
Uitkeringen	0,1%	0,1%
Toeslagverlening	-0,4%	0,0%
Aanpassing RTS	-3,9%	0,0%
Beleggingsresultaten	3,2%	1,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,5%	0,0%
Stand 31 december	107,7%	110,5%

N.B. Het herstelplan is gebaseerd op de voorlopige balans per eind 2023. Deze is nadien beperkt aangepast, wat heeft geleid tot een 0,1 procentpunt lagere dekkingsgraad.

De dekkingsgraad bedroeg op 31 december 2024 107,7%. Daarmee liep de dekkingsgraad achter op het herstelplan dat uitgaat van 110,5% op die datum.

De premie en de uitkeringen hebben in lijn met het herstelplan bijgedragen aan de dekkingsgraad.

In afwijking van het herstelplan is een toeslag verleend van 0,35%. Dit heeft geleid tot een daling van 0,4% van de dekkingsgraad.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een daling van de dekkingsgraad. In het herstelplan is uitgegaan van een ongewijzigde rentetermijnstructuur in boekjaar 2024 waardoor de bijdrage van de verandering van de rentetermijnstructuur nihil is. Bij de bepaling van de werkelijke dekkingsgraad is van de daadwerkelijke rentetermijnstructuur per ultimo van het boekjaar uitgegaan. Deze is lager dan de rentetermijnstructuur primo het jaar.

Het rendement op de beleggingen heeft meer bijgedragen aan de dekkingsgraad dan verwacht volgens het herstelplan.

Het effect bij overige oorzaken en kruiseffecten wordt voornamelijk veroorzaakt door een wijziging van de prognosetafel, diverse mutaties en de wijziging van de methode van vaststelling van de schadereserve. Ook zijn er kruiseffecten tussen enkele componenten. Deze kruiseffecten worden veroorzaakt door de gehanteerde berekeningsmethodiek die is voorgeschreven door De Nederlandsche Bank.

Op basis van het FTK is per 31 december 2024 sprake van een reservetekort. Eind maart 2025 hebben wij een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank, waarin de beleidsdekkingsgraad op basis van het reguliere beleid in 2031 is hersteld tot de vereiste dekkingsgraad. Dit is binnen de gekozen hersteltermijn van tien jaar.

Op 14 mei 2025 heeft De Nederlandsche Bank instemming gegeven aan het herstelplan 2025.

Toeslagverlening

We hebben besloten om binnen Collectiviteitkring 1 per 1 januari 2025 een toeslag toe te kennen van 0,35%. De stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen, over september 2024 ten opzichte van september 2023 bedraagt 3,50%. De gemiste toeslag bedraagt daarmee 3,15%.

Het toeslagbesluit is conform het reguliere beleid. Het FTK schrijft voor dat de toe te kennen toeslag toekomstbestendig moet zijn en dat toeslag (gedeeltelijk) is toegestaan vanaf een beleidsdekkingsgraad van

110% en volledig vanaf de TBI-grens. De beleidsdekkingsgraad bedroeg per 30 september 2024 112,5%. Vanaf een dekkingsgraad van 142,9% kan een volledige toeslag worden toegekend.

Pensioenfondsen die de intentie hebben om in te varen naar het nieuwe pensioenstelsel mogen gebruikmaken van het transitie-FTK. In het transitie-FTK gelden andere regels over het verhogen en verlagen van pensioen dan onder het reguliere FTK. Onder het transitie-FTK kunnen pensioenen eerder meestijgen met de prijzen. We maken geen gebruik van het transitie-FTK, omdat het ook een belangrijk nadeel heeft. De regels voor het verlagen van de pensioenen zijn in het transitie-FTK veel strenger. We moeten de pensioenen eerder verlagen als het financieel tegenzit. Dat risico willen we zo veel mogelijk beperken, zodat we een goede overstap kunnen maken naar het nieuwe stelsel.

Inhaaltoeslag

Als de toeslag in enig jaar niet volledig wordt toegekend, kan dat in een later stadium hersteld worden door middel van een inhaaltoeslag, eveneens toe te kennen per 1 januari. We kunnen inhaaltoeslag toekennen als:

1. er een reserveoverschot is; en
2. de reële dekkingsgraad minimaal 100% is.

Het voor inhaaltoeslagen beschikbare vermogen is gelijk aan maximaal 20% van het vermogen boven het maximum van de situatie waarin precies aan voorwaarden a en b wordt voldaan. Voor het toekennen van inhaaltoeslagen hanteren we de volgende aanvullende voorwaarden:

- Inhaaltoeslagen en herstel van kortingen worden op collectieve basis verleend. We maken geen onderscheid tussen actieven, inactieven, pensioengerechtigden en overige aanspraakgerechtigden;
- Inhaaltoeslagen en herstel van kortingen worden toegepast als een percentage van het voor de individuele deelnemer totaal te herstellen bedrag. Dit percentage berekenen we door het beschikbare vermogen te delen door de waarde van het totaal aan gemiste toeslagverleningen en doorgevoerde kortingen. Hierbij wordt geen termijn gehanteerd en geen onderscheid gemaakt tussen gemiste toeslagverleningen en doorgevoerde kortingen;
- Niet alleen (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden die daadwerkelijk in de kring aanwezig waren ten tijde van de toekenning van de niet volledige toeslag komen in aanmerking voor herstel van de gemiste toeslag. Ook deelnemers die zijn toegetreden middels een collectieve waardeoverdracht komen daarover over de periode vóór toetreding in aanmerking. Hierbij geldt als maximum het hoogste percentage dat door de aanwezige deelnemers in de kring aan toeslag is gemist;
- Alleen (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden die daadwerkelijk in de kring aanwezig zijn ten tijde van het herstel van de niet volledige toeslag komen voor herstel in aanmerking;
- Er vindt geen nabetaling aan pensioengerechtigden plaats van in het verleden niet uitgekeerde pensioenbedragen die het gevolg zijn van het niet volledig toekennen van de toeslag.

Overzicht van toegekende toeslagverlening en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag ²	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2018	0,00%	1,30%	1,30%	1,30%
2019	0,05%	2,10%	2,05%	3,38%
2020	0,00%	2,70%	2,70%	6,17%
2021	0,00%	0,67%	0,67%	6,88%
2022	0,00%	2,70%	2,70%	9,76%
2023	1,00%	7,23%	6,23%	16,61%
2024	6,10%	7,03%	0,93%	17,69%
2025	0,35%	3,50%	3,15%	21,40%

1 De toeslag in enig jaar vindt plaats op 1 januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar.

2 2023 en 2024 op basis van de nieuwe methode van het CBS

De achterstand over 2023 is aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2022. Om in 2024 een hogere toeslag te kunnen verlenen, hebben we besloten de CPI-maatstaf met terugwerkende kracht aan te passen aan de nieuwe methode van het CBS. Dit heeft ook gevolgen voor de maximaal mogelijke toeslag en achterstand in 2023, want de hoge inflatie uit 2022 wordt nu uitgesmeerd over de toeslag in 2023 en 2024. De volledige toeslag in 2023 is vanwege de aangepaste CPI-maatstaf gewijzigd van 14,53% in 7,23%. Daar staat tegenover dat we voor 2024 kunnen uitgaan van een volledige toeslag van 7,03% in plaats van 0,21%. Het totaal aan toe te kennen toeslag in 2023 en 2024 is in de oude en aangepaste methodiek gelijk aan elkaar.

Actuariële paragraaf

Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premies is opgenomen in onderstaande tabel. Voor verdere details verwijzen we naar de toelichting op de premiebaten in de jaarrekening.

Kwantificering feitelijke, gedempte en kostendekkende premie over 2024

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	19.093	18.196	
Risicodekking	1.412	1.350	
Risicopremie arbeidsongeschiktheid			
Totale koopsom	20.505	19.546	
Kostenopslag pensioenbeheer	347	347	
Solvabiliteitsopslag	3.855	4.164	
Opslag instandhouding VEV			
Premieopslag			
Totaal premiebijdragen	24.707	24.057	24.057

Analyse van het resultaat

In 2024 is een resultaat behaald van € -1.231 duizend (2023: € -1.904 duizend). In de hieronder opgenomen actuariële analyse geven we inzicht in de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid. Ter vergelijking zijn de cijfers over 2023 opgenomen.

Resultatenbron

Omschrijving	2024	2023
Beleggingen en rekenrente	-386	17.586
Premies	3.219	6.628
Waardeoverdrachten	554	-894
Kosten	0	0
Uitkeringen	-1	-15
Kanssystemen	-1.552	2.103
Toeslagverlening/korting	-1.618	-25.028
Incidentele mutaties TV	0	0
Wijziging Grondslagen	-698	0
Overige mutaties technische voorzieningen	0	0
Andere oorzaken	-737	-2.284
Resultaat	-1.219	-1.904

Het resultaat op beleggingen en rekenrente is vanwege de grote materialiteit in de onderliggende resultaten hierna nader uitgesplitst.

Resultaat beleggingen/rekenrente

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	32.176	37.461
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-15.407	-12.641
Wijziging marktrente	-17.155	-7.234
Totaal beleggingen en rekenrente	-386	17.586

De oorzaken van het resultaat in 2024 zijn:

- **Beleggingen/rekenrente**
De wijziging van de nominale rekenrente droeg € 17.155 duizend negatief bij aan het resultaat. Daarnaast zijn de technische voorzieningen toegenomen met € 15.407 duizend als gevolg van de technisch benodigde rente (op basis van 3,439% eenjaarsrente per 31 december 2023). De beleggingsopbrengsten leidden tot een winst van € 32.176 duizend. Per saldo is het resultaat op beleggingen/rekenrente € 386 duizend negatief.
- **Premies**
Op premie is een positief resultaat behaald van € 3.219 duizend. De ontvangen premie is gebaseerd op de gedempte kostendekkende premie op basis van de 12-maandsgemiddelde van de door DNB gepubliceerde rente op 30 september van het voorgaande jaar en een solvabiliteitsopslag. De werkelijke kosten van de pensioenopbouw zijn vastgesteld op grond van de marktrente.
- **Waardeoverdrachten**
Het resultaat op waardeoverdrachten is gelijk aan het verschil in de mutatie van de voorziening bij een inkomende of uitgaande waardeoverdracht en de bedragen die aan of door de kring feitelijk worden overgedragen. Dit geeft samen een resultaat van € 554 duizend positief.
- **Kanssystemen**
In 2024 is een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid van € 900 duizend behaald. Op langlevens is een negatief resultaat behaald van € 433 duizend en op kortlevens een negatief resultaat van € 2.019 duizend. Het resultaat op kanssystemen komt daarmee per saldo uit op € 1.552 duizend negatief.
- **Toeslagverlening**
Per 1 januari 2025 is een gedeeltelijke toeslag toegekend van 0,35%. Aangezien het besluit daarover al in 2024 is

genomen, is deze toeslag verwerkt in de dekkingsgraad per eind 2024. Hierdoor is de voorziening met € 1.618 duizend toegenomen.

- **Wijziging grondslagen**
De wijziging van de overlevingstafel heeft geresulteerd in een stijging van de voorziening met € 698 duizend.
- **Andere oorzaken**
Het resultaat bij andere oorzaken ad € 737 duizend negatief bestaat uit de post overige lasten (€ 540 duizend negatief) en een post mutaties en correcties (€ 197 duizend negatief).

Grondslagen

In 2024 hebben we de volgende aanpassingen gedaan in de actuariële grondslagen die gehanteerd worden voor de berekening van de technische voorzieningen voor Collectiviteitkring 1:

- **Overlevingstafel**
In 2024 hebben we besloten om over te stappen naar de meest recente algemene overlevingstafel zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Dit is Prognosetafel AG2024 die in 2024 is gepubliceerd. Met het toepassen van Prognosetafel AG2024 hanteren we de meest recente inzichten over de Nederlandse bevolkingssterfte en wordt er rekening gehouden met een voorzienbare trend in de overlevingskansen.
- **Reservering voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid**
Conform het reglement stijgt de pensioengrondslag van arbeidsongeschikten jaarlijks onvoorwaardelijk met de loonontwikkeling. Met deze stijging is rekening gehouden bij de reservering voor vrijgestelde pensioenopbouw. De verwachte ontwikkeling die hiervoor is gebruikt, is een jaarlijkse stijging van 1,5%. Dit is in 2024 aangepast: in plaats van een vaste jaarlijkse stijging wordt nu uitgegaan van het ingroeipad gebaseerd op de meest recente door het CPB gepubliceerde cijfers.

Oordeel certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft geconcludeerd dat de technische voorzieningen, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend zijn vastgesteld. Hij constateert dat het eigen vermogen van Collectiviteitkring 1 op de balansdatum lager is dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. In zijn verklaring geeft hij aan dat wordt voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen). De vermogenspositie van Collectiviteitkring 1 is naar zijn mening niet voldoende, omdat het aanwezige eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen. De verklaring van de certificerend actuaris is opgenomen in de Actuariële verklaring Collectiviteitkring 1.

Vermogensbeheer

Beleggingsbeleid Collectiviteitkring 1

Bij de invulling van de beleggingsportefeuille voeren we een kwalitatief hoogwaardig beleggingsbeleid. We zorgen voor een goede spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en debiteuren. Bij de afdekking van rente- en valutarisico, alsook bij specifieke beleggingscategorieën, vormen beleggingsrichtlijnen het uitgangspunt voor het te voeren beleggingsbeleid. Het MVB-beleid is daar een belangrijk onderdeel van. Deze beleggingsrichtlijnen zijn leidend bij het selecteren en monitoren van operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen.

Op hoofdlijnen bestond het strategisch beleggingsbeleid voor Collectiviteitkring 1 eind 2024 uit een vermogensverdeling met 57,5% vastrentende waarden en 42,5% zakelijke waarden, 80% afdekking van het renterisico en 75% afdekking van het valutarisico op de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

Ontwikkelingen op de financiële markten

Terugblik economie en financiële markten 2024

2024 was een sterk jaar op de financiële markten. Economische groei zorgde voor een positieve verrassing en centrale banken verlaagden de beleidsrentes. Aandelen presteerden in 2024 over het algemeen beter dan obligatiecategorieën.

De economie bleef in 2024 vrij sterk, vooral in de VS. In het eerste kwartaal verdreven goede economische data de zorgen over een recessie. Tegelijkertijd was de inflatie in het begin van het jaar nog dermate hoog dat er zorgen waren of centrale banken de rentes tijdig zouden kunnen verlagen. Waar de economie in de VS haar kracht behield, ondanks tijdelijke zorgen over de arbeidsmarkt tijdens de zomermaanden, bewoog de Europese economie langzaam richting een trendmatig niveau. Dalende inflatie zorgde ervoor dat beleidsrenteverlagingen mogelijk werden: de ECB (in juni) en de Bank of England (in augustus) verlaagden de beleidsrente voor het eerst met 0,25% en de Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0% en de Bank of England met 0,5%, wat steun bood aan markten.

In 2024 is de swaprente gedaald, met name op de korte looptijden. Op de tweejaars looptijd was de daling circa 60 basispunten. Op de andere looptijden bedroeg de daling 15 tot 20 basispunten. In 2024 zijn de spreads op staatsobligaties ten opzichte van de swaprente sterk opgelopen. De stijging van de spread op Franse staatsobligaties was zeer groot, maar ook bij de andere landen was er sprake van een sterke stijging van de spreads.

In Frankrijk waren er politieke uitdagingen rond de begroting en de overheidsschuld. De minderheidsregering van premier Barnier kon niet rekenen op steun en na zijn val verlaagde Moody's de rating van Frankrijk naar Aa3. De risico-opslag op Franse staatsobligaties liep uit ten opzichte van Duitsland en kwam in de buurt van die van Italië, terwijl Italië een lagere kredietrating heeft (Baa3, BBB) en een nog hogere schuldquote (ca. 140%) dan Frankrijk (ca. 110%). Desondanks was de reactie van de financiële markten gematigd. De economie van Frankrijk noch de Europese economie zat in een recessie en de ECB had de bewegingsruimte om, indien nodig, de economie en de financiële markten wat lucht te geven middels beleidsrenteverlagingen. Aan het einde van het jaar was Bayrou als opvolger van Barnier benoemd.

De Chinese economie had het in 2024 moeilijk door een combinatie van uitdagingen. Een zwakke huizenmarkt, vergrijzing van de bevolking, schulden van lokale overheden, een hoge jeugdwerkloosheid en een laag consumentenvertrouwen hadden een negatieve invloed op het groeitempo van de economie. De overheid kwam daarop in actie en kondigde in het derde kwartaal (fiscale) stimuleringsmaatregelen aan. Financiële markten reageerden initieel positief, maar later verslechterde het sentiment doordat de aangekondigde steunmaatregelen onvoldoende concreet werden.

In november kregen met name Amerikaanse aandelen een impuls door de verkiezing van Trump, die zicht gaf op mogelijke belastingverlagingen en minder regulering. Deze euforie ebde in december weg door gestegen rentes (sinds medio september), enerzijds door degelijke groei, anderzijds door de mogelijke inflatoire gevolgen van het beleid van Trump op het gebied van invoertarieven en immigratiebeperkingen. Hierdoor verwachtte men minder renteverlagingen van de Fed voor 2025 en zo sloot de tienjaarsrente in de VS, maar die ook in Duitsland en het VK, het jaar 2024 hoger af dan het begon.

Aandelen ontwikkelde markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn positiever geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Aandelen Noord-Amerika was de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologie-aandelen (de 'Magnificent Seven'). Tevens ondersteunden lagere rentes de koersen, aangezien groeiaandelen hier meer van profiteren. Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, inclusief Europa, bleven achter op Noord-Amerika, door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven, maar stegen evenzo 9% (in euro unhedged) of meer.

Aandelen opkomende markten

Hoewel aandelen in opkomende markten achterbleven bij de ontwikkelde aandelenregio's, stegen zij eveneens (met zo'n 11% in euro unhedged). Dit werd mede veroorzaakt door relatief sterke groei cijfers en Chinese stimuleringsaankondigingen in september. De aandelen in opkomende markten stegen, ondanks de zorgen over Amerikaanse invoertarieven.

Beursgenoteerd vastgoed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van deze categorie,

hoewel de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het totale rendement van de wereldwijde index was positief (9% in euro unhedged), met in de VS een sterker resultaat dan in Europa.

Niet-beursgenoteerd vastgoed Europa en Nederlandse woningen

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Niet-beursgenoteerd vastgoed was daardoor in 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende gehetwaarderd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. Conform de wereldwijde trend ondergaat ook de Europese vastgoedmarkt een cyclisch herstel, waarbij de prijssterking grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief.

Binnen Europees niet-beursgenoteerd vastgoed behaalden alle sectoren een positief rendement. De sector kantoren bleef achter. Oudere kantoorpanden hadden het moeilijk, maar in moderne, duurzame kantoren zijn er in bepaalde Europese markten her en der nog mogelijkheden. De sectoren winkels en logistiek deden het beter in 2024. Binnen logistiek dooft de oververhitting in de markt van na de covidpandemie langzamerhand. Het nieuwe aanbod blijft over het algemeen beperkt, met een positief effect op de huurgroei. De (huur)woningsector wordt nog steeds gesteund door een sterke nettovraag bij een achterblijvend aanbod (door hoge bouwkosten en strengere regelgeving) en hoge huizenprijzen in verschillende landen.

Vastrentende waarden (investment grade en high yield)

Nadat beleidsrentes de voorgaande jaren stegen, zorgde dalende inflatie ervoor dat in 2024 beleidsrenteverlagingen mogelijk werden. In juni verlaagde de ECB de beleidsrente voor het eerst met 0,25%, gevolgd door de Bank of England in augustus met hetzelfde percentage. De Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0%, terwijl de Bank of England de rente verlaagde met 0,5%. De dalende rente was een steun voor financiële markten. De beleidsrente van Japan liet een tegenovergestelde beweging zien, met een verhoging naar 0,25% in juli door de stijgende trend in inflatie en economische groei.

Risicovolle beleggingscategorieën zoals high yield bedrijfsobligaties en staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van staatsobligaties. Bedrijfsobligaties presteerden beter door minder rentestijging voor kortere looptijden en dalende risico-opslagen. Dat laatste gaf meer steun aan risicovollere high yield bedrijfsobligaties dan aan kredietwaardigere IG-bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta

In 2024 was er sprake van een sterke appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro, met circa 6%. De dollar steeg met name in het vierde kwartaal van 2024, rondom de verkiezing van president Trump, vanwege de verwachting dat rentes in de Verenigde Staten hoger blijven dan eerder gedacht. Ook het Britse pond steeg in 2024 ten opzichte van de euro (+5%), terwijl de Japanse yen in waarde daalde ten opzichte van de euro (-4%).

Portefeuilleposities en rendementen

Voor de uitvoering van het vermogensbeheer wijzen we vermogenscategorieën toe aan de matchingportefeuille of de rendementsportefeuille. In de matchingportefeuille nemen we categorieën op die vooral meebewegen met de rente, zodat ze bijdragen aan het afdekken van het renterisico. In de rendementsportefeuille nemen we de overige categorieën op. Deze zijn vooral gericht op extra rendement bovenop de rente.

Het strategisch beleid resulteert in een matchingportefeuille van 30% en een rendementsportefeuille van 70%. In het jaarbeleid voor 2024 hebben we ervoor gekozen om 2,5% minder te beleggen in staatsobligaties ten gunste van investment grade bedrijfsobligaties, vanwege een optimale risico- en rendementsverhouding. Deze invulling past bij de doelstelling en risicohouding van de kring.

In onderstaande tabel tonen we de posities en rendementscijfers van de beleggingscategorieën binnen de portefeuille, afgezet tegen de bijbehorende benchmarks. Het totale beleggingsrendement wordt voor een deel beïnvloed door het allocatie-effect. De allocatie naar een vermogenscategorie of -portefeuille wijkt gedurende

het jaar af van de doelallocatie, bijvoorbeeld als gevolg van marktbewegingen. Die afwijking wordt uit praktische overwegingen binnen een bandbreedte geaccepteerd. Als over zo'n categorie die afwijkt een relatief hoog of laag rendement wordt gerealiseerd draagt dat positief of negatief bij aan het rendement. Dit komt tot uitdrukking in het totale rendement, dat daardoor kan afwijken van de gecombineerde rendementen van de beleggingscategorieën en -portefeuilles. Hoe groter de rendementsbewegingen gedurende het jaar, hoe groter dit allocatie-effect.

2024	Allocatie strategisch beleid	Allocatie beleid 2024	Rendement portefeuille	Rendement benchmark
	(in %)	(in %)	(in %)	(in %)
matchingportefeuille	30	27,5	0,0	6,3
swaps, staatsobligaties, liquiditeiten	30	27,5		
rendementsportefeuille	70	72,5	9,3	10,2
aandelen ontwikkelde landen	27	27	21,0	22,9
aandelen opkomende landen	3	3	11,2	14,7
niet-genoteerd onroerend goed ¹	10	10	4,4	4,4
beursgenoteerd onroerend goed	2,5	2,5	11,6	9,8
vastrentende waarden bedrijfsobligaties	12,5	15	4,9	4,6
vastrentende waarden hypothecaire leningen	10	10	5,8	5,8
vastrentende waarden hoogrentende landen	5	5	5,0	8,8
totaal ²	100	100	6,6	9,9

¹ Bij illiquide categorieën, zoals niet-genoteerd onroerend goed en hypotheek, wordt op jaarbasis het rendement van de benchmark gelijkgesteld aan dat van de portefeuille.

² Inclusief valuta-afdekking

Matchingportefeuille: afdekking renterisico

Collectiviteitkring 1 loopt via de waardering van zijn technische voorzieningen ('verplichtingen') een risico bij veranderingen in de rente. Dit renterisico wordt voor 80% afgedekt op basis van de marktrente. De feitelijke renteafdekking per ultimo 2024 bedroeg 79,3%, iets lager dan 80%, mede door de indexatie van 0,35% per 1 januari 2025, die verwerkt is in de dekkingsgraad per 31 december 2024. Die afwijking valt binnen de toegestane bandbreedte. De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheek aan de afdekking bij.

In 2024 is de swaprente over alle looptijden gedaald, waardoor het resultaat van het af te dekken deel van de verplichtingen (6,3%) positief was. De matchingportefeuille had een rendement van afgerond 0%. Het rendement van de matchingportefeuille is daarmee achtergebleven bij de benchmark. De voornaamste reden voor de relatieve underperformance (-6,3 procentpunt) ten opzichte van de benchmark is de fors gestegen kredietopslag van staatsobligaties ten opzichte van de swaprentes. De impact van het curvebeleid is in 2024 beperkt geweest. Verder wordt het resultaat beïnvloed doordat een bandbreedte is vastgesteld waarbinnen de renteafdekking mag bewegen.

In 2024 is besloten om het renterisico voor Collectiviteitkring 1 voor 80% af te dekken in verhouding tot de verplichtingen, met het oog op het beschermen van de dekkingsgraad in transitie naar de Wtp. Bij de verhoging van de renteafdekking van 70% naar 80% per eind november 2024 is het curvebeleid omgezet naar een vlakke afdekking over de rentecurve.

Doordat het renterisico niet volledig werd afgedekt in verhouding tot de dekkingsgraad, bewoog de dekkingsgraad mee met de rentebewegingen. Dit effect droeg in 2024 negatief bij aan de dekkingsgraad. In de paragraaf Risicomanagement hebben we de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentebewegingen in een tabel in beeld gebracht.

Rendementsportefeuille

Het rendement van de rendementsportefeuille bedroeg in 2024 9,3%. Daarmee bleef het achter bij het benchmarkrendement van 10,2%. Alle beleggingscategorieën hebben positief bijgedragen aan dit rendement, en dan met name aandelen ontwikkelde landen. Tegelijkertijd heeft de categorie aandelen ontwikkelde markten de grootste contributie geleverd aan de underperformance van de rendementsportefeuille ten opzichte van de benchmark.

Eind 2023 hebben we besloten om de strategische regioverdeling voor de categorie aandelen met 80% ontwikkelde landen en 20% opkomende landen te wijzigen naar respectievelijk 90% en 10%. Die keuze was met name gebaseerd op geopolitieke risico's en een ongewenste concentratie naar China en Taiwan. Deze wijziging is begin 2024 geïmplementeerd. Binnen aandelen ontwikkelde landen is de strategische regioverdeling ongewijzigd: 50% Noord-Amerika, 40% Europa en 10% Pacific.

Aandelen ontwikkelde landen

De afgelopen jaren hebben we stappen gezet in de invoering van het MVB-beleid, specifiek ten aanzien van de Sustainable Development Goals (SDG's) en CO₂-reductie. Hierdoor beleggen we bijvoorbeeld meer in gezondheidszorg en minder in energiebedrijven. We vergelijken onze resultaten met een aandelenindex (een brede benchmark) waardoor de impact van ESG-beleid inzichtelijk kan worden gemaakt.

De categorie aandelen ontwikkelde landen behaalde in 2024 een rendement van 21,0% versus 22,9% in de benchmark: een negatief relatief resultaat van 1,9 procentpunt ten opzichte van de benchmark vanwege de ESG-factor. Begin 2024 bestond de portefeuille aandelen ontwikkelde landen voor 80% uit twee passieve aandelenfondsen en voor 20% uit twee actieve ESG-aandelenmanagers met een specifieke ESG-opdracht. Beide passieve aandelenfondsen hebben in 2024 beter gepresteerd dan de benchmark dankzij de positieve bijdrage van de ESG-factor. Daarentegen hebben de beide actieve ESG-aandelenmanagers een sterke underperformance laten zien ten opzichte van de brede benchmark, voornamelijk doordat ze niet in de grote technologiebedrijven (de 'Magnificent Seven') waren belegd. Halverwege 2024 is afscheid genomen van een van de actieve ESG-aandelenmanagers, vanwege de interne teamdynamiek met te veel focus op het maken van impact en te weinig op fundamentele aandelenanalyse in combinatie met tegenvallende resultaten. Dit is herbelegd in het passieve wereldwijde aandelenfonds.

Aandelen opkomende landen

De categorie aandelen opkomende landen kende een positief absoluut resultaat van 11,2%. Ten opzichte van de brede benchmark (14,7%) werd een negatief relatief resultaat geboekt van -3,6%. Sinds eind juli 2022 wordt een indexbeleggingsfonds ingezet dat nadrukkelijker rekening houdt met onze specifieke keuzes op het gebied van MVB (de SDG's en CO₂-reductie). Deze underperformance is te verklaren door de uitsluiting van enkele grote technologiebedrijven (op basis van controverses en relatief hoge emissies) die het in 2024 juist goed hebben gedaan en het overwegen van andere technologiebedrijven die het minder goed hebben gedaan.

Onroerend goed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van beursgenoteerd vastgoed, terwijl de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het rendement van de categorie beursgenoteerd vastgoed was positief, met in Amerika een sterker resultaat dan in Europa. De categorie beursgenoteerd vastgoed wordt ingevuld met een wereldwijd passief beleggingsfonds, dat een positief resultaat van 11,6% liet zien. Ten opzichte van de benchmark (9,8%) kende dit fonds een outperformance van 1,8 procentpunt vanwege de positieve bijdrage van de ESG-factor.

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Hierdoor was niet-beursgenoteerd vastgoed gedurende 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende gehetwaarderd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. In 2024 trad cyclisch herstel op in de Europese vastgoedmarkt. De prijssherziening is nu grotendeels achter de rug. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief. Niet-genoteerd vastgoed liet in 2024 een rendement van 4,4% zien.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille (bestaande uit bedrijfsobligaties, hypotheeklen en hoogrentende landen) rendeerde in 2024 in lijn met de benchmark. Staatsobligaties opkomende landen (5,0%) presteerden beter dan de veiligere staatsobligaties ontwikkelde landen. De voornaamste reden was de stijging in de langere rentes, die het rendement van staatsobligaties drukte. De categorie hoogrentende landen liet een positief resultaat van 5,0% zien versus 8,8% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -3,8 procentpunt komt doordat landen met een kredietrating van CCC, die het afgelopen jaar aanzienlijk beter presteerden dan de benchmark, worden uitgesloten vanwege slechte verhandelbaarheid.

Bedrijfsobligaties rendeerden met 4,9% goed vanwege lagere rentestijging voor de kortere looptijden en een daling in de risico-opslagen. Ook het rendement op de categorie hypotheeklen was goed (5,8% over 2024) vanwege een daling van de risico-opslag van hypotheeklen. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta-afdekking

Voor Collectiviteitkring 1 dekten we in 2024 het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% af. In 2024 is de euro sterker geworden ten opzichte van zowel de dollar als het Britse pond. Zodra de euro sterker wordt ten opzichte van externe valuta zullen die beleggingen omgerekend naar euro's in waarde dalen. Doordat het valutarisico voor 75% wordt afgedekt, wordt zo'n waardedaling grotendeels gedempt.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Voor de categorieën aandelen, beursgenoteerd onroerend goed, bedrijfsobligaties, hypotheeklen en staatsobligaties ontwikkelde en opkomende landen beleggen we in oplossingen die rekening houden met ons MVB-beleid. Hiermee sluiten we uit: beleggingen in controversiële wapens, tabak, de grootste CO₂-uitstoters en bedrijven die in strijd met de United Nations Global Compact opereren of een slechte governance hebben. Ook beleggen we niet in landen met een ondemocratisch regime of in landen waar mensenrechten worden geschonden conform onafhankelijke kaders. Deze kaders worden beschreven in ons landenbeleid. Ze hebben met name betrekking op de categorie staatsobligaties opkomende landen. Het landenbeleid is onderdeel van ons MVB-beleid. Het is te vinden op onze website, www.hnpf.nl.

Begin 2024 hebben we een verbeterstap gemaakt in de categorie aandelen opkomende landen. Vanuit ESG risicobeheer, dat oog heeft voor de belangrijkste duurzaamheidsrisico's in de portefeuille, kwam naar voren dat we in deze categorie meer zouden moeten doen. Zo werden binnen aandelen opkomende landen nog geen staatsondernemingen in controversiële landen uitgesloten, wat niet in lijn is met het landenbeleid. Ook vonden we het aantal beleggingen met een MSCI ESG CCC-rating niet passend vanuit het oogpunt van ESG-risicobeheer, vanwege issues rondom CO₂-uitstoot, bedrijfsethiek (fraude) en werkomstandigheden. Het passieve beleggingsfonds voor aandelen opkomende landen is om die reden begin 2024 verkocht. Hierdoor sluit de gehele invulling van aandelen opkomende landen nu aan bij het MVB-beleid en het landenbeleid.

CO₂-reductiedoelstelling

HNPf heeft een CO₂-reductiedoelstelling vastgesteld waarbij we de Climate Transition Benchmark (CTB) van de Europese Unie als richtlijn hanteren voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed tezamen. Dat houdt in dat de CO₂-uitstoot van de portefeuille ten opzichte van de brede marktindices (bijvoorbeeld de MSCI Wereld index) met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van basisjaar 2019. Daarna geldt een reductiedoel van ten minste 7% per jaar tot 2050, in lijn met de klimaatdoelstellingen van Parijs.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen voor de kring per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatieverschaffing over duurzaamheid. Ook pensioenfondsen vallen daaronder. Doel van deze wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen over

duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in onze beleggingsbeslissingen.

De pensioenregeling van Collectiviteitkring 1 kwalificeert zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als een lichtgroen, of zogenaamd artikel 8-pensioenproduct onder de Europese SFDR-wetgeving, ofwel als een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken. De fondsen waarin Collectiviteitkring 1 belegt, hebben ook elk een eigen SFDR-classificatie. Een overzicht per beleggingscategorie is opgenomen in het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50. Een kringspecifiek overzicht nemen we op in het MVB-jaarverslag 2024.

Wij gaan in 2025 verder met aanscherping en implementatie van het MVB-beleid. Onze plannen staan beschreven in de paragraaf over Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50.

Kostentransparantie

Voor de uitvoering van de regeling voor Collectiviteitkring 1 maken we diverse kosten. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor vermogensbeheer.

Wij zijn transparant over de kosten die wij maken voor de pensioenuitvoering. In onderstaande toelichting op de uitvoeringskosten nemen wij de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM als uitgangspunt.

Administratieve uitvoeringskosten

De administratieve uitvoeringskosten voor Collectiviteitkring 1 bedroegen in 2024 € 1.437 duizend (2023: € 1.184 duizend).

De belangrijkste oorzaak van deze stijging zijn de (incidentele) kosten voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de transitiekosten. De administratiekostenvergoeding steeg met name door indexatie van de tarieven.

De AFM beveelt aan de kosten zo mogelijk te vergelijken met andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang en complexiteit en met een vergelijkbaar serviceniveau. Wij hebben een uitgebreide analyse gedaan en zijn hierbij tot het inzicht gekomen dat hiervoor in openbare bronnen onvoldoende betrouwbare en gedetailleerde informatie beschikbaar is. De kosten voor het laten uitvoeren van een eigen benchmarkonderzoek zijn aanzienlijk en dat levert in onze ogen op dit moment onvoldoende extra informatie op om deze kosten te rechtvaardigen.

Wij hebben aandacht voor de beheersing van de kosten. Door de kosten van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de hogere eisen die aan ons worden gesteld vanuit de toezichthouders verwachten wij de komende jaren een hoger kostenniveau.

Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in de kostenberekening. Voor hen worden echter wel kosten gemaakt. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	671	655
Certificerend actuaire	35	35
Adviserend actuaire	111	76
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	67	39
Belanghebbendenorgaan	55	36
Verkiezingen belanghebbendenorgaan	0	0
Ondersteuning BO en werkgever (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	10	20
Toezichtkosten (DNB/AFM)	34	50
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	158	154
Overige kosten	62	33
Overige baten en lasten	0	0
Aan beleggingen toegerekende kosten	-231	-223
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	972	875
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	465	59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	250
Subtotaal incidentele kosten ¹	465	309
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.437	1.184
Berekening kosten per deelnemer:	2024	2023
Aantal actieve deelnemers	2.297	2.271
Aantal pensioengerechtigden	533	465
Totaal aantal deelnemers	2.830	2.736
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	343	320
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	508	433

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten verantwoord onder "overige lasten".

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor Collectiviteitkring 1 zijn uitgekomen op € 2.421 duizend, een daling van € 102 duizend ten opzichte van 2023 (€ 2.319 duizend). Het gemiddeld belegd vermogen is met 13,7% gestegen en bedroeg in 2024 € 507 miljoen tegenover € 446 miljoen in 2023. Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen de totale kosten vermogensbeheer 0,48%, een daling van 0,04 procentpunt ten opzichte van 2023 (0,52%). Hieronder zijn de vermogensbeheerkosten gespecificeerd.

2024	Beheerkosten en overige kosten	Transactiekosten inclusief aan- en verkoopkosten	Totaal	Percentage van het gemiddeld totaal belegd vermogen
Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten			
Vastgoed	506	14	520	0,10%
Aandelen	162	117	279	0,06%
Vastrentende waarden	301	77	378	0,07%
Overige beleggingen				
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	969	208	1.177	0,23%
Kosten overlay (LDI-gerelateerde) beleggingen ¹	226	179	405	0,08%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.195	388	1.582	0,31%
	Overige kosten			
Kosten vermogensbeheer bestuur en bestuursbureau	236		236	0,05%
Kosten fiduciair beheer	333		333	0,07%
Bewaarloon	33		33	0,01%
Advieskosten vermogensbeheer				
Overige kosten	237		237	0,05%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	839		839	0,17%
Totaal kosten vermogensbeheer	2.034		2.421	0,48%

¹ Kosten overlay beleggingen zijn kosten voor LDI-gerelateerde beleggingen, inclusief beleggingsinstrumenten, die worden gebruikt voor LDI-uitvoering.

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer zijn vastgesteld op lookthroughbasis en bestaan uit zowel directe kosten (zichtbare kosten, die op factuurbasis worden betaald) als uit indirecte kosten (niet zichtbare kosten voor vermogensbeheer of transacties, die verwerkt zijn in het rendement). Deze totale kosten zijn gedaald van 0,52% in 2023 naar 0,48% in 2024.

De totale kosten voor vermogensbeheer van 0,48% in 2024 zijn onder te verdelen in drie componenten: (1) beheerkosten (0,24%), (2) overige vermogensbeheerkosten (0,16%) en (3) transactiekosten (0,08%):

- **Beheerkosten**

De beheerkosten zijn de kosten voor het portefeuillebeheer door vermogensbeheerders, ofwel de lopende kosten voor alle beleggingsfondsen in de portefeuille. In de lopende kosten zijn eventuele kortingen (rebates) al verrekend. Als maatstaf voor de beheerkosten van de beleggingsfondsen wordt de ongoing charges figure (OCF) gehanteerd. De OCF bevat de beheervergoeding plus administratiekosten, accountantskosten, custodykosten, kosten voor securities lending et cetera die door het beleggingsfonds worden gemaakt. Beleggingsfondsen publiceren de OCF in het jaarverslag. Voor nieuwe fondsen waarvoor nog geen OCF beschikbaar is, wordt een schatting gebruikt. Indien een beleggingsfonds geen OCF maar een total expense ratio (TER) rapporteert, wordt deze maatstaf gebruikt.

De beheerkosten bedroegen in 2024 € 1.195 duizend (2023: € 1.158 duizend), ofwel 0,24% van het vermogen.

Ten opzichte van 2023 (0,26%) zijn deze kosten als percentage van het vermogen in 2024 met 0,02 procentpunt gedaald naar 0,24%.

- **Overige vermogensbeheerkosten**
Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor onder andere vermogensbeheer door het pensioenfonds en het bestuursbureau, de bewaarbank, de beleggingsadministratie en fiduciair management. Deze overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2024 € 839 duizend (2023: € 804 duizend), ofwel 0,17% van het vermogen (2023: 0,18%).
- **Transactiekosten**
De transactiekosten bestaan uit gefactureerde toe- en uittredingskosten en aan- en verkoopkosten van individuele titels. De transactiekosten bedroegen in 2024 € 388 duizend (2023: € 357 duizend), ofwel 0,08% van het vermogen (2023: 0,08%).

Kosten	2024	2023	2022	2021
Beheerkosten	0,24%	0,26%	0,19%	0,15%
Overige kosten	0,16%	0,18%	0,15%	0,13%
Transactiekosten	0,08%	0,08%	0,17%	0,04%
Totaal	0,48%	0,52%	0,51%	0,32%

HNPF maakt jaarlijks een analyse van de vermogensbeheerkosten ten opzichte van de markt. De meest recente beschikbare informatie stamt uit 2023 en geeft het beeld dat de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten voor Collectiviteitkring 1 met 0,40% van het vermogen hoger zijn dan het APF-gemiddelde in de markt van 0,31% in 2023. In de pensioenmarkt zijn de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten gemiddeld 0,41% in 2023 (ca. 74 pensioenfondsen).

HNPF is met geen van zijn vermogensbeheerders een overeenkomst aangegaan waarin de beheervergoeding geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op het door de vermogensbeheerder behaalde beleggingsrendement. Daarnaast wordt niet belegd in de alternatieve categorieën hedgefondsen of grondstoffen. In bovenstaand kostenoverzicht zijn alleen de kostencategorieën opgenomen die daadwerkelijk zijn gemaakt.

Na afstemming met de fiduciair over de kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor deze kring is het bestuur van mening dat het niveau van de gerapporteerde kosten en de ontwikkeling daarvan gedurende het verslagjaar passend zijn bij de omvang en karakteristieken van het vermogen van deze kring. Het pensioenfonds heeft een prudent beleggingsbeleid, waarmee het bestuur beoogt het aantal transacties te beperken en de kosten laag te houden. De ambitie van het bestuur blijft om de vermogensbeheerkosten de komende jaren te verlagen.

Het bestuur wil een helder en transparant inzicht in de vermogensbeheerskosten die de kring maakt. Om die reden zijn in dit jaarverslag de kosten inzichtelijk gemaakt, in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Totale kosten

De relatie tussen de verschillende kengetallen wordt in onderstaande tabel uitgewerkt.

Totale kostenratio

2024	EUR	% gemiddeld belegd vermogen
Pensioenuitvoeringskosten	1.437	0,28%
Vermogensbeheerkosten	2.034	0,40%
Totale kosten	3.471	0,68%
Transactiekosten	388	0,08%

Risicomanagement

Risicohouding

De risicohouding van een fonds is volgens de wet “de mate waarin een fonds, na overleg met de vertegenwoordigers van werkgevers of werkgeversverenigingen, werknemers of werknemersverenigingen of beroepspensioenverenigingen en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.” De risicohouding van Collectiviteitkring 1 is door het bestuur van Het Nederlandse Pensioenfonds vastgesteld. Deze risicohouding wordt getoetst aan de risicohouding van aansluitende partijen. Aanpassingen aan de risicohouding vinden plaats in overleg met het belanghebbendenorgaan.

De mate waarin de kring risico's accepteert, wordt kwantitatief uitgedrukt in twee maatstaven:

- een maximaal vereist eigen vermogen (dit betreft de risicohouding voor de korte termijn);
- ondergrenzen voor het pensioenresultaat (dit betreft de risicohouding voor de lange termijn).

Voor de vaststelling van de risicohouding hebben wij in 2022 een ALM-studie laten uitvoeren om inzicht te krijgen in het verwachte verloop van de financiële positie, de premie en de toeslagen in de komende jaren. Gegeven deze ALM-studie en het op basis daarvan vastgestelde strategisch beleggingsbeleid bedraagt het vereist eigen vermogen (VEV) gemiddeld 19%, binnen een bandbreedte afhankelijk van marktvolatiliteit van circa 17% tot 23%. Het bestuur heeft gekozen voor een maximaal VEV van 23%.

Voor de langetermijnrisicohouding staat het pensioenresultaat centraal, conform de definitie zoals gehanteerd in de haalbaarheidstoets ('koopkrachtbehoud'). Deze haalbaarheidstoets gaat uit van een horizon van 60 jaar. Aangezien de prijsinflatie de maatstaf voor toeslagverlening is, is het niet realistisch volledig koopkrachtbehoud als minimumnorm te hanteren. Op basis van de haalbaarheidstoets verwachten wij voor de kring een pensioenresultaat van 95,4%. Om te voorkomen dat bij een kleine verslechtering van de marktomstandigheden een beleidswijziging noodzakelijk is, hebben we gekozen voor een ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat van 80%.

In een slechtweersscenario zal toeslagverlening voor langere tijd onder druk komen te staan. Om die reden kozen we voor een slechtweerpensioenresultaat dat minimaal gelijk moet zijn aan het nominale pensioen. Dit komt ongeveer overeen met een pensioenresultaat van 50%, dus met een maximale relatieve afwijking ten opzichte van het verwachte pensioenresultaat van 40%.

Periodieke toetsing van de financiële opzet aan de risicohouding vindt voor de kortetermijn- en de langetermijnrisicohouding afzonderlijk plaats.

Financieel crisisplan

Voor Collectiviteitkring 1 is een financieel crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn voor specifieke scenario's te nemen stappen en maatregelen weergegeven. Aan de hand van het plan kan het bestuur handelen indien zich een van deze specifieke scenario's voordoet.

Risicomanagement

In de paragraaf Integraal risicomanagement is het algemene risicomanagementproces beschreven. Dit proces is zowel op de stichting van toepassing als op elke kring. Onderdeel van het risicomanagementproces is een risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS. Wij hebben daarin 42 risico's beschreven, gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's gelden op kringniveau. Ze worden hieronder toegelicht voor Collectiviteitkring 1.

Financiële risico's

Binnen de kringen zijn financiële risico's geïdentificeerd gebaseerd op FIRM. De inschatting van het risico kan per kring verschillen op basis van de specifieke kenmerken van de betreffende kring. Met betrekking tot Collectiviteitkring 1

geldten risicoschattingen per risico, waarbij het brutorisico de inschatting is vóór het treffen van beheersmaatregelen en de netto-inschatting nadat beheersmaatregelen genomen zijn.

Ieder kwartaal vindt een Risk Control Self-Assessment plaats, waarbij alle risico's beoordeeld worden op wijzigingen in de bruto-inschatting en de werking van de beheersmaatregelen om naar nettorisico's te komen.

Toelichting financiële risico's

Renterisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat ontwikkelingen in de rente een ongewenst effect hebben op de dekkingsgraad door een mismatch in rentegevoeligheid van de beleggingen versus rentegevoeligheid van de verplichtingen."

Onder het Financieel Toetsingskader (FTK) dat per 2007 is ingevoerd, is het verschil in renterisico tussen beleggingen en verplichtingen van belang. Dit wordt veroorzaakt door het verschil in de gemiddelde looptijd van de beleggingen (kort) versus de verplichtingen (lang). Hierdoor zijn verplichtingen meer rentegevoelig. Dat leidt tot een risico voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad in het geval dat de rente daalt.

We beheersen dit risico door het renteafdeckingsbeleid, dat door het toevoegen van beleggingen met lange looptijden is gericht op het reduceren van het renterisico tussen beleggingen en verplichtingen. De afdekking vindt plaats op basis van de zuivere RTS, dus zonder toepassing van de UFR. Voor het gewenste renteafdeckingsniveau is het noodzakelijk om derivaten (onder andere renteswaps) in te zetten. Het beleid voor het gebruik van derivaten hebben wij vastgelegd in het beleggingsbeleid.

Wij schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Valutarisico

We hanteren als definitie voor dit risico: "Het risico op ongewenste effecten van fluctuaties in de koersen van vreemde valuta."

We beheersen dit risico door het valuta-afdeckingsbeleid, dat is gericht op het reduceren van het valutarisico. In Collectiviteitkring 1 wordt het valutarisico grotendeels afgedekt door afdekking van het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75%. De afdekking wordt gerealiseerd via een portefeuille van valutatermijncontracten, derivaten waarmee op termijn valuta's kunnen worden ge- of verkocht. Het valutarisico voor zakelijke waarden in opkomende markten wordt niet afgedekt.

Wij schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Inflatierisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat door inflatie de pensioenaanspraak aangetast wordt."

De toeslag is voorwaardelijk, dus strikt genomen is er geen inflatierisico. Het Nederlandse Pensioenfonds heeft de ambitie om bij Collectiviteitkring 1 als toeslag de prijsinflatie toe te kennen.

Marktrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat de waarde van de beleggingen daalt als gevolg van veranderingen in de marktfactoren."

Beleggingscategorieën met een hoog risico, zoals zakelijke waarden, stijgen en dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Dit risico wordt enerzijds geaccepteerd omwille van het behalen van rendement en anderzijds zo veel mogelijk beheerst door de beleggingen te spreiden over meerdere markten.

Het beleid op het gebied van marktrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid van iedere kring en is vastgesteld op basis van een ALM-studie en goed huisvaderschap. In de vermogensbeheerovereenkomsten is vastgelegd door welke partij en op welke wijze (spreiding en soorten beleggingen) het vermogen belegd dient te worden.

In de fiduciaire beheerovereenkomst ligt vast dat de fiduciair manager intensiever informatie verstrekt tijdens een financiële crisis. Daarnaast is in de overeenkomst vastgelegd dat de fiduciair manager in samenwerking met de beleggingsadviescommissie en het bestuur alternatieve maatregelen kan overwegen om schade en risico's tijdens een crisis te beperken.

De beleggingsrichtlijnen worden vastgesteld door het bestuur. Ze bevatten alle restricties waarbinnen een vermogensbeheerder vervolgens naar eigen inzicht mag beleggen.

Monitoring van het marktrisico geschiedt door de beleggingsadviescommissie op basis van mandaten, limietmonitoring en periodieke rapportages.

Scenario's dekkingsgraad voor markt- en marktrenterisico per eind 2024

In onderstaande tabel geven we de gevoeligheid van de dekkingsgraad weer voor het rente- en aandelenrisico als die risico's zich gecombineerd voordoen. Daarin wordt verondersteld dat alle andere factoren onveranderd blijven. De aandelenrendementen worden hierbij schoksgewijs tussen de -25% en +25% aangepast. De rente wordt schoksgewijs tussen de -1% en +1% aangepast.

Veranderingen zoals in deze tabel weergegeven komen met vertraging tot uitdrukking in de beleidsdekkingsgraad. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad een twaalfmaands voortschrijdend gemiddelde, wat tot verdere demping van de beweging van de beleidsdekkingsgraad leidt.

Gevoeligheidsanalyse dekkingsgraad (toezicht, in %)			
	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden
Delta rente	-25%	0%	25%
-1,00%	91,0	99,9	108,7
-0,50%	93,4	103,6	113,8
0,00%	96,0	107,7	119,4
0,50%	98,9	112,2	125,6
1,00%	102,1	117,2	132,3

Wij schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Liquiditeitsrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat er onvoldoende liquide middelen voorhanden zijn om aan de kortetermijnverplichtingen te voldoen en dat de kring hierdoor onder andere gedwongen wordt om assets te verkopen."

Voor de korte tot middellange termijn is voorzien dat de premie-inkomsten van Collectiviteitkring 1 bij Het Nederlandse Pensioenfonds groter zijn dan de uitkeringen. Uit dien hoofde is het liquiditeitsrisico beperkt. Hierbij gaat het erom dat Collectiviteitkring 1 tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. De portefeuille is bovendien grotendeels belegd in dagelijks of wekelijks verhandelbare beleggingen.

Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en de inzet van rente- en valutaderivaten houden wij rekening met stressscenario's en regelmatig wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Collectiviteitkring 1 bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. Aan het risico (exposure) van derivaten is een maximum gesteld. Het bestuur toetst regelmatig of dit maximum houdbaar is.

Indien het liquiditeitsrisico te groot wordt, moeten we overwegen om de portefeuille aan te passen.

Wij schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Kredietrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Kredietrisico (ofwel tegenpartijrisico) is het risico dat tegenpartijen niet aan hun overeengekomen verplichtingen ten opzichte van Collectiviteitkring 1 kunnen voldoen.”

Collectiviteitkring 1 loopt kredietrisico in de beleggingsportefeuille door de staats- en bedrijfsobligaties waarin wordt belegd en de aangegane valutacontracten en swaps met tegenpartijen. Alleen partijen met een degelijke kredietwaardigheid worden daarom als tegenpartij bij een derivatentransactie geaccepteerd.

We nemen de volgende maatregelen om het kredietrisico voor Collectiviteitkring 1 te beperken:

- Periodiek wordt geïnventariseerd met welke tegenpartijen Het Nederlandse Pensioenfonds zakendoet. Wij stellen vast of en in welke mate een eventueel faillissement van deze partijen, of een samenloop van faillissementen, Collectiviteitkring 1 raakt;
- Voor de dienstverlening door vermogensbeheerders zijn standaardcontracten inclusief duidelijke opdrachtverlening opgesteld;
- Indien noodzakelijk worden per (soort) tegenpartij en over het totaal limieten vastgesteld en wordt het stellen van onderpand vereist voor rente- en valutaderivaten;
- In rapportages en in de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de grootste concentratierisico's;
- Het beleid omtrent kredietrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

Het Nederlandse Pensioenfonds schat het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Verzekeringstechnische risico's

Onze definitie voor dit risico is: “Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.”

De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

Wij verzekeren alleen risico's die de kring niet zelf kan dragen. De behoefte van Collectiviteitkring 1 is dan het grootst op het gebied van het nabestaandenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

De aanname is dat naarmate de collectiviteitkring in volume toeneemt de behoefte aan herverzekering van het nabestaandenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid afneemt. Door een grotere omvang neemt namelijk de impact van opgetreden schades van individuele deelnemers op het collectief af. Het Nederlandse Pensioenfonds heeft voor Collectiviteitkring 1 bij Zwitserleven een stoplossherverzekeringscontract afgesloten tot 31 december 2024. Vanaf 1 januari 2025 is zowel het overlijdensrisico als het arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd voor 100% en op kapitaalbasis bij SCOR.

Wij schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Vooruitblik 2025

Financiële markten

In 2025 zijn de financiële markten sterk beïnvloed door het handelsconflict dat ontstond door de verhoging van importheffingen door de VS. In de eerste helft van 2025 drukte dit conflict een stempel op de wereldhandel en de geopolitieke verhoudingen. Het leidde tot toegenomen onzekerheid op de financiële markten wereldwijd.

Het conflict lijkt zich steeds meer te concentreren rond de twee economische grootmachten: de VS en China. De spanningen tussen deze twee landen kunnen verstrekende gevolgen hebben voor wereldwijde toeleveringsketens, met mogelijk hogere kosten, langere levertijden en verschuivingen in productiecapaciteit. Bedrijven zouden hierdoor kunnen besluiten hun blik te verleggen naar alternatieve markten in Azië of andere regio's. Ook sectoren en bedrijven in technologie en productie kunnen worden getroffen door hogere kosten en verstoringen in hun toeleveringsketens.

Bovendien kunnen de effecten van de spanningen de valutamarkten raken. Zo is de dollar als traditionele ‘veilige haven’ al minder vanzelfsprekend geworden.

Stijgende importkosten en verstoringen in toeleveringsketens kunnen de inflatiedruk verder opvoeren. Centrale banken kunnen daardoor genoodzaakt worden de rente te verhogen om de inflatie te beteugelen. Tegelijkertijd kan de economische groei worden vertraagd als gevolg van hogere kosten en verminderde consumentenuitgaven. Hierdoor komen centrale banken in een lastig parket: ze moeten in hun rentebeleid balanceren tussen het bestrijden van inflatie en het ondersteunen van groei. Medio april heeft de ECB de depositorente met 0,25% verlaagd naar 2,25% om de Europese economie te stimuleren te midden van de handelsoorlog met de VS. Het was de zevende renteverlaging door de ECB sinds juni 2024.

Naar verwachting zullen de financiële markten in 2025 gevoelig blijven voor de politieke spanningen tussen de VS en China, en regionale conflicten zoals de situatie in Oekraïne.

Ontwikkeling financiële positie

Voor Collectiviteitkring 1 waren pensioenverlagingen in 2024 niet aan de orde. De actuele dekkinggraad van de kring is in het eerste kwartaal van 2025 gestegen van 107,7% naar 111,3%. De beleidsdekkinggraad is in het eerste kwartaal van 2025 met 0,1 procentpunt gestegen van 110,4% naar 110,5%. De kring bevindt zich nog steeds in een situatie van reservetekort.

Het nieuwe pensioenstelsel

Op 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet alle toekomstige pensioenopbouw plaatsvinden op basis van de regels van het nieuwe pensioenstelsel.

Enkele werkgevers binnen Collectiviteitkring 1 hebben ervoor gekozen om over te stappen naar de beschikbare premiereregeling die is ondergebracht in Collectiviteitkring Flexibele regeling. Andere werkgevers binnen Collectiviteitkring 1 zullen nog een keuze maken tussen de solidaire premiereregeling en de flexibele premiereregeling. In 2025 zal er veel aandacht zijn voor de migratie naar het nieuwe stelsel.

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Taak en werkwijze

In 2022 is een centraal belanghebbendenorgaan opgericht voor Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling. Daartoe werd besloten in verband met de komst van de nieuwe Collectiviteitkring Flexibele regeling, waarin De Efteling als eerste werkgever de pensioenopbouw vanaf 1 januari 2022 onderbracht. De zes leden van het centraal belanghebbendenorgaan vertegenwoordigen de belangen van Collectiviteitkring 1 en van Collectiviteitkring Flexibele regeling.

In 2024 is Collectiviteitkring 1 niet gegroeid met nieuwe werkgevers.

In verband met de oprichting van het centraal belanghebbendenorgaan zijn alle leden opnieuw getoetst en is een nieuwe benoemingstermijn termijn van vier jaar ingegaan op 1 juli 2022. Om te voorkomen dat de zes leden op 1 juli 2026 tegelijk aftreden, is door het centraal belanghebbendenorgaan eind 2022 een rooster van aftreden vastgesteld. In het centraal belanghebbendenorgaan van Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling hebben twee vertegenwoordigers namens de deelnemers, één namens de pensioengerechtigden en drie namens de werkgevers zitting. Jacob de Vries is voorzitter en Daan van Baarsen plaatsvervangend voorzitter van het centraal belanghebbendenorgaan.

Het centraal belanghebbendenorgaan heeft verschillende bevoegdheden die zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur en de raad van toezicht leggen verantwoording af over het beleid en de uitvoering hiervan aan het belanghebbendenorgaan en de vergadering van belanghebbendenorganen. Het belanghebbendenorgaan beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van de jaarrekening, het bestuursverslag en andere informatie en rapporteert over zijn bevindingen in het jaarverslag.

Daarnaast bewaakt het belanghebbendenorgaan conform de wet en de Code Pensioenfondsen of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het belanghebbendenorgaan of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt. Het belanghebbendenorgaan waarborgt dat de leden onafhankelijk en kritisch ten opzichte van de achterban en van elkaar kunnen opereren.

Het centraal belanghebbendenorgaan heeft in 2024 vier keer vergaderd over Collectiviteitkring 1 en vier keer met het bestuur, één keer met de raad van toezicht en één keer met het bestuur en de raad van toezicht. Daarnaast is het centraal belanghebbendenorgaan twee keer bijeengekomen voor kennissessies en een zelfevaluatie. Een delegatie van het bestuursbureau woont de vergaderingen van het centraal belanghebbendenorgaan bij.

Thema's belanghebbendenorgaan

Wet toekomst pensioenen

Het onderwerp Wet toekomst pensioenen was in 2024 een belangrijk thema. In dit verband is stilgestaan bij de specifieke problematiek die speelt bij een multiclientkring met meerdere werkgevers. Zo hebben alle werkgevers een eigen tijdspad richting het nieuwe stelsel. Het centraal belanghebbendenorgaan heeft tijdens de overleggen met het bestuur en de raad van toezicht het belang benadrukt van het zo veel als mogelijk stroomlijnen van een gelijktijdige overstap door alle werkgevers uit deze multiclientkring naar het nieuwe stelsel. Dit vanwege onder meer de kosten die met het in standhouden van een kring gemoeid zijn en die alsdan door de kleinere groep achterblijvers moeten worden gedragen. Indien werkgevers niet tijdig keuzes maken, mag dit geen reden voor vertraging zijn voor de overige werkgevers. Het belang om zo veel als mogelijk aan de planning vast te houden is door het bestuur herkend en het bestuur blijft hier aandacht voor vragen bij alle werkgevers.

Het bestuur heeft met alle werkgevers van Collectiviteitkring 1 gesproken over de keuzes die zij willen maken, alsmede over het moment van overstap naar het nieuwe stelsel. Het centraal belanghebbendenorgaan volgt alle ontwikkelingen ten aanzien van keuzes die sociale partners maken over de inhoud van de pensioenregeling, het invaren en de eventuele compensatie. Het centraal belanghebbendenorgaan heeft een adviesrecht over de wijziging van het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst, en een goedkeuringsrecht over het strategische beleggingsbeleid en de eventuele solidariteits- en risicodelingsreserve. Daarnaast heeft het centraal belanghebbendenorgaan een goedkeuringsrecht over invaren en de eventuele compensatie uit het vermogen. Het centraal belanghebbendenorgaan wordt meegenomen in alle ontwikkelingen die spelen bij de kring en de werkgevers. Besluitvorming over genoemde onderwerpen zal pas in 2025 plaatsvinden.

Het centraal belanghebbendenorgaan is in 2024 goed voorbereid op advies- en goedkeuringen die het straks in verband met de overgang naar het nieuwe stelsel moet uitbrengen. Zo hebben er ook in 2024 diverse kennissessies plaatsgevonden, waarbij bijzondere aandacht is geschonken aan het evenwichtskader, de voorrangsregels, de contouren van de nieuwe regeling en de berekeningen zoals die gemaakt worden voor het invaarsjabloon. Het organiseren van kennissessies zal in 2025 een vervolg krijgen.

Verhoging renteafdekking naar 80%

Naar aanleiding van het overleg over de toeslagverlening en de risico's die toeslagverlening met zich meebrengt ten aanzien van het niet halen van de minimale invaardekkinggraad zijn opties onderzocht voor het verder afdekken van het renterisico. Daarbij is ook gekeken naar de impact op het rendement. Aan de hand van een analyse heeft het bestuur besloten tot een 10% hogere rentehedge (80%), waarmee de dekkinggraad minder gevoelig wordt voor renteschokken. Het centraal belanghebbendenorgaan heeft daaraan goedkeuring verleend. Naar de mening van het centraal belanghebbendenorgaan is de verhoging van de renteafdekking een passende maatregel om invaar risico's te beperken zonder dat dit (naar verwachting) te zeer ten koste gaat van de indexatie-ambitie. Het centraal belanghebbendenorgaan vraagt bij het bestuur aandacht voor de invaar risico's, maar is op voorbaat geen voorstander van verdere afbouw van het risicoprofiel.

Herstelplan

Omdat de actuele dekkinggraad van Collectiviteitkring 1 eind 2024 lager was dan het vereist eigen vermogen, ontving HNPf een brief van De Nederlandsche Bank waarin stond dat voor 1 april 2025 voor Collectiviteitkring 1 een herstelplan moest worden ingediend. Nadat het bestuur het herstelplan van Collectiviteitkring 1 had geactualiseerd, heeft het centraal belanghebbendenorgaan daaraan goedkeuring verleend, waarna het bestuur het herstelplan heeft vastgesteld en ingediend.

Communicatiejaarplan

Het centraal belanghebbendenorgaan heeft begin 2025 positief advies gegeven over het communicatiejaarplan voor 2025. Het plan is gebaseerd op het communicatiebeleidsplan 2024-2026 van het fonds en is uitgewerkt in een aantal concrete activiteiten en doelstellingen voor de kring in 2025. De Wtp-communicatie maakt geen onderdeel uit van het communicatiejaarplan 2025. Vooruitlopend op de invoering van de nieuwe flexibele premieregeling voor werkgevers binnen Collectiviteitkring 1 wordt via de kringpagina gecommuniceerd over het nieuwe pensioenstelsel. Zo is een speciale webpagina beschikbaar waarop deelnemers informatie vinden over het nieuwe pensioenstelsel, met uitleg over wat er gaat veranderen, waarom het gaat veranderen en per wanneer. In 2025 zullen Wtp-communicatieplannen worden opgesteld.

Kringbegroting

Het belanghebbendenorgaan heeft in 2024 positief advies gegeven over de kringbegroting voor 2025.

Overige onderwerpen

ABTN

Het belanghebbendenorgaan heeft in 2024 positief advies gegeven over de herijking van de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van Collectiviteitkring 1.

Zelfevaluatie

In december 2024 vond de zelfevaluatie plaats. Het belanghebbendenorgaan is tevreden over de interne samenwerking en de samenwerking met de andere fondsorganen. Ook wordt het belanghebbendenorgaan goed door het bestuursbureau ondersteund. In de zelfevaluatie is benoemd dat de focus nu erg ligt op de transitie naar de Wtp. Het belanghebbendenorgaan heeft behoefte aan meer inzicht in de langetermijnstrategie van het APF.

Het belanghebbendenorgaan wenst hierover in 2025 in overleg te treden met het bestuur. Ook heeft het centraal belanghebbendenorgaan de behoefte uitgesproken om een duidelijker zicht te krijgen op een haalbare planning, waar ook sterk op gestuurd kan worden. Hierbij beseft het belanghebbendenorgaan dat deze planning afhankelijk is van verschillende interne en externe factoren en dat deze factoren kunnen leiden tot vertraging.

Aanpassing reglement en vergoeding centraal belanghebbendenorgaan

In de vergadering van december 2024 is het reglement van het belanghebbendenorgaan aangepast, mede vanwege de aanpassingen die zijn doorgevoerd in de Code Pensioenfondsen. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan besloten om de vergoeding met ingang van 1 januari 2024 te indexeren conform de WNT-norm. De beloning van het belanghebbendenorgaan is sinds de oprichting van de kring niet geïndexeerd. Bij de indexering heeft het belanghebbendenorgaan rekening gehouden met de stijging van de afgelopen drie jaar. Voor 2025 heeft het belanghebbendenorgaan besloten om af te zien van de indexatie.

Naast de verplichte onderwerpen staat het belanghebbendenorgaan ook stil bij de financiële ontwikkelingen van het fonds. Zo wordt frequent stilgestaan bij de performance van de beleggingen. Ook monitort het belanghebbendenorgaan de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Tevens is gedurende 2024 stilgestaan bij de impact van de transitie van ASR naar DION Pensioen Services. Overall is het belanghebbendenorgaan tevreden met de kwaliteit van de dienstverlening door DION.

Adviezen en goedkeuringen

In 2024 heeft het centraal belanghebbendenorgaan goedkeuring verleend aan de volgende voorgenomen besluiten van het bestuur:

- vaststelling van het herstelplan 2024;
- aanpassing renteafdekking van 70% naar 80%.

Over de volgende onderwerpen bracht het centraal belanghebbendenorgaan van Collectiviteitkring 1 in 2024 positief advies uit:

- bestuursverslag 2023;
- begroting 2025 Collectiviteitkring 1;
- reglementswijziging met de nieuwe bedragen voor 2024;
- ABTN;
- communicatiejaarplan 2025;
- indexatie van de vergoeding voor de leden van het centraal belanghebbendenorgaan met ingang van 1 januari 2024 conform de WNT-norm.

Bevindingen en oordeel

Bevindingen

Wij zijn op een constructieve wijze betrokken en ontvingen voldoende informatie om ons een oordeel te kunnen vormen over het handelen van het bestuur. De samenwerking met het bestuur verloopt goed en transparant. Het bestuur heeft de afgelopen jaren enkele belangrijke besluiten moeten nemen rondom de uitvoering van de huidige en de toekomstige regelingen. Het belanghebbendenorgaan is en wordt uitgebreid meegenomen bij deze besluitvorming. Naar de mening van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur daadkrachtig geacteerd in het belang van zowel het fonds als van zijn deelnemers. Deze besluiten vormen de basis voor verdere groei, die zich ook de afgelopen periode (op fondsniveau) heeft gerealiseerd.

Ondanks de groei van het aantal kringen heeft het bestuur voldoende aandacht voor onze kring. Het belanghebbendenorgaan blijft er hierbij scherp op toezien dat het bestuur en andere fondsorganen voldoende rekening blijven houden met de kringspecifieke karakteristieken van Collectiviteitkring 1. Voorgestelde wijzigingen door het bestuur vragen, mede vanwege de complexiteit, regelmatig om uitleg, soms om discussie en in een enkel geval zelfs om een (geringe) aanpassing. Het is onze overtuiging dat dit bijdraagt aan de uiteindelijke evenwichtige besluitvorming die door het bestuur en het belanghebbendenorgaan wordt beoogd.

Oordeel

De afgelopen jaren zijn grote stappen gezet met het oog op de toekomst. Ook in 2024 is verdere groei gerealiseerd. Nieuwe partijen sluiten aan bij het fonds. Wij als centraal belanghebbendenorgaan zijn blij met de stappen die worden gezet richting het nieuwe pensioenstelsel. Er moet nog veel gebeuren, maar wij worden goed meegenomen in het proces en hebben het vertrouwen dat alle belangen van de deelnemers in Collectiviteitkring 1 nu en in de toekomst evenwichtig worden behartigd.

Wij constateren voorts dat het bestuur op een effectieve en prudente wijze invulling heeft gegeven aan het besturen van het fonds. Wij zijn van mening dat het jaarverslag 2024 een juiste weerspiegeling is van het gevoerde beleid en de door het bestuur over Collectiviteitkring 1 genomen besluiten. Op 19 mei 2025 heeft de raad van toezicht verantwoording aan ons afgelegd.

Dankzij de constructieve samenwerking met het bestuur, de raad van toezicht en de medewerkers van het bestuursbureau heeft het centraal belanghebbendenorgaan zijn taak ook dit jaar weer goed kunnen uitoefenen. Een woord van dank hiervoor is op zijn plaats. Wij hopen deze samenwerking ook in de komende periode voort te kunnen zetten.

Badhoevedorp, 19 mei 2025

Jacob de Vries, voorzitter
Daan van Baarsen, vicevoorzitter
Bas van Tilborg
Valerie van den Berg
Eva Bakker
Dick Jan van der Wolde

Reactie van het bestuur

Wij hebben op 19 mei 2025 met het centraal belanghebbendenorgaan gesproken over het oordeel 2024. Wij spreken waardering uit voor de wijze waarop het belanghebbendenorgaan het afgelopen jaar heeft gefunctioneerd en waarop het zijn taken heeft uitgeoefend. Zo heeft het centraal belanghebbendenorgaan zich het afgelopen jaar moeten buigen over uiteenlopende onderwerpen die in beide kringen, Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling, hebben gespeeld. Daarbij komt dat beide kringen multiclientkringen zijn, waarin de verschillende werkgevers andere keuzes maken voor de toekomstige regeling.

Wij hebben ook in 2024 ervaren dat de leden zeer betrokken zijn bij de beide kringen en hun aangesloten werkgevers. Wij danken het belanghebbendenorgaan voor de inzet en zien ernaar uit de samenwerking in de toekomst op dezelfde prettige wijze voort te kunnen zetten.

Bestuursverslag Collectiviteitkring Flexibele regeling

Algemene informatie

De doelstelling van Het Nederlandse Pensioenfonds is het verzorgen van pensioenen voor deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. In 2022 zijn we binnen ons APF met een nieuwe multiclientkring gestart: Collectiviteitkring Flexibele regeling. Binnen deze kring wordt een beschikbare premieregeling uitgevoerd. De Efteling was de eerste werkgever die zijn pensioenopbouw vanaf 1 januari 2022 in deze nieuwe kring onderbracht. Per 1 januari 2023 hebben B&S Group en SanoRice Netherlands B.V. en Xerox (Nederland) B.V., Veenman B.V., Xerox Manufacturing (Nederland) B.V. en SPX i.l. de pensioenopbouw ondergebracht in Collectiviteitkring Flexibele regeling.

Per 1 januari 2024 heeft Topbrands Europe B.V. de pensioenregeling ondergebracht bij Collectiviteitkring Flexibele regeling en per 1 april 2024 is ook saturn petcare B.V. aangesloten bij Collectiviteitkring Flexibele regeling.

Alle in dit hoofdstuk genoemde bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Belanghebbendenorgaan

Omdat een aantal werkgevers belangen hebben in onze beide multiclientkringen is in 2022 een centraal (samengevoegd) belanghebbendenorgaan opgericht voor Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling. De zes leden van dit centraal belanghebbendenorgaan vertegenwoordigen de belangen van beide kringen.

In het centraal belanghebbendenorgaan van Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling hebben twee vertegenwoordigers namens de deelnemers, één namens de pensioengerechtigden en drie namens de werkgevers zitting. Jacob de Vries is voorzitter en Daan van Baarsen is plaatsvervangend voorzitter van het centraal belanghebbendenorgaan.

Samenstelling centraal belanghebbendenorgaan op 31 december 2024

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortjaar	Geslacht
Daan van Baarsen	vicevoorzitter en lid namens werkgevers	2 ^e	1-7-2028	1961	m
Eva Bakker	lid namens pensioengerechtigden	1 ^e	1-7-2026	1972	v
Valerie van den Berg	lid namens deelnemers	1 ^e	1-7-2025	1964	v
Bas van Tilborg	lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2028	1971	m
Jacob de Vries	voorzitter en lid namens werkgevers	1 ^e	1-7-2026	1990	m
Dick Jan van der Wolde	aspirant-lid namens werkgevers	1 ^e	1-7-2025	1961	m

Dick Jan van der Wolde is door de werkgevers voorgedragen als nieuw lid namens de werkgevers. Hij heeft zijn opleiding afgerond en is aangemeld bij DNB voor benoeming.

Pensioenparagraaf

Kenmerken regeling

De aangesloten werkgevers kunnen binnen de kaders van Het Nederlandse Pensioenfonds en de collectiviteitkring de details van de pensioenregeling invullen. Hieronder geven we een korte samenvatting van deze kaders. De precieze inhoud van de pensioenregelingen hebben we opgenomen in het pensioenreglement.

Belangrijkste kenmerken pensioenregelingen Collectiviteitkring Flexibele regeling in 2024

Betreft	Invulling	
Type regeling	Beschikbare premieregeling	
Pensioendatum	Eerste dag van de maand waarin de deelnemer 68 wordt. De pensioenleeftijd sluit aan bij de fiscale pensioenleeftijd. Werkgevers kunnen een andere pensioendatum afspreken.	
Pensioengevend salaris (fulltime)	Het geldende salaris op basis van het pensioenreglement van de aangesloten werkgever met een maximum van € 137.800 (2024).	
Franchise A (voor het vaststellen van de beschikbare premie)	De geldende franchise op basis van het pensioenreglement van de aangesloten werkgever. De franchise zal nooit lager zijn dan op grond van fiscale wetgeving is toegestaan.	
Franchise B (voor het vaststellen van het te verzekeren partner- en wezenpensioen op risicobasis vóór de Pensioendatum)	De geldende franchise op basis van het pensioenreglement van de aangesloten werkgever. De franchise zal nooit lager zijn dan op grond van fiscale wetgeving is toegestaan.	
Pensioengrondslag A (basis, fulltime)	Pensioengevend salaris minus franchise A	
Pensioengrondslag B (basis, fulltime)	Pensioengevend salaris minus franchise B	
Staffel beschikbare premie	Leeftijd	Staffel in % pensioengrondslag A
	15-19	19,00%
	20-24	19,80%
	25-29	21,00%
	30-34	22,60%
	35-39	24,40%
	40-44	26,40%
	45-49	28,60%
	50-54	31,00%
	55-59	33,80%
	60-64	37,00%
	65-68	40,00%
Naast deze 38q-staffel is het ook mogelijk om een van de andere fiscaal toegestane (marktrente)staffels te selecteren dan wel te kiezen voor een vlakke premie.		

Betreft	Invulling
Percentage partnerpensioen op risicobasis	We onderscheiden twee mogelijkheden: A) percentage van de pensioengrondslag B tussen 0,350% en 1,313% per dienstjaar vanaf indiensttreding tot de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar; B) percentage van het pensioengevend salaris van maximaal 50% tot de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.
Partnerpensioen(systeem)	Voor alle deelnemers wordt een partnerpensioen bij overlijden voor de pensioendatum op risicobasis verzekerd volgens het onbepaalde man-vrouwsysteem. Overlijdt een deelnemer voor de Pensioendatum en wordt nog deelgenomen aan de Pensioenregeling, dan wordt het Pensioenkapitaal gebruikt om de aanspraak op het Partner- en wezenpensioen op risicobasis vóór de Pensioendatum te verhogen voor zover dat mogelijk is binnen de fiscale kaders van de Wet op de loonbelasting 1964. Bij overlijden na uitdiensttreding en vóór de pensioendatum is er geen aanspraak op een partnerpensioen op risicobasis. Bij overlijden van de gewezen deelnemer wordt het aanwezige kapitaal gebruikt voor aankoop van een direct ingaand partner- en/of wezenpensioen binnen de fiscale grenzen. De hoogte van dit partner- en/of wezenpensioen is afhankelijk van de hoogte van het Pensioenkapitaal op het moment van overlijden. De deelnemer die na beëindiging van de deelneming recht heeft op een uitkering op grond van de Werkloosheidswet behoudt gedurende de periode dat hij de uitkering ontvangt aanspraak op Partnerpensioen ten behoeve van zijn partner. Bij overlijden op of na de Pensioendatum gaat de levenslange uitkering van het Collectief variabel partnerpensioen voor de partner in, tenzij de deelnemer met instemming van de partner op de Pensioendatum ervoor heeft gekozen af te zien van inkoop van Collectief variabel partnerpensioen. In dat geval wordt er geen Partnerpensioen na de Pensioendatum uitgekeerd. Bij overlijden van de partner op of na de Pensioendatum vervalt de aanspraak op Collectief variabel partnerpensioen. Een eventuele nieuwe partner kan hier geen aanspraak op maken. Indien er geen nabestaanden zijn, valt het kapitaal vrij ten gunste van de kring. Indien er sprake is van een dekking van partnerpensioen conform de Wet toekomst pensioenen geldt een uitlooperperiode.
Percentage wezenpensioen op risicobasis	We onderscheiden twee mogelijkheden: A) percentage van de pensioengrondslag B tussen 0,070% en 0,263%; B) percentage van het pensioengevend salaris van maximaal 20%.
Uitkering wezenpensioen	We onderscheiden twee vormen: A) De eindleeftijd van het wezenpensioen is 18 jaar, met een verlenging tot 27 jaar bij arbeidsongeschikte of studerende kinderen. Het pensioen wordt verdubbeld bij volle wezen; B) De eindleeftijd van het wezenpensioen is 25 jaar. Het pensioen wordt verdubbeld bij volle wezen.
Wezenpensioen(systeem)	Voor alle deelnemers wordt een wezenpensioen op risicobasis verzekerd op basis van het onbepaalde kindsysteem.

Betreft	Invulling
	Bij overlijden na uitdiensttreding en vóór de Pensioendatum is er geen aanspraak op een wezenpensioen op risicobasis. Het opgebouwde pensioenkapitaal wordt dan gebruikt om een uitkering aan te kopen voor een partner- en/of wezenpensioen, voor zover dat mogelijk is binnen de fiscale kaders van de Wet op de loonbelasting 1964.
Vaste stijging partner- en wezenpensioen	Op het ingegane levenslange risicopartnerpensioen en wezenpensioen kan een jaarlijkse vaste stijging worden meeverzekerd.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid van 35% of meer is er sprake van premievrije voortzetting op basis van zes klassen. De vrijstelling is gelijk aan de DC-premie en volgt de staffel. Na verlening van (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling wordt de verwerving van aanspraken op partner- en wezenpensioen op risicobasis vóór de Pensioendatum (gedeeltelijk) voortgezet.
Anw-pensioen	De werkgever kan ervoor kiezen Anw-pensioen aan te bieden. In geval van Anw-pensioen is er een keuze tussen een verplicht of vrijwillig Anw-pensioen voor de deelnemers. In geval van een verplicht Anw-pensioen: Het verzekerd bedrag is gelijk aan het fiscaal maximaal Abw-pensioen van $8/7 \times$ het Anw-bedrag (2024: € 21.806). In geval van een vrijwillig Anw-pensioen: Het verzekerd bedrag is gelijk aan een percentage van € 19.080 (2024): 25%, 50%, 75% of 100%. De deelnemer die na beëindiging van de deelneming recht heeft op een uitkering op grond van de Werkloosheidswet behoudt gedurende de periode dat hij de uitkering ontvangt aanspraak op Anw-pensioen ten behoeve van zijn partner. Indien er sprake is van een pensioenregeling op basis van de Wet toekomst pensioenen geldt een uitlooperperiode.
Vaste stijging Anw-pensioen	Op het ingegane Anw-pensioen kan een jaarlijkse vaste stijging worden meeverzekerd.
Premievrijstelling van Anw-pensioen bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid van 35% of meer wordt het verplichte Anw-pensioen geheel of gedeeltelijk voortgezet op basis van zes klassen. Is er sprake van een vrijwillig Anw-pensioen, dan wordt deze aanspraak alleen (volledig) premievrij voortgezet als het Pensioenfonds de deelnemer volledige vrijstelling van premiebetaling heeft verleend.

Opbouwfase

Tijdens de opbouwfase wordt de pensioenpremie gestort op de pensioenbeleggingsrekening van de deelnemer. Premies worden belegd en vormen een pensioenkapitaal. Op de pensioendatum komt dit kapitaal beschikbaar voor de pensioenuitkering. Met het pensioenkapitaal koopt de deelnemer een ouderdomspensioen en mogelijk ook een partnerpensioen aan.

In de beschikbarepremieregeling wordt het pensioenkapitaal belegd volgens een van onderstaande lifecycleprofielen, ter keuze van de deelnemers:

- lifecycle Defensief, Vast Pensioen
- lifecycle Neutraal, Vast Pensioen
- lifecycle Neutraal, Variabel Pensioen
- lifecycle Offensief, Variabel Pensioen

Maakt de deelnemer geen keuze, dan wordt automatisch belegd in de lifecycle Neutraal, Variabel Pensioen. Bij de regeling in Collectiviteitkring Flexibele regeling komen alle beleggingsrisico's en -rendementen voor rekening van de deelnemer. Voor meer informatie daarover verwijzen we naar het beleggingsbeleid van Collectiviteitkring Flexibele regeling.

Uitkeringsfase

Deelnemers die met pensioen gaan, kunnen kiezen tussen een variabel en een vast pensioen. We leggen die (voorlopige) keuze voor in het jaar waarin de deelnemer 58 wordt. Als een deelnemer op dat moment geen keuze maakt, dan wordt automatisch belegd in het Doorbelegcollectief. Op de pensioendatum maakt de deelnemer een definitieve keuze.

Variabel pensioen in het Doorbelegcollectief

Vanaf de 58-jarige leeftijd worden het opgebouwde pensioenkapitaal en de premies in tien stappen aangewend voor de geleidelijke inkoop van een (uitgestelde) pensioenuitkering vanaf de pensioendatum in het Doorbelegcollectief. Het financiële resultaat van het Doorbelegcollectief in enig jaar spreiden we over een periode van vijf jaar. De ingegane en de opgebouwde aanspraken op het variabel pensioen worden dus in gelijke stappen aangepast. Door deze spreiding beperken we het risico op een grote wijziging in de hoogte van het pensioen.

Vast pensioen

Kiest een deelnemer vanaf 58-jarige leeftijd (voorlopig) voor een vast pensioen dan blijft hij beleggen in het door hem gekozen lifecycleprofiel. De deelnemer blijft pensioenkapitaal opbouwen en beleggen volgens de eerder gekozen lifecycle. De deelnemer heeft dan op de pensioendatum de keuze om het pensioenkapitaal over te dragen naar een verzekeraar voor de aankoop van een vast (gegarandeerd) pensioen. Dit noemen we het 'shoprecht'. De lifecycles Defensief en Neutraal Vast hebben we afgestemd op deze keuze.

Overgangsregeling

Vanwege de geringe omvang van de pensioenuitkeringen was het Doorbelegcollectief in 2024 nog niet actief. De deelnemer met een pensioenaanspraak in Collectiviteitkring 1 kon het op de pensioeningangsdatum opgebouwde pensioenkapitaal in Collectiviteitkring Flexibele regeling aanwenden voor de aankoop van ouderdomspensioen in Collectiviteitkring 1. Deelnemers met een pensioenaanspraak in Pensioenkring Xerox konden op de pensioeningangsdatum het opgebouwde pensioenkapitaal in Collectiviteitkring Flexibele regeling aanwenden voor de aankoop van ouderdomspensioen in Pensioenkring Xerox.

Premiebeleid

Voor de financiering van de pensioentoezegging brengen wij maandelijks de feitelijke premie in rekening bij de werkgevers, uitgaande van de geldende premiegrondslagen.

Kostendeekkende premie

We stellen jaarlijks een kostendeekkende premie vast zoals bedoeld in artikel 128 van de Pensioenwet. Dat doen we op basis van de volgende elementen:

1. de actuariael benodigde premie voor de nominale pensioenopbouw en risicodekkingen; en
 2. een solvabiliteitsopslag ter grootte van het procentuele vereist eigen vermogen; en
 3. een opslag voor uitvoeringskosten; en
 4. de actuariael benodigde premie voor toeslagen.
- Onderdeel 1 betreft:
 - de premiestortingen verminderd met een opslag voor een bijdrage aan het minimaal vereist eigen vermogen en een opslag voor de bijdrage aan het weerstandsvermogen;
 - de risicopremies inzake overlijden en arbeidsongeschiktheid verminderd met de opslag voor een bijdrage aan het minimaal vereist eigen vermogen en een opslag voor de bijdrage aan het weerstandsvermogen;
 - Onderdeel 2 wordt berekend als de procentuele omvang van het minimaal vereist eigen vermogen per de start van het kalenderjaar, vermenigvuldigd met onderdeel 1;
 - Onderdeel 3 wordt bepaald als de jaarlijkse uitvoeringskosten, onder aftrek van de vrijgevalen opslag voor toekomstige uitvoeringskosten als gevolg van uitkeringen;

- Onderdeel 4 is niet van toepassing, aangezien de regeling geen voorwaardelijke onderdelen kent.

Gedempte kostendekkende premie

Gezien het karakter van de regeling passen we in Collectiviteitkring Flexibele regeling geen demping van de kostendekkende premie toe. Ook voor de herverzekeringsopgaves aan de herverzekeraar hanteren we de DNB-rentetermijnstructuur. Dit sluit aan bij de wens om het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico volledig te herverzekeren.

Feitelijke premie

De totale premie die de werkgevers aan het pensioenfonds zijn verschuldigd stellen we vast op basis van de premiestaffel, het aantal deelnemers en de leeftijd en hoogte van het pensioengevend salaris van de deelnemers. De totale premie voor een deelnemer aan de pensioenregeling stellen we maandelijks per de laatste dag van de maand als volgt vast:

1. Aan de hand van de premietabel stellen we een beschikbare premie vast. In deze premie zijn inbegrepen een opslag voor een bijdrage aan het minimaal vereist eigen vermogen en een opslag voor bijdrage aan het weerstandvermogen;
2. De premie als vastgesteld onder 1) verhogen we met een risicopremie voor overlijdensrisico, een risicopremie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en de periodieke administratiekosten. In deze premies voor overlijdensrisico en voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid houden we rekening met een opslag voor een bijdrage aan het minimaal vereist eigen vermogen en een opslag voor de bijdrage aan het weerstandvermogen.

De premie die we toetsen aan de (gedempte) kostendekkende premie is de feitelijke premie minus de opslag voor het weerstandsvermogen.

Toeslagbeleid

De pensioenregeling van Collectiviteitkring Flexibele regeling is een beschikbarepremieregeling. We verlenen geen toeslagen op de pensioenkapitalen. Een stijging van de hoogte van de ingegane uitkering beschouwen we niet als een toeslag.

Vaste procentuele stijging partner- en wezenpensioen op risicobasis

Aangesloten werkgevers kunnen kiezen voor een vaste procentuele stijging van het partner- en wezenpensioen op risicobasis. De jaarlijkse stijging is dan onvoorwaardelijk. De uitkering van het partner- en wezenpensioen op risicobasis stijgt voor de eerste keer op 1 januari volgend op de ingangsdatum.

Vaste procentuele stijging verplicht of vrijwillig Anw-pensioen op risicobasis

Aangesloten werkgevers kunnen kiezen voor een vaste procentuele stijging van het Anw-pensioen op risicobasis. De jaarlijkse stijging is dan onvoorwaardelijk. Voor de eerste keer stijgt de uitkering van het Anw-pensioen op risicobasis op 1 januari volgend op de ingangsdatum.

Wijzigingen reglementen en uitvoeringsovereenkomst

We hebben het pensioenreglement per 1 januari 2024 op een aantal punten gewijzigd:

- In het pensioenreglement van Collectiviteitkring Flexibele zijn de jaarlijkse bedragen aangepast;
- De minimale toetredingsleeftijd is verlaagd naar 18 jaar, zoals opgenomen in de Wet toekomst pensioenen;
- De bepaling van de afronding van de diensttijd is gewijzigd. Als een deelnemer niet op de eerste dag van de maand in dienst treedt of niet op de laatste dag van de maand uit dienst gaat, rekenen we met een fictieve datum van indiensttreding op de eerste dag van de volgende maand of met een fictieve datum van uitdiensttreding op de laatste dag van de maand waarin de deelnemer uit dienst is gegaan;
- Over verevening bij echtscheiding is opgenomen dat het pensioenkapitaal wordt berekend op basis van het aantal aanwezige units;
- Met ingang van 1 april 2024 is in het pensioenreglement de mogelijkheid opgenomen om voor een dekking van partner- en wezenpensioen te kiezen conform de Wet toekomst pensioenen.

Per 1 januari 2025 zijn de jaarlijkse bedragen en kerncijfers aangepast naar de stand van 1 januari 2025.

Deelnemersonderzoek risicobereidheid

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we in het voorjaar van 2024 een onderzoek naar risico en pensioen uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld met sociale partners en besproken met het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen voor Collectiviteitkring Flexibele regeling bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit is het vermogen dat wij moeten aanhouden om bedrijfsrisico's te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Collectiviteitkring Flexibele regeling en het telt ook niet mee in de balans van Collectiviteitkring Flexibele regeling. Periodiek toetsen we of door wijziging van het pensioenvermogen een overschot of tekort voor Collectiviteitkring Flexibele regeling ontstaat. Hierna vindt eventueel aanzuivering van het saldo plaats.

Financiële positie

Financiële positie

Bij een DC-regeling is de hoogte van de pensioenuitkering afhankelijk van de betaalde premie en de daarmee behaalde beleggingsopbrengsten. Pas bij pensioneren wordt de hoogte van de pensioenuitkering vastgesteld. De werkgevers en werknemers spreken af hoeveel premie er wordt ingelegd en de deelnemer bepaalt hoe de premie wordt belegd. Bij DC-regelingen staat de uitkering niet vast en liggen de risico's bij de deelnemer.

Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen

Omdat het beleggingsrisico niet op Collectiviteitkring Flexibele regeling van toepassing is, is het vereist eigen vermogen van de kring nihil. Aangezien de kring geen vereist eigen vermogen hoeft aan te houden zijn de regels over het opstellen van een herstelplan niet van toepassing.

Wel dient een buffer ter dekking van het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) te worden aangehouden. Het MVEV bevat een buffer voor algemene en verzekeringstechnische risico's. De regels voor het aanhouden van buffers voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico sluiten niet aan bij de situatie van deze kring. De eerste reden daarvoor is dat de kring nog maar kort bestaat, zodat het risicokapitaal relatief hoog is. Het zal snel afnemen door inleg van premie. De tweede reden is dat de risico's volledig als rente zijn herverzekerd. Als gevolg van de herverzekering loopt de kring voor overlijden en arbeidsongeschiktheid een zeer beperkt risico. Het resterende risico vloeit met name voort uit de solvabiliteit en continuïteit van de herverzekeraar. Het bestuur heeft DNB daarom verzocht om ontheffing te verlenen voor het aanhouden van een buffer voor het verzekeringstechnisch risico. DNB heeft dit verzoek gedeeltelijk toegewezen. Dat betekent dat we bij de berekening van het MVEV de component overlijdensrisico ex artikel 11, vijfde lid van het Besluit FTK mogen maximeren op een niveau van 1,0% van de technische voorzieningen. Het MVEV komt eind 2024 uit op 1,4% (2023: 1,7%).

Dekkingsgraad

Om te toetsen of we voldoen aan de eisen met betrekking tot het MVEV stellen we een dekkingsgraad vast. Voor Collectiviteitkring Flexibele regeling geldt dat de beleidsdekkingsgraad gelijkgesteld mag worden aan de actuele dekkingsgraad. De actuele dekkingsgraad is per eind 2024 vastgesteld op 101,4% (2023: 101,7%).

De beleidsdekkingsgraad voldeed ultimo 2024 aan de eis van het MVEV, waardoor de kring geen dekkingstekort heeft.

Actuariële paragraaf

Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. Gezien het karakter van de regeling in Collectiviteit Flexibele regeling wordt er geen demping van de kostendekkende premie toegepast. Ook voor de herverzekeringsopgaves aan de herverzekeraar hanteren we de DNB-rentetermijnstructuur. De samenstelling van de feitelijke en (ongedempte) kostendekkende premie hebben we opgenomen in onderstaande tabel. Voor verdere details verwijzen we naar de toelichting op de premiebaten in de jaarrekening.

Kwantificering feitelijke en kostendekkende premie over 2024

2024	Kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Premiebijdragen van deelnemers:	-	
-te beleggen premie	24.660	24.660
-risicopremie overlijden	738	739
-risicopremie arbeidsongeschiktheid	774	775
-kosten	325	325
-buffer	419	443
Totaal kostendekkende en feitelijke premie	26.916	26.942
Saldo in rekening gebrachte en kostendekkende premie	26	
-overige last: weerstandsvermogen		51
Totaal	26.942	26.993

Ontwikkeling voorziening

In onderstaande tabel geven wij het verloop van de voorziening voor risico deelnemers weer.

Ontwikkeling voorziening Collectiviteitkring Flexibele regeling risico deelnemers in 2024

Omschrijving	Voorziening
Stand per 1 januari	30.011
Premiebijdragen	24.660
Inkomende waardeoverdrachten	501
Uitgaande waardeoverdrachten	-406
Overlijden	-
Resultaat op kosten	-
Beleggingsresultaten	3.779
Overige mutaties en correcties	-
Stand per 31 december	58.545

Voor de voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers worden geen actuariële grondslagen vastgesteld aangezien deze voorziening gelijk is aan de som van de pensioenkapitalen van deelnemers en gewezen deelnemers. Het pensioenkapitaal is gelijk aan de ingelegde premies vermeerderd of verminderd met de betreffende rendementen.

Per 1 september 2024 voert Collectiviteitkring Flexibele regeling een Wtp-regeling uit voor de Efteling. Nieuwe deelnemers ontvangen een vlakke spaarpremie en de risicodekking voor het partnerpensioen is gebaseerd op 40% van het salaris. Deze Wtp-regeling heeft met een omvang van circa € 43k een zeer gering aandeel in de technische voorziening risico deelnemers van Collectiviteitkring Flexibele regeling. Om die reden is ervoor gekozen om over de Wtp-regeling niet afzonderlijk te rapporteren. Over het resultaat in de Wtp-regeling wordt daarmee gerapporteerd als onderdeel van het resultaat van Collectiviteitkring Flexibele regeling als geheel.

In onderstaande tabel hebben wij het verloop van de technische voorzieningen behorenden bij de ingegane uitkeringen opgenomen.

Ontwikkeling voorziening Collectiviteitkring Flexibele regeling risico fonds in 2024

Ontwikkeling van de technische voorzieningen	2024	2023
Technische voorzieningen einde vorig boekjaar	585	1
Wijziging technische voorzieningen huidige uitkeringen	0	0
Actuarieel benodigd voor nieuwe uitkeringen	492	584
Toevoeging i.v.m. kosten	0	0
Technische voorzieningen einde boekjaar	1.077	585
Herverzekerde voorziening	1.206	597
Saldo technische voorzieningen einde boekjaar	-129	-12

In Collectiviteitkring Flexibele regeling zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico volledig verzekerd. Bij overlijden en bij arbeidsongeschiktheid vindt een periodieke uitkering plaats door de verzekeraar. De voorziening voor risico fonds wijkt af van het verzekeringdeel vanwege de dotatie aan het weerstandsvermogen en het eigen vermogen. Deze onderdelen worden ook van de verzekeraar ontvangen, waardoor deze voorziening (in hele euro's) hoger is.

Oordeel certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft geconcludeerd dat de technische voorzieningen, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel bezien, toereikend zijn vastgesteld. Hij constateert dat het eigen vermogen van Collectiviteitkring Flexibele regeling op de balansdatum hoger is dan het wettelijk (minimaal) vereist eigen vermogen. In zijn verklaring geeft hij aan dat er wordt voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Met betrekking tot artikel 126 (vaststelling technische voorzieningen) merkt hij op dat naar zijn lezing het huidige beleid van het fonds met betrekking tot de kosten(voorziening) niet aansluit op de geactualiseerde Q&A van DNB over de kostenvoorziening. Op dit moment verbindt hij daar echter geen conclusies aan omdat de huidige handelswijze niet anders is dan voor verschijning van de genoemde Q&A alsmede vanwege sectorbreed overleg dat hierover nog plaatsvindt.

Daarnaast merkt hij op dat de Wtp-regeling, die sinds 1 september 2024 voor nieuwe deelnemers van een werkgever wordt uitgevoerd, gelet op de geringe materialiteit niet afzonderlijk is gerapporteerd zoals op grond van artikel 150 lid 7 van de Pensioenwet vereist. DNB heeft op verzoek van de collectiviteitkring ontheffing verleend voor het indienen van de jaarstaten voor de Wtp-regeling.

De vermogenspositie van Collectiviteitkring Flexibele regeling is naar zijn mening voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen hoger is dan het (minimaal) vereist eigen vermogen.

De verklaring van de certificerend actuaris is opgenomen in de Actuariële verklaring Collectiviteitkring Flexibele Regeling.

Vermogensbeheer

Beleggingsbeleid Collectiviteitkring Flexibele regeling

Collectiviteitkring Flexibele regeling is in 2022 gestart. De kring voert voor de deelnemers een beschikbare premieregeling uit.

Risicohouding

De ambitie en de risicobereidheid van de deelnemer zijn leidend bij het vaststellen van de lifecycle waarin de deelnemer participeert. Daarom wordt informatie ingewonnen over de financiële positie, doelstellingen en risicobereidheid van de deelnemer in de opbouw- en uitkeringsfase.

Bij aanvang en daarna periodiek worden deelnemers gewezen op het belang van het invullen van de profielwijzer. Zij worden nadrukkelijk opgeroepen om dit te doen. Aan de hand van een aantal toetsvragen wordt via de profielwijzer de risicobereidheid van de deelnemer in kaart gebracht (risicoprofiel), alsmede zijn voorkeur voor een stabiele of variabele uitkering. Op basis van de antwoorden wordt de deelnemer in een passende lifecycle geplaatst. Wij hebben een standaard lifecycle (default) ingericht waarin deelnemers die geen beleggingskeuzes maken worden opgenomen. Deze is gericht op het aankopen van een variabele uitkering in de uitkeringsfase.

In totaal zijn er vier lifecycles beschikbaar. Hieronder lichten we ze nader toe.

Lifecycles

Voor de invulling van het vermogensbeheer bieden wij aan deelnemers vier lifecycles aan met uiteenlopende risicoprofielen:

1. Lifecycle met profiel Offensief, met een variabele uitkering op pensioendatum;
2. Lifecycle met profiel Neutraal, met een variabele uitkering op pensioendatum (default);
3. Lifecycle met profiel Neutraal, met een vaste uitkering op pensioendatum;
4. Lifecycle met profiel Defensief, met een vaste uitkering op pensioendatum.

Voor de inrichting van deze vier lifecycles en de beleggingsmix voor de variabele uitkering gelden verschillende allocaties naar hiervoor beschikbare portefeuilles. De beschikbare portefeuilles zijn de rendementsportefeuille (RP), de vastrentende portefeuille (VRW) en de matchingportefeuille (MP). Elke lifecycle bestaat uit zestien leeftijdsgroepen. Ze zijn als volgt verdeeld:

DEFENSIEF, VASTE UITKERING – ASSET ALLOCATIE (%)

PORTEFEUILLE	<53	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67
Rendementsportefeuille	80.0	75.0	70.0	65.0	60.0	55.0	50.0	45.0	40.0	35.0	30.0	25.0	20.0	15.0	10.0	5.0
Vastrentende portefeuille	20.0	21.9	23.7	25.6	27.5	29.4	31.2	33.1	35.0	36.9	38.7	40.6	42.5	44.4	46.2	48.1
Matchingportefeuille	0.0	3.1	6.3	9.4	12.5	15.6	18.8	21.9	25.0	28.1	31.3	34.4	37.5	40.6	43.8	46.9

NEUTRAAL, VASTE UITKERING – ASSET ALLOCATIE (%)

PORTEFEUILLE	<53	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67
Rendementsportefeuille	90.0	84.4	78.7	73.1	67.5	61.9	56.3	50.6	45.0	39.4	33.7	28.1	22.5	16.9	11.3	5.6
Vastrentende portefeuille	10.0	12.5	15.0	17.5	20.0	22.5	25.0	27.5	30.0	32.5	35.0	37.5	40.0	42.5	45.0	47.5
Matchingportefeuille	0.0	3.1	6.3	9.4	12.5	15.6	18.7	21.9	25.0	28.1	31.3	34.4	37.5	40.6	43.7	46.9

NEUTRAAL, VARIABLE UITKERING – ASSET ALLOCATIE (%)

PORTEFEUILLE	<53	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67
Rendementsportefeuille	90.0	86.6	83.1	79.7	76.3	72.8	69.4	65.9	62.5	59.1	55.6	52.2	48.7	45.3	41.9	38.4
Vastrentende portefeuille	10.0	10.9	11.9	12.8	13.7	14.7	15.6	16.6	17.5	18.4	19.4	20.3	21.3	22.2	23.1	24.1
Matchingportefeuille	0.0	2.5	5.0	7.5	10.0	12.5	15.0	17.5	20.0	22.5	25.0	27.5	30.0	32.5	35.0	37.5

OFFENSIEF, VARIABLE UITKERING – ASSET ALLOCATIE (%)

PORTEFEUILLE	<53	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67
Rendementsportefeuille	100.0	95.9	91.9	87.8	83.7	79.7	75.6	71.6	67.5	63.4	59.4	55.3	51.3	47.2	43.1	39.1
Vastrentende portefeuille	0.0	1.6	3.1	4.7	6.3	7.8	9.4	10.9	12.5	14.1	15.6	17.2	18.7	20.3	21.9	23.4
Matchingportefeuille	0.0	2.5	5.0	7.5	10.0	12.5	15.0	17.5	20.0	22.5	25.0	27.5	30.0	32.5	35.0	37.5

Portefeuilleconstructie

Bij de invulling van de beleggingsportefeuille voeren we een kwalitatief hoogwaardig beleggingsbeleid. We zorgen voor een goede spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en debiteuren. Bij de afdekking van rente- en valutarisico, alsook bij specifieke beleggingscategorieën, vormen beleggingsrichtlijnen het uitgangspunt voor het te voeren beleggingsbeleid. Het MVB-beleid is daar een belangrijk onderdeel van. Deze beleggingsrichtlijnen zijn leidend bij het selecteren en monitoren van operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen.

Door middel van portefeuilleconstructie optimaliseren we de allocatie naar vermogenscategorieën binnen de portefeuilles. Op basis daarvan is de hieronder beschreven samenstelling vastgesteld.

Rendementsportefeuille

De doelstelling van de rendementsportefeuille is om extra rendement te genereren ten behoeve van het verhogen van de pensioenkapitalen van de deelnemers. We streven naar een gediversifieerd samengestelde portefeuille om grote eenzijdige risico's te vermijden. De strategische verdeling en benchmark zijn als volgt:

Strategisch beleid

Categorie	Norm benchmark
Aandelen ontwikkeld	
Wereldwijd	54% MSCI World Index
Europa	13,5% MSCI Europe Index
Aandelen opkomend	
Wereldwijd	7,5% MSCI Emerging Markets Index
Niet-genoteerd vastgoed	
Europa	10% MSCI Dutch Residential Property Index
Genoteerd vastgoed	
Wereldwijd	5% FTSE EPRA/NAREIT Developed Index
Vastrentende waarden hoogrentend	
Hoogrentende bedrijven	5% ICE BofML Global High Yield Index
Hoogrentende landen	5% 50% JPM EMBI Global Diversified Index / 50% JPM GBI-EM Global Diversified Index
Liquiditeiten	

Voor beleggingen buiten de eurozone loopt de deelnemer valutarisico. Binnen de de rendementsportefeuille dekken we het valutarisico voor de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen voor 75% af.

Vastrentende portefeuille

De waarde van de pensioeninkoop is gevoelig voor veranderingen in de rente. De doelstelling van de vastrentende portefeuille is om een deel van de rentegevoeligheid af te dekken. Daarnaast is de doelstelling om met een beperkt risico extra rendement te genereren conform het vastgestelde beleid binnen deze portefeuille. De strategische verdeling en benchmark zijn als volgt:

Strategisch beleid

Categorie	Norm benchmark
Hypothecaire leningen	50% ICE BofML Netherlands Government Index +1%
Bedrijfsobligaties	50% iBoxx Euro Corporates Index

Matchingportefeuille

De waarde van de pensioeninkoop is gevoelig voor veranderingen in de rente. De doelstelling van de matchingportefeuille is om een deel van dat renterisico af te dekken. De doelstelling van het mandaat is om de benchmark op een passieve wijze te volgen via beleggingen in liquide, goed verhandelbare obligaties. De strategische verdeling en benchmark zijn als volgt:

Strategisch beleid

Categorie	Norm Benchmark
Staatsobligaties	100% ICE BofML AAA-AA 15+ Year Government Bond Index

Opbouwfase

De beschikbare premie wordt maandelijks toegevoegd aan het pensioenkapitaal van de deelnemer. Het pensioenkapitaal wordt volgens de door de deelnemer gekozen lifecycle belegd in onderliggende portefeuilles. Het is voor de deelnemer niet mogelijk om te kiezen voor vrij beleggen ('opting out').

Uitkeringsfase

Binnen Het Nederlandse Pensioenfonds wordt het pensioenkapitaal in de uitkeringsfase standaard doorbelegd binnen de kring. Aan het pensioenkapitaal worden dan jaarlijks de pensioenuitkeringen onttrokken. In de hiervoor genoemde lifecycles houden we daar rekening mee. Vanaf tien jaar voorafgaand aan de reguliere pensioendatum worden het opgebouwde pensioenkapitaal en de premies aangewend voor de geleidelijke inkoop van een (uitgestelde) pensioenuitkering vanaf de pensioendatum in een doorbelegcollectief. Die inkoop vindt plaats in tien jaarlijkse stappen.

We geven de deelnemer de keuze om op de pensioendatum het pensioenkapitaal over te dragen naar een verzekeraar voor de aankoop van een vast (gegarandeerd) pensioen (het 'shoprecht'). De lifecycles Defensief en Neutraal Vast zijn hierop afgestemd.

Als de deelnemer niet heeft gekozen voor een vast pensioen bij een verzekeraar, dan zal in de toekomst het pensioenkapitaal collectief worden (door)belegd in het doorbelegcollectief. Het financiële resultaat van het doorbelegcollectief in enig jaar wordt gespreid over een periode van vijf jaar verwerkt. Gedurende deze spreidingsperiode van vijf jaar worden alleen de ingegane rechten en de opgebouwde aanspraken op het variabel pensioen in gelijke stappen aangepast van de bij aanvang van de spreidingsperiode tot het doorbelegcollectief behorende personen.

De pensioenuitkeringen (ouderdomspensioen en partnerpensioen) worden vanuit dit doorbelegcollectief verricht. De uitkeringen vormen een variabel pensioen, wat wil zeggen dat het pensioen jaarlijks wordt verhoogd of verlaagd. Deze verhoging of verlaging is afhankelijk van het financiële resultaat van het doorbelegcollectief in het voorgaande kalenderjaar. We hanteren voor het doorbelegcollectief een collectieve beleggingsmix. Vanaf de startdatum van het doorbelegcollectief is de collectieve beleggingsmix ingericht met een rendementsportefeuille van 35%, een vastrentende portefeuille van 25% en een matchingportefeuille van 40%. Vanwege de geringe omvang van de pensioenuitkeringen was het uitkeringscollectief nog niet actief. Ingegane pensioenuitkeringen werden tot dat moment ingekocht bij Collectiviteitkring 1.

Ontwikkelingen op de financiële markten

Terugblik economie en financiële markten 2024

2024 was een sterk jaar op de financiële markten. Economische groei zorgde voor een positieve verrassing en centrale banken verlaagden de beleidsrentes. Aandelen presteerden in 2024 over het algemeen beter dan obligatiecategorieën.

De economie bleef in 2024 vrij sterk, vooral in de VS. In het eerste kwartaal verdreven goede economische data de zorgen over een recessie. Tegelijkertijd was de inflatie in het begin van het jaar nog dermate hoog dat er zorgen waren of centrale banken de rentes tijdig zouden kunnen verlagen. Waar de economie in de VS haar kracht behield, ondanks tijdelijke zorgen over de arbeidsmarkt tijdens de zomermaanden, bewoog de Europese economie langzaam richting een trendmatig niveau. Dalende inflatie zorgde ervoor dat beleidsrenteverlagingen mogelijk werden: de ECB (in juni) en de Bank of England (in augustus) verlaagden de beleidsrente voor het eerst met 0,25% en de Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0% en de Bank of England met 0,5%, wat steun bood aan markten.

In 2024 is de swaprente gedaald, met name op de korte looptijden. Op de tweejaars looptijd was de daling circa 60 basispunten. Op de andere looptijden bedroeg de daling 15 tot 20 basispunten. In 2024 zijn de spreads op staatsobligaties ten opzichte van de swaprente sterk opgelopen. De stijging van de spread op Franse staatsobligaties was zeer groot, maar ook bij de andere landen was er sprake van een sterke stijging van de spreads.

In Frankrijk waren er politieke uitdagingen rond de begroting en de overheidsschuld. De minderheidsregering van premier Barnier kon niet rekenen op steun en na zijn val verlaagde Moody's de rating van Frankrijk naar Aa3. De risico-opslag op Franse staatsobligaties liep uit ten opzichte van Duitsland en kwam in de buurt van die van Italië, terwijl Italië een lagere kredietrating heeft (Baa3, BBB) en een nog hogere schuldquote (ca. 140%) dan Frankrijk (ca. 110%). Desondanks was de reactie van de financiële markten gematigd. De economie van Frankrijk noch de Europese economie zat in een recessie en de ECB had de bewegingsruimte om, indien nodig, de economie en de financiële

markten wat lucht te geven middels beleidsrenteverlagingen. Aan het einde van het jaar was Bayrou als opvolger van Barnier benoemd.

De Chinese economie had het in 2024 moeilijk door een combinatie van uitdagingen. Een zwakke huizenmarkt, vergrijzing van de bevolking, schulden van lokale overheden, een hoge jeugdwerkloosheid en een laag consumentenvertrouwen hadden een negatieve invloed op het groeitempo van de economie. De overheid kwam daarop in actie en kondigde in het derde kwartaal (fiscale) stimuleringsmaatregelen aan. Financiële markten reageerden initieel positief, maar later verslechterde het sentiment doordat de aangekondigde steunmaatregelen onvoldoende concreet werden.

In november kregen met name Amerikaanse aandelen een impuls door de verkiezing van Trump, die zicht gaf op mogelijke belastingverlagingen en minder regulering. Deze euforie ebde in december weg door gestegen rentes (sinds medio september), enerzijds door degelijke groei, anderzijds door de mogelijke inflatoire gevolgen van het beleid van Trump op het gebied van invoertarieven en immigratiebeperkingen. Hierdoor verwachtte men minder renteverlagingen van de Fed voor 2025 en zo sloot de tienjaarsrente in de VS, maar die ook in Duitsland en het VK, het jaar 2024 hoger af dan het begon.

Aandelen ontwikkelde markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn positiever geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Aandelen Noord-Amerika was de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologie-aandelen (de 'Magnificent Seven'). Tevens ondersteunden lagere rentes de koersen, aangezien groeiaandelen hier meer van profiteren. Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, inclusief Europa, bleven achter op Noord-Amerika, door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven, maar stegen evenzo 9% (in euro unhedged) of meer.

Aandelen opkomende markten

Hoewel aandelen in opkomende markten achterbleven bij de ontwikkelde aandelenregio's, stegen zij eveneens (met zo'n 11% in euro unhedged). Dit werd mede veroorzaakt door relatief sterke groeicijfers en Chinese stimuleringsaankondigingen in september. De aandelen in opkomende markten stegen, ondanks de zorgen over Amerikaanse invoertarieven.

Beursgenoteerd vastgoed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van deze categorie, hoewel de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het totale rendement van de wereldwijde index was positief (9% in euro unhedged), met in de VS een sterker resultaat dan in Europa.

Niet-beursgenoteerd vastgoed Europa en Nederlandse woningen

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Niet-beursgenoteerd vastgoed was daardoor in 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende geherwaardeerd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. Conform de wereldwijde trend ondergaat ook de Europese vastgoedmarkt een cyclisch herstel, waarbij de prijssherziening grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief.

Binnen Europees niet-beursgenoteerd vastgoed behaalden alle sectoren een positief rendement. De sector kantoren bleef achter. Oudere kantoorpanden hadden het moeilijk, maar in moderne, duurzame kantoren zijn er in bepaalde Europese markten her en der nog mogelijkheden. De sectoren winkels en logistiek deden het beter in 2024. Binnen logistiek dooft de oververhitting in de markt van na de covidpandemie langzamerhand. Het nieuwe aanbod blijft over het algemeen beperkt, met een positief effect op de huurgroei. De (huur)woningsector wordt nog steeds gesteund door een sterke nettovraag bij een achterblijvend aanbod (door hoge bouwkosten en strengere regelgeving) en hoge huizenprijzen in verschillende landen.

Vastrentende waarden (investment grade en high yield)

Nadat beleidsrentes de voorgaande jaren stegen, zorgde dalende inflatie ervoor dat in 2024 beleidsrenteverlagingen mogelijk werden. In juni verlaagde de ECB de beleidsrente voor het eerst met 0,25%, gevolgd door de Bank of England in augustus met hetzelfde percentage. De Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0%, terwijl de Bank of England de rente verlaagde met 0,5%. De dalende rente was een steun voor financiële markten. De beleidsrente van Japan liet een tegenovergestelde beweging zien, met een verhoging naar 0,25% in juli door de stijgende trend in inflatie en economische groei.

Risicovolle beleggingscategorieën zoals high yield bedrijfsobligaties en staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van staatsobligaties. Bedrijfsobligaties presteerden beter door minder rentestijging voor kortere looptijden en dalende risico-opslagen. Dat laatste gaf meer steun aan risicovollere high yield bedrijfsobligaties dan aan kredietwaardigere IG-bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta

In 2024 was er sprake van een sterke appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro, met circa 6%. De dollar steeg met name in het vierde kwartaal van 2024, rondom de verkiezing van president Trump, vanwege de verwachting dat rentes in de Verenigde Staten hoger blijven dan eerder gedacht. Ook het Britse pond steeg in 2024 ten opzichte van de euro (+5%), terwijl de Japanse yen in waarde daalde ten opzichte van de euro (-4%).

Portefeuilleposities en rendementen

In de onderstaande tabel worden de posities en rendementscijfers getoond van de beleggingsportefeuilles, afgezet tegen de bijbehorende benchmarks.

2024	Marktwaaarde	Rendement Portefeuille (in %)	Rendement Benchmark (in %)
Matchingportefeuille	3.576	-3,9	-4,0
Rendementsportefeuille	47.550	12,7	14,6
Vastrentende portefeuille	7.103	4,1	4,3

In de matchingportefeuille zijn staatsobligaties opgenomen die vooral meebewegen met de rente, zodat ze bijdragen aan het afdekken van het renterisico. In de vastrentende portefeuille zijn hypotheek en investment grade bedrijfsobligaties opgenomen met als doel om een deel van de rentegevoeligheid af te dekken en daarnaast om met een beperkt risico extra rendement te genereren. In de rendementsportefeuille worden de overige categorieën opgenomen zoals aandelen, onroerend goed en hoogrentende obligaties. Deze zijn vooral gericht op extra rendement bovenop de risicovrije rente.

Matchingportefeuille: afdekking renterisico

De rente is over alle looptijden gedaald in 2024, met name op de kort looptijden. Het resultaat van zowel de matchingportefeuille (-3,9%) als de benchmark (-4,0%) was negatief als gevolg van een stijging in de spread op staatsobligaties. Het verschil in rendement tussen de matchingportefeuille en de benchmark (0,1 procentpunt) is zeer beperkt en past binnen de bandbreedte waarbinnen de uitvoering van de renteafdekking mag bewegen.

Rendementsportefeuille

In 2024 heeft de rendementsportefeuille een positief beleggingsresultaat van 12,7% behaald. Ten opzichte van de benchmark is een negatief relatief resultaat behaald van 1,9 procentpunt. Binnen deze portefeuille wordt belegd in aandelen, onroerend goed en hoogrentende obligaties. Deze beleggingen hebben een positieve bijdrage geleverd aan de rendementsportefeuille, zoals uit onderstaande toelichting blijkt.

Aandelen ontwikkelde en opkomende landen

De afgelopen jaren hebben we stappen gezet in de invoering van het MVB-beleid, specifiek ten aanzien

van de Sustainable Development Goals (SDG's) en CO₂-reductie. Hierdoor beleggen we bijvoorbeeld meer in gezondheidszorg en minder in energiebedrijven. We vergelijken onze resultaten met een aandelenindex waarin geen ESG-keuzes zijn opgenomen. We verwijzen naar de paragraaf Maatschappelijk verantwoord beleggen voor een toelichting hierover.

De categorie aandelen ontwikkelde landen behaalde in 2024 een rendement van 20,3% versus 22,8% in de benchmark: een negatief relatief resultaat van 1,5 procentpunt ten opzichte van de benchmark vanwege de ESG-factor. Begin 2024 bestond de portefeuille aandelen ontwikkelde landen voor 80% uit twee passieve aandelenfondsen en voor 20% uit twee actieve aandelenmanagers met een specifieke ESG-opdracht. Beide passieve aandelenfondsen hebben in 2024 beter gepresteerd dan de benchmark dankzij de positieve bijdrage van de ESG-factor. Daarentegen hebben de beide actieve aandelenmanagers een sterke underperformance laten zien ten opzichte van de brede benchmark, voornamelijk doordat ze niet in de grote technologiebedrijven (de 'Magnificent Seven') waren belegd. Halverwege 2024 is afscheid genomen van een van de actieve managers, vanwege de interne teamdynamiek met te veel focus op het maken van impact en te weinig op fundamentele aandelenanalyse. Dit is herbelegd in het passieve wereldwijde aandelenfonds.

De categorie aandelen opkomende landen kende een positief absoluut resultaat van 11,1%. Ten opzichte van de brede benchmark (14,7%) werd een negatief relatief resultaat geboekt van -3,6 procentpunt. Sinds eind juli 2022 wordt een indexbeleggingsfonds ingezet dat nadrukkelijker rekening houdt met onze specifieke keuzes op het gebied van MVB (de SDG's en CO₂-reductie). De underperformance wordt gedreven door negatieve aandelenselectie voortkomend uit de duurzame doelstellingen van het fonds. Deze underperformance is te verklaren door de uitsluiting van enkele grote technologiebedrijven (op basis van controverses en relatief hoge emissies) die het in 2024 juist goed hebben gedaan en het overwegen van andere technologiebedrijven die het minder goed hebben gedaan.

Onroerend goed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van beursgenoteerd vastgoed, terwijl de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het rendement van de categorie beursgenoteerd vastgoed was positief, met in Amerika een sterker resultaat dan in Europa. De categorie beursgenoteerd vastgoed wordt ingevuld met een wereldwijd passief beleggingsfonds, dat een positief resultaat van 8,2% liet zien. Ten opzichte van de benchmark (7,7%) kende dit fonds een outperformance van 0,5 procentpunt vanwege de positieve bijdrage van de ESG-factor.

Vastrentende portefeuille

De vastrentende portefeuille (bestaande uit bedrijfsobligaties, hypotheeklen en hoogrentende landen) rendeerde in 2024 in lijn met de benchmark. Staatsobligaties opkomende landen (4,8%) presteerden beter dan de veiligere staatsobligaties ontwikkelde landen. De voornaamste reden was de stijging in de langere rentes, die het rendement van staatsobligaties drukte. De categorie staatsobligaties opkomende landen liet een resultaat van 4,8% zien versus 8,8% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -4,0 procentpunt komt doordat landen met een kredietrating van CCC, die het afgelopen jaar aanzienlijk beter presteerden dan de benchmark, worden uitgesloten vanwege slechte handelbaarheid.

Bedrijfsobligaties rendeerden met 4,7% goed vanwege een lagere rentestijging voor de kortere looptijden en een daling in de risico-opslagen. Ook het rendement op de categorie hypotheeklen was goed (6,2% over 2024) vanwege een daling van de risico-opslag van hypotheeklen. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere blootstelling aan de Amerikaanse dollar.

Valuta-afdekking

Voor Collectiviteitkring Flexibele regeling dekten we in 2024 het valutarisico van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen voor 75% af. In 2024 zijn zowel de Amerikaanse dollar als het Britse pond sterker geworden ten opzichte van de euro. Zodra de euro zwakker wordt ten opzichte van externe valuta zullen die beleggingen omgerekend naar euro's in waarde stijgen. Doordat het valutarisico voor 75% wordt afgedekt, wordt zo'n waardeverhoging grotendeels gedempt. Daarmee had de afdekking van de Amerikaanse dollar en het Britse pond een negatief effect. De Japanse yen daalde in waarde ten opzichte van de euro, waardoor de afdekking van de Japanse yen een positief effect had.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Voor de categorieën aandelen, beursgenoteerd onroerend goed, bedrijfsobligaties, hypotheek en staatsobligaties ontwikkelde en opkomende landen beleggen we in oplossingen die rekening houden met ons MVB-beleid. Hiermee sluiten we uit: beleggingen in controversiële wapens, tabak, de grootste CO₂-uitstoters en bedrijven die in strijd met de United Nations Global Compact opereren of een slechte governance hebben. Ook beleggen we niet in landen met een ondemocratisch regime of in landen waar mensenrechten worden geschonden conform onafhankelijke kaders. Deze kaders worden beschreven in ons landenbeleid. Ze hebben betrekking op de categorie staatsobligaties opkomende landen. Het landenbeleid is onderdeel van ons MVB-beleid. Het is te vinden op onze website, www.hnpf.nl.

Begin 2024 hebben we een verbeterstap gemaakt in de categorie aandelen opkomende landen. Vanuit ESG risicobeheer, dat oog heeft voor de belangrijkste duurzaamheidsrisico's in de portefeuille, kwam naar voren dat we in deze categorie meer zouden moeten doen. Zo werden binnen aandelen opkomende landen nog geen staatsondernemingen in controversiële landen uitgesloten, wat niet in lijn is met het landenbeleid. Ook vonden we het aantal beleggingen met een MSCI ESG CCC-rating niet passend vanuit het oogpunt van ESG-risicobeheer, vanwege issues rondom CO₂-uitstoot, bedrijfsethiek (fraude) en werkomstandigheden. Het passieve beleggingsfonds voor aandelen opkomende landen is om die reden begin 2024 verkocht.

CO₂-reductiedoelstelling

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een CO₂-reductiedoelstelling vastgesteld waarbij we de Climate Transition Benchmark (CTB) van de Europese Unie als richtlijn hanteren voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed tezamen. Dat houdt in dat de CO₂-uitstoot van de portefeuille ten opzichte van de brede marktindices (bijvoorbeeld de MSCI Wereld index) met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van basisjaar 2019. Daarna geldt een reductiedoel van ten minste 7% per jaar tot 2050, in lijn met de klimaatdoelstellingen van Parijs.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen voor de kring per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatieverschaffing over duurzaamheid. Ook pensioenfonds en vallen daaronder. Doel van deze wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen op duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in onze beleggingsbeslissingen.

De pensioenregeling van Collectiviteitkring Flexibele regeling kwalificeert zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als een lichtgroen, of zogenaamd artikel 8-pensioenproduct onder de Europese SFDR-wetgeving, ofwel als een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken. De fondsen waarin Collectiviteitkring Flexibele regeling belegt, hebben elk ook een eigen SFDR-classificatie. Een overzicht per beleggingscategorie is opgenomen in het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50. Een kring specifiek overzicht nemen we op in het MVB-jaarverslag 2024.

Wij gaan in 2025 verder met aanscherping en implementatie van het MVB-beleid, binnen diverse beleggingscategorieën. Onze plannen staan beschreven in de paragraaf over Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50.

Kostentransparantie

Voor de uitvoering van de regeling voor Collectiviteitkring Flexibele regeling maken we diverse kosten. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor vermogensbeheer.

Wij zijn transparant over de kosten die wij maken voor de pensioenuitvoering. In onderstaande toelichting op de uitvoeringskosten nemen wij de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM als uitgangspunt.

Administratieve uitvoeringskosten

De administratieve uitvoeringskosten voor Collectiviteitkring Flexibele regeling bedragen voor 2023 € 878 duizend (2023: € 583 duizend). Het bedrag voor de administratiekostenvergoeding is gestegen door de kosten van de transitie naar Visma Idella, de indexering van de tarieven en de toename van het aantal deelnemers. De governancekosten zijn gestegen door een toename van de beleggingen.

De AFM beveelt aan de kosten zo mogelijk te vergelijken met andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang en complexiteit en met een vergelijkbaar serviceniveau. Wij hebben een uitgebreide analyse gedaan en zijn hierbij tot het inzicht gekomen dat hiervoor in openbare bronnen onvoldoende betrouwbare en gedetailleerde informatie beschikbaar is. De kosten voor het laten uitvoeren van een eigen benchmarkonderzoek zijn aanzienlijk en dat levert in onze ogen op dit moment onvoldoende extra informatie op om deze kosten te rechtvaardigen.

Wij hebben aandacht voor de beheersing van de kosten. Door de kosten van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de hogere eisen die aan ons worden gesteld vanuit de toezichthouders verwachten wij de komende jaren een hoger kostenniveau.

Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening. Voor hen worden echter wel kosten gemaakt. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Specificatie uitvoeringskosten

Administratieve uitvoeringskosten	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	497	471
Certificerende actuaris	24	32
Adviserend actuaris	59	32
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	80	30
Belanghebbendenorgaan	16	-
Toezichtkosten (DNB/AFM)	3	-
Kosten Governance bestuur en bestuursbureau	27	16
Overige kosten	27	3
Totaal	733	584
Berekening kosten per deelnemer:	2024	2023
Aantal actieve deelnemers	4.839	3.810
Aantal pensioengerechtigden	10	-
Totaal aantal deelnemers	4.849	3.810
Administratieve uitvoeringskosten in euro per deelnemer	151	153

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor Collectiviteitkring Flexibele regeling bedragen € 116 duizend, een stijging van € 58 duizend ten opzichte van 2023 (€ 58 duizend). Het gemiddeld belegd vermogen is fors gestegen en bedroeg in 2024 € 45,2 miljoen (2023: € 18,9 miljoen). Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen de totale kosten vermogensbeheer 0,26%, een daling van 0,05 procentpunt ten opzichte van 2023 (0,31%). Zie de volgende specificatie:

2024	Beheerkosten en overige kosten	Transactie- kosten inclusief aan- en verkoop-kosten	Totaal	Procenten van het gemiddeld totaal belegd vermogen
Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten			
Vastgoed	5	0	5	0,01%
Aandelen	36	10	46	0,10%
Vastrentende waarden	17	7	24	0,05%
Overige beleggingen	0	0	0	0,00%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	58	17	75	0,17%
Kosten overlay (LDI-gerelateerde) beleggingen	0	0	0	0,00%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	58	17	75	0,17%
	Overige kosten			
Kosten vermogensbeheer bestuur en bestuursbureau	0		0	0,00%
Kosten fiduciair beheer	23		23	0,05%
Bewaarloon	19		19	0,04%
Advieskosten vermogensbeheer	0		0	0,00%
Overige kosten	0		0	0,00%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	41		41	0,09%
Totaal kosten vermogensbeheer	99		116	0,26%

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten vermogensbeheer zijn vastgesteld op lookthroughbasis en bestaan uit zowel directe kosten (zichtbare kosten, die op factuurbasis worden betaald) als uit indirecte kosten (niet zichtbare kosten voor vermogensbeheer of transacties, die verwerkt zijn in het rendement). Deze totale kosten zijn gedaald van 0,31% in 2023 naar 0,26% in 2024.

De totale kosten voor vermogensbeheer van 0,26% in 2024 zijn onder te verdelen in drie componenten; (1) beheerkosten (0,13%), (2) overige vermogensbeheerkosten (0,09%) en (3) transactiekosten (0,04%):

- **Beheerkosten**
De kring belegt grotendeels in beleggingsfondsen. De beheerkosten zijn gebaseerd op opgaves van deze beleggingsfondsen. Hierbij zijn per kwartaal de kosten bepaald alsof het gehele kwartaal conform kwartaaleinde belegd werd. De transactiekosten zijn alle geschat op basis van in- en uitstapvergoedingen van de betreffende beleggingsfondsen, afgezet tegen het gemiddeld belegd vermogen per kwartaal. Als maatstaf voor de beheerkosten is de Ongoing Charges Figure (OCF) van de beleggingsfondsen gebruikt. Deze is te vinden in de jaarrekening of op factsheets. In alle gevallen is de meest recent gepubliceerde OCF gebruikt. Naast deze kosten wordt een servicefee van 0,18% per jaar maandelijks afgerekend. Deze servicefee dekt de kosten van onder andere de beleggingsadministrateur en de fiduciair manager. De beheerkosten bedroegen in 2024 € 58 duizend (2023: € 26 duizend), ofwel 0,13% van het vermogen.
- **Overige vermogensbeheerkosten**
Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor onder andere de bewaarbank, de beleggingsadministratie en het fiduciair

management. Deze overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2024 € 41 duizend (2023: € 17 duizend), ofwel 0,09% van het vermogen.

- Transactiekosten

De transactiekosten bestaan uit gefactureerde toe- en uittredingskosten en aan- en verkoopkosten van individuele titels. De transactiekosten bedroegen in 2024 € 17 duizend (2023: € 15 duizend), ofwel 0,04% van het vermogen.

Het Nederlandse Pensioenfonds is met geen van zijn vermogensbeheerders een overeenkomst aangegaan waarin de beheervergoeding geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op het door de vermogensbeheerder behaalde beleggingsrendement. Ook wordt niet belegd in de alternatieve categorieën hedgefondsen of grondstoffen. In bovenstaand kostenoverzicht zijn alleen de kostencategorieën opgenomen die daadwerkelijk zijn gemaakt.

Na afstemming met de fiduciair over de kosten voor vermogensbeheer 2024 voor deze kring is het bestuur van mening dat het niveau van de gerapporteerde kosten en de ontwikkeling daarvan gedurende het verslagjaar passend zijn bij de omvang en karakteristieken van het vermogen van deze kring. Het pensioenfonds heeft een prudent passief beleggingsbeleid, waarmee het bestuur beoogt het aantal transacties te beperken en de kosten laag te houden.

Het bestuur wil een helder en transparant inzicht in de vermogensbeheerskosten die de kring maakt. Om die reden zijn in dit jaarverslag de kosten inzichtelijk gemaakt, dit in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Totale kosten

De relatie tussen de verschillende kengetallen wordt in onderstaande tabel uitgewerkt.

Totale kosten ratio

2024	In % gemiddeld belegd vermogen	
	Bedrag	
Pensioenuitvoeringskosten	733	1,62%
Vermogensbeheerkosten (excl. transactiekosten)	99	0,22%
Totale kosten	832	1,84%
Transactiekosten	17	0,04%

Risicomanagement

Risicohouding

Het Nederlandse Pensioenfonds voert binnen Collectiviteitkring Flexibele regeling een beschikbarepremieregeling. De risicohouding van Collectiviteitkring Flexibele regeling is mede gebaseerd op het risicobereidheidsonderzoek zoals dat eind 2021 door Het Nederlandse Pensioenfonds is uitgevoerd.

Binnen Collectiviteitkring Flexibele regeling worden aan de deelnemer verschillende lifecycles aangeboden die allemaal hun eigen beleggingsmix kennen. De ambitie en de risicobereidheid van de deelnemer zijn leidend bij de vaststelling van de lifecycle waarin de deelnemer participeert. Daarom wordt informatie van de deelnemer ingewonnen over zijn financiële positie, doelstellingen en risicobereidheid in de opbouw- en uitkeringsfase. Op basis van deze informatie kan de deelnemer afwijken van de default lifecycle (neutraal) en toetreden tot een van de drie lifecycles met een afwijkend profiel (defensief naar vast, neutraal naar variabel, neutraal naar vast en offensief naar variabel).

Wij hebben een standaard lifecycle (adviesmix) vastgesteld waarin deelnemers die geen beleggingskeuzes maken worden ondergebracht. Deze is gericht op het aankopen van een variabele uitkering in de uitkeringsfase.

Voor de risicohouding van Collectiviteitkring Flexibele regeling gelden de volgende uitgangspunten:

- De regeling is eenvoudig van opzet en de keuzemogelijkheden zijn helder te communiceren met de deelnemers;
- De pensioenregeling is goed te administreren, tegen marktconforme kosten;
- De hoogte van de uitkeringen is door de jaren heen stabiel en naar verwachting stijgend, zodat zicht is op aanpassingen aan de koopkrachtontwikkeling. De ingegane uitkeringen kunnen in enig jaar dalen, maar deze dalingen dienen beperkt te zijn, mede gelet op het verwachte dalende uitgavenpatroon;
- De beleggingsrisico's en biometrische risico's worden in de uitkeringsfase collectief gedeeld in het doorbelegcollectief;
- Er is sprake van een geleidelijke overgang van de opbouwfase naar de uitkeringsfase in maximaal tien jaar;
- De deelnemer kan gebruikmaken van een opt-out om de vaste uitkeringen elders onder te brengen;
- Tijdens de opbouwfase kunnen deelnemers een individuele keuze maken tussen leeftijdsafhankelijke beleggingsmixen (lifecycles);
- De premiestaffel is gebaseerd op de 38q-staffel.

Risicomanagement

In de paragraaf Integraal risicomanagement is het algemene risicomanagementproces beschreven. Dit proces is zowel op de stichting van toepassing als op elke kring. Daarin is eveneens het risicoraamwerk gebaseerd op FIRM/FOCUS beschreven, met daarin de risico's gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's gelden op kringniveau en worden hieronder toegelicht voor Collectiviteitkring Flexibele regeling.

Financiële risico's

Binnen de kringen zijn financiële risico's geïdentificeerd gebaseerd op FIRM. De inschatting van het risico kan per kring verschillen op basis van de specifieke kenmerken van de betreffende kring. Met betrekking tot Collectiviteitkring Flexibele regeling gelden risicoschattingen per risico, waarbij het brutorisico de inschatting is vóór het treffen van beheersmaatregelen en de netto-inschatting geldt nadat beheersmaatregelen genomen zijn.

Ieder kwartaal vindt een Risk Control Self-Assessment plaats waarbij alle risico's beoordeeld worden op wijzigingen in de bruto-inschatting en de werking van de beheersmaatregelen om naar nettorisico's te komen.

Toelichting financiële risico's

Renterisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat ontwikkelingen in de rente een ongewenst effect hebben op de dekkinggraad door een mismatch in rentegevoeligheid van de beleggingen versus rentegevoeligheid van de verplichtingen".

De waarde van de pensioeninkoop is gevoelig voor veranderingen in de rente. De doelstelling van de matchingportefeuille en de vastrentende portefeuille is om een deel van de rentegevoeligheid af te dekken. Daarnaast is de doelstelling van de vastrentende portefeuille om tegen beperkte risico's extra rendement te genereren conform het vastgestelde beleid binnen deze portefeuille.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Valutarisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico op ongewenste effecten van fluctuaties in de koersen van vreemde valuta".

Dit risico is voor deelnemers beperkt. Het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille wordt namelijk belegd in in euro's genoteerde waarden. Voor de beleggingen in aandelen en vastrentende waarden die zijn genoteerd in andere valuta dan de euro wordt beleid gevoerd ter vermindering van het valutarisico. Op basis van het beleid wordt dit risico grotendeels afgedekt doordat Collectiviteitkring Flexibele regeling het valutarisico van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen voor 75% afdekt.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Inflatierisico

Het inflatierisico ontstaat indien de dekkingsgraad onvoldoende is om de pensioenambitie van de deelnemers waardevast te houden. Dit risico wordt niet afzonderlijk afgedekt.

We schatten het bruto risico in als gemiddeld, maar acceptabel.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat verband houdt met het beleggen zelf en de ontwikkelingen op de financiële markten. Beleggingscategorieën met een relatief hoog risico, zoals zakelijke waarden, stijgen en dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Dit risico wordt enerzijds geaccepteerd voor het behalen van rendement en anderzijds zo veel mogelijk beheerst door de beleggingen te spreiden over meerdere markten.

Het beleid op het gebied van marktrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid van iedere collectiviteitkring en is vastgesteld op basis van een ALM-studie en goed huisvaderschap. In de vermogensbeheerovereenkomsten is vastgelegd door welke partij en op welke wijze (met spreiding en soorten beleggingen) het vermogen belegd dient te worden.

De vermogensbeheerovereenkomst legt in elk geval vast dat de informatievoorziening vanuit de vermogensbeheerder intensiever is tijdens een financiële crisis. Daarnaast is in de overeenkomst vastgelegd dat de fiduciair manager in samenwerking met het bestuur en de beleggingsadviescommissie alternatieve maatregelen kan overwegen om schade en risico's tijdens een crisis te beperken.

De beleggingsrichtlijnen worden vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Ze bevatten alle restricties waarbinnen een vermogensbeheerder vervolgens naar eigen inzicht mag beleggen.

Monitoring van het marktrisico geschiedt door de beleggingsadviescommissie door middel van mandaten, limietmonitoring en periodieke rapportage.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Liquiditeitsrisico

Collectiviteitkring Flexibele regeling van Het Nederlandse Pensioenfonds wordt op verschillende manieren blootgesteld aan het liquiditeitsrisico. Voor de korte tot middellange termijn is voorzien dat de premie-inkomsten en liquide bezittingen van Collectiviteitkring Flexibele regeling groter zijn dan de uitgaven. Daarmee is het liquiditeitsrisico beperkt.

Bij het liquiditeitsrisico gaat het erom dat Collectiviteitkring Flexibele regeling tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. De portefeuille is deels belegd in dagelijks of wekelijks verhandelbare beleggingen, maar bestaat ook uit illiquide beleggingen. Periodiek wordt de waardering van deze illiquide beleggingen getoetst. Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en de inzet van rente- en valutaderivaten houden wij rekening met stressscenario's en regelmatig wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Collectiviteitkring Flexibele regeling bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren.

Kredietrisico

Kredietrisico (ofwel tegenpartijrisico) is het risico dat tegenpartijen niet aan hun overeengekomen verplichtingen ten opzichte van Collectiviteitkring Flexibele regeling van Het Nederlandse Pensioenfonds kunnen voldoen. Collectiviteitkring Flexibele regeling loopt kredietrisico in de beleggingsportefeuille door de staats- en bedrijfsobligaties waarin wordt belegd.

Wij nemen de volgende maatregelen om het kredietrisico te beperken:

- Periodiek wordt geïnventariseerd met welke tegenpartijen Het Nederlandse Pensioenfonds zakendoet. We stellen vast of en in welke mate een eventueel faillissement van deze partijen, of een samenloop van faillissementen, Collectiviteitkring Flexibele regeling van Het Nederlandse Pensioenfonds raakt;
- Voor de dienstverlening door vermogensbeheerders zijn standaardcontracten opgesteld;

- Indien noodzakelijk worden per (soort) tegenpartij en over het totaal limieten vastgesteld op basis van een grondige analyse van de financiële situatie van Collectiviteitkring Flexibele regeling van Het Nederlandse Pensioenfonds;
- In rapportages en in de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de grootste concentratierisico's;
- Het beleid omtrent kredietrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van de pensioenregeling. De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico, het arbeidsongeschiktheidsrisico en het Anw-risico.

Collectiviteitkring Flexibele regeling van Het Nederlandse Pensioenfonds verzekert alleen risico's die hij niet zelf kan dragen. De behoefte is daarbij het grootst op het gebied van het nabestaandenpensioen, premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en Anw-pensioen.

Vooruitblik 2025

Financiële markten

In 2025 zijn de financiële markten sterk beïnvloed door het handelsconflict dat ontstond door de verhoging van importheffingen door de VS. In de eerste helft van 2025 drukte dit conflict een stempel op de wereldhandel en de geopolitieke verhoudingen. Het leidde tot toegenomen onzekerheid op de financiële markten wereldwijd.

Het conflict lijkt zich steeds meer te concentreren rond de twee economische grootmachten: de VS en China. De spanningen tussen deze twee landen kunnen verstrekende gevolgen hebben voor wereldwijde toeleveringsketens, met mogelijk hogere kosten, langere levertijden en verschuivingen in productiecapaciteit. Bedrijven zouden hierdoor kunnen besluiten hun blik te verleggen naar alternatieve markten in Azië of andere regio's. Ook sectoren en bedrijven in technologie en productie kunnen worden getroffen door hogere kosten en verstoringen in hun toeleveringsketens. Bovendien kunnen de effecten van de spanningen de valutamarkten raken. Zo is de dollar als traditionele 'veilige haven' al minder vanzelfsprekend geworden.

Stijgende importkosten en verstoringen in toeleveringsketens kunnen de inflatiedruk verder opvoeren. Centrale banken kunnen daardoor genoodzaakt worden de rente te verhogen om de inflatie te beteugelen. Tegelijkertijd kan de economische groei worden vertraagd als gevolg van hogere kosten en verminderde consumentenuitgaven. Hierdoor komen centrale banken in een lastig parket: ze moeten in hun rentebeleid balanceren tussen het bestrijden van inflatie en het ondersteunen van groei. Medio april heeft de ECB de depositorente met 0,25% verlaagd naar 2,25% om de Europese economie te stimuleren te midden van de handelsoorlog met de VS. Het was de zevende renteverlaging door de ECB sinds juni 2024.

Naar verwachting zullen de financiële markten in 2025 gevoelig blijven voor de politieke spanningen tussen de VS en China, en regionale conflicten zoals de situatie in Oekraïne.

Ontwikkeling financiële positie

Collectiviteitkring Flexibele regeling houdt een eigen vermogen aan ten behoeve van alle deelnemers. De dekkingsgraad van de kring ligt daarmee boven 100%. De vereiste dekkingsgraad dient ongeveer 101,8% te zijn.

In Collectiviteitkring Flexibele regeling houden we een buffer van circa 1,8% aan voor algemene en verzekeringstechnische risico's, gelijk aan de eisen die de wet stelt aan het minimaal vereist eigen vermogen.

Het nieuwe pensioenstelsel

Op 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet alle toekomstige pensioenopbouw plaatsvinden op basis van de regels van het nieuwe pensioenstelsel.

Binnen de Wet toekomst pensioenen zal voor alle pensioenregelingen worden uitgegaan van een leeftijdsonafhankelijke vlakke premie. Voor bestaande beschikbarepremieregelingen met een progressieve staffel geldt een overangsrecht. Een aantal werkgevers binnen Collectiviteitkring 1 heeft ervoor gekozen om hiervan gebruik te maken door de pensioenopbouw in 2024 voort te zetten binnen onze Collectiviteitkring Flexibele regeling. Nieuwe werknemers vanaf 2028 zullen een keuze moeten maken tussen de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling met een vlakke staffel.

Ook in 2025 zal er weer veel aandacht zijn voor de nieuwe wetgeving en de migratie naar het nieuwe stelsel.

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Taak en werkwijze

Het centraal belanghebbendenorgaan vertegenwoordigt de belangen van deelnemers in Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling. We hebben besloten één orgaan voor beide kringen in te richten vanwege belangen van werkgevers en werknemers in beide kringen. Het centraal belanghebbendenorgaan van Collectiviteitkring Flexibele regeling en Collectiviteitkring 1 bestaat uit zes leden, waarvan twee vertegenwoordigers namens de deelnemers, één namens de pensioengerechtigden en drie namens de werkgevers.

In verband met de oprichting van het centraal belanghebbendenorgaan zijn alle leden opnieuw getoetst en is een nieuwe benoemingstermijn termijn van vier jaar ingegaan op 1 juli 2022. Om te voorkomen dat de zes leden op 1 juli 2026 tegelijk aftreden, is door het centraal belanghebbendenorgaan eind 2022 een rooster van aftreden vastgesteld. In 2024 komen de eerste twee leden voor herbenoeming in aanmerking. Jacob de Vries is gekozen tot voorzitter en Daan van Baarsen tot plaatsvervangend voorzitter van het centraal belanghebbendenorgaan.

In 2024 is Collectiviteitkring Flexibele regeling gegroeid door toetreding van twee nieuwe werkgevers. Topbrands Europe B.V. is per 1 januari 2024 gestart. Werkgever saturn petcare B.V. is per 1 april 2024 toegetreden. De Efteling B.V. is per 1 september 2024 voor alle medewerkers gestart met een flexibele regeling die voldoet aan de Wet toekomst pensioenen.

Het centraal belanghebbendenorgaan heeft verschillende bevoegdheden, die zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur en de raad van toezicht leggen verantwoording af over het beleid en de uitvoering hiervan aan het belanghebbendenorgaan en de vergadering van belanghebbendenorganen. Het belanghebbendenorgaan beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van de jaarrekening, het bestuursverslag en andere informatie en rapporteert over zijn bevindingen in het jaarverslag.

Daarnaast bewaakt het centraal belanghebbendenorgaan conform de wet en de Code Pensioenfondsen of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het belanghebbendenorgaan of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt. Het belanghebbendenorgaan waarborgt dat de leden onafhankelijk en kritisch ten opzichte van de achterban en van elkaar kunnen opereren.

Het centraal belanghebbendenorgaan heeft in 2024 vier keer vergaderd over Collectiviteitkring Flexibele regeling. Daarnaast heeft het centraal belanghebbendenorgaan vier keer vergaderd met het bestuur, één keer met de raad van toezicht en één keer met het bestuur en de raad van toezicht. Daarnaast is het centraal belanghebbendenorgaan bijeengekomen voor diverse kennissessies en een zelfevaluatie. Een delegatie van het bestuursbureau woont de vergaderingen van het centraal belanghebbendenorgaan bij.

Thema's belanghebbendenorgaan

Wet toekomst pensioenen

De Wet toekomst pensioenen was in 2024 een belangrijk thema. Hoewel daarover nog geen besluiten zijn genomen, is er veel kennis gedeeld over onder andere de specifieke problematiek die speelt bij een multiclientkring met meerdere werkgevers. De verwachting is dat de werkgevers binnen Collectiviteitkring Flexibele regeling zullen kiezen voor de flexibele premieregeling binnen het nieuwe stelsel, met of zonder risicodelingsreserve. Het tijdspad voor de overgang zal echter verschillen per werkgever. Het centraal belanghebbendenorgaan volgt alle ontwikkelingen ten aanzien van de keuzes die sociale partners maken over de inhoud van de pensioenregeling.

Het belanghebbendenorgaan heeft een adviesrecht bij de wijziging van het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst en een goedkeuringsrecht bij het strategische beleggingsbeleid en de eventuele risicodelingsreserve. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan een goedkeuringsrecht bij het invaarbesluit en de

eventuele compensatie uit het vermogen. Het belanghebbendenorgaan wordt meegenomen in alle ontwikkelingen die spelen bij de kring en de werkgevers. Besluitvorming over genoemde onderwerpen zal pas in 2025 plaatsvinden.

In diverse kennissessies is bijzondere aandacht geschonken aan het evenwichtigheidskader, voorrangsregels, de contouren van de nieuwe regeling en de berekeningen zoals die gemaakt worden voor het invaarsjabloon.

Uitbesteding Visma Idella

Blue Sky Group (BSG) voerde sinds 2022 de flexibele regeling voor Het Nederlandse Pensioenfonds uit. Het voornemen was om per 2025 ook de regelingen in het nieuwe stelsel daar te laten uitvoeren. Door vertraging van het nieuwe stelsel bleek een overbruggingsperiode tot de invoering van de nieuwe regelingen bij BSG niet haalbaar. Het Nederlandse Pensioenfonds en BSG kwamen samen niet tot gewenste afspraken voor de toekomst, zodat afscheid is genomen van BSG. Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van de Collectiviteitkring Flexibele regeling verzorgd door Visma Idella.

Reglementswijziging flexibele regeling

In november 2024 heeft het centraal belanghebbendenorgaan positief advies gegeven over het basisreglement voor de flexibele regeling zonder risicodelingsreserve. Met de invoering van de Wet toekomst pensioenen is het mogelijk om voor een flexibele premieregeling met en zonder risicodelingsreserve te kiezen.

In het reglement flexibele premieregeling is:

- de staffel verdwenen en is een vlakke premie opgenomen;
- het partnerpensioen een vast percentage van het pensioengevend salaris;
- het wezenpensioen geregeld tot 25 jaar, met een vast percentage van het pensioengevend salaris.

Communicatiejaarplan 2025

Het centraal belanghebbendenorgaan heeft in 2025 positief advies gegeven over het communicatiejaarplan voor 2025. Het plan is gebaseerd op het communicatiebeleidsplan 2024-2026 van het fonds en is uitgewerkt in een aantal concrete activiteiten en doelstellingen voor de kring in 2025.

De Wtp-communicatie maakt geen deel uit van het communicatiejaarplan 2025. Plannen daarvoor worden in 2025 opgesteld. In aanloop naar de nieuwe wet wordt via de website gecommuniceerd over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Zo is een speciale webpagina beschikbaar waarop deelnemers informatie vinden over het nieuwe pensioenstelsel, met uitleg over wat er gaat veranderen, waarom het gaat veranderen en per wanneer.

ABTN

In maart 2024 is de ABTN voor advies voorgelegd. Hierin zijn onder andere de fiscale grensbedragen aangepast voor 2024. Het centraal belanghebbendenorgaan heeft daarover positief geadviseerd.

Nieuwe toetreders

In 2024 is Top Brands B.V. per 1 januari gestart. Werkgever saturn petcare is per 1 april toegetreden tot Collectiviteitkring Flexibele regeling. De Efteling is voor alle medewerkers in dienst na 1 september 2024 gestart met een regeling die voldoet aan de nieuwe wetgeving binnen de Wet toekomst pensioenen.

Evaluatie werking centraal belanghebbendenorgaan

In het najaar vond de zelfevaluatie van het centraal belanghebbendenorgaan plaats. Het centraal belanghebbendenorgaan is tevreden over de interne samenwerking en de samenwerking met de andere fondsorganen. Ook wordt het belanghebbendenorgaan goed door het bestuursbureau ondersteund. In de zelfevaluatie is benoemd dat de focus nu erg op de transitie naar de Wtp ligt. Het belanghebbendenorgaan heeft behoefte aan meer inzicht in de langetermijnstrategie van het APF. Het belanghebbendenorgaan wenst hierover in 2025 in overleg te treden met het bestuur. Ook heeft het centraal belanghebbendenorgaan de behoefte uitgesproken om een duidelijker zicht te krijgen op een haalbare planning voor de overgang naar het nieuwe stelsel, waar ook sterk op gestuurd kan worden. Hierbij beseft het belanghebbendenorgaan dat deze planning afhankelijk is van verschillende interne en externe factoren, die kunnen leiden tot vertraging.

Naast de verplichte onderwerpen staat het belanghebbendenorgaan ook stil bij de financiële ontwikkelingen van het fonds. Zo wordt frequent stilgestaan bij de performance van het fonds. Tevens is gedurende 2024 stilgestaan bij de impact van de transitie naar de nieuwe uitvoerder. De dienstverlening is nog niet op het gewenste niveau. Het belanghebbendenorgaan bespreekt met het bestuur hoe de dienstverlening verbeterd kan worden.

Adviezen en goedkeuringen

Over de volgende onderwerpen bracht het centraal belanghebbendenorgaan van Collectiviteitkring Flexibele regeling in 2024 een positief advies uit:

- toetreding saturn petcare en Top Brands B.V.;
- jaarverslag 2023;
- communicatiejaarplan 2025;
- reglementswijzigingen basispensioenreglement voor een regeling volgens de Wet toekomst pensioenen zonder risicodelingsreserve;
- ABTN 2024.

Bevindingen en oordeel

Bevindingen

Wij zijn op een constructieve wijze betrokken en ontvingen voldoende informatie om ons een oordeel te kunnen vormen over het handelen van het bestuur. De samenwerking met het bestuur verloopt goed en transparant. Het bestuur heeft de afgelopen jaren enkele belangrijke besluiten moeten nemen rondom de uitvoering van de huidige en de toekomstige regelingen. Het belanghebbendenorgaan is en wordt uitgebreid meegenomen bij deze besluitvorming. Naar mening van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur daadkrachtig geacteerd in het belang van zowel het fonds als van zijn deelnemers. Deze besluiten vormen de basis voor verdere groei, die ook in de afgelopen periode (op fondsniveau) is gerealiseerd. Wij zien momenteel nog wel dat het niveau van de dienstverlening rondom de uitvoering achterblijft bij wat wij wenselijk achten. Dit heeft de aandacht van zowel ons als het bestuur. Ondanks de groei van het aantal kringen heeft het bestuur voldoende aandacht voor onze kring. Het belanghebbendenorgaan blijft er hierbij scherp op toezien dat het bestuur en andere fondsorganen voldoende rekening blijven houden met de kring specifieke karakteristieken van Collectiviteitkring Flexibele regeling. Voorgestelde wijzigingen door het bestuur vragen, mede vanwege de complexiteit, regelmatig om uitleg, soms om discussie en in een enkel geval zelfs om een (geringe) aanpassing. Het is onze overtuiging dat dit bijdraagt aan de uiteindelijke evenwichtige besluitvorming die door het bestuur en het belanghebbendenorgaan wordt beoogd.

Oordeel

De afgelopen jaren zijn grote stappen gezet met het oog op de toekomst. Ook in 2024 is verdere groei gerealiseerd. Nieuwe partijen sluiten aan bij het fonds. Wij als centraal belanghebbendenorgaan zijn blij met de stappen die worden gezet richting het nieuwe pensioenstelsel. Er moet nog veel gebeuren, maar wij worden goed meegenomen in het proces en hebben vertrouwen dat alle belangen van de deelnemers in Collectiviteitkring Flexibele regeling nu en in de toekomst evenwichtig worden behartigd.

Wij constateren voorts dat het bestuur op een effectieve en prudente wijze invulling heeft gegeven aan het besturen van het fonds. Wij zijn van mening dat het jaarverslag 2024 een juiste weerspiegeling is van het gevoerde beleid en de door het bestuur over Collectiviteitkring Flexibele regeling genomen besluiten. Op 19 mei 2025 heeft de raad van toezicht verantwoording aan ons afgelegd.

Dankzij de constructieve samenwerking met het bestuur, de raad van toezicht en de medewerkers van het bestuursbureau heeft het centraal belanghebbendenorgaan zijn taak ook dit jaar weer goed kunnen uitoefenen. Een woord van dank hiervoor is op zijn plaats. Wij hopen deze samenwerking ook in de komende periode voor te kunnen zetten.

Badhoevedorp, 19 mei 2025

Jacob de Vries, voorzitter
Daan van Baarsen, vicevoorzitter
Bas van Tilborg
Valerie van den Berg
Eva Bakker
Dick Jan van der Wolde

Reactie van het bestuur

Op 19 mei 2025 hebben wij met het centraal belanghebbendenorgaan gesproken over het oordeel over 2024. Wij waarderen de inzet van het centraal belanghebbendenorgaan in 2024, waarbij een veelheid aan onderwerpen aan de orde kwam. Met name de Wet toekomst pensioenen en de keuzes die de verschillende sociale partners maken leiden tot extra uitdagingen voor een belanghebbendenorgaan dat voor twee multiclientkringen is samengesteld.

Wij danken het belanghebbendenorgaan voor alle inzet en betrokkenheid en we zien ernaar uit ook in 2025 de prettige samenwerking voort te zetten.

Bestuursverslag Pensioenkring Arcadis

Algemene informatie

De doelstelling van Het Nederlandse Pensioenfonds is het verzorgen van pensioenen voor deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. Per 1 juli 2018 zijn de opgebouwde aanspraken van de inmiddels geliquideerde Stichting Pensioenfonds Arcadis Nederland door middel van een collectieve waardeoverdracht ingebracht in de nieuw ingerichte besloten Pensioenkring Arcadis. Ook de opbouw van nieuwe pensioenaanspraken uit hoofde van de cao van de aangesloten werkgever en gelieerde ondernemingen die onder de cao van Arcadis vallen, is ondergebracht in Pensioenkring Arcadis.

Alle in dit hoofdstuk genoemde bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Belanghebbendenorgaan

Het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Arcadis bestaat uit twee vertegenwoordigers namens de werkgever, twee vertegenwoordigers namens de deelnemers, één lid namens de pensioengerechtigden en één plaatsvervangend lid namens de pensioengerechtigden.

Samenstelling belanghebbendenorgaan Pensioenkring Arcadis op 31 december 2024

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Breun Breunissen	voorzitter en lid namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-7-2026	1950	m
Frits Creemer	lid namens deelnemers	1 ^e	1-7-2028	1972	m
Ellis Heijboer	lid namens werkgever	1 ^e	1-7-2028	1989	v
Fer Saelman	plaatsvervangend lid namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-7-2025	1944	m
Marcel Stuart	lid namens werkgever	2 ^e	1-7-2025	1963	m
Gabe van Wijk	vicevoorzitter en lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2026	1989	m

Nadat Frits Creemer in 2023 werd gekozen door de deelnemers en Ellis Heijboer werd voorgedragen door de werkgever hebben beide aspirant-leden de opleiding Geschiktheid Pensioenfonds niveau A gevolgd. Na toetsing door DNB zijn beide nieuwe leden op 1 juli 2024 toegetreden tot het belanghebbendenorgaan.

Pensioenparagraaf

Kenmerken regeling

In Pensioenkring Arcadis voeren we de pensioenregelingen uit voor de werknemers in dienst van de werkgever Arcadis Nederland BV en gelieerde ondernemingen die onder de cao van Arcadis vallen. De wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) verplichtingen zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

Deelnemers aan de pensioenregeling zijn alle werknemers van de aangesloten werkgever en daaraan gelieerde ondernemingen en de bestuurders van de aangesloten werkgever en daaraan gelieerde ondernemingen op wie de pensioenregeling van toepassing is, die conform de uitvoeringsovereenkomst zijn aangemeld bij Het Nederlandse Pensioenfonds. De details ten aanzien van het deelnemerschap van de werknemers aan de pensioenregeling zijn vastgelegd in het pensioenreglement.

Hieronder volgt een korte samenvatting van de regeling in 2024, waarin we de belangrijkste kenmerken noemen. Voor de precieze inhoud van de pensioenregeling verwijzen we naar het pensioenreglement.

Belangrijkste kenmerken pensioenregeling Pensioenkring Arcadis in 2024

Betreft	Invulling
Type regeling	Middelloodregeling met het karakter van een collectieve beschikbare premieregeling.
Pensioendatum	De pensioendatum is 68 jaar. De opbouw stopt bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd. De mogelijkheid wordt geboden om eerder met pensioen te gaan, hetgeen zes maanden van tevoren aangegeven moet worden. De vroegst mogelijke pensioenleeftijd is 55 jaar.
Pensioengevend salaris (fulltime)	Twaalf maal het maandsalaris per 1 april, verhoogd met de vakantietoeslag. Het pensioensalaris is gemaximeerd op € 137.800 (2024).
Franchise (opbouwgedeelte)	De franchise (2024: € 18.798) wordt jaarlijks per 1 april vastgesteld en bedraagt 10/7e van het per 1 januari van het betreffende jaar op jaarbasis geldende AOW-bedrag voor een AOW-gerechtigde die gehuwd is met een andere AOW-gerechtigde. De franchise zal nooit lager zijn dan op grond van fiscale wetgeving is toegestaan.
Pensioengrondslag (basis, fulltime)	Pensioengevend salaris minus franchise.
Opbouwpercentage ouderdomspensioen	Het beoogde opbouwpercentage is 1,63% per deelnemersjaar. De feitelijke opbouw is afhankelijk van de toereikendheid van de premie.
Ouderdomspensioen	De deelnemer bouwt ieder kalenderjaar een pensioen op ter grootte van het opbouwpercentage vermenigvuldigd met de in het betreffende jaar geldende pensioengrondslag. De opbouw stopt bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.
Partnerpensioen	Het te bereiken partnerpensioen bedraagt 70% van het (bereikbaar) ouderdomspensioen dat de deelnemer op basis van het laatst geldende pensioenreglement en alle voorgaande pensioenreglementen had kunnen behalen indien hij/zij tot de AOW-gerechtigde leeftijd had deelgenomen. Het partnerpensioen geldt voor zowel gehuwde als niet gehuwde partners.
Wezenpensioen	Het te bereiken wezenpensioen bedraagt 14% van het (bereikbaar) ouderdomspensioen dat de deelnemer op basis van het laatst geldende pensioenreglement en alle voorgaande pensioenreglementen had kunnen behalen indien hij/zij tot de AOW-gerechtigde leeftijd had deelgenomen.
Uitkering wezenpensioen	Eindleeftijd van het wezenpensioen is 21 jaar. Het pensioen wordt verdubbeld bij volle wezen.
Toeslagverlening	Toeslagverlening is voorwaardelijk. Een eventuele toeslag vloeit voort uit het toeslagbeleid van Pensioenkring Arcadis.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid in de zin van WIA van ten minste 35% en/of in de zin van WAO van ten minste 15% of meer wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk premievrij voortgezet op basis van zes klassen.

Daarnaast kent Pensioenkring Arcadis drie aanvullende regelingen. Ze betreffen het WAO-excedentpensioen, het WAO-hiaatpensioen en het WIA-excedentpensioen.

Premiebeleid

De pensioenregeling voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen wordt gekarakteriseerd als een zogenaamde collectieve beschikbare premieregeling (CDC-regeling). In deze regeling staat de werkgever niet garant voor de

pensioenrechten, maar alleen voor het betalen van een vooraf afgesproken vaste premie voor de jaarlijkse pensioenopbouw. Deze pensioenopbouw vindt op een vergelijkbare wijze plaats als bij een middelloonregeling. Is de beschikbaar gestelde premie in enig jaar niet toereikend om de in dat jaar toe te kennen aanspraken te financieren, dan wordt de toekenning van het pensioen zodanig aangepast dat de premie wel toereikend is. Ook in de situatie van tekorten bij het pensioenfonds, bijvoorbeeld door lagere rentestanden of tegenvallende beleggingsopbrengsten, springt de werkgever niet bij. De deelnemers dragen dit risico. Keerzijde van deze risicoverdeling tussen werkgever en werknemers is dat eventuele overschotten bij het pensioenfonds niet teruggaan naar de werkgever. Tekorten en overschotten zijn dus voor het collectief van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

Toereikendheid van de premie

De premie voor de opbouw van pensioen dient op grond van wet- en regelgeving (gedempt) kostendekkend te zijn. Na goedkeuring van het belanghebbendenorgaan hebben we voor Pensioenkring Arcadis besloten om voor een periode van drie jaar, ingaand op 1 januari 2023, de toereikendheid van de premie voor de jaarlijkse pensioenopbouw te toetsen op basis van een interne kostendekkende premie gebaseerd op een verwacht reëel rendement van 1,8%. De gedempte kostendekkende premie op basis van de maximale parameters wordt daarbij gehanteerd als absolute ondergrens voor de interne kostendekkende premie. Voor excassokosten zijn de premies in 2024 verhoogd met 2,1%.

In overleg met sociale partners is binnen Pensioenkring Arcadis een Egalisatievoorziening Actieven (EVA) gevormd. Eventuele premiemarges worden toegevoegd aan de EVA en eventuele tekorten op de premie komen ten laste van de EVA. Als de egalisatievoorziening geen middelen meer bevat om een premietekort mee te kunnen opvangen, wordt het nabestaandenpensioen gedeeltelijk tot geheel op risicobasis verzekerd. Als ook deze maatregel onvoldoende soelaas biedt, dan zal vervolgens het opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen worden verlaagd.

Het streefopbouwpercentage voor de periode 2023 – 2025 is gehandhaafd op 1,63%.

Aanpassingen premiebeleid 2024 en 2025

Voor Pensioenkring Arcadis maken we in de gedempte kostendekkende premie gebruik van demping op basis van verwacht rendement. Dit verwachte rendement is opgebouwd uit een rendement op zakelijke waarden en een rendement op vastrentende waarden. Toen bij de invoering van de Wet toekomst pensioenen in 2023 de maximale rendementen op zakelijke waarden op advies van de Commissie Parameters naar beneden werden bijgesteld, was het eenmalig toegestaan om de RTS opnieuw vast te klikken voor een nieuwe periode van vijf jaar (van 2024 tot en met in principe 2028, maar in de praktijk tot aan de overgang naar het nieuwe stelsel). Dit heeft ertoe geleid dat de feitelijke premie opnieuw is vastgesteld tot in principe eind 2025. Datzelfde geldt voor de interne kostendekkende premie. Op 1 januari 2026 wordt naar verwachting de overstap gemaakt naar het nieuwe stelsel.

Met de voorgestelde aanpassing kunnen de huidige premieafspraken gehandhaafd blijven en kan het in de regeling afgesproken opbouwpercentage van 1,63% worden gehandhaafd. Er zijn minder middelen uit de EVA benodigd en daarmee is de kans groter dat in 2025 ook een opbouwpercentage van 1,63% gehaald kan worden.

Toeslagbeleid

Binnen Pensioenkring Arcadis bestaat de mogelijkheid de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden jaarlijks op 1 juli te verhogen op basis van maximaal het ambitieniveau zoals dat is vastgelegd in de pensioenregeling.

Toeslagverlening binnen Pensioenkring Arcadis is in beginsel voorwaardelijk. Binnen Pensioenkring Arcadis wordt geen onvoorwaardelijke toeslag aangeboden indien dit gevolgen heeft voor de aan te houden technische voorziening. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitskring voor zover de financiële positie hiervoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, tussen december twee kalenderjaren voor de toekenning en december één kalenderjaar voor de toekenning.

Voor de kring volgen we de systematiek van toekomstbestendige toeslagverlening. We verlenen alleen een toeslag voor zover deze in de toekomst ook verleend kan worden.

Toeslagverlening 2024

Voor een toelichting op de toeslagverlening per 1 juli 2024 verwijzen we naar de paragraaf Toeslagverlening in het hoofdstuk Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad.

Aanpassingen pensioenreglement 2024 en 2025

In 2024 hebben we de jaarlijkse bedragen in het pensioenreglement aangepast naar de stand per 1 januari 2024.

In september 2024 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) de Prognosetafel AG2024 gepresenteerd. Wij hebben besloten om deze overlevingstafel te hanteren bij het vaststellen van de technische voorzieningen. Met positief advies van het belanghebbendenorgaan hebben we besloten de uitruil- en flexibiliseringsfactoren voor 2025 in het pensioenreglement te baseren op de nieuwe overlevingstafel en de nieuwe actuariële grondslagen.

Deelnemersonderzoek risicobereidheid

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we in het voorjaar van 2024 een onderzoek naar risico en pensioen uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. Er deden 1200 mensen mee aan het onderzoek. Dat is ruim 12% van alle deelnemers en gepensioneerden. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld met sociale partners en besproken met het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers. Dat is onderdeel van de uitwerking van de solidaire premieregeling die zal gelden per 1 januari 2026.

Weerstandsvermogen

Het weerstandvermogen van Pensioenkring Arcadis bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit is het vermogen dat wij moeten aanhouden om bedrijfsrisico's te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Pensioenkring Arcadis en het telt ook niet mee in de balans van Pensioenkring Arcadis. Periodiek toetsen wij of door wijziging van het pensioenvermogen een overschot of tekort voor Pensioenkring Arcadis ontstaat. Hierna vindt eventueel aanzuivering van het saldo plaats.

Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad

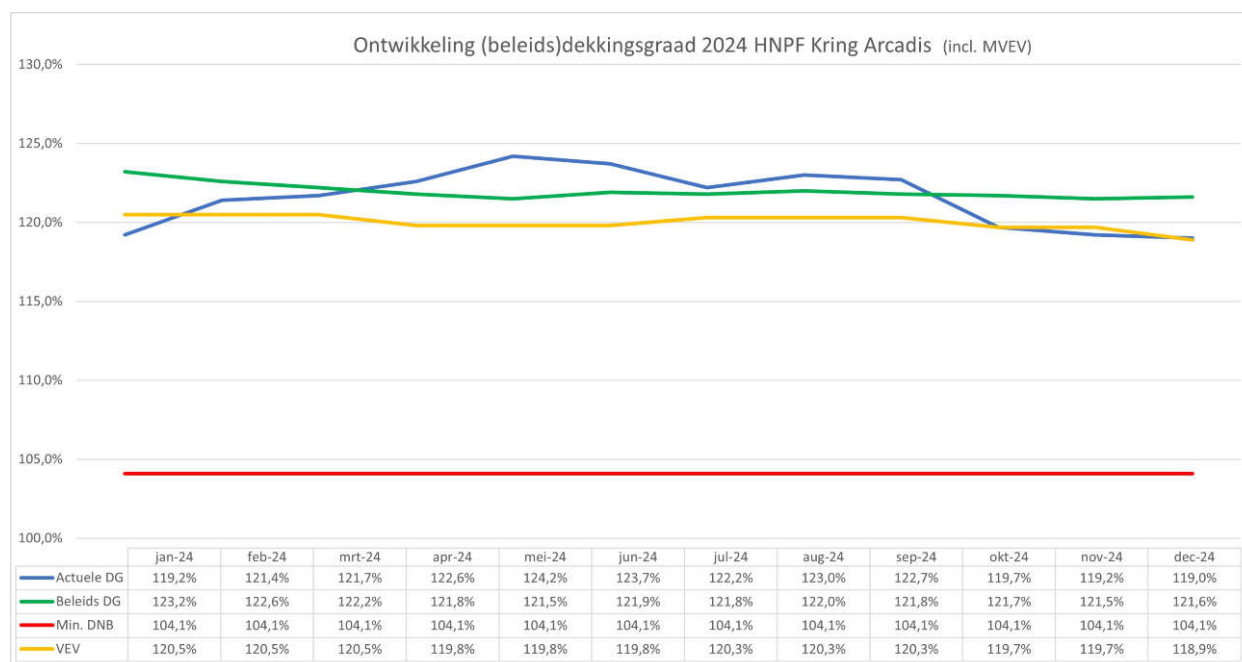
Financiële positie

De beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Arcadis daalde gedurende 2024 van 123,7% naar 121,6%. De actuele dekkingsgraad op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur (de 'toezichtscurve') is in 2024 gestegen naar 119,0%. Dit is 0,4 procentpunt hoger dan ultimo 2023. Dat komt vooral door de toegekende toeslag, de gedaalde rente en de positieve beleggingsresultaten. Het behaalde rendement (inclusief renteafdekking) leidde tot een forse stijging van de dekkingsgraad, die het negatieve effect van de rentedaling meer dan teniet deed.

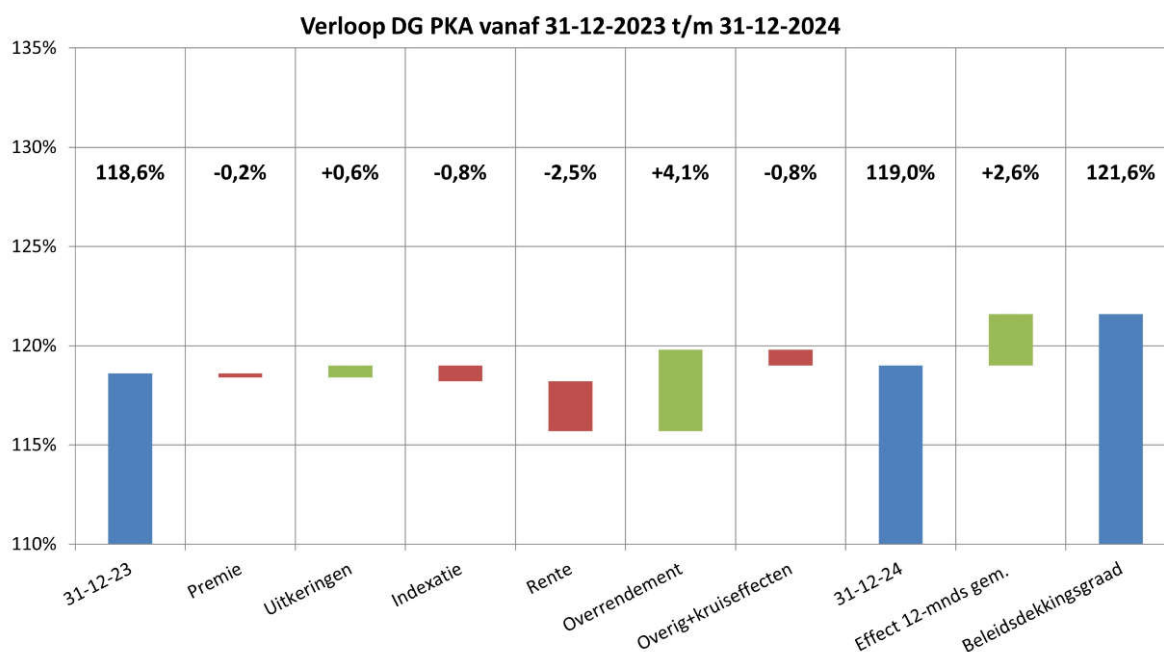
Samenvatting ontwikkeling financiële positie Pensioenkring Arcadis in 2024

Omschrijving	Pensioen- vermogen	Technische voorziening	Dekkings- graad
Stand 1 januari	1.208.428	1.019.067	118,6%
Premiebijdragen (regulier)	30.591	27.454	-0,2%
Uitkeringen	-36.419	-36.372	0,7%
Toeslagverlening	0	6.781	-0,8%
Aanpassing RTS	0	22.094	-2,5%
Beleggingsresultaten	84.269	35.105	4,1%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-4.346	3.954	-0,9%
Stand 31 december	1.282.523	1.078.083	119,0%

In bovenstaand overzicht wordt bij Beleggingsresultaten in het verloop van het pensioenvermogen het behaalde rendement op beleggingen verantwoord. Bij het verloop van de technische voorzieningen staat de rentetoevoeging aan de technische voorzieningen op basis van de eenjaarsrente zoals vastgesteld door De Nederlandsche Bank in de RTS van 31 december 2023.

Grafische weergave verloop dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Arcadis in 2024

Ontwikkeling dekkingsgraad Pensioenkring Arcadis in 2024



De technische voorzieningen worden berekend op basis van de RTS. Dit komt overeen met contantmaking op basis van een gemiddelde rekenrente van 2,11% (2023: 2,29%).

De actuele dekkingsgraad wordt berekend als de som van de technische voorzieningen en de reserves, gedeeld door de technische voorzieningen. Immateriële activa dragen niet bij aan de dekkingsgraad, zodat hiervoor gecorrigeerd wordt. De Egalisatievoorziening Actieven (EVA) doet niet mee in de berekening van de dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdend gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden.

Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen

Voor Pensioenkring Arcadis is er geen sprake van een reservetekort. Het vereist eigen vermogen is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille. De vereiste dekkingsgraad is bepaald op 118,9% (2023: 120,5%). Indien het vereist eigen vermogen bepaald werd op basis van de actuele portefeuille, dan zou dit uitkomen op 119,5% (2023: 119,5%).

Het minimaal vereist eigen vermogen wordt vastgesteld op basis van de regels zoals vastgelegd in artikel 11 van het Besluit FTK pensioenfondsen. Ultimo 2024 is de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,1% (2023: 104,1%).

Ontwikkeling dekkingsgraad

Ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2024

Omschrijving	2024	2023
Stand 1 januari	118,6%	124,1%
Premiebijdragen (regulier)	-0,2%	-0,2%
Uitkeringen	0,7%	1,0%
Toeslagverlening	-0,8%	-8,6%
Aanpassing RTS	-2,5%	-4,0%
Beleggingsresultaten	4,1%	6,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,9%	0,1%
Stand 31 december	119,0%	118,6%

Voor Pensioenkring Arcadis was er eind 2023 geen sprake van een reservetekort. We hebben daarom voor deze kring in 2024 geen herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank. Ook eind 2024 is er geen sprake van een reservetekort en hoeft er geen herstelplan te worden opgesteld.

In 2024 is de dekkingsgraad gestegen van 118,6% naar 119,0%.

De premie heeft een negatieve bijgedrage geleverd aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De uitkeringen leverden een positieve bijdrage.

De toeslagverlening van 0,66% droeg negatief bij aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een verlaging van de dekkingsgraad. Bij de bepaling van de dekkingsgraad is uitgegaan van de rentetermijnstructuur aan het einde van het boekjaar. Deze is lager dan de rentetermijnstructuur aan het begin van het jaar.

Het rendement op beleggingen heeft positief bijgedragen aan de dekkingsgraad. Dit wordt verklaard door de gedaalde rente en de gestegen aandelenkoersen in 2024. De gedaalde rente had een positief effect op de waarde van de vastrentende waarden.

Het percentage bij overige oorzaken en kruiseffecten wordt voornamelijk veroorzaakt door een wijziging van de prognosetafel en een aanpassing van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten. Ook zijn er kruiseffecten tussen enkele componenten. Deze kruiseffecten worden veroorzaakt door de gehanteerde berekeningsmethodiek die is voorgeschreven door De Nederlandsche Bank.

Toeslagverlening

We hebben besloten om binnen Pensioenkring Arcadis per 1 juli 2024 een toeslag toe te kennen van 0,66%. De stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen, over december 2023 ten opzichte van december 2022 bedraagt 1,21%. De gemiste toeslag bedraagt daarmee 0,55%.

Het toeslagbesluit is conform het reguliere beleid. Onder het FTK geldt dat de toe te kennen toeslag toekomstbestendig moet zijn en dat toeslag (gedeeltelijk) is toegestaan vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% en volledig vanaf de TBI-grens. De beleidsdekkingsgraad bedroeg per 31 december 2023 123,7%. Vanaf een dekkingsgraad van 138,5% kan een volledige toeslag worden toegekend.

In 2022 en 2023 konden we nog gebruikmaken van de versoepeling van de toeslagregels op basis van de indexatie-AMvB. Hierdoor was er ruimte om een hogere toeslag toe te kennen. Deze AMvB-regels golden niet meer in 2024.

Het transitie-FTK biedt wel de mogelijkheid om gebruik te maken van versoepeling. We hebben echter besloten om

geen gebruik te maken van het transitie-FTK voor Pensioenkring Arcadis, omdat daar ook een belangrijk nadeel aan kleeft. De regels voor het verlagen van de pensioenen zijn in het transitie-FTK namelijk veel strenger. Zo moeten we eerder de pensioenen verlagen als het financieel tegenzit. Dat risico willen we zo klein mogelijk houden zodat we een goede overstap kunnen maken naar het nieuwe stelsel en binnen afzienbare termijn de opgebouwde pensioenen kunnen invaren.

Inhaaltoeslag

In Pensioenkring Arcadis hebben we het inhaalbeleid en de achterstanden van Arcadis Pensioenfonds overgenomen. Als de toeslag in enig jaar niet volledig wordt toegekend, kan dat in een later stadium hersteld worden. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 137 van de Pensioenwet kunnen we besluiten tot het verlenen van inhaaltoeslagen voor gemiste toeslagen en toegepaste kortingen in enig jaar, eveneens toe te kennen per 1 juli. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten als leidraad:

- Het herstellen van achterstanden en tekorten is pas mogelijk als de kring een beleidsdekkingsgraad heeft die hoger is dan benodigd voor volledige toeslagverlening en hoger is dan het vereist eigen vermogen. Daarbij wordt in een jaar een vijfde deel van het overschot aangewend voor het herstellen van achterstanden in indexatie en/of toegepaste kortingen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden die hier daadwerkelijk door getroffen zijn. Dit heet het "gesloten systeem";
- Achterstanden in indexatie en toegepaste kortingen worden gelijkwaardig behandeld, waarbij de meest recente achterstand of korting als eerste wordt hersteld;
- Er is geen sprake van terugwerkende kracht. Dit betekent dat inhalen vanaf nu plaatsvindt en dat in het verleden niet uitbetaalde tekorten niet worden ingehaald;
- Na tien jaar wordt een gemiste indexatie of een toegepaste korting niet meer hersteld. Deze tienjaarstermijn is niet van toepassing op de in 2013 doorgevoerde korting van 5,6%;
- Toekenning van inhaaltoeslagen moet passen binnen de gestelde fiscale kaders;
- Het inhalen van tekorten vindt altijd plaats per 1 juli van enig jaar.

Het inhalen van tekorten vergt telkens een afzonderlijk bestuursbesluit.

Overzicht van toegekende toeslagverlening en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2015	0,00%	0,38%	0,38%	0,38%
2016	0,00%	0,54%	0,54%	0,92%
2017	0,00%	0,93%	0,93%	1,86%
2018	0,00%	1,24%	1,24%	3,12%
2019	0,00%	1,54%	1,54%	4,71%
2020	0,00%	1,75%	1,75%	6,54%
2021	0,00%	0,98%	0,98%	7,59%
2022	5,71%	5,71%	0,00%	7,59%
2023	7,40%	9,59%	2,19%	9,95%
2024	0,66%	1,21%	0,55%	10,55%

Actuariële paragraaf

Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premies is opgenomen in onderstaande tabel. Voor verdere details verwijzen we naar de toelichting op de premiebaten in de jaarrekening.

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	25.139	12.524	28.013
Risicopremie overlijden	319	217	349
Premievoortzetting bij invaliditeit	440	440	440
Premie arbeidsongeschiktheidspensioen	680	680	680
Opslag voorwaardelijke opbouw	0	8.422	0
Opslag instandhouding VEV	5.448	2.842	0
Kostenopslag pensioenbeheer	679	679	789
Handnota's	0	0	0
Verrekend met Egalisatie Voorziening Actieven (EVA)	0	0	0
Totaal premiebijdragen	32.705	25.804	30.271

Analyse van het resultaat

In 2024 is een resultaat behaald van € 15.079 duizend (2023: € -28.810 duizend). In de hieronder opgenomen actuariële analyse geven we inzicht in de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid. Ter vergelijking zijn de cijfers over 2023 opgenomen.

Resultatenbronnen

Omschrijving	2024	2023
Beleggingen en rekenrente	27.071	35.210
Premies	3.220	3.566
Waardeoverdachten	672	-354
Kosten	0	0
Uitkeringen	-47	24
Kanssystemen	-354	495
Toeslagverlening/korting	-6.781	-67.241
Wijziging Grondslagen	-7.827	0
Andere oorzaken	-875	-510
Resultaat	15.079	-28.810

Het resultaat op beleggingen en rekenrente is vanwege de grote materialiteit in de onderliggende resultaten hierna nader uitgesplitst.

Resultaat beleggingen/rekenrente

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	84.270	95.827
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-35.105	-30.508
Wijziging marktrente	-22.094	-30.109
Totaal beleggingen en rekenrente	27.071	35.210

De voornaamste oorzaken van het resultaat in 2024 zijn:

- **Beleggingen/rekenrente**
De wijziging van de nominale rekenrente droeg € 22.094 duizend negatief bij aan het resultaat. Daarnaast zijn de technische voorzieningen toegenomen met € 35.105 duizend als gevolg van de technisch benodigde rente (op basis van 3,439% eenjaarsrente per 31 december 2023). De beleggingsopbrengsten leidden tot een winst van € 84.270 duizend. Per saldo is het resultaat op beleggingen/rekenrente € 27.071 duizend positief.
- **Premies**
Op premie is een positief resultaat behaald van € 3.220 duizend. De ontvangen premie is gebaseerd op de gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement. De werkelijke kosten van de pensioenopbouw zijn vastgesteld op grond van de marktrente.
- **Waardeoverdrachten**
In 2024 hebben reguliere inkomende en uitgaande waardeoverdrachten plaatsgevonden. Hierbij zijn ook waardeoverdrachten uit voorgaande boekjaren verwerkt. Daarnaast bevat deze post waardeoverdrachten in het kader van de Wet waardeoverdracht klein pensioen. Per saldo is in 2024 een positief resultaat behaald van € 672 duizend.
- **Toeslagverlening**
Per 1 juli 2024 is een toeslag toegekend van 0,66%. Hierdoor zijn de technische voorzieningen gestegen met € 6.781 duizend.
- **Wijziging grondslagen**
De wijziging van de overlevingstafel heeft geresulteerd in een daling van de voorziening met € 1.947 duizend. De aanpassing van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten leidde tot een stijging van de voorziening met € 5.214 duizend. De toevoeging slotuitkeringen OP en PP leidde tot een stijging van de voorziening met € 4.560 duizend. Per saldo komt het resultaat van de wijziging van grondslagen uit op een negatief resultaat ad € 7.827 duizend.
- **Andere oorzaken**
In boekjaar 2024 was sprake van een verlies op flexibiliseringsmutaties van € 210 duizend. Dit zijn de mutaties die betrekking hebben op pensionering en uitruil. Op overige mutaties is een negatief resultaat behaald van -/€ 181 duizend. Het saldo van overige baten en lasten is gelijk aan € 846 duizend negatief. Per saldo leidt dit tot een negatief resultaat bij andere oorzaken van € 875 duizend.

Grondslagen

We hebben in 2024 de volgende aanpassingen gedaan in de actuariële grondslagen die gehanteerd worden in de berekening van de technische voorziening van Pensioenkring Arcadis:

- **Overlevingstafel**
In 2024 hebben we besloten om over te stappen naar de meest recente algemene overlevingstafel zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Dit is Prognosetafel AG2024 die in 2024 is gepubliceerd. Met het toepassen van Prognosetafel AG2024 hanteren we de meest recente inzichten over de Nederlandse bevolkingssterfte en wordt rekening gehouden met een voorzienbare trend in de overlevingskansen.
- **Voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten**
Naar aanleiding van een studie is de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten verhoogd van 2,1% naar 2,6%.

Oordeel certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft geconcludeerd dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld. Hij constateert dat het eigen vermogen van Pensioenkring Arcadis hoger is dan het wettelijk vereist eigen vermogen. In zijn verklaring geeft hij aan dat wordt voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De beleidsdekkingsgraad op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen. De vermogenspositie is naar zijn mening voldoende. Daarbij merkt hij op dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn. De verklaring van de certificerend actuaris is opgenomen in de Actuariële verklaring Pensioenkring Arcadis.

Vermogensbeheer

Beleggingsbeleid Pensioenkring Arcadis

Bij de invulling van de beleggingsportefeuille voeren we een kwalitatief hoogwaardig beleggingsbeleid. We zorgen voor een goede spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en debiteuren. Bij de afdekking van rente- en valutarisico, alsook bij specifieke beleggingscategorieën, vormen beleggingsrichtlijnen het uitgangspunt voor het te voeren beleggingsbeleid. Het MVB-beleid is daar een belangrijk onderdeel van. Deze beleggingsrichtlijnen zijn leidend bij het selecteren en monitoren van operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen.

Op hoofdlijnen bestond het strategisch beleggingsbeleid voor Pensioenkring Arcadis eind 2024 uit een vermogensverdeling met 50% vastrentende waarden en 50% zakelijke waarden, 85% afdekking van het renterisico en 75% afdekking van het valutarisico op de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

Ontwikkeling op de financiële markten

Terugblik economie en financiële markten 2024

2024 was een sterk jaar op de financiële markten. Economische groei zorgde voor een positieve verrassing en centrale banken verlaagden de beleidsrentes. Aandelen presteerden in 2024 over het algemeen beter dan obligatiecategorieën.

De economie bleef in 2024 vrij sterk, vooral in de VS. In het eerste kwartaal verdreven goede economische data de zorgen over een recessie. Tegelijkertijd was de inflatie in het begin van het jaar nog dermate hoog dat er zorgen waren of centrale banken de rentes tijdig zouden kunnen verlagen. Waar de economie in de VS haar kracht behield, ondanks tijdelijke zorgen over de arbeidsmarkt tijdens de zomermaanden, bewoog de Europese economie langzaam richting een trendmatig niveau. Dalende inflatie zorgde ervoor dat beleidsrenteverlagingen mogelijk werden: de ECB (in juni) en de Bank of England (in augustus) verlaagden de beleidsrente voor het eerst met 0,25% en de Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0% en de Bank of England met 0,5%, wat steun bood aan markten.

In 2024 is de swaprente gedaald, met name op de korte looptijden. Op de tweejaars looptijd was de daling circa 60 basispunten. Op de andere looptijden bedroeg de daling 15 tot 20 basispunten. In 2024 zijn de spreads op staatsobligaties ten opzichte van de swaprente sterk opgelopen. De stijging van de spread op Franse staatsobligaties was zeer groot, maar ook bij de andere landen was er sprake van een sterke stijging van de spreads.

In Frankrijk waren er politieke uitdagingen rond de begroting en de overheidsschuld. De minderheidsregering van premier Barnier kon niet rekenen op steun en na zijn val verlaagde Moody's de rating van Frankrijk naar Aa3. De risico-opslag op Franse staatsobligaties liep uit ten opzichte van Duitsland en kwam in de buurt van die van Italië, terwijl Italië een lagere kredietrating heeft (Baa3, BBB) en een nog hogere schuldquote (ca. 140%) dan Frankrijk (ca. 110%). Desondanks was de reactie van de financiële markten gematigd. De economie van Frankrijk noch de Europese economie zat in een recessie en de ECB had de bewegingsruimte om, indien nodig, de economie en de financiële markten wat lucht te geven middels beleidsrenteverlagingen. Aan het einde van het jaar was Bayrou als opvolger van Barnier benoemd.

De Chinese economie had het in 2024 moeilijk door een combinatie van uitdagingen. Een zwakke huizenmarkt, vergrijzing van de bevolking, schulden van lokale overheden, een hoge jeugdwerkloosheid en een laag consumentenvertrouwen hadden een negatieve invloed op het groeitempo van de economie. De overheid kwam daarop in actie en kondigde in het derde kwartaal (fiscale) stimuleringsmaatregelen aan. Financiële markten reageerden initieel positief, maar later verslechterde het sentiment doordat de aangekondigde steunmaatregelen onvoldoende concreet werden.

In november kregen met name Amerikaanse aandelen een impuls door de verkiezing van Trump, die zicht gaf op mogelijke belastingverlagingen en minder regulering. Deze euforie ebde in december weg door gestegen rentes (sinds medio september), enerzijds door degelijke groei, anderzijds door de mogelijke inflatoire gevolgen van het beleid van Trump op het gebied van invoertarieven en immigratiebeperkingen. Hierdoor verwachtte men minder

renteverlagingen van de Fed voor 2025 en zo sloot de tienjaarsrente in de VS, maar die ook in Duitsland en het VK, het jaar 2024 hoger af dan het begon.

Aandelen ontwikkelde markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn positiever geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Aandelen Noord-Amerika was de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologieaandelen (de 'Magnificent Seven'). Tevens ondersteunden lagere rentes de koersen, aangezien groeiaandelen hier meer van profiteren. Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, inclusief Europa, bleven achter op Noord-Amerika, door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven, maar stegen evenzo 9% (in euro unhedged) of meer.

Aandelen opkomende markten

Hoewel aandelen in opkomende markten achterbleven bij de ontwikkelde aandelenregio's, stegen zij eveneens (met zo'n 11% in euro unhedged). Dit werd mede veroorzaakt door relatief sterke groei cijfers en Chinese stimuleringsaankondigingen in september. De aandelen in opkomende markten stegen, ondanks de zorgen over Amerikaanse invoertarieven.

Beursgenoteerd vastgoed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van deze categorie, hoewel de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het totale rendement van de wereldwijde index was positief (9% in euro unhedged), met in de VS een sterker resultaat dan in Europa.

Niet-beursgenoteerd vastgoed Europa en Nederlandse woningen

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Niet-beursgenoteerd vastgoed was daardoor in 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende geherwaardeerd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. Conform de wereldwijde trend ondergaat ook de Europese vastgoedmarkt een cyclisch herstel, waarbij de prijssherziening grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief.

Binnen Europees niet-beursgenoteerd vastgoed behaalden alle sectoren een positief rendement. De sector kantoren bleef achter. Oudere kantoorpanden hadden het moeilijk, maar in moderne, duurzame kantoren zijn er in bepaalde Europese markten her en der nog mogelijkheden. De sectoren winkels en logistiek deden het beter in 2024. Binnen logistiek dooft de oververhitting in de markt van na de covidpandemie langzamerhand. Het nieuwe aanbod blijft over het algemeen beperkt, met een positief effect op de huurgroei. De (huur)woningsector wordt nog steeds gesteund door een sterke nettovraag bij een achterblijvend aanbod (door hoge bouwkosten en strengere regelgeving) en hoge huizenprijzen in verschillende landen.

Vastrentende waarden (investment grade en high yield)

Nadat beleidsrentes de voorgaande jaren stegen, zorgde dalende inflatie ervoor dat in 2024 beleidsrenteverlagingen mogelijk werden. In juni verlaagde de ECB de beleidsrente voor het eerst met 0,25%, gevolgd door de Bank of England in augustus met hetzelfde percentage. De Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0%, terwijl de Bank of England de rente verlaagde met 0,5%. De dalende rente was een steun voor financiële markten. De beleidsrente van Japan liet een tegenovergestelde beweging zien, met een verhoging naar 0,25% in juli door de stijgende trend in inflatie en economische groei.

Risicovolle beleggingscategorieën zoals high yield bedrijfsobligaties en staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van staatsobligaties. Bedrijfsobligaties presteerden beter door minder rentestijging voor kortere looptijden en dalende risico-opslagen. Dat laatste gaf meer steun aan risicovollere high yield bedrijfsobligaties dan aan kredietwaardigere IG-bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta

In 2024 was er sprake van een sterke appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro, met circa 6%. De dollar steeg met name in het vierde kwartaal van 2024, rondom de verkiezing van president Trump, vanwege de verwachting dat rentes in de Verenigde Staten hoger blijven dan eerder gedacht. Ook het Britse pond steeg in 2024 ten opzichte van de euro (+5%), terwijl de Japanse yen in waarde daalde ten opzichte van de euro (-4%).

Portefeuilleposities en rendementen

Voor de uitvoering van het vermogensbeheer wijzen we vermogenscategorieën toe aan de matchingportefeuille of de rendementsportefeuille. In de matchingportefeuille nemen we categorieën op die vooral meebewegen met de rente, zodat ze bijdragen aan het afdekken van het renterisico. In de rendementsportefeuille nemen we de overige categorieën op. Deze zijn vooral gericht op extra rendement bovenop de rente.

Het strategisch beleid voor Pensioenkring Arcadis resulteert in een matchingportefeuille van 20% en een rendementsportefeuille van 80%.

In onderstaande tabel tonen we de posities en rendementscijfers van de beleggingscategorieën binnen de portefeuille, afgezet tegen de bijbehorende benchmarks. Het totale beleggingsrendement wordt voor een deel beïnvloed door het allocatie-effect. De allocatie naar een vermogenscategorie of -portefeuille wijkt gedurende het jaar af van de doelallocatie, bijvoorbeeld als gevolg van marktbevingen. Die afwijking wordt uit praktische overwegingen binnen een bandbreedte geaccepteerd. Als over zo'n categorie die afwijkt een relatief hoog of laag rendement wordt gerealiseerd draagt dat positief of negatief bij aan het rendement. Dit komt tot uitdrukking in het totale rendement, dat daardoor kan afwijken van de gecombineerde rendementen van de beleggingscategorieën en -portefeuilles. Hoe groter de rendementsbewegingen gedurende het jaar, hoe groter dit allocatie-effect.

2024	Allocatie strategisch beleid	Allocatie beleid 2024	Rendement portefeuille	Rendement benchmark
	(in %)	(in %)	(in %)	(in %)
matchingportefeuille	20	20	-0,3	6,6
swaps, staatsobligaties, liquiditeiten	20	20		
rendementsportefeuille	80	80	9,1	10,0
aandelen ontwikkelde landen	31,5	31,5	21,1	23,0
aandelen opkomende landen	3,5	3,5	11,3	14,7
niet-genoteerd onroerend goed ¹	12,5	12,5	2,7	2,8
beursgenoteerd onroerend goed	2,5	2,5	11,6	7,7
infrastructuur ²	0	0	-14,8	-14,8
vastrentende waarden bedrijfsobligaties	12,5	12,5	4,9	4,6
vastrentende waarden hypothecaire leningen	10	10	5,7	5,7
vastrentende waarden hoogrentende landen	5	5	5,0	8,8
vastrentende waarden hoogrentende onderhandse leningen	2,5	2,5	6,7	8,3
totaal ³	100	100	7,1	9,7

¹ Bij illiquide categorieën, zoals niet-genoteerd onroerend goed, hypotheek en infrastructuur, wordt op jaarbasis het rendement van de benchmark gelijkgesteld aan dat van de portefeuille.

² Per ultimo 2024 is de allocatie naar infrastructuur 0,2%. Deze belegging wordt afgebouwd.

³ Inclusief valuta-afdekking.

Matchingportefeuille: afdekking renterisico

Pensioenkring Arcadis loopt via de waardering van zijn technische voorzieningen ("verplichtingen") een risico bij

veranderingen in de rente. Dit renterisico wordt voor 85% afgedekt op basis van de marktrente. De feitelijke afdekking per ultimo 2024 bedroeg 85,1%. Die afwijking valt binnen de toegestane bandbreedte. De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen ook beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheeklen aan de afdekking bij.

In 2024 is de swaprente over alle looptijden gedaald, waardoor het resultaat van het af te dekken deel van de verplichtingen (6,6%) positief was. De matchingportefeuille had een rendement van -0,3%. Het rendement van de matchingportefeuille is daarmee achtergebleven bij de benchmark. De voornaamste reden voor de relatieve underperformance (-6,9 procentpunt) ten opzichte van de benchmark is de fors gestegen kredietopslag van staatsobligaties ten opzichte van de swaprentes. De impact van het curvebeleid is in 2024 beperkt geweest. Verder wordt het resultaat beïnvloed doordat een bandbreedte is vastgesteld waarbinnen de renteafdekking mag bewegen.

In 2024 is besloten om het renterisico voor Pensioenkring Arcadis voor 85% af te dekken in verhouding tot de verplichtingen met het oog op het beschermen van de dekkingsgraad in de transitie naar de Wtp. Bij de verhoging van de renteafdekking van 70% naar 85% per eind november 2024 is het curvebeleid omgezet naar een vlakke afdekking over de rentecurve. Doordat het renterisico niet volledig werd afgedekt in verhouding tot de dekkingsgraad, bewoog de dekkingsgraad mee met de rentebewegingen. Dit effect droeg in 2024 negatief bij aan de dekkingsgraad. In de paragraaf Risicomanagement hebben we de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentebewegingen in een tabel in beeld gebracht.

Rendementsportefeuille

Het rendement van de rendementsportefeuille bedroeg in 2024 9,1%. Daarmee bleef het achter bij het benchmarkrendement van 10,0%. Alle beleggingscategorieën hebben positief bijgedragen aan dit rendement, behalve infrastructuur, en dan met name aandelen ontwikkelde landen. Tegelijkertijd heeft de categorie aandelen ontwikkelde markten de grootste contributie geleverd aan de underperformance van de rendementsportefeuille ten opzichte van de benchmark.

Eind 2023 hebben we besloten om de strategische regioverdeling voor de categorie aandelen met 80% ontwikkelde landen en 20% opkomende landen te wijzigen naar respectievelijk 90% en 10%. Die keuze was met name gebaseerd op geopolitieke risico's en een ongewenste concentratie naar China en Taiwan. Deze wijziging is begin 2024 geïmplementeerd. Binnen aandelen ontwikkelde landen is de strategische regioverdeling ongewijzigd: 50% Noord-Amerika, 40% Europa en 10% Pacific.

Aandelen ontwikkelde landen

De afgelopen jaren hebben we stappen gezet in het doorvoeren van het MVB-beleid, specifiek ten aanzien van de Sustainable Development Goals (SDG's) en CO₂-reductie. Hierdoor beleggen we bijvoorbeeld meer in gezondheidszorg en minder in energiebedrijven. We vergelijken onze resultaten met een aandelenindex (een brede benchmark) waardoor de impact van ESG-beleid inzichtelijk kan worden gemaakt.

De categorie aandelen ontwikkelde landen behaalde in 2024 een rendement van 21,1% versus 23,0% in de benchmark: een negatief relatief resultaat van 1,9 procentpunt ten opzichte van de benchmark vanwege de ESG-factor. Begin 2024 bestond de portefeuille aandelen ontwikkelde landen voor 80% uit twee passieve aandelenfondsen en voor 20% uit twee actieve ESG-aandelenmanagers met een specifieke ESG-opdracht. Beide passieve aandelenfondsen hebben in 2024 beter gepresteerd dan de benchmark dankzij de positieve bijdrage van de ESG-factor. Daarentegen hebben de beide actieve ESG-aandelenmanagers een sterke underperformance laten zien ten opzichte van de brede benchmark, voornamelijk doordat ze niet in de grote technologiebedrijven (de 'Magnificent Seven') waren belegd. Halverwege 2024 is afscheid genomen van een van de actieve ESG-managers, vanwege de interne teamdynamiek met te veel focus op het maken van impact en te weinig op fundamentele aandelenanalyse in combinatie met tegenvallende resultaten. Dit is herbelegd in het passieve wereldwijde aandelenfonds.

Aandelen opkomende landen

De categorie aandelen opkomende landen kende een positief absoluut resultaat van 11,3%. Ten opzichte van de brede benchmark (14,7%) werd een negatief relatief resultaat geboekt van -3,4%. Sinds eind juli 2022 wordt een indexbeleggingsfonds ingezet dat nadrukkelijker rekening houdt met onze specifieke keuzes op het gebied van MVB (de SDG's en CO₂-reductie). Deze underperformance is te verklaren door de uitsluiting van enkele grote

technologiebedrijven (op basis van controverses en relatief hoge emissies) die het in 2024 goed hebben gedaan en het overwegen van andere technologiebedrijven die het minder goed hebben gedaan.

Onroerend goed en infrastructuur

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van beursgenoteerd vastgoed, terwijl de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het rendement van de categorie beursgenoteerd vastgoed was positief, met in Amerika een sterker resultaat dan in Europa. De categorie beursgenoteerd vastgoed wordt ingevuld met een wereldwijd passief beleggingsfonds, dat een positief resultaat van 11,6% liet zien. Ten opzichte van de benchmark (7,7%) kende dit fonds een outperformance van 3,9 procentpunt vanwege de positieve bijdrage van de ESG-factor.

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Hierdoor was niet-beursgenoteerd vastgoed gedurende 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende geherwaardeerd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. In 2024 trad cyclisch herstel op in de Europese vastgoedmarkt. De prijssherziening is nu grotendeels achter de rug. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief. Niet-genoteerd vastgoed liet in 2024 een rendement van 2,6% zien.

In 2024 heeft de beleggingscategorie infrastructuur een negatief resultaat van -14,8% genoteerd. Dit betreft een kleine restpositie in de portefeuille. Door de lage weging van 0,20% in de portefeuille was de bijdrage aan het portefeuilleresultaat zeer gering.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille (bestaande uit bedrijfsobligaties, hypotheekleningen en hoogrentende landen) rendeerde in 2024 grotendeels in lijn met de benchmark, behalve de categorie hoogrentende landen. Staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan de veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. De voornaamste reden daarvoor was de stijging in de langere rentes, wat het rendement van staatsobligaties drukte. De categorie hoogrentende landen liet een positief resultaat van 5,0% zien versus 8,8% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -3,8 procentpunt komt doordat landen met een kredietrating van CCC, die het afgelopen jaar aanzienlijk beter presteerden dan de benchmark, worden uitgesloten vanwege slechte verhandelbaarheid.

Bedrijfsobligaties rendeerden met 4,9% goed vanwege een lagere rentestijging voor de kortere looptijden en een daling in de risico-opslagen. Ook het rendement op de categorie hypotheekleningen was goed (5,7% over 2024) vanwege een daling van de risico-opslag van hypotheekleningen. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere blootstelling aan de Amerikaanse dollar. De categorie Europese bankleningen liet een positief resultaat van 6,7% zien versus 8,3% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -1,6 procentpunt was het gevolg van teleurstellende kredietselectie en herstructurering van de onderliggende leningen.

Valuta-afdekking

Voor Pensioenkring Arcadis dekten we in 2024 het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% af. In 2024 is de euro sterker geworden ten opzichte van zowel de dollar als het Britse pond. Zodra de euro sterker wordt ten opzichte van externe valuta zullen die beleggingen omgerekend naar euro's in waarde dalen. Doordat het valutarisico voor 75% wordt afgedekt, wordt zo'n waardedaling grotendeels gedempt.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Voor de categorieën aandelen, beursgenoteerd onroerend goed, bedrijfsobligaties, hypotheekleningen en staatsobligaties ontwikkelde en opkomende landen beleggen we in oplossingen die rekening houden met ons MVB-beleid. Hiermee sluiten we uit: beleggingen in controversiële wapens, tabak, de grootste CO₂-uitstoters en bedrijven die in strijd met de United Nations Global Compact opereren of een slechte governance hebben. Ook beleggen we niet in landen met een ondemocratisch regime of in landen waar mensenrechten worden geschonden conform onafhankelijke kaders. Deze kaders worden beschreven in ons landenbeleid. Ze hebben met name betrekking op de categorie

staatsobligaties opkomende landen. Het landenbeleid is onderdeel van ons MVB-beleid. Het is te vinden op onze website, www.hnpf.nl.

Begin 2024 hebben we een verbeterstap gemaakt in de categorie aandelen opkomende landen. Vanuit ESG risicobeheer, dat oog heeft voor de belangrijkste duurzaamheidsrisico's in de portefeuille, kwam naar voren dat we in deze categorie meer zouden moeten doen. Zo werden binnen aandelen opkomende landen nog geen staatsondernemingen in controversiële landen uitgesloten, wat niet in lijn is met het landenbeleid. Ook vonden we het aantal beleggingen met een MSCI ESG CCC-rating niet passend vanuit het oogpunt van ESG-risicobeheer, vanwege issues rondom CO₂-uitstoot, bedrijfsethiek (fraude) en werkomstandigheden. Het passieve beleggingsfonds voor aandelen opkomende landen is om die reden begin 2024 verkocht. Hierdoor sluit de gehele invulling van aandelen opkomende landen nu aan bij het MVB-beleid en het landenbeleid.

CO₂-reductiedoelstelling

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een CO₂-reductiedoelstelling vastgesteld waarbij we de Climate Transition Benchmark (CTB) van de Europese Unie als richtlijn hanteren voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed tezamen. Dat houdt in dat de CO₂-uitstoot van de portefeuille ten opzichte van de brede marktindices (bijvoorbeeld de MSCI Wereld index) met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van basisjaar 2019. Daarna geldt een reductiedoel van ten minste 7% per jaar tot 2050, in lijn met de klimaatdoelstellingen van Parijs.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen voor de kring per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatieverschaffing over duurzaamheid. Ook pensioenfondsen vallen daaronder. Doel van de wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen over duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in onze beleggingsbeslissingen.

De pensioenregeling van Pensioenkring Arcadis kwalificeert zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als een lichtgroen, of zogenaamd artikel 8-pensioenproduct onder de Europese SFDR-wetgeving, ofwel als een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken. De fondsen waarin de kring belegt, hebben ook elk een eigen SFDR-classificatie. Een overzicht per beleggingscategorie is opgenomen in het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50. Een kringspecifiek overzicht nemen we op in het MVB-jaarverslag 2024.

Wij gaan in 2025 verder met aanscherping en implementatie van het MVB-beleid. Onze plannen staan beschreven in de paragraaf over Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50.

Kostentransparantie

Voor de uitvoering van de regeling voor Pensioenkring Arcadis maken we diverse kosten. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor vermogensbeheer.

Wij zijn transparant over de kosten die wij maken voor de pensioenuitvoering. In onderstaande toelichting op de uitvoeringskosten nemen wij de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM als uitgangspunt.

Administratieve uitvoeringskosten

De administratieve uitvoeringskosten voor Pensioenkring Arcadis bedragen voor 2024 € 1.992 duizend (2023: € 1.824 duizend).

De belangrijkste oorzaak van deze stijging zijn de (incidentele) kosten voor overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. De administratiekostenvergoeding van de kring steeg met name door indexering van het tarief. De governancekosten

voor bestuur en bestuursbureau stegen door het vervallen van het introductietarief per 1 juli 2023. Door voltooiing van de afschrijving op implementatiekosten daalden de overige kosten.

De AFM beveelt aan de kosten zo mogelijk te vergelijken met andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang en complexiteit en met een vergelijkbaar serviceniveau. Wij hebben een uitgebreide analyse gedaan en zijn hierbij tot het inzicht gekomen dat dit hiervoor in openbare bronnen onvoldoende betrouwbare en gedetailleerde informatie beschikbaar is. De kosten van het laten uitvoeren van een eigen benchmark onderzoek zijn aanzienlijk en levert in onze ogen op dit moment onvoldoende extra informatie op om deze kosten te rechtvaardigen.

Wij hebben aandacht voor de beheersing van de kosten. Door de kosten van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de hogere eisen die aan ons worden gesteld vanuit de toezichthouders verwachten wij de komende jaren een hoger kostenniveau.

Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening. Voor hen worden echter wel kosten gemaakt. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	870	843
Certificerend actuaris	24	33
Adviserend actuaris	62	70
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	62	30
Belanghebbendenorgaan	42	34
Ondersteuning BO en werkgever (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	54	82
Toezichtkosten (DNB/AFM)	93	112
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	390	316
Overige kosten	37	148
Aan beleggingen toegerekende kosten	-195	-158
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	1.439	1.510
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	553	59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	255
Subtotaal incidentele kosten	553	314
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.992	1.824
Berekening kosten per deelnemer:	2024	2023
Aantal actieve deelnemers	2.197	2.356
Aantal pensioengerechtigden	2.725	2.751
Totaal aantal deelnemers	4.922	5.107
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	292	296
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	405	357

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor Pensioenkring Arcadis zijn uitgekomen op € 5.372 duizend, een daling van € 148 duizend ten opzichte van 2023 (€ 5.520 duizend). Het gemiddeld belegd vermogen is met 5,7% toegenomen en bedroeg in 2024 € 1,21 miljard tegenover € 1,15 miljard in 2023. Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen de totale kosten vermogensbeheer 0,44%, een daling van 0,04 procentpunt ten opzichte van 2023 (0,48%). De kosten voor vermogensbeheer zijn in de tabel hieronder gespecificeerd.

2024	Beheerkosten en overige kosten	Transactiekosten inclusief aan- en verkoopkosten	Totaal	Percentage van het gemiddeld totaal belegd vermogen
Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten			
Vastgoed	1.337	165	1.502	0,12%
Aandelen	459	345	804	0,07%
Infrastructuur	6	0	6	0,00%
Vastrentende waarden	885	194	1.079	0,09%
Overige beleggingen				
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	2.687	704	3.391	0,28%
Kosten overlay (LDI-gerelateerde) beleggingen ¹	501	188	689	0,06%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	3.188	892	4.080	0,34%
	Overige kosten			
Kosten vermogensbeheer bestuur en bestuursbureau	197		197	0,02%
Kosten fiduciair beheer	964		964	0,08%
Bewaarloon	31		31	0,00%
Advieskosten vermogensbeheer				
Overige kosten	100		100	0,01%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	1.292		1.292	0,11%
Totaal kosten vermogensbeheer	4.480		5.372	0,44%

1 Kosten overlay beleggingen zijn kosten voor LDI-gerelateerde beleggingen, inclusief beleggingsinstrumenten, die worden gebruikt voor LDI-uitvoering.

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer zijn vastgesteld op lookthroughbasis. Ze bestaan uit zowel directe kosten (zichtbare kosten die op factuurbasis worden betaald) als uit indirecte kosten (niet zichtbare kosten voor vermogensbeheer of transacties, die verwerkt zijn in het rendement). Deze totale kosten zijn gedaald van 0,48% in 2023 naar 0,44% in 2024.

De totale kosten voor vermogensbeheer van 0,44% in 2024 zijn onder te verdelen in drie componenten: (1) beheerkosten (0,26%), (2) overige vermogensbeheerkosten (0,11%) en (3) transactiekosten (0,07%).

- **Beheerkosten**

De beheerkosten zijn de kosten voor het portefeuillebeheer door vermogensbeheerders ofwel de lopende kosten voor alle beleggingsfondsen in de portefeuille. In de lopende kosten zijn eventuele kortingen (rebates) al verrekend. Als maatstaf voor de beheerkosten van de beleggingsfondsen wordt de Ongoing Charges Figure (OCF) gehanteerd. De OCF bevat de beheervergoeding plus administratiekosten, accountantskosten, custodykosten, kosten voor securities lending etcetera die door het beleggingsfonds worden gemaakt. Beleggingsfondsen publiceren de OCF in het jaarverslag. Voor nieuwe fondsen waarvoor nog geen OCF beschikbaar is, wordt een schatting gebruikt. Indien een beleggingsfonds geen OCF maar een total expense ratio (TER) rapporteert, wordt deze maatstaf gebruikt.

De beheerkosten in 2024 bedroegen € 3.187 duizend, een daling van € 85 duizend ten opzichte van 2023 (€ 3.272

duizend). Ten opzichte van 2023 (0,28%) zijn deze kosten als percentage van het vermogen in 2024 met 0,02 procentpunt gedaald naar 0,26%. Dit komt door verkoop van een actief aandelenfonds medio 2024 met een relatief hoge beheerfee.

- Overige vermogensbeheerkosten

Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor onder andere vermogensbeheer door het pensioenfonds en het bestuursbureau, de bewaarbank, de beleggingsadministratie en het fiduciair management. Deze overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2024 € 1.293 duizend. Ze zijn in dat jaar gedaald met € 255 duizend ten opzichte van € 1.548 duizend in 2023. Als percentage van het gemiddeld belegd vermogen van de kring zijn de overige vermogensbeheerkosten van 0,11% gedaald ten opzichte van 2023 (0,13%).

- Transactiekosten

De transactiekosten bestaan uit gefactureerde toe- en uittredingskosten en aan- en verkoopkosten van individuele titels. De transactiekosten bedroegen in 2024 € 892 duizend (2023: € 700 duizend), ofwel 0,07% van het vermogen. De transactiekosten zijn als percentage van het gemiddeld belegd vermogen gestegen ten opzichte van 2023 (0,06%).

Kosten	2024	2023	2022	2021
Beheerkosten	0,26%	0,28%	0,24%	0,23%
Overige kosten	0,11%	0,13%	0,11%	0,10%
Transactiekosten	0,07%	0,06%	0,11%	0,05%
Totaal	0,44%	0,48%	0,46%	0,38%

Het Nederlandse Pensioenfonds maakt jaarlijks een analyse van de vermogensbeheerkosten ten opzichte van de markt. De meest recente beschikbare informatie stamt uit 2023 en geeft het beeld dat de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten voor Pensioenkring Arcadis met 0,37% van het vermogen hoger zijn dan het APF-gemiddelde in de markt van 0,31% in 2023. In de pensioenmarkt zijn de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten gemiddeld 0,41% in 2023 (ca. 74 pensioenfondsen).

Het Nederlandse Pensioenfonds is met geen van zijn vermogensbeheerders een overeenkomst aangegaan waarin de beheervergoeding geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op het door de vermogensbeheerder behaalde beleggingsrendement, behalve met landbouwgrondenfonds Fagoed. Ook wordt niet belegd in hedgefondsen of grondstoffen. In bovenstaand kostenoverzicht zijn alleen de kostencategorieën opgenomen die daadwerkelijk zijn gemaakt.

Na afstemming met de fiduciair over de kosten voor vermogensbeheer voor deze kring in 2024 is het bestuur van mening dat het niveau van de gerapporteerde kosten en de ontwikkeling daarvan gedurende het verslagjaar passend zijn bij de omvang en karakteristieken van het vermogen van deze kring. Het pensioenfonds heeft een prudent beleggingsbeleid, waarmee het bestuur beoogt het aantal transacties te beperken en de kosten laag te houden. De ambitie van het bestuur blijft om de vermogensbeheerkosten in de komende jaren te verlagen.

Het bestuur wil op heldere en transparante wijze inzicht geven in de vermogensbeheerskosten die de kring maakt. Om die reden zijn in dit jaarverslag de kosten inzichtelijk gemaakt, in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Totale kosten

De relatie tussen de verschillende kengetallen wordt in onderstaande tabel uitgewerkt.

Totale kostenratio

2024	EUR	% gemiddeld belegd vermogen
Pensioenuitvoeringskosten	1.992	0,16%
Vermogensbeheerkosten	4.480	0,37%
Totale kosten	6.472	0,53%
Transactiekosten	892	0,07%

Risicomanagement

Risicohouding

De risicohouding van een fonds is volgens de wet “de mate waarin een fonds, na overleg met de vertegenwoordigers van werkgevers of werkgeversverenigingen, werknemers of werknemersverenigingen of beroepspensioenverenigingen en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico’s te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico’s kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.” De risicohouding van Pensioenkring Arcadis is bij aanvang van de kring door het bestuur van Het Nederlandse Pensioenfonds overgenomen.

De mate waarin Pensioenkring Arcadis risico’s accepteert, wordt kwantitatief uitgedrukt in twee maatstaven:

- een maximaal vereist eigen vermogen (dit betreft de risicohouding voor de korte termijn);
- ondergrenzen voor het pensioenresultaat (dit betreft de risicohouding voor de lange termijn).

Voor de vaststelling van de kortetermijnrisicohouding hebben we in 2022 een ALM-studie laten uitvoeren om inzicht te krijgen in het verwachte verloop van de financiële positie, de premie en de toeslagen in de komende jaren. Op basis van deze ALM-studie bedraagt het vereist eigen vermogen (VEV) gemiddeld 20,7%, binnen een bandbreedte afhankelijk van marktvolatiliteit van circa 19% tot 24%. Dat is geen vaste bandbreedte: de bandbreedte ademt mee met de ontwikkeling van de rente, omdat we een wijziging van het vereist eigen vermogen als gevolg van een renteverandering niet zien als een overschrijding van de kortetermijnrisicohouding.

Als kwantitatieve maatstaf voor de risicobereidheid op de lange termijn gelden drie grenzen in de haalbaarheidstoets. Wanneer de uitkomsten van de haalbaarheidstoets niet aan de grenzen voldoen, dan dient dit te worden gecommuniceerd aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden en zal het bestuur met de sociale partners het gesprek moeten voeren. De grenzen hebben zodoende een signaalfunctie.

Op basis van de aanvangshaalbaarheidstoets hebben wij de volgende grenzen vastgesteld:

- Vanuit de situatie waarbij de dekkingsgraad gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat ten minste gelijk te zijn aan 90%;
- Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat ten minste gelijk te zijn aan 85%;
- Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een slechtweersscenario (5e percentiel) 35% te bedragen.

Naar de mening van het bestuur zijn deze grenzen in lijn met de ambitie en de kwalitatieve risicohouding van Pensioenkring Arcadis.

Financieel crisisplan

Voor Pensioenkring Arcadis is een financieel crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn voor specifieke scenario’s de te nemen stappen en maatregelen weergegeven. Aan de hand van het plan kan het bestuur handelen indien zich een van deze specifieke scenario’s voordoet.

Risicomanagement

In de paragraaf Integraal risicomanagement is het algemene risicomanagementproces beschreven. Dit proces is zowel op de stichting van toepassing als op elke kring. Deel van het risicomanagementproces is een risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS. Wij hebben daarin 42 risico's beschreven, gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's gelden op kringniveau. Ze worden hieronder toegelicht voor Pensioenkring Arcadis.

Financiële risico's

Binnen de kringen zijn financiële risico's geïdentificeerd gebaseerd op FIRM. De inschatting van het risico kan per kring verschillen op basis van de specifieke kenmerken van de betreffende kring. Met betrekking tot Pensioenkring Arcadis gelden risicoschattingen per risico, waarbij het brutorisico de inschatting is vóór het treffen van beheersmaatregelen en de netto-inschatting geldt nadat beheersmaatregelen genomen zijn.

Ieder kwartaal vindt een Risk Control Self-Assessment plaats, waarbij alle risico's beoordeeld worden op wijzigingen in de bruto-inschatting en de werking van de beheersmaatregelen om naar nettorisico's te komen.

Toelichting financiële risico's

Renterisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat ontwikkelingen in de rente een ongewenst effect hebben op de dekkingsgraad door een mismatch in rentegevoeligheid van de beleggingen versus rentegevoeligheid van de verplichtingen."

Onder het Financieel Toetsingskader (FTK) dat per 2007 is ingevoerd, is het verschil in renterisico tussen beleggingen en verplichtingen van belang. Dit wordt veroorzaakt door het verschil in de gemiddelde looptijd van de beleggingen (kort) versus de verplichtingen (lang). Hierdoor zijn verplichtingen meer rentegevoelig. Dat leidt tot een risico voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad in het geval de rente daalt.

We beheersen dit risico door het renteafdeckingsbeleid, dat door het toevoegen van beleggingen met lange looptijden is gericht op het reduceren van het renterisico tussen beleggingen en verplichtingen. De afdekking vindt plaats op basis van de zuivere RTS, dus zonder toepassing van de UFR. Voor het gewenste renteafdeckingsniveau is het noodzakelijk om derivaten (onder andere renteswaps) in te zetten. Het beleid voor het gebruik van derivaten hebben wij vastgelegd in het beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Valutarisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico op ongewenste effecten van fluctuaties in de koersen van vreemde valuta."

We beheersen dit risico door het valuta-afdeckingsbeleid, dat is gericht op het reduceren van het valutarisico. In Pensioenkring Arcadis wordt het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% afgedekt. De afdekking wordt gerealiseerd via een portefeuille van valutatermijncontracten; derivaten waarmee op termijn valuta's kunnen worden ge- of verkocht. Het valutarisico voor zakelijke waarden in opkomende markten wordt niet afgedekt.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Inflatierisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat door inflatie de pensioenaanspraak aangetast wordt."

De toeslag is voorwaardelijk, dus strikt genomen is er geen inflatierisico. Binnen Pensioenkring Arcadis heeft Het Nederlandse Pensioenfonds de ambitie om als toeslag de prijsinflatie toe te kennen.

Marktrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat de waarde van de beleggingen daalt als gevolg van veranderingen in de marktfactoren."

Beleggingscategorieën met een hoog risico, zoals zakelijke waarden, stijgen en dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Dit risico wordt enerzijds geaccepteerd omwille van het behalen van rendement en anderzijds zo veel mogelijk beheerst door de beleggingen te spreiden over meerdere markten.

Het beleid op het gebied van marktrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid van iedere kring, op basis van een ALM-studie en goed huisvaderschap. In de vermogensbeheerovereenkomsten is vastgelegd door welke partij en op welke wijze (met spreiding en soorten beleggingen) het vermogen belegd dient te worden.

In de fiduciaire beheerovereenkomst ligt vast dat de fiduciair manager intensiever informatie verstrekt tijdens een financiële crisis. Daarnaast is in de overeenkomst vastgelegd dat de fiduciair manager in samenwerking met het bestuur en de beleggingsadviescommissie alternatieve maatregelen kan overwegen om schade en risico's tijdens een crisis te beperken.

Scenario's dekkinggraad voor markt- en marktrenterisico per eind 2024

In onderstaande tabel geven we de gevoeligheid van de dekkinggraad weer voor het rente- en aandelenrisico als die risico's zich gecombineerd voordoen. Daarin wordt verondersteld dat alle andere factoren onveranderd blijven. De aandelenrendementen worden hierbij schoksgewijs tussen de -25% en +25% aangepast. De rente wordt schoksgewijs tussen de -1% en +1% aangepast.

Gevoeligheidsanalyse dekkinggraad (toezicht, in %)			
	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden
Delta rente	-25%	0%	25%
-1,00%	99,0	111,6	124,3
-0,50%	101,3	115,2	129,2
0,00%	103,6	119,0	134,4
0,50%	106,2	123,0	139,8
1,00%	108,8	127,1	145,4

Wij schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Liquiditeitsrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat er onvoldoende liquide middelen voorhanden zijn om aan de kortetermijnverplichtingen te voldoen en dat de kring hierdoor onder andere gedwongen wordt om assets te verkopen."

Voor de korte tot middellange termijn is voorzien dat de premie-inkomsten van Pensioenkring Arcadis kleiner zijn dan de uitkeringen. Daardoor bestaat een liquiditeitsrisico dat dient te worden beheerst. Hierbij gaat het erom dat Pensioenkring Arcadis tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. De portefeuille is bovendien grotendeels belegd in dagelijks of wekelijks verhandelbare beleggingen.

Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en de inzet van rente- en valutaderivaten houden wij rekening met stressscenario's en periodiek wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Pensioenkring Arcadis bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. Indien het liquiditeitsrisico te groot wordt, moeten we overwegen om de portefeuille aan te passen.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Kredietrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Kredietrisico (ofwel tegenpartijrisico) is het risico dat tegenpartijen niet aan hun overeengekomen verplichtingen ten opzichte van Pensioenkring Arcadis kunnen voldoen."

Pensioenkring Arcadis loopt kredietrisico in de beleggingsportefeuille door de staats- en bedrijfsobligaties waarin wordt belegd en de aangegane swaps met tegenpartijen. Alleen partijen met een degelijke kredietwaardigheid worden daarom als tegenpartij bij een derivatentransactie geaccepteerd.

We nemen de volgende maatregelen om het kredietrisico te beperken:

- Periodiek wordt geïnventariseerd met welke tegenpartijen Het Nederlandse Pensioenfonds zakendoet. We stellen vast of en in welke mate een eventueel faillissement van deze partijen, of een samenloop van faillissementen, Pensioenkring Arcadis raakt;
- Voor de dienstverlening door vermogensbeheerders zijn standaardcontracten inclusief duidelijke opdrachtverlening opgesteld;
- Indien noodzakelijk worden per (soort) tegenpartij en over het totaal limieten vastgesteld en wordt het stellen van onderpand vereist voor rente- en valutaderivaten;
- In rapportages en in de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de grootste concentratierisico's;
- Het beleid omtrent kredietrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Verzekeringstechnische risico's

Onze definitie voor dit risico is: "Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product."

De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

Wij verzekeren alleen risico's die de kring niet zelf kan dragen. De behoefte van Pensioenkring Arcadis is het grootst op het gebied van het nabestaandenpensioen en het arbeidsongeschiktheidspensioen. Voor Pensioenkring Arcadis past een herverzekeringcontract met een stoplossconstructie het beste.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Vooruitblik 2025

Financiële markten

In 2025 zijn de financiële markten sterk beïnvloed door het handelsconflict dat ontstond door de verhoging van importheffingen door de VS. In de eerste helft van 2025 drukte dit conflict een stempel op de wereldhandel en de geopolitieke verhoudingen. Het leidde tot toegenomen onzekerheid op de financiële markten wereldwijd.

Het conflict lijkt zich steeds meer te concentreren rond de twee economische grootmachten: de VS en China. De spanningen tussen deze twee landen kunnen verstrekende gevolgen hebben voor wereldwijde toeleveringsketens, met mogelijk hogere kosten, langere levertijden en verschuivingen in productiecapaciteit. Bedrijven zouden hierdoor kunnen besluiten hun blik te verleggen naar alternatieve markten in Azië of andere regio's. Ook sectoren en bedrijven in technologie en productie kunnen worden getroffen door hogere kosten en verstoringen in hun toeleveringsketens. Bovendien kunnen de effecten van de spanningen de valutamarkten raken. Zo is de dollar als traditionele 'veilige haven' al minder vanzelfsprekend geworden.

Stijgende importkosten en verstoringen in toeleveringsketens kunnen de inflatiedruk verder opvoeren. Centrale banken kunnen daardoor genoodzaakt worden de rente te verhogen om de inflatie te beteugelen. Tegelijkertijd kan de economische groei worden vertraagd als gevolg van hogere kosten en verminderde consumentenuitgaven. Hierdoor komen centrale banken in een lastig parket: ze moeten in hun rentebeleid balanceren tussen het bestrijden van inflatie en het ondersteunen van groei. Medio april heeft de ECB de depositorente met 0,25% verlaagd naar 2,25% om de Europese economie te stimuleren te midden van de handelsoorlog met de VS. Het was de zevende renteverlaging door de ECB sinds juni 2024.

Naar verwachting zullen de financiële markten in 2025 gevoelig blijven voor de politieke spanningen tussen de VS en China, en regionale conflicten zoals de situatie in Oekraïne.

Ontwikkeling financiële positie

Voor Pensioenkring Arcadis waren pensioenverlagingen in 2024 niet aan de orde. De actuele dekkingsgraad van de kring is in het eerste kwartaal van 2025 met 1,9% gestegen van 119,0% naar 120,9%. De beleidsdekkingsgraad is in het eerste kwartaal van 2025 gelijk gebleven op 121,6%.

Toeslagverlening 2025

In het huidige beleid van de kring is de dekkingsgraad van eind 2024 bepalend voor een besluit over eventuele (gedeeltelijke) indexatie op 1 juli 2025. In 2025 kunnen we geen gebruik meer maken van de versoepelde indexatieregels onder AMvB. We hebben bovendien besloten geen gebruik te maken van het transitie-FTK, waardoor toeslagverlening alleen kan plaatsvinden op basis van de regels in het FTK.

Eind 2024 bedroeg de beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Arcadis 119,0%. Het besluit over toeslagverlening wordt genomen na vaststelling van de jaarrekening.

Het nieuwe pensioenstelsel

In juli 2024 hebben sociale partners van Pensioenkring Arcadis een voorlopig besluit genomen over de nieuwe solidaire premieregeling en over het invaren van de opgebouwde pensioenen naar de nieuwe regeling. Nadat de Vereniging van Gepensioneerden Arcadis is gehoord, is het transitieplan vastgesteld en op de kringpagina gepubliceerd.

Na goedkeuring van het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht heeft definitieve besluitvorming plaatsgevonden. Het voornemen is om het invaardossier in het voorjaar van 2025 in te dienen bij De Nederlandsche Bank.

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Taak en werkwijze

Het belanghebbendenorgaan bestaat uit vertegenwoordigers namens de werkgever, de deelnemers en de gepensioneerden. Er zijn twee leden namens elke geleding, met dien verstande dat de wet het aantal zetels namens gepensioneerden maximeert op 25% van het totaal. Naast een formeel lid is ook een plaatsvervangend lid toegelaten tot het belanghebbendenorgaan. Het plaatsvervangend lid neemt deel aan de vergaderingen. Bij afwezigheid van het formele lid is het plaatsvervangend lid stemgerechtigd. Breun Breunissen, formeel lid namens de pensioengerechtigden, is voorzitter van het belanghebbendenorgaan.

Het belanghebbendenorgaan heeft verschillende bevoegdheden, die zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur en de raad van toezicht leggen verantwoording af aan de belanghebbendenorganen en de vergadering van belanghebbendenorganen over het beleid en de uitvoering hiervan. Het belanghebbendenorgaan beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van de jaarrekening, het jaarverslag en andere informatie en rapporteert over zijn bevindingen in het jaarverslag.

Het belanghebbendenorgaan heeft zowel advies- als goedkeuringsrechten bij de belangrijkste vraagstukken van de eigen pensioenkring. Het heeft bijvoorbeeld goedkeuringsrechten bij het premiebeleid, het strategisch beleggingsbeleid en het indexatie-/kortingsbeleid. In het nieuwe stelsel zijn daar de goedkeuringsrechten bij de risicodelingsreserve en toedelingsregels, de solidariteitsreserve, invaren en compensatie uit het vermogen bijgekomen. Adviesrechten zijn er onder meer bij het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst, de ABTN en de kringbegroting.

Verder bewaakt het belanghebbendenorgaan conform de wet en de Code Pensioenfondsen of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het belanghebbendenorgaan of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt. Het belanghebbendenorgaan waarborgt dat de leden ten opzichte van de achterban en van elkaar onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Ontwikkelingen in de samenstelling van het belanghebbendenorgaan

In 2023 is Frits Creemer gekozen als lid van het belanghebbendenorgaan namens de deelnemers. Het bestuur heeft Frits tot lid van het belanghebbendenorgaan benoemd onder voorbehoud van goedkeuring door De Nederlandsche Bank én onder voorbehoud van het behalen van het diploma Geschiktheid Pensioenfondsen op niveau A. Ellis Heijboer is in 2023 voorgedragen door de werkgever. Ellis is op 31 oktober 2023 door het bestuur benoemd onder voorbehoud van goedkeuring van De Nederlandsche Bank én onder voorbehoud van het behalen van het diploma Geschiktheid Pensioenfondsen op niveau A. Per 1 juli 2024 zijn beide nieuwe leden – na afronden van de opleiding en toetsing door DNB - lid geworden van het belanghebbendenorgaan.

Thema's belanghebbendenorgaan 2024

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan vier keer vergaderd over thema's aangaande Pensioenkring Arcadis. Daarnaast is vier keer vergaderd met het bestuur, één keer met de raad van toezicht en één keer met de raad van toezicht en het bestuur samen. Het belanghebbendenorgaan is ook bijeengekomen voor twee kennissessies en een zelfevaluatie. Een delegatie van het bestuursbureau woont de vergaderingen van het belanghebbendenorgaan standaard bij.

Nieuwe solidaire premiereregeling

Het jaar 2024 stond voor het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Arcadis voor een groot deel in het teken van de nieuwe solidaire premiereregeling. De beoogde ingangsdatum van de nieuwe pensioenregeling is 1 januari 2026. In kennissessies en bijpraatsessies is bijzondere aandacht besteed aan de inrichting van de nieuwe regeling, het invaren, de voorrangsregels en compensatie. Het belanghebbendenorgaan is meegenomen in alle afspraken tussen

sociale partners die zijn vastgelegd in het transitieplan. Met het bestuur is besproken hoe invulling wordt gegeven aan de gemaakte afspraken. Zo heeft in het voorjaar van 2024 een risicopreferentieonderzoek plaatsgevonden onder (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De uitkomsten zijn met het belanghebbendenorgaan besproken en vormen de basis voor de vaststelling van de risicohouding en het strategisch beleggingsbeleid. De deelnemers zijn op 30 oktober 2024 geïnformeerd via een webinar dat werd georganiseerd door Arcadis. De Vereniging van Gepensioneerden Arcadis (VGA) is in de gelegenheid gesteld om inbreng te geven (hoorrecht). Het transitieplan bevat de uitleg en verantwoording door sociale partners over de vraag waarom er sprake is van een evenwichtige transitie.

Invaren, compensatie en voorrangsregels

Met het belanghebbendenorgaan is besproken hoe de opgebouwde pensioenen van alle deelnemers en de ingegane pensioenen van de pensioengerechtigden overgaan naar de nieuwe regeling en hoe het totale kringvermogen wordt verdeeld over alle deelnemers, afhankelijk van de dekkingsgraad op de transitiedatum. Ook is gesproken over de verdeling van het onverdeeld vermogen (het deel van de dekkingsgraad boven de 100%), over de wettelijke reserves, compensatie voor actieve deelnemers en een solidariteitsreserve voor pensioengerechtigden, waarmee de kans op een verlaging van de uitkering wordt beperkt.

Strategisch beleggingsbeleid en toedelingsregels

Ook is in 2024 gesproken over het beleggingsbeleid in de nieuwe regeling en de mate van renteafdekking voor de verschillende leeftijdscategorieën. Het beleid wordt gebaseerd op het risicopreferentieonderzoek dat is gehouden onder alle deelnemers. De resultaten van dit onderzoek zijn met het belanghebbendenorgaan besproken.

Wtp-communicatie(plan)

In de afgelopen jaren zijn de deelnemers op regelmatige basis geïnformeerd over de ontwikkelingen met betrekking tot de nieuwe pensioenregeling. De deelnemers zijn in de gelegenheid gesteld om het webinar van sociale partners te bezoeken (of later via de kringpagina terug te kijken). In het webinar is informatie gegeven over het transitieplan. In de pensioenkranten en nieuwsbrieven is en wordt ook aandacht besteed aan de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en wat die voor de deelnemers betekent. In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen voor het Wtp-communicatieplan. Hierin worden de communicatiekernboodschappen verwoord, de doelgroepen en de in te zetten communicatiemiddelen.

Toeslagbesluit

Op 1 juli 2024 zijn de pensioenen van alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden verhoogd met 0,66%. De maatstaf voor de toeslag per 1 juli 2024 is de Consumentenprijsindex (CPI alle bestedingen, berekend over de maand december 2023 ten opzichte van de maand december 2022). Deze maatstaf bedraagt 1,21%. Vorig jaar kon nog gebruikgemaakt worden van de tijdelijke regels voor versoepeling van de indexatie. Deze regels golden niet meer in 2024. Dit betekent dat een volledige toeslag van 1,21% pas kan worden toegekend bij een dekkingsgraad van minimaal 138,5%. Dit is de grens voor toekomstbestendig indexeren. Omdat de beleidsdekkingsgraad op 1 januari 2024 123,7% bedroeg, was slechts een indexatie toegestaan van 0,66%. Omdat het bestuur hier het reguliere indexatiebeleid toepaste, was dit besluit niet adviesplichtig en is het belanghebbendenorgaan daarover alleen geïnformeerd.

Wijziging strategisch beleggingsbeleid

Met het dichterbij komen van de transitiedatum is het gewenst nadrukkelijker aandacht te besteden aan het verminderen van het renterisico. De renteafdekking bedroeg 60% van de rentegevoeligheid van de verplichtingen, gebaseerd op de ALM-berekeningen die in 2022 zijn uitgevoerd. Wij hebben goedkeuring gegeven aan het besluit om eind maart 2024 de rentehedge te verhogen naar 70% teneinde het risico van grote dekkingsgraaddalingen te verminderen. In november van 2024 hebben wij goedkeuring verleend om de renteafdekking verder te verhogen naar 85% met hetzelfde doel.

Reglementswijziging

De wijziging van grensbedragen 2024 zijn verwerkt in het pensioenreglement. Het belanghebbendenorgaan heeft daarover positief geadviseerd.

ABTN

In maart 2024 is de ABTN voor advies voorgelegd. Hierin zijn onder andere de fiscale grensbedragen

aangepast voor 2024, alsmede de waarderingsgrondslagen van de technische voorzieningen en de premie. Het belanghebbendenorgaan heeft daarover positief geadviseerd.

Vergoeding leden belanghebbendenorgaan

Het is aan de belanghebbendenorganen zelf om de vergoeding vast te stellen. De kringen van Het Nederlandse Pensioenfonds hebben verschillende beloningen afgesproken. In de vergadering van belanghebbendenorganen is daarom afgesproken het beloningsbeleid bij alle belanghebbendenorganen te agenderen. De SER-norm, waarop de vergoedingen waren gebaseerd, is in de afgelopen jaren niet geïndexeerd. Hierdoor gingen beloningen achterlopen. Daarnaast is geconstateerd dat de inzet van uren in de afgelopen periode is toegenomen. Op basis van een inventarisatie van uren is besloten met ingang van 2024 een nieuwe vergoeding vast te stellen. De vergadering van belanghebbendenorganen heeft ten aanzien van het beleid inzake beloningen positief geadviseerd over het besluit om met ingang van 1 januari 2025 in het beloningsbeleid een jaarlijkse indexatie vast te leggen van de vergoedingen van de belanghebbendenorganen en deze te baseren op de jaarlijkse WNT-indexatie. Het besluit hiertoe zal jaarlijks worden geagendeerd.

Kringbegroting

Het belanghebbendenorgaan heeft in 2024 positief advies gegeven over de kringbegroting voor 2025.

100-jarig bestaan Pensioenfonds Arcadis

Honderd jaar geleden, in 1924, werd Stichting Heidemij Pensioenfonds opgericht met 123 deelnemers. Het pensioenfonds groeide uit tot ruim 9.000 deelnemers in 2024 en een belegd vermogen van € 1,2 miljard. Al 100 jaar verzorgt ons pensioenfonds de oudedagsvoorziening voor (oud-)werknemers. Om die reden is in samenwerking met Arcadis, Katalys en de Vereniging van Gepensioneerden Arcadis een pensioenkrant over 100 jaar Pensioenfonds Arcadis gemaakt en hebben Arcadis en Katalys een event georganiseerd voor de deelnemers.

Reglement belanghebbendenorgaan aangepast

In verband met de invoering van de nieuwe Code Pensioenfonds en de Wet toekomst pensioenen is het reglement voor de belanghebbendenorganen aangepast. De belangrijkste wijziging is dat een lid van het belanghebbendenorgaan maximaal eenmaal kan worden herbenoemd. Als daarvoor aanleiding bestaat kan, op verzoek van het belanghebbendenorgaan, het aftredende lid door het bestuur voor een derde termijn van maximaal vier jaar worden benoemd als een derde benoeming kan worden onderbouwd.

Zelfevaluatie

In het najaar van 2024 heeft het belanghebbendenorgaan op een open manier gereflecteerd op het eigen functioneren. Het belanghebbendenorgaan is van mening dat de juiste vragen worden gesteld, passend bij de rol. Het belanghebbendenorgaan hecht eraan om af en toe goed uit te zoomen om overzicht te houden. Dit is belangrijk om te beoordelen of er voldoende comfort is over de objectiviteit en de volledigheid van de aangeboden informatie. Het is daarbij ook van belang om kennis van buiten te halen. Daarnaast is de wens uitgesproken om meer zichtbaarheid van het belanghebbendenorgaan te organiseren met als doel meer aandacht voor het thema pensioen te krijgen.

Adviezen en goedkeuringen belanghebbendenorgaan Pensioenkring Arcadis 2024

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan goedkeuring verleend aan het volgende voorgenomen besluit van het bestuur:

- verhoging van de renteafdekking van 60% naar 70% en later in 2024 van 70% naar 85%.

Over de volgende onderwerpen bracht het belanghebbendenorgaan in 2024 positief advies uit:

- bestuursverslag 2023;
- ABTN 2024;
- kringbegroting Pensioenkring Arcadis 2025;
- reglementswijziging 2024.

Bevindingen en oordeel

Bevindingen

Wij zijn uitgebreid betrokken geweest en hebben de juiste informatie gekregen om onze rol goed te kunnen vervullen en ons een oordeel te kunnen vormen over het handelen van het bestuur. De samenwerking met het bestuur en het bestuursbureau in 2024 was prettig. Ondanks de toename van het aantal kringen en de aandacht die hiernaar uitgaat, blijft er voldoende aandacht voor Pensioenkring Arcadis. Wij zijn goed meegenomen door het bestuur in alle zaken die spelen bij onze kring en we zijn op de juiste wijze door het bestuur geïnformeerd over alle relevante zaken die hebben gespeeld bij Het Nederlandse Pensioenfonds. Gezien de ontwikkelingen met betrekking tot de nieuwe pensioenregeling bij Arcadis zal 2025 voor een groot deel in het teken staan van goedkeuring en implementatie.

Oordeel

Het fonds is de afgelopen jaren gegroeid met nieuwe kringen. De focus ligt nu op een goede overstap van alle partijen naar het nieuwe pensioenstelsel. Als belanghebbendenorgaan worden wij goed meegenomen in dit proces voor onze eigen kring. Wij zijn van mening dat het jaarverslag 2024 een juiste weergave is van het gevoerde beleid en van de door het bestuur genomen besluiten. Wij zijn blij dat wij samen met het bestuur en onze voorgangers al 100 jaar medeverantwoordelijk mogen zijn voor een goede pensioenregeling voor onze deelnemers.

Met het bestuur hebben wij de kosten voor de pensioenuitvoering besproken. Wij zijn positief over de daling van de kosten per deelnemer. Ook de overgang naar DION is soepel verlopen. Aandachtspunten zijn de oplopende kosten voor de overgang naar het nieuwe stelsel, de snelheid en kwaliteit van de dienstverlening naar de deelnemers en het beleggingsrendement in relatie tot de benchmark.

Op 21 mei 2025 heeft de raad van toezicht verantwoording aan ons afgelegd. Door de goede samenwerking met alle partijen, bestuur, de raad van toezicht en bestuursbureau, hebben wij onze werkzaamheden goed kunnen uitvoeren. Wij hopen dit in de komende periode op dezelfde wijze te kunnen voortzetten.

Amersfoort, 21 mei 2025

Breun Breunissen, voorzitter
Frits Creemer
Ellis Heijboer
Fer Saelman
Marcel Stuart
Gabe van Wijk, vicevoorzitter

Reactie van het bestuur

Op 21 mei 2025 hebben wij met het belanghebbendenorgaan gesproken over het oordeel 2024.

Het jaar 2024 was belangrijk in de voorbereiding op de overgang naar de nieuwe regeling. Gezamenlijk hebben wij een goede basis gelegd voor de nieuwe regeling in 2026. Veel besluiten zijn genomen en het invaardossier is bij DNB ingediend. De kennissessie en vergaderingen verliepen prettig. Wij hechten zeer aan onze goede samenwerking en waarderen de wijze waarop het belanghebbendenorgaan in 2024 heeft gefunctioneerd en de taken heeft uitgeoefend. Onze dank gaat ook uit naar de voorzitter van het belanghebbendenorgaan, die tevens in zijn rol als voorzitter van de vergadering van belanghebbendenorganen het overleg van alle voorzitters van onze kringen aanstuurt.

Bestuursverslag Pensioenkring Cargill Bioindustrial

Algemene informatie

De doelstelling van Het Nederlandse Pensioenfonds is het verzorgen van pensioenen voor deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. Per 1 juli 2023 zijn de opgebouwde aanspraken van Pensioenfonds Croda in liquidatie overgebracht naar Het Nederlandse Pensioenfonds. In de Pensioenkring Cargill Bioindustrial bouwen werknemers die in dienst zijn bij Cargill Bioindustrial B.V. en voor wie de cao Croda Nederland van toepassing is pensioen op.

Alle in dit hoofdstuk genoemde bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Belanghebbendenorgaan

De belanghebbendenorganen van al onze kringen bestaan uit vertegenwoordigers van deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers.

Samenstelling belanghebbendenorgaan Pensioenkring Cargill Bioindustrial op 31 december 2024

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
C. van 't Hof	voorzitter namens de werkgever	1 ^e	1-7-2027	1969	m
W. Keijzer	lid namens de werkgever	1 ^e	1-7-2025	1957	m
I. van Kruistum	lid namens de werknemers	1 ^e	1-7-2026	1978	v
N.H. Man	lid namens de gepensioneerden	1 ^e	1-7-2027	1947	m
J.T. Müller	plaatsvervangend voorzitter namens de werknemers	1 ^e	1-7-2025	1962	m
C. Peeperkorn	lid namens de werkgever	1 ^e	1-7-2026	1961	m

Alle leden zijn gestart op 1 juli 2023. Bij aanvang is een rooster van aftreden vastgesteld zodat voorkomen wordt dat op een zeker moment alle leden van het belanghebbendenorgaan tegelijk aftreden. Dit leidt ertoe dat meerdere leden een eerste termijn hebben die korter is dan de gebruikelijke vier jaar.

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan in zijn eerste volledige jaar van bestaan drie keer zelfstandig vergaderd, drie keer met het bestuur en twee keer met de raad van toezicht. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan deelgenomen aan twee kennissessies van het pensioenfonds en een eigen kennissessie georganiseerd over de Wtp.

Pensioenparagraaf

Kenmerken regeling

De aangesloten werkgevers kunnen binnen de kaders van Het Nederlandse Pensioenfonds en de kring de details van hun pensioenregeling invullen. Hieronder volgt een korte samenvatting van deze kaders. De precieze inhoud van de pensioenregelingen is opgenomen in het pensioenreglement.

Belangrijkste kenmerken pensioenregelingen Pensioenkring Cargill Bioindustrial in 2024

Betreft	Invulling
Type regeling – Basispensioen	Voorwaardelijke middelloonregeling met het karakter van een collective defined contribution-regeling.
Pensioendatum	68 jaar. De mogelijkheid wordt geboden om eerder met pensioen te gaan, hetgeen zes maanden van tevoren aangegeven moet worden; de vroegste pensioenleeftijd is 55 jaar.
Pensioengevend salaris (fulltime)	Twaalf maal het maandsalaris per 1 januari, verhoogd met de vakantietoeslag, ADV-toeslag voor (assistent-)managers, ploegentoeslag, afbouw ploegentoeslag en eventueel andere loonbestanddelen. Het pensioensalaris is gemaximeerd op € 59.845 in 2024.
Franchise (opbouwgedeelte)	De franchise (2024: € 17.545) wordt jaarlijks per 1 januari vastgesteld en bedraagt vanaf 1 januari 2024 100/75e van het per 1 januari van het betreffende jaar op jaarbasis geldende AOW-bedrag voor een AOW-gerechtigde die gehuwd is met een andere AOW-gerechtigde. De franchise zal nooit lager zijn dan op grond van fiscale wetgeving is toegestaan.
Pensioengrondslag (basis, fulltime)	Pensioengevend salaris minus franchise.
Opbouwpercentage ouderdomspensioen	Het opbouwpercentage is 1,845% per deelnemersjaar (2024). De feitelijke opbouw is afhankelijk van de toereikendheid van de premie.
Ouderdomspensioen	De deelnemer bouwt ieder kalenderjaar een pensioen op ter grootte van het opbouwpercentage vermenigvuldigd met de in het betreffende jaar geldende pensioengrondslag. De opbouw stopt bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.
Partnerpensioen	Het beoogde te bereiken partnerpensioen bedraagt 70% van het (bereikbaar) ouderdomspensioen dat de deelnemer had kunnen behalen indien hij/zij tot de AOW-gerechtigde leeftijd zou hebben deelgenomen. De feitelijke opbouw is afhankelijk van de toereikendheid van de premie. Het partnerpensioen geldt voor zowel gehuwde als niet gehuwde partners.
Wezenpensioen	Het beoogde te bereiken wezenpensioen bedraagt 20% van het partnerpensioen. De feitelijke opbouw is afhankelijk van de toereikendheid van de premie.
Uitkering wezenpensioen	Eindleeftijd van het wezenpensioen is 21 jaar. Het pensioen wordt verdubbeld bij volle wezen.
Toeslagverlening	Toeslagverlening is voorwaardelijk. Een eventuele toeslag vloeit voort uit het toeslagbeleid van Pensioenkring Cargill Bioindustrial.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid in de zin van WIA van ten minste 35% en/of in de zin van WAO van ten minste 15% meer wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk premievrij voortgezet op basis van zes klassen.
Aanvullende regeling	Vrijwillig aanvullend Anw-pensioen ter grootte van € 6.000 of € 12.000

Premiebeleid

Voor de financiering van de pensioentoezegging wordt premie geheven. De werkgever is aan Het Nederlandse Pensioenfonds een premie verschuldigd voor de pensioenopbouw en voor de risicodekking, alsmede voor de uitvoeringskosten. De werkgever voldoet aan zijn financiële verplichtingen door het betalen van de premie en eventuele overige kosten. Er is geen sprake van een bijstortingsverplichting, maar ook niet van een mogelijkheid van premiekorting of premierestitutie.

Kostendekkende premie

De door Het Nederlandse Pensioenfonds ontvangen premie voor de basispensioenregeling is toereikend als de premie gelijk is aan of hoger is dan de gedempte kostendekkende premie. Maandelijks wordt de feitelijke premie in rekening gebracht bij de werkgever, uitgaande van de geldende premiegrondslagen.

Op kringniveau stellen we een kostendekkende premie vast zoals bedoeld in artikel 128 van de Pensioenwet op basis van de volgende elementen:

1. koopsom voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioentoezegging;
2. solvabiliteitsopslag over premieonderdeel 1;
3. opslag voor uitvoeringskosten;
4. koopsom voor voorwaardelijke onderdelen van pensioentoezegging met inachtneming van de geformuleerde ambitie en de wijze van financieren.

Daarbij geldt het volgende:

- onderdeel 1 is de actuariële benodigde premie voor de inkoop van de onvoorwaardelijke onderdelen uit het pensioenreglement berekend op basis van de nominale rentetermijnstructuur, zoals voorgeschreven door DNB. De vaststelling van deze koopsom geschiedt op basis van dezelfde actuariële grondslagen voor de bepaling van de technische voorzieningen. Voor de risicopremies met betrekking tot de nog niet opgebouwde aanspraken op (tijdelijk) partnerpensioen en premievrijstelling wegens arbeidsongeschiktheid in de basismodule wordt uitgegaan van de risicopremies voor de herverzekeraar;
- onderdeel 2 is een solvabiliteitsopslag die gelijk is aan het percentage vereist eigen vermogen over premieonderdeel 1. Gelet op het voorwaardelijke karakter en het ambitieniveau van het toeslagbeleid wordt in de premie geen structureel element opgenomen voor toeslagen en wordt hiervoor ook niet gereserveerd;
- onderdeel 3 is de opslag voor uitvoeringskosten. Bij de vaststelling of de feitelijke premie toereikend is, gaat het pensioenfonds voor de uitvoeringskosten uit van de begroting van de totale uitvoeringskosten voor het nieuwe jaar. Dit bedrag wordt verminderd met de vrijval uit de kostenvoorziening als gevolg van het verrichten van uitkeringen. Als bij het jaarwerk de definitieve kostendekkende premie wordt vastgesteld, rekening houdend met alle mutaties gedurende het jaar, wordt voor de opslag voor uitvoeringskosten uitgegaan van de werkelijke kosten;
- de feitelijke premie bevat geen onderdeel voor toeslagverlening. Bij de gedempte kostendekkende premie worden toeslagen echter wel (mede) ingerekend in de voorwaardelijke middelloonregeling.

Gedempte kostendekkende premie

Voor de vaststelling van de jaarlijkse pensioenopbouw stellen we een kostendekkende premie vast op basis van de hoogste uitkomst van de volgende twee berekeningen:

1. De gedempte premie waarbij de premie voor de voorwaardelijke middelloonregeling (CDC) wordt berekend op basis van een verwacht rendement gerelateerd aan het risicoprofiel van het pensioenfonds, rekening houdend met de wettelijke vereisten en de maximale parameters volgens het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds.
2. De kostendekkende premie gebaseerd op de twaalfmaands gemiddelde rente per 30 september, waarbij de opslagen voor solvabiliteit en toeslagverlening nihil zijn (dit is de “kostprijs van pensioen”).

De grondslagen voor deze berekeningen worden gepubliceerd in de ABTN.

Feitelijke premie

De feitelijke premie wordt berekend als een percentage van de som van de parttime gewogen pensioengevende salarissen van alle bij Pensioenkring Cargill Bioindustrial aangesloten werknemers. Het betreffende percentage was voor kalenderjaar 2024 19,6% (2025 19,6%). Het salaris voor de bepaling van de premie is afwijkend van het pensioengevend salaris voor de opbouw. Het salaris voor de berekening van de premie is fiscaal gemaximeerd.

Vanuit de feitelijke premie wordt een storting aan het weerstandsvermogen gedaan. Deze storting is gelijk aan de hiervoor beschreven feitelijke premie * 0,2% / (1+0,2%). De premie die getoetst wordt aan de (gedempte) kostendekkende premie is de feitelijke premie minus deze storting aan het weerstandsvermogen.

Als de feitelijke premie hoger is dan de kostendeekkende premie kan het bestuur besluiten (een deel van) het overschot in een premie-egalisatiepot te storten. In dat geval telt die storting niet mee als feitelijke premie in de wettelijke premietoetsing. Als de feitelijke premie lager is dan de kostendeekkende premie, wordt het tekort onttrokken aan het premie-egalisatiepot. De onttrekking telt mee als feitelijke premie in de wettelijke premietoetsing, maar kan niet leiden tot een negatief depot.

Premiebeleid 2025

Voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial maken we in de gedempte kostendeekkende premie gebruik van demping op basis van verwacht rendement. Dit verwacht rendement is opgebouwd uit een rendement op zakelijke waarden en een rendement op vastrentende waarden. Voor het rendement op vastrentende waarden gingen we uit van de rentetermijnstructuur (hierna: RTS) die is vastgeklekt op 30 september 2021. De RTS staat in principe voor een periode van vijf jaar vast. Het rendement op zakelijke waarden wordt bepaald op basis van de beleggingsmix van Pensioenkring Cargill Bioindustrial en de maximale rendementen zoals vastgesteld door de Commissie Parameters. Het rendement op zakelijke waarden is variabel en kan niet worden vastgeklekt voor een vergelijkbare periode. De Commissie Parameters heeft de maximale rendementen op zakelijke waarden naar beneden bijgesteld, waardoor de gedempte kostendeekkende premie vanaf 2024 zou gaan stijgen. Vanwege de aangepaste rendementen voor zakelijke waarden werd eenmalig toegestaan om de RTS in 2023 opnieuw vast te klikken. De opnieuw vastgeklekte RTS geldt voor de premiestelling in 2024 tot en met 2028, en uiterlijk tot aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Het belanghebbendenorgaan heeft in 2023 goedkeuring gegeven aan het besluit over het opnieuw vastzetten van de RTS. We hebben het premiebeleid in 2024 opnieuw getoetst. Die toets laat zien dat het premiebeleid in 2025 ongewijzigd kan blijven.

Het opbouwpercentage voor 2025 hebben we vastgesteld op 1,845%.

Toeslagbeleid

Binnen Pensioenkring Cargill Bioindustrial bestaat de mogelijkheid de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden jaarlijks per 1 juli te verhogen. De toeslag aan niet-actieve deelnemers zal vervolgens met terugwerkende kracht per 1 januari van dat jaar worden toegekend.

Toeslagverlening binnen Pensioenkring Cargill Bioindustrial is in beginsel voorwaardelijk. De toeslagverlening vindt uitsluitend plaats ten laste van het eigen vermogen van Pensioenkring Cargill Bioindustrial.

Voor actieve deelnemers is de jaarlijkse toeslagverlening maximaal gelijk aan het in de cao overeengekomen percentage van de loonontwikkeling van de aangesloten bedrijven. Voor inactieve deelnemers (gepensioneerden en gewezen deelnemers) is de jaarlijkse toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, afgeleid berekend over de maand juli van het laatst verstreken kalenderjaar ten opzichte van de maand juli van het daaraan voorafgaande jaar. Over de jaren 2021-2025 geldt een afwijkende toeslag voor de inactieve deelnemers. Deze wordt gelijkgesteld aan de toeslag voor actieve deelnemers.

Toeslagverlening in 2024

De toeslag per 1 januari 2024 was al verwerkt in de eindstand van 2023 en leidt derhalve niet tot een resultaat in 2024. De besluitvorming inzake de toeslag per 1 januari 2025 heeft pas in 2025 plaatsgevonden. We hebben daarnaast besloten tot een inhaaltoeslag per 1 augustus 2024. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Toeslagverlening en de paragraaf Inhaaltoeslag in het hoofdstuk Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad.

Wijzigingen reglementen en uitvoeringsovereenkomst

Het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst zijn per 1 januari 2024 aangepast op parameterniveau. Daarnaast is het premiegevend salaris aangepast aan de afspraken zoals de sociale partners die met Cargill Bioindustrial als werkgever overeengekomen zijn. Tevens is voor de toeslag en de premie voor 2025 aangesloten op het eerder geformuleerde beleid voor 2023.

Deelnemersonderzoek risicobereidheid

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we in het voorjaar van 2024 een onderzoek naar risico en

pensioen uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. Er deden 167 mensen mee aan het onderzoek. Dat is 25% van alle deelnemers en gepensioneerden. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld met sociale partners en besproken met het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers. Dat is onderdeel van de uitwerking van de solidaire premieregeling die zal gelden per 1 juli 2026.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit is het vermogen dat wij moeten aanhouden om de bedrijfsrisico's te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Pensioenkring Cargill Bioindustrial en het telt ook niet mee in de balans van Pensioenkring Cargill Bioindustrial. Periodiek toetsen we of door wijziging van het pensioenvermogen een overschot of tekort voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial ontstaat. Na die toets vindt eventueel aanzuivering van het saldo plaats.

Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad

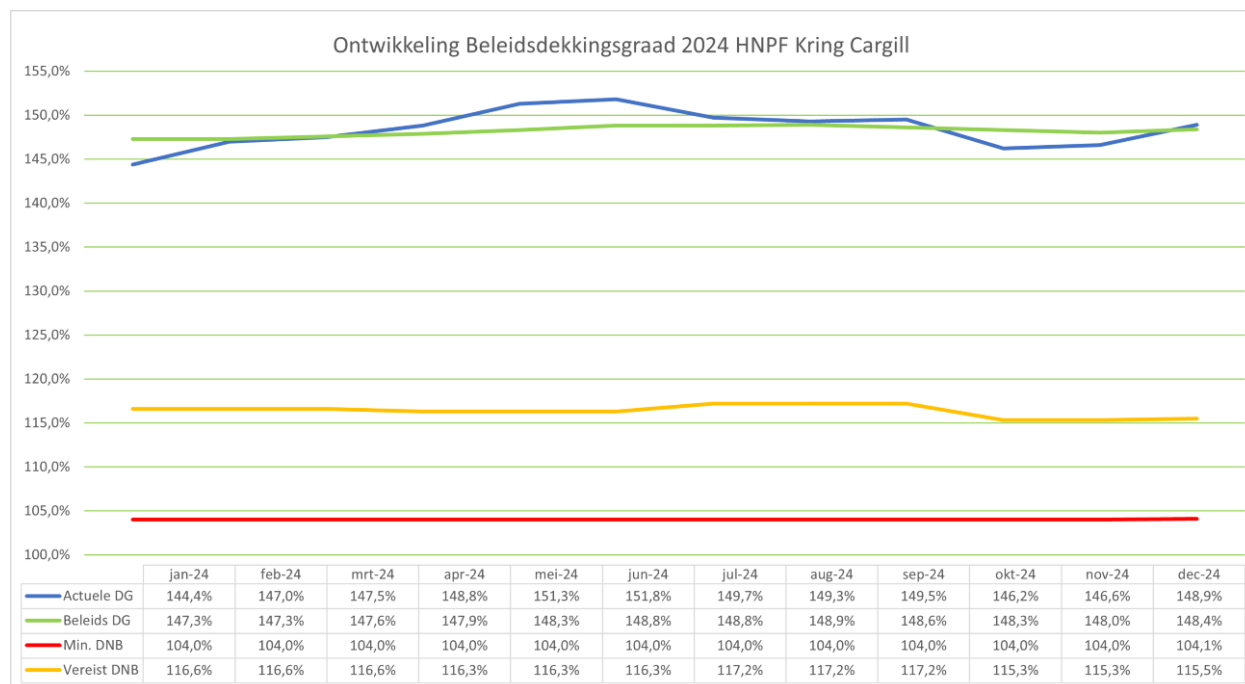
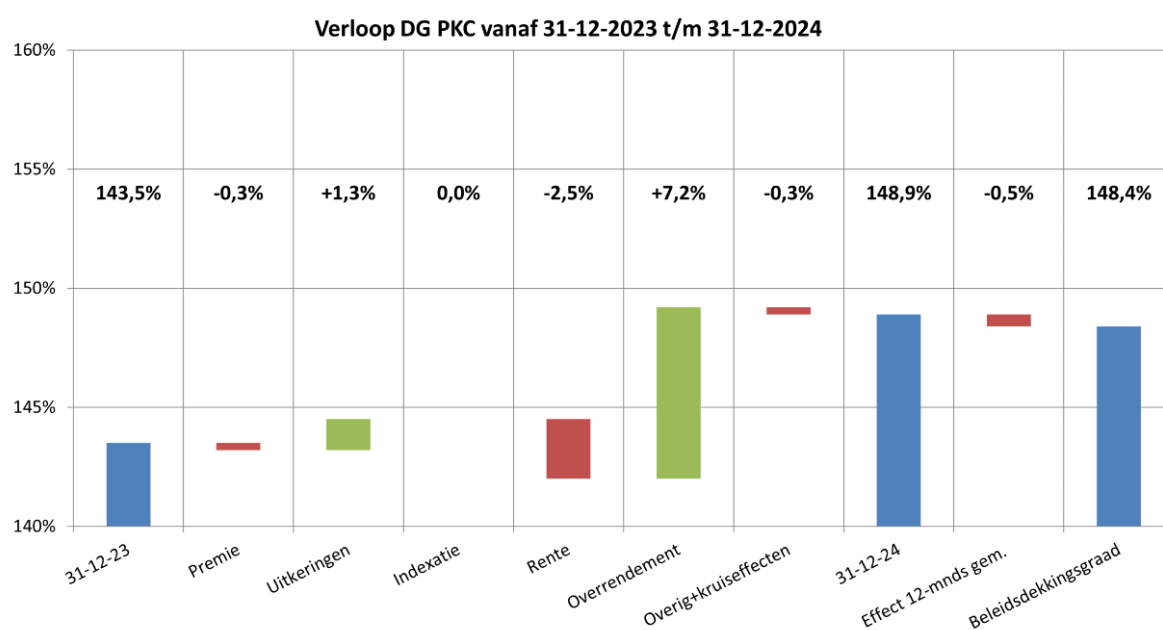
Financiële positie

De beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Cargill Bioindustrial steeg gedurende 2024 van 147,2% naar 148,4%. De actuele dekkingsgraad op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur (de 'toezichtscurve') is in 2024 gestegen naar 148,9%. Dit is 5,4 procentpunt hoger dan de dekkingsgraad ultimo 2023. Dat is met name te danken aan de positieve beleggingsresultaten. Het behaalde rendement (inclusief renteafdekking) leidde tot een forse stijging van de dekkingsgraad, die het negatieve effect van de rentedaling meer dan teniet deed.

Samenvatting ontwikkeling financiële positie Pensioenkring Cargill Bioindustrial in 2024

Omschrijving	Pensioen-vermogen	Technische voorziening	Dekkings- graad
Stand 1 januari	218.822	152.527	143,5%
Collectieve waardeoverdracht	0	0	0,0%
Premiebijdragen (regulier)	4.043	3.142	-0,3%
Uitkeringen	-4.487	-4.513	1,3%
Toeslagverlening	0	1.517	-1,4%
Aanpassing RTS	0	2.706	-2,5%
Beleggingsresultaten	18.812	5.153	7,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-2.868	-3.180	1,1%
Stand 31 december	234.322	157.352	148,9%

In bovenstaand overzicht wordt bij Beleggingsresultaten in het verloop van het pensioenvermogen het behaalde rendement op beleggingen verantwoord. Bij het verloop van de technische voorzieningen staat de rentetoevoeging aan de technische voorzieningen op basis van de eenjaarsrente zoals vastgesteld door De Nederlandsche Bank in de RTS van 31 december 2024.

Grafische weergave verloop dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Cargill Bioindustrial**Ontwikkeling dekkingsgraad Pensioenkring Cargill Bioindustrial in 2024**

De technische voorzieningen worden berekend op basis van de RTS. Dit komt overeen met contantmaking op basis van een gemiddelde rekenrente van 2,16% (2023: 2,34%).

De actuele dekkingsgraad wordt berekend als de som van de technische voorzieningen en de reserves, gedeeld door de technische voorzieningen. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdend gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden.

Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen

Voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial is er geen sprake van een reservetekort. Het vereist eigen vermogen is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille. De vereiste dekkingsgraad is bepaald op 115,5% (2023: 116,5%). Indien het vereist eigen vermogen bepaald werd op basis van de actuele portefeuille dan zou dit uitkomen op 116,2% (2023: 117,6%).

Het minimaal vereist eigen vermogen wordt vastgesteld op basis van de regels zoals vastgelegd in artikel 11 van het Besluit FTK pensioenfondsen. Ultimo 2024 is de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,1% (2023: 104,1%).

Ontwikkeling dekkingsgraad

Ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2024

Omschrijving	Werkelijk
Stand 1 januari	143,5%
Premiebijdragen (regulier)	-0,3%
Uitkeringen	1,3%
Toeslagverlening	-1,4%
Aanpassing RTS	-2,5%
Beleggingsresultaten	7,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	1,1%
Stand 31 december	148,9%

In 2024 was op Pensioenkring Cargill Bioindustrial geen herstelplan van toepassing. Omdat er eind 2024 geen sprake is van een reservetekort, hoeft er in 2025 ook geen herstelplan te worden opgesteld.

In 2024 is de dekkingsgraad toegenomen van 143,5,% naar 148,9%.

De premie heeft een negatieve bijgedrage gehad aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De uitkeringen leverden een positieve bijdrage.

De toeslag per 1 januari 2024 was al verwerkt in de eindstand van 2023 en leidt derhalve niet tot een resultaat in 2024. De besluitvorming inzake de toeslag per 1 januari 2025 heeft pas in 2025 plaatsgevonden en is derhalve niet verwerkt per ultimo 2024.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een verlaging van de dekkingsgraad. Bij de bepaling van de dekkingsgraad is uitgegaan van de rentetermijnstructuur aan het einde van het boekjaar. Deze is lager dan de rentetermijnstructuur aan het begin van het jaar.

Het rendement op de beleggingen heeft positief bijgedragen aan de dekkingsgraad. Dit wordt verklaard door de gedaalde rente en de gestegen aandelenkoersen in 2024. De gedaalde rente heeft een positief effect gehad op de waarde van de vastrentende waarden.

Het percentage bij overige oorzaken en kruiseffecten wordt voornamelijk veroorzaakt door een wijziging van de prognosetafel en een aanpassing van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten. Ook zijn er kruiseffecten tussen enkele componenten. Deze kruiseffecten worden veroorzaakt door de gehanteerde berekeningsmethodiek die is voorgeschreven door De Nederlandsche Bank.

Toeslagverlening

We hebben besloten om binnen Pensioenkring Cargill Bioindustrial aan gewezen deelnemers en gepensioneerden per 1 januari 2025 en aan actieven per 1 juli 2025 een toeslag toe te kennen van 4,0%, gelijk aan het in de cao

overeengekomen percentage van de loonontwikkeling van de aangesloten bedrijven. Dit was de maximaal toe te kennen toeslag, zodat er geen sprake is van een gemiste toeslag. De besluitvorming over de toeslag heeft pas in 2025 plaatsgevonden, zodat we deze niet al per ultimo 2024 verwerkt hebben.

Inhaaltoeslag

Wij proberen gemiste indexaties op een latere datum alsnog toe te kennen zodra de financiële situatie van de pensioenkring dat toelaat.

Inhaaltoeslag per 1 augustus 2024

We hebben in 2024 gekeken of er ruimte was voor inhaaltoeslagverlening. Op basis van de TBI-grens per 31 december 2023 was er ruimte om 1 procentpunt van de dekkingsgraad in te zetten voor inhaaltoeslag. Het budget van 1,0% komt overeen met de compensatie van 10,8% van de individuele achterstand per deelnemer. Deze inhaaltoeslag is uitgevoerd per 1 augustus 2024. De gepensioneerden hebben in september 2024 met terugwerkende kracht tot 1 augustus 2024 deze verhoging in de uitkering ontvangen.

Overzicht van toeslagverlening actieven en de opgelopen achterstand in de toekenning

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2009	3,50%	3,50%	0,00%	0,00%
2010	1,50%	1,50%	0,00%	0,00%
2011	1,25%	1,25%	0,00%	0,00%
2015	1,00%	2,00%	1,00%	5,32%
2016	0,26%	1,70%	1,44%	6,84%
2017	0,00%	1,85%	1,85%	8,82%
2018	0,78%	2,00%	1,22%	10,14%
2019	1,70%	3,02%	1,32%	11,60%
2020	0,18%	2,50%	2,32%	14,19%
2021	0,00%	0,00%	0,00%	14,19%
2022	3,00%	3,00%	0,00%	14,19%
2023	3,00%	3,00%	0,00%	14,19%
2024	4,00%	3,00%	0,00%	13,19%
2025	4,00%	4,00%	0,00%	13,19%

¹ De toeslagverlening voor actieven in enig jaar vindt plaats op 1 juli en heeft betrekking op het voorgaande jaar.

Overzicht van toeslagverlening niet-actieven en de opgelopen achterstand in de toekenning

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2009	0,00%	2,25%	2,25%	2,25%
2010	0,67%	0,86%	0,19%	2,44%
2011	0,74%	1,07%	0,33%	2,78%
2012	0,00%	2,18%	2,18%	5,02%
2013	0,21%	2,05%	1,84%	6,96%
2014	1,11%	1,30%	0,19%	7,16%
2015	0,32%	0,64%	0,32%	7,50%
2016	0,07%	0,45%	0,38%	7,91%
2017	0,00%	0,25%	0,25%	8,18%
2018	0,53%	1,37%	0,84%	9,09%
2019	0,77%	1,37%	0,60%	9,74%
2020	0,11%	1,58%	1,47%	11,36%
2021	0,00%	1,24%	1,24%	12,74%
2022	3,00%	3,00%	0,00%	12,74%
2023	3,00%	3,00%	0,00%	12,74%
2024	4,00%	3,00%	0,00%	11,74%
2025	4,00%	4,00%	0,00%	11,74%

¹ De toeslagverlening voor niet actieven in enig jaar vindt plaats op 1 januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar.

Actuariële paragraaf

Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premies is opgenomen in onderstaande tabel. Voor verdere details verwijzen we naar de toelichting op de premiebaten in de jaarrekening.

Kwantificering feitelijke, gedempte en kostendekkende premie over 2024

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	2.987	1.687	
Risicopremie overlijden	156	156	
Premie TNBP	0	0	
Premie Arbeidsongeschiktheidspensioen en PVI	0	0	
Opslag voorwaardelijke opbouw	0	1.508	
Opslag instandhouding VEV	519	304	
Kostenopslag pensioenbeheer	335	335	
Totaal premiebijdragen	3.997	3.990	4.378
Premie-egalisatiedepot (PED)			0
Totaal premiebijdragen na verrekening PED			4.378

Analyse van het resultaat

In 2024 is een resultaat behaald van € 10.675 duizend positief. In de hieronder opgenomen actuariële analyse geven we inzicht in de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid.

Resultatenbronnen

Omschrijving	2024	1 juli 2023 tot en met 31 december 2023
Beleggingen en rekenrente	10.953	4.103
Premies	901	1.074
Waardeoverdachten	-34	65.095
Kosten	0	0
Uitkeringen	26	16
Kanssystemen	-332	921
Toeslagverlening/korting	-1.517	-4.304
Incidentele mutaties TV	0	0
Wijziging Grondslagen	1.163	0
Andere oorzaken	-485	-610
Resultaat	10.675	66.295

Het resultaat op beleggingen en rekenrente is vanwege de grote materialiteit in de onderliggende resultaten hierna nader uitgesplitst.

Resultaat beleggingen/rekenrente

Omschrijving	2024	1 juli 2023 tot en met 31 december 2023
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	18.812	11.938
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-5.153	-2.352
Wijziging marktrente	-2.706	-5.483
Totaal beleggingen en rekenrente	10.953	4.103

De voornaamste oorzaken van het resultaat in 2024 zijn:

- **Beleggingen/rekenrente**
De wijziging van de nominale rekenrente droeg € 2.706 duizend negatief bij aan het resultaat. Daarnaast zijn de technische voorzieningen toegenomen met € 5.153 duizend als gevolg van de technisch benodigde rente (op basis van 3,439% eenjaarsrente per 31 december 2023). De beleggingsopbrengsten leidden tot een winst van € 18.812 duizend. Per saldo is het resultaat op beleggingen/rekenrente € 10.953 duizend positief.
- **Premies**
Op premie is een positief resultaat behaald van € 901 duizend. De ontvangen premie is gebaseerd op de gedempte kostendeekkende premie. De werkelijke kosten van de pensioenopbouw zijn vastgesteld op grond van de marktrente.
- **Kanssystemen**
In 2024 is een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid van € 747 duizend behaald. Dit resultaat wordt met name behaald door een afname van de voorziening zieken als gevolg van de nieuwe vaststellingsmethodiek en een vrijval van de schadevoorziening als gevolg van revalideren. Op langlevens is een positief resultaat behaald van € 1.097 duizend en op kortlevens een resultaat van € 10 negatief. Tezamen met het negatieve resultaat ad € 2.166 duizend op de herverzekering komt het resultaat op kanssystemen dan per saldo uit op € 332 duizend positief.
- **Toeslagverlening**
Per 1 juli 2024 is een inhaaltoeslag van 10,8% van de indexatieachterstand toegekend. Dit komt overeen met een toename van de technische voorziening met ongeveer 1,0%. Dit leidt tot een verlies van € 1.517 duizend in 2024.
- **Wijziging grondslagen**
De wijziging van de overlevingstafel heeft geresulteerd in een daling van de voorziening met € 203 duizend. De aanpassing van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten leidde tot een toename van de voorziening met € 762 duizend. De aanpassing van de methodiek voor het vaststellen van de IBNR-voorziening leidde tot een daling van de voorziening met € 1.534. Tot slot zorgde de aanpassing van de termijn voor het aanhouden van de voorziening voor niet-opgehaalde pensioenen ervoor dat de voorziening daalde met € 188. Per saldo komt het resultaat van de wijziging van grondslagen uit op € 1.163 duizend positief.

Grondslagen

We hebben in 2024 de volgende aanpassingen gedaan in de actuariële grondslagen die gehanteerd worden in de berekening van de technische voorziening van Pensioenkring Cargill Bioindustrial:

- **Overlevingstafel**
In 2024 hebben we besloten om over te stappen naar de meest recente algemene overlevingstafel zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Dat is Prognosetafel AG2024 die in 2024 is gepubliceerd. Met het toepassen van Prognosetafel AG2024 hanteren we de meest recente inzichten over de Nederlandse bevolkingssterfte en wordt er rekening gehouden met een voorzienbare trend in de overlevingskansen.
- **Voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten**
Naar aanleiding van een studie is de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten verhoogd van 2,7% naar 3,2%.
- **Niet opgehaald pensioen**
Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert, wordt een voorziening

aangehouden. Deze voorziening is gelijk aan alle daadwerkelijk niet opgevraagde pensioenuitkeringen, waarbij een maximale termijn van tien jaar wordt gehanteerd. We hebben besloten om deze periode te verkorten naar een maximale termijn van vijf jaar.

- Voorziening langdurig zieken (IBNR-voorziening)

We hebben in 2024 besloten om de wijze van vaststellen van de IBNR-voorziening aan te passen. Voor de IBNR-voorziening werd uitgegaan van het pro rata deel van het (herverzekerde) risicokapitaal, opbouw gedurende de 24 maanden ziekteperiode en rekening houdend met het ziektepercentage. We hebben besloten over te stappen naar een IBNR-voorziening ter grootte van de in de premie opgenomen opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid uit de laatste twee boekjaren.

Oordeel certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft geconcludeerd dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld. Hij constateert dat het eigen vermogen van Pensioenkring Cargill Bioindustrial hoger is dan het wettelijk vereist eigen vermogen. In zijn verklaring geeft hij aan dat wordt voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De vermogenspositie is naar zijn mening voldoende, omdat het aanwezige eigen vermogen hoger is dan het vereist eigen vermogen. Daarbij merkt hij op dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen toereikend zijn. De verklaring van de certificerend actuaris is opgenomen in de Actuariële verklaring Pensioenkring Cargill Bioindustrial.

Vermogensbeheer

Beleggingsbeleid Pensioenkring Cargill Bioindustrial

Bij de invulling van de beleggingsportefeuille voeren we een kwalitatief hoogwaardig beleggingsbeleid. We zorgen voor een goede spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en debiteuren. Bij de afdekking van rente- en valutarisico, alsook bij specifieke beleggingscategorieën, vormen beleggingsrichtlijnen het uitgangspunt voor het te voeren beleggingsbeleid. Het MVB-beleid is daar een belangrijk onderdeel van. Deze beleggingsrichtlijnen zijn leidend bij het selecteren en monitoren van operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen.

Pensioenkring Cargill Bioindustrial is op 1 juli 2023 gestart. In aanloop naar de transitie op 1 juli 2023 is onder verantwoordelijkheid van Pensioenfonds Croda en met betrokkenheid van Het Nederlandse Pensioenfonds een ALM-studie uitgevoerd. Het daarop gebaseerde strategisch beleggingsbeleid is gedurende de transitie doorgevoerd.

Bij aanvang van het jaar 2024 bestond het strategisch beleggingsbeleid op hoofdlijnen uit een vermogensverdeling met 60% vastrentende waarden en 40% zakelijke waarden, in combinatie met 70% afdekking van het renterisico en 75% afdekking van het valutarisico op de Amerikaanse dollar en het Britse pond. De renteafdekking is verhoogd naar 100% per eind juli 2024 ten behoeve van bescherming van de dekkingsgraad in aanloop naar het invaarmoment.

Ontwikkelingen op de financiële markten

Terugblik economie en financiële markten 2024

2024 was een sterk jaar op de financiële markten. Economische groei zorgde voor een positieve verrassing en centrale banken verlaagden de beleidsrentes. Aandelen presteerden in 2024 over het algemeen beter dan obligatiecategorieën.

De economie bleef in 2024 vrij sterk, vooral in de VS. In het eerste kwartaal verdreven goede economische data de zorgen over een recessie. Tegelijkertijd was de inflatie in het begin van het jaar nog dermate hoog dat er zorgen waren of centrale banken de rentes tijdig zouden kunnen verlagen. Waar de economie in de VS haar kracht behield, ondanks tijdelijke zorgen over de arbeidsmarkt tijdens de zomermaanden, bewoog de Europese economie langzaam richting een trendmatig niveau. Dalende inflatie zorgde ervoor dat beleidsrenteverlagingen mogelijk werden: de ECB (in juni) en de Bank of England (in augustus) verlaagden de beleidsrente voor het eerst met 0,25% en de Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0% en de Bank of England met 0,5%, wat steun bood aan markten.

In 2024 is de swaprente gedaald, met name op de korte looptijden. Op de tweejaars looptijd was de daling circa 60 basispunten. Op de andere looptijden bedroeg de daling 15 tot 20 basispunten. In 2024 zijn de spreads op

staatsobligaties ten opzichte van de swaprente sterk opgelopen. De stijging van de spread op Franse staatsobligaties was zeer groot, maar ook bij de andere landen was er sprake van een sterke stijging van de spreads.

In Frankrijk waren er politieke uitdagingen rond de begroting en de overheidsschuld. De minderheidsregering van premier Barnier kon niet rekenen op steun en na zijn val verlaagde Moody's de rating van Frankrijk naar Aa3. De risico-opslag op Franse staatsobligaties liep uit ten opzichte van Duitsland en kwam in de buurt van die van Italië, terwijl Italië een lagere kredietrating heeft (Baa3, BBB) en een nog hogere schuldquote (ca. 140%) dan Frankrijk (ca. 110%). Desondanks was de reactie van de financiële markten gematigd. De economie van Frankrijk noch de Europese economie zat in een recessie en de ECB had de bewegingsruimte om, indien nodig, de economie en de financiële markten wat lucht te geven middels beleidsrenteverlagingen. Aan het einde van het jaar was Bayrou als opvolger van Barnier benoemd.

De Chinese economie had het in 2024 moeilijk door een combinatie van uitdagingen. Een zwakke huizenmarkt, vergrijzing van de bevolking, schulden van lokale overheden, een hoge jeugdwerkloosheid en een laag consumentenvertrouwen hadden een negatieve invloed op het groeitempo van de economie. De overheid kwam daarop in actie en kondigde in het derde kwartaal (fiscale) stimuleringsmaatregelen aan. Financiële markten reageerden initieel positief, maar later verslechterde het sentiment doordat de aangekondigde steunmaatregelen onvoldoende concreet werden.

In november kregen met name Amerikaanse aandelen een impuls door de verkiezing van Trump, die zicht gaf op mogelijke belastingverlagingen en minder regulering. Deze euforie ebde in december weg door gestegen rentes (sinds medio september), enerzijds door degelijke groei, anderzijds door de mogelijke inflatoire gevolgen van het beleid van Trump op het gebied van invoertarieven en immigratiebeperkingen. Hierdoor verwachtte men minder renteverlagingen van de Fed voor 2025 en zo sloot de tienjaarsrente in de VS, maar die ook in Duitsland en het VK, het jaar 2024 hoger af dan het begon.

Aandelen ontwikkelde markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn positiever geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Aandelen Noord-Amerika was de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologie-aandelen (de 'Magnificent Seven'). Tevens ondersteunden lagere rentes de koersen, aangezien groeiaandelen hier meer van profiteren. Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, inclusief Europa, bleven achter op Noord-Amerika, door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven, maar stegen evenzo 9% (in euro unhedged) of meer.

Aandelen opkomende markten

Hoewel aandelen in opkomende markten achterbleven bij de ontwikkelde aandelenregio's, stegen zij eveneens (met zo'n 11% in euro unhedged). Dit werd mede veroorzaakt door relatief sterke groei cijfers en Chinese stimuleringsaankondigingen in september. De aandelen in opkomende markten stegen, ondanks de zorgen over Amerikaanse invoertarieven.

Beursgenoteerd vastgoed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van deze categorie, hoewel de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het totale rendement van de wereldwijde index was positief (9% in euro unhedged), met in de VS een sterker resultaat dan in Europa.

Niet-beursgenoteerd vastgoed Europa en Nederlandse woningen

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Niet-beursgenoteerd vastgoed was daardoor in 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende gehetwaarderd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. Conform de wereldwijde trend ondergaat ook de Europese vastgoedmarkt een cyclisch herstel, waarbij de prijssherziening grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief.

Binnen Europees niet-beursgenoteerd vastgoed behaalden alle sectoren een positief rendement. De sector kantoren bleef achter. Oudere kantoorpanden hadden het moeilijk, maar in moderne, duurzame kantoren zijn er in bepaalde Europese markten her en der nog mogelijkheden. De sectoren winkels en logistiek deden het beter in 2024. Binnen logistiek dooft de oververhitting in de markt van na de covidpandemie langzamerhand. Het nieuwe aanbod blijft over het algemeen beperkt, met een positief effect op de huurgroei. De (huur)woningsector wordt nog steeds gesteund door een sterke nettovraag bij een achterblijvend aanbod (door hoge bouwkosten en strengere regelgeving) en hoge huizenprijzen in verschillende landen.

Vastrentende waarden (investment grade en high yield)

Nadat beleidsrentes de voorgaande jaren stegen, zorgde dalende inflatie ervoor dat in 2024 beleidsrenteverlagingen mogelijk werden. In juni verlaagde de ECB de beleidsrente voor het eerst met 0,25%, gevolgd door de Bank of England in augustus met hetzelfde percentage. De Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0%, terwijl de Bank of England de rente verlaagde met 0,5%. De dalende rente was een steun voor financiële markten. De beleidsrente van Japan liet een tegenovergestelde beweging zien, met een verhoging naar 0,25% in juli door de stijgende trend in inflatie en economische groei.

Risicovolle beleggingscategorieën zoals high yield bedrijfsobligaties en staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van staatsobligaties. Bedrijfsobligaties presteerden beter door minder rentestijging voor kortere looptijden en dalende risico-opslagen. Dat laatste gaf meer steun aan risicovollere high yield bedrijfsobligaties dan aan kredietwaardigere IG-bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta

In 2024 was er sprake van een sterke appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro, met circa 6%. De dollar steeg met name in het vierde kwartaal van 2024, rondom de verkiezing van president Trump, vanwege de verwachting dat rentes in de Verenigde Staten hoger blijven dan eerder gedacht. Ook het Britse pond steeg in 2024 ten opzichte van de euro (+5%), terwijl de Japanse yen in waarde daalde ten opzichte van de euro (-4%).

Portefeuilleposities en rendementen

Voor de uitvoering van het vermogensbeheer wijzen we vermogenscategorieën toe aan de matchingportefeuille of de rendementsportefeuille. In de matchingportefeuille nemen we categorieën op die vooral meebewegen met de rente, zodat ze bijdragen aan het afdekken van het renterisico. In de rendementsportefeuille nemen we de overige categorieën op. Deze zijn vooral gericht op extra rendement bovenop de rente.

Het strategisch beleid is voorafgaand aan de overgang op 1 juli 2023 van Pensioenfonds Croda naar de kring bij Het Nederlandse Pensioenfonds op basis van een ALM-studie tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van Pensioenfonds Croda en met betrokkenheid van Het Nederlandse Pensioenfonds. Het strategisch beleid resulteert in een matchingportefeuille van 35% en een rendementsportefeuille van 65%. Die verdeling is gedurende de transitie ingevoerd. Eind 2023 hebben we besloten om de strategische aandelenallocatie ontwikkelde landen versus opkomende landen te wijzigen. Dat wordt hierna in de paragraaf over aandelen toegelicht.

In onderstaande tabel tonen we de posities en rendementscijfers van de beleggingscategorieën binnen de portefeuille, afgezet tegen de bijbehorende benchmarks. Het totale beleggingsrendement wordt voor een deel beïnvloed door het allocatie-effect. De allocatie naar een vermogenscategorie of -portefeuille wijkt gedurende het jaar af van de doelallocatie, bijvoorbeeld als gevolg van marktbevingen. Die afwijking wordt uit praktische overwegingen binnen een bandbreedte geaccepteerd. Als over zo'n categorie die afwijkt een relatief hoog of laag rendement wordt gerealiseerd draagt dat positief of negatief bij aan het rendement. Dit komt tot uitdrukking in het totale rendement, dat daardoor kan afwijken van de gecombineerde rendementen van de beleggingscategorieën en -portefeuilles. Hoe groter de rendementsbevingen gedurende het jaar, hoe groter dit allocatie-effect.

2024	Allocatie strategisch beleid	Allocatie beleid 2024	Rendement portefeuille	Rendement benchmark
	(in %)	(in %)	(in %)	(in %)
matchingportefeuille	35	35	4,0	6,6
swaps, staatsobligaties, liquiditeiten	35	35		
rendementsportefeuille	65	65	11,8	11,4
aandelen ontwikkelde landen	31,5	31,5	24,0	23,0
aandelen opkomende landen	3,5	3,5	11,6	14,7
beursgenoteerd vastgoed	0	0	9,1	7,7
niet-genoteerd onroerend goed	5	5	2,3	2,3
vastrentende waarden bedrijfsobligaties	10	10	5,0	4,6
vastrentende waarden hypothecaire leningen ¹	10	10	6,1	6,1
vastrentende waarden hoogrentende bedrijven	2,5	2,5	14,1	14,7
vastrentende waarden hoogrentende landen	2,5	2,5	5,0	8,8
totaal ²	100	100	9,0	9,9

¹ Bij illiquide beleggingen, zoals hypotheekleningen, wordt op jaarbasis het rendement van de benchmark gelijkgesteld aan dat van de portefeuille.

² Inclusief valuta-afdekking

Matchingportefeuille: afdekking renterisico

De pensioenkring loopt via de waardering van zijn technische voorzieningen ('verplichtingen') een risico bij veranderingen in de rente. Dit renterisico wordt voor 100% afgedekt op basis van de marktrente. De feitelijke renteafdekking kwam met 100,7% per ultimo 2024 boven de 100% uit. Die afwijking valt binnen de toegestane bandbreedte. De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheekleningen aan de afdekking bij.

In 2024 is de swaprente over alle looptijden gedaald, waardoor het resultaat van zowel het af te dekken deel van de verplichtingen (6,6%) als de matchingportefeuille (4,0%) positief was. De voornaamste reden voor de relatieve underperformance (-2,6%) ten opzichte van de benchmark is de fors gestegen kredietopslag van staatsobligaties ten opzichte van de swaprentes. De impact van het curvebeleid is in 2024 beperkt geweest. Verder wordt het resultaat bepaald doordat een bandbreedte is vastgesteld waarbinnen de renteafdekking mag bewegen.

In 2024 is besloten om het renterisico voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial voor 100% af te dekken in verhouding tot de verplichtingen met het oog op het beschermen van de dekkingsgraad in transitie naar de Wtp. Bij de verhoging van de renteafdekking van 70% naar 100% per eind juli 2024 is het curvebeleid omgezet naar een vlakke afdekking over de rentecurve. We vinden het niet gewenst om bij 100% renteafdekking het renterisico op de middellange looptijden van 20 en 30 jaar voor meer dan 100% af te dekken.

Doordat het renterisico niet volledig werd afgedekt in verhouding tot de dekkingsgraad, bewoog de dekkingsgraad mee met de rentebewegingen. Dit heeft in 2024 geresulteerd in een negatieve bijdrage aan de dekkingsgraad. In de paragraaf Risicomanagement hebben we de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentebewegingen in een tabel in beeld gebracht.

Rendementsportefeuille

Het rendement van de rendementsportefeuille bedroeg 11,8% in 2024. Daarmee was het iets hoger dan het benchmarkrendement van 11,4%. Alle beleggingscategorieën hebben positief bijgedragen aan dit rendement (11,8%), waarbij het positieve rendement met name is bepaald door aandelen in ontwikkelde landen. Aandelen

in opkomende landen hebben ondanks het positieve rendement de grootste contributie geleverd aan de underperformance van de rendementsportefeuille ten opzichte van de benchmark.

Eind 2023 hebben we besloten om de strategische regioverdeling binnen de categorie aandelen te wijzigen van een verdeling met 80% ontwikkelde landen en 20% opkomende landen naar respectievelijk 90% en 10%. Die keuze was met name gebaseerd op geopolitieke risico's en een ongewenste concentratie naar China en Taiwan. Deze wijziging is begin 2024 geïmplementeerd. Binnen aandelen ontwikkelde landen is de strategische regioverdeling ongewijzigd: 50% Noord-Amerika, 40% Europa en 10% Pacific.

Aandelen ontwikkelde landen

De afgelopen jaren hebben we stappen gezet in de invoering van het MVB-beleid, specifiek ten aanzien van de Sustainable Development Goals (SDG's) en CO₂-reductie. Hierdoor beleggen we bijvoorbeeld meer in gezondheidszorg en minder in energiebedrijven. We vergelijken onze resultaten met een aandelenindex (een brede benchmark) waardoor de impact van ESG-beleid inzichtelijk kan worden gemaakt.

De categorie aandelen ontwikkelde landen wordt ingevuld met twee passieve aandelenfondsen. Deze categorie behaalde in 2024 een positief resultaat van 24,0% versus 23,0% in de benchmark: een positief relatief resultaat van 1,0% ten opzichte van de benchmark. De ESG-factor voor aandelen ontwikkelde landen heeft positief bijgedragen aan het relatieve resultaat van 1,0 procentpunt ten opzichte van de benchmark.

Aandelen opkomende landen

De categorie aandelen opkomende landen had een positief absoluut resultaat van 11,6%. Ten opzichte van de benchmark (14,7%) werd een negatief relatief resultaat geboekt van -3,1 procentpunt vanwege de negatieve bijdrage van de ESG-factor. Deze underperformance is te verklaren door de uitsluiting van enkele grote technologiebedrijven (op basis van controverses en relatief hoge emissies) die het in 2024 juist goed hebben gedaan en het overwegen van andere technologiebedrijven die het minder goed hebben gedaan.

Onroerend goed

De categorie beursgenoteerd vastgoed wordt ingevuld met een wereldwijd passief beleggingsfonds, dat een positief resultaat van 9,1% liet zien. Ten opzichte van de benchmark (7,7%) kende dit fonds een outperformance van 1,4 procentpunt vanwege de positieve bijdrage van de ESG-factor. In 2023 was Pensioenkring Cargill Bioindustrial nog niet belegd in de categorie niet-beursgenoteerd vastgoed. Deze allocatie was tijdelijk ingevuld door de categorie beursgenoteerd onroerend goed. In 2024 hebben we niet-beursgenoteerd vastgoed ingevuld door een belegging in de HNPV Vastgoedpool. Daarmee verbetert voor de kring de spreiding en de liquiditeit. Deze categorie niet-beursgenoteerd vastgoed behaalde in 2024 een rendement van 2,3%.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille (bestaande uit bedrijfsobligaties, hypotheeklen en hoogrentende landen) rendeerde in 2024 grotendeels in lijn met de benchmark, behalve wat betreft hoogrentende landen. Staatsobligaties opkomende landen presteerden beter dan de veiligere staatsobligaties ontwikkelde landen. De voornaamste reden was de stijging in de langere rentes, wat het rendement van staatsobligaties drukte. De categorie hoogrentende landen liet een positief resultaat van 5,0% zien versus 8,8% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -3,8 procentpunt komt doordat landen met een kredietrating van CCC, die het afgelopen jaar aanzienlijk beter presteerden dan de benchmark, worden uitgesloten vanwege slechte handelbaarheid.

Bedrijfsobligaties rendeerden met 5,0% goed vanwege de lagere rentestijging voor de kortere looptijden en een daling in de risico-opslagen. Ook het rendement voor de categorie hypotheeklen was goed (6,1% over 2024) vanwege een daling van de risico-opslag van hypotheeklen. Bovendien droeg de daling in risico-opslagen bij aan de rendementen van risicovollere hoogrentende bedrijfsobligaties. De categorie hoogrentende bedrijven liet een positief resultaat van 14,1% zien. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta-afdekking

Voor de kring dekten we in 2024 het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% af. In 2024 zijn zowel de Amerikaanse dollar als het Britse pond sterker geworden ten opzichte van de euro. Zodra de euro zwakker

wordt ten opzichte van externe valuta zullen die beleggingen omgerekend naar euro's in waarde stijgen. Doordat het valutarisico voor 75% wordt afgedekt, wordt zo'n waardestijging grotendeels gedempt.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Voor de categorieën aandelen, beursgenoteerd onroerend goed, bedrijfsobligaties, hypotheek en staatsobligaties ontwikkelde en opkomende landen beleggen we in oplossingen die rekening houden met ons MVB-beleid. Hiermee sluiten we beleggingen uit: beleggingen in controversiële wapens, tabak, de grootste CO₂-uitstoters en bedrijven die in strijd met de United Nations Global Compact opereren of die een slechte governance hebben. Ook beleggen we niet in landen met een ondemocratisch regime of in landen waar mensenrechten worden geschonden conform onafhankelijke kaders. Deze kaders worden beschreven in ons landenbeleid. Ze hebben betrekking op de categorie staatsobligaties opkomende landen. Het landenbeleid is onderdeel van ons MVB-beleid. Het is te vinden op onze website, www.hnpf.nl.

Begin 2024 hebben we een verbeterstap gemaakt in de categorie aandelen opkomende landen. Vanuit ESG-risicobeheer, dat oog heeft voor de belangrijkste duurzaamheidsrisico's in de portefeuille, kwam naar voren dat we in deze categorie meer zouden moeten doen. Zo werden binnen aandelen opkomende landen nog geen staatsondernemingen in controversiële landen uitgesloten, wat niet in lijn is met het landenbeleid. Ook vonden we het aantal beleggingen met een MSCI ESG CCC-rating niet passend vanuit het oogpunt van ESG-risicobeheer, vanwege issues rondom CO₂-uitstoot, bedrijfsethiek (fraude) en werkomstandigheden. Het passieve beleggingsfonds voor aandelen opkomende landen is om die reden begin 2024 verkocht.

CO₂-reductiedoelstelling

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een CO₂-reductiedoelstelling vastgesteld waarbij we de Climate Transition Benchmark (CTB) van de Europese Unie als richtlijn hanteren voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed tezamen. Dat houdt in dat de CO₂-uitstoot van de portefeuille ten opzichte van de brede marktindices (bijvoorbeeld de MSCI Wereld index) met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van basisjaar 2019. Daarna geldt een reductiedoel van ten minste 7% per jaar tot 2050, in lijn met de klimaatdoelstellingen van Parijs.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen voor de kring per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatievergaring over duurzaamheid. Ook pensioenfonds en vallen daaronder. Doel van deze wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen op duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in onze beleggingsbeslissingen.

De pensioenregeling van Pensioenkring Cargill Bioindustrial kwalificeert zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als een lichtgroen, of zogenaamd artikel 8-pensioenproduct onder de Europese SFDR-wetgeving, ofwel als een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken. De fondsen waarin Pensioenkring Cargill Bioindustrial belegt, hebben elk ook een eigen SFDR-classificatie. Een overzicht per beleggingscategorie is opgenomen in het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina . Een kring specifiek overzicht nemen we op in het MVB-jaarverslag 2024.

Wij gaan in 2025 verder met aanscherping en implementatie van het MVB-beleid. Onze plannen staan beschreven in de paragraaf over Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina .

Kostentransparantie

Voor de uitvoering van de regeling voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial maken we diverse kosten. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor vermogensbeheer.

Wij zijn transparant over de kosten die wij maken voor de pensioenuitvoering. In onderstaande toelichting op de uitvoeringskosten nemen wij de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM als uitgangspunt.

Administratieve uitvoeringskosten

In onderstaande tabel zijn de kosten voor 2024 uitgesplitst. Pensioenkring Cargill Bioindustrial is gestart op 1 juli 2023. Dat betekent dat in onderstaande tabel de in 2023 gemaakte kosten gaan over een periode van een halfjaar. De kosten in 2024 zijn dus niet volledig vergelijkbaar met de kosten in 2023.

De AFM beveelt aan de kosten zo mogelijk te vergelijken met andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang en complexiteit en met een vergelijkbaar serviceniveau. Wij hebben een uitgebreide analyse gedaan en zijn hierbij tot het inzicht gekomen dat hiervoor in openbare bronnen onvoldoende betrouwbare en gedetailleerde informatie beschikbaar is. De kosten voor het laten uitvoeren van een eigen benchmarkonderzoek zijn aanzienlijk en dat levert in onze ogen op dit moment onvoldoende extra informatie op om deze kosten te rechtvaardigen.

Wij hebben aandacht voor de beheersing van de kosten. Door de kosten van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de hogere eisen die aan ons worden gesteld vanuit de toezichthouders verwachten wij de komende jaren een hoger kostenniveau.

Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in de kostenberekening. Voor hen worden echter wel kosten gemaakt. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023 ¹
Administratiekostenvergoeding	217	100
Informatiegesprekken	0	0
Certificerend actuaaris	32	20
Adviserend actuaaris	51	71
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	47	31
Belanghebbendenorgaan	19	3
Verkiezingen belanghebbendenorgaan	0	0
Toezichtkosten (DNB/AFM)	0	0
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	134	62
Overige kosten	24	1
Aan beleggingen toegerekende kosten	-67	-31
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	457	257
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	527	138
Implementatiekosten pensioenkring	0	20
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	0
Subtotaal incidentele kosten ²	527	158
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	984	415
Aantal actieve deelnemers	311	326
Aantal pensioengerechtigden	206	194
Totaal aantal deelnemers	517	520
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	884	494
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	1.903	798

¹ Voor boekjaar 2023 gaat het om een periode van 6 maanden.

² Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen onder "Overige lasten".

Kosten vermogensbeheer

2024 was het eerste volledige jaar van Pensioenkring Cargill Bioindustrial. Alle gerapporteerde kosten in het jaarverslag 2023 hadden betrekking op de tweede helft van 2023, gezien de start van de kring op 1 juli 2023. Ze zijn in dat jaarverslag niet op jaarbasis omgerekend. De totale kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial bedroegen € 1.098 duizend. Het gemiddeld belegd vermogen bedroeg in 2024 € 226 miljoen (€ 202 miljoen in 2023). Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen de totale kosten voor vermogensbeheer 0,49%.

Als gezegd is de vergelijking tussen 2023 en 2024 niet mogelijk doordat de kring halverwege 2023 is gestart. Verder is gedurende 2024 de vermogensmix gewijzigd doordat de categorie niet-beursgenoteerd vastgoed is ingevuld. Al met al zien wij een logische ontwikkeling van de kosten.

Alle gerapporteerde kosten hebben betrekking op de periode 1 januari tot en met 31 december 2024.

2024	Beheerkosten en overige kosten	Transactiekosten inclusief aan- en verkoopkosten	Totaal	Percentage van het gemiddeld totaal belegd vermogen
Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten			
Vastgoed	67	8	75	0,03%
Aandelen	43	71	114	0,05%
Vastrentende waarden	151	35	186	0,08%
Overige beleggingen				
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	261	114	375	0,17%
Kosten overlay (LDI-gerelateerde) beleggingen ¹	219	24	243	0,11%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	480	138	618	0,27%
Overige kosten				
Kosten vermogensbeheer bestuur en bestuursbureau	67		67	0,03%
Kosten fiduciair beheer	266		266	0,12%
Bewaarloon	13		13	0,01%
Advieskosten vermogensbeheer				
Overige kosten	134		134	0,06%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	480		480	0,21%
Totaal kosten vermogensbeheer	960		1.098	0,49%

¹ Kosten overlay beleggingen zijn kosten voor LDI-gerelateerde beleggingen, inclusief beleggingsinstrumenten, die worden gebruikt voor LDI-uitvoering.

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer zijn vastgesteld op lookthroughbasis en bestaan uit zowel directe kosten (zichtbare kosten, die op factuurbasis worden betaald) als uit indirecte kosten (niet zichtbare kosten voor vermogensbeheer of transacties, die verwerkt zijn in het rendement). In 2024 bedroegen de totale kosten 0,49%.

De totale kosten voor vermogensbeheer van 0,49% in 2024 zijn onder te verdelen in drie componenten: (1) beheerkosten (0,21%), (2) overige vermogensbeheerkosten (0,21%) en (3) transactiekosten (0,06%).

- **Beheerkosten**

De beheerkosten zijn de kosten voor het portefeuillebeheer door vermogensbeheerders, ofwel de lopende kosten voor alle beleggingsfondsen in de portefeuille. In de lopende kosten zijn eventuele kortingen (rebates) al verrekend. Als maatstaf voor de beheerkosten van de beleggingsfondsen wordt de ongoing charges figure (OCF) gehanteerd. De OCF bevat de beheervergoeding plus administratiekosten, accountantskosten, custodykosten, kosten voor securities lending et cetera die door het beleggingsfonds worden gemaakt. Beleggingsfondsen publiceren de OCF in het jaarverslag. Voor nieuwe fondsen waarvoor nog geen OCF beschikbaar is, wordt een schatting gehanteerd. Indien een beleggingsfonds geen OCF maar een total expense ratio (TER) rapporteert, wordt deze maatstaf gebruikt. Over 2024 bedroegen de beheerkosten € 480 duizend, ofwel 0,21% van het vermogen.

- Overige vermogensbeheerkosten
Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor onder andere vermogensbeheer door het pensioenfonds en het bestuursbureau, de bewaarbank, de beleggingsadministratie en het fiduciair management. Over 2024 bedroegen de overige vermogensbeheerkosten € 480 duizend, ofwel 0,21% van het vermogen.
- Transactiekosten
De transactiekosten bestaan uit gefactureerde toe- en uittredingskosten en aan- en verkoopkosten van individuele titels. Over 2024 bedroegen de transactiekosten € 138 duizend, ofwel 0,06% van het vermogen.

Kosten	2024
Beheerkosten	0,21%
Overige kosten	0,21%
Transactiekosten	0,06%
Totaal	0,49%

Het Nederlandse Pensioenfonds maakt jaarlijks een analyse van de vermogensbeheerkosten ten opzichte van de markt. De meest recente beschikbare informatie stamt uit 2023 en geeft het beeld dat de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial met 0,43% van het vermogen hoger zijn dan het APF-gemiddelde in de markt van 0,31% in 2023. In de pensioenmarkt zijn de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten gemiddeld 0,41% in 2023 (ca. 74 pensioenfondsen).

Het Nederlandse Pensioenfonds is met geen van zijn vermogensbeheerders een overeenkomst aangegaan waarin de beheervergoeding geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op het door de vermogensbeheerder behaalde beleggingsrendement. Daarnaast wordt niet belegd in de alternatieve categorieën hedgefondsen of grondstoffen. In bovenstaand kostenoverzicht zijn alleen de kostencategorieën opgenomen die daadwerkelijk zijn gemaakt.

Na afstemming met de fiduciair manager over de kosten voor vermogensbeheer voor deze kring in 2024 is het bestuur van mening dat het niveau van de gerapporteerde kosten en de ontwikkeling daarvan gedurende het verslagjaar passend zijn bij de omvang en karakteristieken van het vermogen van deze kring. Het pensioenfonds heeft een prudent beleggingsbeleid, waarmee het bestuur beoogt het aantal transacties te beperken en de kosten laag te houden. De ambitie van het bestuur blijft om de vermogensbeheerkosten in de komende jaren te verlagen.

Totale kosten

De relatie tussen de verschillende kengetallen wordt in onderstaande tabel uitgewerkt.

Totale kostenratio

2024	EUR	% gemiddeld belegd vermogen
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten	457	0,20%
Vermogensbeheerkosten	961	0,42%
Totale kosten	1.418	0,62%
Transactiekosten	138	0,06%

Risicomanagement

Risicohouding

De risicohouding van een fonds is volgens de wet “de mate waarin een fonds, na overleg met de vertegenwoordigers van werkgevers of werkgeversverenigingen, werknemers of werknemersverenigingen of

beroepspensioenverenigingen en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds". Het bestuur van Het Nederlandse Pensioenfonds heeft voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial zowel een kortetermijnrisicohouding als een langetermijnrisicohouding vastgesteld.

De mate waarin de kring risico's accepteert, wordt kwantitatief uitgedrukt in twee maatstaven:

- een maximaal vereist eigen vermogen (dit betreft de risicohouding voor de korte termijn);
- ondergrenzen voor het pensioenresultaat (dit betreft de risicohouding voor de lange termijn).

In 2023 is een ALM-studie uitgevoerd om inzicht te krijgen in het verwachte verloop van de financiële positie en de toeslagen in de komende jaren, waarbij rekening is gehouden met de invoering van de Wet toekomst pensioenen. Op basis van deze ALM-studie is de renteafdekking vastgesteld op 70% en de allocatie naar zakelijke waarden op 40%.

Op basis van de ALM-studie en het op grond daarvan vastgestelde strategisch beleggingsbeleid bedraagt het vereist eigen vermogen (VEV) gemiddeld 19,0%, binnen een bandbreedte afhankelijk van marktvolatiliteit van 16,5% tot 22,5%.

De risicohouding van Pensioenkring Cargill Bioindustrial voor de lange termijn komt volgens het Besluit financieel toetsingskader (FTK) tot uitdrukking in de gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets. Op basis van de haalbaarheidstoets formuleert de kring een ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat van 85% (vanuit het VEV gerekend). In een slechtweerscenario kan toeslagverlening voor langere tijd onder druk komen te staan. Om die reden is gekozen voor een slechtweerpensioenresultaat dat maximaal 40% mag afwijken.

Financieel crisisplan

Voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial is een financieel crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn voor specifieke scenario's te nemen stappen en maatregelen weergegeven. Aan de hand van het plan kan het bestuur handelen indien zich een van deze specifieke scenario's voordoet.

Risicomanagement

In de paragraaf Integraal risicomanagement is het algemene risicomanagementproces beschreven. Dit proces is zowel op de stichting van toepassing als op elke kring. Onderdeel van het risicomanagementproces is een risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS. Wij hebben daarin 42 risico's beschreven, gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's gelden op kringniveau. Ze worden hieronder toegelicht voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial.

Financiële risico's

Binnen de kringen zijn financiële risico's geïdentificeerd gebaseerd op FIRM. De inschatting van het risico kan per kring verschillen op basis van de specifieke kenmerken van de betreffende kring. Met betrekking tot Pensioenkring Cargill Bioindustrial gelden per risico risicoschattingen, waarbij het brutorisico de inschatting is vóór het treffen van beheersmaatregelen en de netto-inschatting geldt nadat beheersmaatregelen genomen zijn.

Ieder kwartaal vindt een Risk Control Self-Assessment plaats, waarbij alle risico's beoordeeld worden op wijzigingen in de bruto-inschatting en de werking van de beheersmaatregelen om naar nettorisico's te komen.

Toelichting financiële risico's

Renterisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat ontwikkelingen in de rente een ongewenst effect hebben op de dekkingsgraad door een mismatch in rentegevoeligheid van de beleggingen versus rentegevoeligheid van de verplichtingen."

Onder het Financieel Toetsingskader (FTK) dat per 2007 is ingevoerd, is het verschil in renterisico tussen beleggingen en verplichtingen van belang. Dit wordt veroorzaakt door het verschil in de gemiddelde looptijd van de beleggingen

(kort) versus de verplichtingen (lang). Hierdoor zijn verplichtingen meer rentegevoelig. Dat leidt tot een risico voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad in het geval de rente daalt.

We beheersen dit risico door het renteafdekkingsbeleid, dat door het toevoegen van beleggingen met lange looptijden is gericht op het reduceren van het renterisico tussen beleggingen en verplichtingen. De afdekking vindt plaats op basis van de zuivere RTS, dus zonder toepassing van de UFR. Voor het gewenste renteafdekkingsniveau is het noodzakelijk om derivaten (onder andere renteswaps) in te zetten. Het beleid voor het gebruik van derivaten hebben wij vastgelegd in het beleggingsbeleid.

We schatten het bruto renterisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Valutarisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico op ongewenste effecten van fluctuaties in de koersen van vreemde valuta.”

We beheersen dit risico door het valuta-afdekkingbeleid, dat is gericht op het reduceren van het valutarisico.

In Pensioenkring Cargill Bioindustrial wordt het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% afgedekt.

Inflatierisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat door inflatie de pensioenaanspraak aangetast wordt.”

De toeslag is voorwaardelijk, dus strikt genomen is er geen inflatierisico. Binnen Pensioenkring Cargill Bioindustrial heeft Het Nederlandse Pensioenfonds de ambitie om voor de inactieve deelnemers als toeslag de loonnflatie toe te kennen. Voor actieve deelnemers is de jaarlijkse toeslagverlening maximaal gelijk aan het in de cao overeengekomen percentage van de loonontwikkeling van de aangesloten bedrijven.

Marktrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat de waarde van de beleggingen daalt als gevolg van veranderingen in de marktfactoren.”

Beleggingscategorieën met een hoog risico, zoals zakelijke waarden, stijgen en dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Dit risico wordt enerzijds geaccepteerd omwille van het behalen van rendement en anderzijds zo veel mogelijk beheerst door de beleggingen te spreiden over meerdere markten.

Het beleid op het gebied van marktrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid van iedere kring, op basis van een ALM-studie en goed huisvaderschap. In de vermogensbeheerovereenkomsten is vastgelegd door welke partij en op welke wijze (met spreiding en soorten beleggingen) het vermogen belegd dient te worden.

In de fiduciaire beheerovereenkomst ligt vast dat de fiduciair manager intensiever informatie verstrekt tijdens een financiële crisis. Daarnaast is in de overeenkomst vastgelegd dat de fiduciair manager in samenwerking met het bestuur en de beleggingsadviescommissie alternatieve maatregelen kan overwegen om schade en risico's tijdens een crisis te beperken.

De beleggingsrichtlijnen worden vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Ze bevatten restricties waarbinnen een vermogensbeheerder vervolgens naar eigen inzicht mag beleggen.

Monitoring van het marktrisico geschiedt door de beleggingsadviescommissie op basis van mandaten, limietmonitoring en periodieke rapportages.

Scenario's dekkingsgraad voor markt- en marktrenterisico per eind 2024

In onderstaande tabel geven we de gevoeligheid van de dekkingsgraad weer voor het rente- en aandelenrisico als die risico's zich gecombineerd voordoen. Daarin wordt verondersteld dat alle andere factoren onveranderd blijven. De aandelenrendementen worden hierbij schoksgewijs tussen de -25% en +25% aangepast. De rente wordt schoksgewijs tussen de -1% en +1% aangepast.

Gevoeligheidsanalyse dekkingsgraad (toezicht, in %)			
	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden
Delta rente	-25%	0%	25%
-1,00%	127,7	141,2	154,8
-0,50%	130,4	145,2	160,0
0,00%	133,2	149,3	165,4
0,50%	136,0	153,5	171,1
1,00%	138,9	157,9	176,9

Wij schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Liquiditeitsrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat er onvoldoende liquide middelen voorhanden zijn om aan de kortetermijnverplichtingen te voldoen en dat de kring hierdoor onder andere gedwongen wordt om assets te verkopen.”

Voor de korte tot middellange termijn is voorzien dat de premie-inkomsten van Pensioenkring Cargill Bioindustrial kleiner zijn dan de uitkeringen. Daardoor bestaat een liquiditeitsrisico dat dient te worden beheerst. Hierbij gaat het erom dat Pensioenkring Cargill Bioindustrial tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. Daartoe is de portefeuille grotendeels belegd in dagelijks of wekelijks verhandelbare beleggingen.

Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en de inzet van rente- en valutaderivaten houden wij rekening met stressscenario's en periodiek wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Pensioenkring Cargill Bioindustrial bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. Indien het liquiditeitsrisico te groot wordt, moeten we overwegen om de portefeuille aan te passen.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Kredietrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Kredietrisico (ofwel tegenpartijrisico) is het risico dat tegenpartijen niet aan hun overeengekomen verplichtingen ten opzichte van Pensioenkring Cargill Bioindustrial kunnen voldoen.”

Pensioenkring Cargill Bioindustrial loopt kredietrisico in de beleggingsportefeuille door de staats- en bedrijfsobligaties waarin wordt belegd en de aangegane swaps met tegenpartijen. Alleen partijen met een degelijke kredietwaardigheid worden daarom als tegenpartij bij een derivatentransactie geaccepteerd.

We nemen de volgende maatregelen om het kredietrisico te beperken:

- Periodiek wordt geïnventariseerd met welke tegenpartijen Het Nederlandse Pensioenfonds zakendoet. We stellen vast of en in welke mate een eventueel faillissement van deze partijen, of een samenloop van faillissementen, Pensioenkring Cargill Bioindustrial raakt;
- Voor de dienstverlening door vermogensbeheerders zijn standaardcontracten inclusief duidelijke opdrachtverlening opgesteld;
- Indien noodzakelijk worden per (soort) tegenpartij en over het totaal limieten vastgesteld en wordt het stellen van onderpand vereist voor rente- en valutaderivaten;
- In rapportages en in de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de grootste concentratierisico's;
- Het beleid omtrent kredietrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Verzekeringstechnische risico's

Onze definitie voor dit risico is: "Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product."

De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

Wij verzekeren alleen risico's die de kring niet zelf kan dragen. De behoefte voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial is het grootst op het gebied van nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen. Pensioenkring Cargill Bioindustrial heeft een risicoherverzekeringscontract afgesloten met een herverzekeraar. In dit risicoherverzekeringscontract zijn de overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's voor actieve deelnemers herverzekerd. De risicokapitalen worden jaarlijks op 1 januari vastgesteld.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Vooruitblik 2025

Financiële markten

In 2025 zijn de financiële markten sterk beïnvloed door het handelsconflict dat ontstond door de verhoging van importheffingen door de VS. In de eerste helft van 2025 drukte dit conflict een stempel op de wereldhandel en de geopolitieke verhoudingen. Het leidde tot toegenomen onzekerheid op de financiële markten wereldwijd.

Het conflict lijkt zich steeds meer te concentreren rond de twee economische grootmachten: de VS en China. De spanningen tussen deze twee landen kunnen verstrekende gevolgen hebben voor wereldwijde toeleveringsketens, met mogelijk hogere kosten, langere levertijden en verschuivingen in productiecapaciteit. Bedrijven zouden hierdoor kunnen besluiten hun blik te verleggen naar alternatieve markten in Azië of andere regio's. Ook sectoren en bedrijven in technologie en productie kunnen worden getroffen door hogere kosten en verstoringen in hun toeleveringsketens. Bovendien kunnen de effecten van de spanningen de valutamarkten raken. Zo is de dollar als traditionele 'veilige haven' al minder vanzelfsprekend geworden.

Stijgende importkosten en verstoringen in toeleveringsketens kunnen de inflatiedruk verder opvoeren. Centrale banken kunnen daardoor genoodzaakt worden de rente te verhogen om de inflatie te beteugelen. Tegelijkertijd kan de economische groei worden vertraagd als gevolg van hogere kosten en verminderde consumentenuitgaven. Hierdoor komen centrale banken in een lastig parket: ze moeten in hun rentebeleid balanceren tussen het bestrijden van inflatie en het ondersteunen van groei. Medio april heeft de ECB de depositorente met 0,25% verlaagd naar 2,25% om de Europese economie te stimuleren te midden van de handelsoorlog met de VS. Het was de zevende renteverlaging door de ECB sinds juni 2024.

Naar verwachting zullen de financiële markten in 2025 gevoelig blijven voor de politieke spanningen tussen de VS en China, en regionale conflicten zoals de situatie in Oekraïne.

Ontwikkeling financiële positie

De actuele dekkingsgraad van Pensioenkring Cargill Bioindustrial is in het eerste kwartaal van 2025 met 3,4% gedaald van 148,9% naar 145,5%. Met name de indexatie van 4% heeft geleid tot deze daling van de dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is in het eerste kwartaal van 2025 met 0,3% toegenomen van 148,4% naar 148,7%.

Het nieuwe pensioenstelsel

De Wet toekomst pensioenen is op 1 juli 2023 in werking getreden. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet alle toekomstige pensioenopbouw plaatsvinden op basis van de regels van het nieuwe pensioenstelsel. Pensioenkring Cargill Bioindustrial richt zich op een contract volgens de solidaire premiereregeling. De sociale partners en de werkgever zijn in gesprek over de hoogte van de premie en de inrichting van de regeling. De sociale partners hebben in december 2024 een transitieplan vastgesteld. Ons streven is om in 2025 alle besluiten te nemen die nodig zijn om de overstap en migratie van de kring naar het nieuwe pensioenstelsel per 1 juli 2026 te laten plaatsvinden.

Toeslagverlening 2025

Wij hebben voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial de toeslag vastgesteld op 4%. De inhaaltoeslag wordt later in 2025 vastgesteld en indien van toepassing per 1 augustus 2025 toegepast.

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Taak en werkwijze

In het belanghebbendenorgaan hebben reglementair drie vertegenwoordigers namens de werkgevers, twee namens de deelnemers en één namens de pensioengerechtigden zitting. Het belanghebbendenorgaan heeft verschillende bevoegdheden, die zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur en de raad van toezicht leggen verantwoording af aan het belanghebbendenorgaan en de vergadering van belanghebbendenorganen over het beleid en de uitvoering hiervan. Het belanghebbendenorgaan beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van de jaarrekening, het bestuursverslag en andere informatie en rapporteert over zijn bevindingen in het jaarverslag. Het belanghebbendenorgaan bewaakt conform de wet en de Code Pensioenfondsen of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het belanghebbendenorgaan of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt. Het belanghebbendenorgaan waarborgt dat de leden ten opzichte van de achterban en van elkaar onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Thema's belanghebbendenorgaan

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan tweemaal vergaderd over thema's aangaande Pensioenkring Cargill Bioindustrial. Daarnaast heeft het driemaal vergaderd met het bestuur en tweemaal met de raad van toezicht. Een delegatie van het bestuursbureau woont de vergaderingen van het belanghebbendenorgaan standaard bij. In de kennissessies zijn de ontwikkelingen rond het transitieplan van de sociale partners voor het nieuwe pensioenstelsel besproken.

Sociale partners bij Cargill Bioindustrial hebben in 2023 een contractkeuze gemaakt, waarbij zij unaniem hebben gekozen voor de solidaire premieregeling. In 2024 is veelvuldig de projectgroep Wtp bijeen geweest om de verschillende mogelijkheden in kaart te brengen. Deze projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de werkgever, vertegenwoordigers van de actieve deelnemers (werknemers) en vertegenwoordigers van de gepensioneerden. Zowel de werkgever als de werknemers hebben adviseurs ingeschakeld, die bij alle projectgroepvergaderingen aanwezig zijn. Er wordt maandelijks overlegd. Ook het bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is betrokken bij deze overleggen. De doelstelling dat de sociale partners en Het Nederlandse Pensioenfonds in 2024 de besluiten zouden nemen die nodig zijn voor de overstap en migratie van de kring naar het nieuwe pensioenstelsel per 1 juli 2025 is niet gerealiseerd. De discussie over de effecten van het invaren hebben meer tijd gekost dan in 2024 was ingeschat. Het overleg heeft wel geleid tot een transitieplan dat tijdig voor 1 januari 2025 aan ons is verstrekt. Op basis van het transitieplan komt het bestuur tot een implementatieplan en een uitvoerig invaardossier. Het fonds verwacht dit tijdig in te dienen, zodat Pensioenkring Cargill Bioindustrial per 1 juli 2026 kan invaren.

Adviezen en goedkeuringen

In december 2023 heeft het belanghebbendenorgaan met het bestuur het voorgenomen indexatiebesluit besproken. Bij het indexatiebesluit is gebruikgemaakt van de versoepelde indexatieregels. Op 1 januari 2024 zijn alle pensioenen met 3,00% verhoogd. Bij het besluit is gekeken naar de belangen van alle deelnemers en pensioengerechtigden en is rekening gehouden met de lange termijn, zodat naar verwachting een goede overstap kan worden gemaakt naar het nieuwe pensioenstelsel. Het belanghebbendenorgaan heeft goedkeuring gegeven aan het indexatiebesluit. De inhaaltoeslag is conform het beleid uitgevoerd.

Met het bestuur heeft het belanghebbendenorgaan gesproken over de commerciële activiteiten voor verdere groei van Het Nederlandse Pensioenfonds. Begin 2024 is de ABTN geactualiseerd, met een positief advies van het belanghebbendenorgaan. Ook heeft het belanghebbendenorgaan een positief advies gegeven over de grondslagen voor flexibiliseringsfactoren 2024, de kringbegroting voor 2024 en het communicatieplan voor 2024.

Het belanghebbendenorgaan heeft positief advies gegeven over de begroting voor 2025, de premie voor de vrijwillige Anw-hiaatverzekering, de flexfactoren voor 2025 en het communicatiejaarplan voor 2025.

Bevindingen en oordeel

Bevindingen

Wij zijn betrokken geweest en hebben voldoende informatie gekregen om onze rol goed te kunnen vervullen en ons een oordeel te kunnen vormen over het handelen van het bestuur. De samenwerking met het bestuur in 2024 was constructief en het bestuur was transparant over zaken die hebben gespeeld bij Het Nederlandse Pensioenfonds. Wij waarderen de wijze waarop het bestuur ons meeneemt in de ontwikkelingen rondom het fonds. Gezien de ontwikkelingen met betrekking tot de nieuwe pensioenregeling bij Cargill Bioindustrial zal 2025 voor een groot deel in het teken staan van de Wet toekomst pensioenen.

Oordeel

Wij zijn van mening dat het jaarverslag 2024 een juiste weergave is van het gevoerde beleid en van de door het bestuur genomen besluiten. Op 21 mei 2025 heeft de raad van toezicht verantwoording aan ons afgelegd. Dankzij een goede samenwerking met het bestuur, de raad van toezicht en de ondersteuning binnen het pensioenfonds hebben wij onze werkzaamheden goed kunnen uitvoeren en wij hopen dat in de komende periode op deze wijze voort te zetten.

Ron van 't Hof, voorzitter

Wim Keijzer

Ilse van Kruistum

Nico Man

Hans Müller

Chris Peeperkorn

Reactie van het bestuur

Op 21 mei 2025 hebben wij met het belanghebbendenorgaan gesproken over het oordeel over het jaar 2024. Wij hechten aan de goede samenwerking met het belanghebbendenorgaan en zijn verheugd dat deze samenwerking als goed wordt ervaren. Wij hebben in 2024 meerdere malen gesproken over de nieuwe pensioenregeling en het transitieplan. Wij hebben vertrouwen in onze gezamenlijke wens om tot goede resultaten voor alle deelnemers te komen.

Wij danken het belanghebbendenorgaan voor de inzet en prettige samenwerking en zien ernaar uit deze in de toekomst op dezelfde wijze voort te zetten.

Bestuursverslag Pensioenkring OWASE

Algemene informatie

De doelstelling van Het Nederlandse Pensioenfonds is het verzorgen van pensioenen voor deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. Per 1 januari 2020 zijn de opgebouwde aanspraken van de inmiddels geliquideerde Stichting Pensioenfonds OWASE door middel van een collectieve waardeoverdracht ingebracht in de nieuw ingerichte besloten Pensioenkring OWASE. Ook de opbouw van nieuwe pensioenaanspraken uit hoofde van de cao van de aangesloten werkgevers die onder de cao van OWASE vallen, is ondergebracht in Pensioenkring OWASE.

Alle in dit hoofdstuk genoemde bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Belanghebbendenorgaan

Op 1 januari 2020 is het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring OWASE ingesteld en van start gegaan. Dit orgaan bestaat normaal gesproken uit acht leden: vier namens werkgevers, twee namens deelnemers en twee namens pensioengerechtigden. Het belanghebbendenorgaan is begin 2020 gestart met zeven leden en één vacature namens werkgevers. Het belanghebbendenorgaan werd uitgebreid met aspirant-leden. Voor hen dient dit orgaan als een leeromgeving en voorbereiding op een mogelijke toekomstige toetreding als volwaardig lid. Aspirant-leden hebben geen goedkeurings- en adviesrechten en zij zijn daarom geen medebeleidsbepaler.

Per 2025 is de omvang van het belanghebbendenorgaan gewijzigd naar vijf leden: twee namens werkgevers, twee namens deelnemers, en één namens pensioengerechtigden. Daarnaast is er per geleding een plaatsvervangend lid en zijn er aspirant-leden. De actuele samenstelling van het belanghebbendenorgaan is opgenomen in de bijlage personalia bij dit jaarverslag.

Samenstelling belanghebbendenorgaan Pensioenkring OWASE op 31 december 2024

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
René Brookhuis	lid namens werkgevers	2 ^e	1-1-2028	1963	m
Aalt Doppenberg	lid namens deelnemers	1 ^e	1-1-2026	1962	m
Truus Horstra	lid namens werkgevers	2 ^e	1-1-2027	1972	v
Janneke Knegtering	aspirant-lid namens werkgevers	n.v.t.	n.v.t.	1984	v
Henk Lubbers	lid namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-1-2028	1956	m
Henk Meijerink	voorzitter en lid namens werkgevers	2 ^e	31-12-2024	1958	m
Dick de With	lid namens pensioengerechtigden	1 ^e	1-1-2026	1954	m
Anno Kamphuis	aspirant-lid namens pensioengerechtigden	n.v.t.	n.v.t.	1958	m
Maria Malinowski	aspirant-lid namens pensioengerechtigden	n.v.t.	n.v.t.	1953	v
vacature	lid namens werkgevers				
vacature	lid namens deelnemers				

In 2024 hebben verschillende wijzigingen plaatsgehad. Per 2024 zijn René Brookhuis en Henk Lubbers herbenoemd. Jan Willem Floor is in juni 2024 gestopt als lid van het belanghebbendenorgaan namens gepensioneerden. Voor deze vacature zijn in het voorjaar verkiezingen gehouden aangezien er drie kandidaten waren voor deze functie. Bij deze verkiezingen zijn de meeste stemmen uitgebracht op Dick de With. Eind 2024 eindigde het lidmaatschap en voorzitterschap van Henk Meijerink. Per 2025 is hij opgevolgd door Janneke Knegtering.

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan tien keer zelfstandig vergaderd, vier keer met het bestuur, één keer met de raad van toezicht en één keer met de raad van toezicht en het bestuur gezamenlijk. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan deelgenomen aan twee kennissessies van het pensioenfonds en heeft het een interne zelfevaluatie uitgevoerd.

Pensioenparagraaf

Kenmerken regeling

In Pensioenkring OWASE voeren we de pensioenregeling uit voor werknemers die in dienst zijn van de werkgevers die zijn aangesloten bij de Werkgeversvereniging OWASE. De wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) verplichtingen zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

Deelnemers aan de pensioenregeling zijn alle werknemers van de werkgevers op wie de pensioenregeling van toepassing is en die conform de uitvoeringsovereenkomst zijn aangemeld bij Het Nederlandse Pensioenfonds. De details ten aanzien van het deelnemerschap van de werknemers aan de pensioenregeling zijn vastgelegd in het pensioenreglement.

De werknemer die nog niet de 18-jarige leeftijd heeft bereikt wordt binnen Pensioenkring OWASE aangemerkt als aspirant-deelnemer. Op grond van een pensioenovereenkomst verwerft een aspirant-deelnemer aanspraken op partnerpensioen en/of tijdelijk partnerpensioen en/of wezenpensioen en/of arbeidsongeschiktheidspensioen bij het pensioenfonds.

Hieronder volgt een korte samenvatting van de regeling, waarin we de belangrijkste kenmerken noemen. Voor de precieze inhoud van de pensioenregeling verwijzen we naar het pensioenreglement.

Belangrijkste kenmerken pensioenregeling Pensioenkring OWASE in 2024

Betreft	Invulling
Type regeling	Collectieve beschikbare premieregeling die op grond van de Pensioenwet wordt gekwalificeerd als uitkeringsovereenkomst omdat de vastgestelde jaarlijkse opbouw op basis van een middelloonsystematiek wordt vormgegeven: een middelloon-pensioenregeling met (voorwaardelijke) na-indexatie en met opbouw van nabestaandenpensioen.
Pensioenrichtdatum	De pensioenrichtdatum is 67 jaar. De mogelijkheid wordt geboden om eerder met pensioen te gaan, hetgeen zes maanden van tevoren aangegeven moet worden. De vroegst mogelijke pensioenleeftijd is 57 jaar. Een eenmaal gemaakte keuze voor vervroeging is onherroepelijk.
Pensioengevend salaris (fulltime)	Twaalf maal het maandsalaris per 1 januari, verhoogd met de vakantietoeslag. Het pensioengevend salaris van deelnemers die onder de cao van OWASE vallen wordt vermeerderd met de consignatietoeslag en de ploegentoeslag. Het pensioengevend salaris van deelnemers die onder de cao van RPC vallen wordt vermeerderd met 20% van de ontvangen bedragen aan sartaakbeloning en 20% van de ploegentoeslag. Er kunnen geen nieuwe deelnemers meer toetreden tot de cao van RPC. Het pensioengevend salaris is op grond van fiscale wetgeving gemaximeerd op € 137.800 (2024).

Betreft	Invulling
Franchise (opbouwgedeelte)	De franchise (2024: € 20.465) wordt geïndexeerd met de loonindex als bedoeld in de cao van OWASE, tenzij partijen tijdens cao-overleg andere afspraken maken over de indexatie. De franchise zal nooit lager zijn dan op grond van fiscale wetgeving is toegestaan.
Pensioengrondslag (basis, fulltime)	Pensioengevend salaris minus franchise.
Opbouwpercentage ouderdomspensioen	De jaarlijks te verkrijgen aanspraak kan alleen gerealiseerd worden als de opbouw uit de premie gefinancierd kan worden. Op dit moment is het opbouwpercentage gelijk aan 1,7% van de pensioengrondslag (2024) bij een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. De ambitie is om 80% tot 100% op te bouwen van de fiscaal maximale pensioenopbouw bij een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar.
Ouderdomspensioen	De deelnemer bouwt ieder kalenderjaar een pensioen op ter grootte van het opbouwpercentage vermenigvuldigd met de in het betreffende jaar geldende pensioengrondslag. De opbouw stopt bij uitdiensttreding, het bereiken van de pensioenrichtdatum of de datum van eerdere pensionering. Het is mogelijk om op de pensioendatum een deel van het ouderdomspensioen uit te ruilen tegen een hoger partnerpensioen, of vice versa.
Partnerpensioen	Het te bereiken partnerpensioen bedraagt 70% van het (bereikbare) ouderdomspensioen dat de deelnemer op basis van het laatst geldende pensioenreglement en alle voorgaande pensioenreglementen had kunnen behalen indien hij/zij tot de AOW-gerechtigde leeftijd had deelgenomen. Het partnerpensioen geldt voor zowel gehuwde als niet-gehuwde partners en is ook beschikbaar voor aspirant-deelnemers.
Tijdelijk partnerpensioen	Het tijdelijk partnerpensioen gaat in na overlijden van de (aspirant-) deelnemer of gepensioneerd deelnemer en keert € 7.000,- bruto per jaar (niveau 2024) uit aan de partner. De uitkering stopt als de partner overlijdt of de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, gemaximeerd op een leeftijd van 67 jaar. Voor de partner voor wie het tijdelijk nabestaandenpensioen vóór 1 januari 2014 is ingegaan eindigt het tijdelijk nabestaandenpensioen op de eerste dag van de maand waarin de nabestaande de 65-jarige leeftijd bereikt, dan wel, indien dit eerder is, aan het einde van de maand waarin de partner overlijdt.
Wezenpensioen	Elk wezenpensioen bedraagt 20% van het partnerpensioen. Indien de wees een kind is van een ongehuwde alleenstaande deelnemer bedraagt het wezenpensioen 14% van het te behalen ouderdomspensioen. De eindleeftijd van het wezenpensioen is 18 jaar. Als het kind na de 18-jarige leeftijd de voor werkzaamheden beschikbare tijd geheel of grotendeels besteedt aan het volgen van onderwijs of een beroepsopleiding, keert het wezenpensioen uit tot aan de 27-jarige leeftijd. Het pensioen wordt verdubbeld indien er geen partner meer is die in aanmerking komt voor partnerpensioen.
Toeslagverlening	Toeslagverlening is voorwaardelijk. Een eventuele toeslag vloeit voort uit het toeslagbeleid van Pensioenkring OWASE.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid in de zin van WIA van ten minste 35% en/of in de zin van WAO van ten minste 15% wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk premievrij voortgezet tot maximumleeftijd van 67 jaar. De premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens

Betreft	Invulling
	arbeidsongeschiktheid geldt voor zowel het ouderdoms- als het (tijdelijk) partnerpensioen.

Daarnaast kent de regeling van Pensioenkring OWASE een aanvullende regeling. Deze aanvulling gaat over arbeidsongeschiktheidspensioen aanvullend op een uitkering ingevolge WIA of WAO.

Premiebeleid

Kostendekkende premie

De zuivere kostendekkende premie berekenen we als de som van de volgende componenten:

- De actuariel benodigde premie voor de inkoop van de onvoorwaardelijke pensioenen. Ten behoeve van Pensioenkring OWASE gaat het hierbij om de volgende elementen:
 - Comingservice koopsom voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen. Bij de vaststelling van de actuariel benodigde premie is tevens rekening gehouden met een excassokostenopslag van 2,75% van de koopsom;
 - Risicokoopsommen voor het levenslange en tijdelijke partnerpensioen. Bij de vaststelling van de actuariel benodigde premie is tevens rekening gehouden met een excassokostenopslag van 2,75% van de koopsom;
 - Een opslag van 4,2% over de opbouwcomponenten van de comingservice koopsom voor het meeverzekeren van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid;
- De solvabiliteitsopslag (risicobuffers) die gekoppeld is aan het risicoprofiel van Pensioenkring OWASE bovenop de actuariële premie voor de onvoorwaardelijke onderdelen voor het bereiken c.q. in stand houden van het vereiste vermogen. De hoogte van de solvabiliteitsopslag wordt bepaald op basis van de strategische beleggingsmix van Pensioenkring OWASE en het Besluit FTK pensioenfondsen;
- Een opslag voor uitvoeringskosten (deze excassokostenopslag bestaat uit de jaarlijks terugkerende kosten die niet worden gedekt door de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten). Bij de uitvoeringskosten zijn de kosten van het vermogensbeheer niet inbegrepen. De kosten van het vermogensbeheer worden gefinancierd uit de beleggingsopbrengsten en niet uit de pensioenpremies.

Er wordt in de opbouw van de (zuivere) kostendekkende premie bij Pensioenkring OWASE geen rekening gehouden met een opslag ter financiering van eventuele voorwaardelijke onderdelen.

Uitgangspunt bij de bepaling van de zuivere kostendekkende premie is de op de balansdatum (31 december van het voorafgaande boekjaar) geldende nominale marktrente over de maand december die wordt afgeleid van de nominale rentetermijnstructuur.

Gedempte kostendekkende premie

We stellen de gedempte kostendekkende premie vast op basis van dezelfde elementen als de kostendekkende premie. Hieronder geven we de afwijkingen ten opzichte van de kostendekkende premie weer.

- Onderdeel 1 wordt sinds het jaar 2021 berekend op basis van een verwachte waarde van toekomstig rendement onder aftrek van ten minste de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer, bedoeld in artikel 23a, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid van het Besluit FTK pensioenfondsen. Dat gebeurt als volgt:
 - Het verwachte netto meetkundig rendement op vastrentende waarden, bedoeld in artikel 23a van het Besluit FTK pensioenfondsen, wordt vastgesteld voor de premiestelling in 2024 tot en met 2028 op basis van de DNB-rentetermijnstructuur per 30 september 2023;
 - Het verwachte netto meetkundig rendement op zakelijke waarden wordt bepaald op basis van de maximaal te hanteren parameters zoals vastgelegd in artikel 23a van het Besluit FTK pensioenfondsen;
 - Het strategische beleggingsbeleid is het uitgangspunt voor het vaststellen van de verwachte waarde van toekomstig rendement. Op hoofdlijnen zal bij de premieberekening worden uitgegaan van:
 - strategische allocaties (ratingverdeling niet gecorrigeerd voor duratie);
 - karakteristieken op basis van strategische benchmarks (zoals rating en leverage);
 - een uitzondering wordt gemaakt als de uitvoering structureel afwijkt van het bovenstaande terwijl dit niet kan worden vastgelegd in het strategisch beleid. Dat is bijvoorbeeld het geval als sprake is van

structurele leverage in vastgoedfondsen. Indien deze leverage acceptabel is maar geen benchmark met leverage beschikbaar is, zal de leveragedoelstelling van de vastgoedfondsen worden gehanteerd. Bij een wijziging in het strategisch beleggingsbeleid wordt het netto verwacht beleggingsrendement opnieuw vastgesteld.

Voor het overige worden dezelfde grondslagen gehanteerd als voor de kostendeekkende premie.

- Onderdeel 2 wordt bepaald als het verschil tussen:
 - de solvabiliteitsopslag (behorend bij het vereist eigen vermogen per 31 december van het voorgaande jaar) over premieonderdeel 1 waarbij onderdeel 1 wordt berekend zonder rekening te houden met toekomstige toeslagverlening; en
 - onderdeel 1, waarbij rekening wordt gehouden met toekomstige toeslagverlening ter hoogte van de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer, bedoeld in artikel 23a, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid van het Besluit FTK pensioenfondsen, onder aftrek van onderdeel 1 waarbij geen rekening wordt gehouden met toekomstige toeslagverlening.Onderdeel 2 zal nooit negatief zijn.

Feitelijke premie

De financiering van de in het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken vindt plaats door betaling van een vaste CDC-pensioenpremie (dit is de feitelijke doorsneepremie). In 2023 hebben sociale partners besloten om de vaste CDC-pensioenpremie opnieuw voor een periode van drie jaar vast te stellen. Deze periode startte op 1 januari 2024 en eindigt op 1 januari 2027. In deze periode bedraagt de pensioenpremie wederom 30%, vermeerderd met een tijdelijke opslag ten laste van de werkgever van 1,5% van de totale som van de pensioengrondslag van de deelnemers die bij de werkgever in dienst zijn. De reguliere CDC-pensioenpremie van 30% is voor de periode die eindigt op 1 januari 2027 verdeeld tussen werkgever en werknemer in de verhouding 75:25.

Aan het weerstandsvermogen wordt een separate storting gedaan. Deze storting is gelijk aan de hiervoor beschreven feitelijke premie vermenigvuldigd met 0,2% / (1+0,2%). De premie die getoetst wordt aan de (gedempte) kostendeekkende premie is de feitelijke premie exclusief deze storting aan het weerstandsvermogen.

Toeslagbeleid

Binnen Pensioenkring OWASE bestaat de mogelijkheid om de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden jaarlijks per 1 januari te verhogen op basis van maximaal het ambitieniveau zoals dat is vastgelegd in de pensioenregeling.

Toeslagverlening binnen Pensioenkring OWASE is in beginsel voorwaardelijk. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitkring voor zover de financiële positie daarvoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, tussen september twee kalenderjaren voor de toekenning en september één kalenderjaar voor de toekenning.

Bij Pensioenkring OWASE volgen we de systematiek van toekomstbestendige toeslagverlening. We verlenen alleen een toeslag voor zover deze in de toekomst ook verleend kan worden.

Voor een toelichting op de toeslagverlening per 1 januari 2025 verwijzen we naar de paragraaf Toeslagverlening in het hoofdstuk Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad.

Wijziging reglementen en uitvoeringsovereenkomst

Per 1 januari 2024 is het pensioenreglement van Pensioenkring OWASE op een aantal punten gewijzigd. Allereerst zijn de jaarlijkse bedragen aangepast naar de stand per 1 januari 2024. Daarnaast is de minimale toetredingsleeftijd gewijzigd naar 18 jaar. Ten slotte is de bepaling over het pensioengevend salaris verduidelijkt. Per 1 januari 2025 is het pensioenreglement uitsluitend gewijzigd voor wat betreft de aanpassing van de jaarlijkse bedragen en de grondslagen voor flexibiliseringsfactoren.

Deelnemersonderzoek risicobereidheid

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we eind 2023 een onderzoek naar risico en pensioen uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. Er deden 456 mensen mee aan het onderzoek. Dat is ruim 10% van alle deelnemers en gepensioneerden. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld met sociale partners en besproken met het belanghebbendenorgaan. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers. Dat is onderdeel van de uitwerking van de solidaire premieregeling die zal gelden per 1 januari 2026.

Solidaire premieregeling per 2026

Pensioenkring OWASE gaat over naar de solidaire premieregeling. Sociale partners hebben daarover begin 2024 afspraken gemaakt die zijn vastgelegd in het transitieplan dat op 14 mei 2024 is afgerond. Via informatiebijeenkomsten in april 2024 zijn deelnemers en gepensioneerden hierover geïnformeerd.

Gedurende 2024 heeft het bestuur verschillende beleidskeuzes gemaakt en een voorgenomen invaarbesluit genomen. Medio juli heeft ook het belanghebbendenorgaan goedkeuring en advies uitgebracht. Daarna volgde de nog verdere behandeling door de raad van toezicht en door het bestuur. Medio oktober 2024 hebben wij alle documentatie ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB). Met DNB wordt nu een intensief proces doorlopen.

De overgang naar de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp) vraagt veel van alle betrokkenen. Het is een complexe en ingrijpende verandering. Zorgvuldigheid staat daarbij voorop. Om alles goed voor onze deelnemers te regelen, hebben we helaas wat meer tijd nodig. Voor een goede overgang moeten alle seinen op groen staan. Hierbij gaat zorgvuldigheid boven snelheid. De overgang naar de solidaire premieregeling bij Pensioenkring OWASE hebben we daarom uitgesteld van 1 juli 2025 naar 1 januari 2026.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen voor Pensioenkring OWASE bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit is het vermogen dat wij moeten aanhouden om bedrijfsrisico's te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Pensioenkring OWASE en het telt ook niet mee in de balans van Pensioenkring OWASE. Periodiek wordt getoetst of door wijziging van het pensioenvermogen een overschot of tekort voor Pensioenkring OWASE ontstaat. Hierna vindt eventueel aanzuivering van het saldo plaats.

Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad

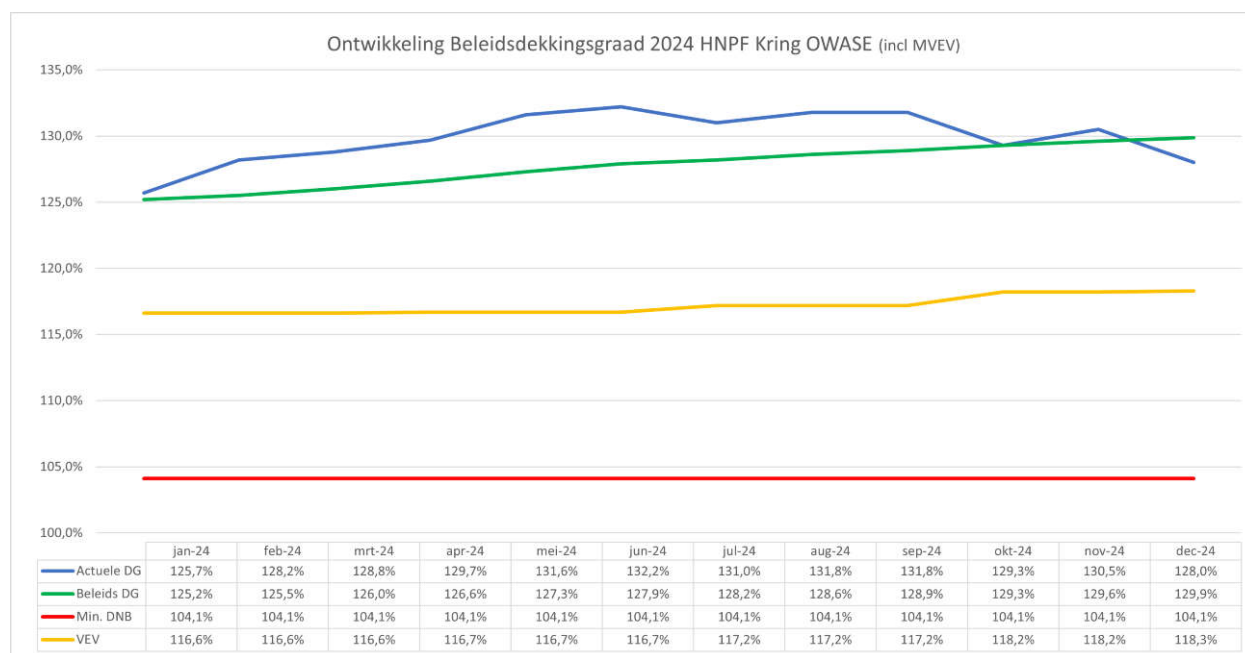
Financiële positie

De beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring OWASE steeg gedurende 2024 van 124,9% naar 129,9%. De actuele dekkingsgraad op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur (de "toezichtscurve") is in 2024 gestegen naar 128,0%. Dit is 3,0 procentpunt hoger dan ultimo 2023. De stand van de dekkingsgraad is met name te verklaren door de toegekende toeslag, de gedaalde rente en de positieve beleggingsresultaten. Het behaalde rendement (inclusief renteafdekking) leidde tot een forse stijging van de dekkingsgraad, die het negatieve effect van de rentedaling meer dan teniet deed.

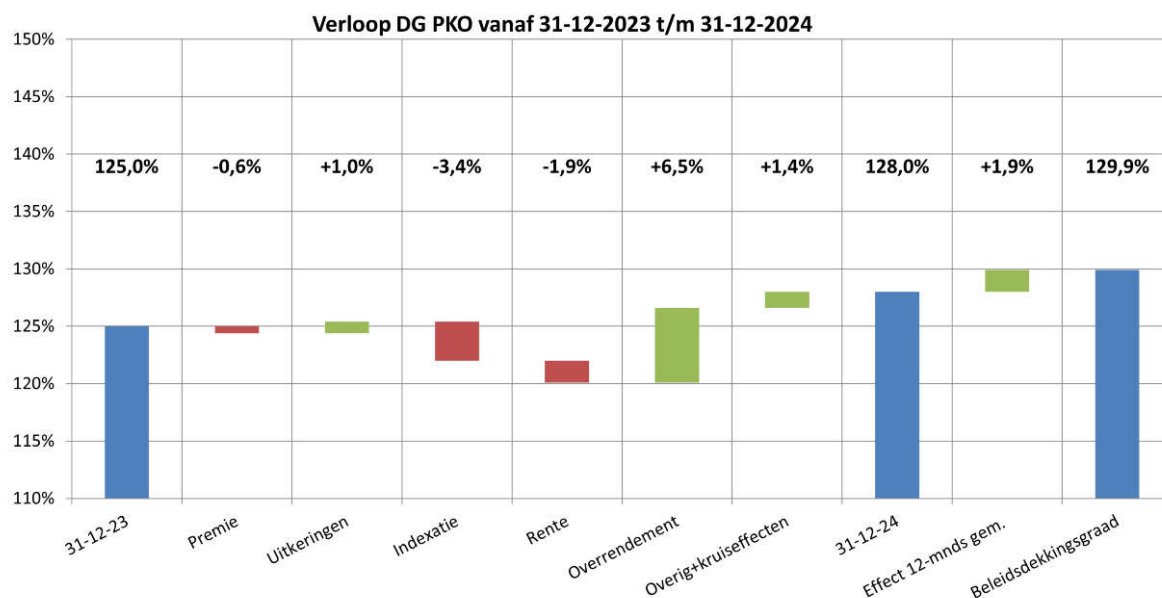
Omschrijving	Pensioen- vermogen	Technische voorziening	Dekkings- graad
Stand 1 januari	945.878	756.767	125,0%
Premiebijdragen (regulier)	14.201	14.771	-0,6%
Uitkeringen	-30.337	-30.356	1,0%
Toeslagverlening	0	20.844	-3,4%
Aanpassing RTS	0	11.993	-1,9%
Beleggingsresultaten	82.788	25.841	6,5%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-1.166	-9.622	1,4%
Stand 31 december	1.011.364	790.238	128,0%

In bovenstaand overzicht wordt onder beleggingsresultaten in het verloop van het pensioenvermogen het behaalde rendement op de beleggingen verantwoord. Bij het verloop van de technische voorzieningen staat de rentetoevoeging aan de technische voorziening op basis van de eenjaarsrente zoals vastgesteld door De Nederlandsche Bank in de RTS van 31 december 2023.

Grafische weergave verloop dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring OWASE in 2024



Ontwikkeling dekkingsgraad Pensioenkring OWASE in 2024



De technische voorzieningen worden berekend op basis van de RTS. Dit komt overeen met contantmaking op basis van een gemiddelde rekenrente van 2,17% (2023: 2,35%).

De actuele dekkingsgraad wordt berekend als de som van de technische voorzieningen en de reserves, gedeeld door de technische voorzieningen. Het premiedepot doet niet mee in de berekening van de dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdend gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden.

Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen

Voor Pensioenkring OWASE is er geen sprake van een reservetekort. Het vereist eigen vermogen is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille. De vereiste dekkingsgraad is bepaald op 118,3% (2023: 119,8%). Indien het vereist eigen vermogen bepaald werd op basis van de actuele portefeuille, dan zou dit uitkomen op 118,1% (2023: 119,6%).

Het minimaal vereist eigen vermogen wordt vastgesteld op basis van de regels zoals vastgelegd in artikel 11 van het Besluit FTK pensioenfondsen. Ultimo 2024 is de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,1% (2023: 104,1%).

Ontwikkeling dekkingsgraad

Ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2024

Omschrijving	Werkelijk
Stand 1 januari	125,0%
Premiebijdragen (regulier)	-0,6%
Uitkeringen	1,0%
Toeslagverlening	-3,4%
Aanpassing RTS	-1,9%
Beleggingsresultaten	6,5%
Overige oorzaken en kruseffecten	1,4%
Stand 31 december	128,0%

Voor Pensioenkring OWASE was er eind 2023 geen sprake van een reservetekort. We hebben daarom voor deze kring in 2024 geen herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank. Ook eind 2024 is er geen sprake van een reservetekort en hoeft er geen herstelplan te worden opgesteld.

In 2024 is de dekkingsgraad toegenomen van 125,0% naar 128,0%.

De premie heeft beperkt impact gehad op de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Hetzelfde geldt voor de uitkeringen.

De toeslag per 1 januari 2025 van 2,73% is per 31 december 2024 verwerkt. Hierdoor is de dekkingsgraad gedaald.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een daling van de dekkingsgraad. Bij de bepaling van de dekkingsgraad is uitgegaan van de rentetermijnstructuur aan het einde van het boekjaar. Deze is lager dan de rentetermijnstructuur aan het begin van het jaar.

Het rendement op beleggingen heeft positief bijgedragen aan de dekkingsgraad. Dit wordt verklaard door de gedaalde rente en de gestegen aandelenkoersen in 2024. De gedaalde rente heeft een positief effect gehad op de waarde van de vastrentende waarden.

Het effect bij overige oorzaken en kruiseffecten wordt voornamelijk veroorzaakt door een wijziging van de prognosetafel en de ervaringssterfte. Ook zijn er kruiseffecten tussen enkele componenten. Deze kruiseffecten worden veroorzaakt door de gehanteerde berekeningsmethodiek die is voorgeschreven door De Nederlandsche Bank.

Toeslagverlening

We hebben besloten om binnen Pensioenkring OWASE per 1 januari 2025 een toeslag toe te kennen van 2,73%. De stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen, over september 2024 ten opzichte van september 2023 bedraagt 3,50%. De gemiste toeslag bedraagt daarmee 0,77%.

Het toeslagbesluit is conform het reguliere beleid. Onder het FTK geldt dat de toe te kennen toeslag toekomstbestendig moet zijn en dat toeslag (gedeeltelijk) is toegestaan vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% en volledig vanaf de TBI-grens. De beleidsdekkingsgraad bedroeg per 30 september 2024 128,9%. Vanaf een dekkingsgraad van 135,4% kan een volledige toeslag worden toegekend.

Pensioenfondsen die de intentie hebben om in te varen in het nieuwe pensioenstelsel mogen gebruikmaken van het transitie-FTK. In het transitie-FTK gelden andere regels over het verhogen en verlagen van pensioen dan onder het reguliere FTK, waardoor de pensioenen eerder kunnen meestijgen met de prijzen. We maken geen gebruik van het transitie-FTK, want er zit ook een belangrijk nadeel aan. De regels voor het verlagen van de pensioenen zijn in het transitie-FTK namelijk veel strenger. Zo moeten we eerder de pensioenen verlagen als het financieel tegenzit. Dat risico willen we zo klein mogelijk houden zodat we een goede overstap kunnen maken naar het nieuwe stelsel.

Inhaaltoeslag

Wij proberen gemiste indexaties op een latere datum alsnog toe te kennen zodra de financiële situatie van de pensioenkring dat weer toelaat. Voor het inhalen van gemiste indexaties geldt een maximale termijn van tien jaar.

Overzicht van toegekende toeslagverlening actieven en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2014	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2015	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2016	0,00%	1,50%	1,50%	1,50%
2017	0,00%	1,75%	1,75%	3,28%
2018	0,90%	2,00%	1,10%	4,41%
2019	1,53%	2,40%	0,87%	5,32%
2020	0,26%	2,90%	2,64%	8,10%
2021	0,00%	2,00%	2,00%	10,26%
2022	1,65%	2,70%	1,05%	11,41%
2023	14,53%	14,53%	0,00%	11,41%
2024	0,21%	0,21%	0,00%	11,41%
2025	2,73%	3,50%	0,77%	12,27%

¹ De toeslagverlening in enig jaar vindt plaats op 1 januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar. Bij de bepaling van de cumulatieve achterstand 2024 komt de niet toegekende toeslag van 2014 te vervallen.

Overzicht van toegekende toeslagverlening niet-actieven en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2014	0,44%	0,44%	0,00%	0,00%
2015	0,34%	0,61%	0,27%	0,27%
2016	0,00%	0,39%	0,39%	0,66%
2017	0,00%	-0,01%	-0,01%	0,65%
2018	0,66%	1,47%	0,81%	1,47%
2019	0,93%	1,47%	0,54%	2,02%
2020	0,15%	1,64%	1,49%	3,53%
2021	0,00%	1,11%	1,11%	4,68%
2022	1,65%	2,70%	1,05%	5,78%
2023	14,53%	14,53%	0,00%	5,78%
2024	0,21%	0,21%	0,00%	5,78%
2025	2,73%	3,50%	0,77%	6,59%

¹ De toeslagverlening in enig jaar vindt plaats op 1 januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar. Bij de bepaling van de cumulatieve achterstand 2024 komt de niet toegekende toeslag van 2014 te vervallen.

Actuariële paragraaf

Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendeekkende premie en de (ongedempte) kostendeekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premies is opgenomen in onderstaande tabel. Voor verdere details verwijzen we naar de toelichting op de premiebaten in de jaarrekening.

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	13.317	7.122	
Risicopremie overlijden	1.455	1.117	
Premie TNBP	0	0	
Premie Arbeidsongeschiktheidspensioen en PVI	0	0	
Opslag voorwaardelijke opbouw	0	4.331	
Opslag instandhouding VEV	2.925	1.631	
Kostenopslag pensioenbeheer	349	349	
Totaal premiebijdragen	18.046	14.550	18.504
Premie-egalisatiedepot (PED)			-3.954
Totaal premiebijdragen na verrekening PED			14.550

De feitelijke premie is gelijk aan de gedempte kostendeekkende premie, na verrekening van het premie-egalisatiedepot (PED). De € 3.954 duizend voegen we hierbij toe aan het premie-egalisatiedepot.

Analyse van het resultaat

In 2024 is een resultaat behaald van € 32.015 duizend (2023: 48.079 duizend). In de hieronder opgenomen actuariële analyse geven we inzicht in de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid.

Resultatenbronnen

Omschrijving	2024	2023
Beleggingen en rekenrente	44.953	46.720
Premies	-570	3.887
Waardeoverdachten	-448	653
Kosten	0	0
Uitkeringen	19	-2
Kanssystemen	-771	117
Toeslagverlening/korting	-20.844	-1.575
Incidentele mutaties TV	11.121	0
Wijziging Grondslagen	0	0
Andere oorzaken	-1.445	-1.721
Resultaat	32.015	48.079

Het resultaat op beleggingen en rekenrente en andere resultaten is hierna nader uitgesplitst.

Resultaat beleggingen/rekenrente

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	82.787	96.055
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-25.841	-23.340
Wijziging marktrente	-11.993	-25.995
Totaal beleggingen en rekenrente	44.953	46.720

De oorzaken van het resultaat in 2024 zijn:

- **Beleggingen/rekenrente**
De wijziging van de nominale rekenrente droeg € 11.993 duizend negatief bij aan het resultaat. Daarnaast zijn de technische voorzieningen toegenomen met € 25.841 duizend als gevolg van de technisch benodigde rente (op basis van 3,439% eenjaarsrente per 31 december 2023). De beleggingsopbrengsten leidden tot een winst van € 82.787 duizend. Per saldo is het resultaat op beleggingen/rekenrente € 44.953 duizend positief.
- **Premies**
Op premie is een negatief resultaat behaald van € 570 duizend. De ontvangen premie is gebaseerd op de gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement. De werkelijke kosten van de pensioenopbouw zijn vastgesteld op grond van de marktrente.
- **Waardeoverdrachten**
In 2024 hebben reguliere inkomende en uitgaande waardeoverdrachten plaatsgevonden. Hierbij zijn ook waardeoverdrachten uit voorgaande boekjaren verwerkt. Daarnaast bevat deze post waardeoverdrachten in het kader van de Wet waardeoverdracht klein pensioen. Per saldo is in 2024 een negatief resultaat behaald van € 448 duizend.
- **Uitkeringen**
Het resultaat op uitkeringen en afkopen was in 2024 positief en bedroeg € 19 duizend.
- **Kanssystemen**
In 2024 is een negatief resultaat op arbeidsongeschiktheid van € 236 duizend behaald. Dit resultaat wordt onder andere veroorzaakt door de stijging van de voorziening langdurig zieken ten opzichte van vorig boekjaar. Op langlevens is een negatief resultaat behaald van € 1.389 duizend en op kortlevens een resultaat van € 855 duizend positief. Tezamen met het negatieve resultaat van € 1 duizend op de herverzekering komt het resultaat op kanssystemen per saldo uit op € 771 duizend negatief.
- **Toeslagverlening/korting**
Op per 1 januari 2025 is een toeslag verleend van 2,73%. Aangezien het besluit hierover reeds in 2024 is genomen, is deze toeslag verwerkt in de dekkingsgraad per eind 2024. Hierdoor is de voorziening met € 20.844 duizend toegenomen.
- **Wijziging grondslagen**
De wijzigingen van de overlevingstafel heeft geresulteerd in een daling van de voorziening met € 1.392 duizend. De aanpassing van de ervaringssterfte leidde tot een daling van de voorziening met € 12.524 duizend en de aanpassing van de opslag in het partnerpensioen resulteerde in een stijging van de voorziening met € 2.795 duizend. Per saldo komt het positieve resultaat van de wijziging van grondslagen uit op € 11.121 duizend.
- **Andere oorzaken**
In boekjaar 2024 was sprake van een verlies op flexibiliseringsmutaties van € 130 duizend. Dit zijn de mutaties die betrekking hebben op pensionering en uitruil. Op overige mutaties is een negatief resultaat behaald van € 16 duizend. Het saldo van overige baten en lasten is gelijk aan € 1.299 duizend negatief. Per saldo leidt dit tot een negatief resultaat bij andere oorzaken van € 1.445 duizend.

Grondslagen

We hebben in 2024 de volgende aanpassingen gedaan in de actuariële grondslagen die gehanteerd worden in de berekening van de technische voorziening voor Pensioenkring OWASE:

- **Overlevingstafel**
In 2024 hebben we besloten om over te stappen naar de meest recente algemene overlevingstafel zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Dit is Prognosetafel AG2024 die in 2024 is gepubliceerd. Met het toepassen van Prognosetafel AG2024 hanteren we de meest recente inzichten over de Nederlandse bevolkingssterfte en wordt er rekening gehouden met een voorzienbare trend in de overlevingskansen.
- **Ervaringssterfte**
We hebben besloten om de ervaringssterfte te actualiseren naar het Sprekels Inkomensmodel 2024.
- **Opslag partnerpensioen**
De opslag op het partnerpensioen vanwege het leeftijdsverschil tussen deelnemer en partner is verhoogd van 3,6% naar 5,4%.
- **Voorziening langdurig zieken (IBNR-voorziening)**
We hebben in 2024 besloten om de wijze van vaststelling van de IBNR-voorziening aan te passen. Voor de IBNR-voorziening werd uitgegaan van tweemaal de laatst vastgestelde (ex ante) risicokoopsom voor premievrijstelling en arbeidsongeschiktheidspensioen. We hebben besloten over te stappen naar een IBNR-voorziening ter grootte van de in de premie opgenomen opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid uit de laatste twee boekjaren.

Oordeel certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft geconcludeerd dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld. Hij constateert dat het eigen vermogen van Pensioenkring OWASE hoger is dan het wettelijk vereist eigen vermogen. In zijn verklaring geeft hij aan dat wordt voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De vermogenspositie is naar zijn mening voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen hoger is dan het vereist eigen vermogen. Daarbij merkt hij op dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn. De verklaring van de certificerend actuaris is opgenomen in de Actuariële verklaring Pensioenkring OWASE.

Vermogensbeheer

Beleggingsbeleid Pensioenkring OWASE

Bij de invulling van de beleggingsportefeuille voeren we een kwalitatief hoogwaardig beleggingsbeleid. We zorgen voor een goede spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en debiteuren. Bij de afdekking van rente- en valutarisico, alsook bij specifieke beleggingscategorieën, vormen beleggingsrichtlijnen het uitgangspunt voor het te voeren beleggingsbeleid. Het MVB-beleid is daar een belangrijk onderdeel van. Deze beleggingsrichtlijnen zijn leidend bij het selecteren en monitoren van operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen.

Voor Pensioenkring OWASE hebben we in 2023 conform de meerjarenkalender ALM-berekeningen uitgevoerd. Volgend op deze ALM-studie is in het strategisch beleggingsbeleid de renteafdekking per eind juli 2023 verhoogd van 60% naar 70%. De verhouding tussen zakelijke waarden en vastrentende waarden is niet gewijzigd.

Op hoofdlijnen bestond ons strategisch beleggingsbeleid voor Pensioenkring OWASE begin 2024 uit een vermogensverdeling met 55% vastrentende waarden en 45% zakelijke waarden, 70% afdekking van het renterisico en 75% afdekking van het valutarisico op de Amerikaanse dollar en het Britse pond. De renteafdekking is per eind juli 2024 verhoogd naar 100% ten behoeve van bescherming van de dekkingsgraad in aanloop naar het invaarmoment.

Ontwikkeling op de financiële markten

Terugblik economie en financiële markten 2024

2024 was een sterk jaar op de financiële markten. Economische groei zorgde voor een positieve verrassing en centrale banken verlaagden de beleidsrentes. Aandelen presteerden in 2024 over het algemeen beter dan obligatiecategorieën.

De economie bleef in 2024 vrij sterk, vooral in de VS. In het eerste kwartaal verdreven goede economische data de zorgen over een recessie. Tegelijkertijd was de inflatie in het begin van het jaar nog dermate hoog dat er zorgen waren of centrale banken de rentes tijdig zouden kunnen verlagen. Waar de economie in de VS haar kracht behield, ondanks tijdelijke zorgen over de arbeidsmarkt tijdens de zomermaanden, bewoog de Europese economie langzaam

richting een trendmatig niveau. Dalende inflatie zorgde ervoor dat beleidsrenteverlagingen mogelijk werden: de ECB (in juni) en de Bank of England (in augustus) verlaagden de beleidsrente voor het eerst met 0,25% en de Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0% en de Bank of England met 0,5%, wat steun bood aan markten.

In 2024 is de swaprente gedaald, met name op de korte looptijden. Op de 2-jaars looptijd was de daling circa 60 basispunten. Op de andere looptijden bedroeg de daling circa 15 tot 20 basispunten. In 2024 zijn de spreads op staatsobligaties ten opzichte van de swaprente sterk opgelopen. De stijging van de spread op Franse staatsobligaties was zeer groot, maar ook bij de andere landen was er sprake van een sterke stijging van de spreads.

In Frankrijk waren er politieke uitdagingen rond de begroting en de overheidsschuld. De minderheidsregering van premier Barnier kon niet rekenen op steun en na zijn val verlaagde Moody's de rating van Frankrijk naar Aa3. De risico-opslag op Franse staatsobligaties liep uit ten opzichte van Duitsland en kwam in de buurt van die van Italië, terwijl Italië een lagere kredietrating (Baa3, BBB) heeft en een nog hogere schuldquote (ca. 140%) dan Frankrijk (ca. 110%). Desondanks was de reactie van de financiële markten gematigd. De economie van Frankrijk noch de Europese economie zat in een recessie en de ECB had de bewegingsruimte om, indien nodig, de economie en de financiële markten wat lucht te geven middels beleidsrenteverlagingen. Aan het einde van het jaar was Bayrou als opvolger van Barnier benoemd.

De Chinese economie had het in 2024 moeilijk door een combinatie van uitdagingen. Een zwakke huizenmarkt, vergrijzing van de bevolking, schulden van lokale overheden, een hoge jeugdwerkloosheid en een laag consumentenvertrouwen hadden een negatieve invloed op het groeitempo van de economie. De overheid kwam daarop in actie en kondigde in het derde kwartaal (fiscale) stimuleringsmaatregelen aan. Financiële markten reageerden initieel positief, maar later verslechterde het sentiment doordat de aangekondigde steunmaatregelen onvoldoende concreet werden.

In november kregen met name Amerikaanse aandelen een impuls door de verkiezing van Trump, die zicht gaf op mogelijke belastingverlagingen en minder regulering. Deze euforie ebde in december weg door gestegen rentes (sinds medio september), enerzijds door degelijke groei, anderzijds door de mogelijke inflatoire gevolgen van het beleid van Trump op het gebied van invoertarieven en immigratiebeperkingen. Hierdoor verwachtte men minder renteverlagingen van de Fed voor 2025 en zo sloot de tienjaarsrente in de VS, maar die ook in Duitsland en het VK, het jaar 2024 hoger af dan het begon.

Aandelen ontwikkelde markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn positiever geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Aandelen Noord-Amerika was de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologie-aandelen (de 'Magnificent Seven'). Tevens ondersteunden lagere rentes de koersen, aangezien groeiaandelen hier meer van profiteren. Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, inclusief Europa, bleven achter op Noord-Amerika, door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven, maar stegen evenzo 9% (in euro unhedged) of meer.

Aandelen opkomende markten

Hoewel aandelen in opkomende markten achterbleven bij de ontwikkelde aandelenregio's, stegen zij eveneens (met zo'n 11% in euro unhedged). Dit werd mede veroorzaakt door relatief sterke groeicijfers en Chinese stimuleringsaankondigingen in september. De aandelen in opkomende markten stegen, ondanks de zorgen over Amerikaanse invoertarieven.

Beursgenoteerd vastgoed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van deze categorie, hoewel de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het totale rendement van de wereldwijde index was positief (9% in euro unhedged), met in de VS een sterker resultaat dan in Europa.

Niet-beursgenoteerd vastgoed Europa en Nederlandse woningen

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Niet-beursgenoteerd vastgoed was daardoor in 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende gehetwaarderd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. Conform de wereldwijde trend ondergaat ook de Europese vastgoedmarkt een cyclisch herstel, waarbij de prijssherziening grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief.

Binnen Europees niet-beursgenoteerd vastgoed behaalden alle sectoren een positief rendement. De sector kantoren bleef achter. Oudere kantoorpanden hadden het moeilijk, maar in moderne, duurzame kantoren zijn er in bepaalde Europese markten her en der nog mogelijkheden. De sectoren winkels en logistiek deden het beter in 2024. Binnen logistiek dooft de oververhitting in de markt van na de covidpandemie langzamerhand. Het nieuwe aanbod blijft over het algemeen beperkt, met een positief effect op de huurgroei. De (huur)woningsector wordt nog steeds gesteund door een sterke nettovraag bij een achterblijvend aanbod (door hoge bouwkosten en strengere regelgeving) en hoge huizenprijzen in verschillende landen.

Vastrentende waarden (investment grade en high yield)

Nadat beleidsrentes de voorgaande jaren stegen, zorgde dalende inflatie ervoor dat in 2024 beleidsrenteverlagingen mogelijk werden. In juni verlaagde de ECB de beleidsrente voor het eerst met 0,25%, gevolgd door de Bank of England in augustus met hetzelfde percentage. De Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0%, terwijl de Bank of England de rente verlaagde met 0,5%. De dalende rente was een steun voor financiële markten. De beleidsrente van Japan liet een tegenovergestelde beweging zien, met een verhoging naar 0,25% in juli door de stijgende trend in inflatie en economische groei.

Risicovolle beleggingscategorieën zoals high yield bedrijfsobligaties en staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van staatsobligaties. Bedrijfsobligaties presteerden beter door minder rentestijging voor kortere looptijden en dalende risico-opslagen. Dat laatste gaf meer steun aan risicovollere high yield bedrijfsobligaties dan aan kredietwaardigere IG-bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta

In 2024 was er sprake van een sterke appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro, met circa 6%. De dollar steeg met name in het vierde kwartaal van 2024, rondom de verkiezing van president Trump, vanwege de verwachting dat rentes in de Verenigde Staten hoger blijven dan eerder gedacht. Ook het Britse pond steeg in 2024 ten opzichte van de euro (+5%), terwijl de Japanse yen in waarde daalde ten opzichte van de euro (-4%).

Portefeuilleposities en rendementen

Voor de uitvoering van het vermogensbeheer wijzen we vermogenscategorieën toe aan de matchingportefeuille of de rendementsportefeuille. In de matchingportefeuille nemen we categorieën op die vooral meebewegen met de rente, zodat ze bijdragen aan het afdekken van het renterisico. In de rendementsportefeuille nemen we de overige categorieën op. Deze zijn vooral gericht op extra rendement bovenop de rente.

Het strategisch beleid voor Pensioenkring OWASE resulteert in een matchingportefeuille van 30% en een rendementsportefeuille van 70%. In het jaarbeleid voor 2024 is net als in 2023 gekozen voor 2,5% minder aandelen ten gunste van investment grade bedrijfsobligaties en 5% minder staatsobligaties en swaps ten gunste van niet-genoteerd onroerend goed. Die keuze is gemaakt ten behoeve van een optimale risico- en rendementsbenutting, passend bij de doelstelling en risicohouding van de kring.

In onderstaande tabel tonen we de posities en rendementscijfers van de beleggingscategorieën binnen de portefeuille, afgezet tegen de bijbehorende benchmarks. Het totale beleggingsrendement wordt voor een deel beïnvloed door het allocatie-effect. De allocatie naar een vermogenscategorie of -portefeuille wijkt gedurende het jaar af van de doelallocatie, bijvoorbeeld als gevolg van marktbevingen. Die afwijking wordt uit praktische overwegingen binnen een bandbreedte geaccepteerd. Als over zo'n categorie die afwijkt een relatief hoog of laag

rendement wordt gerealiseerd draagt dat positief of negatief bij aan het rendement. Dit komt tot uitdrukking in het totale rendement, dat daardoor kan afwijken van de gecombineerde rendementen van de beleggingscategorieën en -portefeuilles. Hoe groter de rendementsbewegingen gedurende het jaar, hoe groter dit allocatie-effect.

2024	Allocatie strategisch beleid	Allocatie beleid 2024	Rendement portefeuille	Rendement benchmark
	(in %)	(in %)	(in %)	(in %)
matchingportefeuille	30	25	4,3	8,0
swaps, staatsobligaties, liquiditeiten	30	25		
rendementsportefeuille	70	75	10,5	11,3
aandelen ontwikkelde landen	36	33,75	21,1	23,0
aandelen opkomende landen	4	3,75	11,6	14,7
niet-genoteerd onroerend goed ¹	2,5	7,5	3,8	3,8
beursgenoteerd onroerend goed	2,5	2,5	9,1	7,7
vastrentende waarden bedrijfsobligaties	10	12,5	4,9	4,6
vastrentende waarden hypothecaire leningen	10	10	5,7	5,7
vastrentende waarden hoogrentende bedrijfsobligaties	2,5	2,5	14,1	14,7
vastrentende waarden hoogrentende landen	2,5	2,5	5,0	8,8
totaal ²	100	100	8,9	10,8

¹ Bij illiquide categorieën, zoals niet-genoteerd onroerend goed en hypotheek, wordt op jaarbasis het rendement van de benchmark gelijkgesteld aan dat van de portefeuille.

² Inclusief valuta-afdekking

Matchingportefeuille: afdekking renterisico

De pensioenkring loopt via de waardering van zijn technische voorzieningen ("verplichtingen") een risico bij veranderingen in de rente. Dit renterisico wordt sinds augustus 2024 voor 100% afgedekt op basis van de marktrente. De feitelijke afdekking per ultimo 2024 bedroeg 102,2%. Die afwijking valt binnen de toegestane bandbreedte. Ter voorbereiding op de indexatie van 2,73% per 1 januari 2025, verwerkt in de dekkingsgraad per 31 december 2024, is de renteafdekking licht verhoogd. Na de indexatie is de renteafdekking weer op de norm van 100% uitgekomen. De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheekleningen bij aan de afdekking.

In 2024 is de swaprente over alle looptijden gedaald, waardoor het resultaat van zowel het af te dekken deel van de verplichtingen (8,0%) als de matchingportefeuille (4,3%) positief was. Het rendement van de matchingportefeuille is daarmee achtergebleven bij de benchmark. De voornaamste reden voor de relatieve underperformance (-3,7 procentpunt) ten opzichte van de benchmark is de fors gestegen kredietopslag van staatsobligaties ten opzichte van de swaprentes. De impact van het curvebeleid is beperkt geweest in 2024. Verder wordt het resultaat beïnvloed doordat een bandbreedte is vastgesteld waarbinnen de renteafdekking mag bewegen.

In 2024 is besloten om het renterisico voor de kring voor 100% af te dekken in verhouding tot de verplichtingen met het oog op het beschermen van de dekkingsgraad in transitie naar de WTP. Bij de verhoging van de renteafdekking van 70% naar 100% per ultimo juli 2024 is het curvebeleid omgezet naar een vlakke afdekking over de rentecurve. We vinden het niet gewenst om bij 100% renteafdekking het renterisico op de middellange looptijden van 20 en 30 jaar voor meer dan 100% af te dekken.

Doordat het renterisico niet volledig werd afgedekt in verhouding tot de dekkingsgraad, bewoog de dekkingsgraad mee met de rentebewegingen. Dit heeft in 2024 geresulteerd in een negatieve bijdrage aan de dekkingsgraad. In de

paragraaf Risicomanagement hebben we de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentebewegingen in een tabel in beeld gebracht.

Rendementsportefeuille

Het rendement van de rendementsportefeuille bedroeg in 2024 10,5%. Daarmee was het wat lager dan het benchmarkrendement van 11,3%. Alle beleggingscategorieën hebben positief bijgedragen aan dit rendement, en dan met name aandelen ontwikkelde landen. Tegelijkertijd heeft de categorie aandelen opkomende landen ondanks het positieve rendement de grootste contributie geleverd aan de underperformance van de rendementsportefeuille ten opzichte van de benchmark.

Eind 2023 hebben we besloten om de strategische regioverdeling binnen de categorie aandelen te wijzigen van 80% ontwikkelde landen versus 20% opkomende landen naar respectievelijk 90% en 10%. Die keuze was met name gebaseerd op geopolitieke risico's en een ongewenste concentratie naar China en Taiwan. Deze wijziging is begin 2024 geïmplementeerd. Binnen aandelen ontwikkelde landen is de strategische regioverdeling ongewijzigd: 50% Noord-Amerika, 40% Europa en 10% Pacific.

Aandelen ontwikkelde landen

De afgelopen jaren hebben we stappen gezet in het doorvoeren van het MVB-beleid, specifiek ten aanzien van de Sustainable Development Goals (SDG's) en CO₂-reductie. Hierdoor beleggen we bijvoorbeeld meer in gezondheidszorg en minder in energiebedrijven. We vergelijken onze resultaten met een aandelenindex (een brede benchmark) waardoor de impact van ESG beleid inzichtelijk kan worden gemaakt.

De categorie aandelen ontwikkelde landen behaalde in 2024 een rendement van 21,0% versus 22,9% in de benchmark: een negatief relatief resultaat van 1,9 procentpunt ten opzichte van de benchmark vanwege de ESG-factor. Begin 2024 bestond de portefeuille aandelen ontwikkelde landen voor 80% uit twee passieve aandelenfondsen en voor 20% uit twee actieve ESG aandelenmanagers met een specifieke ESG-opdracht. Beide passieve aandelenfondsen hebben in 2024 beter gepresteerd dan de benchmark dankzij de positieve bijdrage van de ESG-factor. Daarentegen hebben de beide actieve ESG aandelenmanagers een sterke underperformance laten zien ten opzichte van de brede benchmark, voornamelijk doordat ze niet in de grote technologiebedrijven (de "Magnificent Seven") waren belegd. Halverwege 2024 is afscheid genomen van een van de actieve ESG managers, vanwege een interne teamdynamiek met te veel focus op het maken van impact en te weinig op fundamentele aandelenanalyse in combinatie met tegenvallende resultaten. De middelen zijn herbelegd in het passieve wereldwijde aandelenfonds.

Aandelen opkomende landen

De categorie aandelen opkomende landen behaalde een positief absoluut resultaat van 11,6%. Ten opzichte van de brede benchmark (14,7%) werd een negatief relatief resultaat geboekt van -3,1 procentpunt vanwege de negatieve bijdrage van de ESG-factor. Deze categorie wordt ingevuld met een passief beleggingsfonds dat nadrukkelijker rekening houdt met onze specifieke keuzes op het gebied van MVB (zoals CO₂-reductie). De negatieve bijdrage van de ESG-factor kan worden toegeschreven aan het succes van enkele technologiebedrijven, die werden uitgesloten vanwege controverses en hoge emissies.

Onroerend goed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van beursgenoteerd vastgoed, terwijl de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het rendement van deze categorie beursgenoteerd vastgoed was positief, met in Amerika een sterker resultaat dan in Europa. De categorie wordt ingevuld met een wereldwijd passief beleggingsfonds, dat een positief resultaat van 9,1% liet zien. Ten opzichte van de benchmark (7,7%) kende dit fonds een outperformance van 1,4 procentpunt vanwege de positieve bijdrage van de ESG-factor.

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderings bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Dit had als gevolg dat niet-beursgenoteerd vastgoed gedurende het jaar 2022, toen renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende gehervalueerd was. In 2023 vond alsnog een correctie plaats. In 2024 trad cyclisch herstel op in de Europese vastgoedmarkt, waarbij de prijssherziening grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief. Niet-genoteerd vastgoed liet in 2024 een rendement van 3,8% zien.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille (bestaande uit bedrijfsobligaties, hypotheeklen en hoogrentende landen) rendeerde in 2024 grotendeels in lijn met de benchmark, behalve de categorie hoogrentende landen. Staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan de veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. De voornaamste reden daarvoor was de stijging in de langere rentes, wat het rendement van staatsobligaties drukte. De categorie hoogrentende landen liet een positief resultaat van 5,0% zien versus 8,8% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -3,8 procentpunt komt doordat landen met een kredietrating van CCC, die het afgelopen jaar aanzienlijk beter presteerden dan de benchmark, worden uitgesloten vanwege slechte verhandelbaarheid.

Bedrijfsobligaties rendeerden met 4,9% goed vanwege een lagere rentestijging voor de kortere looptijden en een daling in de risico-opslagen. Ook het rendement op de categorie hypotheeklen was goed (5,7% over 2024) vanwege een daling van de risico-opslag van hypotheeklen. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere blootstelling aan de Amerikaanse dollar. De categorie hoogrentende bedrijven liet een positief resultaat van 14,1% zien versus 14,7% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -0,6 procentpunt was het gevolg van teleurstellende kredietselectie door de actieve manager.

Valuta-afdekking

Voor de kring dekten we in 2024 het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% af. In 2024 zijn zowel de Amerikaanse dollar als het Britse pond sterker geworden ten opzichte van de euro. Zodra de euro zwakker wordt ten opzichte van externe valuta zullen die beleggingen omgerekend naar euro's in waarde stijgen. Doordat het valutarisico voor 75% wordt afgedekt, wordt zo'n waardeverhoging grotendeels gedempt. Daarmee had de afdekking een negatief effect.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Voor de categorieën aandelen, beursgenoteerd onroerend goed, bedrijfsobligaties, hypotheeklen en staatsobligaties ontwikkelde en opkomende landen beleggen we in oplossingen die rekening houden met ons MVB-beleid. Hiermee sluiten we uit: beleggingen in controversiële wapens, tabak, de grootste CO₂-uitstoters en bedrijven die in strijd met de United Nations Global Compact opereren of een slechte governance hebben. Ook beleggen we niet in landen met een ondemocratisch regime of in landen waar mensenrechten worden geschonden conform onafhankelijke kaders. Deze kaders worden beschreven in ons landenbeleid. Ze hebben betrekking op de categorie staatsobligaties opkomende landen. Het landenbeleid is onderdeel van ons MVB-beleid. Het is te vinden op onze website, www.hnpf.nl.

Begin 2024 hebben we een verbeterstap gemaakt in de categorie aandelen opkomende landen. Vanuit ESG risicobeheer, dat oog heeft voor de belangrijkste duurzaamheidsrisico's in de portefeuille, kwam naar voren dat we in deze categorie meer zouden moeten doen. Zo werden binnen aandelen opkomende landen nog geen staatsondernemingen in controversiële landen uitgesloten, wat niet in lijn is met het landenbeleid. Ook vonden we het aantal beleggingen met een MSCI ESG CCC-rating niet passend vanuit het oogpunt van ESG-risicobeheer, vanwege issues rondom CO₂-uitstoot, bedrijfsethiek (fraude) en werkomstandigheden. Het passieve beleggingsfonds voor aandelen opkomende landen is om die reden begin 2024 verkocht.

CO₂-reductiedoelstelling

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een CO₂-reductiedoelstelling vastgesteld waarbij we de Climate Transition Benchmark (CTB) van de Europese Unie als richtlijn hanteren voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed tezamen. Dat houdt in dat de CO₂-uitstoot van de portefeuille ten opzichte van de brede marktindices (bijvoorbeeld de MSCI Wereld index) met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van basisjaar 2019. Daarna geldt een reductiedoel van ten minste 7% per jaar tot 2050, in lijn met de klimaatdoelstellingen van Parijs.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen voor de kring per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatieverschaffing over duurzaamheid. Ook pensioenfondslen vallen daaronder. Doel van deze

wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen op duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in onze beleggingsbeslissingen.

De pensioenregeling van Pensioenkring OWASE kwalificeert zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als een lichtgroen, of zogenaamd artikel 8-pensioenproduct onder de Europese SFDR-wetgeving, ofwel als een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken. De fondsen waarin de kring belegt, hebben ook elk een eigen SFDR-classificatie. Een overzicht per beleggingscategorie is opgenomen in het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50. Een kringspecifiek overzicht nemen we op in het MVB-jaarverslag 2024.

Wij gaan in 2025 verder met aanscherping en implementatie van het MVB-beleid. Onze plannen staan beschreven in de paragraaf over Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50.

Kostentransparantie

Voor de uitvoering van de regeling voor Pensioenkring OWASE maken we diverse kosten. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor vermogensbeheer.

Wij zijn transparant over de kosten die wij maken voor de pensioenuitvoering. In onderstaande toelichting op de uitvoeringskosten nemen wij de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM als uitgangspunt.

Administratieve uitvoeringskosten

De administratieve uitvoeringskosten voor Pensioenkring OWASE bedroegen voor 2024 2.321 (2023: € 1.573 duizend).

De belangrijkste oorzaak van deze stijging zijn de (incidentele) kosten voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de transitiekosten. In 2023 en 2024 maakte Pensioenkring OWASE € 1.399 duizend aan kosten voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Pensioenkring OWASE is de eerste kring van Het Nederlandse Pensioenfonds die gaat invaren.

De AFM beveelt aan de kosten zo mogelijk te vergelijken met andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang en complexiteit en met een vergelijkbaar serviceniveau. Wij hebben een uitgebreide analyse gedaan en zijn hierbij tot het inzicht gekomen dat hiervoor in openbare bronnen onvoldoende betrouwbare en gedetailleerde informatie beschikbaar is. De kosten voor het laten uitvoeren van een eigen benchmarkonderzoek zijn aanzienlijk en dat levert in onze ogen op dit moment onvoldoende extra informatie op om deze kosten te rechtvaardigen.

Wij hebben aandacht voor de beheersing van de kosten. Door de kosten van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de hogere eisen die aan ons worden gesteld vanuit de toezichthouders verwachten wij de komende jaren een hoger kostenniveau. De niet-incidentele kosten in 2024 zijn in lijn met 2023.

Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in de kostenberekening. Voor hen worden echter wel kosten gemaakt. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	626	624
Informatiegesprekken	52	95
Certificerend actuaris	33	28
Adviserend actuaris	77	67
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	47	42
Belanghebbendenorgaan	85	64
Verkiezingen belanghebbendenorgaan	0	0
Toezihtkosten (DNB/AFM)	77	82
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	246	222
Overige kosten	65	47
Aan beleggingen toegerekende kosten	-123	-111
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	1.185	1.160
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	1.136	263
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	150
Subtotaal incidentele kosten¹	1.136	413
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	2.321	1.573
Aantal actieve deelnemers	1.276	1.277
Aantal pensioengerechtigden	1.768	1.790
Totaal aantal deelnemers	3.044	3.067
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	389	378
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	762	513

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen onder "Overige lasten".

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor Pensioenkring OWASE zijn vastgesteld op € 3.717 duizend, een stijging van € 131 duizend ten opzichte van 2023 (€ 3.586 duizend). Het gemiddeld belegd vermogen is met 10,2% gestegen en bedroeg in 2024 € 983 miljoen tegenover € 892 miljoen in 2023. Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen de totale kosten voor vermogensbeheer 0,38%, gelijk aan het percentage van 2023 (0,38%). Hieronder zijn de vermogensbeheerkosten gespecificeerd.

2024	Beheerkosten en overige kosten	Transactiekosten inclusief aan- en verkoopkosten	Totaal	Procent van het gemiddeld totaal belegd vermogen
Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten			
Vastgoed	605	65	670	0,07%
Aandelen	385	319	704	0,07%
Vastrentende waarden	583	121	704	0,07%
Overige beleggingen				
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	1.573	505	2.078	0,21%
Kosten overlay (LDI-gerelateerde) beleggingen ¹	420	83	503	0,05%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.993	588	2.581	0,26%
	Overige kosten			
Kosten vermogensbeheer bestuur en bestuursbureau	124		124	0,01%
Kosten fiduciair beheer	728		728	0,08%
Bewaarloon	62		62	0,01%
Advieskosten vermogensbeheer				
Overige kosten	222		222	0,02%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	1.136		1.136	0,12%
Totaal kosten vermogensbeheer	3.129		3.717	0,38%

¹ Kosten overlay beleggingen zijn kosten voor LDI-gerelateerde beleggingen, inclusief beleggingsinstrumenten, die worden gebruikt voor LDI-uitvoering.

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer zijn vastgesteld op lookthroughbasis en bestaan uit zowel directe kosten (zichtbare kosten, die op factuurbasis worden betaald) als uit indirecte kosten (niet zichtbare kosten voor vermogensbeheer of transacties, die verwerkt zijn in het rendement). Deze totale kosten zijn gelijk gedaald van 0,40% naar 0,38% in verhouding tot 2023.

De totale kosten voor vermogensbeheer van 0,38% in 2024 zijn onder te verdelen in drie componenten: (1) beheerkosten (0,20%), (2) overige vermogensbeheerkosten (0,12%) en (3) transactiekosten (0,06%).

- **Beheerkosten**

De beheerkosten zijn de kosten voor het portefeuillebeheer door vermogensbeheerders, ofwel de lopende

kosten voor alle beleggingsfondsen in de portefeuille. In de lopende kosten zijn eventuele kortingen (rebates) al verrekend. Als maatstaf voor de beheerkosten van de beleggingsfondsen wordt de ongoing charges figure (OCF) gehanteerd. De OCF bevat de beheervergoeding plus administratiekosten, accountantskosten, custodykosten, kosten voor securities lending et cetera die door het beleggingsfonds worden gemaakt. Beleggingsfondsen publiceren de OCF in het jaarverslag. Voor nieuwe fondsen waarvoor nog geen OCF beschikbaar is, wordt een schatting gehanteerd. Indien een beleggingsfonds geen OCF maar een total expense ratio (TER) rapporteert, wordt deze maatstaf gebruikt.

De beheerkosten bedroegen in 2024 € 1.993 duizend (2023: € 1.883 duizend), ofwel 0,20% van het vermogen, een daling van in verhouding tot vorig jaar (0,21%).

- Overige vermogensbeheerkosten
Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor onder andere vermogensbeheer door het pensioenfonds en het bestuursbureau, de bewaarbank, de beleggingsadministratie en het fiduciair management. Deze overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2024 € 1.136 duizend (2023: € 1.099 duizend), ofwel 0,12% van het vermogen (2023: 0,12%).
- Transactiekosten
De transactiekosten bestaan uit gefactureerde toe- en uittredingskosten en aan- en verkoopkosten van individuele titels. De transactiekosten bedroegen in 2024 € 588 duizend (2023: € 615 duizend), ofwel 0,06% van het vermogen (2023: 0,07%). De transactiekosten zijn iets gedaald vanwege relatief weinig wijzigingen in de portefeuille ten opzichte van de jaren ervoor.

Kosten	2024	2023	2022	2021
Beheerkosten	0,20%	0,21%	0,18%	0,14%
Overige kosten	0,12%	0,12%	0,11%	0,10%
Transactiekosten	0,06%	0,07%	0,12%	0,06%
Totaal	0,38%	0,40%	0,41%	0,30%

Het Nederlandse Pensioenfonds maakt jaarlijks een analyse van de vermogensbeheerkosten ten opzichte van de markt. De meest recente beschikbare informatie stamt uit 2023 en geeft het beeld dat de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten voor Pensioenkring OWASE met 0,32% van het vermogen beperkt hoger zijn dan het APF-gemiddelde in de markt van 0,31% in 2023. In de pensioenmarkt zijn de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten gemiddeld 0,41% in 2023 (ca. 74 pensioenfondsen).

Het Nederlandse Pensioenfonds is met geen van zijn vermogensbeheerders een overeenkomst aangegaan waarin de beheervergoeding geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op het door de vermogensbeheerder behaalde beleggingsrendement. Daarnaast wordt niet belegd in de alternatieve categorieën hedgefondsen of grondstoffen. In bovenstaand kostenoverzicht zijn alleen de kostencategorieën opgenomen die daadwerkelijk zijn gemaakt.

Na afstemming met de fiduciair over de kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor deze kring is het bestuur van mening dat het niveau van de gerapporteerde kosten en de ontwikkeling daarvan gedurende het verslagjaar passend zijn bij de omvang en karakteristieken van het vermogen van deze kring. Het pensioenfonds heeft een prudent beleggingsbeleid, waarmee het bestuur beoogt het aantal transacties te beperken en de kosten laag te houden. De ambitie van het bestuur blijft om de vermogensbeheerkosten de komende jaren te verlagen.

Het bestuur wil een helder en transparant inzicht in de vermogensbeheerskosten die de kring maakt. Om die reden zijn in dit jaarverslag de kosten inzichtelijk gemaakt, in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Totale kosten

De relatie tussen de verschillende kengetallen wordt in onderstaande tabel uitgewerkt.

Totale kostenratio

2024	EUR	% gemiddeld belegd vermogen
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	2.321	0,24%
Vermogensbeheerkosten	3.130	0,32%
Totale kosten	5.451	0,56%
Transactiekosten	588	0,06%

Risicomanagement

Risicohouding

De risicohouding van een fonds is volgens de wet “de mate waarin een fonds, na overleg met de vertegenwoordigers van werkgevers of werkgeversverenigingen, werknemers of werknemersverenigingen of beroepspensioenverenigingen en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.”

Wij zijn ons goed bewust van de afweging die voortdurend gemaakt moet worden tussen risico en rendement. Het huidige beleggingsbeleid biedt naar het oordeel van het bestuur een goede balans tussen risico en rendement.

De risicohouding van Pensioenkring OWASE is door het bestuur van Het Nederlandse Pensioenfonds vastgesteld.

Voor de kwalitatieve risicotolerantie geldt dat de mogelijkheid om risico te nemen bij Pensioenkring OWASE neutraal tot hoog is, omdat de kring zowel slapers en gepensioneerden als actieve deelnemers met premie-instroom heeft. Dat zorgt voor een voldoende lange beleggingshorizon. De bereidheid om risico te nemen ligt echter lager dan de maximale mogelijkheid om risico te nemen, omdat het pensioen naast de AOW voor veel deelnemers de enige oudedagsvoorziening is.

De mate waarin Pensioenkring OWASE risico's accepteert, wordt kwantitatief uitgedrukt in twee maatstaven:

- een maximaal vereist eigen vermogen (dit betreft de risicohouding voor de korte termijn);
- ondergrenzen voor het pensioenresultaat (dit betreft de risicohouding voor de lange termijn).

Voor de vaststelling van de risicohouding heeft het bestuur in 2023 een ALM-studie uitgevoerd om inzicht te krijgen in het verwachte verloop van de financiële positie, de premie en de toeslagen in de komende jaren. Op basis van de ALM-studie en het op grond daarvan vastgestelde strategisch beleggingsbeleid bedraagt per 30 september 2023 het vereist eigen vermogen (VEV) gemiddeld 20,1% met een bandbreedte van +3,5% en -2,5%.

De risicohouding van Pensioenkring OWASE voor de lange termijn komt volgens het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds tot uitdrukking in de door de kring gekozen ondergrenzen bij de haalbaarheidstoets. Op basis van de haalbaarheidstoets verwacht Pensioenkring OWASE een ondergrens van het pensioenresultaat van 89% (vanuit het VEV gerekend). In een slechtweerscenario kan toeslagverlening voor langere tijd onder druk komen te staan. Om die reden is gekozen voor een slechtweerpensioenresultaat dat maximaal 37% mag afwijken.

Periodieke toetsing van de financiële opzet aan de risicohouding vindt voor de kortetermijn- en de langetermijnrisicohouding gescheiden plaats.

Financieel crisisplan

Voor Pensioenkring OWASE is een financieel crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn voor specifieke scenario's te nemen stappen en maatregelen weergegeven. Aan de hand van het plan kan het bestuur handelen indien zich een van deze specifieke scenario's voordoet.

Risicomanagement

In de paragraaf Integraal risicomanagement is het algemene risicomanagementproces beschreven. Dit proces is zowel op de stichting van toepassing als op elke kring. Deel van het risicomanagementproces is een risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS. Wij hebben daarin 42 risico's beschreven, gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's gelden op kringniveau. Ze worden hieronder toegelicht voor Pensioenkring OWASE.

Financiële risico's

Binnen de kringen zijn financiële risico's geïdentificeerd gebaseerd op FIRM. De inschatting van het risico kan per kring verschillen op basis van de specifieke kenmerken van de betreffende kring. Met betrekking tot Pensioenkring OWASE gelden risicoschattingen per risico, waarbij het brutorisico de inschatting is vóór het treffen van beheersmaatregelen en de netto-inschatting geldt nadat beheersmaatregelen genomen zijn.

Ieder kwartaal vindt een Risk Control Self-Assessment plaats, waarbij alle risico's beoordeeld worden op wijzigingen in de bruto-inschatting en de werking van de beheersmaatregelen om naar nettorisico's te komen.

Toelichting financiële risico's

Renterisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat ontwikkelingen in de rente een ongewenst effect hebben op de dekkingsgraad door een mismatch in rentegevoeligheid van de beleggingen versus rentegevoeligheid van de verplichtingen."

Onder het Financieel Toetsingskader (FTK) dat per 2007 is ingevoerd, is het verschil in renterisico tussen beleggingen en verplichtingen van belang. Dit wordt veroorzaakt door het verschil in de gemiddelde looptijd van de beleggingen (kort) versus de verplichtingen (lang). Hierdoor zijn verplichtingen meer rentegevoelig. Dat leidt tot een risico voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad in het geval dat de rente daalt.

We beheersen dit risico door het renteafdekkingsbeleid, dat door het toevoegen van beleggingen met lange looptijden is gericht op het reduceren van het renterisico tussen beleggingen en verplichtingen. De afdekking vindt plaats op basis van de zuivere RTS, dus zonder toepassing van de UFR. Voor het gewenste renteafdekkingsniveau is het noodzakelijk om derivaten (onder andere renteswaps) in te zetten. Het beleid voor het gebruik van derivaten hebben wij vastgelegd in het beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Valutarisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico op ongewenste effecten van fluctuaties in de koersen van vreemde valuta."

We beheersen dit risico door het valuta-afdekkingsbeleid, dat is gericht op het reduceren van het valutarisico. In Pensioenkring OWASE wordt het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% afgedekt. De afdekking wordt gerealiseerd via een portefeuille van valutatermijncontracten, derivaten waarmee op termijn valuta's kunnen worden ge- of verkocht. Het valutarisico voor zakelijke waarden in opkomende markten wordt niet afgedekt.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Inflatierisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat door inflatie de pensioenaanspraak aangetast wordt."

De toeslag is voorwaardelijk, dus strikt genomen is er geen inflatierisico. Binnen Pensioenkring OWASE heeft Het Nederlandse Pensioenfonds de ambitie om als toeslag de prijsinflatie toe te kennen.

Marktrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat de waarde van de beleggingen daalt als gevolg van veranderingen in de marktfactoren.”

Beleggingscategorieën met een hoog risico, zoals zakelijke waarden, stijgen en dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Dit risico wordt enerzijds geaccepteerd omwille van het behalen van rendement en anderzijds zo veel mogelijk beheerst door de beleggingen te spreiden over meerdere markten.

Het beleid op het gebied van marktrisico is vastgelegd in het strategische beleggingsbeleid van iedere kring op basis van een ALM-studie en goed huisvaderschap. In de vermogensbeheerovereenkomsten is vastgelegd door welke partij en op welke wijze (met spreiding en soorten beleggingen) het vermogen belegd dient te worden.

In de fiduciaire beheerovereenkomst ligt vast dat de fiduciair manager intensiever informatie verstrekt tijdens een financiële crisis. Daarnaast is in de overeenkomst vastgelegd dat de fiduciair manager in samenwerking met het bestuur en de beleggingsadviescommissie alternatieve maatregelen kan overwegen om schade en risico's tijdens een crisis te beperken.

De beleggingsrichtlijnen worden vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Ze bevatten restricties waarbinnen een vermogensbeheerder vervolgens naar eigen inzicht mag beleggen.

Monitoring van het marktrisico geschiedt door de beleggingsadviescommissie op basis van mandaten, limietmonitoring en periodieke rapportages.

Scenario's dekkinggraad voor markt- en marktrenterisico per eind 2024

In onderstaande tabel geven we de gevoeligheid van de dekkinggraad weer voor het rente- en aandelenrisico als die risico's zich gecombineerd voordoen. Daarin wordt verondersteld dat alle andere factoren onveranderd blijven. De aandelenrendementen worden hierbij schoksgewijs tussen de -25% en +25% aangepast. De rente wordt schoksgewijs tussen de -1% en +1% aangepast.

Gevoeligheidsanalyse dekkinggraad (toezicht, in %)			
	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden
Delta rente	-25%	0%	25%
-1,00%	109,6	122,8	135,9
-0,50%	111,0	125,3	139,7
0,00%	112,4	128,0	143,6
0,50%	114,0	130,8	147,5
1,00%	115,6	133,6	151,7

Wij schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Liquiditeitsrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat er onvoldoende liquide middelen voorhanden zijn om aan de kortetermijnverplichtingen te voldoen en dat de kring hierdoor onder andere gedwongen wordt om assets te verkopen.”

Voor de korte tot middellange termijn is voorzien dat de premie-inkomsten van Pensioenkring OWASE kleiner zijn dan de uitkeringen. Daardoor bestaat een liquiditeitsrisico dat dient te worden beheerst. Hierbij gaat het erom dat

Pensioenkring OWASE tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. De portefeuille is bovendien grotendeels belegd in dagelijks of wekelijks verhandelbare beleggingen.

Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en de inzet van rente- en valutaderivaten houden wij rekening met stressscenario's en periodiek wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Pensioenkring OWASE bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. Indien het liquiditeitsrisico te groot wordt, moeten we overwegen om de portefeuille aan te passen.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Kredietrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Kredietrisico (ofwel tegenpartijrisico) is het risico dat tegenpartijen niet aan hun overeengekomen verplichtingen ten opzichte van Pensioenkring OWASE kunnen voldoen".

Pensioenkring OWASE loopt kredietrisico in de beleggingsportefeuille door de staats- en bedrijfsobligaties waarin wordt belegd en de aangegane swaps met tegenpartijen. Alleen partijen met een degelijke kredietwaardigheid worden daarom als tegenpartij bij een derivatentransactie geaccepteerd.

We nemen de volgende maatregelen om het kredietrisico te beperken:

- Periodiek wordt geïnventariseerd met welke tegenpartijen Het Nederlandse Pensioenfonds zakendoet. We stellen vast of en in welke mate een eventueel faillissement van deze partijen, of een samenloop van faillissementen, Pensioenkring OWASE raakt;
- Voor de dienstverlening door vermogensbeheerders zijn standaardcontracten inclusief duidelijke opdrachtverlening opgesteld;
- Indien noodzakelijk worden per (soort) tegenpartij en over het totaal limieten vastgesteld en wordt het stellen van onderpand vereist voor rente- en valutaderivaten;
- In rapportages en in de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de grootste concentratierisico's;
- Het beleid omtrent kredietrisico is vastgelegd in het strategische beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Verzekeringstechnische risico's

Onze definitie voor dit risico is: "Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product."

De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. We verzekeren alleen risico's die de kring niet zelf kan dragen. Voor Pensioenkring OWASE hebben we met Zwitserleven een stoplossherverzekeringcontract afgesloten.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Vooruitblik 2025

Financiële markten

In 2025 zijn de financiële markten sterk beïnvloed door het handelsconflict dat ontstond door de verhoging van importheffingen door de VS. In de eerste helft van 2025 drukte dit conflict een stempel op de wereldhandel en de geopolitieke verhoudingen. Het leidde tot toegenomen onzekerheid op de financiële markten wereldwijd.

Het conflict lijkt zich steeds meer te concentreren rond de twee economische grootmachten: de VS en China. De spanningen tussen deze twee landen kunnen verstrekende gevolgen hebben voor wereldwijde toeleveringsketens, met mogelijk hogere kosten, langere levertijden en verschuivingen in productiecapaciteit. Bedrijven zouden hierdoor kunnen besluiten hun blik te verleggen naar alternatieve markten in Azië of andere regio's. Ook sectoren en bedrijven in technologie en productie kunnen worden getroffen door hogere kosten en verstoringen in hun toeleveringsketens.

Bovendien kunnen de effecten van de spanningen de valutamarkten raken. Zo is de dollar als traditionele ‘veilige haven’ al minder vanzelfsprekend geworden.

Stijgende importkosten en verstoringen in toeleveringsketens kunnen de inflatiedruk verder opvoeren. Centrale banken kunnen daardoor genooddakt worden de rente te verhogen om de inflatie te beteugelen. Tegelijkertijd kan de economische groei worden vertraagd als gevolg van hogere kosten en verminderde consumentenuitgaven. Hierdoor komen centrale banken in een lastig parket: ze moeten in hun rentebeleid balanceren tussen het bestrijden van inflatie en het ondersteunen van groei. Medio april heeft de ECB de depositorente met 0,25% verlaagd naar 2,25% om de Europese economie te stimuleren te midden van de handelsoorlog met de VS. Het was de zevende renteverlaging door de ECB sinds juni 2024.

Naar verwachting zullen de financiële markten in 2025 gevoelig blijven voor de politieke spanningen tussen de VS en China, en regionale conflicten zoals de situatie in Oekraïne.

Ontwikkeling financiële positie

De actuele dekkingsgraad van Pensioenkring OWASE is in het eerste kwartaal van 2025 gestegen van 128,0% naar 128,2%. De beleidsdekkingsgraad is in het eerste kwartaal van 2025 met gestegen van 129,9% naar 130,4%.

Het nieuwe pensioenstelsel

Op 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet alle toekomstige pensioenopbouw plaatsvinden op basis van de regels van het nieuwe pensioenstelsel. In juli 2022 hebben de sociale partners van OWASE gekozen voor een overgang naar de solidaire premieregeling. In goed overleg zijn er vervolgens afspraken gemaakt over de inhoud van de pensioenregeling, de doelstellingen van de solidariteitsreserve en compensatie. Deze afspraken resulteerden in april 2024 in het transitieplan. In april 2024 zijn er vervolgens voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor werknemers, gepensioneerden en ex-deelnemers. Het bestuur heeft in de tussenliggende periode het beleid bepaald. Het belanghebbendenorgaan en de Raad van Toezicht hebben goedkeuring uitgebracht. In oktober 2024 is het invaardossier ingediend bij DNB, met als doelstelling om de nieuwe regeling per 1 juli 2025 in te voeren. In maart 2025 had DNB nog dusdanig veel vragen en bevindingen dat het bestuur heeft geconstateerd dat deze invaardatum niet langer realistisch was. Uitgangspunt is nu een overgang naar het nieuwe pensioenstelsel per 1 januari 2026. Hierover vinden nu gesprekken plaats met de sociale partners van OWASE.

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Taak en werkwijze

Tot eind 2024 bestond het belanghebbenden orgaan uit tien vertegenwoordigers waarvan twee posities niet waren ingevuld. Het belanghebbendenorgaan heeft daarom in overleg met de sociale partners besloten tot een wijziging. In het belanghebbendenorgaan hebben met ingang van 2025 twee vertegenwoordigers namens de werkgevers, twee vertegenwoordigers namens de deelnemers en één vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden zitting. Om tijdige opvolging te kunnen realiseren is het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring OWASE aangevuld met plaatsvervangende en aspirant-leden. De aspirant-leden zijn geen formeel lid en zijn derhalve ook niet voor toetsing aangemeld bij De Nederlandsche Bank (DNB). De aspirant-leden nemen deel aan de vergaderingen, maar hebben geen stemrecht.

Het belanghebbendenorgaan heeft verschillende bevoegdheden die zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur en de raad van toezicht leggen verantwoording af aan het belanghebbendenorgaan en de vergadering van belanghebbendenorganen over het beleid en de uitvoering hiervan. Het belanghebbendenorgaan beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van de jaarrekening, het bestuursverslag en andere informatie en rapporteert zijn bevindingen in het jaarverslag.

Het belanghebbendenorgaan bewaakt conform de Code Pensioenfondsen of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het belanghebbendenorgaan of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt. Het belanghebbendenorgaan waarborgt dat de leden ten opzichte van de achterban en van elkaar onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Eind 2024 is Henk Meijerink als voorzitter van het belanghebbendenorgaan opgevolgd door Janneke Knegtering. We zijn Henk Meijerink zeer dankbaar voor zijn jarenlange inzet voor de pensioenen van OWASE en wensen hem veel goeds voor de toekomst. Daarnaast is de deelname van Jan Willem Floor en van Maria Malinowski namens gepensioneerden geëindigd. Ook hen bedanken we voor hun jarenlange inzet.

Thema's belanghebbendenorgaan in 2024

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan zelf acht keer vergaderd over onderwerpen die specifiek Pensioenkring OWASE aangaan. Daarnaast heeft het vier keer vergaderd met het bestuur, één keer met de raad van toezicht en één keer met de raad van toezicht en het bestuur samen. Het belanghebbendenorgaan is ook bijeengekomen voor twee kennissessies en een zelfevaluatie. Een delegatie van het bestuursbureau woont alle vergaderingen van het belanghebbendenorgaan bij.

Solidaire premieregeling voor Pensioenkring OWASE

Pensioenkring OWASE gaat over naar de solidaire premieregeling. Op 14 mei 2024 hebben sociale partners het transitieplan afgerond. Via informatiebijeenkomsten in april 2024 zijn deelnemers en gepensioneerden hierover geïnformeerd. Gedurende 2024 heeft het belanghebbendenorgaan verschillende vergaderingen besteed aan de beleidskeuzes en aan het invaarsbesluit. Medio juli heeft het belanghebbendenorgaan goedkeuring en advies uitgebracht. In december 2024 zijn deze herbevestigd vanwege aanpassingen in het invaardossier zoals ingediend bij DNB.

Het belanghebbendenorgaan is tevreden over het verloop van het transitietraject en stemt in met de gemaakte keuzes, zowel ten aanzien van de nieuwe pensioenregeling als ten aanzien van de toedeling van het pensioenvermogen. De onderstaande besluiten zijn hierbij genomen door het belanghebbendenorgaan:

- Het belanghebbendenorgaan heeft goedkeuring gegeven aan de allocatie van een deel van het vermogen naar compensatie, die direct bij overgang naar het nieuwe stelsel wordt toegekend aan de actieve

deelnemers die nadeel ondervinden van de afschaffing van de doorsneepremiesystematiek. Al met al is het belanghebbendenorgaan van mening dat de allocatie van het vermogen bij de overgang naar het nieuwe stelsel goed doordacht, onderbouwd en evenwichtig is, rekening houdend met alle deelnemersgroepen;

- Het belanghebbendenorgaan heeft goedkeuring gegeven aan het instellen, gebruiken en wederom vullen van de solidariteitsreserve;
 - Het belanghebbendenorgaan heeft goedkeuring gegeven aan het strategisch beleggingsbeleid en aan de rendementstoedeling (de verdeelregels per leeftijd) in het nieuwe pensioenstelsel;
 - Het belanghebbendenorgaan heeft positief advies gegeven op het Wtp-communicatieplan en daarbij de volgende verzoeken gedaan aan HNPF:
1. aandacht besteden aan de vertaalslag van persoonlijk pensioenvermogen naar de geplande pensioenuitkering omdat dit voor niet financieel onderlegde deelnemers moeilijk te begrijpen is;
 2. toelichten van de compensatiemethodiek vanaf 45 jaar;
 3. nog een tweetal bijeenkomsten beleggen om deelnemers te informeren over het nieuwe pensioenstelsel;
 4. een concreet voorstel uit te werken met betrekking tot de communicatie-uitingen: wie krijgt wat en wanneer?

De overgang naar de Wet toekomst pensioenen is een complexe en ingrijpende verandering. In het voorjaar van 2025 bleek uit vragen van DNB dat er meer tijd nodig is om alles goed te regelen. De overgang naar de solidaire premieregeling bij Pensioenkring OWASE is daarom uitgesteld van 1 juli 2025 naar 1 januari 2026.

Aanpassing strategisch beleggingsbeleid: rentehedge naar 100%

In juli 2024 heeft het belanghebbendenorgaan goedkeuring verleend aan de verhoging van de rentehedge van 70% naar 100% nominaal. Met een hogere rentehedge beogen we om de volatiliteit van de dekkingsgraad richting invaardatum te verminderen.

Vergoeding belanghebbendenorgaan

In december 2024 heeft het belanghebbendenorgaan verzocht de eigen vergoeding te actualiseren. Het bestuur heeft hiermee ingestemd.

Beleidsdocumenten

In 2024 is de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) geactualiseerd. Hierover heeft het belanghebbendenorgaan positief advies gegeven. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan positief advies gegeven over de reglementswijziging in verband met de verlaging van de toetredingsleeftijd. Ten slotte heeft het belanghebbendenorgaan positief advies gegeven over de kringbegroting voor 2025.

Adviezen en goedkeuringen

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan goedkeuring verleend aan de volgende voorgenomen bestuursbesluiten:

- goedkeuring op het invaarbesluit en de evenwichtigheid daarvan;
- goedkeuring op de compensatie vanuit vermogen op het moment van invaren;
- goedkeuring op de solidariteitsreserve;
- goedkeuring op de toedelingsregels en op het strategisch beleggingsbeleid voor de solidaire premieregeling;
- goedkeuring op verhoging van de renteafdekking van 70% naar 100% nominaal.

Over de volgende onderwerpen bracht het belanghebbendenorgaan in 2024 positief advies uit:

- ABTN;
- bestuursverslag 2023;
- kringbegroting 2025.

Overige activiteiten

Bevindingen en oordeel

Bevindingen

Wij zijn op een open en constructieve wijze betrokken en ontvingen voldoende informatie om ons een oordeel te vormen over het handelen van het bestuur. We stellen vast dat de samenwerking met het bestuur goed en transparant is verlopen.

De kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling van Pensioenkring OWASE zijn in lijn met de afspraken die daarover gemaakt zijn ten tijde van de transitie. Wij waarderen de ambitie van het bestuur om de vermogensbeheerkosten te verlagen door extra groei en verdere optimalisatie van de uitvoering.

Het belanghebbendenorgaan is tevreden over het verloop van het transitietraject en stemt in met de gemaakte keuzes, zowel ten aanzien van de nieuwe pensioenregeling als ten aanzien van de toedeling van het pensioenvermogen.

Oordeel

Wij spreken onze waardering uit voor het door het bestuur gevoerde beleid voor Pensioenkring OWASE, waarbij wij ons realiseren dat naast het aansturen van alle kringen het bestuur ook aandacht moet besteden aan de noodzakelijke groei van HNPF als geheel. Tevens willen wij onze waardering uitspreken voor het bestuursbureau, dat naast het regelen van alle reguliere zaken ook veel aandacht moest besteden aan alle werkzaamheden voor de beoogde overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

Wij constateren voorts dat het bestuur op effectieve en prudente wijze invulling heeft gegeven aan het besturen van het fonds.

Wij zijn van mening dat het jaarverslag 2024 voor Pensioenkring OWASE een juiste weerspiegeling is van het gevoerde beleid en de door het bestuur genomen besluiten. Op 19 mei 2025 heeft de raad van toezicht verantwoording aan ons afgelegd. Dankzij een goede samenwerking met het bestuur, de raad van toezicht en ondersteuning binnen het pensioenfonds hebben wij de werkzaamheden goed kunnen uitvoeren en wij hopen dit in het komende jaar op deze wijze voort te zetten.

Hardenberg, 19 mei 2025

Janneke Knegtering, voorzitter en lid namens werkgevers
Henk Lubbers, vicevoorzitter en lid namens gepensioneerden
René Brookhuis, lid namens deelnemers
Aalt Doppenberg, lid namens deelnemers
Truus Horstra, lid namens werkgevers
Dick de With, plaatsvervangend lid namens gepensioneerden
Anno Kamphuis, aspirant-lid namens gepensioneerden
Maria Malinowski, aspirant-lid namens gepensioneerden

Reactie van het bestuur

Op 19 mei 2025 hebben wij met het belanghebbendenorgaan gesproken over het oordeel 2024. Wij hechten veel waarde aan de goede samenwerking met het belanghebbendenorgaan, die open en constructief is.

Wij waarderen we de betrokkenheid en extra inzet vanuit het belanghebbendenorgaan, in het bijzonder ten aanzien van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Dit heeft in 2024 veel extra inzet gevraagd van alle betrokkenen. We zijn content met het positieve oordeel vanuit het belanghebbendenorgaan, zowel bij de het invaardossier als bij het jaarverslag over 2024. Met elkaar zijn we nu gericht op de implementatie van de solidaire premieregeling per

1 januari 2026. Wij zijn blij met de betrokkenheid van het belanghebbendenorgaan, naast de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel ook bij de ontwikkelingen en groei van het fonds.

Wij danken het belanghebbendenorgaan voor de inzet en prettige samenwerking en zien ernaar uit dit zo voort te zetten in de komende jaren.

Bestuursverslag Pensioenkring PepsiCo

Algemene informatie

De doelstelling van Het Nederlandse Pensioenfonds is het verzorgen van pensioenen voor deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. Per 1 januari 2024 zijn de opgebouwde aanspraken van de inmiddels geliquideerde Stichting Pensioenfonds PepsiCo Nederland (SPPN) door middel van een collectieve waardeoverdracht ingebracht in de nieuw ingerichte besloten Pensioenkring PepsiCo. Ook de opbouw van nieuwe pensioenaanspraken voor werknemers in dienst van de werkgevers die behoren tot de cao van PepsiCo Nederland B.V. en Duyvis B.V. zijn ondergebracht in Pensioenkring PepsiCo.

Belanghebbendenorgaan

Het belanghebbendenorgaan van al onze kringen bestaat uit vertegenwoordigers van deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers. Op 1 januari 2024 is het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring PepsiCo ingesteld en van start gegaan. Drie voormalig bestuurders en één lid van het verantwoordingsorgaan van Pensioenfonds PepsiCo Nederland zijn daarbij benoemd als leden van het belanghebbendenorgaan.

Het bestuur heeft Jeroen de Bruijn en Willem Kuzee tot lid van het belanghebbendenorgaan benoemd. De Nederlandsche Bank heeft met deze benoemingen ingestemd.

Het bestuur heeft Floor Wijgergangs en Willem de Bruin tot lid van het belanghebbendenorgaan benoemd onder voorbehoud van goedkeuring door DNB én onder voorbehoud van het behalen van het diploma Geschiktheid Pensioenfonds niveau A. Zij volgen beide de opleiding en zijn in de tussentijd aspirant-lid.

In april 2024 zijn verkiezingen georganiseerd voor een lid van het belanghebbendenorgaan namens gepensioengerechtigden. Dolf Wentrup, die bij aanvang namens pensioengerechtigden plaatsnam in het belanghebbendenorgaan, nam op 1 juli 2024 afscheid. Gert Bunschoten, die de verkiezing won, is benoemd door het bestuur. Zijn benoeming is goedgekeurd door De Nederlandsche Bank, zodat hij op 1 juli 2024 formeel aantrad als lid.

Samenstelling belanghebbendenorgaan Pensioenkring PepsiCo op 31 december 2024

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Jeroen de Bruijn	voorzitter en lid namens werkgevers	1 ^e	1-1-2026	1985	m
Willem de Bruin	aspirant- lid namens deelnemers	1 ^e	1-1-2028	1964	m
Gert Bunschoten	lid namens pensioengerechtigden	1 ^e	1-7-2028	1953	m
Willem Kuzee	lid namens deelnemers	1 ^e	1-1-2026	1965	m
Floor Wijgergangs	aspirant-lid namens werkgevers	1 ^e	1-1-2027	1990	v
Vacature	lid namens werkgevers		1-1-2028		

In maart 2024 heeft het belanghebbendenorgaan een rooster van aftreden vastgesteld. Op grond van het rooster wordt voorkomen dat op een zeker moment alle leden van het belanghebbendenorgaan tegelijk aftreden. Dit betekent dat meerdere leden een eerste termijn hebben die korter is dan de gebruikelijke vier jaar.

Pensioenparagraaf

Kenmerken regeling

In Pensioenkring PepsiCo voeren we de pensioenregelingen uit voor de werknemers in dienst van de werkgevers PepsiCo Nederland BV, Duyvis Production B.V. en Seven Up Nederland B.V. De wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) verplichtingen zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

Met het Pensioenreglement 2024 zet Pensioenkring PepsiCo de uitvoering van de pensioenregeling van de werkgever voort. De pensioenaanspraken en pensioenrechten die tot en met 31 december 2023 bij Stichting Pensioenfonds PepsiCo Nederland waren ondergebracht, zijn per 1 januari 2024 overgedragen naar Het Nederlandse Pensioenfonds. De (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden ontvangen daarom (in de toekomst) hun pensioen van Het Nederlandse Pensioenfonds. Met de overdracht is geen wijziging beoogd ten opzichte van de situatie waarin Stichting Pensioenfonds PepsiCo Nederland nog de pensioenregeling uitvoerde. Er gaan geen aanspraken of rechten verloren door de overstap naar Het Nederlandse Pensioenfonds en de deelnemingsjaren bij de rechtsvoorgangers van het voormalige fonds tellen mee als deelnemingsjaren bij Het Nederlandse Pensioenfonds. Deelnemer in de pensioenregeling zijn alle werknemers die op 1 januari 2021 een arbeidsovereenkomst met de werkgever hadden en die op 31 december 2021 deelnemers waren in de zin van de pensioenregeling Smiths 2006 of Duyvis 2006 en alle werknemers die op basis van een arbeidsovereenkomst deel uitmaken van de cao van PepsiCo Nederland of Duyvis Production en die de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt. Hieronder geven we een korte samenvatting van de pensioenregeling in 2024, waarin de belangrijkste kenmerken worden genoemd. Voor de precieze inhoud van de pensioenregeling verwijzen we naar het pensioenreglement.

Belangrijkste kenmerken pensioenregelingen Pensioenkring PepsiCo in 2024

Betreft	Invulling
Type regeling	Uitkeringsregeling op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling.
Pensioendatum	Eerste dag van de maand waarin de deelnemer 68 wordt.
Pensioengevend salaris (fulltime)	Het vaste overeengekomen bruto jaarsalaris, met een maximum van € 137.800 (2024). Dit wettelijke maximum wordt jaarlijks aangepast.
Franchise	Per 1 januari 2024 € 17.545,-. De franchise kan jaarlijks per 1 januari worden aangepast op basis van de algemene ontwikkeling van de AOW.
Pensioengrondslag (basis, fulltime)	Pensioengevend salaris minus franchise.
Opbouwpercentage ouderdomspensioen	Het ouderdomspensioen gaat in op 68-jarige leeftijd. Het ouderdomspensioen bedraagt 1,875% van de in het betreffende jaar van deelneming voor de deelnemer vastgestelde pensioengrondslag. Bij beëindiging van het deelnemerschap anders dan door overlijden of pensionering wordt een premievrije aanspraak op ouderdomspensioen toegekend ter grootte van de reeds opgebouwde aanspraken. Voor parttime medewerkers wordt een pensioen opgebouwd naar rato van het percentage dat de medewerker werkzaam is.
Verzekerd partnerpensioen	Het levenslang nabestaandenpensioen (weduwen-, weduwnaars- en partnerpensioen) is gelijk aan 70% van het verzekerde ouderdomspensioen. Na beëindiging van het deelnemerschap anders dan door overlijden bedraagt het nabestaandenpensioen 70% van het premievrije of ingegane ouderdomspensioen. Het nabestaandenpensioen is op pensioendatum geheel uitruilbaar voor extra ouderdomspensioen. Bij echtscheiding of beëindiging van de partnerrelatie wordt bijzonder weduwen-, weduwnaars-, of partnerpensioen toegekend.
Tijdelijk partnerpensioen	Het tijdelijk nabestaandenpensioen bedraagt voor werknemers van Duyvis 20% van het levenslange nabestaandenpensioen. Bij beëindiging van deelname (als gevolg van uitdiensttreding of ingang van ouderdomspensioen) vervalt deze verzekering. Voor deelnemers van PepsiCo is geen tijdelijk nabestaandenpensioen verzekerd.

Betreft	Invulling
Partnerpensioensysteem	Vóór de pensioendatum geldt het onbepaalde man-vrouwsysteem en na de pensioendatum het bepaalde man-vrouwsysteem.
Opbouwpercentage wezenpensioen	Het wezenpensioen voor actieve deelnemers is gelijk aan 14% van het te bereiken ouderdomspensioen. Na beëindiging van het deelnemerschap anders dan door overlijden bedraagt het wezenpensioen 14% van het premievrije of ingegane ouderdomspensioen.
Uitkering wezenpensioen	Eindleeftijd van het wezenpensioen is 18 jaar. Het pensioen wordt verdubbeld bij volle wezen.
Wezenpensioensysteem	Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt een wezenpensioen verzekerd op basis van het onbepaalde kindstelsel.
Toeslagverlening	Toeslagverlening is voorwaardelijk. Een eventuele toeslag vloeit voort uit het algemene toeslagbeleid van Pensioenkring PepsiCo.
	Werknemer PepsiCo:
	Het arbeidsongeschiktheidspensioen bedraagt bij volledige arbeidsongeschiktheid 70% van het deel van het jaarsalaris dat uitgaat boven het maximale dagloon op jaarbasis.
	Voor deelnemers voor wie deelneming in de regeling van de rechtsvoorgangers van het Pensioenfonds is aangevangen op 1 januari 2000 en die tot 1 januari 2000 deelnamen aan de tot deze datum geldende pensioenregeling van de werkgever bedraagt het arbeidsongeschiktheidspensioen, in afwijking van het bovenstaande, 80% van het deel van het jaarsalaris dat uitgaat boven het maximale dagloon op jaarbasis.
Arbeitsongeschiktheidspensioen	Voor deelnemers die recht hebben op een uitkering ingevolge de WAO blijft het Pensioenreglement II Arbeitsongeschiktheidspensioen PepsiCo zoals dat luidde op 31 december 2013 gelden.
	Werknemer Duyvis:
	Het arbeidsongeschiktheidspensioen bedraagt bij volledige arbeidsongeschiktheid:
	a. 85% van het deel van het jaarsalaris dat uitgaat boven het maximale dagloon op jaarbasis, vermeerderd met,
	b. 15% van het jaarsalaris tot aan het maximale dagloon op jaarbasis.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid in de zin van WIA van ten minste 35% en/of in de zin van WAO van ten minste 15% of meer wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk voortgezet voor rekening van de collectiviteitkring op basis van zes klassen.

Premiebeleid

Voor de financiering van de pensioentoezegging wordt premie geheven. We stellen jaarlijks de premie vast die de aangesloten werkgevers zijn verschuldigd om Pensioenkring PepsiCo in staat te stellen aan de pensioenverplichtingen te voldoen.

Kostendeekkende premie

Voor de hoogte van de kostendeekkende premie wordt uitgegaan van voorschriften gesteld door De Nederlandsche Bank en verwoord in artikel 128 van de Pensioenwet. De kostendeekkende premie bestaat uit de volgende elementen:

ad 1. De premie die actuariael benodigd is voor de pensioenverplichtingen. Bij Pensioenkring PepsiCo gaat het daarbij om de volgende elementen:

1. De actuariële premies en koopsommen voor actieve deelnemers die betrekking hebben op de pensioenopbouw gedurende het jaar;
2. De actuariële premies en koopsommen voor arbeidsongeschikte deelnemers in de Duyvis-regeling die al vóór 1 januari 2020 (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt waren en die betrekking hebben op de verhoging van de opgebouwde pensioenaanspraken gedurende het jaar. Deze verhoging is gelijk aan de (voor Duyvis geldende) cao-loonstijging per 1 januari van het jaar waarop de premie betrekking heeft. Als deze stijging niet per 1 januari plaatsvindt, dan geldt/gelden de stijging/stijgingen die in het jaar ervoor is/zijn toegepast en die niet voor de verhoging in het verleden is/zijn verleend;
3. De risicopremie voor het arbeidsongeschiktheids- en (tijdelijk en levenslang) overlijdensrisico. Voor het arbeidsongeschiktheidsrisico zijn de risicopremies gelijk aan de premie die het fonds ten behoeve van Pensioenkring PepsiCo aan de verzekeraar verschuldigd is. Voor het (tijdelijk en levenslang) overlijdensrisico zijn de risicopremies gelijk aan de actuariële benodigde risicopremies;
4. Een vergoeding voor de instandhouding van een voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten van Pensioenkring PepsiCo die bij het fonds in rekening worden gebracht na eventuele beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst. Deze voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten is gelijk aan 2,9% van de technische voorzieningen.

ad 2. Een solvabiliteitsopslag die gelijk is aan het percentage vereist eigen vermogen dat op 1 januari van het boekjaar wordt vastgesteld over het premieonderdeel als beschreven onder ad 1;

ad 3. Een vergoeding voor gerealiseerde uitvoeringskosten van de kring in het betreffende jaar, onder aftrek van de vrijval uit de voorziening toekomstige uitvoeringskosten zoals genoemd bij punt 1.d;

De premie bevat geen marge voor het financieren van voorwaardelijke toeslagen voor de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers of partners.

De risicopremie voor het arbeidsongeschiktheidsrisico bestaat enerzijds uit een opslag voor de premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid en anderzijds uit de verzekeringsovereenkomst voor het arbeidsongeschiktheidspensioen op basis van een volledige verzekering bij de verzekeraar.

Feitelijke premie

De bijdrage die pensioenkring PepsiCo met betrekking tot de regeling inzake ouderdoms-, nabestaanden- en wezenpensioen (inclusief premievrijstelling) ontvangt, is de hiervoor beschreven kostendekkende premie.

Daarnaast wordt in de jaren tot en met 2029 een aanvullende premie betaald ten behoeve van de toeslagendepots. De aanvullende premie bedraagt 4,5% van de gemaximeerde pensioengevende salarissom van deelnemers in de PepsiCo-regeling die vóór 1 januari 2000 zijn toegetreden en 3,6% van de gemaximeerde pensioengevende salarissom van deelnemers in de Duyvis-regeling die vóór 1 januari 2020 zijn toegetreden.

De verschuldigde premie wordt jaarlijks vastgesteld en betaald door de werkgevers en de deelnemers. De werkgever voldoet uiterlijk binnen één maand na aanvang van het kalenderjaar de geschatte verschuldigde premie (inclusief de bijdragen van deelnemers). Uiterlijk binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar wordt de definitieve pensioenpremie vastgesteld.

Premiekorting

Als het eigen vermogen van de kring uitgaat boven het vereist eigen vermogen in de zin van de Pensioenwet kan het fonds een korting op de premie verlenen op basis van de volgende bepalingen en met inachtneming van het daarover bepaalde in artikel 129 van de Pensioenwet:

- De premiekortingsgrens is ten minste gelijk aan de situatie waarin de technische voorzieningen en het vereist eigen vermogen volledig door waarden zijn gedekt en waarin de waarden die nodig zijn om de toeslagambitie volledig te verwezenlijken aanwezig zijn;
- Als het vermogen aan het eind van enig jaar groter is dan de premiekortingsgrens, kan het fonds een korting verlenen op de premie voor het daaropvolgende jaar;

- Een premiekorting kan niet worden verleend voordat alle kortingen op voorwaardelijke toeslagen in de afgelopen tien jaar zijn gecompenseerd. Dit geldt ook voor kortingen op pensioenaanspraken en pensioenrechten in de afgelopen tien jaar.

Aanpassing premiebeleid 2024

Het premiebeleid is in 2024 niet aangepast.

Toeslagbeleid

Binnen Pensioenkring PepsiCo bestaat de mogelijkheid de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden jaarlijks per 1 januari te verhogen op basis van maximaal het ambitieniveau zoals dat is vastgelegd in de pensioenregeling. De peildatum voor toeslagverlening is jaarlijks 31 december.

Toeslagverlening binnen Pensioenkring PepsiCo is voorwaardelijk. Binnen Pensioenkring PepsiCo wordt geen onvoorwaardelijke toeslag aangeboden, behalve voor de ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen van de deelnemers in de PepsiCo-regeling die zijn toegetreden vóór 1 januari 2000.

Toeslagverlening vindt uitsluitend plaats ten laste van het eigen vermogen van Pensioenkring PepsiCo. Uitzondering hierop is de toeslagverlening van de opgebouwde pensioenaanspraken van arbeidsongeschikte deelnemers in de Duyvis-regeling die reeds vóór 1 januari 2020 (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt waren. Deze toeslag wordt uit de premie gefinancierd. Een andere uitzondering zijn de toeslagen op grond van Overgangsmaatregel 1-1-2020. Deze toeslagen worden gefinancierd uit de toeslagendepots.

De maatstaf voor de voorwaardelijke toeslagverlening wordt bepaald door het verschil tussen enerzijds de prijsindex over oktober van het jaar voorafgaand aan het moment van toeslagverlening en anderzijds de prijsindex over oktober van het daaraan voorafgaande jaar, te delen door laatstbedoelde prijsindex. De prijsindex is de afgeleide Consumentenprijsindex voor alle bestedingen.

Bij Pensioenkring PepsiCo volgen we de systematiek van toekomstbestendige toeslagverlening. We verlenen alleen toeslag voor zover deze in de toekomst ook verleend kan worden.

Voor een toelichting op de toeslagverlening per 1 januari 2024 verwijzen we naar de paragraaf Toeslagverlening in het hoofdstuk Financiële positie en herstelplan.

Wijzigingen reglementen en uitvoeringsovereenkomst

We hebben het pensioenreglement per 1 januari 2024 op een aantal punten gewijzigd. Allereerst zijn de jaarlijkse bedragen aangepast naar de stand per 1 januari 2024. Daarnaast is de toetredingsleeftijd verlaagd naar 18 jaar. Ten slotte zijn de flexibiliseringsfactoren opnieuw vastgesteld.

Deelnemersonderzoek risicobereidheid

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we in het voorjaar van 2024 een onderzoek naar risico en pensioen uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. Er deden 226 mensen mee aan het onderzoek. Dat is bijna 13% van alle deelnemers en gepensioneerden. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld met sociale partners en besproken met het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers. Dat is onderdeel van de uitwerking van de solidaire premieregeling die zal gelden per 1 januari 2026.

Weerstandsvermogen

Het weerstandvermogen voor Pensioenkring PepsiCo bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit is het vermogen dat wij moeten aanhouden om bedrijfsrisico's te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Pensioenkring PepsiCo en het telt ook niet mee in de balans van Pensioenkring PepsiCo.

Periodiek toetsen we of door wijziging van het pensioenvermogen een overschot of tekort voor Pensioenkring PepsiCo ontstaat. Hierna vindt eventueel aanzuivering van het saldo plaats.

Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad

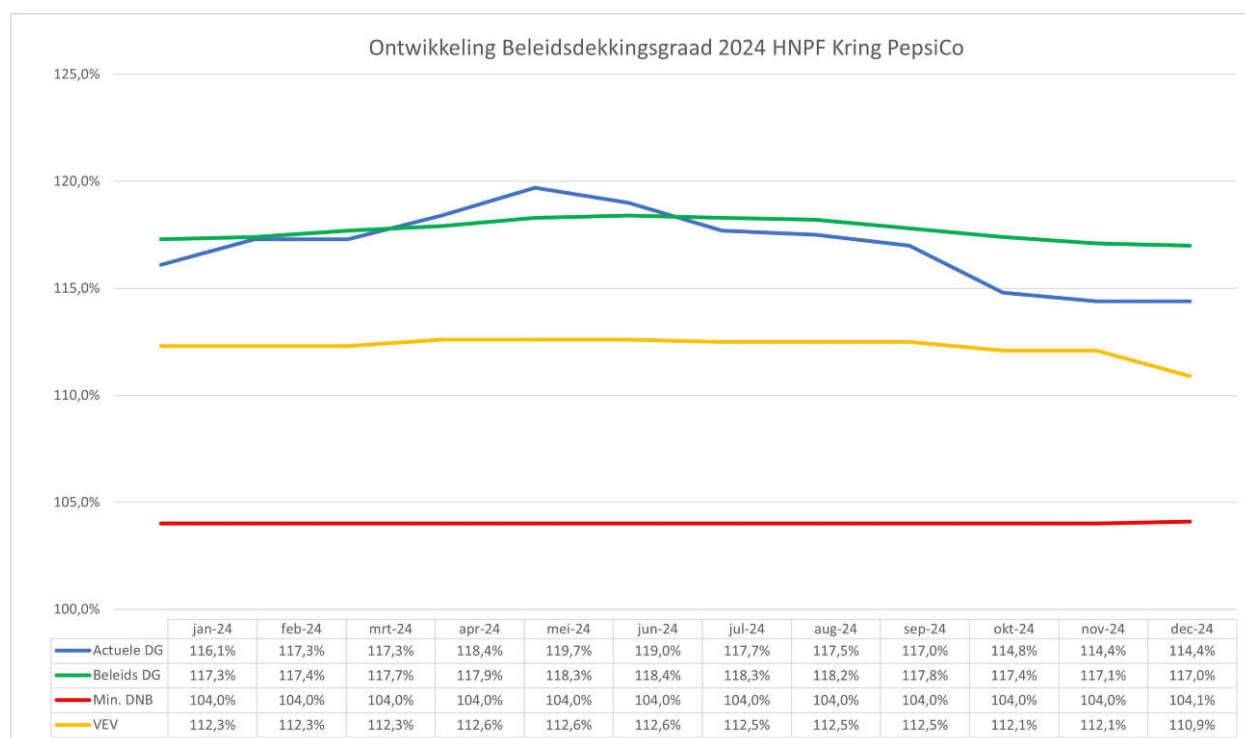
Financiële positie

De beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring PepsiCo daalde gedurende het jaar van 117,3% naar 117,0% per ultimo 2024. De actuele dekkingsgraad op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur (de 'toezichtscurve') is in 2024 gedaald van 115,7% naar 114,4%. Het verlenen van toeslagen en de ontwikkeling van de marktrente hebben een negatief effect gehad op de dekkingsgraad. De positieve beleggingsresultaten maakten dit negatieve effect deels goed.

Samenvatting ontwikkeling financiële positie Pensioenkring PepsiCo

Omschrijving	Pensioen-vermogen	Technische voorziening	Dekkings-graad
Stand 1 januari	-	-	0,0%
Collectieve waardeoverdracht per 1 januari	294.893	254.814	115,7%
Individuele waardeoverdrachten	-176	-195	0,0%
Premiebijdragen (regulier)	6.212	5.209	-0,1%
Uitkeringen	-6.264	-6.285	0,4%
Toeslagverlening	435	2.943	-1,1%
Aanpassing RTS	-	6.138	-2,7%
Beleggingsresultaten	16.427	8.909	2,4%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-1.642	-657	-0,2%
Stand 31 december	309.885	270.876	114,4%

In bovenstaand overzicht wordt bij Beleggingsresultaten in het verloop van het pensioenvermogen het behaalde rendement op beleggingen verantwoord. Bij het verloop van de technische voorziening staat de rentetoevoeging aan de technische voorziening op basis van de eenjaarsrente zoals vastgesteld door De Nederlandsche Bank in de RTS van 31 december 2023.



De technische voorzieningen worden berekend op basis van de RTS. Dit komt overeen met contantmaking op basis van een gemiddelde rekenrente van 2,11%.

De actuele dekkingsgraad wordt berekend als de som van de technische voorzieningen en de reserves, gedeeld door de technische voorzieningen. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdend gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden.

Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen

Voor Pensioenkring PepsiCo is er geen sprake van een reservetekort. Het vereist eigen vermogen is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille. De vereiste dekkingsgraad is bepaald op 110,9%. Indien het vereist eigen vermogen bepaald werd op basis van de actuele portefeuille dan zou dit uitkomen op 111,2%.

Het minimaal vereist eigen vermogen wordt vastgesteld op basis van de regels zoals vastgelegd in artikel 11 van het Besluit FTK pensioenfondsen. Ultimo 2024 bedroeg de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,1%.

Ontwikkeling dekkingsgraad

Omschrijving	Werkelijk
Stand 1 januari	0,0%
Collectieve waardeoverdracht per 1 januari	115,7%
Premiebijdragen (regulier)	-0,1%
Uitkeringen	0,4%
Toeslagverlening	-1,1%
Aanpassing RTS	-2,7%
Beleggingsresultaten	2,4%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,2%
Stand 31 december	114,4%

In Pensioenkring PepsiCo was er eind 2023 geen sprake van een reservetekort. We hebben daarom voor deze kring in 2024 geen herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank. Ook eind 2024 is er geen sprake van een reservetekort en hoeft geen herstelplan te worden opgesteld.

De dekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds PepsiCo Nederland in liquidatie bedroeg op 31 december 2023 115,9%. Deze daalde in 2024 naar 114,4%.

De impact van de premie en uitkeringen op de dekkingsgraad is beperkt.

De toeslagverlening van 0,97% droeg negatief bij aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad.

Bij de bepaling van de dekkingsgraad is uitgegaan van de rentetermijnstructuur aan het einde van het boekjaar. Deze is lager dan de rentetermijnstructuur aan het begin van het jaar.

Het rendement op beleggingen heeft positief bijgedragen aan de dekkingsgraad. Dit wordt verklaard door de gedaalde rente en de gestegen aandelenkoersen in 2024. De gedaalde rente heeft een positief effect gehad op de waarde van de vastrentende waarden.

Het effect bij overige oorzaken en kruiseffecten wordt voornamelijk veroorzaakt door een aanpassing van de overlevingstafel. Ook zijn er kruiseffecten tussen elk componenten. Deze kruiseffecten worden veroorzaakt door de gehanteerde berekeningsmethodiek die is voorgeschreven door De Nederlandsche Bank.

Toeslagverlening

We hebben besloten om de pensioenaanspraken op 1 januari 2024 met 0,97% te verhogen. De verhoging geldt voor alle pensioengerechtigden en voor alle actieve en premievrije deelnemers van Pensioenkring PepsiCo.

Het toeslagbesluit is conform het reguliere beleid. Onder het FTK geldt dat de toe te kennen toeslag toekomstbestendig moet zijn en dat toeslag (gedeeltelijk) is toegestaan vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% en volledig vanaf de TBI-grens. De beleidsdekkingsgraad bedroeg per 31 december 2023 117,0%. Vanaf een dekkingsgraad van circa 141% kan een volledige toeslag worden toegekend.

Er was ook ruimte voor toeslag omdat we hebben besloten de CPI-maatstaf met terugwerkende kracht aan te passen aan de nieuwe methode van het CBS. Sinds juni 2023 hanteert het CBS een nieuwe methode voor het meten van energieprijzen, die van invloed is op de CPI-ontwikkeling. Doordat het CBS ook historische reeksen heeft gepubliceerd op basis van de nieuwe CPI-methodiek, konden we met deze wijziging van de methodiek de toeslagmaatstaf wijzigen. Dit had een positieve invloed op de maximaal mogelijke toeslag per januari 2024. De stijging van het afgeleide CBS-Consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen, over oktober 2023 ten opzichte van

oktober 2022 bedraagt op basis van de aangepaste methodiek 3,51% (i.p.v. 1,98% negatief op basis van de oude methodiek). De gemiste toeslag bedraagt daarmee 2,54% (maximaal mogelijke toeslag van 3,51% -/- toegekende toeslag van 0,97%).

De aangepaste methodiek heeft met terugwerkende kracht ook impact op de maximaal mogelijke toeslag per januari 2023, want de hoge inflatie uit 2022 wordt nu uitgesmeerd over de toeslag in 2023 en 2024. De stijging van het CBS-Consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen, over september 2022 ten opzichte van september 2021 bedraagt op basis van de aangepaste methodiek 10,71% (i.p.v. 16,92% op basis van de oude methodiek). Het totaal aan toe te kennen toeslag in 2023 en 2024 is in de oude en aangepaste methodiek aan elkaar gelijk.

Naast de indexatie van 0,97% ontvingen enkele groepen deelnemers een aanvullende toeslag.

Pensioenfondsen die de intentie hebben om in te varen naar het nieuwe pensioenstelsel mogen gebruik maken van het transitie-FTK. In het transitie-FTK gelden andere regels over het verhogen en verlagen van pensioen dan onder het reguliere FTK, waardoor de pensioenen eerder kunnen meestijgen met de prijzen. We maken geen gebruik van het transitie-FTK, want er zit ook een belangrijk nadeel aan. De regels voor het verlagen van de pensioenen zijn in het transitie-FTK namelijk veel strenger. Zo moeten we eerder de pensioenen verlagen als het financieel tegenzit. Dat risico willen we zo klein mogelijk houden zodat we een goede overstap kunnen maken naar het nieuwe stelsel.

Inhaaltoeslag

Wij proberen gemiste toeslagen op een latere datum alsnog toe te kennen zodra de financiële situatie van de pensioenkring dat weer toelaat. Alleen toeslagen die zijn gemist vanaf 1 januari 2020 komen in aanmerking om te worden ingehaald.

Omschrijving	Toegekend ¹	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2020	0,00%	1,73%	1,73%	1,73%
2021	0,00%	1,12%	1,12%	2,87%
2022	3,28%	3,28%	0,00%	2,87%
2023	6,00%	10,71% ²	4,71%	7,71%
2024	0,97%	3,51%	2,54%	10,45%
2025	0,76%	2,58%	1,82%	12,46%

1 Exclusief de extra toeslag uit het toeslagendepot.

2 Inflatie 2023 en 2024 volgens gewijzigde CPI-methodiek.

De achterstand over 2023 is aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2023 van SPPN. Om in 2024 een hogere toeslag te kunnen verlenen hebben we besloten de CPI-maatstaf met terugwerkende kracht aan te passen aan de nieuwe methode van het CBS. Dit heeft ook gevolgen voor de maximaal mogelijke toeslag en achterstand in 2023, want de hoge inflatie uit 2023 wordt nu uitgesmeerd over de toeslag in 2023 en 2024. De volledige toeslag in 2023 is vanwege de aangepaste CPI-maatstaf aangepast van 16,92% naar 10,71%. Daar staat tegenover dat we voor 2024 uit kunnen gaan van een volledige toeslag van 3,51% in plaats van -1,98%. Daardoor hebben we 0,97% toeslag kunnen verlenen in plaats van 0%.

De cumulatieve toeslagachterstand van voor 2020 is niet opgenomen in bovenstaande tabel en bedraagt 13,30%.

Actuariële paragraaf

Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premies is opgenomen in onderstaande tabel. Voor verdere details verwijzen we naar de toelichting op de premiebaten in de jaarrekening. Binnen

Pensioenkring PepsiCo wordt geen demping toegepast op de kostendekkende premie: de feitelijke premie is gelijk aan de (ongedempte) kostendekkende premie.

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Feitelijke premie (incl. premie toeslagdepot)
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	5.209	
Risicopremie overlijden	255	
Toeslagkoopsom	68	
Opslag instandhouding VEV	680	
Kostenopslag pensioenbeheer	346	
Totaal premiebijdragen	6.558	6.558
Dotatie toeslagendepots		435
Totaal premiebijdragen na dotatie toeslagendepots		6.993

Analyse van het resultaat

In 2024 is een positief resultaat behaald van € 39.009 duizend. In de hieronder opgenomen actuariële analyse geven we inzicht in de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid.

Resultatenbronnen

Omschrijving	2024
Beleggingen en rekenrente	1.381
Premies	680
Waardeoverdachten	40.098
Kosten	0
Uitkeringen	21
Kanssystemen	154
Toeslagverlening/korting	-2.440
Incidentele mutaties TV	0
Wijziging actuariële grondslagen	594
Andere oorzaken	-1.479
Resultaat	39.009

Het resultaat op beleggingen en rekenrente is vanwege de grote materialiteit in de onderliggende resultaten hierna nader uitgesplitst.

Resultaat beleggingen/rekenrente

Omschrijving	2024
Beleggingsresultaten risico pensioenfondsen	16.428
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-8.909
Wijziging marktrente	-6.138
Totaal beleggingen en rekenrente	1.381

De voornaamste oorzaken van het resultaat in 2024 zijn:

- **Beleggingen/rekenrente**
De wijziging van de nominale rekenrente droeg € 6.138 duizend negatief bij aan het resultaat. Daarnaast zijn de technische voorzieningen toegenomen met € 8.909 duizend als gevolg van de technisch benodigde rente (op basis van 3,439% eenjaarsrente per 31 december 2023). De beleggingsopbrengsten leidden tot een winst van € 16.428 duizend. Per saldo is het resultaat op beleggingen/rekenrente € 1.381 duizend positief.
- **Premies**
In 2024 is een positief resultaat op premies behaald van € 680 duizend. Voor de vaststelling van het resultaat op premies wordt de verschuldigde premie vergeleken met de premie zoals deze aan de voorziening wordt toegevoegd. Omdat aan de voorziening geen solvabiliteitsopslag wordt toegevoegd, ontstaat een positief resultaat.
- **Waardeoverdrachten**
Het resultaat op waardeoverdrachten van € 40.098 duizend positief bestaat uit het resultaat op de inkomende collectieve waardeoverdracht van € 40.079 duizend positief en het resultaat op reguliere individuele waardeoverdrachten van € 19 duizend positief. Het positieve resultaat van € 40.098 duizend bij de collectieve waardeoverdracht van Stichting Pensioenfondsen PepsiCo Nederland naar Pensioenkring PepsiCo bij Het Nederlandse Pensioenfondsen wordt veroorzaakt doordat de (start)inkoop in de kring heeft plaatsgevonden tegen een dekkingsgraad van 115,7%.
- **Kanssystemen**
Het resultaat op kanssystemen bestaat uit een positief resultaat van € 151 duizend op arbeidsongeschiktheid, een positief resultaat van € 3 duizend op overlijden en een negatief resultaat op herverzekering van € 394 duizend.
- **Toeslagverlening**
Er is per 1 januari 2024 een toeslag toegekend van 0,97%. Hierdoor is de voorziening met € 2.488 duizend toegenomen.
Daarnaast werd een separate toeslag vanuit het toeslagendepot verleend. Hieruit resulteerde door de solvabiliteitsopslag een positief resultaat en daarmee afname van de voorziening met € 48 duizend.
- **Wijziging grondslagen**
De wijzigingen van de overlevingstafel heeft geresulteerd in een daling van de voorziening met € 375 duizend. De voorziening van een ingegaan pensioen dat al langer dan vijf jaar na ingang ongeclaimd is, valt vrij. De reserveringsmethodiek hiervoor is gewijzigd ten opzichte van 2023. Hierdoor ontstaat een winst van € 219 duizend.
- **Andere oorzaken**
In boekjaar 2024 was sprake van een verlies op flexibiliseringsmutaties van € 4 duizend. Deze mutaties hebben betrekking op pensionering en uitruil. Het saldo van overige baten en lasten is gelijk aan € 1.081 duizend negatief. Per saldo leidt dit tot een negatief resultaat bij andere oorzaken van € 1.085 duizend.

Grondslagen

We hebben in 2024 de volgende aanpassingen gedaan in de actuariële grondslagen die gehanteerd worden in de berekening van de technische voorziening voor Pensioenkring PepsiCo:

- **Overlevingstafel**
In 2024 hebben we besloten om over te stappen naar de meest recente algemene overlevingstafel zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap. Dit is Prognosetafel AG2024 die in 2024 is gepubliceerd. Met het toepassen van Prognosetafel AG2024 hanteren we de meest recente inzichten

over de Nederlandse bevolkingssterfte en wordt er rekening gehouden met een voorzienbare trend in de overlevingskansen.

- Niet opgehaald pensioen
Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert, wordt een voorziening aangehouden. Deze voorziening is gelijk aan alle daadwerkelijk niet opgevraagde pensioenuitkeringen, waarbij een maximale termijn van tien jaar werd gehanteerd. We hebben besloten om deze periode te verkorten naar een maximale termijn van vijf jaar.

Oordeel certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft geconcludeerd dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld. Hij constateert dat het eigen vermogen van Pensioenkring PepsiCo hoger is dan het wettelijk vereist eigen vermogen. In zijn verklaring geeft hij aan dat wordt voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De vermogenspositie is naar zijn mening voldoende, omdat het aanwezige eigen vermogen hoger is dan het vereist eigen vermogen. Daarbij merkt hij op dat de mogelijkheden tot het realiseren van toeslagen beperkt zijn. De verklaring van de certificerend actuaris is opgenomen in de Actuariële verklaring Pensioenkring PepsiCo.

Vermogensbeheer

Beleggingsbeleid Pensioenkring PepsiCo

Bij de invulling van de beleggingsportefeuille voeren we een kwalitatief hoogwaardig beleggingsbeleid. We zorgen voor een goede spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en debiteuren. Bij de afdekking van rente- en valutarisico, alsook bij specifieke beleggingscategorieën, vormen beleggingsrichtlijnen het uitgangspunt voor het te voeren beleggingsbeleid. Het MVB-beleid is daar een belangrijk onderdeel van. Deze beleggingsrichtlijnen zijn leidend bij het selecteren en monitoren van operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen.

2024 was het eerste jaar waarin Pensioenkring PepsiCo bij Het Nederlandse Pensioenfonds was aangesloten. Het strategisch beleggingsbeleid is bij de overgang ongewijzigd overgenomen van Stichting Pensioenfonds PepsiCo Nederland. Dat beleid kwam tot stand op basis van een ALM-studie die medio 2023 is uitgevoerd.

Bij aanvang van het jaar 2024 bestond het strategisch beleggingsbeleid op hoofdlijnen uit een vermogensverdeling met 74% vastrentende waarden en 26% zakelijke waarden, in combinatie met 70% afdekking van het renterisico. Het valutarisico wordt niet afgedekt via een overlay, maar wordt binnen de aandelenportefeuille afgedekt voor de beleggingen in ontwikkelde markten. De renteafdekking is per eind november 2024 verhoogd naar 100% ten behoeve van bescherming van de dekkingsgraad in aanloop naar het invaarmoment. Daarnaast zijn per eind november 2024 drie nieuwe beleggingscategorieën toegevoegd aan de portefeuille ten behoeve van een betere rendement-/risicoverhouding en diversificatie. De categorieën bedrijfsobligaties investment grade en hypotheeklen zijn beide voor 10% toegevoegd aan de portefeuille, ten laste van 20% van de matchingportefeuille. Daarnaast is de bestaande allocatie van 6% naar hoogrentende landen (local currency) verlaagd naar 3%, ten gunste van een allocatie van 3% naar hoogrentende landen (hard currency).

Ontwikkelingen op de financiële markten

Terugblik economie en financiële markten 2024

2024 was een sterk jaar op de financiële markten. Economische groei zorgde voor een positieve verrassing en centrale banken verlaagden de beleidsrentes. Aandelen presteerden in 2024 over het algemeen beter dan obligatiecategorieën.

De economie bleef in 2024 vrij sterk, vooral in de VS. In het eerste kwartaal verdreven goede economische data de zorgen over een recessie. Tegelijkertijd was de inflatie in het begin van het jaar nog dermate hoog dat er zorgen waren of centrale banken de rentes tijdig zouden kunnen verlagen. Waar de economie in de VS haar kracht behield, ondanks tijdelijke zorgen over de arbeidsmarkt tijdens de zomermaanden, bewoog de Europese economie langzaam richting een trendmatig niveau. Dalende inflatie zorgde ervoor dat beleidsrenteverlagingen mogelijk werden: de ECB (in juni) en de Bank of England (in augustus) verlaagden de beleidsrente voor het eerst met 0,25% en de Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0% en de Bank of England met 0,5%, wat steun bood aan markten.

In 2024 is de swaprente gedaald, met name op de korte looptijden. Op de tweejaars looptijd was de daling circa 60 basispunten. Op de andere looptijden bedroeg de daling 15 tot 20 basispunten. In 2024 zijn de spreads op staatsobligaties ten opzichte van de swaprente sterk opgelopen. De stijging van de spread op Franse staatsobligaties was zeer groot, maar ook bij de andere landen was er sprake van een sterke stijging van de spreads.

In Frankrijk waren er politieke uitdagingen rond de begroting en de overheidsschuld. De minderheidsregering van premier Barnier kon niet rekenen op steun en na zijn val verlaagde Moody's de rating van Frankrijk naar Aa3. De risico-opslag op Franse staatsobligaties liep uit ten opzichte van Duitsland en kwam in de buurt van die van Italië, terwijl Italië een lagere kredietrating heeft (Baa3, BBB) en een nog hogere schuldquote (ca. 140%) dan Frankrijk (ca. 110%). Desondanks was de reactie van de financiële markten gematigd. De economie van Frankrijk noch de Europese economie zat in een recessie en de ECB had de bewegingsruimte om, indien nodig, de economie en de financiële markten wat lucht te geven middels beleidsrenteverlagingen. Aan het einde van het jaar was Bayrou als opvolger van Barnier benoemd.

De Chinese economie had het in 2024 moeilijk door een combinatie van uitdagingen. Een zwakke huizenmarkt, vergrijzing van de bevolking, schulden van lokale overheden, een hoge jeugdwerkloosheid en een laag consumentenvertrouwen hadden een negatieve invloed op het groeitempo van de economie. De overheid kwam daarop in actie en kondigde in het derde kwartaal (fiscale) stimuleringsmaatregelen aan. Financiële markten reageerden initieel positief, maar later verslechterde het sentiment doordat de aangekondigde steunmaatregelen onvoldoende concreet werden.

In november kregen met name Amerikaanse aandelen een impuls door de verkiezing van Trump, die zicht gaf op mogelijke belastingverlagingen en minder regulering. Deze euforie ebde in december weg door gestegen rentes (sinds medio september), enerzijds door degelijke groei, anderzijds door de mogelijke inflatoire gevolgen van het beleid van Trump op het gebied van invoertarieven en immigratiebeperkingen. Hierdoor verwachtte men minder renteverlagingen van de Fed voor 2025 en zo sloot de tienjaarsrente in de VS, maar die ook in Duitsland en het VK, het jaar 2024 hoger af dan het begon.

Aandelen ontwikkelde markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn positiever geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Aandelen Noord-Amerika was de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologie-aandelen (de 'Magnificent Seven'). Tevens ondersteunden lagere rentes de koersen, aangezien groeiaandelen hier meer van profiteren. Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, inclusief Europa, bleven achter op Noord-Amerika, door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven, maar stegen evenzo 9% (in euro unhedged) of meer.

Aandelen opkomende markten

Hoewel aandelen in opkomende markten achterbleven bij de ontwikkelde aandelenregio's, stegen zij eveneens (met zo'n 11% in euro unhedged). Dit werd mede veroorzaakt door relatief sterke groeicijfers en Chinese stimuleringsaankondigingen in september. De aandelen in opkomende markten stegen, ondanks de zorgen over Amerikaanse invoertarieven.

Beursgenoteerd vastgoed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van deze categorie, hoewel de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het totale rendement van de wereldwijde index was positief (9% in euro unhedged), met in de VS een sterker resultaat dan in Europa.

Niet-beursgenoteerd vastgoed Europa en Nederlandse woningen

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Niet-beursgenoteerd vastgoed was daardoor in 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende geherwaardeerd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. Conform de wereldwijde trend ondergaat ook de Europese vastgoedmarkt een cyclisch herstel, waarbij de prijsherziening

grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief.

Binnen Europees niet-beursgenoteerd vastgoed behaalden alle sectoren een positief rendement. De sector kantoren bleef achter. Oudere kantoorpanden hadden het moeilijk, maar in moderne, duurzame kantoren zijn er in bepaalde Europese markten her en der nog mogelijkheden. De sectoren winkels en logistiek deden het beter in 2024. Binnen logistiek dooft de oververhitting in de markt van na de covidpandemie langzamerhand. Het nieuwe aanbod blijft over het algemeen beperkt, met een positief effect op de huurgroei. De (huur)woningsector wordt nog steeds gesteund door een sterke nettovraag bij een achterblijvend aanbod (door hoge bouwkosten en strengere regelgeving) en hoge huizenprijzen in verschillende landen.

Vastrentende waarden (investment grade en high yield)

Nadat beleidsrentes de voorgaande jaren stegen, zorgde dalende inflatie ervoor dat in 2024 beleidsrenteverlagingen mogelijk werden. In juni verlaagde de ECB de beleidsrente voor het eerst met 0,25%, gevolgd door de Bank of England in augustus met hetzelfde percentage. De Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0%, terwijl de Bank of England de rente verlaagde met 0,5%. De dalende rente was een steun voor financiële markten. De beleidsrente van Japan liet een tegenovergestelde beweging zien, met een verhoging naar 0,25% in juli door de stijgende trend in inflatie en economische groei.

Risicovolle beleggingscategorieën zoals high yield bedrijfsobligaties en staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van staatsobligaties. Bedrijfsobligaties presteerden beter door minder rentestijging voor kortere looptijden en dalende risico-opslagen. Dat laatste gaf meer steun aan risicovollere high yield bedrijfsobligaties dan aan kredietwaardigere IG-bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta

In 2024 was er sprake van een sterke appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro, met circa 6%. De dollar steeg met name in het vierde kwartaal van 2024, rondom de verkiezing van president Trump, vanwege de verwachting dat rentes in de Verenigde Staten hoger blijven dan eerder gedacht. Ook het Britse pond steeg in 2024 ten opzichte van de euro (+5%), terwijl de Japanse yen in waarde daalde ten opzichte van de euro (-4%).

Portefeuilleposities en rendementen

Voor de uitvoering van het vermogensbeheer wijzen we vermogenscategorieën toe aan de matchingportefeuille of de rendementsportefeuille. In de matchingportefeuille nemen we categorieën op die vooral meebewegen met de rente, zodat ze bijdragen aan het afdekken van het renterisico. In de rendementsportefeuille nemen we de overige categorieën op. Deze zijn vooral gericht op extra rendement bovenop de rente.

Het strategisch beleid bij aanvang in 2024 resulteert voor Pensioenkring PepsiCo in een matchingportefeuille van 68% en een rendementsportefeuille van 32%. Eind november 2024 is ten behoeve van een betere rendement-/risicoverhouding en diversificatie de matchingportefeuille verkleind naar 48% en de rendementsportefeuille vergroot naar 52%. Daarbij zijn nieuwe allocaties opgenomen naar bedrijfsobligaties investment grade en hypotheek, beide voor 10%. Daarnaast is de bestaande allocatie van 6% naar hoogrentende landen (local currency) verlaagd naar 3% en is 3% hoogrentende landen (hard currency) toegevoegd. De verhouding tussen zakelijke waarden en vastrentende waarden is onveranderd gebleven, met een verdeling van respectievelijk 26% en 74%.

In onderstaande tabel tonen we de posities en rendementscijfers van de beleggingscategorieën binnen de portefeuille, afgezet tegen de bijbehorende benchmarks. Het totale beleggingsrendement wordt voor een deel beïnvloed door het allocatie-effect. De allocatie naar een vermogenscategorie of -portefeuille wijkt gedurende het jaar af van de doelallocatie, bijvoorbeeld als gevolg van marktbevingen. Die afwijking wordt uit praktische overwegingen binnen een bandbreedte geaccepteerd. Als over zo'n categorie die afwijkt een relatief hoog of laag rendement wordt gerealiseerd draagt dat positief of negatief bij aan het rendement. Dit komt tot uitdrukking in het totale rendement, dat daardoor kan afwijken van de gecombineerde rendementen van de beleggingscategorieën en -portefeuilles. Hoe groter de rendementsbevingen gedurende het jaar, hoe groter dit allocatie-effect.

2024	Allocatie strategisch beleid (in %)	Allocatie beleid 2024 (in %)	Rendement portefeuille (in %)	Rendement benchmark (in %)
matchingportefeuille	48	48	-2,0	3,0
swaps, staatsobligaties, liquiditeiten	48	48		
rendementsportefeuille	52	52	17,1	16,9
aandelen ontwikkelde landen	23,4	21	20,4	20,4
aandelen opkomende landen	2,6	5	15,5	14,7
vastrentende waarden bedrijfsobligaties ¹	10	10	-0,8	-0,4
vastrentende waarden hypothecaire leningen ²	10	10	n.v.t.	n.v.t.
vastrentende waarden hoogrentende landen	6	6	3,2	4,4
totaal	100	100	5,9	8,5

1 Per eind november 2024 is deze categorie bedrijfsobligaties opgebouwd. Dit betreft het rendement over één maand.

2 Per eind november 2024 is commitment afgegeven naar hypotheek. Dit commitment is nog niet getrokken.

Matchingportefeuille: afdekking renterisico

Pensioenkring PepsiCo loopt via de waardering van zijn technische voorzieningen ('verplichtingen') een risico bij veranderingen in de rente. Dit renterisico wordt voor 100% afgedekt op basis van de marktrente. De feitelijke renteafdekking per ultimo 2024 bedroeg 102,3%. Die afwijking valt binnen de toegestane bandbreedte. De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheek aan de afdekking.

Vrijwel geheel 2024 bestond de matchingportefeuille van Pensioenkring PepsiCo uit staatsobligaties. Dit verklaart grotendeels het negatieve rendement van -2% van de matchingportefeuille: de kredietopslag van staatsobligaties steeg fors. Pas per 30 november 2024, toen de renteafdekking is verhoogd van 70% naar 100%, zijn renteswaps aan de portefeuille toegevoegd, mede vanwege verkleining van de matchingportefeuille voor de opbouw van de nieuwe allocaties naar bedrijfsobligaties en hypotheek.

In 2024 is de swaprente over alle looptijden gedaald, waardoor het resultaat van het af te dekken deel van de verplichtingen (3,0%) positief was. De voornaamste reden voor de relatieve underperformance (-5%) ten opzichte van de benchmark is de fors gestegen kredietopslag van staatsobligaties ten opzichte van de swaprentes. Een deel van deze underperformance komt echter door het feit dat de portefeuille begin december is verkleind door een outflow naar bedrijfsobligaties en hypotheek, terwijl de benchmark hier pas eind december op is aangepast. Dit heeft in december geresulteerd in een negatief relatief rendement van -2,5%.

In 2024 is besloten om het renterisico voor Pensioenkring PepsiCo voor 100% af te dekken in verhouding tot de verplichtingen met het oog op het beschermen van de dekkingsgraad in transitie naar de Wtp. Per eind november is de renteafdekking verhoogd van 70% naar 100%. Doordat het renterisico niet volledig werd afgedekt in verhouding tot de dekkingsgraad, bewoog de dekkingsgraad mee met de rentebewegingen. Dit heeft in 2024 geresulteerd in een negatieve bijdrage aan de dekkingsgraad. In de paragraaf Risicomanagement hebben we de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentebewegingen in een tabel in beeld gebracht.

Rendementsportefeuille

Het rendement van de rendementsportefeuille bedroeg 17,1% in 2024. Daarmee was het iets hoger dan het benchmarkrendement van 16,9%. Het positieve rendement is met name bepaald door aandelen ontwikkelde landen.

Eind 2023 hebben we besloten om de strategische regioverdeling binnen de categorie aandelen te wijzigen van een verdeling met 80% ontwikkelde landen en 20% opkomende landen in respectievelijk 90% en 10%. Die keuze was met

name gebaseerd op geopolitieke risico's en een ongewenste concentratie naar China en Taiwan. Deze wijziging is voor Pensioenkring PepsiCo in 2024 strategisch vastgesteld en wordt begin 2025 geïmplementeerd.

Aandelen ontwikkelde landen

De categorie aandelen ontwikkelde landen wordt ingevuld met een passief aandelenfonds. Het fonds behaalde in 2023 een positief resultaat van 20,7% versus 19,6% in de benchmark. We vergelijken onze resultaten met een aandelenindex (een brede benchmark) waardoor de impact van ESG beleid inzichtelijk kan worden gemaakt. De ESG-factor voor aandelen ontwikkelde landen heeft positief bijgedragen aan het relatieve rendement van 1,1 procentpunt ten opzichte van de benchmark.

Aandelen opkomende landen

De categorie aandelen opkomende landen wordt ingevuld met een passief aandelenfonds. Deze categorie behaalde in 2024 een positief resultaat van 15,5% versus 14,7% van de benchmark; een positief relatief resultaat van 0,8 procentpunt ten opzichte van de benchmark.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille bestaat uit de categorieën bedrijfsobligaties, hypotheeklen en hoogrentende landen, waarvan het commitment naar de categorie hypotheeklen nog niet is getrokken en de categorieën bedrijfsobligaties en hoogrentende landen (hard currency) beide in de maand december 2024 zijn opgebouwd. De rendementen uit 2024 zijn daarom niet representatief. De categorie hoogrentende landen bestaat uit twee fondsen, respectievelijk voor hard currency en local currency, met in totaal een positief resultaat van 3,2% versus 4,4% in de benchmark. Het local-currencyfonds presteerde in lijn met de benchmark en het hard-currencyfonds presteerde gedurende de maand december slechter dan de benchmark. Dit resulteerde in een underperformance ten opzichte van de benchmark van -1,2 procentpunt.

Valuta-afdekking

Voor Pensioenkring PepsiCo dekten we in 2024 het valutarisico niet af via een overlay. Het werd binnen de aandelenportefeuille afgedekt voor de beleggingen in ontwikkelde markten. In 2024 zijn zowel de Amerikaanse dollar als het Britse pond sterker geworden ten opzichte van de euro. Zodra de euro zwakker wordt ten opzichte van externe valuta zullen die beleggingen omgerekend naar euro's in waarde stijgen. Doordat het valutarisico in de aandelenportefeuille geheel wordt afgedekt, wordt zo'n waardeinstijging grotendeels gedempt. Daarmee had de afdekking in 2024 een negatief effect.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Dat beleid gaat over de integratie van MVB-factoren in beleggingsbeslissingen, de dialoog met ondernemingen om gedragsverandering te bewerkstelligen (engagement), stemrecht bij aandeelhoudersvergaderingen en uitsluiting van bedrijven en landen. Op grond van ons MVB-beleid houden we in het beleggingsbeleid van Pensioenkring PepsiCo rekening met factoren op het gebied van milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen.

CO₂-reductiedoelstelling

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een CO₂-reductiedoelstelling vastgesteld waarbij we de Climate Transition Benchmark (CTB) van de Europese Unie voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed tezamen als richtlijn hanteren. Dat houdt in dat de CO₂-uitstoot van de portefeuille ten opzichte van de brede marktindices (bijvoorbeeld de MSCI Wereld index) met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van basisjaar 2019. Daarna geldt een reductiedoel van ten minste 7% per jaar tot 2050, in lijn met klimaatdoelstellingen van Parijs.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen voor de kring per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatieverschaffing over duurzaamheid. Ook pensioenfondsen vallen daaronder. Doel van deze wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen op

duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in onze beleggingsbeslissingen.

De pensioenregeling van Pensioenkring PepsiCo kwalificeert zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als een lichtgroen, of zogenaamd artikel 8-pensioenproduct onder de Europese SFDR-wetgeving, ofwel als een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken. De fondsen waarin Pensioenkring PepsiCo belegt, hebben elk ook een eigen SFDR-classificatie. Een overzicht per beleggingscategorie is opgenomen in het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50. Een kringspecifiek overzicht nemen we op in het MVB-jaarverslag 2024.

Wij gaan in 2025 verder met aanscherping en implementatie van het MVB-beleid. Onze plannen staan beschreven in de paragraaf over Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50.

Kostentransparantie

Voor de uitvoering van de regeling voor Pensioenkring PepsiCo maken we diverse kosten. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor vermogensbeheer.

Wij zijn transparant over de kosten die wij maken voor de pensioenuitvoering. In onderstaande toelichting op de uitvoeringskosten nemen wij de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM als uitgangspunt.

Administratieve uitvoeringskosten

Pensioenkring PepsiCo is gestart op 1 januari 2024. Vergelijkende cijfers zijn niet beschikbaar.

De AFM beveelt aan de kosten zo mogelijk te vergelijken met andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang en complexiteit en met een vergelijkbaar serviceniveau. Wij hebben een uitgebreide analyse gedaan en zijn hierbij tot het inzicht gekomen dat hiervoor in openbare bronnen onvoldoende betrouwbare en gedetailleerde informatie beschikbaar is. De kosten voor het laten uitvoeren van een eigen benchmarkonderzoek zijn aanzienlijk en dat levert in onze ogen op dit moment onvoldoende extra informatie op om deze kosten te rechtvaardigen.

Wij hebben aandacht voor de beheersing van de kosten. Door de kosten van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de hogere eisen die aan ons worden gesteld vanuit de toezichthouders verwachten wij de komende jaren een hoger kostenniveau.

Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in de kostenberekening. Voor hen worden echter wel kosten gemaakt. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Omschrijving	2024
Administratiekostenvergoeding	213
Certificerend actuaris	34
Adviserend actuaris	96
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	48
Belanghebbendenorgaan	41
Verkiezingen belanghebbendenorgaan	3
Toezichtkosten (DNB/AFM)	0
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	152
Overige kosten	18
Aan beleggingen toegerekende kosten	-76
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	529
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	429
Implementatiekosten pensioenkring	17
Subtotaal incidentele kosten ¹	446
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	975
Aantal actieve deelnemers	489
Aantal pensioengerechtigden	472
Totaal aantal deelnemers	961
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	550
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	1.015

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen onder "Overige lasten".

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor Pensioenkring PepsiCo zijn vastgesteld op € 1.022 duizend. Het gemiddeld belegd vermogen bedroeg in 2024 € 304 miljoen. Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen de totale kosten voor vermogensbeheer 0,34%. De vermogensbeheerkosten zijn hieronder gespecificeerd.

2024	Beheerkosten en overige kosten	Transactiekosten inclusief aan- en verkoopkosten	Totaal	Percentage van het gemiddeld totaal belegd vermogen
Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten			
Vastgoed	-	-	-	-
Aandelen	57	25	82	0,03%
Vastrentende waarden	28	13	41	0,01%
Overige beleggingen	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. Overlay	85	38	123	0,04%
Kosten overlay (LDI-gerelateerde) beleggingen	308	45	353	0,12%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	393	83	476	0,16%
	Overige kosten			
Kosten vermogensbeheer bestuur en bestuursbureau	77	-	77	0,02%
Kosten fiduciair beheer	360	-	360	0,12%
Bewaarloon	18	-	18	0,01%
Advieskosten vermogensbeheer	-	-	-	-
Overige kosten	91	-	91	0,03%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	546	-	546	0,18%
Totaal kosten vermogensbeheer	939	-	1.022	0,34%

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer zijn vastgesteld op lookthroughbasis. Ze bestaan uit zowel directe kosten (zichtbare kosten, die op factuurbasis worden betaald) als uit indirecte kosten (niet zichtbare kosten voor vermogensbeheer of transacties, die verwerkt zijn in het rendement). Deze totale kosten bedroegen 0,34% in 2024.

De totale kosten voor vermogensbeheer van 0,34% in 2024 zijn onder te verdelen in drie componenten: (1) beheerkosten (0,13%), (2) overige vermogensbeheerkosten (0,18%) en (3) transactiekosten (0,03%).

- **Beheerkosten**
De beheerkosten zijn de kosten voor het portefeuillebeheer door vermogensbeheerders, ofwel de lopende kosten voor alle beleggingsfondsen in de portefeuille. In de lopende kosten zijn eventuele kortingen (rebates) al verrekend. Als maatstaf voor de beheerkosten van de beleggingsfondsen wordt de ongoing charges figure (OCF) gehanteerd. De OCF bevat de beheervergoeding plus administratiekosten, accountantskosten, custodykosten, kosten voor securities lending et cetera die door het beleggingsfonds worden gemaakt. Beleggingsfondsen publiceren de OCF in het jaarverslag. Voor nieuwe fondsen waarvoor nog geen OCF beschikbaar is, wordt een schatting gehanteerd. Indien een beleggingsfonds geen OCF maar een total expense ratio (TER) rapporteert, wordt deze maatstaf gebruikt. De beheerkosten bedroegen in 2024 €393 duizend, ofwel 0,13% van het vermogen.
- **Overige vermogensbeheerkosten**
Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor onder andere vermogensbeheer door het pensioenfonds en het bestuursbureau, de bewaarbank, de beleggingsadministratie en het fiduciair management. Deze overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2024 €546 duizend, ofwel 0,18% van het vermogen.

- Transactiekosten

De transactiekosten bestaan uit gefactureerde toe- en uittredingskosten en aan- en verkoopkosten van individuele titels. De transactiekosten bedroegen in 2024 € 83 duizend, ofwel 0,03% van het vermogen.

Het Nederlandse Pensioenfonds maakt jaarlijks een analyse van de vermogensbeheerkosten ten opzichte van de markt. De meest recente beschikbare informatie stamt uit 2023 en geeft het beeld dat de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten voor Pensioenkring PepsiCo met 0,31% van het vermogen gelijk zijn aan het APF-gemiddelde in de markt van 0,31% in 2023. In de pensioenmarkt zijn de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten gemiddeld 0,41% in 2023 (ca. 74 pensioenfondsen).

Het Nederlandse Pensioenfonds is met geen van zijn vermogensbeheerders een overeenkomst aangegaan waarin de beheervergoeding geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op het door de vermogensbeheerder behaalde beleggingsrendement. Daarnaast wordt niet belegd in de alternatieve categorieën hedgefondsen of grondstoffen. In bovenstaand kostenoverzicht zijn alleen de kostencategorieën opgenomen die daadwerkelijk zijn gemaakt.

Na afstemming met de fiduciair over de kosten voor vermogensbeheer voor deze kring in 2024 is het bestuur van mening dat het niveau van de gerapporteerde kosten en de ontwikkeling daarvan gedurende het verslagjaar passend zijn bij de omvang en karakteristieken van het vermogen van deze kring. Het pensioenfonds heeft een prudent beleggingsbeleid, waarmee het bestuur beoogt het aantal transacties te beperken en de kosten laag te houden. De ambitie van het bestuur blijft om de vermogensbeheerkosten in de komende jaren te verlagen.

Het bestuur wil een helder en transparant inzicht in de vermogensbeheerskosten die de kring maakt. Om die reden zijn in dit jaarverslag de kosten inzichtelijk gemaakt, in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Totale kosten

De relatie tussen de verschillende kengetallen wordt in onderstaande tabel uitgewerkt.

Totale kostenratio

2024	EUR	% gemiddeld belegd vermogen
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	975	0,32%
Vermogensbeheerkosten	939	0,31%
Totale kosten	1.914	0,63%
Transactiekosten	83	0,03%

Risicomanagement

Risicohouding

De risicohouding van een fonds is volgens de wet “de mate waarin een fonds, na overleg met de vertegenwoordigers van werkgevers of werkgeversverenigingen, werknemers of werknemersverenigingen of beroepspensioenverenigingen en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds”. De risicohouding van Pensioenkring PepsiCo is bij aanvang van de kring door het bestuur van Het Nederlandse Pensioenfonds overgenomen.

De mate waarin Pensioenkring PepsiCo risico's accepteert, wordt kwantitatief uitgedrukt in twee maatstaven:

- een maximaal vereist eigen vermogen (dit betreft de risicohouding voor de korte termijn);
- ondergrenzen voor het pensioenresultaat (dit betreft de risicohouding voor de lange termijn).

Voor de vaststelling van de kortetermijnrisicohouding is een ALM-studie uitgevoerd om inzicht te krijgen in het verwachte verloop van de financiële positie, de premie en de toeslagen in de komende jaren. Op basis van de ALM-studie bedraagt het strategisch vereist eigen vermogen 12,7%. De risicohouding is vastgesteld op een vereist eigen vermogen binnen een bandbreedte van -2,5 procentpunt tot +2,5 procentpunt ten opzichte van strategisch vereist eigen vermogen. Toekomstige wijzigingen van het vereist eigen vermogen veroorzaakt door fluctuaties in de rentestand zijn toegestaan. De risicohouding beweegt derhalve mee met wijzigingen in het strategisch vereist eigen vermogen als gevolg van rentewijzigingen.

Voor de langetermijnrisicohouding staat het pensioenresultaat centraal, conform de definitie zoals gehanteerd in de haalbaarheidstoets (“koopkrachtbehoud”). Deze gaat uit van een horizon van 60 jaar. Aangezien de prijsinflatie de maatstaf voor toeslagverlening is, is het niet realistisch volledig koopkrachtbehoud als minimumnorm te stellen. Het bestuur heeft de volgende ondergrenzen vastgesteld:

- Vanuit de situatie waarbij de dekkingsgraad gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat ten minste gelijk te zijn aan 80%;
- Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat ten minste gelijk te zijn aan 80%;
- Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een slechtweerscenario (het vijfde percentiel) 30% te bedragen.

Financieel crisisplan

Voor Pensioenkring PepsiCo is een financieel crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn voor specifieke scenario's de te nemen stappen en maatregelen weergegeven. Aan de hand van het plan kan het bestuur handelen indien zich een van deze specifieke scenario's voordoet.

Risicomanagement

In de paragraaf Integraal risicomanagement is het algemene risicomanagementproces beschreven. Dit proces is zowel op de stichting van toepassing als op elke kring. Deel van het risicomanagementproces is het risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS. Wij hebben daarin 42 risico's beschreven, gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's gelden op kringniveau en worden hieronder toegelicht voor Pensioenkring PepsiCo.

Financiële risico's

Binnen de kringen zijn financiële risico's geïdentificeerd gebaseerd op FIRM. De inschatting van het risico kan per kring verschillen op basis van de specifieke kenmerken van de betreffende kring. Met betrekking tot Pensioenkring PepsiCo gelden risicoschattingen per risico, waarbij het brutorisico de inschatting is vóór het treffen van beheersmaatregelen en de netto-inschatting geldt nadat beheersmaatregelen genomen zijn.

Ieder kwartaal vindt een Risk Control Self-Assessment plaats, waarbij alle risico's beoordeeld worden op wijzigingen in de bruto-inschatting en de werking van de beheersmaatregelen om naar nettorisico's te komen.

Toelichting financiële risico's

Renterisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat ontwikkelingen in de rente een ongewenst effect hebben op de dekkingsgraad door een mismatch in rentegevoeligheid van de beleggingen versus rentegevoeligheid van de verplichtingen.”

Onder het Financieel Toetsingskader (FTK) dat per 2007 is ingevoerd, is het verschil in renterisico tussen beleggingen en verplichtingen van belang. Dit wordt veroorzaakt door het verschil in de gemiddelde looptijd van de beleggingen (kort) versus de verplichtingen (lang). Hierdoor zijn verplichtingen meer rentegevoelig. Dat leidt tot een risico voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad in het geval de rente daalt.

We beheersen dit risico door het renteafdekkingsbeleid, dat door het toevoegen van beleggingen met lange looptijden is gericht op het reduceren van het renterisico tussen beleggingen en verplichtingen. De afdekking vindt plaats op basis van de zuivere RTS, dus zonder toepassing van de UFR. Voor het gewenste renteafdekkingsniveau is het

noodzakelijk om derivaten (onder andere renteswaps) in te zetten. Het beleid voor het gebruik van derivaten hebben wij vastgelegd in het beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Valutarisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico op ongewenste effecten van fluctuaties in de koersen van vreemde valuta.”

We beheersen dit risico door het valuta-afdeckingsbeleid, dat is gericht op het reduceren van het valutarisico. In Pensioenkring PepsiCo wordt voor de beleggingen in aandelen en vastrentende waarden die zijn genoteerd in andere valuta dan de euro een beleid gevoerd ter vermindering van het valutarisico.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Inflatierisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat door inflatie de pensioenaanspraak aangetast wordt.”

De toeslag is voorwaardelijk, dus strikt genomen is er geen inflatierisico. Binnen Pensioenkring PepsiCo heeft Het Nederlandse Pensioenfonds de ambitie om als toeslag de prijsinflatie toe te kennen.

Marktrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat de waarde van de beleggingen daalt als gevolg van veranderingen in de marktfactoren.”

Beleggingscategorieën met een hoog risico, zoals zakelijke waarden, stijgen en dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Dit risico wordt enerzijds geaccepteerd omwille van het behalen van rendement en anderzijds zo veel mogelijk beheerst door de beleggingen te spreiden over meerdere markten.

Het beleid op het gebied van marktrisico is vastgelegd in het strategische beleggingsbeleid van iedere kring, op basis van een ALM-studie en goed huisvaderschap. In de vermogensbeheerovereenkomsten is vastgelegd door welke partij en op welke wijze (met spreiding en soorten beleggingen) het vermogen belegd dient te worden.

In de fiduciaire beheerovereenkomst ligt vast dat de fiduciair manager intensiever informatie verstrekt tijdens een financiële crisis. Daarnaast is in de overeenkomst vastgelegd dat de fiduciair manager in samenwerking met het bestuur en de beleggingsadviescommissie alternatieve maatregelen kan overwegen om schade en risico's tijdens een crisis te beperken.

Scenario's dekkingsgraad voor markt- en marktrenterisico per eind 2024

In onderstaande tabel geven we de gevoeligheid van de dekkingsgraad weer voor het rente- en aandelenrisico als die risico's zich gecombineerd voordoen. Daarbij wordt verondersteld dat alle andere factoren onveranderd blijven. De aandelenrendementen worden hierbij schoksgewijs tussen de -25% en +25% aangepast. De rente wordt schoksgewijs tussen de -1% en +1% aangepast.

Gevoeligheidsanalyse dekkingsgraad (toezicht, in %)			
	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden
Delta rente	-25%	0%	25%
-1,00%	105,5	111,7	117,8
-0,50%	106,1	113,0	119,9
0,00%	106,8	114,4	122,0
0,50%	107,5	115,9	124,2
1,00%	108,2	117,4	126,6

Wij schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Liquiditeitsrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat er onvoldoende liquide middelen voorhanden zijn om aan de kortetermijnverplichtingen te voldoen en dat de kring hierdoor onder andere gedwongen wordt om assets te verkopen.”

Voor de korte tot middellange termijn is voorzien dat de premie-inkomsten van Pensioenkring PepsiCo kleiner zijn dan de uitkeringen. Daardoor bestaat een liquiditeitsrisico dat dient te worden beheerst. Hierbij gaat het erom dat Pensioenkring PepsiCo tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. De portefeuille is bovendien grotendeels belegd in dagelijks of wekelijks verhandelbare beleggingen.

Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en de inzet van rente- en valutaderivaten houden wij rekening met stressscenario's en periodiek wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Pensioenkring PepsiCo bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. Indien het liquiditeitsrisico te groot wordt, moeten we overwegen om de portefeuille aan te passen.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Kredietrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Kredietrisico (ofwel tegenpartijrisico) is het risico dat tegenpartijen niet aan hun overeengekomen verplichtingen ten opzichte van Pensioenkring PepsiCo kunnen voldoen.”

Pensioenkring PepsiCo loopt kredietrisico in de beleggingsportefeuille door de staats- en bedrijfsobligaties waarin wordt belegd en de aangegane swaps met tegenpartijen. Alleen partijen met een degelijke kredietwaardigheid worden daarom als tegenpartij bij een derivatentransactie geaccepteerd.

We nemen de volgende maatregelen om het kredietrisico te beperken:

- Periodiek wordt geïnventariseerd met welke tegenpartijen Het Nederlandse Pensioenfonds zakendoet. We stellen vast of en in welke mate een eventueel faillissement van deze partijen, of een samenloop van faillissementen, Pensioenkring PepsiCo raakt;
- Voor de dienstverlening door vermogensbeheerders zijn standaardcontracten inclusief duidelijke opdrachtverlening opgesteld;
- Indien noodzakelijk worden per (soort) tegenpartij en over het totaal limieten vastgesteld en wordt het stellen van onderpand vereist voor rente- en valutaderivaten;
- In rapportages en in de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de grootste concentratierisico's;
- Het beleid omtrent kredietrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Verzekeringstechnische risico's

Onze definitie voor dit risico is: “Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.”

De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

Wij verzekeren alleen risico's die de kring niet zelf kan dragen. De behoefte van Pensioenkring PepsiCo is het grootst op het gebied van nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen. Voor Pensioenkring PepsiCo past een herverzekeringscontract met een stoplossconstructie het beste.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Vooruitblik 2025

Financiële markten

In 2025 zijn de financiële markten sterk beïnvloed door het handelsconflict dat ontstond door de verhoging van importheffingen door de VS. In de eerste helft van 2025 drukte dit conflict een stempel op de wereldhandel en de geopolitieke verhoudingen. Het leidde tot toegenomen onzekerheid op de financiële markten wereldwijd.

Het conflict lijkt zich steeds meer te concentreren rond de twee economische grootmachten: de VS en China. De spanningen tussen deze twee landen kunnen verstrekende gevolgen hebben voor wereldwijde toeleveringsketens, met mogelijk hogere kosten, langere levertijden en verschuivingen in productiecapaciteit. Bedrijven zouden hierdoor kunnen besluiten hun blik te verleggen naar alternatieve markten in Azië of andere regio's. Ook sectoren en bedrijven in technologie en productie kunnen worden getroffen door hogere kosten en verstoringen in hun toeleveringsketens. Bovendien kunnen de effecten van de spanningen de valutamarkten raken. Zo is de dollar als traditionele 'veilige haven' al minder vanzelfsprekend geworden.

Stijgende importkosten en verstoringen in toeleveringsketens kunnen de inflatiedruk verder opvoeren. Centrale banken kunnen daardoor genoodzaakt worden de rente te verhogen om de inflatie te beteugelen. Tegelijkertijd kan de economische groei worden vertraagd als gevolg van hogere kosten en verminderde consumentenuitgaven. Hierdoor komen centrale banken in een lastig parket: ze moeten in hun rentebeleid balanceren tussen het bestrijden van inflatie en het ondersteunen van groei. Medio april heeft de ECB de depositorente met 0,25% verlaagd naar 2,25% om de Europese economie te stimuleren te midden van de handelsoorlog met de VS. Het was de zevende renteverlaging door de ECB sinds juni 2024.

Naar verwachting zullen de financiële markten in 2025 gevoelig blijven voor de politieke spanningen tussen de VS en China, en regionale conflicten zoals de situatie in Oekraïne.

Ontwikkeling financiële positie

De actuele dekkingsgraad van Pensioenkring PepsiCo is in het eerste kwartaal van 2025 gedaald van 114,4% naar 113,2%. De beleidsdekkingsgraad is in dezelfde periode gedaald met 0,7% van 117,0% naar 116,3%.

Het nieuwe pensioenstelsel

Op 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet alle toekomstige pensioenopbouw plaatsvinden op basis van de regels van het nieuwe pensioenstelsel. Werkgever, vakbonden en de ondernemingsraad zijn in gezamenlijkheid tot een transitieplan voor Pensioenkring PepsiCo gekomen. Wij hebben hen ondersteund door berekeningen te maken en een risicopreferentieonderzoek uit te voeren. Het transitieplan is in december 2024 door de sociale partners ondertekend. Wij hebben het transitieplan vervolgens eind december op de kringpagina van Pensioenkring PepsiCo gepubliceerd. Uitgangspunt is een nieuwe pensioenregeling op basis van de solidaire premierregeling. In 2025 werken wij aan het invaardossier, zodat de pensioenrechten conform de wens van sociale partners per 1 januari 2027 ingevaren worden.

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Taak en werkwijze

In het belanghebbendenorgaan hebben zitting drie vertegenwoordigers namens de werkgever, twee namens de actieve deelnemers en één namens de pensioengerechtigden.

Het belanghebbendenorgaan heeft verschillende bevoegdheden, die zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur en de raad van toezicht leggen verantwoording af aan het belanghebbendenorgaan over het beleid en de uitvoering hiervan. Het belanghebbendenorgaan beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van de jaarrekening, het jaarverslag en andere informatie die het belanghebbendenorgaan ontvangt, en rapporteert over zijn bevindingen in het jaarverslag.

Het belanghebbendenorgaan bewaakt conform de wet en de Code Pensioenfondsen of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het belanghebbendenorgaan of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt en behartigt. Het belanghebbendenorgaan waarborgt dat de leden van het belanghebbendenorgaan ten opzichte van de achterban en van elkaar onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Het belanghebbendenorgaan heeft zowel advies- als goedkeuringsrechten bij de belangrijkste vraagstukken van de eigen collectiviteitkring. Het heeft bijvoorbeeld goedkeuringsrechten bij het premiebeleid, het strategisch beleggingsbeleid alsook het toeslagen- en kortingsbeleid. Adviesrechten zijn er onder meer bij de uitvoeringsovereenkomst, de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) en de kringbegroting.

Thema's belanghebbendenorgaan

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan vier keer zelfstandig vergaderd, vijf keer met het bestuur, en één keer met de raad van toezicht. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan deelgenomen aan twee kennissessies van het pensioenfonds en heeft het een zelfevaluatie met externe begeleiding uitgevoerd. Het belanghebbendenorgaan heeft periodiek informeel overleg gevoerd met het bestuursbureau over de implementatie en de lopende zaken. Het eerste halfjaar was dit een tweewekelijks overleg en het tweede halfjaar een maandelijks overleg. Daarnaast zijn er drie extra bijeenkomsten geweest om inhoudelijk over de Wtp te spreken.

Implementatie

Op 1 januari 2024 heeft de collectieve waardeoverdracht (CWO) van Stichting Pensioenfonds PepsiCo Nederland naar Pensioenkring PepsiCo bij Het Nederlandse Pensioenfonds plaatsgevonden. Tijdens de uitvoering van deze collectieve waardeoverdracht heeft HNPF het belanghebbendenorgaan nauwkeuring op de hoogte gehouden van de voortgang. Hierdoor heeft het belanghebbendenorgaan zijn toezichthoudende taken voldoende kunnen uitvoeren. De waardeoverdracht is juist uitgevoerd: eindstanden van UPO's bij SPPN komen overeen met beginstanden van UPO's bij HNPF. Ook de pensioenuitkeringen per eind januari zijn juist uitgevoerd.

Wel moet gemeld worden dat gedurende de uitvoering van de collectieve waardeoverdracht en in de eerste maanden daarna zich een aantal problemen heeft voorgedaan in de communicatie. Mede naar aanleiding van feedback vanuit het belanghebbendenorgaan zijn de processen bij DION en HNPF aangepast.

Nieuwe pensioenstelsel

Tijdens kennissessies is het nieuwe pensioenstelsel besproken. Het belanghebbendenorgaan heeft kennisgenomen van de werking van het solidaire premiecontract, de wijze waarop het invaren aangepakt wordt, de werking van de solidariteitsreserve en de techniek achter het beoordelen van evenwichtigheid, zoals de werking van de vervangingswaarde en de nettoprofijsmethode. Het belanghebbendenorgaan heeft ook met belangstelling het

transitieplan gevolgd. In 2025 worden bestuursbesluiten genomen over het invaren van de huidige pensioenen in het nieuwe pensioenstelsel. Het belanghebbendenorgaan heeft bij deze transitie goedkeurings- en adviesrechten.

Het bestuur heeft het belanghebbendenorgaan medio 2024 gemeld dat de verwachte kosten voor de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel sterk zijn gestegen. Naar aanleiding hiervan en vanwege de vraag vanuit het belanghebbendenorgaan om te kijken of bepaalde kosten zouden moeten worden betaald door de werkgever heeft het belanghebbendenorgaan meerdere malen gevraagd naar een gedetailleerde begroting. Het gewenste inzicht in de begroting van de Wtp-kosten is pas in 2025 door het bestuur verstrekt en zal binnenkort met het bestuur besproken worden.

Aanpassing strategisch beleggingsbeleid

Het bestuur heeft de mogelijkheden van diversificatie van de beleggingsportefeuille onderzocht. Het belanghebbendenorgaan heeft ingestemd met aanpassing van de verhouding tussen aandelen ontwikkeld en aandelen opkomend naar 90%/10%. Dit betekende een verlaging van aandelen opkomend van 5% naar 2,6% in de door HNPF voorgestelde strategische mix.

Het belanghebbendenorgaan heeft ingestemd met het verruimen van de diversificatie van de portefeuille vastrentend met een strategisch aandeel van 10% in hypotheek en 10% in bedrijfsobligaties investment grade. De positie in staatsobligaties inclusief cash en rentederivaten werd met 20% verlaagd van 68% naar 48%.

Het belanghebbendenorgaan heeft ingestemd met verdere diversificatie van het mandaat obligaties uit opkomende landen van hoogrentende landen door de bestaande belegging te diversifiëren naar 50% in obligaties van hoogrentende landen met een valutahedge.

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan goedkeuring verleend aan de verhoging van de rentehedge van 70% naar 100% in verband met de Wtp.

Het belanghebbendenorgaan heeft stilgestaan bij het MVB-beleid en heeft kennis genomen van de wijzigingen in de keuze voor de invulling van het strategisch beleggingsbeleid. Het belanghebbendenorgaan is meegenomen in de implementatie van de transacties in de portefeuille.

Beleidsdocumenten

In 2024 is de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) geactualiseerd. Hierover heeft het belanghebbendenorgaan positief advies gegeven. Ten slotte heeft het belanghebbendenorgaan positief advies gegeven over de kringbegroting voor 2024 en het communicatiejaarplan voor 2024.

Adviezen en goedkeuringen

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan goedkeuring verleend aan de volgende voorgenomen bestuursbesluiten:

- verhoging van de renteafdekking van 70% naar 100%.

Rond de volgende onderwerpen bracht het belanghebbendenorgaan in 2024 positief advies uit:

- actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN);
- flexibiliseringsfactoren 2024;
- reglementswijziging vanwege de verlaging van de toetredingsleeftijd naar 18 jaar per 2024;
- kringbegroting 2024;
- communicatiejaarplan 2024.

Bevindingen en oordeel

Bevindingen

2024 was het eerste jaar voor Pensioenkring PepsiCo bij HNPF. Gedurende dit eerste jaar heeft het belanghebbendenorgaan moeten wennen aan zijn rol en de verdeling van taken en verantwoordelijkheden met het bestuur en het bestuursbureau. Wij hebben gebruikgemaakt van de zelfevaluatie om onze werkwijze aan te scherpen. Wij zijn tevreden over de open en constructieve wijze waarop wij door het bestuur betrokken worden. Wij hebben voldoende informatie gekregen om ons een oordeel te kunnen vormen over het handelen van het bestuur. Een aandachtspunt is dat informatie vanuit HNPF soms kort van tevoren gedeeld wordt en HNPF niet altijd zijn plannen nakomt. Dit is uitgebreid besproken met de kringregiseur en het bestuur.

Het belanghebbendenorgaan wordt, volgens afspraak, betrokken bij de ontwikkelingen ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel. Er is ruimte voor extra inhoudelijke besprekingen. Zoals ook in de paragraaf over het nieuwe pensioenstelsel al is aangegeven, zijn er rond de kosten van het nieuwe pensioenstelsel zorgen binnen het belanghebbendenorgaan.

Het bestuur en het bestuursbureau informeren ons op correcte wijze over de uitgevoerde commerciële activiteiten.

Oordeel

Het belanghebbendenorgaan constateert dat het zich op basis van de hiervoor behandelde punten een gefundeerd oordeel kan vormen over de handelwijze van het bestuur wat betreft Pensioenkring PepsiCo.

Er zijn onderdelen waar we mogelijkheden en noodzaak tot verbetering zien, maar met de ervaring van dit jaar zijn we ervan overtuigd dat we hier als belanghebbendenorgaan samen met het bestuur in 2025 stappen in zullen zetten. We constateren dat het bestuur op effectieve en prudente wijze invulling heeft gegeven aan zijn bestuurstaken en het belanghebbendenorgaan daarbij heeft betrokken. Wij stellen vast dat de samenwerking met het bestuur goed en transparant is verlopen.

Wij zijn van mening dat het jaarverslag 2024 voor Pensioenkring PepsiCo een juiste weerspiegeling is van het gevoerde beleid en de door het bestuur genomen besluiten. Op 19 mei 2025 heeft de raad van toezicht verantwoording aan ons afgelegd. Dankzij een goede samenwerking met het bestuur, de raad van toezicht en de ondersteuning binnen het pensioenfonds hebben wij de werkzaamheden goed kunnen uitvoeren. Wij verwachten dit in de komende periode op dezelfde wijze voort te kunnen zetten.

Badhoevedorp, 19 mei 2024.

Jeroen de Bruijn, voorzitter
Gert Bunschoten
Willem de Bruin
Willem Kuzee
Floor Wijgergangs
Jeffrey de Winter

Reactie van het bestuur

Op 19 mei 2025 hebben wij met het belanghebbendenorgaan gesproken over het oordeel 2024. Wij hechten zeer aan de goede samenwerking met het belanghebbendenorgaan, die wij als open en constructief ervaren.

We waarderen de wijze waarop het belanghebbendenorgaan in 2024 gestart is met zijn nieuwe taak en waarop het deze uitvoert. Binnen het belanghebbendenorgaan ervaren wij een grote betrokkenheid, waarbij aandacht voor evenwichtige belangenafwegingen en kostenbewaking hoog in het vaandel staan. Met het belanghebbendenorgaan hebben wij in 2024 uitvoerig gesproken over de Wet toekomst pensioenen.

Wij danken het belanghebbendenorgaan voor de goede bijdrage, de inzet en de prettige samenwerking en zien ernaar uit deze in de toekomst op dezelfde wijze voort te zetten.

Bestuursverslag Pensioenkring Randstad Groep

Algemene informatie

Per 1 januari 2020 zijn de opgebouwde aanspraken van Stichting Pensioenfonds Randstad door middel van een collectieve waardeoverdracht ingebracht in de nieuw ingerichte besloten Pensioenkring Randstad Groep. Dit betreffen de opgebouwde aanspraken en rechten van gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, omdat Stichting Pensioenfonds Randstad al sinds 1 juli 2015 een gesloten fonds was. De uitvoering van de pensioenregeling van werknemers van Randstad Groep Nederland BV. vindt sinds 1 juli 2015 plaats bij een premiepensioeninstelling.

Alle in dit hoofdstuk genoemde bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Belanghebbendenorgaan

Op 1 januari 2020 is het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Randstad Groep ingesteld en van start gegaan. De Nederlandsche Bank heeft ingestemd met de benoeming van de leden van het belanghebbendenorgaan. Dit orgaan bestaat uit vertegenwoordigers namens gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en voormalig aangesloten ondernemingen.

Samenstelling belanghebbendenorgaan Pensioenkring Randstad Groep op 31 december 2024

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Albert Dick Beutick	lid namens pensioengerechtigden	1 ^e	1-1-2026	1945	m
Peter Feld	lid namens gewezen deelnemers	1 ^e	1-1-2026	1960	m
Simone Nijssen	lid namens gewezen deelnemers	2 ^e	1-1-2027	1962	v
Jan Hendrik Ockels	voorzitter namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-1-2028	1952	m
Robert te Riet	lid namens gewezen deelnemers	2 ^e	1-1-2027	1968	m
Raimond Schikhof	vicevoorzitter namens voormalig aangesloten ondernemingen	2 ^e	1-1-2028	1965	m

Bij aanvang is een rooster van aftreden vastgesteld, zodat voorkomen wordt dat op een zeker moment alle leden van het belanghebbendenorgaan tegelijk aftreden. In 2024 zijn Jan Hendrik Ockels en Raimond Schikhof herbenoemd.

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan vier keer zelfstandig, vier keer met het bestuur en twee keer met de raad van toezicht vergaderd. Daarnaast nam het belanghebbendenorgaan deel aan een kennissessie en voerde het een interne zelfevaluatie uit. Het belanghebbendenorgaan heeft in 2024 veel aandacht besteed aan de Wet toekomst pensioenen en de positie van de besloten Pensioenkring Randstad Groep. Sociale partners hebben begin 2025 het transitieplan afgerond, op basis waarvan de kring zal invaren naar een flexibele premieregeling met risicodelingsreserve.

Pensioenparagraaf

Kenmerken regeling

Het Nederlandse Pensioenfonds voert de gesloten pensioenregeling uit van Pensioenkring Randstad Groep. Hierin zijn de pensioenaanspraken verzekerd die tot en met 30 juni 2015 (en vervolgens tot en met 31 december 2015 voor een selecte groep van actieve deelnemers) zijn opgebouwd door de (voormalige) werknemers van Randstad. Alleen voor arbeidsongeschikten vindt nog actieve opbouw plaats.

Hieronder volgt een korte samenvatting van de pensioenregeling, waarin we de belangrijkste verzekeringstechnische elementen noemen. Pensioenopbouw vindt uitsluitend plaats in de vorm van premievrije voortzetting van de pensioenopbouw van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers. Voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden is sprake van premievrije pensioenaanspraken of ingegane pensioenuitkeringen. Voor de precieze inhoud van de pensioenregelingen verwijzen we naar het pensioenreglement.

Belangrijkste kenmerken pensioenregeling Pensioenkring Randstad Groep in 2024

Betreft	Invulling
Type regeling	Uitkeringsregeling op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling.
Pensioendatum	Eerste dag van de maand waarin de deelnemer 65 wordt.
Pensioengevend salaris (fulltime)	Het vaste overeengekomen bruto jaarsalaris, met een maximum van € 137.800 (2024).
Franchise	10/7e van de AOW-uitkering voor een gehuwde, inclusief de vakantie-uitkering. De franchise is voor 2024 gelijk aan € 18.798.
Pensioengrondslag (basis, fulltime)	Pensioengevend salaris minus franchise.
Opbouwpercentage ouderdomspensioen	1,502% van de voor dat jaar vastgestelde pensioengrondslag.
Verzekerd partnerpensioen	70% van het te bereiken ouderdomspensioen (uitsluitend voor arbeidsongeschikten). Gewezen deelnemers kunnen aanspraken op opgebouwd of uitgeruild partnerpensioen hebben.
Tijdelijk partnerpensioen	Het verzekerde bedrag is gelijk aan de franchise die geldt op het moment van overlijden van de arbeidsongeschikte deelnemer. Het tijdelijk partnerpensioen wordt aan de partner uitgekeerd tot de AOW-leeftijd dan wel het eerdere moment van overlijden, met maximering op 8/7e van de Anw-uitkering.
Partnerpensioensysteem	Voor de pensioendatum geldt het onbepaalde man-vrouwsysteem. Na de pensioendatum geldt het bepaalde man-vrouwsysteem.
Opbouwpercentage wezenpensioen	14% van het te bereiken ouderdomspensioen.
Uitkering wezenpensioen	Eindleeftijd van het wezenpensioen is 25 jaar. Het pensioen wordt verdubbeld bij volle wezen.
Wezenpensioensysteem	Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt een wezenpensioen verzekerd op basis van het onbepaalde kindsysteem.
Toeslagverlening	Toeslagverlening is voorwaardelijk. Een eventuele toeslag vloeit voort uit het algemene toeslagbeleid van Pensioenkring Randstad Groep.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid in de zin van WIA van ten minste 35% en/of in de zin van WAO van ten minste 15% of meer wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk voortgezet voor rekening van de collectiviteitkring op basis van zes klassen.

Daarnaast kent de regeling van Pensioenkring Randstad Groep een aanvullende regeling. Deze aanvulling is er voor arbeidsongeschiktheidspensioen aanvullend op een uitkering ingevolge de WIA of WAO.

Toeslagbeleid

Binnen Pensioenkring Randstad Groep bestaat de mogelijkheid de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden jaarlijks per 1 januari te verhogen op basis van maximaal het ambitieniveau zoals dat is vastgelegd in de pensioenregeling.

Toeslagverlening binnen Pensioenkring Randstad Groep is in beginsel voorwaardelijk. Binnen Pensioenkring Randstad Groep wordt geen onvoorwaardelijke toeslag aangeboden indien dit gevolgen heeft voor de aan te houden technische voorziening. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitkring voor zover de financiële positie daarvoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, berekend over de maand september van het laatst verstreken kalenderjaar voor de toekenning ten opzichte van de maand september van het daaraan voorafgaande jaar.

Bij de kring volgen we de systematiek van toekomstbestendige toeslagverlening. We verlenen alleen een toeslag voor zover deze in de toekomst ook verleend kan worden.

Toeslagverlening per 1 januari 2025

We hebben per 1 januari 2025 geen toeslag toegekend voor Pensioenkring Randstad Groep. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar de paragraaf Toeslagverlening in het hoofdstuk Financiële positie en herstelplan.

Wijzigingen reglementen en uitvoeringsovereenkomst

In het pensioenreglement van Pensioenkring Randstad Groep hebben we met ingang van 1 januari 2024 alleen de jaarlijkse bedragen aangepast. Met ingang van 1 januari 2025 zijn naast de jaarlijkse bedragen ook de grondslagen voor flexibiliseringsfactoren aangepast.

Deelnemersonderzoek risicobereidheid

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we in het voorjaar van 2024 een onderzoek naar risico en pensioen uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. Er deden ruim 1.000 mensen aan het onderzoek mee. Dat is zo'n 7% van alle gewezen deelnemers en gepensioneerden. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld met sociale partners en besproken met het belanghebbendenorgaan. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers. Dat is onderdeel van de uitwerking van de flexibele premieregeling met risicodelingsreserve die zal gelden per 1 januari 2027.

Weerstandsvermogen

Het weerstandvermogen voor Pensioenkring Randstad Groep bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit is het vermogen dat wij moeten aanhouden om de bedrijfsrisico's te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Pensioenkring Randstad Groep en het telt ook niet mee in de balans van Pensioenkring Randstad Groep. Periodiek toetsen we of door wijziging van het pensioenvermogen een overschot of tekort voor Pensioenkring Randstad Groep ontstaat. Na die toets vindt eventueel aanzuivering van het saldo plaats.

Financiële positie en herstelplan

Financiële positie

De beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Randstad Groep steeg gedurende 2024 van 107,2% naar 107,9%. De actuele dekkingsgraad op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur (de 'toezichtcurve') is in 2024 uitgekomen op 106,0%. Dit percentage is gelijk gebleven ten opzichte van 2023. De

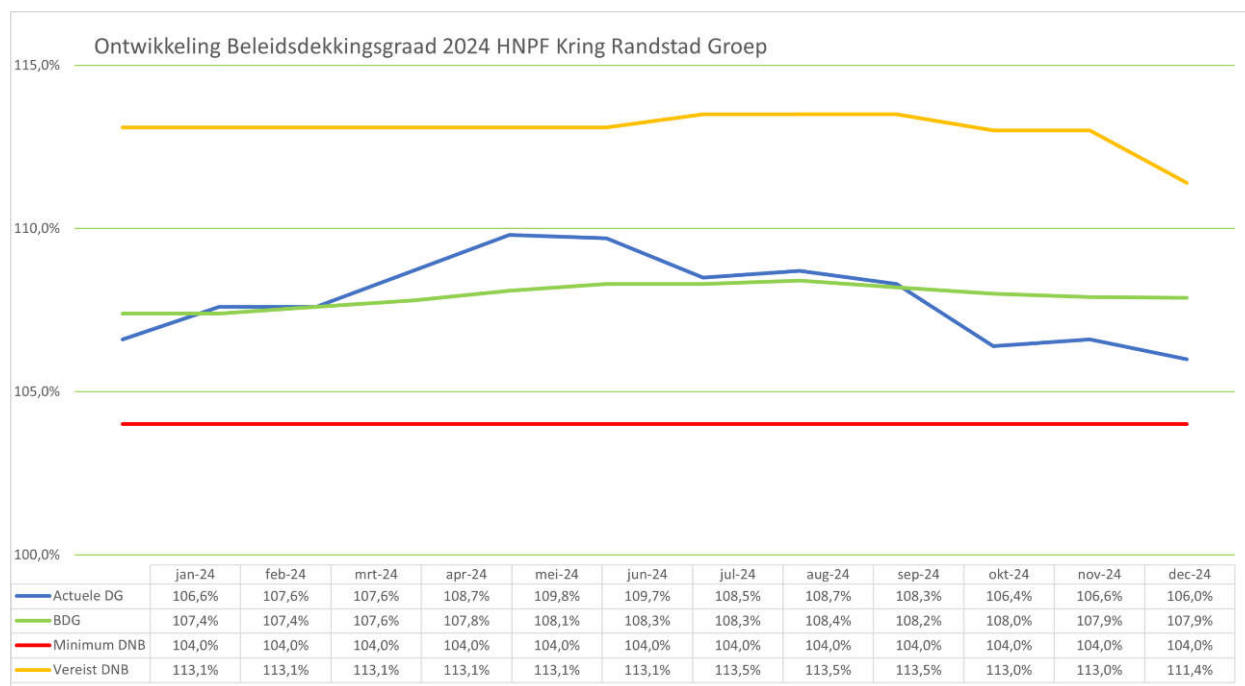
voornaamste elementen in de ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2024 zijn de positieve rendementen en de daling van de rente.

Samenvatting ontwikkeling financiële positie Pensioenkring Randstad Groep in 2024

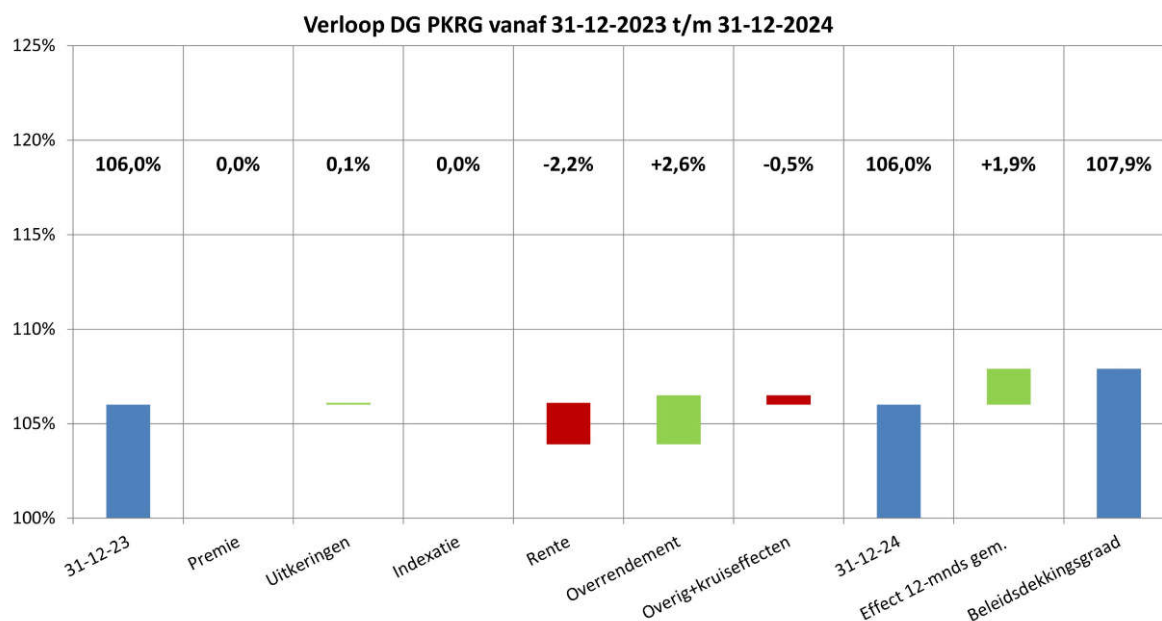
Omschrijving	Pensioen-vermogen	Technische voorziening	Dekkings- graad
Stand 1 januari	975.202	920.392	106,0%
Premiebijdragen (regulier)	0	0	0,0%
Uitkeringen	-14.223	-14.262	0,1%
Toeslagverlening	0	0	0,0%
Aanpassing RTS	0	19.402	-2,2%
Beleggingsresultaten	58.022	31.039	2,6%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-7.600	-2.610	-0,5%
Stand 31 december	1.011.401	953.961	106,0%

In bovenstaand overzicht wordt onder beleggingsresultaten in het verloop van het pensioenvermogen het behaalde rendement op de beleggingen verantwoord. Bij het verloop van de technische voorzieningen staat de rentetoevoeging aan de technische voorzieningen op basis van de eenjaarsrente zoals vastgesteld door De Nederlandsche Bank in de RTS van 31 december 2024.

Grafische weergave verloop dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Randstad Groep in 2024



Ontwikkeling dekkingsgraad Pensioenkring Randstad Groep in 2024



De technische voorzieningen worden berekend op basis van de RTS. Dit komt overeen met contantmaking op basis van een gemiddelde rekenrente van 2,15% (2023: 2,32%).

De actuele dekkingsgraad wordt berekend als de som van de technische voorzieningen en de reserves, gedeeld door de technische voorzieningen. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdend gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden.

Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen

Pensioenkring Randstad Groep bevond zich ultimo 2024 in een situatie van reservetekort, aangezien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Het vereist eigen vermogen is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille. De vereiste dekkingsgraad is bepaald op 111,4% (2023: 113,1%). Indien het vereist eigen vermogen bepaald was op basis van de actuele portefeuille, dan zou dit uitkomen op 112,0% (2023: 112,4%). We hebben het herstelplan voor 1 april 2025 geactualiseerd.

Het minimaal vereist eigen vermogen wordt vastgesteld op basis van de regels zoals vastgelegd in artikel 11 van het Besluit FTK pensioenfondsen. Ultimo 2024 is de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,0% (2023: 104,0%). Dit betekent dat er voor de kring geen sprake is van een dekkingstekort.

Herstelplan

Ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2024 ten opzichte van het herstelplan

Omschrijving	Werkelijk	Herstelplan
Stand 1 januari	106,0%	106,1%
Premiebijdragen (regulier)	0,0%	0,0%
Uitkeringen	0,1%	0,1%
Toeslagverlening	0,0%	0,0%
Aanpassing RTS	-2,2%	0,0%
Beleggingsresultaten	2,6%	0,9%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,5%	-0,1%
Stand 31 december	106,0%	107,0%

De dekkingsgraad van Pensioenkring Randstad Groep bedroeg op 31 december 2024 106,0% (2023: 106,0%). Daarmee liep de dekkingsgraad achter op het herstelplan, dat uitgaat van 107,0% op die datum.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een daling van de dekkingsgraad. In het herstelplan is uitgegaan van een ongewijzigde rentetermijnstructuur in het boekjaar 2024, waardoor de bijdrage van de verandering van de rentetermijnstructuur nihil is. Bij de bepaling van de werkelijke dekkingsgraad gaan wij uit van de daadwerkelijke rentetermijnstructuur per ultimo boekjaar. Die is lager dan de rentetermijnstructuur primo het jaar.

Het rendement op de beleggingen heeft positiever bijgedragen aan de dekkingsgraad dan volgens het herstelplan verwacht werd.

Het effect bij overige oorzaken en kruiseffecten wordt voornamelijk veroorzaakt door een wijziging van de prognosetafel en de ervaringssterfte. Ook zijn er kruiseffecten tussen enkele componenten. Deze kruiseffecten worden veroorzaakt door de gehanteerde berekeningsmethodiek die is voorgeschreven door De Nederlandsche Bank.

Op basis van het FTK heeft Pensioenkring Randstad Groep per 31 december 2024 een reservetekort. We hebben eind maart 2025 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank, waarin de beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Randstad Groep op basis van het reguliere beleid in 2028 is hersteld tot de vereiste dekkingsgraad. Herstel vindt daarmee plaats binnen de gekozen hersteltermijn van tien jaar. Op 31 maart 2025 is een herzien herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Op 14 mei 2025 heeft De Nederlandsche Bank instemming gegeven aan het herstelplan 2025.

Toeslagverlening

We hebben besloten om voor Pensioenkring Randstad Groep per 1 januari 2025 geen toeslag toe te kennen. Wanneer volledige toeslagverlening had kunnen plaatsvinden, zouden de pensioenaanspraken en -rechten zijn verhoogd met 3,5%.

Toeslagverlening is bij Pensioenkring Randstad Groep volgens het bestaande beleid alleen mogelijk als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%. Aangezien de beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Randstad Groep op 30 september 2024 108,2% bedroeg, was toeslagverlening per 1 januari 2025 op basis van het beleid niet mogelijk.

Pensioenfondsen die de intentie hebben om in te varen naar het nieuwe pensioenstelsel mogen gebruik maken van het transitie-FTK. In het transitie-FTK gelden andere regels over het verhogen en verlagen van pensioen dan onder het reguliere FTK, waardoor de pensioenen eerder kunnen meestijgen met de prijzen. We maken geen gebruik van het transitie-FTK, omdat het een belangrijk nadeel heeft: de regels voor het verlagen van de pensioenen zijn in het transitie-FTK veel strenger. We moeten de pensioenen eerder verlagen als het financieel tegenzit. Dat risico willen we zo klein mogelijk houden, omdat we een goede overstap willen kunnen maken naar het nieuwe stelsel.

Inhaaltoeslag

Sinds 2022 is er binnen de kring de mogelijkheid om gemiste toeslagen in te halen. Dit betekent dat we met inachtneming van het bepaalde in artikel 137 van de Pensioenwet kunnen besluiten tot het verlenen van inhaaltoeslagen voor gemiste toeslagen, eveneens toe te kennen per 1 januari. De volgende uitgangspunten dienen voor ons als leidraad bij het nemen van besluiten om achterstanden in te halen:

- Het inhalen van een niet volledig toegekende toeslag of herstel van een verlaging van de pensioenen is pas mogelijk indien de kring een beleidsdekkingsgraad heeft die hoger is dan nodig voor volledige toeslagverlening en ook hoger dan het vereist eigen vermogen. Daarbij wordt in een jaar een vijfde deel van het overschot aangewend;
- Inhaaltoeslagen en herstel van verlagingen worden op collectieve basis verleend. We maken geen onderscheid tussen (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en overige aanspraakgerechtigden;
- Inhaaltoeslagen en herstel van verlagingen worden toegepast als een percentage van het voor de individuele deelnemer totaal te herstellen bedrag. Dit percentage wordt berekend door het beschikbare vermogen te delen door de waarde van het totaal aan gemiste toeslagen en doorgevoerde verlagingen. Hierbij hanteren we geen termijn en maken we geen onderscheid tussen gemiste toeslagen en doorgevoerde verlagingen;
- Alleen (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden die daadwerkelijk in de kring aanwezig zijn ten tijde van het herstel van de niet volledige toeslag komen voor herstel in aanmerking;
- We doen geen nabetaling aan pensioengerechtigden van in het verleden niet uitgekeerde pensioenbedragen die het gevolg zijn van het niet volledig toekennen van de toeslag of doorgevoerde verlaging.

Overzicht van opgelopen achterstanden in de toeslagverlening

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2022	0,00%	2,70%	2,70%	2,70%
2023	0,00%	14,53%	14,53%	17,62%
2024	0,00%	0,21%	0,21%	17,87%
2025	0,00%	3,50%	3,50%	22,00%

¹ De toeslag in enig jaar vindt plaats op 1 januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar.

Actuariële paragraaf

Premies

Pensioenkring Randstad Groep is een pensioenkring waarin aanspraken voor niet-actieven (slapers) en rechten voor uitkeringsgerechtigden worden geadministreerd. Omdat er geen opbouw voor actieven plaatsvindt, worden in deze pensioenkring geen premies in rekening gebracht of ontvangen.

Analyse van het resultaat

In 2024 is een positief resultaat behaald van € 2.630 duizend (2023: € 15.785 duizend). In de hieronder opgenomen actuariële analyse geven we inzicht in de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid.

Resultatenbronnen

Omschrijving	2024	2023
Beleggingen en rekenrente	7.581	17.924
Premies	0	0
Waardeoverdrachten	1.187	-543
Kosten	0	0
Uitkeringen	39	27
Kanssystemen	-1.928	-1.139
Toeslagverlening/korting	0	0
Incidentele mutaties TV	0	0
Wijziging Grondslagen	-3.314	0
Andere oorzaken	-935	-484
Resultaat	2.630	15.785

Het resultaat op beleggingen en rekenrente is vanwege de grote materialiteit in de onderliggende resultaten hierna nader uitgesplitst.

Resultaat beleggingen/rekenrente

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	58.022	75.382
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-19.402	-28.309
Wijziging marktrente	-31.039	-29.149
Totaal beleggingen en rekenrente	7.581	17.924

De oorzaken van het resultaat in 2024 zijn:

- **Beleggingen/rekenrente**
De wijziging van de nominale rekenrente droeg € 31.039 duizend negatief bij aan het resultaat. Daarnaast zijn de technische voorzieningen toegenomen met € 19.402 duizend als gevolg van de technisch benodigde rente (op basis van 3,439% negatieve eenjaarsrente per 31 december 2023). De beleggingsopbrengsten leidden tot een winst van € 58.022 duizend. Per saldo is het resultaat op beleggingen/rekenrente € 7.581 duizend positief.
- **Waardeoverdrachten**
In 2024 hebben er reguliere inkomende en uitgaande waardeoverdrachten plaatsgevonden. Daarbij zijn er ook waardeoverdrachten uit voorgaande boekjaren verwerkt. Daarnaast bevat deze post waardeoverdrachten in het kader van de Wet waardeoverdracht klein pensioen. Per saldo is in 2024 een positief resultaat behaald van € 1.187 duizend.
- **Uitkeringen**
Het resultaat op uitkeringen en afkopen was in 2024 positief en bedroeg € 39 duizend.
- **Kanssystemen**
In 2024 is een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid behaald van € 202 duizend, met name door de afname van de voorziening voor (tijdelijk) nabestaandenpensioen voor arbeidsongeschikten. Op langlevens is een negatief resultaat behaald van € 2.899 duizend en op kortlevens een resultaat van € 769 duizend positief. Per saldo komt het resultaat op kanssystemen uit op € 1.928 duizend negatief.
- **Wijziging grondslagen**
De wijzigingen van de overlevingstafel heeft geresulteerd in een daling van de voorziening met € 1.147 duizend. De aanpassing van de ervaringssterfte leidde tot een toename van de voorziening met € 4.461 duizend. Per saldo leidt de wijziging in de grondslagen tot een negatief resultaat van € 3.314 duizend.

- **Andere oorzaken**

In boekjaar 2024 was sprake van een verlies op flexibiliseringsmutaties van € 280 duizend. Dit zijn de mutaties die betrekking hebben op pensionering en uitruil. Daarnaast was er een positief resultaat van € 101 duizend als gevolg van de vrijval van de voorziening voor ingegane pensioenen die langer dan vijf jaar na ingang niet zijn opgevraagd. Het saldo van overige baten en lasten is gelijk aan € 554 duizend negatief. Per saldo leidt dit tot een negatief resultaat bij andere oorzaken van € 935 duizend.

Grondslagen

We hebben in 2024 de volgende aanpassingen gedaan in de actuariële grondslagen die gehanteerd worden in de berekening van de technische voorziening voor Pensioenkring Randstad Groep:

- **Overlevingstafel**

In 2024 hebben we besloten om over te stappen naar de meest recente algemene overlevingstafel zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Dit is Prognosetafel AG2024 die in 2024 is gepubliceerd. Met het toepassen van Prognosetafel AG2024 hanteren we de meest recente inzichten over de Nederlandse bevolkingssterfte en wordt er rekening gehouden met een voorzienbare trend in de overlevingskansen.

- **Ervaringssterfte**

We hebben besloten om de ervaringssterfte te actualiseren naar het Sprekels Inkomensmodel 2024.

Oordeel certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft geconcludeerd dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld. Hij constateert dat het eigen vermogen van Pensioenkring Randstad Groep op de balansdatum lager is dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. In zijn verklaring geeft hij aan dat wordt voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (verliest eigen vermogen). De vermogenspositie van Pensioenkring Randstad Groep is naar zijn mening niet voldoende, omdat het aanwezige eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen. De verklaring van de certificerend actuaris is opgenomen in de Actuariële verklaring Pensioenkring Randstad Groep.

Vermogensbeheer

Beleggingsbeleid Pensioenkring Randstad Groep

Bij de invulling van de beleggingsportefeuille voeren we een kwalitatief hoogwaardig beleggingsbeleid. We zorgen voor een goede spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en debiteuren. Bij de afdekking van rente- en valutarisico, alsook bij specifieke beleggingscategorieën, vormen beleggingsrichtlijnen het uitgangspunt voor het te voeren beleggingsbeleid. Het MVB-beleid is daar een belangrijk onderdeel van. Deze beleggingsrichtlijnen zijn leidend bij het selecteren en monitoren van operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen.

Op hoofdlijnen bestond het strategisch beleggingsbeleid voor Pensioenkring Randstad Groep begin 2024 uit een vermogensverdeling met 71,5% vastrentende waarden en 28,5% zakelijke waarden, 70% afdekking van het renterisico en 75% afdekking van het valutarisico op de Amerikaanse dollar en het Britse pond. De renteafdekking is per medio november 2024 verhoogd naar 100% ten behoeve van bescherming van de dekkingsgraad in aanloop naar het invaarmoment.

Ontwikkeling op de financiële markten

Terugblik economie en financiële markten 2024

2024 was een sterk jaar op de financiële markten. Economische groei zorgde voor een positieve verrassing en centrale banken verlaagden de beleidsrentes. Aandelen presteerden in 2024 over het algemeen beter dan obligatiecategorieën.

De economie bleef in 2024 vrij sterk, vooral in de VS. In het eerste kwartaal verdreven goede economische data de zorgen over een recessie. Tegelijkertijd was de inflatie in het begin van het jaar nog dermate hoog dat er zorgen waren of centrale banken de rentes tijdig zouden kunnen verlagen. Waar de economie in de VS haar kracht behield,

ondanks tijdelijke zorgen over de arbeidsmarkt tijdens de zomermaanden, bewoog de Europese economie langzaam richting een trendmatig niveau. Dalende inflatie zorgde ervoor dat beleidsrenteverlagingen mogelijk werden: de ECB (in juni) en de Bank of England (in augustus) verlaagden de beleidsrente voor het eerst met 0,25% en de Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0% en de Bank of England met 0,5%, wat steun bood aan markten.

In 2024 is de swaprente gedaald, met name op de korte looptijden. Op de tweejaars looptijd was de daling circa 60 basispunten. Op de andere looptijden bedroeg de daling 15 tot 20 basispunten. In 2024 zijn de spreads op staatsobligaties ten opzichte van de swaprente sterk opgelopen. De stijging van de spread op Franse staatsobligaties was zeer groot, maar ook bij de andere landen was er sprake van een sterke stijging van de spreads.

In Frankrijk waren er politieke uitdagingen rond de begroting en de overheidsschuld. De minderheidsregering van premier Barnier kon niet rekenen op steun en na zijn val verlaagde Moody's de rating van Frankrijk naar Aa3. De risico-opslag op Franse staatsobligaties liep uit ten opzichte van Duitsland en kwam in de buurt van die van Italië, terwijl Italië een lagere kredietrating heeft (Baa3, BBB) en een nog hogere schuldquote (ca. 140%) dan Frankrijk (ca. 110%). Desondanks was de reactie van de financiële markten gematigd. De economie van Frankrijk noch de Europese economie zat in een recessie en de ECB had de bewegingsruimte om, indien nodig, de economie en de financiële markten wat lucht te geven middels beleidsrenteverlagingen. Aan het einde van het jaar was Bayrou als opvolger van Barnier benoemd.

De Chinese economie had het in 2024 moeilijk door een combinatie van uitdagingen. Een zwakke huizenmarkt, vergrijzing van de bevolking, schulden van lokale overheden, een hoge jeugdwerkloosheid en een laag consumentenvertrouwen hadden een negatieve invloed op het groeitempo van de economie. De overheid kwam daarop in actie en kondigde in het derde kwartaal (fiscale) stimuleringsmaatregelen aan. Financiële markten reageerden initieel positief, maar later verslechterde het sentiment doordat de aangekondigde steunmaatregelen onvoldoende concreet werden.

In november kregen met name Amerikaanse aandelen een impuls door de verkiezing van Trump, die zicht gaf op mogelijke belastingverlagingen en minder regulering. Deze euforie ebde in december weg door gestegen rentes (sinds medio september), enerzijds door degelijke groei, anderzijds door de mogelijke inflatoire gevolgen van het beleid van Trump op het gebied van invoertarieven en immigratiebeperkingen. Hierdoor verwachtte men minder renteverlagingen van de Fed voor 2025 en zo sloot de tienjaarsrente in de VS, maar die ook in Duitsland en het VK, het jaar 2024 hoger af dan het begon.

Aandelen ontwikkelde markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn positiever geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Aandelen Noord-Amerika was de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologie-aandelen (de 'Magnificent Seven'). Tevens ondersteunden lagere rentes de koersen, aangezien groeiaandelen hier meer van profiteren. Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, inclusief Europa, bleven achter op Noord-Amerika, door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven, maar stegen evenzo 9% (in euro unhedged) of meer.

Aandelen opkomende markten

Hoewel aandelen in opkomende markten achterbleven bij de ontwikkelde aandelenregio's, stegen zij eveneens (met zo'n 11% in euro unhedged). Dit werd mede veroorzaakt door relatief sterke groeicijfers en Chinese stimuleringsaankondigingen in september. De aandelen in opkomende markten stegen, ondanks zorgen omtrent Amerikaanse invoertarieven.

Beursgenoteerd vastgoed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van deze categorie, hoewel de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het totale rendement van de wereldwijde index was positief (9% in euro unhedged), met in de VS een sterker resultaat dan in Europa.

Niet-beursgenoteerd vastgoed Europa en Nederlandse woningen

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Niet-beursgenoteerd vastgoed was daardoor in 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende gehetwaarderd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. Conform de wereldwijde trend ondergaat ook de Europese vastgoedmarkt een cyclisch herstel, waarbij de prijssherziening grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief.

Binnen Europees niet-beursgenoteerd vastgoed behaalden alle sectoren een positief rendement. De sector kantoren bleef achter. Oudere kantoorpanden hadden het moeilijk, maar in moderne, duurzame kantoren zijn er in bepaalde Europese markten her en der nog mogelijkheden. De sectoren winkels en logistiek deden het beter in 2024. Binnen logistiek dooft de oververhitting in de markt van na de covidpandemie langzamerhand. Het nieuwe aanbod blijft over het algemeen beperkt, met een positief effect op de huurgroei. De (huur)woningsector wordt nog steeds gesteund door een sterke nettovraag bij een achterblijvend aanbod (door hoge bouwkosten en strengere regelgeving) en hoge huizenprijzen in verschillende landen.

Vastrentende waarden (investment grade en high yield)

Nadat beleidsrentes de voorgaande jaren stegen, zorgde dalende inflatie ervoor dat in 2024 beleidsrenteverlagingen mogelijk werden. In juni verlaagde de ECB de beleidsrente voor het eerst met 0,25%, gevolgd door de Bank of England in augustus met hetzelfde percentage. De Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0%, terwijl de Bank of England de rente verlaagde met 0,5%. De dalende rente was een steun voor financiële markten. De beleidsrente van Japan liet een tegenovergestelde beweging zien, met een verhoging naar 0,25% in juli door de stijgende trend in inflatie en economische groei.

Risicovolle beleggingscategorieën zoals high yield bedrijfsobligaties en staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van staatsobligaties. Bedrijfsobligaties presteerden beter door minder rentestijging voor kortere looptijden en dalende risico-opslagen. Dat laatste gaf meer steun aan risicovollere high yield bedrijfsobligaties dan aan kredietwaardigere IG-bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta

In 2024 was er sprake van een sterke appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro, met circa 6%. De dollar steeg met name in het vierde kwartaal van 2024, rondom de verkiezing van president Trump, vanwege de verwachting dat rentes in de Verenigde Staten hoger blijven dan eerder gedacht. Ook het Britse pond steeg in 2024 ten opzichte van de euro (+5%), terwijl de Japanse yen in waarde daalde ten opzichte van de euro (-4%).

Portefeuilleposities en rendementen

Voor de uitvoering van het vermogensbeheer wijzen we vermogenscategorieën toe aan de matchingportefeuille of de rendementsportefeuille. In de matchingportefeuille nemen we categorieën op die vooral meebewegen met de rente, zodat ze bijdragen aan het afdekken van het renterisico. In de rendementsportefeuille nemen we de overige categorieën op. Deze zijn vooral gericht op extra rendement bovenop de rente.

Het strategisch beleid van Pensioenkring Randstad Groep resulteert in een matchingportefeuille van 39% en een rendementsportefeuille van 61%. In onderstaande tabel tonen we de posities en rendementscijfers van de beleggingscategorieën binnen de portefeuille, afgezet tegen de bijbehorende benchmarks. Het totale beleggingsrendement wordt voor een deel beïnvloed door het allocatie-effect. De allocatie naar een vermogenscategorie of -portefeuille wijkt gedurende het jaar af van de doelallocatie, bijvoorbeeld als gevolg van marktbevingen. Die afwijking wordt uit praktische overwegingen binnen een bandbreedte geaccepteerd. Als over zo'n categorie die afwijkt een relatief hoog of laag rendement wordt gerealiseerd draagt dat positief of negatief bij aan het rendement. Dit komt tot uitdrukking in het totale rendement, dat daardoor kan afwijken van de gecombineerde rendementen van de beleggingscategorieën en -portefeuilles. Hoe groter de rendementsbevingen gedurende het jaar, hoe groter dit allocatie-effect.

2024	Allocatie strategisch beleid	Allocatie beleid 2024	Rendement portefeuille	Rendement benchmark
	(in %)	(in %)	(in %)	(in %)
matchingportefeuille	39	39	1,1	2,5
swaps, staatsobligaties, liquiditeiten	39	39		
rendementsportefeuille	61	61	9,5	9,1
aandelen ontwikkelde landen	18	16	24,0	23,0
aandelen opkomende landen	2	4	10,9	14,7
beursgenoteerd onroerend goed	0	0	11,6	10,3
niet-genoteerd onroerend goed ¹	8,5	8,5	4,4	4,4
vastrentende waarden bedrijfsobligaties	15	15	4,9	4,6
vastrentende waarden hypothecaire leningen	15	15	6,0	6,0
vastrentende waarden hoogrentende landen	2,5	2,5	5,0	8,8
totaal ²	100	100	6,1	6,8

1 Bij illiquide categorieën, zoals niet-genoteerd onroerend goed, wordt op jaarbasis het rendement van de benchmark gelijkgesteld aan dat van de portefeuille.

2 Inclusief valuta-afdekking.

Matchingportefeuille: afdekking renterisico

De pensioenkring loopt via de waardering van zijn technische voorzieningen ("verplichtingen") een risico bij veranderingen in de rente. Dit renterisico wordt voor 100% afgedekt op basis van de markrentre. De feitelijke afdekking per ultimo 2024 bedroeg 100,2%. Die afwijking valt binnen de toegestane bandbreedte. De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheekleningen aan de afdekking bij.

In 2024 is de swaprente over alle looptijden gedaald, waardoor het resultaat van zowel het af te dekken deel van de verplichtingen (2,5%) als de matchingportefeuille (1,1%) positief was. De voornaamste reden voor de relatieve underperformance (-1,4 procentpunt) ten opzichte van de benchmark is de fors gestegen kredietopslag van staatsobligaties ten opzichte van de swaprentes. De impact van het curvebeleid is in 2024 beperkt geweest. Verder wordt het resultaat bepaald doordat een bandbreedte is vastgesteld waarbinnen de renteafdekking mag bewegen.

In 2024 is besloten om het renterisico voor de kring voor 100% af te dekken in verhouding tot de verplichtingen met het oog op het beschermen van de dekkingsgraad in transitie naar de Wtp. Bij de verhoging van de renteafdekking van 70% naar 100% per medio november 2024 is het curvebeleid omgezet naar een vlakke afdekking over de rentecurve. We vinden het niet gewenst om bij 100% renteafdekking het renterisico op de middellange looptijden van 20 en 30 jaar voor meer dan 100% af te dekken.

Doordat het renterisico niet volledig werd afgedekt in verhouding tot de dekkingsgraad, bewoog de dekkingsgraad mee met de rentebewegingen. Dit heeft in 2024 geresulteerd in een negatieve bijdrage aan de dekkingsgraad. In de paragraaf Risicomanagement hebben we de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentebewegingen in een tabel in beeld gebracht.

Rendementsportefeuille

Het rendement van de rendementsportefeuille bedroeg 9,5% in 2024. Daarmee was het iets hoger dan het benchmarkrendement van 9,1%. Alle beleggingscategorieën hebben positief bijgedragen aan dit rendement, waarbij het positieve rendement met name is bepaald door aandelen in ontwikkelde landen. Aandelen in opkomende landen hebben ondanks het positieve rendement de grootste contributie geleverd aan de underperformance van de rendementsportefeuille ten opzichte van de benchmark.

Eind 2023 hebben we besloten om de strategische regioverdeling binnen de categorie aandelen te wijzigen van een verdeling met 80% ontwikkelde landen en 20% opkomende landen naar respectievelijk 90% en 10%. Die keuze was met name gebaseerd op geopolitieke risico's en een ongewenste concentratie naar China en Taiwan. Deze wijziging is begin 2024 geïmplementeerd. Binnen aandelen ontwikkelde landen is de strategische regioverdeling ongewijzigd: 50% Noord-Amerika, 40% Europa en 10% Pacific.

Aandelen ontwikkelde landen

De afgelopen jaren hebben we stappen gezet in de invoering van het MVB-beleid, specifiek ten aanzien van de Sustainable Development Goals (SDG's) en CO₂-reductie. Hierdoor beleggen we bijvoorbeeld meer in gezondheidszorg en minder in energiebedrijven. We vergelijken onze resultaten met een aandelenindex (een brede benchmark) waardoor de impact van ESG beleid inzichtelijk kan worden gemaakt.

De categorie aandelen ontwikkelde landen wordt ingevuld met twee passieve aandelenfondsen. Deze categorie behaalde in 2024 een positief resultaat van 24,0% versus 23,0% van de benchmark, een positief relatief resultaat van 1,0% ten opzichte van de benchmark. De ESG-factor voor aandelen ontwikkelde landen heeft positief bijgedragen aan het relatieve resultaat van 1,0 procentpunt ten opzichte van de benchmark.

Aandelen opkomende landen

De categorie aandelen opkomende landen had een positief absoluut resultaat van 10,9%. Ten opzichte van de brede benchmark (14,7%) werd een negatief relatief resultaat geboekt van -3,8 procentpunt vanwege de negatieve bijdrage van de ESG-factor. Deze categorie wordt ingevuld met een passief beleggingsfonds dat nadrukkelijker rekening houdt met onze specifieke keuzes op het gebied van MVB (zoals CO₂-reductie). De negatieve bijdrage van de ESG-factor kan worden toegeschreven aan het succes van enkele technologiebedrijven, die werden uitgesloten vanwege controverses en hoge emissies.

Onroerend goed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van beursgenoteerd vastgoed, terwijl de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het rendement van deze categorie beursgenoteerd vastgoed was positief, met in Amerika een sterker resultaat dan in Europa. De categorie beursgenoteerd vastgoed wordt ingevuld met een wereldwijd passief beleggingsfonds, dat een positief resultaat van 11,6% liet zien. Ten opzichte van de benchmark (10,3%) kende dit fonds een outperformance van 1,3 procentpunt vanwege de positieve bijdrage van de ESG-factor.

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Dit had als gevolg dat niet-beursgenoteerd vastgoed gedurende het jaar 2022, toen renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende geherwaardeerd was. Een correctie vond in 2023 plaats. In 2024 trad cyclisch herstel op in de Europese vastgoedmarkt, zodat de prijsherziening grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief. Niet-genoteerd vastgoed heeft in 2024 een rendement van 4,4% laten zien.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille (bestaande uit bedrijfsobligaties, hypotheeklen en hoogrentende landen) rendeerde in 2024 grotendeels in lijn met de benchmark, behalve wat betreft hoogrentende landen. Deze categorie staatsobligaties opkomende landen presteerde beter dan de veiligere staatsobligaties ontwikkelde landen. De voornaamste reden was de stijging in de langere rentes, wat het rendement van staatsobligaties drukte. De categorie hoogrentende landen liet een positief resultaat van 5,0% zien versus 8,8% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -3,8 procentpunt komt doordat landen met een kredietrating van CCC, die het afgelopen jaar aanzienlijk beter presteerden dan de benchmark, worden uitgesloten vanwege slechte verhandelbaarheid.

Bedrijfsobligaties rendeerden met 4,9% goed vanwege de lagere rentestijging voor de kortere looptijden en een daling in de risico-opslagen. Ook het rendement op de categorie hypotheeklen was goed (6,0% over 2024) vanwege een daling van de risico-opslag van hypotheeklen. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta-afdekking

Voor de kring dekten we in 2024 het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% af. In 2024 zijn zowel de Amerikaanse dollar als het Britse pond sterker geworden ten opzichte van de euro. Zodra de euro zwakker wordt ten opzichte van externe valuta zullen die beleggingen omgerekend naar euro's in waarde stijgen. Doordat het valutarisico voor 75% wordt afgedekt, wordt zo'n waardeinstijging grotendeels gedempt. Daarmee had de afdekking in 2024 een negatief effect.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Voor de categorieën aandelen, beursgenoteerd onroerend goed, bedrijfsobligaties, hypotheeklen en staatsobligaties ontwikkelde en opkomende landen wordt belegd in oplossingen die rekening houden met ons MVB-beleid. Hiermee sluiten we uit: beleggingen in controversiële wapens, tabak, de grootste CO₂-uitstoters en bedrijven die in strijd met de United Nations Global Compact opereren of een slechte governance hebben. Ook beleggen we niet in landen met een ondemocratisch regime of in landen waar mensenrechten worden geschonden conform onafhankelijke kaders. Deze kaders worden beschreven in ons landenbeleid. Ze hebben betrekking op de categorie staatsobligaties opkomende landen. Het landenbeleid is onderdeel van ons MVB-beleid. Het is te vinden op onze website, www.hnpf.nl.

Begin 2024 hebben we een verbeterstap gemaakt in de categorie aandelen opkomende landen. Vanuit ESG-risicobeheer, dat oog heeft voor de belangrijkste duurzaamheidsrisico's in de portefeuille, kwam naar voren dat we in deze categorie meer zouden moeten doen. Zo werden binnen aandelen opkomende landen nog geen staatsondernemingen in controversiële landen uitgesloten, wat niet in lijn is met het landenbeleid. Ook vonden we het aantal beleggingen met een MSCI ESG CCC-rating niet passend vanuit het oogpunt van ESG-risicobeheer, vanwege issues rondom CO₂-uitstoot, bedrijfsethiek (fraude) en werkomstandigheden. Het passieve beleggingsfonds voor aandelen opkomende landen is om die reden begin 2024 verkocht.

CO₂-reductiedoelstelling

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een CO₂-reductiedoelstelling vastgesteld waarbij we de Climate Transition Benchmark (CTB) van de Europese Unie als richtlijn hanteren voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed tezamen. Dat houdt in dat de CO₂-uitstoot van de portefeuille ten opzichte van de brede marktindices (bijvoorbeeld de MSCI Wereld index) met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van basisjaar 2019. Daarna geldt een reductiedoel van ten minste 7% per jaar tot 2050, in lijn met de klimaatdoelstellingen van Parijs.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen voor de kring per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatieverschaffing over duurzaamheid. Ook pensioenfondsen vallen daaronder. Doel van deze wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen op duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in onze beleggingsbeslissingen.

De pensioenregeling van Pensioenkring Randstad Groep kwalificeert zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als een lichtgroen, of zogenaamd artikel 8-pensioenproduct onder de Europese SFDR-wetgeving, ofwel als een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken. De fondsen waarin de kring belegt, hebben ook elk een eigen SFDR-classificatie. Een overzicht per beleggingscategorie is opgenomen in hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50. Een kringspecifiek overzicht nemen we op in het MVB-Jaarverslag 2024.

Wij gaan in 2025 verder met aanscherping en implementatie van het MVB-beleid. Onze plannen staan beschreven in de paragraaf over Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50.

Kostentransparantie

Voor de uitvoering van de regeling voor Pensioenkring Randstad Groep maken we diverse kosten. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor vermogensbeheer.

Wij zijn transparant over de kosten die wij maken voor de pensioenuitvoering. In onderstaande toelichting op de uitvoeringskosten nemen wij de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM als uitgangspunt. Alle hieronder vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Administratieve uitvoeringskosten

De administratieve uitvoeringskosten bedroegen in 2024 € 1.717 duizend (2023: € 1.484 duizend).

De belangrijkste oorzaak voor de stijging van de kosten ten opzichte van 2023 zijn de (incidentele) kosten voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de transitiekosten.

De administratiekostenvergoeding zijn gedaald omdat er minder werkzaamheden zijn verricht dan waren verwacht. De kosten van de adviserend actuaire zijn licht gedaald. De kosten voor het belanghebbendenorgaan stegen ten opzicht van 2023 onder andere door de zelfevaluatie van het belanghebbendenorgaan en hogere vacatiegelden.

De AFM beveelt aan de kosten zo mogelijk te vergelijken met andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang en complexiteit en met een vergelijkbaar serviceniveau. Wij hebben een uitgebreide analyse gedaan en zijn hierbij tot het inzicht gekomen dat hiervoor in openbare bronnen onvoldoende betrouwbare en gedetailleerde informatie beschikbaar is. De kosten voor het laten uitvoeren van een eigen benchmarkonderzoek zijn aanzienlijk en dat levert in onze ogen op dit moment onvoldoende extra informatie op om deze kosten te rechtvaardigen.

Wij hebben aandacht voor de beheersing van de kosten. Door de kosten van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de hogere eisen die aan ons worden gesteld vanuit de toezichthouders verwachten wij de komende jaren een hoger kostenniveau.

Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening. Voor hen worden echter wel kosten gemaakt. Aangezien Pensioenkring Randstad Groep een gesloten pensioenkring is, leidt deze systematiek (waarin de 12.008 gewezen deelnemers (2023: 12.241) niet meetellen) naar de mening van het bestuur tot minder relevante resultaten. Het bestuur vindt het relevant om te kijken naar een maatstaf die rekening houdt met de specifieke situatie van de kring, op basis van het totale aantal deelnemers inclusief de gewezen deelnemers. Uitgaande van de gemiddelde som van het totale aantal deelnemers bedroegen de administratieve uitvoeringskosten per deelnemer in 2024 € 83 per deelnemer/pensioengerechtigde (2023: € 91).

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	606	654
Certificerend actuaaris	30	30
Adviserend actuaaris	55	57
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	58	30
Belanghebbendenorgaan	47	32
Toezihtkosten (DNB/AFM)	98	101
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	198	186
Overige kosten	28	85
Aan beleggingen toegerekende kosten	0	0
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	1.120	1.175
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	597	59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	250
Subtotaal incidentele kosten ¹	597	309
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.717	1.484
Berekening kosten per deelnemer:	2024	2023
Aantal arbeidsongeschikten	127	135
Aantal pensioengerechtigden	1.315	1.237
Totaal aantal deelnemers	1.442	1.372
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	777	856
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	1.191	1.082

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten verantwoord onder "overige lasten".

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor Pensioenkring Randstad Groep bedroegen € 3.676 duizend, een daling van € 269 duizend ten opzichte van 2023 (€ 3.945 duizend). Het gemiddeld belegd vermogen steeg met 6,5% en bedroeg in 2024 € 989 miljoen tegenover € 929 miljoen in 2023. Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedroegen de totale kosten voor vermogensbeheer 0,37%, een daling van 0,05 procentpunt ten opzichte van 2023 (0,42%). De vermogensbeheerkosten zijn hieronder gespecificeerd.

2024	Beheerkosten en overige kosten	Transactie- kosten inclusief aan- en verkoopkosten	Totaal	Percentage van het gemiddeld totaal belegd vermogen
Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten			
Vastgoed	711	12	723	0,07%
Aandelen	104	147	251	0,03%
Vastrentende waarden	682	106	788	0,08%
Overige beleggingen				
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	1.497	265	1.762	0,18%
Kosten overlay (LDI-gerelateerde) beleggingen ¹	648	211	859	0,09%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	2.145	476	2.621	0,26%
Overige kosten				
Kosten vermogensbeheer bestuur en bestuursbureau	1		1	0,00%
Kosten fiduciair beheer	746		746	0,08%
Bewaarloon	67		67	0,01%
Advieskosten vermogensbeheer				
Overige kosten	242		242	0,02%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	1.056		1.056	0,11%
Totaal kosten vermogensbeheer	3.201		3.677	0,37%

1 Kosten overlay beleggingen zijn kosten voor LDI-gerelateerde beleggingen, inclusief beleggingsinstrumenten, die worden gebruikt voor LDI-uitvoering.

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer zijn vastgesteld op lookthroughbasis en bestaan uit zowel directe kosten (zichtbare kosten, die op factuurbasis worden betaald) als uit indirecte kosten (niet zichtbare kosten voor vermogensbeheer of transacties, die verwerkt zijn in het rendement). Deze totale kosten zijn gedaald van 0,42% in 2023 naar 0,37% in 2024.

De totale kosten voor vermogensbeheer van 0,37% in 2024 zijn onder te verdelen in drie componenten: (1) beheerkosten (0,22%), (2) overige vermogensbeheerkosten (0,11%) en (3) transactiekosten (0,05%).

- **Beheerkosten**

De beheerkosten zijn de kosten voor het portefeuillebeheer door vermogensbeheerders, ofwel de lopende kosten voor alle beleggingsfondsen in de portefeuille. In de lopende kosten zijn eventuele kortingen (rebates) al verrekend. Als maatstaf voor de beheerkosten van de beleggingsfondsen wordt de ongoing charges figure (OCF) gehanteerd. De OCF bevat de beheervergoeding plus administratiekosten, accountantskosten, custodykosten, kosten voor securities lending et cetera die door het beleggingsfonds worden gemaakt. Beleggingsfondsen publiceren de OCF in het jaarverslag. Voor nieuwe fondsen waarvoor nog geen OCF beschikbaar is, wordt een schatting gehanteerd. Indien een beleggingsfonds geen OCF maar een total expense ratio (TER) rapporteert, wordt deze maatstaf gebruikt. De beheerkosten bedroegen in 2024 € 2.144 duizend (2023: € 2.141 duizend), ofwel 0,22% van het vermogen. De kosten zijn gestegen met € 3 duizend, maar in een percentage ten

opzichte van 2023 licht gedaald door een stijging van het gemiddeld belegd vermogen. De kosten voor de vastrentendewaardenportefeuille zijn gedaald.

- **Overige vermogensbeheerkosten**
Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor onder andere vermogensbeheer door het pensioenfonds en het bestuursbureau, de bewaarbank, de beleggingsadministratie en het fiduciair management. Deze overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2024 € 1.055 duizend en zijn in 2024 gestegen met € 14 duizend ten opzichte van € 1.041 duizend in 2023. Een deel hiervan bestaat uit vaste kosten. Hierdoor zijn de overige vermogensbeheerkosten in 2024 als percentage van het vermogen (0,11%) gelijk gebleven aan de kosten in 2023.
- **Transactiekosten**
De transactiekosten bestaan uit gefactureerde toe- en uittredingskosten en aan- en verkoopkosten van individuele titels. De transactiekosten bedroegen in 2024 € 476 duizend (2023 € 763 duizend), ofwel 0,05%, een daling van 0,03% ten opzichte van 2023. De grootste daling deed zich voor in de transactiekosten voor vastrentende waarden. De transactiekosten in de LDI-portefeuille zijn gestegen ten opzichte van 2023 door het verhogen van de renteafdekking in 2024 van 70% naar 100%.

Kosten	2024	2023	2022	2021
Beheerkosten	0,22%	0,23%	0,23%	0,21%
Overige kosten	0,11%	0,11%	0,10%	0,10%
Transactiekosten	0,05%	0,08%	0,08%	0,07%
Totaal	0,37%	0,42%	0,41%	0,38%

Het Nederlandse Pensioenfonds maakt jaarlijks een analyse van de vermogensbeheerkosten ten opzichte van de markt. De meest recente beschikbare informatie stamt uit 2023. Die geeft het beeld dat de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten voor Pensioenkring Randstad Groep met 0,32% van het vermogen hoger zijn dan het APF-gemiddelde in de markt van 0,31% in 2023. In de pensioenmarkt zijn de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten gemiddeld 0,41% in 2023 (ca. 74 pensioenfondsen).

Het Nederlandse Pensioenfonds is met geen van zijn vermogensbeheerders een overeenkomst aangegaan waarin de beheervergoeding geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op het door de vermogensbeheerder behaalde beleggingsrendement. Daarnaast wordt niet belegd in de alternatieve categorieën hedgefondsen of grondstoffen. In bovenstaand kostenoverzicht zijn alleen de kostencategorieën opgenomen die daadwerkelijk zijn gemaakt.

Na afstemming met de fiduciair over de kosten voor vermogensbeheer voor deze kring in 2024 is het bestuur van mening dat het niveau van de gerapporteerde kosten en de ontwikkeling daarvan gedurende het verslagjaar passend zijn bij de omvang en karakteristieken van het vermogen van deze kring. Het pensioenfonds heeft een prudent beleggingsbeleid, waarmee het bestuur beoogt het aantal transacties te beperken en de kosten laag te houden. De ambitie van het bestuur blijft om de vermogensbeheerkosten de komende jaren te verlagen.

Het bestuur vindt het belangrijk helder en transparant inzicht te geven in de vermogensbeheerskosten van de kring. Om die reden zijn in dit jaarverslag de kosten inzichtelijk gemaakt, in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Totale kosten

De relatie tussen de verschillende kengetallen wordt in onderstaande tabel uitgewerkt.

Totale kostenratio

2024	EUR	% gemiddeld belegd vermogen
Pensioenuitvoeringskosten	1.717	0,17%
Vermogensbeheerkosten	3.200	0,32%
Totale kosten	4.917	0,50%
Transactiekosten	476	0,05%

Risicomanagement

Risicohouding

De risicohouding van een fonds is volgens de wet “de mate waarin een fonds, na overleg met de vertegenwoordigers van werkgevers of werkgeversverenigingen, werknemers of werknemersverenigingen of beroepspensioenverenigingen en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.”

De risicohouding die wij voor Pensioenkring Randstad Groep hebben vastgesteld bestaat uit zowel een kortetermijnrisicohouding als een langetermijnrisicohouding. De mate waarin de kring risico's accepteert, wordt kwantitatief uitgedrukt in twee maatstaven:

- een maximaal vereist eigen vermogen (dit betreft de risicohouding voor de korte termijn);
- ondergrenzen voor het pensioenresultaat (dit betreft de risicohouding voor de lange termijn).

Voor de vaststelling van de kortetermijnrisicohouding is een ALM-studie uitgevoerd om inzicht te krijgen in het verwachte verloop van de financiële positie, de premie en de toeslagen in de komende jaren. Op basis van de ALM-studie bedraagt het vereist eigen vermogen gemiddeld 12,9% (per 30 september 2022, opgave Van Lanschot Kempen) binnen een bandbreedte afhankelijk van marktvolatiliteit van 10,3% tot 15,2%.

Bij de langetermijnrisicohouding staat het pensioenresultaat centraal, conform de definitie zoals gehanteerd in de haalbaarheidstoets ("koopkrachtbehoud"). De haalbaarheidstoets gaat uit van een horizon van 60 jaar. Aangezien de prijsinflatie de maatstaf voor toeslagverlening is, is het niet realistisch volledig koopkrachtbehoud als minimumnorm te hanteren. Op basis van de haalbaarheidstoets verwachten wij voor Pensioenkring Randstad Groep een ondergrens van het pensioenresultaat van 84% (vanuit het VEV gerekend).

In een slechtweerscenario kan toeslagverlening voor langere tijd onder druk komen te staan. Om die reden hebben we gekozen voor een slechtweerpensioenresultaat dat maximaal 35% mag afwijken.

Financieel crisisplan

Voor Pensioenkring Randstad Groep is een financieel crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn voor specifieke scenario's te nemen stappen en maatregelen weergegeven. Aan de hand van het plan kan het bestuur handelen indien zich een van deze specifieke scenario's voordoet.

Risicomanagement

In de paragraaf Integraal risicomanagement is het algemene risicomanagementproces beschreven. Dit proces is zowel op de stichting van toepassing als ook op elke kring. Onderdeel van het risicomanagementproces is een risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS. Wij hebben daarin 42 risico's beschreven, gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's gelden op kringniveau. Ze worden hieronder toegelicht voor Pensioenkring Randstad Groep.

Financiële risico's

Binnen de kringen zijn financiële risico's geïdentificeerd gebaseerd op FIRM. De inschatting van het risico kan per kring verschillen op basis van de specifieke kenmerken van de betreffende kring. Met betrekking tot Pensioenkring Randstad Groep gelden risicoschattingen per risico, waarbij het brutorisico de inschatting is vóór het treffen van beheersmaatregelen en de netto-inschatting geldt nadat beheersmaatregelen genomen zijn.

Ieder kwartaal vindt een Risk Control Self-Assessment plaats, waarbij alle risico's beoordeeld worden op wijzigingen in de brutoinschatting en de werking van de beheersmaatregelen om naar nettorisico's te komen.

Toelichting financiële risico's

Renterisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat ontwikkelingen in de rente een ongewenst effect hebben op de dekkingsgraad door een mismatch in rentegevoeligheid van de beleggingen versus rentegevoeligheid van de verplichtingen."

Onder het Financieel Toetsingskader (FTK) dat per 2007 is ingevoerd, is het verschil in renterisico tussen beleggingen en verplichtingen van belang. Dit wordt veroorzaakt door het verschil in de gemiddelde looptijd van de beleggingen (kort) versus de verplichtingen (lang). Hierdoor zijn verplichtingen meer rentegevoelig. Dat leidt tot een risico voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad in het geval dat de rente daalt.

We beheersen dit risico door het renteafdeckingsbeleid, dat door het toevoegen van beleggingen met lange looptijden is gericht op het reduceren van het renterisico tussen beleggingen en verplichtingen. De afdekking vindt plaats op basis van de UFR. Voor het gewenste renteafdeckingsniveau is het noodzakelijk om derivaten (onder andere renteswaps) in te zetten. Ons beleid voor het gebruik van derivaten hebben wij vastgelegd in het beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Valutarisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico op ongewenste effecten van fluctuaties in de koersen van vreemde valuta."

We beheersen dit risico door het valuta-afdeckingsbeleid, dat is gericht op het reduceren van het valutarisico. In Pensioenkring Randstad Groep wordt het valutarisico van het Britse pond en de Amerikaanse dollar voor 75% afgedekt. Het valutarisico voor zakelijke waarden in opkomende markten wordt niet afgedekt.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Inflatierisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat door inflatie de pensioenaanspraak aangetast wordt."

De toeslag is voorwaardelijk, dus strikt genomen is er geen inflatierisico. Binnen Pensioenkring Randstad Groep heeft Het Nederlandse Pensioenfonds de ambitie om als toeslag de prijsinflatie toe te kennen.

Marktrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat de waarde van de beleggingen daalt als gevolg van veranderingen in de marktfactoren."

Beleggingscategorieën met een hoog risico, zoals zakelijke waarden, stijgen en dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Dit risico wordt enerzijds geaccepteerd omwille van het behalen van rendement en anderzijds zo veel mogelijk beheerst door de beleggingen te spreiden over meerdere markten.

Het beleid op het gebied van marktrisico is vastgesteld in het strategische beleggingsbeleid van iedere kring, op basis van een ALM-studie en goed huisvaderschap. In de vermogensbeheerovereenkomsten is vastgelegd door welke partij en op welke wijze (met spreiding en soorten beleggingen) het vermogen belegd dient te worden.

In de fiduciaire beheerovereenkomst ligt vast dat de fiduciair manager intensiever informatie verstrekt tijdens een financiële crisis. Daarnaast is in de overeenkomst vastgelegd dat de fiduciair manager in samenwerking met het bestuur en de beleggingsadviescommissie alternatieve maatregelen kan overwegen om schade en risico's tijdens een crisis te beperken.

De beleggingsrichtlijnen worden vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Ze bevatten restricties waarbinnen een vermogensbeheerder vervolgens naar eigen inzicht mag beleggen.

Monitoring van het marktrisico geschiedt door de beleggingsadviescommissie op basis van mandaten, limietmonitoring en periodieke rapportages.

Scenario's dekkinggraad voor markt- en marktrenterisico per eind 2024

In onderstaande tabel geven we de gevoeligheid van de dekkinggraad weer voor het rente- en aandelenrisico als die risico's zich gecombineerd voordoen. Daarin wordt verondersteld dat alle andere factoren onveranderd blijven. De aandelenrendementen worden hierbij schoksgewijs tussen de -25% en +25% aangepast. De rente wordt schoksgewijs tussen de -1% en +1% aangepast.

Gevoeligheidsanalyse dekkinggraad (toezicht, in %)			
	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden
Delta rente	-25%	0%	25%
-1,00%	97,4	103,9	110,4
-0,50%	97,7	104,9	112,1
0,00%	98,1	106,0	113,9
0,50%	98,5	107,2	115,9
1,00%	98,9	108,5	118,0

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Liquiditeitsrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat er onvoldoende liquide middelen voorhanden zijn om aan de kortetermijnverplichtingen te voldoen en dat de kring hierdoor onder andere gedwongen wordt om assets te verkopen."

Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en de inzet van rente- en valutaderivaten houden wij rekening met stressscenario's en periodiek wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Pensioenkring Randstad Groep bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. Indien het liquiditeitsrisico te groot wordt, moeten we overwegen om de portefeuille aan te passen.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Kredietrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Kredietrisico (ofwel tegenpartijrisico) is het risico dat tegenpartijen niet aan hun overeengekomen verplichtingen ten opzichte van Pensioenkring Randstad Groep kunnen voldoen."

Pensioenkring Randstad Groep loopt kredietrisico in de beleggingsportefeuille door de staats- en bedrijfsobligaties waarin wordt belegd en de aangegane swaps met tegenpartijen. Alleen partijen met een degelijke kredietwaardigheid worden daarom als tegenpartij bij een derivatentransactie geaccepteerd.

We nemen de volgende maatregelen om het kredietrisico te beperken:

- Periodiek wordt geïnventariseerd met welke tegenpartijen Het Nederlandse Pensioenfonds zakendoet. We stellen vast of en in welke mate een eventueel faillissement van deze partijen, of een samenloop van faillissementen, Pensioenkring Randstad Groep raakt;
- Voor de dienstverlening door vermogensbeheerders zijn standaardcontracten inclusief duidelijke opdrachtverlening opgesteld;
- Indien noodzakelijk worden per (soort) tegenpartij en over het totaal limieten vastgesteld en wordt het stellen van onderpand vereist voor rente- en valutaderivaten;
- In rapportages en in de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de grootste concentratierisico's;
- Het beleid omtrent kredietrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Verzekeringstechnische risico's

Onze definitie voor dit risico is: "Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product."

Op Pensioenkring Randstad Groep is geen herverzekering van toepassing.

Vooruitblik 2025

Financiële markten

In 2025 zijn de financiële markten sterk beïnvloed door het handelsconflict dat ontstond door de verhoging van importheffingen door de VS. In de eerste helft van 2025 drukte dit conflict een stempel op de wereldhandel en de geopolitieke verhoudingen. Het leidde tot toegenomen onzekerheid op de financiële markten wereldwijd.

Het conflict lijkt zich steeds meer te concentreren rond de twee economische grootmachten: de VS en China. De spanningen tussen deze twee landen kunnen verstrekkende gevolgen hebben voor wereldwijde toeleveringsketens, met mogelijk hogere kosten, langere levertijden en verschuivingen in productiecapaciteit. Bedrijven zouden hierdoor kunnen besluiten hun blik te verleggen naar alternatieve markten in Azië of andere regio's. Ook sectoren en bedrijven in technologie en productie kunnen worden getroffen door hogere kosten en verstoringen in hun toeleveringsketens. Bovendien kunnen de effecten van de spanningen de valutamarkten raken. Zo is de dollar als traditionele 'veilige haven' al minder vanzelfsprekend geworden.

Stijgende importkosten en verstoringen in toeleveringsketens kunnen de inflatiedruk verder opvoeren. Centrale banken kunnen daardoor genoodzaakt worden de rente te verhogen om de inflatie te beteugelen. Tegelijkertijd kan de economische groei worden vertraagd als gevolg van hogere kosten en verminderde consumentenuitgaven. Hierdoor komen centrale banken in een lastig parket: ze moeten in hun rentebeleid balanceren tussen het bestrijden van inflatie en het ondersteunen van groei. Medio april heeft de ECB de depositorente met 0,25% verlaagd naar 2,25% om de Europese economie te stimuleren te midden van de handelsoorlog met de VS. Het was de zevende renteverlaging door de ECB sinds juni 2024.

Naar verwachting zullen de financiële markten in 2025 gevoelig blijven voor de politieke spanningen tussen de VS en China, en regionale conflicten zoals de situatie in Oekraïne.

Geen verhoging pensioenen in 2025

De financiële situatie van Pensioenkring Randstad Groep is de laatste jaren slecht geweest. Gelukkig vertoont de beleidsdekkingsgraad van de kring een stijgende lijn. De dekkingsgraad van eind 2024 ligt boven het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) van 104%, zodat een verlaging van de pensioenen in 2025 niet aan de orde is.

Toeslag kan alleen worden verleend als de beleidsdekkingsgraad boven de 110% ligt. De beleidsdekkingsgraad bedroeg op het meetmoment (30 september 2024) 108,2%. Bij een dekkingsgraad van 108,2% is geen indexatie mogelijk. In het transitie-FTK heeft de overheid voor pensioenfondsen versoepelde regels opgenomen voor het verhogen van pensioenen. We maken echter geen gebruik van deze versoepelde regels, omdat we het risico op het

verlagen van het pensioen zo klein mogelijk willen houden. Doelstelling is om een goede overstap te maken naar het nieuwe pensioenstelsel. In dit nieuwe pensioenstelsel worden minder buffers aangehouden en wordt eerder toeslag verleend. Ook biedt het nieuwe stelsel meer mogelijkheden om het beleggingsrisico aan te passen aan de populatie van de kring.

Ontwikkeling financiële positie

De actuele dekkingsgraad van Pensioenkring Randstad Groep is in het eerste kwartaal van 2025 gedaald van 106,0 naar 105,9%. De beleidsdekkingsgraad is in het eerste kwartaal van 2025 gedaald van 107,9% naar 107,7%.

Het nieuwe pensioenstelsel

Op 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Pensioenkring Randstad Groep heeft vanwege de gesloten regeling een bijzondere positie. Omdat de Wtp de belanghebbenden in deze kring perspectief biedt op een hoger verwacht pensioen, streven we naar een spoedige overgang naar het nieuwe stelsel. In april 2024 hebben sociale partners van Randstad Groep gekozen voor invaren, waarbij ze kozen voor een flexibele premiereregeling. Begin 2025 is het transitieplan ontvangen. De nieuwe pensioenregeling wordt naar verwachting op 1 januari 2027 ingevoerd.

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Taak en werkwijze

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het belanghebbendenorgaan over het beleid en de manier waarop het beleid is uitgevoerd, waarna het belanghebbendenorgaan de bevoegdheid heeft een oordeel te geven over het handelen van het bestuur. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan adviestaken en goedkeuringsrechten ten aanzien van bestuursbesluiten die betrekking hebben op de eigen kring binnen HNPF. Om een goede afweging te kunnen maken en een oordeel te geven, is het belanghebbendenorgaan regelmatig in overlegvergaderingen geïnformeerd door het bestuur en heeft het inzage gekregen in beleidsnotities, fondsdocumenten, rapportages, het jaarverslag, de jaarrekening, de actuariële certificering en het accountantsverslag. Het belanghebbendenorgaan waarborgt dat de leden ten opzichte van de achterban en van elkaar onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Samenstelling

Het belanghebbendenorgaan is samengesteld uit zes vertegenwoordigers, te weten drie leden namens de gewezen deelnemers, twee leden namens de gepensioneerden en één lid namens de voormalige werkgever. Het belanghebbendenorgaan werkt met een rooster van aftreden om de continuïteit te borgen. Gedurende het verslagjaar hebben zich geen wijzigingen in de samenstelling van het belanghebbendenorgaan voorgedaan. Per 1 januari 2024 zijn Jan-Hendrik Ockels als lid namens de gepensioneerden en Raimond Schikhof als lid namens de werkgever herbenoemd voor een periode van vier jaar.

Bijeenkomsten

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan vier keer zelfstandig, vier keer met het bestuur en één keer met de raad van toezicht vergaderd. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan deelgenomen aan een kennissessie en heeft het een interne zelfevaluatie uitgevoerd.

Adviezen en goedkeuringen Pensioenkring Randstad Groep

Het belanghebbendenorgaan heeft in 2024 over diverse onderwerpen adviezen verstrekt en goedkeuring verleend aan (voorgenomen) besluiten van het bestuur.

Het belanghebbendenorgaan heeft goedkeuring verleend aan de volgende voorgenomen bestuursbesluiten:

- vaststelling herstelplan 2024;
- verhoging van de renteafdekking van 70% naar 100% nominaal.

Over de volgende onderwerpen bracht het belanghebbendenorgaan in 2024 advies uit:

- vaststelling pensioenreglement 2024;
- vaststelling actuariële en bedrijfstechnische nota;
- vaststelling jaarverslag en jaarrekening 2023;
- vaststelling van de meerjarenbegroting 2024 en 2025;
- vaststelling van het communicatiejaarplan 2025.

Bij een aantal van de verstrekte adviezen c.q. goedkeuringen heeft het belanghebbendenorgaan gevraagde en ongevraagde adviezen verstrekt. Het belanghebbendenorgaan heeft geen negatieve adviezen gegeven of goedkeuring aan bestuursbesluiten onthouden. Wel zijn voorgenomen besluiten op onderdelen aangepast naar aanleiding van de gevoerde dialoog.

Thema's

Onderstaand worden de belangrijkste thema's benoemd waar het belanghebbendenorgaan, los van de gevraagde adviezen en goedkeuring, in 2024 aandacht aan heeft besteed.

Overgang naar het nieuwe pensioenstelsel

Met de invoering van de Wet toekomst pensioenen is de weg vrijgemaakt voor een overgang naar een pensioenstelsel waarin de pensioenregeling beter afgestemd kan worden op de wensen en behoeften van onze deelnemers en gepensioneerden. We zijn ervan overtuigd dat een vlotte overgang naar het nieuwe stelsel in het belang is van alle deelnemers en gepensioneerden. Nadat we in 2023 een aanzet gegeven hebben voor de beoogde transitie naar het nieuwe stelsel, hebben de sociale partners binnen Randstad Groep Nederland in 2024 het stokje overgenomen. De werkgever, vakbonden en ondernemingsraad hebben eind 2024 het transitieplan afgerond dat voorziet in de overgang naar een flexibele premiereregeling met risicodelingsreserve in het nieuwe pensioenstelsel. Een belangrijke ondersteuning voor dat traject is verkregen in de vorm van de toezegging van een financiële dotatie van Stichting Randstad Optiefonds bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Helaas hebben we begin 2025 moeten vernemen dat HNPF de beoogde transitiedatum van 1 januari 2026 niet kan realiseren. We beseffen dat er nog veel werk verzet moet worden om de beoogde transitie per 1 januari 2027 te kunnen realiseren. Ook moeten er door HNPF nog belangrijke keuzes worden gemaakt ten aanzien van de systeemtechnische uitvoering van de flexibele premiereregeling. Het belanghebbendenorgaan zal in 2025 de voortgang van deze trajecten zorgvuldig monitoren.

Vorbereidingen op overgang naar nieuwe pensioenregeling

De beoogde overgang naar de flexibele premiereregeling werpt op meerdere manieren zijn schaduw vooruit. Zo heeft het belanghebbendenorgaan in november 2024 goedkeuring gegeven aan een wijziging van het strategische beleggingsbeleid met als doel om de rentegevoeligheid in de aanloop naar de transitie beter te beheersen. Ook andere aspecten van de nieuwe regeling, zoals de vaststelling van de risicohouding en de overgang naar een leeftijdsafhankelijk beleggingsbeleid, hebben in 2024 aandacht gekregen. Dit traject zal, met de nadere concretisering van de nieuwe regeling, in 2025 gecontinueerd worden.

Communicatie

Het betrekken van de gewezen deelnemers bij het wel en wee van een gesloten pensioenregeling is een forse opgave. In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan in samenwerking met de specialisten van HNPF een aanpak ontwikkeld om de doelgroep beter te kunnen benaderen. We zijn erin geslaagd om meer e-mailadressen van deelnemers te krijgen, waardoor we makkelijker kunnen communiceren. We hebben een nieuwe communicatie-aanpak opgezet die (met beperkte middelen) aansluit bij de beleving van onze belanghebbenden. We willen dit beleid de komende jaren verder uitbouwen om iedereen optimaal te betrekken bij de overgang naar de nieuwe pensioenregeling.

Divergeren en convergeren

Vanaf de oprichting van Pensioenkring Randstad Groep in 2020 was duidelijk dat het zelfstandig bestaan van de kring eindig zou zijn en dat een samenvoeging met een andere kring of kringen noodzakelijk is om de pensioenuitvoering op efficiënte wijze langdurig voort te kunnen zetten. De wens van HNPF om te 'convergeren' past uitstekend in die ontwikkeling en de overgang naar de Wet toekomst pensioenen maakt een samenvoeging van kringen een stuk eenvoudiger en logischer. Het belanghebbendenorgaan is daarbij wel van mening dat de voordelen van convergeren inzichtelijk gemaakt moeten kunnen worden voor alle belanghebbenden. In 2024 is convergeren een terugkerend onderwerp geweest tijdens de vergaderingen, maar is het bestuur er nog niet in geslaagd om de voordelen voor onze deelnemers en gepensioneerden duidelijk te maken. Met de beoogde overgang naar het nieuwe stelsel in aankomst hopen we in 2025 een duidelijker beeld te krijgen van de mogelijkheden en voordelen die een samenvoeging kan bieden.

Aanbevelingen en oordeel

Aanbevelingen

Gegeven de ontwikkelingen binnen het pensioenfonds en actuele ontwikkelingen ten aanzien van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel doet het belanghebbendenorgaan de volgende aanbevelingen aan het bestuur:

- Betrek de deelnemers en gepensioneerden bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel door een actieve communicatie en doelgroepgerichte benadering. Gebruik de periode tot de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel door onze deelnemers op de hoogte te houden en te betrekken bij de komende veranderingen en de gevolgen die deze voor hun pensioen hebben. Communiceer ook als er minder te melden valt, om de aandacht vast te houden en in te spelen op actuele ontwikkelingen.
- Zorg voor een tijdige en planmatige aanpak van het implementatietraject die de realisatie van de beoogde transitiedatum van 1 januari 2027 mogelijk maakt. Maak voldoende mensen en middelen vrij om dit proces te realiseren en escaleer tijdig wanneer de planning in gevaar dreigt te komen.
- Maak een toekomstbestendige keuze ten aanzien van de administratie van de nieuwe pensioenregelingen, waarbij het belang van een gedegen en robuuste uitvoering centraal staat.
- Maak duidelijk inzichtelijk welke voordelen er voor de kringen en de belanghebbenden te bereiken zijn met het samenvoegen ('convergeren') van de verschillende pensioenkringen, in samenhang met de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

Oordeel

Het belanghebbendenorgaan concludeert op basis van het jaarverslag en de informatie die gedurende het jaar door het bestuur verstrekt zijn dat het bestuur in 2024 op zorgvuldige wijze uitvoering heeft gegeven aan de bestuurlijke taken, de realisatie van de doelstellingen van het pensioenfonds en de gemaakte beleidskeuzes. Wij spreken onze waardering uit voor de wijze waarop het bestuur gedurende het verslagjaar is omgegaan met de verschillende ontwikkelingen binnen en buiten het fonds.

Wij zijn van mening dat het jaarverslag 2024 een adequate verantwoording biedt over het gevoerde beleid en de door het bestuur genomen besluiten inzake Pensioenkring Randstad Groep. Dankzij een constructieve samenwerking met het bestuur en de raad van toezicht en een adequate ondersteuning vanuit het bestuursbureau heeft het belanghebbendenorgaan de werkzaamheden goed kunnen uitvoeren en het hoopt dit in de komende jaren op deze wijze voort te zetten. De hierboven genoemde aandachtspunten en de gedane aanbevelingen vinden wij daarbij van groot belang. Wij zien met vertrouwen uit naar een goede voortzetting van de samenwerking in de komende jaren.

Diemen, 21 mei 2025

Jan Hendrik Ockels
Raimond Schikhof
Simone Nijsen
Robert te Riet
Peter Feld
Albert Beutick

Reactie van het bestuur

Op 21 mei 2025 hebben wij met het belanghebbendenorgaan gesproken over het oordeel over 2024. Wij danken de leden van het belanghebbendenorgaan voor het open gesprek dat wij steeds met hen kunnen voeren en voor het positieve oordeel.

Met het belanghebbendenorgaan hebben wij in 2024 gesproken over het nieuwe pensioenstelsel en de transitie van deze besloten kring. Met elkaar hebben we de doelstelling om met ingang van 1 januari 2027 over te gaan naar een flexibele regeling met risicodelingsreserve. Met het belanghebbendenorgaan zijn we in gesprek over deze transitie en over de administratieve uitvoering van de nieuwe regeling. In het overleg van 21 mei 2025 hebben we geconstateerd

dat de aanbevelingen vanuit het belanghebbendenorgaan ook de aandachtspunten zijn van Raad van Toezicht en bestuur. Graag continueren we onze gesprekken hierover met het belanghebbendenorgaan.

Wij danken het belanghebbendenorgaan voor de inzet en prettige samenwerking en zien ernaar uit deze in de toekomst op dezelfde wijze voort te zetten.

Bestuursverslag Pensioenkring Roba

Algemene informatie

De doelstelling van Het Nederlandse Pensioenfonds is het verzorgen van pensioenen voor deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. Per 1 januari 2023 zijn de opgebouwde aanspraken van de inmiddels geliquideerde Stichting Roba Pensioenfonds door middel van een collectieve waardeoverdracht ingebracht in de nieuw ingerichte besloten Pensioenkring Roba. Ook de opbouw van nieuwe pensioenaanspraken voor de werknemers in dienst van de aangesloten Nederlandse werkgevers die behoren tot de Roba Groep is ondergebracht in Pensioenkring Roba.

Alle in dit hoofdstuk genoemde bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Belanghebbendenorgaan

De belanghebbendenorganen van al onze kringen bestaan uit vertegenwoordigers van deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers. Het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Roba is sinds medio 2023 samengesteld uit twee vertegenwoordigers namens de werkgever, twee vertegenwoordigers namens de werknemers en één vertegenwoordiger namens pensioengerechtigden.

Samenstelling belanghebbendenorgaan Pensioenkring Roba op 31 december 2024

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Marieke Henneman	lid namens deelnemers	1 ^e	1-1-2027	1980	v
Ron Nouwen	lid namens pensioengerechtigden	1 ^e	1-1-2027	1961	m
Naomi Sapir	voorzitter en lid namens werkgevers	1 ^e	1-1-2026	1984	v
Hanka Spek	lid namens deelnemers	1 ^e	1-1-2026	1977	v
Rutger van Unen	lid namens werkgevers	1 ^e	1-1-2025	1983	m

In september 2023 heeft het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Roba een rooster van aftreden vastgesteld zodat voorkomen wordt dat op een zeker moment alle leden van het belanghebbendenorgaan tegelijk aftreden. Dit leidt ertoe dat meerdere leden een eerste termijn hebben die korter is dan de gebruikelijke vier jaar. Per 1 januari 2025 is Rutger van Unen herbenoemd als lid namens de werkgever.

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan vijf keer zelfstandig vergaderd, vijf keer met het bestuur en één keer met de raad van toezicht. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan deelgenomen aan een kennissessie van het pensioenfonds en heeft het een interne zelfevaluatie uitgevoerd.

Pensioenparagraaf

Kenmerken regeling

In Pensioenkring Roba voeren we de pensioenregelingen uit voor de werknemers in dienst van de werkgevers die behoren tot de Roba Groep. De wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) verplichtingen zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

Het Pensioenreglement Eindloon van Pensioenkring Roba is van toepassing op Roba Holding BV, Roba Metals BV en KBM Affilips BV. Deelnemer in deze pensioenregeling zijn alle werknemers die op basis van een arbeidsovereenkomst minimaal twee maanden in dienst zijn van de werkgever en die de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt. Het Pensioenreglement Middelloon van Pensioenkring Roba is van toepassing op KBM Master Alloys BV. Deelnemer in

deze pensioenregeling zijn alle werknemers die op basis van een arbeidsovereenkomst minimaal twee maanden in dienst zijn van de werkgever en die de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt.

Hieronder geven we een korte samenvatting van de regeling in 2024, waarin de belangrijkste kenmerken worden genoemd. Voor de precieze inhoud van de pensioenregeling verwijzen we naar het pensioenreglement.

Belangrijkste kenmerken pensioenregelingen Pensioenkring Roba in 2024

Pensioenreglement Eindloon	Invulling
Type regeling	Eindloonregeling op basis van dienstjaren.
Pensioenrichtdatum	68 jaar
Dienstjaren	De voor de pensioenberekening in aanmerking te nemen jaren doorgebracht in dienst van de werkgever, alsmede eventuele toegekende deelnemingsjaren uit hoofde van waardeoverdracht.
Pensioengevend salaris (fulltime)	Het vaste in Nederland verdiende brutomaandsalaris maal twaalf vermeerderd met de vakantietoeslag en de 13e maand zoals schriftelijk tussen de werkgever en de deelnemer is overeengekomen, daaronder niet begrepen overige toeslagen, gratificaties, tantièmes, etc. Het maximale jaarsalaris bedraagt per 1 januari 2024 € 137.800,-. Dit wettelijk maximum wordt jaarlijks aangepast.
Franchise	Per 1 januari 2024 € 20.434,-. De franchise kan jaarlijks per 1 januari worden aangepast op basis van de algemene ontwikkeling van de AOW.
Pensioengrondslag (basis, fulltime)	Het bedrag gelijk aan het vaste (fulltime) jaarsalaris van de deelnemer, verminderd met de franchise.
Ouderdomspensioen	Het jaarlijkse ouderdomspensioen bedraagt, bij onafgebroken dienstverband tot de pensioeningangsdatum, per dienstjaar 1,65% van de voor de deelnemer laatstelijk vastgestelde pensioengrondslag.
Partnerpensioen	Het jaarlijkse partnerpensioen bedraagt 70% van het behaalbare ouderdomspensioen.
Tijdelijk partnerpensioen	Het jaarlijkse tijdelijke partnerpensioen bedraagt 30% van het behaalbare ouderdomspensioen en wordt uitgekeerd tot de AOW-leeftijd van de partner dan wel de eerdere datum van overlijden.
Wezenpensioen	Het wezenpensioen bedraagt 14% van het behaalbare ouderdomspensioen en wordt verdubbeld met ingang van de eerste dag van de maand waarin het kind ouderloos wordt.
Toeslagverlening	Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken van slapers en pensioengerechtigden wordt jaarlijks een voorwaardelijke toeslag verleend van maximaal de door het CBS vastgestelde CPI-prijsindex, afgeleid. Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	De premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid volgens zes klassen: 80% - 100%: 100% 65% - 80%: 72,5% 55% - 65%: 60% 45% - 55%: 50% 35% - 45%: 40% minder dan 35%: 0%

Pensioenreglement Middelloon	Invulling
Type regeling	Middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagverlening
Pensioenrichtdatum	68 jaar
Pensioengevend salaris (fulltime)	Het vaste jaarsalaris van de actieve deelnemer vermeerderd met vakantietoeslag, de met de werkgever schriftelijk overeengekomen vaste jaarlijkse uitkeringen, alsmede een percentage van het vaste jaarsalaris dat de actieve deelnemer als oververdiensite in de zin van de cao ontvangt. Per 1 januari 2024 is het jaarsalaris gemaximeerd op € 89.382,-. De salarissgrens wordt jaarlijks per 1 januari aangepast met de voor dat jaar geldende loonindex Techniek. Als de franchise in dat jaar wordt verlaagd, dan wordt de salarissgrens verminderd met het bedrag van de franchiseverlaging.
Franchise	Per 1 januari 2024 € 17.545,-. De franchise wordt jaarlijks gelijkgesteld aan de franchise in de pensioenregeling van PME.
Pensioengrondslag (basis, fulltime)	Het bedrag gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met de franchise.
Ouderdomspensioen	Tijdens het deelnemerschap wordt jaarlijks 1,815% van de pensioengrondslag in dat betreffende jaar opgebouwd.
Partnerpensioen	Het jaarlijkse partnerpensioen bedraagt 70% van het bereikbare ouderdomspensioen. Met ingang van 2015 is dit gesplitst in 50% op opbouwbasis en 20% op risicobasis.
Wezenpensioen	Het wezenpensioen bedraagt 14% van het behaaltbare ouderdomspensioen en wordt verdubbeld met ingang van de eerste dag van de maand waarin het kind ouderloos wordt.
Toeslagverlening	Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks een voorwaardelijke toeslag verleend van maximaal de door het CBS vastgestelde CPI-prijsindex, afgeleid. Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	De premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is volgens de volgende tabel afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid: 80% - 100%: 100% 65% - 80%: 50,75% 55% - 65%: 42% 45% - 55%: 35% 35% - 45%: 28% minder dan 35%: 0%

Premiebeleid

Voor de financiering van de pensioentoezegging wordt premie geheven. We stellen jaarlijks de premie vast die de aangesloten werkgevers zijn verschuldigd om de beoogde pensioenopbouw te realiseren c.q. om aan de pensioenverplichtingen te voldoen.

Kostendeekkende premie

De zuivere kostendeekkende premie bestaat uit de volgende elementen:

- de actuariel benodigde premie voor de inkoop van de onvoorwaardelijke onderdelen uit het pensioenreglement, bestaande uit:
 - de jaarlijkse opbouw van ouderdoms- en partnerpensioen (coming service);
 - een opslag van 5% over de coming service als risicopremie voor de dekking van premievrijstelling na arbeidsongeschiktheid;

3. de backserviceverhoging per 1 januari van het boekjaar van ouderdoms- en partnerpensioen in de eindloonregeling;
4. de risicopremie voor het partner- en wezenpensioen, die gelijk is aan de over het boekjaar berekende premie voor de dekking van de bij de elipsLife herverzekerde risicokapitalen;
5. de toeslag per 1 januari van het boekjaar van ouderdoms- en partnerpensioen in de middelloonregeling;
2. een solvabiliteitsopslag over premieonderdeel 1, die gelijk is aan het percentage vereist eigen vermogen per 31 december van het vorige boekjaar;
3. een opslag voor de werkelijke uitvoeringskosten;
4. de actuarieel benodigde premie voor de inkoop van de voorwaardelijke toeslagen na pensionering, waarvan de toekenning afhankelijk is van de financiële positie van het pensioenfonds op het moment van toekenning. Dit onderdeel is voor de zuivere kostendeekkende premie nihil.

Gedempte kostendeekkende premie

De gedempte kostendeekkende premie bestaat uit dezelfde componenten als genoemd voor de zuivere kostendeekkende premie. Voor de premieonderdelen 1, 3 en 4 gaan we daarbij uit van een verwachte rendementscurve die gebaseerd is op wettelijk toegestane maximale parameters. In de premie maken we gebruik van de maximale toegestane parameters. Hierbij wordt, conform de wettelijke voorwaarde, het rendement voor de vastrentende beleggingen voor een periode van vijf jaar vastgezet op basis van de actuele marktrente bij aanvang van deze periode. Voor de jaren 2024 tot en met 2028 is voor het rendement op vastrentende beleggingen de rentetermijnstructuur van 30 september 2023 gehanteerd.

Feitelijke premie

Wij brengen jaarlijks bij de werkgever een feitelijke premie in rekening die gelijk is aan de gedempte kostendeekkende premie, eventueel verminderd met een korting of vermeerderd met een opslag. Jaarlijks stellen we bij het jaarwerk de premie definitief vast. De definitieve feitelijke premie wordt vastgesteld op basis van dezelfde grondslagen als hierboven vermeld bij de gedempte kostendeekkende premie, met als verschil dat rekening wordt gehouden met de mutaties gedurende het jaar. De leeftijd wordt per 1 januari van het boekjaar bepaald.

Premiekorting 2024

Gezien de hoge dekkingsgraad van Pensioenkring Roba en het gegeven dat er in de kring geen toeslagachterstanden zijn, hebben we de mogelijkheden van een premiekorting onderzocht. We hebben besloten om in 2024 aan de werkgever een premiekorting te verlenen ter grootte van:

1. de toeslagkoopsom voor de toeslag van 3,26% per 1 januari 2024 voor actieve middelloners; en
2. het deel van de backservicekoopsom voor 2023 dat overeenkomt met een toeslag van 3,26% (gemaximeerd op de totale backservicekoopsom).

Het argument voor deze berekening van de premiekorting is dat voor alle deelnemers in Pensioenkring Roba een toeslag van 3,26% gefinancierd wordt vanuit het vermogen van de kring. Bij het toeslagbesluit is vastgesteld dat het vermogen van Pensioenkring Roba hiervoor toereikend is aangezien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de TBI-grens. De premiekorting is ook vanuit evenwichtigheid goed uit te leggen. De (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden hebben in het verleden alle toeslagen toegekend gekregen en er zijn geen kortingen op de pensioenaanspraken en -rechten geweest. Dat betekent dat er in de kring geen achterstanden zijn. Door de hoge dekkingsgraad zal er op het transitiemoment naar de Wtp bij de verdeling van het vermogen naar verwachting veel uitgedeeld worden aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Wij vinden het daarom evenwichtig om nu aan de werkgever een premiekorting te verlenen.

Aanpassing premiebeleid 2024

Voor Pensioenkring Roba maken we in de gedempte kostendeekkende premie gebruik van demping op basis van verwacht rendement. Dit verwacht rendement is opgebouwd uit een rendement op zakelijke waarden en een rendement op vastrentende waarden. Voor het rendement op vastrentende waarden gingen we uit van de rentetermijnstructuur (hierna: RTS) die is vastgekleit op 31 augustus 2020. De RTS staat in principe voor een periode van vijf jaar vast. Het rendement op zakelijke waarden wordt bepaald op basis van de beleggingsmix van Pensioenkring Roba en de maximale rendementen zoals vastgesteld door de Commissie Parameters. Het rendement op zakelijke waarden is variabel en kan niet worden vastgekleit voor een vergelijkbare periode. De Commissie

Parameters heeft de maximale rendementen op zakelijke waarden naar beneden bijgesteld, waardoor de gedempte kostendekkende premie vanaf 2024 zou gaan stijgen. Vanwege de aangepaste rendementen voor zakelijke waarden werd eenmalig toegestaan om de RTS in 2023 opnieuw vast te klikken. De opnieuw vastgeklikte RTS geldt voor de premiestelling in 2024 tot en met 2028, en uiterlijk tot aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Het belanghebbendenorgaan heeft goedkeuring gegeven aan het besluit over het opnieuw vastzetten van de RTS per 30 september 2023.

Door het opnieuw vastklikken van de rente zou de feitelijke premie op basis van de cijfers omlaag kunnen. De wetgever heeft echter aangegeven dat het niet is toegestaan om de feitelijke premie te verlagen als gevolg van het tussentijds vastklikken van de RTS. Daarom hebben we besloten om de feitelijke premie in 2024 vast te zetten op het niveau van 2023.

Toeslagbeleid

Binnen Pensioenkring Roba bestaat de mogelijkheid de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden jaarlijks per 1 januari te verhogen overeenkomstig hetgeen daarover in de pensioenregeling is afgesproken en op basis van de beleidsdekkingsgraad ultimo het voorgaande jaar. Toeslagverlening binnen Pensioenkring Roba is in beginsel voorwaardelijk. De jaarlijkse toeslagverlening is maximaal gelijk aan de stijging van het consumenten prijsindexcijfer (CPI), reeks alle bestedingen, afgeleid berekend over de maand juli van het laatst verstreken kalenderjaar ten opzichte van de maand juli van het daaraan voorafgaande jaar.

De pensioenaanspraken van de actieve deelnemers in de eindloonregeling kennen geen toeslagverlening, maar komen in aanmerking voor backserviceverhogingen.

Voor een toelichting op de toeslagverlening per 1 januari 2025 verwijzen we naar de paragraaf Toeslagverlening in het hoofdstuk Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad.

Wijzigingen reglementen en uitvoeringsovereenkomst

Per 1 januari 2024 zijn in de pensioenreglementen van Pensioenkring Roba de jaarlijkse bedragen aangepast. Daarnaast is de toetredingsleeftijd verlaagd naar 18 jaar. Ook zijn de flexibiliseringsfactoren opnieuw vastgesteld. Per 1 januari 2025 zijn in de pensioenreglementen van Pensioenkring Roba de jaarlijkse bedragen aangepast en zijn de grondslagen voor flexibiliseringsfactoren aangepast.

Deelnemersonderzoek risicobereidheid

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we in het voorjaar van 2024 een onderzoek naar risico en pensioen uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. 170 mensen deden mee aan het onderzoek. Dat is meer dan 25% van alle deelnemers en gepensioneerden. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld met sociale partners en besproken met het belanghebbendenorgaan. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers. Dat is onderdeel van de uitwerking van de solidaire premieregeling.

Weerstandsvermogen

Het weerstandvermogen voor Pensioenkring Roba bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit is het vermogen dat wij moeten aanhouden om bedrijfsrisico's te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Pensioenkring Roba en het telt ook niet mee in de balans van Pensioenkring Roba. Periodiek toetsen we of door wijziging van het pensioenvermogen een overschot of tekort voor Pensioenkring Roba ontstaat. Hierna vindt eventueel aanzuivering van het saldo plaats.

Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad

Financiële positie

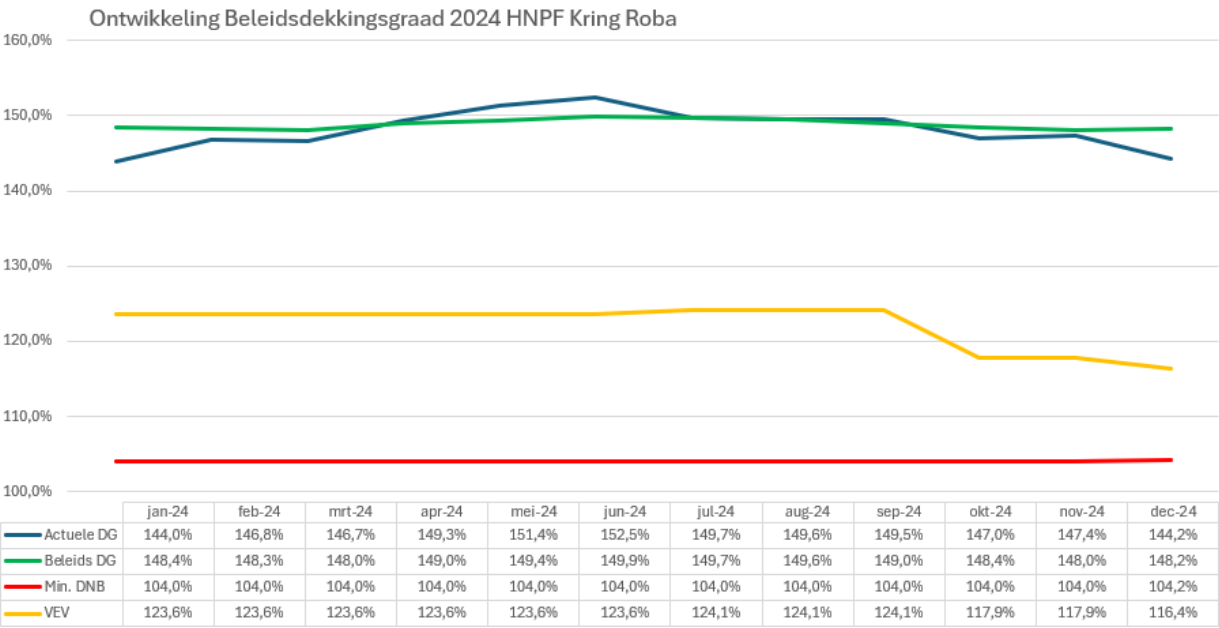
De beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Roba steeg gedurende 2024 van 148,1% naar 148,2%. De actuele dekkingsgraad op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur (de 'toezichtscurve') is in 2024 gestegen naar 144,2%. Dit is 1,9 procentpunt hoger dan primo 2023. Dat komt vooral door de toegekende toeslag, de gedaalde rente en de positieve beleggingsresultaten. Het behaalde rendement (inclusief renteafdekking) leidde tot een forse stijging van de dekkingsgraad, die het negatieve effect van de rentedaling meer dan teniet deed.

Samenvatting ontwikkeling financiële positie Pensioenkring Roba in 2024

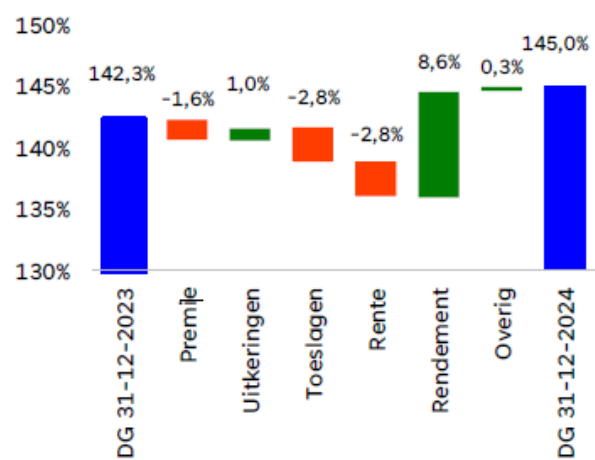
Omschrijving	Pensioen- vermogen	Technische voorziening	Dekkingsgraad
Stand 1 januari	190.100	133.637	142,3%
Premiebijdragen (regulier)	3.188	4.603	-2,4%
Uitkeringen	-3.506	-3.508	1,0%
Toeslagverlening	-	2.748	-2,8%
Aanpassing RTS	-	2.879	-2,8%
Beleggingsresultaten	18.833	4.629	8,7%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-781	-884	0,2%
Stand 31 december	207.834	144.104	144,2%

In bovenstaand overzicht wordt bij de beleggingsresultaten in het verloop van het pensioenvermogen het behaalde rendement op beleggingen verantwoord. Bij het verloop van de technische voorziening staat de rentetoevoeging aan de technische voorziening op basis van de eenjaarsrente zoals vastgesteld door De Nederlandsche Bank in de RTS van 31 december 2023.

Grafische weergave verloop dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad



Ontwikkeling dekkingsgraad



De technische voorzieningen worden berekend op basis van de RTS. Dit komt overeen met contantmaking op basis van een gemiddelde rekenrente van 2,12%.

De actuele dekkingsgraad wordt berekend als de som van de technische voorzieningen en de reserves, gedeeld door de technische voorzieningen. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdend gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden.

Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen
Pensioenkring Roba heeft geen reservetekort. Het vereist eigen vermogen is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille. De vereiste dekkingsgraad is bepaald op 116,4% (2023: 123,6%). Indien het vereist eigen vermogen bepaald werd op basis van de actuele portefeuille dan zou dit uitkomen op 118,5% (2023: 123,5%).

Het minimaal vereist eigen vermogen wordt vastgesteld op basis van de regels zoals vastgelegd in artikel 11 van het Besluit FTK pensioenfondsen. Ultimo 2024 is de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,2% (2023: 104,2%).

Ontwikkeling dekkingsgraad

Omschrijving	
Stand 1 januari	142,3%
Premiebijdragen (regulier)	-2,4%
Uitkeringen	1,0%
Toeslagverlening	-2,8%
Aanpassing RTS	-2,8%
Beleggingsresultaten	8,7%
Overige oorzaken en kruiseffecten	0,2%
Stand 31 december	144,2%

In Pensioenkring Roba was eind 2023 geen sprake van een reservetekort. We hebben daarom voor deze kring in 2024 geen herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank. Ook eind 2024 is er geen sprake van een reservetekort en hoeft er geen herstelplan te worden opgesteld.

In 2024 is de dekkingsgraad is gestegen van 142,3% naar 144,2%.

De premie heeft een negatieve impact gehad op de dekkingsgraad. Het verlies ontstaat doordat we gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om de feitelijke premie te dempen.

De impact van de uitkeringen op de dekkingsgraad is positief.

De toeslag per 1 januari 2025 ad 2,71% is per 31 december 2024 verwerkt. Hierdoor is de dekkingsgraad gedaald.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een daling van de dekkingsgraad. Bij de bepaling van de dekkingsgraad is uitgegaan van de rentetermijnstructuur aan het einde van het boekjaar. Deze is lager dan de rentetermijnstructuur aan het begin van het jaar.

Het rendement op beleggingen heeft positief bijgedragen aan de dekkingsgraad. Dit wordt verklaard door de gedaalde rente en gestegen aandelenkoersen in 2024. De gedaalde rente heeft een positief effect gehad op de waarde van de vastrentende waarden.

Het effect bij overige oorzaken en kruiseffecten wordt voornamelijk veroorzaakt door een wijziging van de prognosetafel en de ervaringssterfte. Ook zijn er kruiseffecten tussen enkele componenten. Deze kruiseffecten worden veroorzaakt door de gehanteerde berekeningsmethodiek die is voorgeschreven door De Nederlandsche Bank.

Toeslagverlening

We hebben besloten om binnen Pensioenkring Roba per 1 januari 2025 een toeslag toe te kennen van 2,71%, gelijk aan de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen, over juli 2024 ten opzichte van juli 2023. Dit was de maximaal toe te kennen toeslag, zodat geen sprake is van een gemiste toeslag.

Het toeslagbesluit is conform het reguliere beleid. Onder het FTK geldt dat de toe te kennen toeslag toekomstbestendig moet zijn en dat toeslag (gedeeltelijk) is toegestaan vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% en volledig vanaf de TBI-grens. Hieraan wordt voldaan. De toeslag wordt toegekend aan de deelnemers in de middelloonregeling, slapers en gepensioneerden. De pensioenaanspraken van de actieve deelnemers in de eindloonregeling kennen geen toeslagverlening, maar komen in aanmerking voor backserviceverhogingen.

Inhaaltoeslag

Het is mogelijk dat in enig jaar de toeslag niet volledig wordt toegekend. Dit kan in een later stadium hersteld worden door middel van een inhaaltoeslag, eveneens per 1 januari. Binnen Pensioenkring Roba zijn alle toeslagen in het verleden toegekend. Er is geen sprake van achterstanden.

Actuariële paragraaf

Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premies is opgenomen in onderstaande tabel. Voor verdere details verwijzen we naar de toelichting op de premiebaten in de jaarrekening.

Kwantificering feitelijke, gedempte en kostendekkende premie over 2024

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	4.318	2.391	2.391
Risicopremie overlijden	135	136	136
Risicopremie arbeidsongeschiktheid	150	84	84
Totale koopsom	4.603	2.611	2.611
Kostenopslag pensioenbeheer	446	446	446
Opslag voorwaardelijke opbouw	-	-	-
Opslag instandhouding VEV	992	562	562
Premieopslag	-	541	541
Totale premie	6.041	4.160	4.160
Premiecorrectie voorgaande jaren	-	-	-526
Totaal premiebijdragen	6.041	4.160	3.634

De feitelijke premie is in 2024 gelijk aan de gedempte kostendekkende premie.

Analyse van het resultaat

In 2024 is een resultaat behaald van € 7.266 duizend. In de hieronder opgenomen actuariële analyse geven we inzicht in de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid.

Resultatenbronnen

Omschrijving	2024	2023
Beleggingen en rekenrente	11.325	10.072
Premies	-1.415	-250
Waardeoverdachten	10	50.163
Kosten	-	-
Uitkeringen	2	-8
Kanssystemen	-652	-515
Toeslagverlening/korting	-2.748	-3.040
Incidentele mutaties TV	-	-
Wijziging Grondslagen	1.278	-
Overige mutaties technische voorzieningen	-	-
Andere oorzaken	-534	41
Resultaat	7.266	56.463

Het resultaat op beleggingen en rekenrente is vanwege de grote materialiteit in de onderliggende resultaten hierna nader uitgesplitst.

Resultaat beleggingen/rekenrente

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	18.833	18.152
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-4.629	-3.992
Wijziging marktrente	-2.879	-4.088
Totaal beleggingen en rekenrente	11.325	10.072

De voornaamste oorzaken van het resultaat in 2024 zijn:

- **Beleggingen/rekenrente**
De wijziging van de nominale rekenrente droeg € 2.879 duizend negatief bij aan het resultaat. Daarnaast zijn de technische voorzieningen toegenomen met € 4.629 duizend als gevolg van de technisch benodigde rente (op basis van 3,439% eenjaarsrente per 31 december 2023). De beleggingsopbrengsten leidden tot een winst van € 18.833 duizend. Per saldo is het resultaat op beleggingen/rekenrente € 11.325 duizend positief.
- **Premies**
Over 2024 is het resultaat op premies € 1.415 duizend negatief. Het resultaat op premies is het verschil tussen enerzijds de feitelijk ontvangen premie die beschikbaar is voor pensioenopbouw en anderzijds de actuariel benodigde premie (zuivere rente) voor pensioenopbouw en risicodekking van het partner- en wezenpensioen. Het verlies ontstaat doordat gebruikt wordt gemaakt van de mogelijkheid om de feitelijke premie te dempen. Daarnaast heeft het bestuur besloten om de premie over voorgaande jaren te corrigeren.
- **Kanssystemen**
Het resultaat op kanssystemen bestaat uit een negatief resultaat van € 69 duizend op arbeidsongeschiktheid, een negatief resultaat van € 447 duizend op overlijden en een negatief resultaat van € 136 duizend op herverzekering.
- **Toeslagverlening**
Per 1 januari 2025 is een toeslag toegekend van 2,71%. Aangezien het besluit daarover al in 2024 is genomen, is deze toeslag verwerkt in de dekkingsgraad per eind 2024. Hierdoor is de voorziening met € 2.744 duizend toegenomen. Daarnaast heeft een negatieve correctie plaatsgevonden op de verleende toeslag van 1 januari 2024 van € 4 duizend, waardoor het totale verlies op toeslagverlening gelijk is aan € 2.748 duizend.
- **Wijziging grondslagen**
De wijzigingen van de overlevingstafel heeft geresulteerd in een daling van de voorziening met € 217 duizend. De aanpassing van de ervaringssterfte leidde tot een daling van de voorziening met € 1.590 duizend en een aanpassing in de reservering voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid resulteerde in een stijging van de voorziening met € 529 duizend. Per saldo komt het resultaat van de wijziging grondslagen uit op een positief resultaat ad € 1.278 duizend.
- **Andere oorzaken**
In boekjaar 2024 was sprake van een winst op flexibiliseringsmutaties van € 17 duizend. Dit zijn de mutaties die betrekking hebben op pensionering en uitruil. Op overige mutaties is een negatief resultaat behaald van € 55 duizend. Het saldo van overige baten en lasten is gelijk aan € 496 duizend negatief. Per saldo leidt dit tot een negatief resultaat bij andere oorzaken van € 534 duizend.

Grondslagen

We hebben in 2024 de volgende aanpassingen gedaan in de actuariële grondslagen die gehanteerd worden in de berekening van de technische voorziening van Pensioenkring Roba:

- **Overlevingstafel**
In 2024 hebben we besloten om over te stappen naar de meest recente algemene overlevingstafel zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap. Dit is Prognosetafel AG2024 die in 2024 is gepubliceerd. Met het toepassen van Prognosetafel AG2024 hanteren we de meest recente inzichten over de Nederlandse bevolkingssterfte en wordt rekening gehouden met een voorzienbare trend in de overlevingskansen.
- **Ervaringssterfte**
We hebben besloten om de ervaringssterfte te wijzigen van Sprenkels Opleidingsmodel 2018 naar het Sprenkels Inkomensmodel 2024.

- **Reservering voor PVI**
Conform het reglement stijgt de pensioengrondslag van arbeidsongeschikten binnen de middelloonregeling jaarlijks onvoorwaardelijk met de loonontwikkeling volgens de Loonindex Metalektro. Er werd met deze stijging geen rekening gehouden bij de reservering voor vrijgestelde pensioenopbouw. We hebben besloten om hier wel een reserve voor aan te houden en deze te baseren op het ingroeipad dat volgt uit de meest recente cijfers van het Centraal Planbureau.
- **Niet opgehaald pensioen**
Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert, wordt een voorziening aangehouden. Deze voorziening is gelijk aan alle daadwerkelijk niet opgevraagde pensioenuitkeringen, waarbij een maximale termijn van 10 jaar wordt gehanteerd. We hebben besloten om deze periode te verkorten naar een maximale termijn van 5 jaar.

Oordeel certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft geconcludeerd dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld. Hij constateert dat het eigen vermogen van Pensioenkring Roba hoger is dan het wettelijk vereist eigen vermogen. In zijn verklaring geeft hij aan dat wordt voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De vermogenspositie is naar zijn mening voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen hoger is dan het vereist eigen vermogen. Daarbij merkt hij op dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen toereikend zijn. De verklaring van de certificerend actuaris is opgenomen in de Actuariële verklaring Pensioenkring Roba.

Vermogensbeheer

Beleggingsbeleid Pensioenkring Roba

Bij de invulling van de beleggingsportefeuille voeren we een kwalitatief hoogwaardig beleggingsbeleid. We zorgen voor een goede spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en debiteuren. Bij de afdekking van rente- en valutarisico, alsook bij specifieke beleggingscategorieën, vormen beleggingsrichtlijnen het uitgangspunt voor het te voeren beleggingsbeleid. Het MVB-beleid is daar een belangrijk onderdeel van. Deze beleggingsrichtlijnen zijn leidend bij het selecteren en monitoren van operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen.

Rond de jaarwisseling van 2023/2024 hebben we voor Pensioenkring Roba een nieuwe ALM-studie uitgevoerd. De strategische wijzigingen die daaruit voortkwamen, zijn in 2024 goedgekeurd door het belanghebbendenorgaan en geïmplementeerd. De belangrijkste wijzigingen waren de verhoging van de rente- en de valuta-afdekking. Een nadere toelichting daarop geven we in de paragraaf Portefeuilleposities en rendementen. Op hoofdlijnen bestond het strategisch beleggingsbeleid ultimo 2024 uit een vermogensverdeling met 60% vastrentende waarden en 40% zakelijke waarden, in combinatie met 100% afdekking van het renterisico en 75% afdekking van het valutarisico op de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

Ontwikkelingen op de financiële markten

Terugblik economie en financiële markten 2024

2024 was een sterk jaar op de financiële markten. Economische groei zorgde voor een positieve verrassing en centrale banken verlaagden de beleidsrentes. Aandelen presteerden in 2024 over het algemeen beter dan obligatiecategorieën.

De economie bleef in 2024 vrij sterk, vooral in de VS. In het eerste kwartaal verdreven goede economische data de zorgen over een recessie. Tegelijkertijd was de inflatie in het begin van het jaar nog dermate hoog dat er zorgen waren of centrale banken de rentes tijdig zouden kunnen verlagen. Waar de economie in de VS haar kracht behield, ondanks tijdelijke zorgen over de arbeidsmarkt tijdens de zomermaanden, bewoog de Europese economie langzaam richting een trendmatig niveau. Dalende inflatie zorgde ervoor dat beleidsrenteverlagingen mogelijk werden: de ECB (in juni) en de Bank of England (in augustus) verlaagden de beleidsrente voor het eerst met 0,25% en de Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0% en de Bank of England met 0,5%, wat steun bood aan markten.

In 2024 is de swaprente gedaald, met name op de korte looptijden. Op de tweejaars looptijd was de daling circa 60 basispunten. Op de andere looptijden bedroeg de daling 15 tot 20 basispunten. In 2024 zijn de spreads op

staatsobligaties ten opzichte van de swaprente sterk opgelopen. De stijging van de spread op Franse staatsobligaties was zeer groot, maar ook bij de andere landen was er sprake van een sterke stijging van de spreads.

In Frankrijk waren er politieke uitdagingen rond de begroting en de overheidsschuld. De minderheidsregering van premier Barnier kon niet rekenen op steun en na zijn val verlaagde Moody's de rating van Frankrijk naar Aa3. De risico-opslag op Franse staatsobligaties liep uit ten opzichte van Duitsland en kwam in de buurt van die van Italië, terwijl Italië een lagere kredietrating heeft (Baa3, BBB) en een nog hogere schuldquote (ca. 140%) dan Frankrijk (ca. 110%). Desondanks was de reactie van de financiële markten gematigd. De economie van Frankrijk noch de Europese economie zat in een recessie en de ECB had de bewegingsruimte om, indien nodig, de economie en de financiële markten wat lucht te geven middels beleidsrenteverlagingen. Aan het einde van het jaar was Bayrou als opvolger van Barnier benoemd.

De Chinese economie had het in 2024 moeilijk door een combinatie van uitdagingen. Een zwakke huizenmarkt, vergrijzing van de bevolking, schulden van lokale overheden, een hoge jeugdwerkloosheid en een laag consumentenvertrouwen hadden een negatieve invloed op het groeitempo van de economie. De overheid kwam daarop in actie en kondigde in het derde kwartaal (fiscale) stimuleringsmaatregelen aan. Financiële markten reageerden initieel positief, maar later verslechterde het sentiment doordat de aangekondigde steunmaatregelen onvoldoende concreet werden.

In november kregen met name Amerikaanse aandelen een impuls door de verkiezing van Trump, die zicht gaf op mogelijke belastingverlagingen en minder regulering. Deze euforie ebde in december weg door gestegen rentes (sinds medio september), enerzijds door degelijke groei, anderzijds door de mogelijke inflatoire gevolgen van het beleid van Trump op het gebied van invoertarieven en immigratiebeperkingen. Hierdoor verwachtte men minder renteverlagingen van de Fed voor 2025 en zo sloot de tienjaarsrente in de VS, maar die ook in Duitsland en het VK, het jaar 2024 hoger af dan het begon.

Aandelen ontwikkelde markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn positiever geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Aandelen Noord-Amerika was de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologie-aandelen (de 'Magnificent Seven'). Tevens ondersteunden lagere rentes de koersen, aangezien groeiaandelen hier meer van profiteren. Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, inclusief Europa, bleven achter op Noord-Amerika, door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven, maar stegen evenzo 9% (in euro unhedged) of meer.

Aandelen opkomende markten

Hoewel aandelen in opkomende markten achterbleven bij de ontwikkelde aandelenregio's, stegen zij eveneens (met zo'n 11% in euro unhedged). Dit werd mede veroorzaakt door relatief sterke groeicijfers en Chinese stimuleringsaankondigingen in september. De aandelen in opkomende markten stegen, ondanks de zorgen over Amerikaanse invoertarieven.

Beursgenoteerd vastgoed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van deze categorie, hoewel de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het totale rendement van de wereldwijde index was positief (9% in euro unhedged), met in de VS een sterker resultaat dan in Europa.

Vastrentende waarden (investment grade en high yield)

Nadat beleidsrentes de voorgaande jaren stegen, zorgde dalende inflatie ervoor dat in 2024 beleidsrenteverlagingen mogelijk werden. In juni verlaagde de ECB de beleidsrente voor het eerst met 0,25%, gevolgd door de Bank of England in augustus met hetzelfde percentage. De Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0%, terwijl de Bank of England de rente verlaagde met 0,5%. De dalende rente was een steun voor financiële markten. De beleidsrente van Japan liet een tegenovergestelde beweging zien, met een verhoging naar 0,25% in juli door de stijgende trend in inflatie en economische groei.

Risicovolle beleggingscategorieën zoals high yield bedrijfsobligaties en staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van staatsobligaties. Bedrijfsobligaties presteerden beter door minder rentestijging voor kortere looptijden en dalende risico-opslagen. Dat laatste gaf meer steun aan risicovollere high yield bedrijfsobligaties dan aan kredietwaardigere IG-bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta

In 2024 was er sprake van een sterke appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro, met circa 6%. De dollar steeg met name in het vierde kwartaal van 2024, rondom de verkiezing van president Trump, vanwege de verwachting dat rentes in de Verenigde Staten hoger blijven dan eerder gedacht. Ook het Britse pond steeg in 2024 ten opzichte van de euro (+5%), terwijl de Japanse yen in waarde daalde ten opzichte van de euro (-4%).

Portefeuilleposities en rendementen

Voor de uitvoering van het vermogensbeheer wijzen we vermogenscategorieën toe aan de matchingportefeuille of de rendementsportefeuille. In de matchingportefeuille nemen we categorieën op die vooral meebewegen met de rente, zodat ze bijdragen aan het afdekken van het renterisico. In de rendementsportefeuille nemen we de overige categorieën op. Deze zijn vooral gericht op extra rendement bovenop de rente.

Het strategisch beleid van Pensioenkring Roba resulteert in een matchingportefeuille van 30% en een rendementsportefeuille van 70%. Aan de hand van een ALM-studie rond de jaarwisseling van 2023/2024 is nader onderzoek gedaan naar de beleggingsmix, de renteafdekking en de valuta-afdekking. De belangrijkste wijzigingen die uit de ALM-studie voortkwamen, zijn een verhoging van de rente- en de valuta-afdekking. We hebben de renteafdekking verhoogd van 45% naar 100% en de valuta-afdekking van 0% naar 75%. Daarnaast hebben we een wijziging aangebracht in de strategische aandelenallocatie ontwikkelde landen versus opkomende landen. Van een verdeling met 80% ontwikkelde landen en 20% opkomende landen bewogen we naar een verdeling met respectievelijk 90% en 10%. Die keuze was met name gebaseerd op geopolitieke risico's en een ongewenste concentratie naar China en Taiwan. De nieuwe verdeling is per eind mei 2024 doorgevoerd. Binnen aandelen ontwikkelde landen is de strategische regioverdeling ongewijzigd gebleven: 50% Noord-Amerika, 40% Europa en 10% Pacific. Tot slot is 5% van de totale portefeuille gealloceerd naar niet-beursgenoteerd vastgoed ten laste van aandelen en beursgenoteerd vastgoed. Daarmee wordt de portefeuille meer gediversificeerd. De wijzigingen in de rente- en valuta-afdekking zijn per eind augustus 2024 geïmplementeerd. Alle overige wijzigingen golden per eind januari 2025, zodat ze geen impact hebben gehad op het resultaat van 2024.

In onderstaande tabel tonen we de posities en rendementscijfers van de beleggingscategorieën binnen de portefeuille, afgezet tegen de bijbehorende benchmarks. Het totale beleggingsrendement wordt voor een deel beïnvloed door het allocatie-effect. De allocatie naar een vermogenscategorie of -portefeuille wijkt gedurende het jaar af van de doelallocatie, bijvoorbeeld als gevolg van marktbevingen. Die afwijking wordt uit praktische overwegingen binnen een bandbreedte geaccepteerd. Als over zo'n categorie die afwijkt een relatief hoog of laag rendement wordt gerealiseerd draagt dat positief of negatief bij aan het rendement. Dit komt tot uitdrukking in het totale rendement, dat daardoor kan afwijken van de gecombineerde rendementen van de beleggingscategorieën en -portefeuilles. Hoe groter de rendementsbevingen gedurende het jaar hoe groter dit allocatie-effect.

2024	Allocatie strategisch beleid (in %)	Allocatie beleid 2024 (in %)	Rendement portefeuille (in %)	Rendement benchmark (in %)
matchingportefeuille	30	30	2,4	8,9
swaps, staatsobligaties, liquiditeiten	30	30		
rendementsportefeuille	70	70	13,5	13,1
aandelen ontwikkelde landen	29,25	30	27,2	26,6
aandelen opkomende landen	3,25	5	14,5	14,7
beursgenoteerd onroerend goed	2,5	5	8,6	7,7
vastrentende waarden bedrijfsobligaties	10	10	4,6	4,6
vastrentende waarden hypothecaire leningen	12,5	12,5	5,7	5,7
vastrentende waarden hoogrentende landen	5,3	5,3	7,7	8,8
vastrentende waarden hoogrentende bedrijven	2,2	2,2	18,8	14,5
totaal	100	100	10,1	12,1

Matchingportefeuille: afdekking renterisico

Pensioenkring Roba loopt via de waardering van zijn technische voorzieningen ('verplichtingen') een risico bij veranderingen in de rente. Dit renterisico wordt voor 100% afgedekt op basis van de marktrente. De feitelijke afdekking per ultimo 2024 bedroeg 102,6%. Die afwijking valt binnen de toegestane bandbreedte. Ter voorbereiding op de indexatie van 2,71% per 1 januari 2025, verwerkt in de dekkingsgraad per 31 december 2024, is de renteafdekking licht verhoogd. Na de indexatie is de renteafdekking weer op de norm van 100% uitgekomen. De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheekleningen aan de afdekking bij.

In 2024 is de swaprente over alle looptijden gedaald, waardoor het resultaat van zowel het af te dekken deel van de verplichtingen (8,9%) als de matchingportefeuille (2,4%) positief was. De voornaamste reden voor de relatieve underperformance (-6,5%) ten opzichte van de benchmark is de fors gestegen kredietopslag van staatsobligaties ten opzichte van de swaprentes. Verder wordt het resultaat bepaald doordat een bandbreedte is vastgesteld waarbinnen de renteafdekking mag bewegen.

In 2024 is besloten om het renterisico voor de kring voor 100% af te dekken in verhouding tot de verplichtingen met het oog op het beschermen van de dekkingsgraad in transitie naar de Wtp. Dit renterisico is tot en met eind augustus 2024 voor 45% afgedekt geweest door middel van een staatsobligatieportefeuille. Per eind augustus 2024 is de renteafdekking verhoogd naar 100% en zijn renteswaps toegevoegd aan de matchingportefeuille.

Doordat het renterisico niet volledig werd afgedekt in verhouding tot de dekkingsgraad, bewoog de dekkingsgraad mee met de rentebewegingen. Dit heeft in 2024 een negatieve impact op de dekkingsgraad gehad. In de paragraaf Risicomanagement hebben we de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentebewegingen in een tabel in beeld gebracht.

Rendementsportefeuille

Het rendement van de rendementsportefeuille bedroeg 13,5% in 2024. Daarmee was het iets hoger dan het benchmarkrendement van 13,1%. Alle beleggingscategorieën hebben positief bijgedragen aan dit rendement, waarbij het positieve rendement met name is bepaald door aandelen in ontwikkelde landen. Aandelen in opkomende landen hebben ondanks het positieve rendement bijgedragen aan de underperformance van de rendementsportefeuille ten opzichte van de benchmark.

Aandelen ontwikkelde landen

Deze categorie behaalde in 2024 een positief resultaat van 27,2% versus 26,6% in de benchmark: een positief relatief resultaat van 0,6% ten opzichte van de benchmark. We vergelijken onze resultaten met een aandelenindex (een brede benchmark) waardoor de impact van ESG-beleid inzichtelijk kan worden gemaakt. De ESG-factor voor aandelen ontwikkelde landen heeft positief bijgedragen aan het relatieve resultaat van 0,6 procentpunt ten opzichte van de benchmark.

Aandelen opkomende landen

De categorie aandelen opkomende landen had een positief absoluut resultaat van 14,5%. Ten opzichte van de benchmark (14,7%) werd een negatief relatief resultaat geboekt van -0,2 procentpunt vanwege de negatieve bijdrage van de ESG-factor. Deze underperformance is te verklaren door de uitsluiting van enkele grote technologiebedrijven (op basis van controverses en relatief hoge emissies) die het in 2024 juist goed hebben gedaan en het overwegen van andere technologiebedrijven die het minder goed hebben gedaan.

Onroerend goed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van beursgenoteerd vastgoed, terwijl de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het rendement van deze categorie beursgenoteerd vastgoed was positief, met in Amerika een sterker resultaat dan in Europa. De categorie beursgenoteerd vastgoed wordt ingevuld met een wereldwijd passief beleggingsfonds, dat een positief resultaat van 8,6% liet zien. Ten opzichte van de benchmark (7,7%) kende dit fonds een outperformance van 0,9 procentpunt vanwege de positieve bijdrage van de ESG-factor.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille (bestaande uit bedrijfsobligaties, hypotheek, hoogrentende landen en hoogrentende bedrijven) rendeerde in 2024 grotendeels in lijn met de benchmark, behalve wat betreft hoogrentende landen. Staatsobligaties opkomende landen (7,7%) presteerden beter dan de veiligere staatsobligaties ontwikkelde landen. De categorie hoogrentende landen liet een positief resultaat van 7,7% zien versus 8,8% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -1,1 procentpunt komt doordat landen met een kredietrating van CCC, die het afgelopen jaar aanzienlijk beter presteerden dan de benchmark, worden uitgesloten vanwege slechte verhandelbaarheid. De voornaamste reden was de stijging in de langere rentes, die het rendement van staatsobligaties drukte.

Bedrijfsobligaties rendeerden met 4,6% goed vanwege de lagere rentestijging voor de kortere looptijden en een daling in de risico-opslagen. Bovendien droeg de daling in risico-opslagen bij aan de rendementen van risicovollere hoogrentende bedrijfsobligaties. Ook het rendement op de categorie hypotheek was goed (5,7% over 2024) vanwege een daling van de risico-opslag van hypotheek. De categorie hoogrentende bedrijven liet een positief resultaat van 18,8% zien versus 14,5% in de benchmark. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling. Daarnaast presteerde de Rabobank-obligatie beter dan de benchmark.

Valuta-afdekking

Voor Pensioenkring Roba dekten we in 2024 het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% af. In 2024 zijn zowel de Amerikaanse dollar als het Britse pond sterker geworden ten opzichte van de euro. Zodra de euro zwakker wordt ten opzichte van externe valuta zullen die beleggingen omgerekend naar euro's in waarde stijgen. Doordat het valutarisico voor 75% wordt afgedekt, wordt zo'n waardevermindering grotendeels gedempt.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Voor de categorieën aandelen, beursgenoteerd onroerend goed, bedrijfsobligaties, hypotheek en staatsobligaties ontwikkelde en opkomende landen beleggen we in oplossingen die rekening houden met ons MVB-beleid. Hiermee sluiten we beleggingen uit: beleggingen in controversiële wapens, tabak, de grootste CO₂-uitstoters en bedrijven die in strijd met de United Nations Global Compact opereren of die een slechte governance hebben. Ook beleggen we niet in landen met een ondemocratisch regime of in landen waar mensenrechten worden geschonden conform onafhankelijke kaders. Deze kaders worden beschreven in ons landenbeleid. Ze hebben betrekking op de categorie

staatsobligaties opkomende landen. Het landenbeleid is onderdeel van ons MVB-beleid. Het is te vinden op onze website, www.hnpf.nl.

Begin 2024 hebben we een verbeterstap gemaakt in de categorie aandelen opkomende landen. Vanuit ESG-risicobeheer, dat oog heeft voor de belangrijkste duurzaamheidsrisico's in de portefeuille, kwam naar voren dat we in deze categorie meer zouden moeten doen. Zo werden binnen aandelen opkomende landen nog geen staatsondernemingen in controversiële landen uitgesloten, wat niet in lijn is met het landenbeleid. Ook vonden we het aantal beleggingen met een MSCI ESG CCC-rating niet passend vanuit het oogpunt van ESG-risicobeheer, vanwege issues rondom CO₂-uitstoot, bedrijfsethiek (fraude) en werkomstandigheden. Het passieve beleggingsfonds voor aandelen opkomende landen is om die reden begin 2024 verkocht.

CO₂-reductiedoelstelling

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een CO₂-reductiedoelstelling vastgesteld waarbij we de Climate Transition Benchmark (CTB) van de Europese Unie als richtlijn hanteren voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed tezamen. Dat houdt in dat de CO₂-uitstoot van de portefeuille ten opzichte van de brede marktindices (bijvoorbeeld de MSCI Wereld index) met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van basisjaar 2019. Daarna geldt een reductiedoel van ten minste 7% per jaar tot 2050, in lijn met de klimaatdoelstellingen van Parijs.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen voor de kring per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatieverstrekking over duurzaamheid. Ook pensioenfondsbeleggers vallen daaronder. Doel van deze wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen op duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in onze beleggingsbeslissingen.

De pensioenregeling van Pensioenkring Roba kwalificeert zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als een lichtgroen, of zogenaamd artikel 8-pensioenproduct onder de Europese SFDR-wetgeving, ofwel als een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken. De fondsen waarin Pensioenkring Roba belegt, hebben elk ook een eigen SFDR-classificatie. Een overzicht per beleggingscategorie is opgenomen in het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50. Een kringspecifiek overzicht nemen we op in het MVB-jaarverslag 2024.

Wij gaan in 2025 verder met aanscherping en implementatie van het MVB-beleid. Onze plannen staan beschreven in de paragraaf over Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50.

Kostentransparantie

Voor de uitvoering van de regeling voor Pensioenkring Roba maken we diverse kosten. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor vermogensbeheer.

Wij zijn transparant over de kosten die wij maken voor de pensioenuitvoering. In onderstaande toelichting op de uitvoeringskosten nemen wij de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM als uitgangspunt.

Administratieve uitvoeringskosten

De AFM beveelt aan de kosten zo mogelijk te vergelijken met andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang en complexiteit en met een vergelijkbaar serviceniveau. Wij hebben een uitgebreide analyse gedaan en zijn hierbij tot het inzicht gekomen dat hiervoor in openbare bronnen onvoldoende betrouwbare en gedetailleerde informatie beschikbaar is. De kosten voor het laten uitvoeren van een eigen benchmarkonderzoek zijn aanzienlijk en dat levert in onze ogen op dit moment onvoldoende extra informatie op om deze kosten te rechtvaardigen.

Wij hebben aandacht voor de beheersing van de kosten. Door de kosten van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de hogere eisen die aan ons worden gesteld vanuit de toezichthouders verwachten wij de komende jaren een hoger kostenniveau.

Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in de kostenberekening. Voor hen worden echter wel kosten gemaakt. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	177	236
Certificerend actuaris	31	30
Adviserend actuaris	154	67
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	61	31
Belanghebbendenorgaan	46	27
Toezichtkosten (DNB/AFM)	2	14
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	100	102
Overige kosten	52	12
Aan beleggingen toegerekende kosten	-50	-50
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	573	468
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	303	126
Implementatiekosten	166	100
Subtotaal incidentele kosten ¹	469	226
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.042	694
Berekening kosten per deelnemer:		
Aantal actieve deelnemers	334	351
Aantal pensioengerechtigden	149	143
Totaal aantal deelnemers	483	494
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	1.187	948
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	2.157	1.406

1. Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten verantwoord onder "Overige lasten".

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor Pensioenkring Roba zijn uitgekomen op € 793 duizend, een stijging van € 163 duizend ten opzichte van 2023 (€ 630 duizend). Het gemiddeld belegd vermogen is met 20% gestegen en bedroeg in 2024 € 213 miljoen tegenover € 177 miljoen in 2023. Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen de totale kosten voor vermogensbeheer 0,37%, zoals blijkt uit de specificatie hieronder.

2024	Beheerkosten en overige kosten	Transactiekosten inclusief aan- en verkoopkosten	Totaal	Percentage van het gemiddeld totaal belegd vermogen
Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten			
Vastgoed	10	15	25	0,01%
Aandelen	53	31	84	0,04%
Vastrentende waarden	121	13	134	0,06%
Overige beleggingen				
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. Overlay	184	59	243	0,11%
Kosten overlay (LDI-gerelateerde) beleggingen	72	16	88	0,04%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	256	75	331	0,15%
	Overige kosten			
Kosten vermogensbeheer bestuur en bestuursbureau	50		50	0,02%
Kosten fiduciair beheer	223		223	0,10%
Bewaarloon	13		13	0,01%
Advieskosten vermogensbeheer	-		-	
Overige kosten	176		176	0,08%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	462		462	0,22%
Totaal kosten vermogensbeheer	718		793	0,37%

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer zijn vastgesteld op lookthroughbasis en bestaan uit zowel directe kosten (zichtbare kosten, die op factuurbasis worden betaald) als uit indirecte kosten (niet zichtbare kosten voor vermogensbeheer of transacties, die verwerkt zijn in het rendement). In 2024 bedroegen deze totale kosten 0,37%.

De totale kosten vermogensbeheer van 0,37% in 2024 zijn onder te verdelen in drie componenten; (1) beheerkosten (0,12%), (2) overige vermogensbeheerkosten (0,22%) en (3) transactiekosten (0,03%):

- **Beheerkosten**
De beheerkosten zijn de kosten voor het portefeuillebeheer door vermogensbeheerders, ofwel de lopende kosten voor alle beleggingsfondsen in de portefeuille. In de lopende kosten zijn eventuele kortingen (rebates) al verrekend. Als maatstaf voor de beheerkosten van de beleggingsfondsen wordt de ongoing charges figure (OCF) gehanteerd. De OCF bevat de beheervergoeding plus administratiekosten, accountantskosten, custodykosten, kosten voor securities lending et cetera die door het beleggingsfonds worden gemaakt. Beleggingsfondsen publiceren de OCF in het jaarverslag. Voor nieuwe fondsen waarvoor nog geen OCF beschikbaar is, wordt een schatting gehanteerd. Indien een beleggingsfonds geen OCF maar een total expense ratio (TER) rapporteert, wordt deze maatstaf gebruikt. De beheerkosten bedroegen in 2024 € 256 duizend (2023: € 210 duizend), ofwel 0,12% van het vermogen. Ten opzichte van 2023 zijn deze kosten met 0,02 procentpunt gestegen door toevoeging van het LDI-mandaat in 2024.
- **Overige vermogensbeheerkosten**
Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor onder andere vermogensbeheer door het pensioenfonds en het

bestuursbureau, de bewaarbank, de beleggingsadministratie en het fiduciair management. Deze overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2024 € 462 duizend (2023: € 421 duizend), ofwel 0,22% van het vermogen (2023: 0,24%).

- **Transactiekosten**

De transactiekosten bestaan uit gefactureerde toe- en uittredingskosten en aan- en verkoopkosten van individuele titels. De transactiekosten bedroegen in 2024 € 75 duizend (2023: € 41 duizend), ofwel 0,03% van het vermogen (2023: 0,02%).

Kosten	2024	2023
Beheerkosten	0,12%	0,10%
Overige kosten	0,22%	0,24%
Transactiekosten	0,03%	0,02%
Totaal	0,37%	0,36%

Het Nederlandse Pensioenfonds maakt jaarlijks een analyse van de vermogensbeheerkosten ten opzichte van de markt. De meest recente beschikbare informatie stamt uit 2023 en geeft het beeld dat de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten voor Pensioenkring Roba met 0,34% van het vermogen beperkt hoger zijn dan het APF-gemiddelde in de markt van 0,31% in 2023. In de pensioenmarkt zijn de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten gemiddeld 0,41% in 2023 (ca. 74 pensioenfonds).

Het Nederlandse Pensioenfonds is met geen van zijn vermogensbeheerders een overeenkomst aangegaan waarin de beheervergoeding geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op het door de vermogensbeheerder behaalde beleggingsrendement. Daarnaast wordt niet belegd in de alternatieve categorieën hedgefondsen of grondstoffen. In bovenstaand kostenoverzicht zijn alleen de kostencategorieën opgenomen die daadwerkelijk zijn gemaakt.

Na afstemming met de fiduciair over de kosten voor vermogensbeheer voor Pensioenkring Roba in 2024 is het bestuur van mening dat het niveau van de gerapporteerde kosten en de ontwikkeling daarvan gedurende het verslagjaar passend zijn bij de omvang en karakteristieken van het vermogen van deze kring. Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een prudent beleggingsbeleid, waarmee het bestuur beoogt het aantal transacties te beperken en de kosten laag te houden. De ambitie van het bestuur blijft om de vermogensbeheerkosten de komende jaren te verlagen.

Wij vinden het belangrijk op heldere en transparante wijze inzicht te geven in de vermogensbeheerskosten van de kring. Om die reden zijn de kosten in dit jaarverslag inzichtelijk gemaakt, in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Totale kosten

De relatie tussen de verschillende kengetallen wordt in onderstaande tabel uitgewerkt.

Totale kostenratio

2024	EUR	% gemiddeld belegd vermogen
Pensioenuitvoeringskosten	573	0,27%
Vermogensbeheerkosten	718	0,34%
Totale kosten	1.298	0,61%
Transactiekosten	75	0,03%

Risicomanagement

Risicohouding

De risicohouding van een fonds is volgens de wet “de mate waarin een fonds, na overleg met de vertegenwoordigers van werkgevers of werkgeversverenigingen, werknemers of werknemersverenigingen of beroepspensioenverenigingen en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.” Het bestuur van Het Nederlandse Pensioenfonds heeft voor Pensioenkring Roba zowel een kortetermijnrisicohouding als een langetermijnrisicohouding vastgesteld.

De mate waarin de kring risico's accepteert, wordt kwantitatief uitgedrukt in twee maatstaven:

- een maximaal vereist eigen vermogen (dit betreft de risicohouding voor de korte termijn);
- ondergrenzen voor het pensioenresultaat (dit betreft de risicohouding voor de lange termijn).

Het bestuur heeft voor de korte termijn de volgende risicohouding vastgesteld met betrekking tot het vereist eigen vermogen: het vereist eigen vermogen van Pensioenkring Roba mag niet lager zijn dan 119% en niet hoger dan 129% van de technische voorzieningen.

De risicohouding van de kring voor de lange termijn komt volgens het Besluit financieel toetsingskader (FTK) tot uitdrukking in de gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets. Op basis van de haalbaarheidstoets is voor de kring een ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat geformuleerd van 85% (vanuit het VEV gerekend). In een slechtweerscenario kan toeslagverlening voor langere tijd onder druk komen te staan. Om die reden is gekozen voor een slechtweerpensioenresultaat dat maximaal 45% mag afwijken.

Financieel crisisplan

Voor Pensioenkring Roba is een financieel crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn voor specifieke scenario's te nemen stappen en maatregelen weergegeven. Aan de hand van het plan kan het bestuur handelen indien zich een van deze specifieke scenario's voordoet.

Risicomanagement

In de paragraaf Integraal risicomanagement is het algemene risicomanagementproces beschreven. Dit proces is zowel op de stichting van toepassing als ook op elke kring. Onderdeel van het risicomanagementproces is het risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS. Wij hebben daarin 42 risico's beschreven, gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's gelden op kringniveau en worden hieronder toegelicht voor Pensioenkring Roba.

Financiële risico's

Binnen de kringen zijn financiële risico's geïdentificeerd gebaseerd op FIRM. De inschatting van het risico kan per kring verschillen op basis van de specifieke kenmerken van de betreffende kring. Met betrekking tot Pensioenkring Roba gelden risicoschattingen per risico, waarbij het brutorisico de inschatting is vóór het treffen van beheersmaatregelen en de netto-inschatting geldt nadat beheersmaatregelen genomen zijn.

Ieder kwartaal vindt een Risk Control Self-Assessment plaats, waarbij alle risico's beoordeeld worden op wijzigingen in de bruto-inschatting en de werking van de beheersmaatregelen om naar nettorisico's te komen.

Toelichting financiële risico's

Renterisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat ontwikkelingen in de rente een ongewenst effect hebben op de dekkinggraad door een mismatch in rentegevoeligheid van de beleggingen versus rentegevoeligheid van de verplichtingen”.

Onder het Financieel Toetsingskader (FTK) dat per 2007 is ingevoerd, is het verschil in renterisico tussen beleggingen en verplichtingen van belang. Dit wordt veroorzaakt door het verschil in de gemiddelde looptijd van de beleggingen (kort) versus de verplichtingen (lang). Hierdoor zijn verplichtingen meer rentegevoelig. Dat leidt tot een risico voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad in het geval de rente daalt.

We beheersen dit risico door het renteafdeckingsbeleid, dat door het toevoegen van beleggingen met lange looptijden is gericht op het reduceren van het renterisico tussen beleggingen en verplichtingen. De afdekking vindt plaats op basis van de zuivere RTS, dus zonder toepassing van de UFR. Voor het gewenste renteafdeckingsniveau is het noodzakelijk om derivaten (onder andere renteswaps) in te zetten. Het beleid voor het gebruik van derivaten hebben wij vastgelegd in het beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Valutarisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico op ongewenste effecten van fluctuaties in de koersen van vreemde valuta."

Voor beleggingen buiten de eurozone loopt de Pensioenkring Roba valutarisico. Sinds augustus 2024 is dit risico deels afgedekt.

Inflatierisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat door inflatie de pensioenaanspraak aangetast wordt."

De toeslag is voorwaardelijk, dus strikt genomen is er geen inflatierisico. Binnen Pensioenkring Roba heeft Het Nederlandse Pensioenfonds de ambitie om als toeslag de prijsinflatie toe te kennen.

Marktrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat de waarde van de beleggingen daalt als gevolg van veranderingen in de marktfactoren."

Beleggingscategorieën met een hoog risico, zoals zakelijke waarden, stijgen en dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Dit risico wordt enerzijds geaccepteerd omwille van het behalen van rendement en anderzijds zo veel mogelijk beheerst door de beleggingen te spreiden over meerdere markten.

Het beleid op het gebied van marktrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid van iedere kring, op basis van een ALM-studie en goed huisvaderschap. In de vermogensbeheerovereenkomsten is vastgelegd door welke partij en op welke wijze (met spreiding en soorten beleggingen) het vermogen belegd dient te worden.

In de fiduciaire beheerovereenkomst ligt vast dat de fiduciair manager intensiever informatie verstrekt tijdens een financiële crisis. Daarnaast is in de overeenkomst vastgelegd dat de fiduciair manager in samenwerking met het bestuur en de beleggingsadviescommissie alternatieve maatregelen kan overwegen om schade en risico's tijdens een crisis te beperken.

De beleggingsrichtlijnen worden vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Ze bevatten restricties waarbinnen een vermogensbeheerder vervolgens naar eigen inzicht mag beleggen.

Monitoring van het marktrisico geschiedt door de beleggingsadviescommissie op basis van mandaten, limietmonitoring en periodieke rapportages.

Scenario's dekkingsgraad voor markt- en marktrenterisico per eind 2024

In onderstaande tabel geven we de gevoeligheid van de dekkingsgraad weer voor het rente- en aandelenrisico als die risico's zich gecombineerd voordoen. Daarin wordt verondersteld dat alle andere factoren onveranderd blijven. De aandelenrendementen worden hierbij schoksgewijs tussen de -25% en +25% aangepast. De rente wordt schoksgewijs tussen de -1% en +1% aangepast.

Gevoeligheidsanalyse dekkingsgraad (toezicht, in %)			
	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden
Delta rente	-25%	0%	25%
-1,00%	122,8	135,5	148,2
-0,50%	125,9	140,0	154,0
0,00%	129,2	144,6	160,0
0,50%	132,5	149,4	166,4
1,00%	136,0	154,5	172,9

Wij schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Liquiditeitsrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat er onvoldoende liquide middelen voorhanden zijn om aan de kortetermijnverplichtingen te voldoen en dat de kring hierdoor onder andere gedwongen wordt om assets te verkopen.”

Voor de korte tot middellange termijn is voorzien dat de premie-inkomsten van Pensioenkring Roba kleiner zijn dan de uitkeringen. Daardoor bestaat een liquiditeitsrisico dat dient te worden beheerst. Hierbij gaat het erom dat Pensioenkring Roba tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. Daartoe is de portefeuille grotendeels belegd in dagelijks of wekelijks verhandelbare beleggingen.

Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en de inzet van rente- en valutaderivaten houden wij rekening met stressscenario's en periodiek wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Pensioenkring Roba bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. Indien het liquiditeitsrisico te groot wordt, moeten we overwegen om de portefeuille aan te passen.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Kredietrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Kredietrisico (ofwel tegenpartijrisico) is het risico dat tegenpartijen niet aan hun overeengekomen verplichtingen ten opzichte van Pensioenkring Roba kunnen voldoen.”

Pensioenkring Roba loopt kredietrisico in de beleggingsportefeuille door de staats- en bedrijfsobligaties waarin wordt belegd en de aangegane swaps met tegenpartijen. Alleen partijen met een degelijke kredietwaardigheid worden daarom als tegenpartij bij een derivatentransactie geaccepteerd.

We nemen de volgende maatregelen om het kredietrisico te beperken:

- Periodiek wordt geïnventariseerd met welke tegenpartijen Het Nederlandse Pensioenfonds zakendoet. We stellen vast of en in welke mate een eventueel faillissement van deze partijen, of een samenloop van faillissementen, Pensioenkring Roba raakt;
- Voor de dienstverlening door vermogensbeheerders zijn standaardcontracten inclusief duidelijke opdrachtverlening opgesteld;
- Indien noodzakelijk worden per (soort) tegenpartij en over het totaal limieten vastgesteld en wordt het stellen van onderpand vereist voor rente- en valutaderivaten;
- In rapportages en in de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de grootste concentratierisico's;
- Het beleid omtrent kredietrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Verzekeringstechnische risico's

Onze definitie voor dit risico is: "Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product."

Pensioenkring Roba van Het Nederlandse Pensioenfonds verzekert alleen risico's die het niet zelf kan dragen. De behoefte is het grootst op het gebied van het nabestaandenpensioen. Financiële risico's bij overlijden van deelnemers in Pensioenkring Roba zijn herverzekerd bij ElipsLife.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Vooruitblik 2025

Financiële markten

In 2025 zijn de financiële markten sterk beïnvloed door het handelsconflict dat ontstond door de verhoging van importheffingen door de VS. In de eerste helft van 2025 drukte dit conflict een stempel op de wereldhandel en de geopolitieke verhoudingen. Het leidde tot toegenomen onzekerheid op de financiële markten wereldwijd.

Het conflict lijkt zich steeds meer te concentreren rond de twee economische grootmachten: de VS en China. De spanningen tussen deze twee landen kunnen verstrekende gevolgen hebben voor wereldwijde toeleveringsketens, met mogelijk hogere kosten, langere levertijden en verschuivingen in productiecapaciteit. Bedrijven zouden hierdoor kunnen besluiten hun blik te verleggen naar alternatieve markten in Azië of andere regio's. Ook sectoren en bedrijven in technologie en productie kunnen worden getroffen door hogere kosten en verstoringen in hun toeleveringsketens. Bovendien kunnen de effecten van de spanningen de valutamarkten raken. Zo is de dollar als traditionele 'veilige haven' al minder vanzelfsprekend geworden.

Stijgende importkosten en verstoringen in toeleveringsketens kunnen de inflatiedruk verder opvoeren. Centrale banken kunnen daardoor genoodzaakt worden de rente te verhogen om de inflatie te beteugelen. Tegelijkertijd kan de economische groei worden vertraagd als gevolg van hogere kosten en verminderde consumentenuitgaven. Hierdoor komen centrale banken in een lastig parket: ze moeten in hun rentebeleid balanceren tussen het bestrijden van inflatie en het ondersteunen van groei. Medio april heeft de ECB de depositorente met 0,25% verlaagd naar 2,25% om de Europese economie te stimuleren te midden van de handelsoorlog met de VS. Het was de zevende renteverlaging door de ECB sinds juni 2024.

Naar verwachting zullen de financiële markten in 2025 gevoelig blijven voor de politieke spanningen tussen de VS en China, en regionale conflicten zoals de situatie in Oekraïne.

Ontwikkeling financiële positie

De actuele dekkingsgraad van Pensioenkring Roba is in het eerste kwartaal van 2025 gestegen van 144,2% naar 145,2%. De beleidsdekkingsgraad is in het eerste kwartaal van 2025 gestegen van 148,2% naar 148,3%.

Gezien de hoge dekkingsgraad van Pensioenkring Roba en het gegeven dat er in de kring geen toeslagachterstanden zijn, hebben we de mogelijkheden van een premiekorting onderzocht. We hebben besloten om ook in 2025 aan de werkgever een premiekorting te verlenen ter grootte van € 1,4 miljoen, dit is een vergelijkbaar kortingsbedrag als in 2024 en heeft een impact op de dekkingsgraad van ruim 1 procentpunt.

Het nieuwe pensioenstelsel

De Wet toekomst pensioenen is op 1 juli 2023 in werking getreden. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet alle toekomstige pensioenopbouw plaatsvinden op basis van de regels van het nieuwe pensioenstelsel. Bij Pensioenkring Roba is een Projectgroep Wtp ingesteld met daarin de leden van het belanghebbendenorgaan, de werkgever en een vertegenwoordiger namens de ondernemingsraad. Uitgangspunt is een nieuwe pensioenregeling ingaande op 1 juli 2027. In het voorjaar van 2025 is het transitieplan gereed gekomen.

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Taak en werkwijze

In het belanghebbendenorgaan hebben zitting twee vertegenwoordigers namens de werkgever, twee namens de deelnemers en één namens de pensioengerechtigden.

Het belanghebbendenorgaan heeft verschillende bevoegdheden, die zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur en de raad van toezicht leggen verantwoording af aan het belanghebbendenorgaan over het beleid en de uitvoering hiervan. Het belanghebbendenorgaan beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van de jaarrekening, het jaarverslag en andere informatie die het belanghebbendenorgaan ontvangt, en rapporteert over zijn bevindingen in het jaarverslag.

Het belanghebbendenorgaan bewaakt conform de Code Pensioenfondsen of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het belanghebbendenorgaan of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt en behartigt. Het belanghebbendenorgaan waarborgt dat de leden van het belanghebbendenorgaan ten opzichte van de achterban en van elkaar onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Het belanghebbendenorgaan heeft zowel advies- als goedkeuringsrechten bij de belangrijkste vraagstukken van de eigen collectiviteitkring. Ze heeft bijvoorbeeld goedkeuringsrechten bij het premiebeleid, het strategisch beleggingsbeleid alsook het toeslagen/kortingsbeleid. Adviesrechten zijn er onder meer bij de uitvoeringsovereenkomst, de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) en de kringbegroting.

Thema's belanghebbendenorgaan

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan zelf vijf keer vergaderd over onderwerpen die specifiek Pensioenkring Roba aangaan. Daarnaast heeft het vijf keer vergaderd met het bestuur en twee keer met de raad van toezicht. Het belanghebbendenorgaan is ook bijeengekomen voor een kennissessie en een zelfevaluatie. Een delegatie van het bestuursbureau woont alle vergaderingen van het belanghebbendenorgaan bij.

Nieuwe pensioenstelsel

In de kennissessie is het nieuwe pensioenstelsel besproken en de gevolgen daarvan voor de bestaande eindloon- en middelloonregeling van de betrokken Roba-bedrijven. Op 27 augustus 2024 hebben sociale partners de voorkeur voor de solidaire premieregeling bevestigd. In een projectgroep zijn de verdere afspraken gemaakt, die in mei 2025 zijn vastgelegd in het Transitieplan. Pensioenkring Roba is voornemens in 2027 over te gaan naar het nieuwe pensioenstelsel.

Overgang pensioenuitvoering

Om de overgang naar de solidaire premieregeling mogelijk te maken, is het noodzakelijk dat de administratie van Pensioenkring Roba van Appel Pensioenuitvoering wordt overgedragen aan DION Pensioen Services. Het belanghebbendenorgaan heeft hierop positief geadviseerd in november 2024. Per 2025 is de administratie overgedragen.

Wijziging van het premiebeleid per 2025

Per 2025 wordt het premiebeleid voor Pensioenkring Roba gewijzigd op de navolgende punten:

1. vanwege een wettelijke vereiste worden toeslagen in de middelloonregeling ingerekend;
2. de rendementscurve wordt aangepast van 80% naar 100% van de curve;
3. we blijven de toeslagkoopsom bepalen op de zuivere rente, maar zonder inrekening van toekomstige toeslagen.

Het belanghebbendenorgaan heeft goedkeuring gegeven aan deze wijzigingen.

Aanpassing strategisch beleggingsbeleid

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan op verschillende momenten de besluitvorming naar aanleiding van de ALM-studie behandeld. Dit heeft geresulteerd in verschillende aanpassingen van het strategisch beleggingsbeleid waaraan het belanghebbendenorgaan goedkeuring heeft verleend. Eind augustus 2024 zijn twee wijzigingen geïmplementeerd:

- verhoging van de renteafdekking van 45% naar 100% van de nominale verplichtingen, dit ook vooruitlopend op de Wtp-transitie; en
- verhoging van de valuta-afdekking van 0% naar 75% van de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

Eind november 2024 zijn nog twee andere aanpassingen goedgekeurd, dit betreft:

- aanpassing van de verhouding aandelen ontwikkelde versus opkomende landen van 80%/20% naar 90%/10%; en
- allocatie van een deel van de (rendements)portefeuille naar niet-beursgenoteerd vastgoed.

Deze aanpassingen zijn in 2025 geïmplementeerd. Door de beperkte aanpassing van de beleggingsmix blijft het rendementspotentieel in stand, terwijl onbeloond risico nu is afgedekt.

Beleidsdocumenten

In 2024 is de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) geactualiseerd. Hierover heeft het belanghebbendenorgaan positief advies gegeven. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan positief advies gegeven over de reglementswijzigingen. Ten slotte heeft het belanghebbendenorgaan een positief advies gegeven over de kringbegroting voor 2025 en het communicatieplan voor 2025.

Communicatie

Juiste, tijdige en volledige communicatie naar de deelnemers vindt het belanghebbendenorgaan erg belangrijk. Dit zal DION Pensioen Services adequaat moeten oppakken. Tevens zal in 2025 het portaal volledig worden vernieuwd. Er is in 2024 één nieuwsbrief naar de deelnemers verstuurd.

Adviezen en goedkeuringen

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan goedkeuring verleend aan de volgende voorgenomen bestuursbesluiten:

- wijziging van het premiebeleid per 2025;
- wijzigingen in het strategisch beleggingsbeleid zoals onderbouwd vanuit de ALM-studie.

Over de volgende onderwerpen bracht het belanghebbendenorgaan in 2024 positief advies uit:

- reglementswijziging per 2024;
- actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN);
- wijziging van de administratie van Appel Pensioenuitvoering naar DION Pensioen Services;
- kringbegroting 2025;
- communicatiejaarplan 2025.

Bevindingen en oordeel

Bevindingen

Het belanghebbendenorgaan is tevreden over de open en constructieve wijze waarop het door het bestuur, betrokken wordt. Wij hebben voldoende informatie om ons een oordeel te kunnen vormen over het handelen van het bestuur.

Een aandachtspunt is dat de informatie nog steeds vrij kort van tevoren gedeeld wordt. Wij hebben het afgelopen jaar de samenwerking met het bestuur als prettig en transparant ervaren.

Een belangrijk aandachtspunt in de gesprekken met het bestuur het afgelopen jaar was het thema evenwichtige belangenafweging. Zowel het bestuur als het belanghebbendenorgaan besteden bij elk besluit aandacht aan dit thema. Het is evident dat de belangen van deelnemers en gepensioneerden hierin expliciet aan bod komen. Het belanghebbendenorgaan is van mening dat ook het belang van de werkgever expliciet(er) moet worden meegewogen. Het bestuur neemt dit mee in zijn besluitvorming.

Het bestuur informeert het belanghebbendenorgaan over de kosten van de uitvoering van de pensioenregeling en over de kosten van de transitie in het kader van de Wtp. Vanwege de omvang van deze kosten en de onzekerheid over de Wtp-kosten in de komende jaren blijft dit een belangrijk aandachtspunt voor het belanghebbendenorgaan.

Het belanghebbendenorgaan wordt, volgens de afspraak, betrokken bij de ontwikkelingen ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel. Het bestuur houdt het belanghebbendenorgaan hiervan goed op de hoogte.

Het bestuur en pensioenbureau informeren ons op correcte wijze over de gevoerde commerciële activiteiten. Wij worden betrokken bij discussies over de grootte die HNPF zou moeten nastreven om kostentechnisch aantrekkelijk te zijn voor zijn kringen. Wij vinden het prettig dat wij hierbij betrokken worden.

Oordeel

Het belanghebbendenorgaan constateert dat het op basis van de hiervoor behandelde punten een gefundeerd oordeel kan vormen over de handelwijze binnen Pensioenkring Roba en de inspanningen van HNPF daarvoor.

Wij constateren dat het bestuur op effectieve en prudente wijze invulling heeft gegeven aan het besturen van het fonds en het belanghebbendenorgaan daarbij op de juiste momenten op correcte wijze heeft betrokken.

Wij zijn op een open en constructieve wijze betrokken en ontvingen voldoende informatie om ons een oordeel te vormen over het handelen van het bestuur. Wij stellen vast dat de samenwerking met het bestuur goed en transparant is verlopen.

Wij zijn van mening dat het jaarverslag 2024 voor Pensioenkring Roba een juiste weerspiegeling is van het gevoerde beleid en de door het bestuur genomen besluiten. Op 19 mei 2025 heeft de raad van toezicht verantwoording aan ons afgelegd. Dankzij een goede samenwerking met het bestuur, raad van toezicht en ondersteuning vanuit het bestuursbureau hebben wij de werkzaamheden goed kunnen uitvoeren en wij verwachten dit in de komende periode op deze wijze voort te zetten.

IJsselstein, 19 mei 2025.

Naomi Sapir, voorzitter
Marieke Henneman
Ron Nouwen
Hanka Spek
Rutger van Unen

Reactie van het bestuur

Op 19 mei 2025 hebben wij met het belanghebbendenorgaan gesproken over het oordeel 2024. Wij hechten zeer aan de goede samenwerking met het belanghebbendenorgaan, die wij als zeer prettig ervaren: zowel open als constructief. Ook waarderen we de wijze waarop het belanghebbendenorgaan zijn taken uitvoert.

Binnen het belanghebbendenorgaan is sprake van een positieve betrokkenheid, waarbij evenwichtige belangenafweging hoog in het vaandel staat. Met het belanghebbendenorgaan hebben wij in 2024 verder gesproken over het werkgeversbelang in de evenwichtige belangenafweging. Daarnaast is veelvuldig gesproken over de Wet

toekomst pensioenen, waarbij we positief zijn over de inzet vanuit sociale partners Roba om te komen tot een goede en soepele transitie naar het nieuwe stelsel.

Wij danken het belanghebbendenorgaan voor de inzet en prettige samenwerking en zien ernaar uit deze op dezelfde wijze voort te zetten in de komende jaren.

Bestuursverslag Pensioenkring Sweco

Algemene informatie

De doelstelling van Het Nederlandse Pensioenfonds is het verzorgen van pensioenen voor deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. Per 1 juli 2020 zijn de opgebouwde aanspraken van de inmiddels geliquideerde Stichting Pensioenfonds Grontmij door middel van een collectieve waardeoverdracht ingebracht in de nieuw ingerichte besloten Pensioenkring Sweco. Ook de opbouw van nieuwe pensioenaanspraken uit hoofde van de cao van de aangesloten werkgever en gelieerde ondernemingen die onder de cao van Sweco vallen, is ondergebracht in Pensioenkring Sweco.

Alle in dit hoofdstuk genoemde bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Belanghebbendenorgaan

Op 1 juli 2020 is het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Sweco ingesteld en van start gegaan. Dit orgaan bestaat uit vertegenwoordigers namens deelnemers, werkgevers en pensioengerechtigden.

Samenstelling belanghebbendenorgaan Pensioenkring Sweco op 31 december 2024

Naam	Functie/ geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortjaar	Geslacht
Jan Bosman	lid namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-7-2028	1953	m
Miriam van Dullemen	voorzitter en lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2028	1961	v
Karst Jan van Esch	lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2026	1961	m
Wim Groenevelt	vicevoorzitter en lid namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-7-2027	1954	m
Ronald Janssen	lid namens werkgever	2 ^e	1-7-2028	1979	m
Emma Strang	lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2027	1983	v
Bert aan den Toorn	lid namens werkgever	1 ^e	1-7-2026	1990	m
Tom Zwennes	lid namens werkgever	1 ^e	1-7-2028	1992	m

Bij aanvang is een rooster van aftreden vastgesteld zodat voorkomen wordt dat op een zeker moment alle leden van het belanghebbendenorgaan tegelijk aftreden. Dit impliceert dat meerdere leden een eerste termijn hebben die korter is dan de gebruikelijke vier jaar. In 2024 zijn Miriam van Dullemen en Jan Bosman herbenoemd voor een nieuwe periode van vier jaar. Na een uitvraag hebben zich geen tegenkandidaten vanuit de deelnemers en vanuit de gepensioneerden gemeld. Namens de werkgever is Ronald Janssen herbenoemd.

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan vijf keer zelfstandig vergaderd, vier keer met het bestuur, één keer met de raad van toezicht en één keer met de raad van toezicht en het bestuur gezamenlijk. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan deelgenomen aan twee kennissessie van het pensioenfonds en heeft het een interne zelfevaluatie uitgevoerd.

Pensioenparagraaf

Kenmerken regeling

In Pensioenkring Sweco voeren we de pensioenregelingen uit voor de werknemers in dienst van de werkgever Sweco Nederland Holding B.V. en gelieerde ondernemingen die onder de cao van Sweco vallen. De wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) verplichtingen zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

Deelnemer aan de pensioenregeling is:

- de werknemer met wie door de werkgever een pensioenovereenkomst is gesloten waarvan de uitvoering bij ons is ondergebracht;
- de persoon die door het bestuur op verzoek van de werkgever als deelnemer wordt opgenomen al dan niet onder van dit reglement afwijkende voorwaarden, mits voldaan wordt aan de bepalingen van de Wet op de loonbelasting 1964 en wet- en regelgeving.

Hieronder geven we een korte samenvatting van de regeling in 2024, waarin de belangrijkste kenmerken worden genoemd. Voor de precieze inhoud van de pensioenregeling verwijzen we naar het pensioenreglement.

Belangrijkste kenmerken pensioenregeling Pensioenkring Sweco in 2024

Betreft	Invulling
Type regeling	Middelloonregeling met het karakter van een collectieve beschikbare premieregeling.
Pensioendatum	68 jaar. De mogelijkheid wordt geboden om eerder met pensioen te gaan, hetgeen drie maanden van tevoren aangegeven moet worden.
Pensioengevend salaris (fulltime)	Twaalf maal het maandsalaris per 1 januari, verhoogd met de vakantietoeslag. Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op € 137.800 (2024).
Franchise (opbouwgedeelte)	De franchise (2024: € 17.545) wordt jaarlijks per 1 januari vastgesteld en bedraagt 10/7,5e van het per 1 januari van het betreffende jaar op jaarbasis geldende AOW-bedrag voor een AOW-gerechtigde die gehuwd is met een andere AOW-gerechtigde, inclusief vakantietoeslag. De franchise zal nooit lager zijn dan op grond van fiscale wetgeving is toegestaan.
Pensioengrondslag (basis, fulltime)	Pensioengevend salaris minus franchise.
Opbouwpercentage ouderdomspensioen	Het beoogde opbouwpercentage is 1,875% per deelnemersjaar. De feitelijke opbouw is afhankelijk van de toereikendheid van de bijdrage.
Ouderdomspensioen	De deelnemer bouwt ieder kalenderjaar een pensioen op ter grootte van het opbouwpercentage vermenigvuldigd met de in het betreffende jaar geldende pensioengrondslag. De opbouw stopt op de pensioeningangsdatum, maar uiterlijk op de pensioendatum (68 ^e verjaardag).
spaarPartnerpensioen	Het jaarlijks op te bouwen direct ingaande spaarPartnerpensioen bedraagt 70% van het jaarlijks opgebouwde ouderdomspensioen. De feitelijke opbouw is afhankelijk van de toereikendheid van de bijdrage. Het direct ingaande spaarPartnerpensioen wordt ook opgebouwd indien er geen sprake is van een partner.
Levenslang risicoPartnerpensioen	Het partnerpensioen dat, gelijktijdig met het tijdelijk risicoPartnerpensioen, vrijwillig op risicobasis is verzekerd ten behoeve van de partner in geval van het overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum, tenzij de deelnemer met zijn bij het pensioenfonds bekende partner op de voorgeschreven wijze aan het pensioenfonds heeft aangegeven geen levenslang risicoPartnerpensioen

Betreft	Invulling
	te willen verzekeren. Het Levenslang partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdompensioen dat de deelnemer had kunnen opbouwen vanaf het moment van indiensttreding bij de aangesloten onderneming tot aan de pensioendatum verminderd met het (bijzonder) direct ingaand spaarPartnerpensioen waar de deelnemer op grond van het pensioenreglement recht op heeft.
Tijdelijk risicoPartnerpensioen	Het partnerpensioen dat gelijktijdig met het levenslang risicoPartnerpensioen vrijwillig op risicobasis is verzekerd ten behoeve van de bij het pensioenfonds bekende partner in geval van het overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum, of in geval van het overlijden van de gepensioneerd die aansluitend aan het deelnemerschap met pensioen is gegaan, tenzij de deelnemer met zijn partner op de voorgeschreven wijze aan het pensioenfonds heeft aangegeven geen tijdelijk risicoPartnerpensioen te willen verzekeren. Het Tijdelijk risicoPartnerpensioen bedraagt jaarlijks € 14.689,96 (niveau 2024) vermenigvuldigd met de parttimegraad.
Wezenpensioen	Het wezenpensioen per kind dat verplicht op risicobasis verzekerd is en ingaat op de dag van overlijden van de deelnemer bedraagt 0,25% van de pensioengrondslag op het moment van overlijden, vermenigvuldigd met het aantal jaren gelegen tussen het moment van indiensttreding bij de aangesloten onderneming en de pensioendatum.
Uitkering wezenpensioen	Eindleeftijd van het wezenpensioen is 23 jaar. Het pensioen wordt verdubbeld bij volle wezen.
Toeslagverlening	Toeslagverlening is voorwaardelijk. Een eventuele toeslag vloeit voort uit het toeslagbeleid van Pensioenkring Sweco.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid vanaf de dag waarop conform de beschikking van het UWV arbeidsongeschiktheid bestaat en eventueel recht op een WAO- of WIA-uitkering ontstaat, wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk premievrij voortgezet op basis van het UWV-arbeidsongeschiktheidspercentage (WIA) dan wel conform acht klassen (WAO).

Daarnaast kent de regeling van Pensioenkring Sweco een aanvullende arbeidsongeschiktheidspensioenregeling. Deze gaat over WAO-excedentpensioen, WAO-hiaatpensioen, WIA-aanvullingspensioen en WIA-excedentpensioen.

Premiebeleid

De pensioenregeling voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen van Pensioenkring Sweco wordt gekarakteriseerd als een zogenaamde collectieve beschikbarepremieregeling (CDC-regeling). In deze regeling staat de werkgever niet garant voor de pensioenrechten, maar alleen voor het betalen van een vooraf afgesproken vaste premie voor de jaarlijkse pensioenopbouw. Deze pensioenopbouw vindt op een vergelijkbare wijze plaats als bij een middelloonregeling. Is de beschikbaar gestelde premie in enig jaar niet toereikend om de in dat jaar toe te kennen aanspraken te financieren, dan wordt de toekenning van het pensioen zodanig aangepast dat de premie wel toereikend is. Ook in de situatie van tekorten bij het pensioenfonds, bijvoorbeeld door lagere rentestanden of tegenvallende beleggingsopbrengsten, springt de werkgever niet bij. De deelnemers dragen het risico. Tekorten zijn dus voor het collectief van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Overschotten vloeien niet terug naar de werkgever.

Kostendeekkende premie

De regels van DNB schrijven voor dat bij de berekening van de kostendeekkende premie ten behoeve van de collectieve beschikbarepremieregeling van de kring met de volgende elementen rekening wordt gehouden:

1. koopsom voor pensioenopbouw en toeslag aan actieve deelnemers;
2. solvabiliteitsopslag over premieonderdeel 1;

3. opslag voor uitvoeringskosten.

Hieronder geven we een definitie van deze elementen van de kostendekkende premie.

ad 1. De actuariel benodigde premie voor de inkoop van de pensioenopbouw. Hierbij wordt gerekend op basis van de actuariële grondslagen, waarbij wordt uitgegaan van de nominale rentetermijnstructuur per 31 december van het jaar voorafgaand aan het boekjaar zoals die door DNB is gepubliceerd. De risicopremies van nog niet opgebouwde aanspraken op (tijdelijk) nabestaandenpensioen, wezenpensioen en arbeidsongeschiktheidsrisico maken eveneens deel uit van premieonderdeel. De opslag in de premie voor het wezenpensioen bedraagt 6% van de risicokoopsom voor het (tijdelijk) partnerpensioen. De opslag in de premie voor het arbeidsongeschiktheidsrisico bedraagt 2,5% van de actuariel benodigde koopsom.

ad 2. Een solvabiliteitsopslag die gelijk is aan het percentage vereist eigen vermogen dat op 1 januari van het boekjaar wordt vastgesteld over het premieonderdeel dat is beschreven onder ad 1.

ad 3. Voor uitvoeringskosten wordt een zo goed mogelijke schatting gemaakt van de werkelijke kosten die in het boekjaar te verwachten zijn, verminderd met de verwachte excassovrijval over uitkeringen die in het boekjaar worden verricht.

Gedempte kostendekkende premie

Wij stellen de gedempte kostendekkende premie vast op basis van dezelfde elementen als de kostendekkende premie. Hieronder geven we de afwijkingen ten opzichte van de kostendekkende premie weer:

- Onderdeel 1 wordt met ingang van het jaar 2021 berekend op basis van een verwachte waarde van toekomstig rendement onder aftrek van ten minste de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer, bedoeld in artikel 23a, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid van het Besluit FTK pensioenfondsen:
 - Het verwacht netto meetkundig rendement op vastrentende waarden, bedoeld in artikel 23a van het Besluit FTK pensioenfondsen wordt vastgesteld voor een periode van vijf jaar (2024 tot en met 2028) op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 30 september 2023;
 - Het verwachte netto meetkundig rendement op zakelijke waarden wordt bepaald op basis van de maximaal te hanteren parameters zoals vastgelegd in artikel 23a van het Besluit FTK pensioenfondsen;
 - Het strategisch beleggingsbeleid is het uitgangspunt voor het vaststellen van de verwachte waarde van het toekomstige rendement. Bij een wijziging van het strategisch beleggingsbeleid wordt het netto verwachte beleggingsrendement opnieuw vastgesteld. Op hoofdlijnen zal bij de premieberekening worden uitgegaan van:
 - strategische allocaties (ratingverdeling niet gecorrigeerd voor duratie);
 - karakteristieken op basis van strategische benchmarks (zoals rating en leverage);
 - uitzondering: indien de uitvoering structureel afwijkt van het bovenstaande terwijl dit niet kan worden vastgelegd in het strategisch beleid. Dat is bijvoorbeeld het geval als sprake is van structurele leverage in vastgoedfondsen. Indien deze leverage acceptabel is maar geen benchmark met leverage beschikbaar is, zal de leveragedoelstelling van de vastgoedfondsen worden gehanteerd.
 - Iedere vijf jaar wordt de peildatum voor de rentetermijnstructuur bijgesteld. Het eerstvolgende moment is op 30 september 2028;

Voor het overige worden dezelfde grondslagen gehanteerd als voor de kostendekkende premie.

- Onderdeel 2 wordt bepaald als het verschil tussen:
 - de solvabiliteitsopslag (behorende bij het vereist eigen vermogen op 31 december van het voorgaande jaar) over premieonderdeel 1, waarbij onderdeel 1 wordt berekend zonder rekening te houden met toekomstige toeslagverlening; en
 - onderdeel 1, waarbij rekening wordt gehouden met toekomstige toeslagverlening ter hoogte van de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer, bedoeld in artikel 23a, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid van het Besluit FTK pensioenfondsen, onder aftrek van onderdeel 1 waarbij geen rekening wordt gehouden met toekomstige toeslagverlening. Voor de toekomstige toeslagverlening wordt gerekend met een gefixeerd ingroeipad, te weten het door DNB gepubliceerde ingroeipad per 30 september 2023. Dit staat net

als de rentetermijnstructuur voor een periode van vijf jaar vast en zal gelijktijdig met de rentetermijnstructuur worden bijgesteld.

Onderdeel 2 zal nooit negatief zijn.

Feitelijke premie

De financiering van de in het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken geschiedt door betaling van vaste bijdragen en de CDC-pensioenbijdrage zoals omschreven in de uitvoeringsovereenkomst die wij met de werkgever hebben.

De CDC-pensioenbijdrage wordt steeds voor een periode van vijf jaar vastgesteld. Die periode van vijf jaar eindigde op 31 december 2021 en is stilzwijgend verlengd voor een nieuwe periode van vijf jaar.

Als in enig jaar de CDC-pensioenbijdrage lager is dan de gedempte kostendekkende premie voor de pensioenregeling, dan volgen achtereenvolgens de volgende acties:

- We toetsen of het tekort kan worden gefinancierd uit het premiedepot;
- Als er na aanwending van het saldo uit het premiedepot nog steeds een tekort is, dan verlagen wij de opbouwpercentages voor ouderdomspensioen en partnerpensioen zodanig dat een gedempte kostendekkende premie voor de pensioenregeling overblijft die gelijk is aan de CDC-pensioenbijdragen voor de pensioenregeling.

Voor 2025 hebben we het opbouwpercentage vastgesteld op 1,875%, net als in 2024. Het percentage is daarmee gelijk aan de ambitie.

Aanpassingen premiebeleid 2024

Voor Pensioenkring Sweco maken we in de gedempte kostendekkende premie gebruik van demping op basis van verwacht rendement. Dit verwacht rendement is opgebouwd uit een rendement op zakelijke waarden en een rendement op vastrentende waarden. Voor het rendement op vastrentende waarden gingen we uit van de rentetermijnstructuur (hierna: RTS) die is vastgeklekt op 30 september 2020. De RTS staat in principe voor een periode van vijf jaar vast. Het rendement op zakelijke waarden wordt bepaald op basis van de beleggingsmix van Pensioenkring Sweco en de maximale rendementen zoals vastgesteld door de Commissie Parameters. Het rendement op zakelijke waarden is variabel en kan niet worden vastgeklekt voor een vergelijkbare periode. De Commissie Parameters heeft de maximale rendementen op zakelijke waarden naar beneden bijgesteld, waardoor de gedempte kostendekkende premie vanaf 2024 zou gaan stijgen. Vanwege de aangepaste rendementen op zakelijke waarden werd eenmalig toegestaan om de RTS in 2023 opnieuw vast te klikken. De opnieuw vastgeklekte RTS geldt voor de premiestelling in 2024 tot en met 2028, en uiterlijk tot aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Het belanghebbendenorgaan heeft goedkeuring gegeven aan het besluit over het opnieuw vastzetten van de RTS.

Toeslagbeleid

Binnen Pensioenkring Sweco bestaat de mogelijkheid de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden jaarlijks per 1 januari te verhogen op basis van maximaal het ambitieniveau zoals dat is vastgelegd in de pensioenregeling.

Toeslagverlening binnen Pensioenkring Sweco is in beginsel voorwaardelijk. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitkring voor zover de financiële positie daarvoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, berekend over de maand september van het laatst verstreken kalenderjaar voor de toekenning ten opzichte van de maand september van het daaraan voorafgaande jaar.

Bij Pensioenkring Sweco volgen we de systematiek van toekomstbestendige toeslagverlening. We verlenen alleen een toeslag voor zover deze in de toekomst ook verleend kan worden.

Toeslagverlening per 1 januari 2025

Voor een toelichting op de toeslagverlening per 1 januari 2025 verwijzen we naar de paragraaf Toeslagverlening in het hoofdstuk Financiële positie en herstelplan.

Wijzigingen reglementen en uitvoeringsovereenkomst

Het pensioenreglement van Pensioenkring Sweco is per 1 januari 2024 uitsluitend gewijzigd voor wat betreft de aanpassing van de jaarlijkse bedragen. Het pensioenreglement is per 1 januari 2025 gewijzigd voor wat betreft de aanpassing van de jaarlijkse bedragen en de grondslagen voor de flexibiliseringsfactoren.

Deelnemersonderzoek risicobereidheid

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we in het voorjaar van 2024 een onderzoek naar risico en pensioen uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. Er deden ruim 1.100 mensen mee aan het onderzoek. Dat is bijna 17% van alle deelnemers en gepensioneerden. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld met sociale partners en besproken met het belanghebbendenorgaan. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers. Dat is onderdeel van de uitwerking van de solidaire premieregeling die zal gelden per 1 juli 2026.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen voor Pensioenkring Sweco bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit is het vermogen dat we moeten aanhouden om de bedrijfsrisico's te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Pensioenkring Sweco en het telt ook niet mee in de balans van Pensioenkring Sweco. Periodiek toetsen we of door wijziging van het pensioenvermogen een overschot of tekort voor Pensioenkring Sweco ontstaat. Na die toets wordt het saldo eventueel aangezuiverd.

Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad

Financiële positie

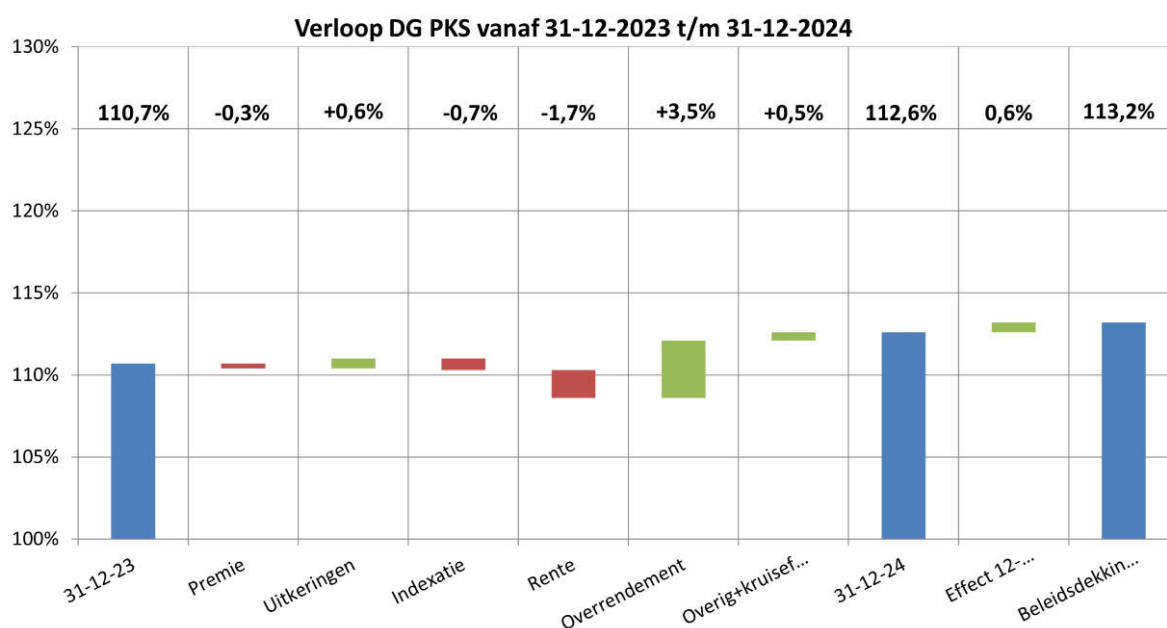
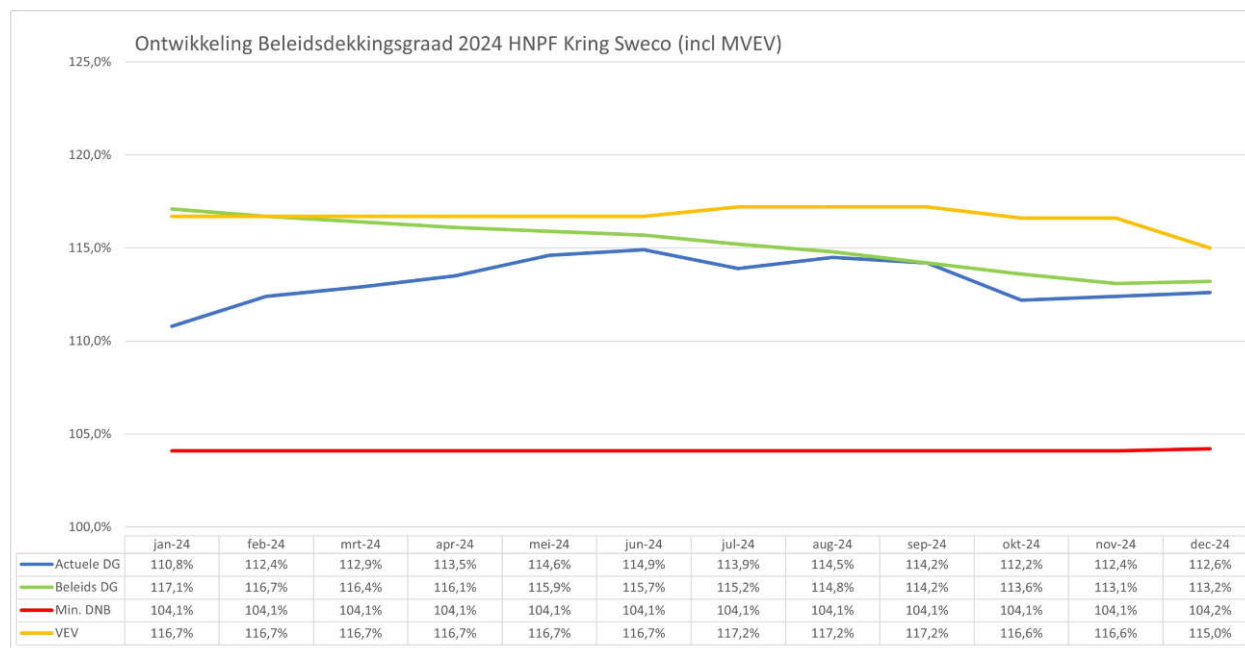
De beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Sweco daalde in 2024 van 117,5% naar 113,2%. De actuele dekkingsgraad op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur (de "toezichtscurve") is in 2024 gestegen naar 112,6% (2023: 110,7%). Dat is 1,9 procentpunt hoger dan ultimo 2023. De verhoging is met name veroorzaakt door de toegekende toeslag, de gedaalde rente en de positieve beleggingsresultaten. Het behaalde rendement (inclusief renteafdekking) leidde tot een forse stijging van de dekkingsgraad, die het negatieve effect van de rentedaling meer dan teniet deed.

Samenvatting ontwikkeling financiële positie Pensioenkring Sweco in 2024

Omschrijving	Pensioen-vermogen	Technische voorziening	Dekkings- graad
Stand 1 januari	966.753	873.539	110,7%
Premiebijdragen (regulier)	16.900	17.597	-0,3%
Uitkeringen	-34.744	-34.780	0,4%
Toeslagverlening	0	5.742	-0,7%
Aanpassing RTS	0	14.577	-1,8%
Beleggingsresultaten	61.088	29.749	3,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-3.778	-12.856	1,1%
Stand 31 december	1.006.219	893.568	112,6%

In bovenstaand overzicht wordt onder beleggingsresultaten in het verloop van het pensioenvermogen het behaalde rendement op beleggingen verantwoord. Bij het verloop van de technische voorziening staat de rentetoevoeging aan de technische voorziening op basis van de eenjaarsrente zoals vastgesteld door De Nederlandsche Bank in de RTS van 31 december 2023.

Ontwikkeling dekkingsgraad Pensioenkring Sweco tussen 1 januari en 31 december 2024



De technische voorzieningen worden berekend op basis van de RTS. Dit komt overeen met contantmaking op basis van een gemiddelde rekenrente ad 2,16% (2023: 2,34%).

De actuele dekkingsgraad wordt berekend als de som van de technische voorzieningen en de reserves, gedeeld door de technische voorzieningen. Het premiedepot doet niet mee in de berekening van de dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdend gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden.

Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen

Voor Pensioenkring Sweco is er ultimo 2024 sprake van een reservetekort, aangezien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Het vereist eigen vermogen is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille.

De vereiste dekkingsgraad is bepaald op 115,0% (2023: 116,7%). Indien het vereist eigen vermogen bepaald zou zijn op basis van de actuele portefeuille, dan zou dit uitkomen op 115,6% (2023: 115,6%).

Het minimaal vereist eigen vermogen wordt vastgesteld op basis van de regels zoals vastgelegd in artikel 11 van het Besluit FTK pensioenfondsen. Ultimo 2024 is de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,2% (2023: 104,3%).

Ontwikkeling dekkingsgraad

Ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2024

Omschrijving	Werkelijk
Stand 1 januari	110,7%
Premiebijdragen (regulier)	-0,3%
Uitkeringen	0,4%
Toeslagverlening	-0,7%
Aanpassing RTS	-1,8%
Beleggingsresultaten	3,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	1,1%
Stand 31 december	112,6%

In 2024 is de dekkingsgraad gestegen van 110,7% naar 112,6%. De premie heeft beperkt impact gehad op de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Hetzelfde geldt voor de uitkeringen. De toeslagverlening van 0,65% heeft negatief bijgedragen aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een daling van de dekkingsgraad. Bij de bepaling van de dekkingsgraad is uitgegaan van de rentetermijnstructuur aan het einde van het boekjaar. Deze is lager dan de rentetermijnstructuur aan het begin van het jaar.

Het rendement op beleggingen heeft positief bijgedragen aan de dekkingsgraad. Dit wordt verklaard door de gedaalde rente en gestegen aandelenkoersen in 2024. De gedaalde rente had een positief effect op de waarde van de vastrentende waarden.

Het effect bij overige oorzaken en kruiseffecten wordt voornamelijk veroorzaakt door een wijziging van de prognosetafel en de ervaringssterfte. Ook zijn er kruiseffecten tussen enkele componenten. Deze kruiseffecten worden veroorzaakt door de gehanteerde berekeningsmethodiek die is voorgeschreven door De Nederlandsche Bank.

Voor Pensioenkring Sweco was er eind 2023 geen sprake van een reservetekort. In maart 2024 zakte de beleidsdekkingsgraad echter onder de grens van het vereist eigen vermogen. We hebben daarom voor deze kring in juni 2024 een overbruggingsplan ingediend bij De Nederlandsche Bank. Ook eind 2024 is er sprake van een reservetekort. Eind maart 2025 hebben we een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank, waarin de beleidsdekkingsgraad op basis van het reguliere beleid in 2026 is hersteld tot de vereiste dekkingsgraad. Dit is binnen de gekozen hersteltermijn van tien jaar. Op 14 mei 2025 heeft De Nederlandsche Bank instemming gegeven aan het herstelplan 2025.

Toeslagverlening

We hebben besloten om binnen Pensioenkring Sweco per 1 januari 2025 een toeslag toe te kennen van 0,65%. De stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen, over september 2024 ten opzichte van september 2023 bedraagt 3,50%. De gemiste toeslag bedraagt daarmee 2,85%.

Het toeslagbesluit is conform het reguliere beleid. Onder het FTK geldt dat de toe te kennen toeslag toekomstbestendig moet zijn en dat toeslag (gedeeltelijk) is toegestaan vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% en volledig vanaf de TBI-grens. De beleidsdekkingsgraad bedroeg op 30 september 2024 114,2%. Vanaf een dekkingsgraad van 136,6% kan er een volledige toeslag worden toegekend.

Pensioenfondsen die de intentie hebben om in te varen naar het nieuwe pensioenstelsel mogen gebruik maken van het transitie-FTK. In het transitie-FTK gelden andere regels over het verhogen en verlagen van pensioen dan onder het reguliere FTK, waardoor de pensioenen eerder kunnen meestijgen met de prijzen. We maken geen gebruik van het transitie-FTK, want het heeft ook een belangrijk nadeel: de regels voor het verlagen van de pensioenen zijn namelijk veel strenger. We moeten eerder de pensioenen verlagen als het financieel tegenzit. Dat risico willen we zo klein mogelijk houden, zodat we een goede overstap kunnen maken naar het nieuwe stelsel.

Inhaaltoeslag

Sinds 2022 is er binnen de kring de mogelijkheid om gemiste toeslagen in te halen. Dit betekent dat we met inachtneming van het bepaalde in artikel 137 van de Pensioenwet kunnen besluiten tot het verlenen van inhaaltoeslagen voor gemiste toeslagen, eveneens toe te kennen per 1 januari. De volgende uitgangspunten dienen als leidraad voor het bestuur bij het nemen van besluiten om achterstanden in te halen:

- Het inhalen van een niet volledig toegekende toeslag of herstel van een verlaging van de pensioenen is pas mogelijk indien de kring een beleidsdekkingsgraad heeft die hoger is dan benodigd voor volledige toeslagverlening en die hoger is dan het vereist eigen vermogen. Daarbij wordt in een jaar een vijfde deel van het overschot aangewend;
- Inhaaltoeslagen worden op collectieve basis verleend. We maken geen onderscheid tussen actieven, inactieven, pensioengerechtigden en overige aanspraakgerechtigden;
- Inhaaltoeslagen worden toegepast als een percentage van het voor de individuele deelnemer totaal te herstellen bedrag. Dit percentage wordt berekend door het beschikbare vermogen te delen door de waarde van het totaal aan gemiste toeslagen en doorgevoerde verlagingen. Hierbij hanteren we geen termijn en maken we geen onderscheid tussen gemiste toeslagen en doorgevoerde verlagingen;
- Alleen (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden die daadwerkelijk in de kring aanwezig zijn ten tijde van het herstel van de niet volledige toeslag komen voor herstel in aanmerking;
- We doen geen nabetaling aan pensioengerechtigden van in het verleden niet uitgekeerde pensioenbedragen die het gevolg zijn van het niet volledig toekennen van de toeslag of doorgevoerde verlaging.

Overzicht van opgelopen achterstand in de toeslagverlening voor actieven

Omschrijving	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2022	0,00%	2,70%	2,70%	2,70%
2023	6,50%	7,23%	0,73%	3,45%
2024	6,50%	7,03%	0,53%	4,00%
2025	0,65%	3,50%	2,85%	6,96%

De pensioenregeling kende hiervoor geen mogelijkheid om in het verleden gemiste toeslagen in te halen, met uitzondering van gemiste toeslagverleningen in de periode 2012 tot en met 2014 voor inactieven.

Overzicht van opgelopen achterstand in de toeslagverlening voor inactieven

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag ²	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2012	0,00%	2,47%	2,47%	2,47%
2013	0,00%	2,10%	2,10%	4,62%
2014	0,50%	1,10%	0,60%	5,25%
2022	0,00%	2,70%	2,70%	8,09%
2023	6,50%	7,23%	0,73%	8,88%
2024	6,50%	7,03%	0,53%	9,46%
2025	0,65%	3,50%	2,85%	12,58%

1 Gedurende de periode van 2015 tot en met 2021 heeft geen recht op inhaaltoeslag bestaan. Voor inactieve deelnemers tellen de jaren 2012-2014 wel mee.

2 2023 en 2024 conform de alternatieve methode

De achterstand over 2023 is aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2022. Om in 2024 een hogere toeslag te kunnen verlenen hebben we besloten de CPI-maatstaf met terugwerkende kracht aan te passen aan de nieuwe methode van het CBS. Dit heeft ook gevolgen voor de maximaal mogelijke toeslag en achterstand in 2023, want de hoge inflatie uit 2022 wordt nu uitgesmeerd over de toeslag in 2023 en 2024. De volledige toeslag in 2023 is vanwege de aangepaste CPI-maatstaf aangepast van 14,53% naar 7,23%. Daar staat tegenover dat we voor 2024 uit kunnen gaan van een volledige toeslag van 7,03% in plaats van 0,21%. Het totaal aan toe te kennen toeslag in 2023 en 2024 is in de oude en aangepaste methodiek gelijk aan elkaar.

Actuariële paragraaf

Resultaten in deze paragraaf hebben betrekking op de periode 1 januari t/m 31 december 2024.

Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendeekkende premie en de (ongedempte) kostendeekkende premie worden gekwantificeerd. We hebben de samenstelling van de premies opgenomen in onderstaande tabel. Voor verdere details verwijzen we naar de toelichting op de premiebaten in de jaarrekening.

Omschrijving	Kostendeekkende premie	Gedempte kostendeekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	16.454	8.360	
Risicopremie overlijden	1.144	775	
Premie Arbeidsongeschiktheidspensioen en PVI	2.939	1.525	
Inkoop voorwaardelijke opbouw	0	6.240	
Opslag instandhouding VEV	0	0	
Kostenopslag pensioenbeheer	392	392	
Totaal premiebijdragen	20.929	17.292	18.678
Dotatie aan premie-egalisatiedepot			-1.386
Totaal premiebijdragen na verrekening PED			17.292

Analyse van het resultaat

In 2024 is een resultaat behaald van € 20.868 duizend (2023: € -26.903 duizend). In de hieronder opgenomen actuariële analyse geven we inzicht in de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid.

Resultatenbronnen

Omschrijving	2024	2023
Beleggingen en rekenrente	16.762	21.682
Premies	-697	4.107
Waardeoverdachten	783	-688
Kosten	0	0
Uitkeringen	36	53
Kanssystemen	-985	967
Toeslagverlening/korting	-5.742	-52.976
Wijziging act. grondslagen (stijgende VPVS)	10.710	-753
Wijziging act. grondslagen (actualisering overlevingskansen)	0	0
Mutaties andere voorzieningen	0	1.173
Andere oorzaken	-1.430	-468
Resultaat	19.437	-26.903

Het resultaat op beleggingen en rekenrente is vanwege de grote materialiteit in de onderliggende resultaten hierna nader uitgesplitst.

Resultaat beleggingen/rekenrente

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	61.088	74.749
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-29.749	-25.014
Wijziging marktrente	-14.577	-28.053
Totaal beleggingen en rekenrente	16.762	21.682

De voornaamste oorzaken van het resultaat in 2024 zijn:

- **Beleggingen/rekenrente:**
De wijziging van de nominale rekenrente droeg € 14.577 duizend negatief bij aan het resultaat. Daarnaast zijn de technische voorzieningen toegenomen met € 29.749 duizend als gevolg van de technisch benodigde rente (op basis van 3,439% negatieve eenjaarsrente per 31 december 2023). De beleggingsopbrengsten leidden tot een winst van € 61.088 duizend. Per saldo is het resultaat op beleggingen/rekenrente € 16.762 duizend positief.
- **Premies**
Het resultaat op premie bedroeg € 697 duizend negatief. De ontvangen premie is gebaseerd op de gedempte kostendeekkende premie op basis van verwacht rendement. De werkelijke kosten van de pensioenopbouw zijn vastgesteld op grond van de marktrente.
- **Kanssystemen**
In 2024 is een negatief resultaat op arbeidsongeschiktheid behaald van € 728 duizend. Dit resultaat wordt onder andere veroorzaakt door een hogere schadelast dan de vrijval uit de voorziening langdurig zieken en een verhoging van de salarissen van arbeidsongeschikten. Op langlevens is een negatief resultaat behaald van € 866 duizend en op kortlevens een negatief resultaat van € 271 duizend. Tezamen met het positieve resultaat van € 880 duizend op de herverzekering komt het resultaat op kanssystemen per saldo uit op € 985 duizend negatief.
- **Toeslagverlening/korting**
Per 1 januari 2025 is een toeslag van 0,65% verleend. Aangezien het besluit hierover al in 2024 is genomen, is deze toeslag verwerkt in de dekkingsgraad per eind 2024. Hierdoor is de voorziening met € 5.742 duizend toegenomen.
- **Wijziging grondslagen**

De wijzigingen van de overlevingstafel heeft geleid tot een daling van de voorziening met € 1.759 duizend. De aanpassing van de ervaringssterfte leidde tot een daling van de voorziening met € 9.815 duizend en de aanpassing van de opslag voor uitvoeringskosten resulteerde in een stijging van de voorziening met € 864. Per saldo had de wijziging grondslagen een positief resultaat van € 10.710 duizend.

Grondslagen

We hebben in 2024 de volgende aanpassingen gedaan in de actuariële grondslagen die gehanteerd worden in de berekening van de technische voorziening voor Pensioenkring Sweco:

- **Overlevingstafel**
In 2024 hebben we besloten om over te stappen naar de meest recente algemene overlevingstafel zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Dit is Prognosetafel AG2024 die in 2024 is gepubliceerd. Met het toepassen van Prognosetafel AG2024 hanteren we de meest recente inzichten over de Nederlandse bevolgingssterfte en wordt er rekening gehouden met een voorzienbare trend in de overlevingskansen.
- **Ervaringssterfte**
We hebben besloten om de ervaringssterfte te actualiseren naar het Sprekels Inkomensmodel 2024.
- **Voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten**
Naar aanleiding van een studie is de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten verhoogd van 2,5% naar 2,6%.

Oordeel certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft geconcludeerd dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld. Hij constateert dat het eigen vermogen van Pensioenkring Sweco lager is dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. In zijn verklaring geeft hij aan dat wordt voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen). De vermogenspositie is naar zijn mening niet voldoende, omdat het aanwezige eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen. De verklaring van de certificerend actuaris is opgenomen in de [Actuariële verklaring Pensioenkring Sweco](#).

Vermogensbeheer

Beleggingsbeleid Pensioenkring Sweco

Bij de invulling van de beleggingsportefeuille voeren we een kwalitatief hoogwaardig beleggingsbeleid. We zorgen voor een goede spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en debiteuren. Bij de afdekking van rente- en valutarisico, alsook bij specifieke beleggingscategorieën, vormen beleggingsrichtlijnen het uitgangspunt voor het te voeren beleggingsbeleid. Het MVB-beleid is daar een belangrijk onderdeel van. Deze beleggingsrichtlijnen zijn leidend bij het selecteren en monitoren van operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen.

Op hoofdlijnen bestond het strategisch beleggingsbeleid voor Pensioenkring Sweco begin 2024 uit een vermogensverdeling met 60% vastrentende waarden en 40% zakelijke waarden, 70% afdekking van het renterisico en 75% afdekking van het valutarisico op de Amerikaanse dollar en het Britse pond. De renteafdekking is medio november 2024 verhoogd naar 100% ten behoeve van bescherming van de dekkingsgraad in aanloop naar het invaarmoment.

Ontwikkeling op de financiële markten

Terugblik economie en financiële markten 2024

2024 was een sterk jaar op de financiële markten. Economische groei zorgde voor een positieve verrassing en centrale banken verlaagden de beleidsrentes. Aandelen presteerden in 2024 over het algemeen beter dan obligatiecategorieën.

De economie bleef in 2024 vrij sterk, vooral in de VS. In het eerste kwartaal verdreven goede economische data de zorgen over een recessie. Tegelijkertijd was de inflatie in het begin van het jaar nog dermate hoog dat er zorgen

waren of centrale banken de rentes tijdig zouden kunnen verlagen. Waar de economie in de VS haar kracht behield, ondanks tijdelijke zorgen over de arbeidsmarkt tijdens de zomermaanden, bewoog de Europese economie langzaam richting een trendmatig niveau. Dalende inflatie zorgde ervoor dat beleidsrenteverlagingen mogelijk werden: de ECB (in juni) en de Bank of England (in augustus) verlaagden de beleidsrente voor het eerst met 0,25% en de Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0% en de Bank of England met 0,5%, wat steun bood aan markten.

In 2024 is de swaprente gedaald, met name op de korte looptijden. Op de tweejaars looptijd was de daling circa 60 basispunten. Op de andere looptijden bedroeg de daling 15 tot 20 basispunten. In 2024 zijn de spreads op staatsobligaties ten opzichte van de swaprente sterk opgelopen. De stijging van de spread op Franse staatsobligaties was zeer groot, maar ook bij de andere landen was er sprake van een sterke stijging van de spreads.

In Frankrijk waren er politieke uitdagingen rond de begroting en de overheidsschuld. De minderheidsregering van premier Barnier kon niet rekenen op steun en na zijn val verlaagde Moody's de rating van Frankrijk naar Aa3. De risico-opslag op Franse staatsobligaties liep uit ten opzichte van Duitsland en kwam in de buurt van die van Italië, terwijl Italië een lagere kredietrating heeft (Baa3, BBB) en een nog hogere schuldquote (ca. 140%) dan Frankrijk (ca. 110%). Desondanks was de reactie van de financiële markten gematigd. De economie van Frankrijk noch de Europese economie zat in een recessie en de ECB had de bewegingsruimte om, indien nodig, de economie en de financiële markten wat lucht te geven middels beleidsrenteverlagingen. Aan het einde van het jaar was Bayrou als opvolger van Barnier benoemd.

De Chinese economie had het in 2024 moeilijk door een combinatie van uitdagingen. Een zwakke huizenmarkt, vergrijzing van de bevolking, schulden van lokale overheden, een hoge jeugdwerkloosheid en een laag consumentenvertrouwen hadden een negatieve invloed op het groeitempo van de economie. De overheid kwam daarop in actie en kondigde in het derde kwartaal (fiscale) stimuleringsmaatregelen aan. Financiële markten reageerden initieel positief, maar later verslechterde het sentiment doordat de aangekondigde steunmaatregelen onvoldoende concreet werden.

In november kregen met name Amerikaanse aandelen een impuls door de verkiezing van Trump, die zicht gaf op mogelijke belastingverlagingen en minder regulering. Deze euforie ebde in december weg door gestegen rentes (sinds medio september), enerzijds door degelijke groei, anderzijds door de mogelijke inflatoire gevolgen van het beleid van Trump op het gebied van invoertarieven en immigratiebeperkingen. Hierdoor verwachtte men minder renteverlagingen van de Fed voor 2025 en zo sloot de tienjaarsrente in de VS, maar die ook in Duitsland en het VK, het jaar 2024 hoger af dan het begon.

Aandelen ontwikkelde markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn positiever geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Aandelen Noord-Amerika was de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologie-aandelen (de 'Magnificent Seven'). Tevens ondersteunden lagere rentes de koersen, aangezien groeiaandelen hier meer van profiteren. Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, inclusief Europa, bleven achter op Noord-Amerika, door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven, maar stegen evenzo 9% (in euro unhedged) of meer.

Aandelen opkomende markten

Hoewel aandelen in opkomende markten achterbleven bij de ontwikkelde aandelenregio's, stegen zij eveneens (met zo'n 11% in euro unhedged). Dit werd mede veroorzaakt door relatief sterke groeicijfers en Chinese stimuleringsaankondigingen in september. De aandelen in opkomende markten stegen, ondanks de zorgen over Amerikaanse invoertarieven.

Beursgenoteerd vastgoed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van deze categorie, hoewel de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het totale rendement van de wereldwijde index was positief (9% in euro unhedged), met in de VS een sterker resultaat dan in Europa.

Niet-beursgenoteerd vastgoed Europa en Nederlandse woningen

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Niet-beursgenoteerd vastgoed was daardoor in 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende gehetwaarderd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. Conform de wereldwijde trend ondergaat ook de Europese vastgoedmarkt een cyclisch herstel, waarbij de prijssherziening grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief.

Binnen Europees niet-beursgenoteerd vastgoed behaalden alle sectoren een positief rendement. De sector kantoren bleef achter. Oudere kantoorpanden hadden het moeilijk, maar in moderne, duurzame kantoren zijn er in bepaalde Europese markten her en der nog mogelijkheden. De sectoren winkels en logistiek deden het beter in 2024. Binnen logistiek dooft de oververhitting in de markt van na de covidpandemie langzamerhand. Het nieuwe aanbod blijft over het algemeen beperkt, met een positief effect op de huurgroei. De (huur)woningsector wordt nog steeds gesteund door een sterke nettovraag bij een achterblijvend aanbod (door hoge bouwkosten en strengere regelgeving) en hoge huizenprijzen in verschillende landen.

Vastrentende waarden (investment grade en high yield)

Nadat beleidsrentes de voorgaande jaren stegen, zorgde dalende inflatie ervoor dat in 2024 beleidsrenteverlagingen mogelijk werden. In juni verlaagde de ECB de beleidsrente voor het eerst met 0,25%, gevolgd door de Bank of England in augustus met hetzelfde percentage. De Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0%, terwijl de Bank of England de rente verlaagde met 0,5%. De dalende rente was een steun voor financiële markten. De beleidsrente van Japan liet een tegenovergestelde beweging zien, met een verhoging naar 0,25% in juli door de stijgende trend in inflatie en economische groei.

Risicovolle beleggingscategorieën zoals high yield bedrijfsobligaties en staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van staatsobligaties. Bedrijfsobligaties presteerden beter door minder rentestijging voor kortere looptijden en dalende risico-opslagen. Dat laatste gaf meer steun aan risicovollere high yield bedrijfsobligaties dan aan kredietwaardigere IG-bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta

In 2024 was er sprake van een sterke appreciatie van de US dollar ten opzichte van de euro, met circa 6%. De dollar steeg met name in het vierde kwartaal van 2024, rondom de verkiezing van president Trump, vanwege de verwachting dat rentes in de Verenigde Staten hoger blijven dan eerder gedacht. Ook de Britse pond steeg in 2024 ten opzichte van de euro (+5%), terwijl de Japanse yen in waarde daalde ten opzichte van de euro (-4%).

Portefeuilleposities en rendementen

Voor de uitvoering van het vermogensbeheer wijzen we vermogenscategorieën toe aan de matchingportefeuille of de rendementsportefeuille. In de matchingportefeuille nemen we categorieën op die vooral meebewegen met de rente, zodat ze bijdragen aan het afdekken van het renterisico. In de rendementsportefeuille nemen we de overige categorieën op. Deze zijn vooral gericht op extra rendement bovenop de rente.

Het strategisch beleid resulteert in 2024 in een matchingportefeuille van 25% en een rendementsportefeuille van 75%.

In onderstaande tabel tonen we de posities en rendementscijfers van de beleggingscategorieën binnen de portefeuille, afgezet tegen de bijbehorende benchmarks. Het totale beleggingsrendement wordt voor een deel beïnvloed door het allocatie-effect. De allocatie naar een vermogenscategorie of -portefeuille wijkt gedurende het jaar af van de doelallocatie, bijvoorbeeld als gevolg van marktbewegingen. Die afwijking wordt uit praktische overwegingen binnen een bandbreedte geaccepteerd. Als over zo'n categorie die afwijkt een relatief hoog of laag rendement wordt gerealiseerd draagt dat positief of negatief bij aan het rendement. Dit komt tot uitdrukking in het totale rendement, dat daardoor kan afwijken van de gecombineerde rendementen van de beleggingscategorieën en -portefeuilles. Hoe groter de rendementsbewegingen gedurende het jaar, hoe groter dit allocatie-effect.

2024	Allocatie strategisch beleid	Allocatie beleid 2024	Rendement portefeuille	Rendement benchmark
	(in %)	(in %)	(in %)	(in %)
matchingportefeuille	25	25	-0,9	2,2
swaps, staatsobligaties, liquiditeiten	25	25		
rendementsportefeuille	75	75	9,2	10,1
aandelen ontwikkelde landen	27	27	20,7	23,0
aandelen opkomende landen	3	3	11,6	14,7
beursgenoteerd onroerend goed	2,5	2,5	9,1	7,7
niet-genoteerd onroerend goed ¹	7,5	7,5	3,9	3,9
vastrentende waarden bedrijfsobligaties	15	15	5,0	4,6
vastrentende waarden hypothecaire leningen	15	15	5,7	5,7
vastrentende waarden hoogrentende bedrijven	2,5	2,5	14,1	14,7
vastrentende waarden hoogrentende landen	2,5	2,5	5,0	8,8
totaal ²	100	100	6,6	8,4

¹ Bij illiquide categorieën, zoals niet-genoteerd onroerend goed, wordt op jaarbasis het rendement van de benchmark gelijkgesteld aan dat van de portefeuille.

² Inclusief valuta-afdekking.

Matchingportefeuille: afdekking renterisico

De pensioenkring loopt via de waardering van zijn technische voorzieningen ('verplichtingen') een risico bij veranderingen in de rente. Dit renterisico wordt voor 100% afgedekt op basis van de marktrente. De feitelijke afdekking per ultimo 2024 bedroeg 101,1%. Die afwijking valt binnen de toegestane bandbreedte. Ter voorbereiding op de indexatie van 0,65% per 1 januari 2025, verwerkt in de dekkingsgraad per 31 december 2024, is de renteafdekking licht verhoogd. Na de indexatie is de renteafdekking weer op de norm van 100% uitgekomen. De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheekleningen aan de afdekking bij.

In 2024 is de swaprente over alle looptijden gedaald, waardoor het resultaat van het af te dekken deel van de verplichtingen (2,2%) positief was. Het resultaat van de matchingportefeuille was -0,9%. De voornaamste reden voor de relatieve underperformance (-3,1 procentpunt) ten opzichte van de benchmark is de fors gestegen kredietopslag van staatsobligaties ten opzichte van de swaprentes. De impact van het curvebeleid is in 2024 beperkt geweest. Het resultaat wordt daarnaast bepaald doordat een bandbreedte is vastgesteld waarbinnen de renteafdekking mag bewegen.

In 2024 is besloten om het renterisico voor de kring voor 100% af te dekken in verhouding tot de verplichtingen met het oog op het beschermen van de dekkingsgraad in transitie naar de Wtp. Bij de verhoging van de renteafdekking van 70% naar 100% per medio november 2024 is het curvebeleid omgezet naar een vlakke afdekking over de rentecurve. We vinden het niet gewenst om bij 100% renteafdekking het renterisico op de middellange looptijden van 20 en 30 jaar voor meer dan 100% af te dekken.

Doordat het renterisico niet volledig werd afgedekt in verhouding tot de dekkingsgraad, bewoog de dekkingsgraad mee met de rentebewegingen. Dit droeg in 2024 negatief bij aan de dekkingsgraad. In de paragraaf Risicomanagement hebben we de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentebewegingen in een tabel in beeld gebracht.

Rendementsportefeuille

Het rendement van de rendementsportefeuille bedroeg in 2024 9,2%. Daarmee was het wat lager dan het benchmarkrendement van 10,1%. Alle beleggingscategorieën hebben positief bijgedragen aan dit rendement, en dan met name aandelen ontwikkelde landen.

Eind 2023 hebben we besloten om de strategische regioverdeling binnen de categorie aandelen te wijzigen van 80% ontwikkelde landen versus 20% opkomende landen naar respectievelijk 90% en 10%. Die keuze was met name gebaseerd op geopolitieke risico's en een ongewenste concentratie naar China en Taiwan. Deze wijziging is begin 2024 geïmplementeerd. Binnen aandelen ontwikkelde landen is de strategische regioverdeling ongewijzigd: 50% Noord-Amerika, 40% Europa en 10% Pacific.

Aandelen ontwikkelde landen

De afgelopen jaren hebben we stappen gezet in het doorvoeren van het MVB-beleid, specifiek ten aanzien van de Sustainable Development Goals (SDG's) en CO₂-reductie. Hierdoor beleggen we bijvoorbeeld meer in gezondheidszorg en minder in energiebedrijven. We vergelijken onze resultaten met een aandelenindex (een brede benchmark) waardoor de impact van ESG beleid inzichtelijk kan worden gemaakt.

De categorie aandelen ontwikkelde landen behaalde in 2024 een rendement van 20,7% versus 23,0% in de benchmark, een negatief relatief resultaat van 2,3 procentpunt ten opzichte van de benchmark vanwege de ESG-factor. Begin 2024 bestond de portefeuille aandelen ontwikkelde landen voor 80% uit twee passieve aandelenfondsen en voor 20% uit twee actieve ESG-aandelenmanagers met een specifieke ESG-opdracht. Beide passieve aandelenfondsen hebben in 2024 beter gepresteerd dan de benchmark dankzij de positieve bijdrage van de ESG-factor. Daarentegen hebben de beide actieve ESG-aandelenmanagers een sterke underperformance laten zien ten opzichte van de brede benchmark, voornamelijk doordat ze niet in de grote technologiebedrijven (de 'Magnificent seven') waren belegd. Halverwege 2024 is afscheid genomen van een van de actieve ESG-managers, vanwege een interne teamdynamiek met te veel focus op het maken van impact en te weinig op fundamentele aandelenanalyse in combinatie met tegenvallende resultaten. De middelen zijn herbelegd in het passieve wereldwijde aandelenfonds.

Aandelen opkomende landen

De categorie aandelen opkomende landen behaalde een positief absoluut resultaat van 11,6%. Ten opzichte van de brede benchmark (14,7%) werd een negatief relatief resultaat geboekt van -3,1 procentpunt vanwege de negatieve bijdrage van de ESG-factor. Deze categorie wordt ingevuld met een passief beleggingsfonds dat nadrukkelijker rekening houdt met onze specifieke keuzes op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen (zoals CO₂-reductie). De negatieve bijdrage van de ESG-factor kan worden toegeschreven aan het succes van enkele technologiebedrijven, die werden uitgesloten vanwege controverses en hoge emissies.

Onroerend goed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van beursgenoteerd vastgoed, terwijl de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het rendement van deze categorie beursgenoteerd vastgoed was positief, met in Amerika een sterker resultaat dan in Europa. De categorie wordt ingevuld met een wereldwijd passief beleggingsfonds, dat een positief resultaat van 9,1% liet zien. Ten opzichte van de benchmark (7,7%) kende dit fonds een outperformance van 1,4 procentpunt vanwege de positieve bijdrage van de ESG-factor.

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderings bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Dit had als gevolg dat niet-beursgenoteerd vastgoed gedurende het jaar 2022, toen renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende geherwaardeerd was. In 2023 vond alsnog een correctie plaats. In 2024 trad cyclisch herstel op in de Europese vastgoedmarkt, waarbij de prijsherziening grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief. Niet-genoteerd vastgoed liet in 2024 een rendement van 3,9% zien.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille (bestaande uit bedrijfsobligaties, hypotheek en hoogrentende landen) rendeerde in 2024 grotendeels in lijn met de benchmark, behalve de categorie hoogrentende landen. Staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan de veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. De voornaamste

reden daarvoor was de stijging in de langere rentes, wat het rendement van staatsobligaties drukte. De categorie hoogrentende landen liet een positief resultaat van 5,0% zien versus 8,8% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -3,8 procentpunt komt doordat landen met een kredietrating van CCC, die het afgelopen jaar aanzienlijk beter presteerden dan de benchmark, worden uitgesloten vanwege slechte verhandelbaarheid.

Bedrijfsobligaties rendeerden met 5,0% goed vanwege lagere rentestijging voor de kortere looptijden en een daling in de risico-opslagen. Ook het rendement op de categorie hypotheeklen was goed (5,7% over 2024) vanwege een daling van de risico-opslag van hypotheeklen. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere blootstelling aan de Amerikaanse dollar. De categorie hoogrentende bedrijven liet een positief resultaat van 14,1% zien versus 14,7% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -0,6 procentpunt was het gevolg van teleurstellende kredietselectie door de actieve manager.

Valuta-afdekking

Voor de kring dekten we in 2024 het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% af. In 2024 zijn zowel de Amerikaanse dollar als het Britse pond sterker geworden ten opzichte van de euro. Zodra de euro zwakker wordt ten opzichte van externe valuta zullen die beleggingen omgerekend naar euro's in waarde stijgen. Doordat het valutarisico voor 75% wordt afgedekt, wordt zo'n waardeverhoging grotendeels gedempt. Daarmee had de afdekking een negatief effect.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Voor de categorieën aandelen, beursgenoteerd onroerend goed, bedrijfsobligaties, hypotheeklen en staatsobligaties ontwikkelde en opkomende landen beleggen we in oplossingen die rekening houden met ons MVB-beleid. Hiermee sluiten we uit: beleggingen in controversiële wapens, tabak, de grootste CO₂-uitstoters en bedrijven die in strijd met de United Nations Global Compact opereren of een slechte governance hebben. Ook beleggen we niet in landen met een ondemocratisch regime of in landen waar mensenrechten worden geschonden conform onafhankelijke kaders. Deze kaders worden beschreven in ons landenbeleid. Ze hebben betrekking op de categorie staatsobligaties opkomende landen. Het landenbeleid is onderdeel van ons MVB-beleid. Het is te vinden op onze website, www.hnpf.nl.

Begin 2024 hebben we een verbeterstap gemaakt in de categorie aandelen opkomende landen. Vanuit ESG risicobeheer, dat oog heeft voor de belangrijkste duurzaamheidsrisico's in de portefeuille, kwam naar voren dat we in deze categorie meer zouden moeten doen. Zo werden binnen aandelen opkomende landen nog geen staatsondernemingen in controversiële landen uitgesloten, wat niet in lijn is met het landenbeleid. Ook vonden we het aantal beleggingen met een MSCI ESG CCC-rating niet passend vanuit het oogpunt van ESG-risicobeheer, vanwege issues rondom CO₂-uitstoot, bedrijfsethiek (fraude) en werkomstandigheden. Het passieve beleggingsfonds voor aandelen opkomende landen is om die reden begin 2024 verkocht.

CO₂-reductiedoelstelling

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een CO₂-reductiedoelstelling vastgesteld waarbij we de Climate Transition Benchmark (CTB) van de Europese Unie als richtlijn hanteren voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed tezamen. Dat houdt in dat de CO₂-uitstoot van de portefeuille ten opzichte van de brede marktindices (bijvoorbeeld de MSCI Wereld index) met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van basisjaar 2019. Daarna geldt een reductiedoel van ten minste 7% per jaar tot 2050, in lijn met de klimaatdoelstellingen van Parijs.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen voor de kring per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatievergaring over duurzaamheid. Ook pensioenfondsen vallen daaronder. Doel van deze wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen op duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in onze beleggingsbeslissingen.

De pensioenregeling van Pensioenkring Sweco kwalificeert zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als een lichtgroen, of zogenaamd artikel 8-pensioenproduct onder de Europese SFDR-wetgeving, ofwel als een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken. De fondsen waarin de kring belegt, hebben ook elk een eigen SFDR-classificatie. Een overzicht per beleggingscategorie is opgenomen in het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50. Een kringspecifiek overzicht nemen we op in het MVB-jaarverslag 2024.

Wij gaan in 2025 verder met aanscherping en implementatie van het MVB-beleid. Onze plannen staan beschreven in de paragraaf over Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50.

Kostentransparantie

Voor de uitvoering van de regeling voor Pensioenkring Sweco maken we diverse kosten. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor vermogensbeheer.

Wij zijn transparant over de kosten die wij maken voor de pensioenuitvoering. In onderstaande toelichting op de uitvoeringskosten nemen wij de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM als uitgangspunt.

Administratieve uitvoeringskosten

De administratieve uitvoeringskosten exclusief incidentele lasten voor Pensioenkring Sweco bedroegen in 2024 € 1.386 duizend (2023: € 1.425 duizend). De administratieve uitvoeringskosten inclusief incidentele lasten bedroegen in 2024 € 1.892 (2023: € 1.734 duizend).

De belangrijkste oorzaak van deze stijging zijn de (incidentele) kosten voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de transitiekosten. De administratiekostenvergoeding steeg met name door indexering van het tarief. De kosten voor de adviserend actuaris stegen door extra werkzaamheden.

De AFM beveelt aan de kosten zo mogelijk te vergelijken met andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang en complexiteit en met een vergelijkbaar serviceniveau. Wij hebben een uitgebreide analyse gedaan en zijn hierbij tot het inzicht gekomen dat hiervoor in openbare bronnen onvoldoende betrouwbare en gedetailleerde informatie beschikbaar is. De kosten voor het laten uitvoeren van een eigen benchmarkonderzoek zijn aanzienlijk en dat levert in onze ogen op dit moment onvoldoende extra informatie op om deze kosten te rechtvaardigen.

Wij hebben aandacht voor de beheersing van de kosten. Door de kosten van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de hogere eisen die aan ons worden gesteld vanuit de toezichthouders verwachten wij de komende jaren een hoger kostenniveau.

Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in de kostenberekening. Voor hen worden echter wel kosten gemaakt. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	868	868
Certificerend actuaris	32	31
Adviserend actuaris	67	92
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	58	30
Belanghebbendenorgaan	80	50
Ondersteuning BO en werkgever (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	20	45
Toezichtkosten (DNB/AFM)	99	81
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	244	226
Overige kosten	40	115
Aan beleggingen toegerekende kosten	-122	-113
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	1.386	1.425
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	506	59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	250
Subtotaal incidentele lasten ¹	506	309
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.892	1.734
Berekening kosten per deelnemer:	2024	2023
Aantal actieve deelnemers	1.630	1.584
Aantal pensioengerechtigden	1.870	1.878
Totaal	3.500	3.462
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	396	412
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	541	501

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten verantwoord onder "overige lasten".

De realisatie van de kosten is in lijn met de opgestelde begroting.

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor Pensioenkring Sweco bedragen € 3.935 duizend, een stijging van € 68 duizend ten opzichte van 2023 (€ 3.867 duizend). Het gemiddeld belegd vermogen is met 7,5% gestegen en bedroeg in 2024 € 973 miljoen tegenover € 905 miljoen in 2023. Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedroegen de totale kosten vermogensbeheer 0,40%, een daling van 0,03 procentpunt ten opzichte van 2023 (0,43%). De vermogensbeheerkosten zijn hieronder gespecificeerd.

2024	Beheerkosten en overige kosten	Transactiekosten inclusief aan- en verkoopkosten	Totaal	Percentage van het gemiddeld totaal belegd vermogen
Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten			
Vastgoed	643	62	705	0,07%
Aandelen	325	254	579	0,06%
Vastrentende waarden	737	133	870	0,09%
Overige beleggingen				
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	1.705	449	2.154	0,22%
Kosten overlay (LDI-gerelateerde) beleggingen ¹	508	155	663	0,07%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	2.213	604	2.817	0,29%
	Overige kosten			
Kosten vermogensbeheer bestuur en bestuursbureau	125		125	0,01%
Kosten fiduciair beheer	735		735	0,08%
Bewaarloon	50		50	0,01%
Advieskosten vermogensbeheer				
Overige kosten	208		208	0,02%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	1.118		1.118	0,11%
Totaal kosten vermogensbeheer	3.331		3.935	0,40%

¹ Kosten overlay beleggingen zijn kosten voor LDI-gerelateerde beleggingen, inclusief beleggingsinstrumenten, die worden gebruikt voor LDI-uitvoering.

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer zijn vastgesteld op lookthroughbasis en bestaan uit zowel directe kosten (zichtbare kosten, die op factuurbasis worden betaald) als uit indirecte kosten (niet zichtbare kosten voor vermogensbeheer of transacties, die verwerkt zijn in het rendement). Deze totale kosten zijn gedaald van 0,43% in 2023 naar 0,40% in 2024.

De totale kosten voor vermogensbeheer van 0,40% in 2024 zijn onder te verdelen in drie componenten: (1) beheerkosten (0,23%), (2) overige vermogensbeheerkosten (0,11%) en (3) transactiekosten (0,06%).

- **Beheerkosten**

De beheerkosten zijn de kosten voor het portefeuillebeheer door vermogensbeheerders, ofwel de lopende kosten voor alle beleggingsfondsen in de portefeuille. In de lopende kosten zijn eventuele kortingen (rebates) al verrekend. Als maatstaf voor de beheerkosten van de beleggingsfondsen wordt de ongoing charges figure (OCF) gehanteerd. De OCF bevat de beheervergoeding plus administratiekosten, accountantskosten, custodykosten, kosten voor securities lending etcetera die door het beleggingsfonds worden gemaakt. Beleggingsfondsen publiceren de OCF in het jaarverslag. Voor nieuwe fondsen waarvoor nog geen OCF beschikbaar is, wordt een schatting gebruikt. Indien een beleggingsfonds geen OCF maar total expense ratio (TER) rapporteert, wordt deze maatstaf gebruikt.

De beheerkosten bedroegen in 2024 € 2.213 duizend (2023: € 2.080 duizend), ofwel 0,23% van het vermogen. Ten opzichte van 2023 zijn deze uitgedrukt in het vermogen kosten gelijk gebleven.

- **Overige vermogensbeheerkosten**
Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor onder andere vermogensbeheer door het pensioenfonds en het bestuursbureau, de bewaarbank, de beleggingsadministratie en het fiduciair management. Deze overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2024 € 1.118 duizend (2023: € 1.079 duizend), ofwel 0,11% van het vermogen (2023: 0,12%).
- **Transactiekosten**
De transactiekosten bestaan uit gefactureerde toe- en uittredingskosten en aan- en verkoopkosten van individuele titels. De transactiekosten bedroegen in 2024 € 604 duizend (2023: € 708 duizend), ofwel 0,06% van het vermogen (2023: 0,08%). De transactiekosten zijn gedaald vanwege relatief weinig wijzigingen in de portefeuille ten opzichte van de jaren ervoor.

Kosten	2024	2023	2022	2021
Beheerkosten	0,23%	0,23%	0,20%	0,20%
Overige kosten	0,11%	0,12%	0,12%	0,12%
Transactiekosten	0,06%	0,08%	0,12%	0,05%
Totaal	0,40%	0,43%	0,44%	0,37%

Het Nederlandse Pensioenfonds maakt jaarlijks een analyse van de vermogensbeheerkosten ten opzichte van de markt. De meest recente beschikbare informatie stamt uit 2023 en geeft het beeld dat de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten voor Pensioenkring Sweco met 0,34% van het vermogen beperkt hoger zijn dan het APF-gemiddelde in de markt van 0,31% in 2023. In de pensioenmarkt zijn de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten gemiddeld 0,41% in 2023 (ca. 74 pensioenfondsen).

Het Nederlandse Pensioenfonds is met geen van zijn vermogensbeheerders een overeenkomst aangegaan waarin de beheervergoeding geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op het door de vermogensbeheerder behaalde beleggingsrendement. Daarnaast wordt niet belegd in de alternatieve categorieën hedgefondsen of grondstoffen. In bovenstaand kostenoverzicht zijn alleen de kostencategorieën opgenomen die daadwerkelijk zijn gemaakt.

Na afstemming met de fiduciair over de kosten voor vermogensbeheer voor deze kring in 2024 is het bestuur van mening dat het niveau van de gerapporteerde kosten en de ontwikkeling daarvan gedurende het verslagjaar passend zijn bij de omvang en karakteristieken van het vermogen van deze kring. Het pensioenfonds heeft een prudent beleggingsbeleid, waarmee het bestuur beoogt het aantal transacties te beperken en de kosten laag te houden. De ambitie van het bestuur blijft om de vermogensbeheerkosten in de komende jaren te verlagen.

Het bestuur vindt het belangrijk op een heldere transparante manier inzicht te geven in de vermogensbeheerskosten die de kring maakt. Om die reden zijn in dit jaarverslag de kosten inzichtelijk gemaakt, in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Totale kosten

De relatie tussen de verschillende kengetallen wordt in onderstaande tabel uitgewerkt.

Totale kosten ratio

2024	EUR	% gemiddeld belegd vermogen
Pensioenuitvoeringskosten	1.386	0,14%
Vermogensbeheerkosten	3.331	0,34%
Totale kosten	4.717	0,48%
Transactiekosten	604	0,06%

Risicomanagement

Risicohouding

De risicohouding van een fonds is volgens de wet “de mate waarin een fonds, na overleg met de vertegenwoordigers van werkgevers of werkgeversverenigingen, werknemers of werknemersverenigingen of beroepspensioenverenigingen en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.”

Wij zijn ons goed bewust van de afweging die voortdurend gemaakt moet worden tussen risico en rendement. Het huidige beleggingsbeleid biedt naar het oordeel van het bestuur een goede balans tussen risico en rendement.

In overleg met de sociale partners hebben we bij de risicohouding de volgende beleidsuitgangspunten geformuleerd:

- We hechten het meeste belang aan het vermijden van situaties van dekkingstekort en het vermijden van situaties van grote rechtenkortingen;
- We streven naar een zo hoog mogelijk pensioenresultaat;
- We hechten veel belang aan toeslagverlening, waarbij in een ALM-context 50% als het minimaal acceptabele niveau wordt gezien in een slechtweerscenario;
- We vinden herstel van buffers belangrijker dan het verlenen van inhaaltoeslagen.

Voor de vaststelling van de kortetermijnrisicohouding is in 2022 een ALM-studie uitgevoerd om inzicht te krijgen in het verwachte verloop van de financiële positie, de premie en de toeslagen in de komende jaren. Op basis van de ALM-studie bedraagt het vereist eigen vermogen (VEV) gemiddeld 17,3%, met een bandbreedte van +3,5% en -2,5%.

Als kwantitatieve maatstaf voor de risicobereidheid op de lange termijn gelden drie ondergrenzen in de haalbaarheidstoets. Het fonds voert jaarlijks een haalbaarheidstoets uit. Wanneer de uitkomsten uit de haalbaarheidstoets niet aan de ondergrenzen voldoen, dan dient dit te worden gecommuniceerd aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden en zal het bestuur met de sociale partners het gesprek moeten voeren. De ondergrenzen hebben derhalve een signaalfunctie.

Het bestuur heeft op basis van de uitgevoerde aanvangshaalbaarheidstoets in 2022 de volgende ondergrenzen vastgesteld:

- Vanuit de situatie waarbij de dekkingsgraad gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat ten minste gelijk te zijn aan 73%;
- Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat ten minste gelijk te zijn aan 75%;
- Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een slechtweerscenario (het vijfde percentiel) 35% te bedragen.

Naar onze mening zijn deze ondergrenzen in lijn met de ambitie en de kwalitatieve risicohouding van Pensioenkring Sweco. Het voorkomen van grote rechtenkortingen wordt gezien als het belangrijkste uitgangspunt en het beleggingsbeleid is daardoor beperkt risicovol vormgegeven. Daarmee verminderen we de kans op grote rechtenkortingen. Periodieke toetsing van de financiële opzet aan de risicohouding vindt voor de kortetermijn- en de langetermijnrisicobereidheid gescheiden plaats.

Financieel crisisplan

Voor Pensioenkring Sweco is een financieel crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn voor specifieke scenario's de te nemen stappen en maatregelen weergegeven. Aan de hand van het plan kan het bestuur handelen indien zich een van deze specifieke scenario's voordoet.

Risicomanagement

In de paragraaf Integraal risicomanagement is het algemene risicomanagementproces beschreven. Dit proces is zowel op de stichting van toepassing als op elke kring. Deel van het risicomanagementproces is het

risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS. Wij hebben daarin 42 risico's beschreven, gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's gelden op kringniveau en worden hieronder toegelicht voor Pensioenkring Sweco.

Financiële risico's

Binnen de kringen zijn financiële risico's geïdentificeerd gebaseerd op FIRM. De inschatting van het risico kan per kring verschillen op basis van de specifieke kenmerken van de betreffende kring. Met betrekking tot Pensioenkring Sweco gelden risicoschattingen per risico, waarbij het brutorisico de inschatting is vóór het treffen van beheersmaatregelen en de netto-inschatting geldt nadat beheersmaatregelen genomen zijn.

Ieder kwartaal vindt een Risk Control Self-Assessment plaats, waarbij alle risico's beoordeeld worden op wijzigingen in de bruto-inschatting en de werking van de beheersmaatregelen om naar nettorisico's te komen.

Toelichting financiële risico's

Renterisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat ontwikkelingen in de rente een ongewenst effect hebben op de dekkingsgraad door een mismatch in rentegevoeligheid van de beleggingen versus rentegevoeligheid van de verplichtingen."

Onder het Financieel toetsingskader (FTK) dat per 2007 is ingevoerd, is het verschil in renterisico tussen beleggingen en verplichtingen van belang. Dit wordt veroorzaakt door het verschil in de gemiddelde looptijd van de beleggingen (kort) versus de verplichtingen (lang). Hierdoor zijn verplichtingen meer rentegevoelig. Dat leidt tot een risico voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad in het geval dat de rente daalt.

We beheersen dit risico door het renteafdekkingsbeleid, dat door het toevoegen van beleggingen met lange looptijden is gericht op het reduceren van het renterisico tussen beleggingen en verplichtingen. De afdekking vindt plaats op basis van de zuivere RTS, dus zonder toepassing van de UFR. Voor het gewenste renteafdekkingsniveau is het noodzakelijk om derivaten (onder andere renteswaps) in te zetten. Het beleid voor het gebruik van derivaten hebben wij vastgelegd in het beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Valutarisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico op ongewenste effecten van fluctuaties in de koersen van vreemde valuta."

We beheersen dit risico door het valuta-afdekkingbeleid, dat is gericht op het reduceren van het valutarisico.

In Pensioenkring Sweco wordt het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% afgedekt.

Inflatierisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat door inflatie de pensioenaanspraak aangetast wordt."

De toeslag is voorwaardelijk, dus strikt genomen is er geen inflatierisico. Binnen Pensioenkring Sweco heeft Het Nederlandse Pensioenfonds de ambitie om de prijsinflatie als toeslag toe te kennen.

Marktrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat de waarde van de beleggingen daalt als gevolg van veranderingen in de marktfactoren."

Beleggingscategorieën met een hoog risico, zoals zakelijke waarden, stijgen en dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Dit risico wordt enerzijds geaccepteerd omwille van het behalen van rendement en anderzijds zo veel mogelijk beheerst door de beleggingen te spreiden over meerdere markten.

Het beleid op het gebied van marktrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid van iedere kring, op basis van een ALM-studie en goed huishouderschap. In de vermogensbeheerovereenkomsten is vastgelegd door welke partij en op welke wijze (met spreiding en soorten beleggingen) het vermogen belegd dient te worden.

In de fiduciaire beheerovereenkomst ligt vast dat de fiduciair manager intensiever informatie verstrekt tijdens een financiële crisis. Daarnaast is in de overeenkomst vastgelegd dat de fiduciair manager in samenwerking met het bestuur en de beleggingsadviescommissie alternatieve maatregelen kan overwegen om schade en risico's tijdens een crisis te beperken.

De beleggingsrichtlijnen worden vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Ze bevatten restricties waarbinnen een vermogensbeheerder vervolgens naar eigen inzicht mag beleggen.

Monitoring van het marktrisico geschiedt door de beleggingsadviescommissie op basis van mandaten, limietmonitoring en periodieke rapportages.

Scenario's dekkinggraad voor markt- en marktrenterisico per eind 2024

In onderstaande tabel geven we de gevoeligheid van de dekkinggraad weer voor het rente- en aandelenrisico als die risico's zich gecombineerd voordoen. Daarin wordt verondersteld dat alle andere factoren onveranderd blijven. De aandelenrendementen worden hierbij schoksgewijs tussen de -25% en +25% aangepast. De rente wordt schoksgewijs tussen de -1% en +1% aangepast

Gevoeligheidsanalyse dekkinggraad (toezicht, in %)			
	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden
Delta rente	-25%	0%	25%
-1,00%	100,0	109,9	119,9
-0,50%	100,4	111,2	122,0
0,00%	100,9	112,6	124,3
0,50%	101,4	114,0	126,7
1,00%	101,9	115,6	129,3

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Liquiditeitsrisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat er onvoldoende liquide middelen voorhanden zijn om aan de kortetermijnverplichtingen te voldoen en dat de kring hierdoor onder andere gedwongen wordt om assets te verkopen."

Voor de korte tot middellange termijn is voorzien dat de premie-inkomsten van Pensioenkring Sweco kleiner zijn dan de uitkeringen. Daardoor bestaat een liquiditeitsrisico dat dient te worden beheerst. Hierbij gaat het erom dat Pensioenkring Sweco tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. Daartoe is de portefeuille grotendeels belegd in dagelijks of wekelijks verhandelbare beleggingen.

Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en de inzet van rente- en valutaderivaten houden wij rekening met stressscenario's en periodiek wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Pensioenkring Sweco bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. Indien het liquiditeitsrisico te groot wordt, moeten we overwegen om de portefeuille aan te passen.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Kredietrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Kredietrisico (ofwel tegenpartijrisico) is het risico dat tegenpartijen niet aan hun overeengekomen verplichtingen ten opzichte van Pensioenkring Sweco kunnen voldoen.”

Pensioenkring Sweco loopt kredietrisico in de beleggingsportefeuille door de staats- en bedrijfsobligaties waarin wordt belegd en de aangegane swaps met tegenpartijen. Alleen partijen met een degelijke kredietwaardigheid worden daarom als tegenpartij bij een derivatentransactie geaccepteerd.

We nemen de volgende maatregelen om het kredietrisico te beperken:

- Periodiek wordt geïnventariseerd met welke tegenpartijen Het Nederlandse Pensioenfonds zakendoet. We stellen vast of en in welke mate een eventueel faillissement van deze partijen, of een samenloop van faillissementen, Pensioenkring Sweco raakt;
- Voor de dienstverlening door vermogensbeheerders zijn standaardcontracten inclusief duidelijke opdrachtverlening opgesteld;
- Indien noodzakelijk worden per (soort) tegenpartij en over het totaal limieten vastgesteld en wordt het stellen van onderpand vereist voor rente- en valutaderivaten;
- In rapportages en in de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de grootste concentratierisico's;
- Het beleid omtrent kredietrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Verzekeringstechnische risico's

Onze definitie voor dit risico is: “Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.”

De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

Wij verzekeren alleen risico's die de kring niet zelf kan dragen. De behoefte voor Pensioenkring Sweco is het grootst op het gebied van nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen.

Pensioenkring Sweco heeft een herverzekeringsovereenkomst afgesloten voor overlijdensrisico's en voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Er is bij Zwitserleven een stoplossverzekering afgesloten.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Vooruitblik 2025

Financiële markten

In 2025 zijn de financiële markten sterk beïnvloed door het handelsconflict dat ontstond door de verhoging van importheffingen door de VS. In de eerste helft van 2025 drukte dit conflict een stempel op de wereldhandel en de geopolitieke verhoudingen. Het leidde tot toegenomen onzekerheid op de financiële markten wereldwijd.

Het conflict lijkt zich steeds meer te concentreren rond de twee economische grootmachten: de VS en China. De spanningen tussen deze twee landen kunnen verstrekende gevolgen hebben voor wereldwijde toeleveringsketens, met mogelijk hogere kosten, langere levertijden en verschuivingen in productiecapaciteit. Bedrijven zouden hierdoor kunnen besluiten hun blik te verleggen naar alternatieve markten in Azië of andere regio's. Ook sectoren en bedrijven in technologie en productie kunnen worden getroffen door hogere kosten en verstoringen in hun toeleveringsketens. Bovendien kunnen de effecten van de spanningen de valutamarkten raken. Zo is de dollar als traditionele 'veilige haven' al minder vanzelfsprekend geworden.

Stijgende importkosten en verstoringen in toeleveringsketens kunnen de inflatiedruk verder opvoeren. Centrale banken kunnen daardoor genooddaakt worden de rente te verhogen om de inflatie te beteugelen. Tegelijkertijd kan de economische groei worden vertraagd als gevolg van hogere kosten en verminderde consumentenuitgaven. Hierdoor

komen centrale banken in een lastig parket: ze moeten in hun rentebeleid balanceren tussen het bestrijden van inflatie en het ondersteunen van groei. Medio april heeft de ECB de depositorente met 0,25% verlaagd naar 2,25% om de Europese economie te stimuleren te midden van de handelsoorlog met de VS. Het was de zevende renteverlaging door de ECB sinds juni 2024.

Naar verwachting zullen de financiële markten in 2025 gevoelig blijven voor de politieke spanningen tussen de VS en China, en regionale conflicten zoals de situatie in Oekraïne.

Ontwikkeling financiële positie

De actuele dekkingsgraad van Pensioenkring Sweco is in het eerste kwartaal van 2025 met 0,2 procentpunt gedaald van 112,6% naar 112,4%. De beleidsdekkingsgraad is in het eerste kwartaal van 2025 met 0,4 procentpunt gestegen van 113,2% naar 113,6%. In het eerste kwartaal van 2025 is opnieuw een herstelplan ingediend.

Het nieuwe pensioenstelsel

Op 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet alle toekomstige pensioenopbouw plaatsvinden op basis van de regels van het nieuwe pensioenstelsel. Medio 2023 hebben sociale partners van Sweco gekozen voor een overgang naar de solidaire premierregeling. De werkgever Sweco, de vakbonden, de ondernemingsraad en Het Nederlandse Pensioenfonds hebben periodiek overleg gevoerd over de uitwerking van de nieuwe regeling. Het transitieplan werd in december van 2024 vastgesteld. De invoeringsdatum van de nieuwe pensioenregeling is uitgesteld naar 1 juli 2026.

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Taak en werkwijze

In het belanghebbendenorgaan hebben zitting drie vertegenwoordigers namens de werkgever, drie namens de deelnemers en twee namens de pensioengerechtigden.

Het belanghebbendenorgaan heeft verschillende bevoegdheden, die zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur en de raad van toezicht leggen verantwoording af aan het belanghebbendenorgaan over het beleid en de uitvoering hiervan. Het belanghebbendenorgaan beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van de jaarrekening, het jaarverslag en andere informatie die het belanghebbendenorgaan ontvangt en rapporteert over zijn bevindingen in het jaarverslag.

Het belanghebbendenorgaan bewaakt conform de Code Pensioenfondsen of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het belanghebbendenorgaan of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt en behartigt. Het belanghebbendenorgaan waarborgt dat de leden van het belanghebbendenorgaan ten opzichte van de achterban en van elkaar onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Het belanghebbendenorgaan heeft zowel advies- als goedkeuringsrechten bij diverse vraagstukken van de eigen collectiviteitkring. Ze heeft bijvoorbeeld goedkeuringsrecht bij het premiebeleid, het strategisch beleggingsbeleid alsook het toeslagen/kortingsbeleid. Adviesrechten zijn er onder meer bij de uitvoeringsovereenkomst, de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) en de kringbegroting.

Thema's belanghebbendenorgaan in 2024

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan vijf keer vergaderd over thema's die specifiek voor Pensioenkring Sweco van belang zijn. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan vier keer vergaderd met het bestuur, één keer met de raad van toezicht en één keer met de raad van toezicht en het bestuur samen. Het belanghebbendenorgaan is ook bijeengekomen voor twee kennissessies en een zelfevaluatie. Een delegatie van het bestuursbureau woont de vergaderingen van het belanghebbendenorgaan bij.

Wet toekomst pensioenen

Zowel in reguliere vergaderingen van het belanghebbendenorgaan als in de kennissessies is veel aandacht besteed aan het nieuwe pensioenstelsel dat volgt vanuit de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp).

Sociale partners bij Sweco hebben in september 2023 gekozen voor de solidaire premiereregeling. De werkgever Sweco, de vakbonden, de ondernemingsraad en HNPf hebben periodiek overleg gevoerd over de uitwerking van de nieuwe regeling. Het transitieplan is in december 2024 door sociale partners vastgesteld en toegestuurd aan HNPf. Het transitieplan is aan het belanghebbendenorgaan gestuurd en is besproken, en waar nodig toegelicht door HNPf.

HNPf heeft in het voorjaar van 2024 een risicopreferentie-onderzoek gehouden onder (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De uitkomsten zijn met het belanghebbendenorgaan besproken en vormen de basis voor de vaststelling van de risicohouding en het strategisch beleggingsbeleid van de nieuwe pensioenregeling. Bij de overgang naar de solidaire premiereregeling heeft het belanghebbendenorgaan advies- en goedkeuringsrechten. In de eerste helft van 2025 zijn daarom verschillende extra vergaderingen van het belanghebbendenorgaan ingepland, zodat zijn oordeel in juni beschikbaar is en het invaardossier vóór 1 juli 2025 kan worden ingediend bij De Nederlandsche Bank.

Renteafdekking

In oktober heeft het belanghebbendenorgaan goedkeuring gegeven aan het voorgenomen besluit om de renteafdekking te verhogen van 70% naar 100% nominaal. De verhoging van de renteafdekking naar 100% nominaal

is gemotiveerd vanuit de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel, om vooruitlopend daarop de dekkingsgraad te beschermen. In 2021 was op basis van een risico-/rendementsafweging besloten om het afdekkingsbeleid vooral te richten op de middellange looptijden, met een onderweging in de afdekking van de langetermijnverplichtingen. Bij de verhoging van de renteafdekking in 2024 is het curvebeleid losgelaten. Er wordt nu vlak over de curve afgedekt (dezelfde afdekking voor elke looptijd).

Pensioenreglement

Het pensioenreglement is per 1 januari 2024 gewijzigd voor wat betreft de aanpassing van de jaarlijkse bedragen. Het belanghebbendenorgaan heeft positief advies gegeven over de voorgestelde wijzigingen. Daarbij heeft het belanghebbendenorgaan het bestuur mandaat verleend op de (jaarlijkse) aanpassingen van bedragen die voortvloeien uit wettelijke vereisten.

Indexatiebesluit

Per 1 januari 2025 zijn de opgebouwde pensioenen en de ingegane pensioenen met 0,65% verhoogd. De stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen, over september 2024 ten opzichte van september 2023 bedroeg 3,50%. De gemiste toeslag bedroeg daarmee 2,85%. In 2023 kon nog gebruikgemaakt worden van de tijdelijke regels voor versoepeling van de indexatie. Deze regels golden niet meer in 2024. Omdat het bestuur het reguliere indexatiebeleid heeft toepast was dit besluit niet adviesplichtig en is het belanghebbendenorgaan alleen geïnformeerd.

Herstelplan

Omdat de beleidsdekkingsgraad in maart 2024 onder de grens van het vereist eigen vermogen kwam, moest bij De Nederlandsche Bank een herstelplan ingediend worden. Het belanghebbendenorgaan heeft goedkeuring verleend aan het herstelplan. Binnen de hersteltermijn komt de beleidsdekkingsgraad op basis van het reguliere beleid boven de vereiste dekkingsgraad.

Uitbesteding pensioenadministratie

Sinds 1 februari 2024 wordt de administratie van de pensioenregeling van Sweco bij HNPF uitgevoerd door DION Pensioen Services. De overgang van pensioenuitvoering is in de basis goed verlopen. Wel volgt het belanghebbendenorgaan de ontwikkelingen nauwgezet. Vanwege onvolkomenheden in de uitvoering heeft het belanghebbendenorgaan aandacht van het bestuur gevraagd voor de kwaliteit van de dienstverlening van DION Pensioen Services.

Beleidsdocumenten

In 2024 is de ABTN (actuariële en bedrijfstechnische nota) geactualiseerd. Hierover heeft het belanghebbendenorgaan positief advies gegeven. Ook heeft het belanghebbendenorgaan een positief advies gegeven over de kringbegroting voor 2025 en het communicatieplan voor 2025.

Adviezen en goedkeuringen Pensioenkring Sweco in 2022

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan goedkeuring verleend aan de volgende voorgenomen bestuursbesluiten:

- De aanpassingen in het strategisch beleggingsbeleid voor wat betreft de verhoging van de renteafdekking naar 100% nominaal en het loslaten van het curvebeleid daarbij;
- Het herstelplan ten aanzien van de dekkingsgraad.

Over de volgende onderwerpen bracht het belanghebbendenorgaan in 2024 positief advies uit:

- actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN);
- reglementswijziging vanwege wijziging van jaarlijkse bedragen;
- bestuursverslag 2023;

- begroting 2025;
- communicatiejaarplan 2025.

Overige activiteiten

Bevindingen en oordeel

Bevindingen

In het jaarverslag van Pensioenkring Sweco wordt een verslag met een oordeel over het functioneren van het bestuur van het pensioenfonds opgenomen. In het kader van deze oordeelsvorming heeft het belanghebbendenorgaan een beoordelingskader opgesteld dat in maart 2023 opnieuw is vastgesteld. Het handelen van het bestuur en de medewerkers van het bestuursbureau wordt onderstaand door het belanghebbendenorgaan aan de hand van dit beoordelingskader gewogen.

Proactief informeren van het belanghebbendenorgaan

Het belanghebbendenorgaan is in het algemeen van mening dat het proactief wordt geïnformeerd door het bestuur. Het gaat hierbij enerzijds om de reguliere vergaderingen en bijpraatmomenten waarin het bestuur het belanghebbendenorgaan meeneemt in de zaken die spelen en die het ziet aankomen. Anderzijds betreft het de informatie die tussentijds wordt verschaft over onderwerpen waarover het bestuur het advies of de goedkeuring van het belanghebbendenorgaan nodig heeft of naar aanleiding van vragen van het belanghebbendenorgaan. Verder wordt het belanghebbendenorgaan maandelijks geïnformeerd over de stand van zaken van de dekkingsgraad.

Zoals hiervoor onder Uitbesteding pensioenadministratie genoemd is de dienstverlening van DION Pensioen Services een aandachtspunt, waar onvoldoende sprake was van proactief informeren.

Voldoende tijd voor oordeelsvorming door het belanghebbendenorgaan

Het belanghebbendenorgaan organiseert een vooroverleg in de week voorafgaand aan de reguliere vergadering(en). Indien de vergaderstukken tijdig op het online portaal worden geplaatst, is er voor het belanghebbendenorgaan voldoende tijd voor oordeelsvorming. Het belanghebbendenorgaan is van mening dat erdoor het korte tijdsbestek tussen het aanleveren van de (vaak grote hoeveelheden) vergaderstukken en de vergadering niet altijd voldoende tijd is om tot oordeelsvorming te komen. Daar waar het belanghebbendenorgaan na een nadere toelichting meer overlegtijd nodig heeft, wordt dat in goed overleg afgesproken.

Tijdige, correcte en foutloze levering stukken en besluiten aan het belanghebbendenorgaan

Het belang van tijdige levering van vergaderstukken is herhaaldelijk door het belanghebbendenorgaan genoemd in de overleggen van het belanghebbendenorgaan en de overleggen met het bestuur. Dit is van belang omdat het veelal een grote hoeveelheid stukken betreft. Dit blijft wat het belanghebbendenorgaan betreft een aandachtspunt. Teksten zijn, voor zover het belanghebbendenorgaan dat kan beoordelen, inhoudelijk correct en nagenoeg foutloos.

Juiste en begrijpelijke informatie beschikbaar; Aanleiding, doel en besluiten helder geformuleerd

Inhoudelijke stukken van het bestuur worden altijd voorzien van een voorlegger. In de voorlegger wordt kort en bondig de bedoeling uiteengezet van het te bespreken onderwerp. Daarmee zijn ook de aanleiding, het doel en het gevraagde advies of de gevraagde goedkeuring voor het belanghebbendenorgaan in het algemeen voldoende helder. Daarmee is in het algemeen juiste en begrijpelijke informatie in voldoende mate beschikbaar. Er blijven aandachtspunten met betrekking tot de begrijpelijkheid van de voorlegger. Indien het belanghebbendenorgaan toch nog een aanvullende toelichting nodig acht, dan wordt die in alle gevallen in het overleg met het bestuur gegeven.

Helder en expliciet rekening houden met belangen van belanghebbenden

In de hiervoor genoemde voorlegger wordt standaard beschreven hoe belangen van de verschillende categorieën van belanghebbenden worden geraakt. Waar nodig wordt dit nader toegelicht. De verschillende belangen zijn daarmee helder voor het belanghebbendenorgaan, zodat hier in de besluitvorming rekening mee kan worden gehouden.

HNPF kenmerkt zich onder andere door laagdrempelige communicatie via de site van HNPF. Via kwartaalrapportages wordt het belanghebbendenorgaan op de hoogte gehouden van bereik en intensiteit van de communicatie. Het belanghebbendenorgaan vindt dat dit naar tevredenheid verloopt. Aandachtspunt blijft het verhogen van het aantal deelnemers dat digitaal bereikbaar is. Het bestuur heeft daar aandacht voor en neemt het belanghebbendenorgaan mee in de benodigde acties.

Heldere, navolgbare en uitlegbare afweging van rendement, risico en kosten

Ook bij de stukken die raken aan de financiële situatie van de kring wordt een voorlegger meegeleverd. Het belanghebbendenorgaan constateert daarbij dat aanvullend daarop een mondelinge toelichting in de vergadering vaak noodzakelijk is, mede vanwege de complexiteit van de onderwerpen. Het blijft een uitdaging om financiële onderwerpen, zoals het vermogensbeheer, begrijpelijk uitgelegd te krijgen zodat het belanghebbendenorgaan weet waar het een oordeel over geeft. Het bestuur en het bestuursbureau staan hier zeker voor open en nemen de tijd om het belanghebbendenorgaan hierin mee te nemen.

Het belanghebbendenorgaan is van mening dat het kostenniveau van de pensioenuitvoering passend is bij de karakteristieken van de kring. De ambitie van het bestuur om de vermogensbeheerkosten verder te verlagen door groei en een meer efficiënte uitvoering wordt gewaardeerd. Het belanghebbendenorgaan heeft overigens geconstateerd dat de kosten voor de overgang naar de Wtp de kring inmiddels extra belasten.

Ontvangen van voldoende en juiste informatie voor een goed beeld van de gang van zaken bij Pensioenkring Sweco

Het belanghebbendenorgaan ontvangt voldoende en juiste informatie om zich een beeld te kunnen vormen van de gang van zaken bij Pensioenkring Sweco. Zowel het bestuursbureau als het bestuur neemt waar nodig de tijd om (aanvullend) zaken toe te lichten en uit te leggen aan het belanghebbendenorgaan.

Oordeel

Het belanghebbendenorgaan constateert dat het zich op basis van de hiervoor behandelde punten een gefundeerd oordeel kan vormen over het reilen en zeilen van Pensioenkring Sweco en de inspanningen van HNPF daarvoor.

Wij constateren dat het bestuur op effectieve en prudente wijze invulling heeft gegeven aan het besturen van het fonds en het belanghebbendenorgaan daarbij op de juiste momenten op correcte wijze heeft betrokken.

Wij zijn op een open en constructieve wijze betrokken en ontvingen in het verslagjaar voldoende informatie om ons een oordeel te vormen over het handelen van het bestuur. We stellen vast dat de samenwerking met het bestuur goed en transparant is verlopen. Ook zijn we blij met de grote inzet van en prettige samenwerking met het bestuursbureau. We vragen aandacht voor de kwaliteit van de dienstverlening van de pensioenadministratie.

Wij zijn van mening dat het jaarverslag 2024 voor Pensioenkring Sweco een juiste weerspiegeling is van het gevoerde beleid en de door het bestuur genomen besluiten. Op 19 mei 2025 heeft de raad van toezicht verantwoording aan ons afgelegd. Dankzij een goede samenwerking met het bestuur, raad van toezicht en ondersteuning binnen het pensioenfonds hebben wij de werkzaamheden goed kunnen uitvoeren en wij verwachten dit in de komende periode op dezelfde wijze voort te kunnen zetten.

De Bilt, 19 mei 2025

Miriam van Dullemen, voorzitter
Wim Groenevelt, vicevoorzitter
Jan Bosman Karst
Jan van Esch
Ronald Janssen

Emma Strang
Bert aan den Toorn
Tom Zwennes

Reactie van het bestuur

Wij hebben op 19 mei 2025 met het belanghebbendenorgaan gesproken over het oordeel over 2024. Het belanghebbendenorgaan heeft het oordeel met een helder beoordelingskader onderbouwd. Wij hechten zeer aan de goede samenwerking met het belanghebbendenorgaan en spreken waardering uit over de wijze waarop het belanghebbendenorgaan functioneert.

Met het belanghebbendenorgaan hebben wij in 2024 veelvuldig gesproken over het nieuwe pensioenstelsel. Met elkaar hebben we als doel om het Wtp-invaardossier van deze kring voor 1 juli 2025 in te dienen bij de toezichthouder DNB. Binnen het belanghebbendenorgaan is sprake van een positieve betrokkenheid, waarbij de evenwichtige belangenafweging hoog in het vaandel staat. We stellen de extra inzet vanuit het belanghebbendenorgaan zeer op prijs, en hebben met elkaar de aandacht voor een goede implementatie van de nieuwe solidaire premieregeling per 1 juli 2026.

Wij danken het belanghebbendenorgaan voor de inzet en prettige samenwerking en zien ernaar uit deze samen zo voort te zetten.

Bestuursverslag Pensioenkring Xerox

Algemene informatie

De doelstelling van Het Nederlandse Pensioenfonds is het verzorgen van pensioenen voor deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. Per 1 januari 2024 zijn de opgebouwde en ingegane pensioenen van (oud-)medewerkers van Xerox en Veenman vanuit Stichting Pensioenfonds Xerox door middel van een collectieve waardeoverdracht overgedragen naar de nieuw ingerichte gesloten Pensioenkring Xerox bij Het Nederlandse Pensioenfonds. Inmiddels is Stichting Pensioenfonds Xerox geliquideerd. De waardeoverdracht is volledig uitgevoerd. Alle uitkeringen verlopen sinds 1 januari via Pensioenkring Xerox. De opbouw van nieuwe pensioenaanspraken voor werknemers van Xerox en Veenman is per 1 januari 2023 ondergebracht in Pensioenkring CKF.

Alle in dit hoofdstuk genoemde bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Belanghebbendenorgaan

De belanghebbendenorganen van al onze kringen bestaat uit vertegenwoordigers van deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers. Op 1 januari 2024 is het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Xerox ingesteld en van start gegaan. Daarbij zijn vijf leden benoemd, die op verschillende wijzen betrokken waren bij Stichting Pensioenfonds Xerox. De Nederlandsche Bank heeft ingestemd met hun benoemingen. In het voorjaar van 2024 heeft het belanghebbendenorgaan gekozen voor een structurele omvang met vijf leden.

Samenstelling belanghebbendenorgaan Pensioenkring Xerox op 31 december 2024

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Richard Bons	lid namens werkgevers	1 ^e	1-1-2028	1969	m
Petra van de Laar	lid namens de (gewezen) deelnemers	1 ^e	1-1-2027	1963	v
Rob Smeets	voorzitter en lid namens de (gewezen) deelnemers	1 ^e	1-1-2028	1965	m
Roland Hoogendam	lid namens de pensioengerechtigden	1 ^e	1-1-2027	1959	m
Jan Wijnands	lid namens de pensioengerechtigden	1 ^e	1-1-2028	1951	m

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan een rooster van aftreden vastgesteld zodat voorkomen wordt dat op een zeker moment alle leden van het belanghebbendenorgaan tegelijk aftreden. Dit leidt ertoe dat twee leden een eerste termijn hebben die korter is dan de gebruikelijke vier jaar.

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan vier keer zelfstandig vergaderd, vier keer met het bestuur, en één keer met de raad van toezicht. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan deelgenomen aan kennissessies van het pensioenfonds, heeft het twee kennissessie voor het eigen belanghebbendenorgaan georganiseerd en heeft het een interne zelfevaluatie uitgevoerd.

Pensioenparagraaf

Kenmerken regeling

In Pensioenkring Xerox voeren we de pensioenregelingen uit voor de opgebouwde pensioenen van (oud-)werknemers in dienst van de werkgevers Xerox en Veenman. Pensioenopbouw vindt uitsluitend plaats in de vorm van premievrije

voortzetting van de opbouw van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers. Voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden is sprake van premievrije pensioenaanspraken of ingegane pensioenuitkeringen.

Hieronder geven we een korte samenvatting van de regeling in 2024, waarin de belangrijkste kenmerken worden genoemd. Voor de precieze inhoud van de pensioenregeling verwijzen we naar het pensioenreglement.

Belangrijkste kenmerken pensioenregelingen Pensioenkring Xerox in 2024

Betreft	Invulling
Type regeling	Middellood met voorwaardelijke indexatie.
Pensioendatum	Eerste dag van de maand waarin de deelnemer 67 wordt.
Pensioengevend salaris (fulltime)	Het vaste overeengekomen bruto jaarsalaris, met een maximum van € 137.800 (2024).
Franchise	De franchise is voor 2024 gelijk aan € 17.545. De franchise wordt jaarlijks per 1 januari verhoogd met de stijging van het bruto AOW-bedrag voor een gehuwde deelnemer inclusief vakantietoeslag en exclusief tegemoetkoming, met inachtneming van de fiscale grenzen.
Pensioengrondslag (basis, fulltime)	Pensioengevend salaris minus franchise.
Opbouwpercentage ouderdomspensioen	1,472% van de voor dat jaar vastgestelde pensioengrondslag.
Verzekerd partnerpensioen	70% van het te bereiken ouderdomspensioen (uitsluitend voor arbeidsongeschikten). Gewezen deelnemers kunnen aanspraken op opgebouwd of uitgeruild partnerpensioen hebben.
Partnerpensioensysteem	Voor de pensioendatum geldt het onbepaalde man-vrouwsysteem. Na de pensioendatum het bepaalde man-vrouwsysteem.
Opbouwpercentage wezenpensioen	14% van het te bereiken ouderdomspensioen.
Uitkering wezenpensioen	Eindleeftijd van het wezenpensioen is 21 jaar met uitloop tot 27 jaar na overleg van een verklaring van een onderwijsinstelling door of in verband met het volgen van onderwijs of een beroepsopleiding. Het pensioen wordt verdubbeld bij volle wezen.
Wezenpensioensysteem	Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt een wezenpensioen verzekerd op basis van het onbepaalde kindsysteem.
Toeslagverlening	Toeslagverlening is voorwaardelijk. Een eventuele toeslag vloeit voort uit het algemene toeslagbeleid van Pensioenkring Xerox.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid in de zin van WIA van ten minste 35% en/of in de zin van WAO van ten minste 15% of meer wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk voortgezet voor rekening van de collectiviteitkring op basis van zes klassen.

Toeslagbeleid

Binnen Pensioenkring Xerox bestaat de mogelijkheid om de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden jaarlijks per 1 januari te verhogen op basis van maximaal het ambitieniveau zoals dat is vastgelegd in de pensioenregeling.

Toeslagverlening binnen Pensioenkring Xerox is voorwaardelijk. Binnen Pensioenkring Xerox wordt geen onvoorwaardelijke toeslag aangeboden. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitkring voor zover de financiële positie hiervoor toereikend is.

We streven ernaar om jaarlijks per 1 januari op de pensioenaanspraken en pensioenrechten een toeslag te verlenen op basis van de prijsindex. De prijsindex is de procentuele stijging van het indexcijfer van de maand oktober voorafgaand aan het tijdstip van toeslagverlening ten opzichte van het indexcijfer van de maand oktober van het daaraan voorafgaande kalenderjaar. Deze indexcijfers worden jaarlijks door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgesteld en gepubliceerd als "Consumentenprijzen".

Voor de kring volgen we de systematiek van toekomstbestendige toeslagverlening. We verlenen alleen toeslag voor zover deze in de toekomst ook verleend kan worden.

Toeslagverlening per 1 januari 2025

Voor een toelichting op de toegekende toeslag op 1 januari 2025 verwijzen we naar de paragraaf Toeslagverlening in het hoofdstuk Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad.

Wijzigingen reglementen en uitvoeringsovereenkomst

We hebben het pensioenreglement van Pensioenkring Xerox per 1 januari 2024 op een aantal punten gewijzigd. Allereerst zijn de jaarlijkse bedragen aangepast naar de stand per 1 januari 2024. Daarnaast is de toetredingsleeftijd verlaagd naar 18 jaar. Ten slotte zijn de flexibiliseringsfactoren opnieuw vastgesteld.

Deelnemersonderzoek risicobereidheid

Wij willen de uitvoering van de pensioenregeling zo veel mogelijk laten aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers en gepensioneerden. Daarom hebben we in het voorjaar van 2024 een onderzoek naar risico en pensioen uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vast te stellen in het kader van de Wet toekomst pensioenen. Er deden 730 mensen mee aan het onderzoek. Dat is ruim 18% van alle deelnemers en gepensioneerden. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld met sociale partners en besproken met het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht. De risicohouding wordt gebruikt om te komen tot een beleggingsbeleid dat past bij de risicobereidheid van de deelnemers. Dat is onderdeel van de uitwerking van de flexibele premieregeling die zal gaan gelden.

Weerstandsvermogen

Het weerstandvermogen voor Pensioenkring Xerox bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit is het vermogen dat wij moeten aanhouden om bedrijfsrisico's te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Pensioenkring Xerox en het telt ook niet mee in de balans van Pensioenkring Xerox. Periodiek toetsen we of door wijziging van het pensioenvermogen een overschot of tekort voor Pensioenkring Xerox ontstaat. Na die toets vindt eventueel aanzuivering van het saldo plaats.

Financiële positie en herstelplan

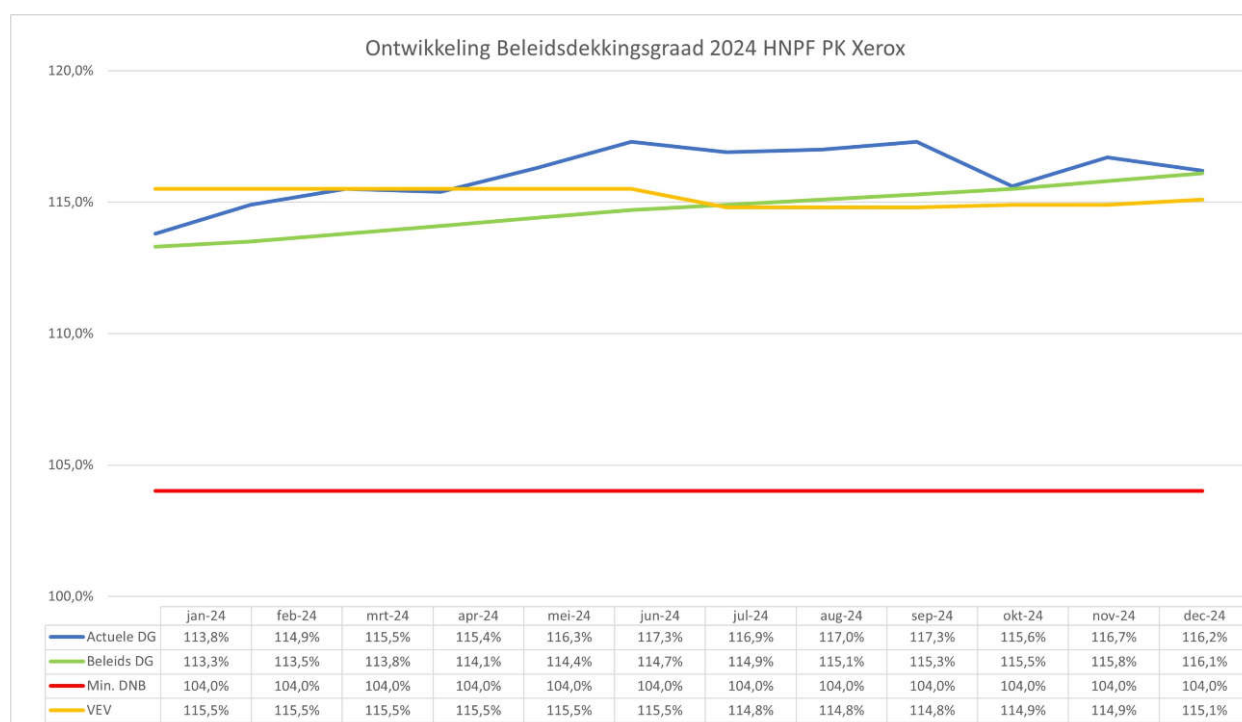
Financiële positie

De beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Xerox steeg gedurende 2024 van 113,2% (bij het geliquideerde pensioenfonds) naar 116,1%. De actuele dekkingsgraad op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur (de 'toezichtscurve') is in 2024 gestegen naar 116,2%. Dat is 2,9 procentpunt hoger dan primo 2024. Dit is met name veroorzaakt door de toegekende toeslag, de gedaalde rente en de positieve beleggingsresultaten. Het behaalde rendement (inclusief renteafdekking) leidde tot een forse stijging van de dekkingsgraad, die het negatieve effect van de rentedaling meer dan tenietdeed.

Samenvatting ontwikkeling financiële positie Pensioenkring Xerox in 2024

Omschrijving	Pensioen- vermogen	Technische voorziening	Dekkings- graad
Stand 1 januari	0	0	0,0%
Collectieve waardeoverdracht per 1 januari	759.785	669.472	113,5%
Premiebijdragen (regulier)	0	0	0,0%
Waardeoverdrachten	-668	-272	0,0%
Uitkeringen	-32.899	-32.931	0,7%
Toeslagverlening	0	6.234	-1,1%
Aanpassing RTS	0	22.257	-1,3%
Beleggingsresultaten	54.430	7.532	4,4%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-2.680	-2.720	0,0%
Stand 31 december	777.968	669.572	116,2%

In bovenstaand overzicht wordt bij de beleggingsresultaten in het verloop van het pensioenvermogen het behaalde rendement op beleggingen verantwoord. Bij het verloop van de technische voorziening staat de rentetoevoeging aan de technische voorziening op basis van de eenjaarsrente zoals vastgesteld door De Nederlandsche Bank in de RTS van 31 december 2023.

Grafische weergave verloop dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad Pensioenkring Xerox

De technische voorzieningen worden berekend op basis van de RTS. Dit komt overeen met contantmaking op basis van een gemiddelde rekenrente van 2,22%.

De actuele dekkingsgraad wordt berekend als de som van de technische voorzieningen en de reserves, gedeeld door de technische voorzieningen. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdend gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden.

Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen

Voor Pensioenkring Xerox is er geen sprake van een reservetekort. Het vereist eigen vermogen is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille. De vereiste dekkingsgraad is bepaald op 115,1%. Indien het vereist eigen vermogen bepaald werd op basis van de actuele portefeuille dan zou dit uitkomen op 114,4%.

Het minimaal vereist eigen vermogen wordt vastgesteld op basis van de regels zoals vastgelegd in artikel 11 van het Besluit FKT pensioenfondsen. Ultimo 2024 bedroeg de minimaal vereiste dekkingsgraad 104,0%.

Herstelplan

Ontwikkeling dekkingsgraad in 2024 ten opzichte van herstelplan

Omschrijving	Werkelijk	Herstelplan
Stand 1 januari	0,0%	0,0%
Collectieve waardeoverdracht per 1 januari	113,5%	112,6%
Premiebijdragen (regulier)	0,0%	0,0%
Uitkeringen	0,7%	0,7%
Toeslagverlening	-1,1%	-0,9%
Aanpassing RTS	-1,3%	-3,4%
Beleggingsresultaten	4,4%	4,6%
Overige oorzaken en kruiseffecten	0,0%	0,0%
Stand 31 december	116,2%	113,6%

De dekkingsgraad bedroeg op 31 december 2024 116,2%. Daarmee liep de dekkingsgraad voor op het herstelplan, dat uitgaat van 113,6% op die datum.

De uitkeringen hebben conform het herstelplan aan de dekkingsgraad bijgedragen.

De toeslagverlening van 1,1% droeg negatief bij aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een daling van de dekkingsgraad. In het herstelplan is uitgegaan van een ongewijzigde rentetermijnstructuur in het boekjaar 2024 waardoor de bijdrage van de verandering van de rentetermijnstructuur nihil is. Bij de bepaling van de werkelijke dekkingsgraad is van de daadwerkelijke rentetermijnstructuur ultimo van het boekjaar uitgegaan. Die is lager dan de rentetermijnstructuur primo het jaar.

Het rendement op de beleggingen heeft positiever bijgedragen aan de dekkingsgraad dan verwacht volgens het herstelplan. Dit wordt verklaard door de gedaalde rente en de gestegen aandelenkoersen in 2024. De gedaalde rente heeft een positief effect gehad op de waarde van de vastrentende waarden.

Het effect bij overige oorzaken en kruiseffecten wordt voornamelijk veroorzaakt door een wijziging van de prognosetafel en de aanpassing van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten. Ook zijn er kruiseffecten tussen enkele componenten. Deze kruiseffecten worden veroorzaakt door de gehanteerde berekeningsmethodiek die is voorgeschreven door De Nederlandsche Bank. Gecombineerd is het effect beperkt.

Op basis van het FTK is per 31 december 2024 geen sprake meer van een reservetekort en hoeft er geen herstelplan te worden opgesteld. De beleidsdekkingsgraad van 116,1% is hoger dan het vereist eigen vermogen van 115,1%.

Toeslagverlening

We hebben besloten om binnen Pensioenkring Xerox per 1 januari 2025 een toeslag toe te kennen van 0,94%. De stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen, over oktober 2024 ten opzichte van oktober 2023 bedraagt 3,55%. De gemiste toeslag bedraagt daarmee 2,61%.

Het toeslagbesluit is conform het reguliere beleid. Onder het FTK geldt dat de toe te kennen toeslag toekomstbestendig moet zijn en dat toeslag (gedeeltelijk) is toegestaan vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% en volledig vanaf de TBI-grens. De beleidsdekkingsgraad bedroeg per 31 oktober 2024 115,4%. Vanaf een dekkingsgraad van 133,6% kan er een volledige toeslag worden toegekend.

Inhaaltoeslag

Wij proberen gemiste indexaties op een latere datum alsnog toe te kennen zodra de financiële situatie van de pensioenkring dat weer toelaat. Inhaaltoeslagverlening kan enkel plaatsvinden voor niet of niet volledig toegekende toeslagen over de periode tot tien kalenderjaren voorafgaand aan het kalenderjaar waarin inhaaltoeslagen worden toegekend. Inhaaltoeslagverlening van niet of niet volledig toegekende toeslagen in de periode vóór 1 januari 2006 wordt uitgesloten.

Als in een bepaald jaar de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de bovengrens van het toeslagbeleid, kan het bestuur overgaan tot inhaaltoeslagverlening. Van het overschot boven de beleidsdekkingsgraad is 20% beschikbaar voor inhaaltoeslagverlening. Indien inhaaltoeslagverlening mogelijk is, zal de volgorde van reparatie zijn dat eerst de oudst gemiste toeslag binnen de 10-jaars termijn (pro rata) wordt gerepareerd.

Negatieve inflatie (deflatie) wordt verrekend met potentiële toekomstige inhaaltoeslagverlening.

Overzicht van opgelopen achterstand in de toeslagverlening voor actieven

Omschrijving	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2014	0,00%	1,37%	1,37%	1,37%
2015	0,00%	1,33%	1,33%	2,72%
2016	0,00%	1,69%	1,69%	4,45%
2017	0,00%	1,66%	1,66%	6,19%
2018	0,00%	2,09%	2,09%	8,41%
2019	0,00%	2,58%	2,58%	11,20%
2020	0,00%	3,04%	3,04%	14,58%
2021	0,00%	2,57%	2,57%	17,53%
2022	1,98%	14,33%	12,35%	32,04%
2023	0,00%	-0,41%	-0,41%	31,50%
2024	0,94%	3,55%	2,61%	34,94%

Overzicht van opgelopen achterstand in de toeslagverlening voor inactieven

Omschrijving	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2014	0,00%	0,79%	0,79%	0,79%
2015	0,00%	0,47%	0,47%	1,26%
2016	0,00%	0,32%	0,32%	1,59%
2017	0,00%	1,00%	1,00%	2,60%
2018	0,00%	1,58%	1,58%	4,22%
2019	0,00%	2,04%	2,04%	6,35%
2020	0,00%	0,92%	0,92%	7,33%
2021	0,00%	2,57%	2,57%	10,09%
2022	1,98%	14,33%	12,35%	23,68%
2023	0,00%	-0,41%	-0,41%	23,18%
2024	0,94%	3,55%	2,61%	26,39%

Actuariële paragraaf

Premies

Pensioenkring Xerox is een pensioenkring waarin aanspraken voor niet-actieven (slapers) en rechten voor uitkeringsgerechtigden worden geadministreerd. Omdat er geen opbouw voor actieven plaatsvindt, worden in deze pensioenkring geen premies in rekening gebracht of ontvangen.

Analyse van het resultaat

In 2024 is een positief resultaat behaald van € 108.396 duizend. In de hieronder opgenomen actuariële analyse geven we inzicht in de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid.

Resultatenbronnen

Omschrijving	2024
Beleggingen en rekenrente	24.641
Premies	0
Waardeoverdachten	89.917
Kosten	99
Uitkeringen	32
Kanssystemen	1.571
Toeslagverlening/korting	-6.234
Incidentele mutaties TV	0
Wijziging Grondslagen	414
Andere oorzaken	-2.044
Resultaat	108.396

Het resultaat op beleggingen en rekenrente is vanwege de grote materialiteit in de onderliggende resultaten hierna nader uitgesplitst.

Resultaat beleggingen/rekenrente

Omschrijving	2024
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	54.430
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-22.257
Wijziging marktrente	-7.532
Totaal beleggingen en rekenrente	24.641

De voornaamste oorzaken van het resultaat in 2024 zijn:

- **Beleggingen/rekenrente**
De wijziging van de nominale rekenrente droeg € 7.532 duizend negatief bij aan het resultaat. Daarnaast zijn de technische voorzieningen toegenomen met € 22.257 duizend als gevolg van de technisch benodigde rente (op basis van 3,439% negatieve eenjaarsrente per 31 december 2023). De beleggingsopbrengsten leidden tot een winst van € 54.430 duizend. Per saldo is het resultaat op beleggingen/rekenrente € 24.641 duizend positief.
- **Waardeoverdrachten**
Het resultaat op waardeoverdrachten van € 89.575 duizend positief bestaat uit het resultaat op de inkomende collectieve waardeoverdracht van € 89.473 positief en het resultaat op reguliere individuele waardeoverdrachten van € 96 positief. Het positieve resultaat van € 89.575 duizend bij de collectieve waardeoverdracht van Stichting Pensioenfonds Xerox naar Pensioenkring Xerox wordt veroorzaakt doordat de (start)inkoop in de kring heeft plaatsgevonden tegen een dekkingsgraad van 113,3%.
- **Kanssystemen**
In 2024 is een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid behaald van € 300 duizend. Dit resultaat wordt veroorzaakt door het besluit van het bestuur om de IBNR-voorziening van € 400 duizend te verlagen naar € 100 duizend. Op langlevens is een positief resultaat behaald van € 1.890 duizend en op kortlevens een negatief resultaat van € 619 duizend. Per saldo komt het resultaat op kanssystemen daarmee op € 1.571 duizend positief.
- **Toeslagverlening**
Per 1 januari 2025 is een toeslag toegekend van 0,94%. Aangezien het besluit hierover reeds in 2024 is genomen, is deze toeslag verwerkt in de dekkingsgraad per eind 2024. Hierdoor is de voorziening met € 6.234 duizend toegenomen.
- **Wijziging grondslagen**
De wijziging van de overlevingstafel heeft geresulteerd in een daling van de voorziening met € 1.540 duizend. De aanpassing van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten leidde tot een stijging van de voorziening met € 1.294 duizend. De voorziening voor ingegane pensioenen die al langer dan vijf jaar na ingang ongeclaimd zijn, valt vrij. De reserveringsmethodiek hiervoor is gewijzigd ten opzichte van 2023. Hierdoor ontstaat een winst van € 168 duizend. Per saldo leidt de wijziging van grondslagen tot een positief resultaat van € 414 duizend.
- **Andere oorzaken**
In boekjaar 2024 was sprake van een verlies op flexibiliseringsmutaties van € 22 duizend. Dit zijn de mutaties die betrekking hebben op pensionering en uitruil. Het saldo van overige baten en lasten is gelijk aan € 2.022 duizend negatief. Daarnaast was er nog een correctie van € 342 om aan te sluiten bij de eindstand van de door Stichting Pensioenfonds Xerox aan HNPF overgedragen voorziening. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door verschillen in de werking van de administratiesystemen van de oude en nieuwe uitvoerder. Per saldo leidt dit tot een negatief resultaat bij andere oorzaken van € 1.702 duizend.

Grondslagen

We hebben in 2024 de volgende aanpassingen gedaan in de actuariële grondslagen die gehanteerd worden in de berekening van de technische voorziening van Pensioenkring Xerox:

- **Overlevingstafel**
In 2024 hebben we besloten om over te stappen naar de meest recente algemene overlevingstafel zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap. Dit is Prognosetafel AG2024 die in 2024 is gepubliceerd. Met het toepassen van Prognosetafel AG2024 hanteren we de meest recente inzichten

over de Nederlandse bevolkingssterfte en wordt er rekening gehouden met een voorzienbare trend in de overlevingskansen.

- Voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten
Naar aanleiding van een studie is de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten verhoogd van 2,3% naar 2,5%.
- Niet opgehaald pensioen
Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert, wordt een voorziening aangehouden. Deze voorziening is gelijk aan alle daadwerkelijk niet opgevraagde pensioenuitkeringen. We hebben besloten om de periode waarin deze voorziening wordt aangehouden te verkorten naar een maximale termijn van vijf jaar.
- Voorziening langdurig zieken (IBNR-voorziening)
We hebben in 2024 besloten om de wijze van vaststellen van de IBNR-voorziening aan te passen. Voor Pensioenkring Xerox wordt voor deelnemers die ná 1 januari 2023 ziek zijn geworden de premievrije opbouw niet langer voortgezet binnen Pensioenkring Xerox, maar binnen Collectiviteitkring Flexibele regeling. Besloten is om de IBNR-voorziening nog niet volledig te laten vrijvallen, omdat het namelijk regelmatig voorkomt dat het UWV pas ná de officiële 104 weken wachttijd een formele arbeidsongeschiktheidsbeschikking afgeeft. De IBNR-voorziening is daarmee vastgesteld op een bedrag van € 100 duizend per 31 december 2024.

Oordeel certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft geconcludeerd dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld. Hij constateert dat het eigen vermogen van Pensioenkring Xerox hoger is dan het wettelijk vereist eigen vermogen. In zijn verklaring geeft hij aan dat wordt voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De vermogenspositie is naar zijn mening voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen hoger is dan het vereist eigen vermogen. Daarbij merkt hij op dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn. De verklaring van de certificerend actuaris is opgenomen in de Actuariële verklaring Pensioenkring Xerox.

Vermogensbeheer

Beleggingsbeleid Pensioenkring Xerox

Bij de invulling van de beleggingsportefeuille voeren we een kwalitatief hoogwaardig beleggingsbeleid. We zorgen voor een goede spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en debiteuren. Bij de afdekking van rente- en valutarisico, alsook bij specifieke beleggingscategorieën, vormen beleggingsrichtlijnen het uitgangspunt voor het te voeren beleggingsbeleid. Het MVB-beleid is daar een belangrijk onderdeel van. Deze beleggingsrichtlijnen zijn leidend bij het selecteren en monitoren van operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen.

2024 was het eerste jaar waarin Pensioenkring Xerox bij Het Nederlandse Pensioenfonds was aangesloten. Het strategisch beleggingsbeleid is bij de overgang ongewijzigd overgenomen van Stichting Pensioenfonds Xerox. Op basis van een portefeuilleconstructieanalyse is in 2024 gekeken naar mogelijkheden om de portefeuille meer te diversifiëren. Hierop wordt in de paragraaf Portefeuilleposities en rendementen een nadere toelichting gegeven. Het strategisch beleggingsbeleid bestond ultimo 2024 uit een vermogensverdeling met 60% vastrentende waarden en 40% zakelijke waarden, in combinatie met 80% afdekking van het renterisico en 75% afdekking van het valutarisico op de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

In 2025 is besloten om in 2025 een ALM-studie uit te voeren om te onderzoeken of wijzigingen in het beleggingsbeleid gewenst zijn naar aanleiding van de wijziging van een fonds met opbouw naar een gesloten fonds.

Ontwikkelingen op de financiële markten

Terugblik economie en financiële markten 2024

2024 was een sterk jaar op de financiële markten. Economische groei zorgde voor een positieve verrassing en centrale banken verlaagden de beleidsrentes. Aandelen presteerden in 2024 over het algemeen beter dan obligatiecategorieën.

De economie bleef in 2024 vrij sterk, vooral in de VS. In het eerste kwartaal verdreven goede economische data de zorgen over een recessie. Tegelijkertijd was de inflatie in het begin van het jaar nog dermate hoog dat er zorgen

waren of centrale banken de rentes tijdig zouden kunnen verlagen. Waar de economie in de VS haar kracht behield, ondanks tijdelijke zorgen over de arbeidsmarkt tijdens de zomermaanden, bewoog de Europese economie langzaam richting een trendmatig niveau. Dalende inflatie zorgde ervoor dat beleidsrenteverlagingen mogelijk werden: de ECB (in juni) en de Bank of England (in augustus) verlaagden de beleidsrente voor het eerst met 0,25% en de Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0% en de Bank of England met 0,5%, wat steun bood aan markten.

In 2024 is de swaprente gedaald, met name op de korte looptijden. Op de tweejaars looptijd was de daling circa 60 basispunten. Op de andere looptijden bedroeg de daling 15 tot 20 basispunten. In 2024 zijn de spreads op staatsobligaties ten opzichte van de swaprente sterk opgelopen. De stijging van de spread op Franse staatsobligaties was zeer groot, maar ook bij de andere landen was er sprake van een sterke stijging van de spreads.

In Frankrijk waren er politieke uitdagingen rond de begroting en de overheidsschuld. De minderheidsregering van premier Barnier kon niet rekenen op steun en na zijn val verlaagde Moody's de rating van Frankrijk naar Aa3. De risico-opslag op Franse staatsobligaties liep uit ten opzichte van Duitsland en kwam in de buurt van die van Italië, terwijl Italië een lagere kredietrating heeft (Baa3, BBB) en een nog hogere schuldquote (ca. 140%) dan Frankrijk (ca. 110%). Desondanks was de reactie van de financiële markten gematigd. De economie van Frankrijk noch de Europese economie zat in een recessie en de ECB had de bewegingsruimte om, indien nodig, de economie en de financiële markten wat lucht te geven middels beleidsrenteverlagingen. Aan het einde van het jaar was Bayrou als opvolger van Barnier benoemd.

De Chinese economie had het in 2024 moeilijk door een combinatie van uitdagingen. Een zwakke huizenmarkt, vergrijzing van de bevolking, schulden van lokale overheden, een hoge jeugdwerkloosheid en een laag consumentenvertrouwen hadden een negatieve invloed op het groeitempo van de economie. De overheid kwam daarop in actie en kondigde in het derde kwartaal (fiscale) stimuleringsmaatregelen aan. Financiële markten reageerden initieel positief, maar later verslechterde het sentiment doordat de aangekondigde steunmaatregelen onvoldoende concreet werden.

In november kregen met name Amerikaanse aandelen een impuls door de verkiezing van Trump, die zicht gaf op mogelijke belastingverlagingen en minder regulering. Deze euforie ebde in december weg door gestegen rentes (sinds medio september), enerzijds door degelijke groei, anderzijds door de mogelijke inflatoire gevolgen van het beleid van Trump op het gebied van invoertarieven en immigratiebeperkingen. Hierdoor verwachtte men minder renteverlagingen van de Fed voor 2025 en zo sloot de tienjaarsrente in de VS, maar die ook in Duitsland en het VK, het jaar 2024 hoger af dan het begon.

Aandelen ontwikkelde markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn positiever geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Aandelen Noord-Amerika was de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologie-aandelen (de 'Magnificent Seven'). Tevens ondersteunden lagere rentes de koersen, aangezien groeiaandelen hier meer van profiteren. Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, inclusief Europa, bleven achter op Noord-Amerika, door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven, maar stegen evenzo 9% (in euro unhedged) of meer.

Aandelen opkomende markten

Hoewel aandelen in opkomende markten achterbleven bij de ontwikkelde aandelenregio's, stegen zij eveneens (met zo'n 11% in euro unhedged). Dit werd mede veroorzaakt door relatief sterke groeicijfers en Chinese stimuleringsaankondigingen in september. De aandelen in opkomende markten stegen, ondanks de zorgen over Amerikaanse invoertarieven.

Beursgenoteerd vastgoed

Beursgenoteerd vastgoed is vanwege de relatief hoge mate van schuldfinanciering gevoelig voor oplopende rentes en strengere kredietvoorwaarden van banken. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van deze categorie, hoewel de kortlopende beleidsrentes in 2024 daalden. Het totale rendement van de wereldwijde index was positief (9% in euro unhedged), met in de VS een sterker resultaat dan in Europa.

Niet-beursgenoteerd vastgoed Europa en Nederlandse woningen

Niet-beursgenoteerd vastgoed is eveneens gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderingen bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden echter vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Niet-beursgenoteerd vastgoed was daardoor in 2022, het jaar waarin renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende gehetwaarderd. De correctie vond alsnog plaats in 2023. Conform de wereldwijde trend ondergaat ook de Europese vastgoedmarkt een cyclisch herstel, waarbij de prijssherziening grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was in 2024 positief.

Binnen Europees niet-beursgenoteerd vastgoed behaalden alle sectoren een positief rendement. De sector kantoren bleef achter. Oudere kantoorpanden hadden het moeilijk, maar in moderne, duurzame kantoren zijn er in bepaalde Europese markten her en der nog mogelijkheden. De sectoren winkels en logistiek deden het beter in 2024. Binnen logistiek dooft de oververhitting in de markt van na de covidpandemie langzamerhand. Het nieuwe aanbod blijft over het algemeen beperkt, met een positief effect op de huurgroei. De (huur)woningsector wordt nog steeds gesteund door een sterke nettovraag bij een achterblijvend aanbod (door hoge bouwkosten en strengere regelgeving) en hoge huizenprijzen in verschillende landen.

Vastrentende waarden (investment grade en high yield)

Nadat beleidsrentes de voorgaande jaren stegen, zorgde dalende inflatie ervoor dat in 2024 beleidsrenteverlagingen mogelijk werden. In juni verlaagde de ECB de beleidsrente voor het eerst met 0,25%, gevolgd door de Bank of England in augustus met hetzelfde percentage. De Fed volgde in september met 0,50%. In 2024 verlaagden de ECB en de Fed de rente met 1,0%, terwijl de Bank of England de rente verlaagde met 0,5%. De dalende rente was een steun voor financiële markten. De beleidsrente van Japan liet een tegenovergestelde beweging zien, met een verhoging naar 0,25% in juli door de stijgende trend in inflatie en economische groei.

Risicovolle beleggingscategorieën zoals high yield bedrijfsobligaties en staatsobligaties in opkomende landen presteerden beter dan veiligere staatsobligaties in ontwikkelde landen. Stijgende lange rentes drukten de rendementen van staatsobligaties. Bedrijfsobligaties presteerden beter door minder rentestijging voor kortere looptijden en dalende risico-opslagen. Dat laatste gaf meer steun aan risicovollere high yield bedrijfsobligaties dan aan kredietwaardigere IG-bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling.

Valuta

In 2024 was er sprake van een sterke appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro, met circa 6%. De dollar steeg met name in het vierde kwartaal van 2024, rondom de verkiezing van president Trump, vanwege de verwachting dat rentes in de Verenigde Staten hoger blijven dan eerder gedacht. Ook het Britse pond steeg in 2024 ten opzichte van de euro (+5%), terwijl de Japanse yen in waarde daalde ten opzichte van de euro (-4%).

Portefeuilleposities en rendementen

Voor de uitvoering van het vermogensbeheer wijzen we vermogenscategorieën toe aan de matchingportefeuille of de rendementsportefeuille. In de matchingportefeuille nemen we categorieën op die vooral meebewegen met de rente, zodat ze bijdragen aan het afdekken van het renterisico. In de rendementsportefeuille nemen we de overige categorieën op. Deze zijn vooral gericht op extra rendement bovenop de rente.

Het strategisch beleid voor Pensioenkring Xerox resulteert in een matchingportefeuille van 30% en een rendementsportefeuille van 70%. Om de portefeuille nader te diversifiëren is na goedkeuring van het belanghebbendenorgaan het strategisch beleggingsbeleid aangepast, waarbij de verhouding tussen zakelijke en vastrentende waarden gelijk bleef. De beleggingscategorieën investment grade bedrijfsobligaties en Nederlandse woninghypotheken zijn aan de portefeuille toegevoegd ten laste van de allocatie naar staats- en high yield obligaties. Verder zijn staatsobligaties met een AA-rating aan de portefeuille toegevoegd en wordt een 50/50-verhouding gehanteerd voor obligaties met een AAA- dan wel AA-rating. Tot slot is de verhouding van de strategische aandelenallocatie ontwikkelde landen versus opkomende landen gewijzigd in het voordeel van ontwikkelde landen. Die wijziging wordt hierna in de paragraaf over aandelen toegelicht. Alle genoemde aanpassingen zijn per eind mei 2024 geïmplementeerd.

In onderstaande tabel tonen we de posities en rendementscijfers van de beleggingscategorieën binnen de portefeuille, afgezet tegen de bijbehorende benchmarks. Het totale beleggingsrendement wordt voor een deel beïnvloed door het allocatie-effect. De allocatie naar een vermogenscategorie of -portefeuille wijkt gedurende het jaar af van de doelallocatie, bijvoorbeeld als gevolg van marktbevingen. Die afwijking wordt uit praktische overwegingen binnen een bandbreedte geaccepteerd. Als over zo'n categorie die afwijkt een relatief hoog of laag rendement wordt gerealiseerd draagt dat positief of negatief bij aan het rendement. Dit komt tot uitdrukking in het totale rendement, dat daardoor kan afwijken van de gecombineerde rendementen van de beleggingscategorieën en -portefeuilles. Hoe groter de rendementsbevingen gedurende het jaar, hoe groter dit allocatie-effect.

2024	Allocatie strategisch beleid (in %)	Allocatie beleid 2024 (in %)	Rendement portefeuille (in %)	Rendement benchmark (in %)
matchingportefeuille	30	30	3,8	7,0
swaps, staatsobligaties, liquiditeiten	30	30		
rendementsportefeuille	70	70	11,8	11,9
aandelen ontwikkelde landen	26,5	26,5	27,1	26,6
aandelen opkomende landen	3	3	13,4	14,7
niet-beursgenoteerd onroerend goed	10,5	10,5	6,4	6,6
vastrentende waarden bedrijfsobligaties	10	10	4,6	4,8
vastrentende waarden hypothecaire leningen	10	10	2,8	2,8
vastrentende waarden hoogrentende landen	5	5	7,4	8,8
vastrentende waarden hoogrentende bedrijven	5	5	5,2	9,3
totaal	100	100	7,7	8,8

Matchingportefeuille: afdekking renterisico

Pensioenkring Xerox loopt via de waardering van zijn technische voorzieningen ('verplichtingen') een risico bij veranderingen in de rente. Dit renterisico wordt voor 80% afgedekt op basis van de marktrente. De feitelijke renteafdekking per ultimo 2024 bedroeg 82,2%. Die afwijking valt binnen de toegestane bandbreedte. Ter voorbereiding op de indexatie van 0,93% per 1 januari 2025, verwerkt in de dekkingsgraad per 31 december 2024, is de renteafdekking licht verhoogd. Na de indexatie is de renteafdekking dichterbij de norm van 80% uitgekomen. De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheekleningen aan de afdekking bij.

In 2024 is de swaprente over alle looptijden gedaald, waardoor het resultaat van zowel het af te dekken deel van de verplichtingen (7,0%) als de matchingportefeuille (3,8%) positief was. De voornaamste reden voor de relatieve underperformance (-3,2%) ten opzichte van de benchmark is de fors gestegen kredietopslag van staatsobligaties ten opzichte van de swaprentes. De impact van het curvebeleid is in 2024 beperkt geweest. Verder wordt het resultaat bepaald doordat een bandbreedte is vastgesteld waarbinnen de renteafdekking mag bewegen.

Doordat het renterisico niet volledig werd afgedekt in verhouding tot de dekkingsgraad, bewoog de dekkingsgraad mee met de rentebevingen. Dit heeft in 2024 negatief bijgedragen aan de dekkingsgraad. In de paragraaf Risicomanagement hebben we de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentebevingen in een tabel in beeld gebracht.

Rendementsportefeuille

Het rendement van de rendementsportefeuille bedroeg 11,8% in 2024. Daarmee was het vrijwel gelijk aan het benchmarkrendement van 11,9%. Alle beleggingscategorieën hebben positief bijgedragen aan dit rendement,

waarbij het positieve rendement met name is bepaald door aandelen in ontwikkelde landen. Aandelen in opkomende landen hebben ondanks het positieve rendement de grootste bijdrage geleverd aan de underperformance van de rendementsportefeuille ten opzichte van de benchmark.

Eind 2023 hebben we besloten om de strategische regioverdeling binnen de categorie aandelen te wijzigen van een verdeling met 80% ontwikkelde landen en 20% opkomende landen naar respectievelijk 90% en 10%. Die keuze was met name gebaseerd op geopolitieke risico's en een ongewenste concentratie naar China en Taiwan. Deze wijziging is per eind mei 2024 doorgevoerd voor Pensioenkring Xerox. Binnen aandelen ontwikkelde landen is de strategische regioverdeling ongewijzigd: 50% Noord-Amerika, 40% Europa en 10% Pacific.

Aandelen ontwikkelde landen

De afgelopen jaren hebben we stappen gezet in de invoering van het MVB-beleid, specifiek ten aanzien van de Sustainable Development Goals (SDG's) en CO₂-reductie. Hierdoor beleggen we bijvoorbeeld meer in gezondheidszorg en minder in energiebedrijven. We vergelijken onze resultaten met een aandelenindex (een brede benchmark) waardoor de impact van ESG beleid inzichtelijk kan worden gemaakt.

De categorie aandelen ontwikkelde landen behaalde in 2024 een positief resultaat van 27,1% versus 26,6% in de benchmark: een positief relatief resultaat van 0,5 procentpunt ten opzichte van de benchmark. De ESG-factor voor aandelen ontwikkelde landen heeft positief bijgedragen aan het relatieve resultaat van 0,5 procentpunt ten opzichte van de benchmark.

Aandelen opkomende landen

De categorie aandelen opkomende landen had een positief absoluut resultaat van 13,4%. Ten opzichte van de benchmark (14,7%) werd een negatief relatief resultaat geboekt van -1,3 procentpunt vanwege de negatieve bijdrage van de ESG-factor. Deze underperformance is te verklaren door de uitsluiting van enkele grote technologiebedrijven (op basis van controverses en relatief hoge emissies) die het in 2024 juist goed hebben gedaan en het overwegen van andere technologiebedrijven die het minder goed hebben gedaan.

Onroerend goed

Niet-beursgenoteerd vastgoed is gevoelig voor oplopende rentes en kredietvoorwaarden van banken, net als beursgenoteerd vastgoed. Herwaarderings bij niet-beursgenoteerd vastgoed vinden vertraagd plaats ten opzichte van beursgenoteerd vastgoed. Dit had als gevolg dat niet-beursgenoteerd vastgoed gedurende het jaar 2022, toen renteniveaus sterk toenamen, nog onvoldoende geherwaardeerd was, zodat in 2023 een correctie plaatsvond. In 2024 trad cyclisch herstel op in de Europese vastgoedmarkt, zodat de prijsherziening nu grotendeels achter de rug is. Het rendement voor Europees niet-beursgenoteerd vastgoed en Nederlandse woningen was positief in 2024. Niet-genoteerd vastgoed liet in 2024 een rendement van 6,4% zien.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille (bestaande uit bedrijfsobligaties, hypotheeklen en hoogrentende landen en -bedrijven) rendeerte in 2024 grotendeels in lijn met de benchmark, behalve wat betreft hoogrentende landen en -bedrijven. Staatsobligaties opkomende landen presteerden beter dan de veiligere staatsobligaties ontwikkelde landen. De voornaamste reden was de stijging in de langere rentes, wat het rendement van staatsobligaties drukte. De categorie hoogrentende landen liet een positief resultaat van 7,4% zien versus 8,8% in de benchmark. Deze relatieve underperformance van -1,4 procentpunt komt doordat landen met een kredietrating van CCC, die het afgelopen jaar aanzienlijk beter presteerden dan de benchmark, worden uitgesloten vanwege slechte verhandelbaarheid.

Bedrijfsobligaties rendeerden met 4,6% goed vanwege de lagere rentestijging voor de kortere looptijden en een daling in de risico-opslagen. Bovendien droeg de daling in risico-opslagen bij aan de rendementen van risicovollere hoogrentende bedrijfsobligaties. De appreciatie van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro ondersteunde categorieën met een hogere dollarblootstelling. De categorie hoogrentende bedrijven liet een positief resultaat van 5,2% zien versus 9,3% in de benchmark. De actieve keuzes van de manager hebben geleid tot de underperformance. Per eind november 2024 is van deze actieve manager afscheid genomen. De gelden zijn herbelegd bij de voorkeursmanager van Het Nederlandse Pensioenfonds.

Valuta-afdekking

Voor de kring dekten we in 2024 het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond voor 75% af. In 2024 zijn

zowel de Amerikaanse dollar als het Britse pond sterker geworden ten opzichte van de euro. Zodra de euro zwakker wordt ten opzichte van externe valuta zullen die beleggingen omgerekend naar euro's in waarde stijgen. Doordat het valutarisico voor 75% wordt afgedekt, wordt zo'n waardeinstijging grotendeels gedempt.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Voor de categorieën aandelen, beursgenoteerd onroerend goed, bedrijfsobligaties, hypotheek en staatsobligaties ontwikkelde en opkomende landen beleggen we in oplossingen die rekening houden met ons MVB-beleid. Hiermee sluiten we bepaalde beleggingen uit: beleggingen in controversiële wapens, tabak, de grootste CO₂-uitstoters en bedrijven die in strijd met de United Nations Global Compact opereren of een slechte governance hebben. Ook beleggen we niet in landen met een ondemocratisch regime of in landen waar mensenrechten worden geschonden conform onafhankelijke kaders. Deze kaders worden beschreven in ons landenbeleid. Ze hebben betrekking op de categorie staatsobligaties opkomende landen. Het landenbeleid is onderdeel van ons MVB-beleid. Het is te vinden op onze website, www.hnpf.nl.

Begin 2024 hebben we een verbeterstap gemaakt in de categorie aandelen opkomende landen. Vanuit ESGrisicobeheer, dat oog heeft voor de belangrijkste duurzaamheidsrisico's in de portefeuille, kwam naar voren dat we in deze categorie meer zouden moeten doen. Zo werden binnen aandelen opkomende landen nog geen staatsondernemingen in controversiële landen uitgesloten, wat niet in lijn is met het landenbeleid. Ook vonden we het aantal beleggingen met een MSCI ESG CCC-rating niet passend vanuit het oogpunt van ESG-ricicobeheer, vanwege issues rondom CO₂-uitstoot, bedrijfsethiek (fraude) en werkomstandigheden. Het passieve beleggingsfonds voor aandelen opkomende landen is om die reden begin 2024 verkocht.

CO₂-reductiedoelstelling

Het Nederlandse Pensioenfonds heeft een CO₂-reductiedoelstelling vastgesteld waarbij we de Climate Transition Benchmark (CTB) van de Europese Unie als richtlijn hanteren voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed tezamen. Dat houdt in dat de CO₂-uitstoot van de portefeuille ten opzichte van de brede marktindices (bijvoorbeeld de MSCI Wereld index) met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van basisjaar 2019. Daarna geldt een reductiedoel van ten minste 7% per jaar tot 2050, in lijn met de klimaatdoelstellingen van Parijs.

In ons MVB-jaarverslag geven we onder andere inzicht in de CO₂-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen voor de kring per ultimo 2024. Ook vergelijken we deze uitstoot met onze reductiedoelstelling. Het MVB-jaarverslag publiceren we in het derde kwartaal van 2025 op onze website, www.hnpf.nl.

SFDR

Op 10 maart 2021 werd de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht. Deze Europese verordening stelt eisen aan informatieverschaffing over duurzaamheid. Ook pensioenfonds en vallen daaronder. Doel van deze wetgeving is dat deelnemers meer inzicht krijgen in de effecten van beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen op duurzaamheid. Wij geven op grond van de SFDR via onze website transparant informatie over de manier waarop duurzaamheid een rol speelt in onze beleggingsbeslissingen.

De pensioenregeling van Pensioenkring Xerox kwalificeert zich op basis van het bijbehorende MVB-beleid als een lichtgroen, of zogenaamd artikel 8-pensioenproduct onder de Europese SFDR-wetgeving, ofwel als een product dat ecologische en sociale kenmerken promoot, en waarbij de bedrijven waarin wordt belegd over goede governance beschikken. De fondsen waarin de kring belegt, hebben ook elk een eigen SFDR-classificatie. Een overzicht per beleggingscategorie is opgenomen in het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50. Een kring specifiek overzicht nemen we op in het MVB-jaarverslag 2024.

Wij gaan in 2025 verder met aanscherping en implementatie van het MVB-beleid. Onze plannen staan beschreven in de paragraaf over Maatschappelijk verantwoord beleggen op pagina 50.

Kostentransparantie

Voor de uitvoering van de regeling voor Pensioenkring Xerox maken we diverse kosten. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor vermogensbeheer.

Wij zijn transparant over de kosten die wij maken voor de pensioenuitvoering. In onderstaande toelichting op de uitvoeringskosten nemen we de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM als uitgangspunt.

Administratieve uitvoeringskosten

Pensioenkring Xerox is gestart op 1 januari 2024. Vergelijkende cijfers zijn niet beschikbaar.

De AFM beveelt aan de kosten zo mogelijk te vergelijken met andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang en complexiteit en met een vergelijkbaar serviceniveau. Wij hebben een uitgebreide analyse gedaan en zijn hierbij tot het inzicht gekomen dat hiervoor in openbare bronnen onvoldoende betrouwbare en gedetailleerde informatie beschikbaar is. De kosten voor het laten uitvoeren van een eigen benchmarkonderzoek zijn aanzienlijk en dat levert in onze ogen op dit moment onvoldoende extra informatie op om deze kosten te rechtvaardigen.

Wij hebben aandacht voor de beheersing van de kosten. Door de kosten van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de hogere eisen die aan ons worden gesteld vanuit de toezichthouders verwachten wij de komende jaren een hoger kostenniveau.

Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in de kostenberekening. Voor hen worden echter wel kosten gemaakt. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024
Administratiekostenvergoeding	522
Informatiegesprekken	0
Certificerend actuaris	26
Adviserend actuaris	59
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	48
Belanghebbendenorgaan	41
Verkiezingen belanghebbendenorgaan	0
Toezichtkosten (DNB/AFM)	0
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	191
Overige kosten	9
Aan beleggingen toegerekende kosten	-238
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	658
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	392
Implementatiekosten pensioenkring	0
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0
Subtotaal incidentele kosten¹	392
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.050
Aantal actieve deelnemers	23
Aantal pensioengerechtigden	2.451
Totaal aantal deelnemers	2.474
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	266
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	424

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen onder "Overige lasten".

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer in 2024 voor Pensioenkring Xerox zijn uitgekomen op € 3.543 duizend. Het gemiddeld belegd vermogen bedroeg in 2024 € 712 miljoen. Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen de totale kosten voor vermogensbeheer 0,50%, zoals blijkt uit onderstaande specificatie.

2024	Beheerkosten en overige kosten	Transactiekosten inclusief aan- en verkoopkosten	Totaal	Percentage van het gemiddeld totaal belegd vermogen
Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten			
Vastgoed	687	147	834	0,12%
Aandelen	140	99	239	0,03%
Vastrentende waarden	496	147	643	0,09%
Overige beleggingen				
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	1.323	393	1.716	0,24%
Kosten overlay (LDI-gerelateerde) beleggingen	488	180	668	0,09%
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.811	573	2.384	0,33%
	Overige kosten			
Kosten vermogensbeheer bestuur en bestuursbureau	239	-	239	0,03%
Kosten fiduciair beheer	661	-	661	0,09%
Bewaarloon	40	-	40	0,01%
Advieskosten vermogensbeheer	-	-	-	-
Overige kosten	219	-	219	0,03%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	1.159	-	1.159	0,16%
Totaal kosten vermogensbeheer	2.970	-	3.543	0,50%

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten voor vermogensbeheer zijn vastgesteld op lookthroughbasis. Ze bestaan uit zowel directe kosten (zichtbare kosten, die op factuurbasis worden betaald) als uit indirecte kosten (niet zichtbare kosten voor vermogensbeheer of transacties, die verwerkt zijn in het rendement).

De totale kosten voor vermogensbeheer van 0,50% in 2024 zijn onder te verdelen in drie componenten: (1) beheerkosten (0,25%), (2) overige vermogensbeheerkosten (0,16%) en (3) transactiekosten (0,08%):

- **Beheerkosten**
De beheerkosten zijn de kosten voor het portefeuillebeheer door vermogensbeheerders, ofwel de lopende kosten voor alle beleggingsfondsen in de portefeuille. In de lopende kosten zijn eventuele kortingen (rebates) al verrekend. Als maatstaf voor de beheerkosten van de beleggingsfondsen wordt de ongoing charges figure (OCF) gehanteerd. De OCF bevat de beheervergoeding plus administratiekosten, accountantskosten, custodykosten, kosten voor securities lending et cetera die door het beleggingsfonds worden gemaakt. Beleggingsfondsen publiceren de OCF in het jaarverslag. Voor nieuwe fondsen waarvoor nog geen OCF beschikbaar is, wordt een schatting gebruikt. Indien een beleggingsfonds geen OCF maar een total expense ratio (TER) rapporteert, wordt deze maatstaf gebruikt. De beheerkosten bedroegen in 2024 € 1.811 duizend, ofwel 0,25% van het vermogen.
- **Overige vermogensbeheerkosten**
Dit zijn kosten die zijn gemaakt voor onder andere vermogensbeheer door het pensioenfonds en het bestuursbureau, de bewaarbank, de beleggingsadministratie en het fiduciair management. Deze overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2024 € 1.159 duizend, ofwel 0,16% van het vermogen.

- Transactiekosten

De transactiekosten bestaan uit gefactureerde toe- en uittredingskosten en aan- en verkoopkosten van individuele titels. De transactiekosten bedroegen in 2024 € 573 duizend, ofwel 0,08% van het vermogen.

Het Nederlandse Pensioenfonds maakt jaarlijks een analyse van de vermogensbeheerkosten ten opzichte van de markt. De meest recente beschikbare informatie stamt uit 2023 en geeft het beeld dat de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten voor Pensioenkring Xerox met 0,42% van het vermogen hoger zijn dan het APF-gemiddelde in de markt van 0,31% in 2023. In de pensioenmarkt zijn de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten gemiddeld 0,41% in 2023 (ca. 74 pensioenfondsen).

Het Nederlandse Pensioenfonds is met geen van zijn vermogensbeheerders een overeenkomst aangegaan waarin de beheervergoeding geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op het door de vermogensbeheerder behaalde beleggingsrendement. Daarnaast wordt niet belegd in de alternatieve categorieën hedgefondsen of grondstoffen. In bovenstaand kostenoverzicht zijn alleen de kostencategorieën opgenomen die daadwerkelijk zijn gemaakt.

Na afstemming met de fiduciair over de kosten voor vermogensbeheer voor deze kring in 2024 is het bestuur van mening dat het niveau van de gerapporteerde kosten en de ontwikkeling daarvan gedurende het verslagjaar passend zijn bij de omvang en karakteristieken van het vermogen van deze kring. Het pensioenfonds heeft een prudent beleggingsbeleid, waarmee het bestuur beoogt het aantal transacties te beperken en de kosten laag te houden. De ambitie van het bestuur blijft om de vermogensbeheerkosten in de komende jaren te verlagen.

Het bestuur vindt het belangrijk op om een heldere en transparante manier inzicht te geven in de vermogensbeheerskosten die de kring maakt. Om die reden zijn in dit jaarverslag de kosten inzichtelijk gemaakt, in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Totale kosten

De relatie tussen de verschillende kengetallen wordt in onderstaande tabel uitgewerkt.

Totale kostenratio

2024	EUR	% gemiddeld belegd vermogen
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten	1.050	0,15%
Vermogensbeheerkosten	2.970	0,42%
Totale kosten	4.020	0,57%
Transactiekosten	573	0,08%

Risicomanagement

Risicohouding

Het bestuur heeft voor Pensioenkring Xerox de risicohouding overgenomen van Pensioenfonds Xerox. Op zowel de korte als de lange termijn is een risicohouding van toepassing.

De mate waarin de kring risico's accepteert, wordt kwantitatief uitgedrukt in twee maatstaven:

- een maximaal vereist eigen vermogen (dit betreft de risicohouding voor de korte termijn);
- ondergrenzen voor het pensioenresultaat (dit betreft de risicohouding voor de lange termijn).

De financiële risicohouding die de bij het arbeidsvoorwaardenoverleg betrokken partijen hebben geformuleerd, luidt als volgt. Om toeslagen te kunnen financieren, zijn partijen bereid risico te lopen. Partijen meten het risico in termen van kans op en diepte van korten van pensioenaanspraken en pensioenrechten. Daarnaast wordt, in het kader van

de haalbaarheidstoets, gekeken naar de maximale afwijking van het pensioenresultaat in een slechtweerscenario ten opzichte van de gewenste ondergrens zoals vastgesteld voor het ambitieniveau, uitgaande van een horizon van 60 jaar.

Het pensioenfonds onderschrijft de hiervoor door de bij het arbeidsvoorwaardenoverleg betrokken partijen geformuleerde financiële risicohouding. De volgende grenzen zijn in het kader van de financiële risicohouding op lange termijn vastgesteld:

- De grens voor het pensioenresultaat is gesteld op 70%;
- De grens voor de maximale afwijking is gesteld op 25%.

De financiële risicohouding op korte termijn is geformuleerd in termen van het vereist eigen vermogen en een bandbreedte daaromheen. De bandbreedte voor het vereist eigen vermogen (VEV) bedraagt 110%-120%.

Financieel crisisplan

Voor Pensioenkring Xerox is een financieel crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn voor specifieke scenario's de te nemen stappen en maatregelen weergegeven. Aan de hand van het plan kan het bestuur handelen indien zich een van deze specifieke scenario's voordoet.

Risicomanagement

In de paragraaf Integraal risicomanagement is het algemene risicomanagementproces beschreven. Dit proces is zowel op de stichting van toepassing als op elke kring. Onderdeel van het risicomanagementproces is het risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS. Wij hebben daarin 42 risico's beschreven, gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's gelden op kringniveau en worden hieronder toegelicht voor Pensioenkring Xerox.

Financiële risico's

Binnen de kringen zijn financiële risico's geïdentificeerd gebaseerd op FIRM. De inschatting van het risico kan per kring verschillen op basis van de specifieke kenmerken van de betreffende kring. Met betrekking tot Pensioenkring Xerox gelden risicoschattingen per risico, waarbij het brutorisico de inschatting is vóór het treffen van beheersmaatregelen en de netto-inschatting geldt nadat beheersmaatregelen genomen zijn.

Ieder kwartaal vindt een Risk Control Self-Assessment plaats, waarbij alle risico's beoordeeld worden op wijzigingen in de bruto-inschatting en de werking van de beheersmaatregelen om naar nettorisico's te komen.

Toelichting financiële risico's

Renterisico

Onze definitie voor dit risico is: "Het risico dat ontwikkelingen in de rente een ongewenst effect hebben op de dekkingsgraad door een mismatch in rentegevoeligheid van de beleggingen versus rentegevoeligheid van de verplichtingen."

Onder het Financieel Toetsingskader (FTK) dat per 2007 is ingevoerd, is het verschil in renterisico tussen beleggingen en verplichtingen van belang. Dit wordt veroorzaakt door het verschil in de gemiddelde looptijd van de beleggingen (kort) versus de verplichtingen (lang). Hierdoor zijn verplichtingen meer rentegevoelig. Dat betekent een risico voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad in het geval dat de rente daalt.

We beheersen dit risico door het renteafdekkingsbeleid, dat door het toevoegen van beleggingen met lange looptijden is gericht op het reduceren van het renterisico tussen beleggingen en verplichtingen. De afdekking vindt plaats op basis van de zuivere RTS, dus zonder toepassing van de UFR. Voor het gewenste renteafdekkingsniveau is het noodzakelijk om derivaten (onder andere renteswaps) in te zetten. Het beleid voor het gebruik van derivaten hebben wij vastgelegd in het beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Valutarisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico op ongewenste effecten van fluctuaties in de koersen van vreemde valuta.”

We beheersen dit risico door het valuta-afdeckingsbeleid, dat is gericht op het reduceren van het valutarisico. In Pensioenkring Xerox wordt voor de beleggingen in aandelen en vastrentende waarden die zijn genoteerd in andere valuta dan de euro een beleid gevoerd ter vermindering van het valutarisico.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Inflatierisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat door inflatie de pensioenaanspraak aangetast wordt.”

De toeslag is voorwaardelijk, dus strikt genomen is er geen inflatierisico. Binnen Pensioenkring Xerox heeft Het Nederlandse Pensioenfonds de ambitie om als toeslag de prijsinflatie toe te kennen.

Marktrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat de waarde van de beleggingen daalt als gevolg van veranderingen in de marktfactoren.”

Beleggingscategorieën met een hoog risico, zoals zakelijke waarden, stijgen en dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Dit risico wordt enerzijds geaccepteerd omwille van het behalen van rendement en anderzijds zo veel mogelijk beheerst door de beleggingen te spreiden over meerdere markten.

Het beleid op het gebied van marktrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid van iedere kring, op basis van een ALM-studie en goed huisvaderschap. In de vermogensbeheerovereenkomsten is vastgelegd door welke partij en op welke wijze (spreiding en soorten beleggingen) het vermogen belegd dient te worden.

In de fiduciaire beheerovereenkomst ligt vast dat de fiduciair manager intensiever informatie verstrekt tijdens een financiële crisis. Daarnaast is in de overeenkomst vastgelegd dat de fiduciair manager in samenwerking met het bestuur en de beleggingsadviescommissie alternatieve maatregelen kan overwegen om schade en risico's tijdens een crisis te beperken.

Scenario's dekkingsgraad voor markt- en marktrenterisico per eind 2024

In onderstaande tabel geven we de gevoeligheid van de dekkingsgraad weer voor het rente- en aandelenrisico als die risico's zich gecombineerd voordoen. Daarin wordt verondersteld dat alle andere factoren onveranderd blijven. De aandelenrendementen worden hierbij schoksgewijs tussen de -25% en +25% aangepast. De rente wordt schoksgewijs tussen de -1% en +1% aangepast.

Gevoeligheidsanalyse dekkingsgraad (toezicht, in %)			
	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden	Zakelijke waarden
Delta rente	-25%	0%	25%
-1,00%	100,8	110,8	120,9
-0,50%	102,7	113,5	124,3
0,00%	104,7	116,2	127,7
0,50%	106,6	118,9	131,2
1,00%	108,5	121,6	134,8

Wij schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Liquiditeitsrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Het risico dat er onvoldoende liquide middelen voorhanden zijn om aan de kortetermijnverplichtingen te voldoen en dat de kring hierdoor onder andere gedwongen wordt om assets te verkopen.”

Voor de korte tot middellange termijn is voorzien dat de premie-inkomsten van Pensioenkring Xerox kleiner zijn dan de uitkeringen. Daardoor bestaat een liquiditeitsrisico dat dient te worden beheerst. Hierbij gaat het erom dat Pensioenkring Xerox tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen. De portefeuille is bovendien grotendeels belegd in dagelijks of wekelijks verhandelbare beleggingen.

Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en de inzet van rente- en valutaderivaten houden wij rekening met stressscenario's en periodiek wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Pensioenkring Xerox bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. Indien het liquiditeitsrisico te groot wordt, moeten we overwegen om de portefeuille aan te passen.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Kredietrisico

Onze definitie voor dit risico is: “Kredietrisico (ofwel tegenpartijrisico) is het risico dat tegenpartijen niet aan hun overeengekomen verplichtingen ten opzichte van Pensioenkring Xerox kunnen voldoen.”

Pensioenkring Xerox loopt kredietrisico in de beleggingsportefeuille door de staats- en bedrijfsobligaties waarin wordt belegd en de aangegane swaps met tegenpartijen. Alleen partijen met een degelijke kredietwaardigheid worden daarom als tegenpartij bij een derivatentransactie geaccepteerd.

We nemen de volgende maatregelen om het kredietrisico te beperken:

- Periodiek wordt geïnventariseerd met welke tegenpartijen Het Nederlandse Pensioenfonds zakendoet. Er wordt vastgesteld of en in welke mate een eventueel faillissement van deze partijen, of een samenloop van faillissementen, Pensioenkring Xerox raakt;
- Voor de dienstverlening door vermogensbeheerders zijn standaardcontracten inclusief duidelijke opdrachtverlening opgesteld;
- Indien noodzakelijk worden per (soort) tegenpartij en over het totaal limieten vastgesteld en wordt het stellen van onderpand vereist voor rente- en valutaderivaten;
- In rapportages en in de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de grootste concentratierisico's;
- Het beleid omtrent kredietrisico is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

We schatten het brutorisico in als gemiddeld, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Verzekeringstechnische risico's

Onze definitie voor dit risico is: “Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.”

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Vooruitblik 2025

Financiële markten

Economieën hebben veerkracht getoond tijdens de inflatiegolf en het restrictieve monetaire beleid van de afgelopen jaren. Ruim fiscaal beleid heeft daarbij geholpen. De verwachting is dat de beleidsmix in de loop van 2025 zal wijzigen. Het fiscaal beleid van overheden wordt minder ruim, maar tegelijkertijd wordt het monetaire beleid minder restrictief. Zonder grote onevenwichtigheden als overinvesteringen of excessieve schuldenlasten in private sectoren voorzien we dat de economische groei beweegt richting het trendmatige niveau van rond de 2% in Amerika. Na een jaar

stagnatie in de eurozone kan de groei rond 1,5% uitkomen, iets boven het potentiële niveau. Geleidelijk dalende inflatie richting 2% biedt centrale banken de mogelijkheid om rentes te verlagen.

In Amerika verwachten we meer winstgroei dan in de eurozone, mede door de hoge winstmarges bij de grote techbedrijven. Wellicht zullen die winstverwachtingen te ambitieus blijken, maar zolang de winstgroei positief blijft, zal die steun bieden aan aandelenmarkten.

De Chinese economie, lange tijd een groeimotor voor de wereldeconomie, heeft last van hoge schulden en een laag consumentenvertrouwen. De overheid inclusief de centrale bank is terughoudend met zowel het grootscheeps stimuleren van de economie als het afschrijven van de hoge schulden. Dit heeft in het verleden te veel onproductieve investeringen en schulden opgeleverd. Daarmee is de verwachting dat de economie in China moeite zal hebben om het 5%-groeydoel van de overheid te halen.

Ontwikkeling financiële positie

De actuele dekkingsgraad van Pensioenkring Xerox is in het eerste kwartaal van 2025 met 0,7 procentpunt gestegen van 116,2% naar 116,9%. De beleidsdekkingsgraad is in het eerste kwartaal van 2025 met 0,6 procentpunt gestegen van 116,1% naar 116,7%.

Het nieuwe pensioenstelsel

De Wet toekomst pensioenen is op 1 juli 2023 in werking getreden. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet alle toekomstige pensioenopbouw plaatsvinden op basis van de regels van het nieuwe pensioenstelsel. Uitgangspunt is een nieuwe pensioenregeling ingaande op 1 januari 2027. Het belanghebbendenorgaan volgt in 2025 diverse kennissessies over de overgang naar de Wtp. De eerste kennissessies hebben plaatsgevonden.

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van het belanghebbendenorgaan

Taak en werkwijze

In het belanghebbendenorgaan hebben zitting één vertegenwoordiger namens de werkgevers, twee namens de deelnemers en twee namens de pensioengerechtigden.

Het belanghebbendenorgaan heeft verschillende bevoegdheden, die zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur en de raad van toezicht leggen verantwoording af aan het belanghebbendenorgaan over het beleid en de uitvoering hiervan. Het belanghebbendenorgaan beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van de jaarrekening, het jaarverslag en andere informatie die het belanghebbendenorgaan ontvangt, en rapporteert over zijn bevindingen in het jaarverslag.

Het belanghebbendenorgaan bewaakt conform de wet en de Code Pensioenfondsen of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het belanghebbendenorgaan of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt en behartigt. Het belanghebbendenorgaan waarborgt dat de leden van het belanghebbendenorgaan ten opzichte van de achterban en van elkaar onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Het belanghebbendenorgaan heeft zowel advies- als goedkeuringsrechten bij de belangrijkste vraagstukken van de eigen collectiviteitkring. Het heeft bijvoorbeeld goedkeuringsrechten bij het premiebeleid, het strategisch beleggingsbeleid alsook het toeslagen- en kortingsbeleid. Adviesrechten zijn er onder meer bij de uitvoeringsovereenkomst, de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) en de kringbegroting.

Thema's belanghebbendenorgaan

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan vier keer zelfstandig vergaderd, vier keer met het bestuur, en één keer met de raad van toezicht. Daarnaast heeft het belanghebbendenorgaan deelgenomen aan kennissessies van het pensioenfonds, heeft het twee kennissessie voor het eigen belanghebbendenorgaan georganiseerd en heeft het een interne zelfevaluatie uitgevoerd.

Implementatie

Pensioenkring Xerox is in 2024 gestart. De pensioenadministratie is overgebracht van Stichting Pensioenfonds Xerox, dat de administratie zelf uitvoerde, naar de pensioenadministratie van HNPf. Het vermogen is ook overgebracht. De transitie is op zichzelf goed verlopen, maar daarna kwam er wel een aantal knelpunten naar voren.

Knelpunten

Deelnemers en gewezen deelnemers hadden heel lang geen toegang tot hun individuele mijn-omgeving. In oktober 2024 is beperkte toegang verleend met een gebruikersnaam en een wachtwoord. Inmiddels is de toegang via DigiD geregeld voor de deelnemers in Pensioenkring Xerox (PKX).

De belanghebbenden die nog werken/werkten bij Xerox en Veenman bouwen/bouwden ook pensioen op bij Collectiviteitkring Flexibele regeling (CKF). Voor hen is digitale toegang helaas nog niet mogelijk sinds de overgang naar een andere uitvoerder, maar ook daar wordt er hard gewerkt aan een oplossing.

Het feit dat de Xerox- en Veenmanpopulatie deels in twee kringen zit heeft gezorgd voor verwarring bij de uitvraag over risicobereidheid en bij andere communicatie. Daarna is in de communicatie dit onderscheid duidelijker verwoord.

De uitvoerder heeft over het eerste kwartaal geen Service Level Agreement (SLA) rapportage opgeleverd. Na kwartaal twee kwam de SLA-rapportage op gang.

Het nieuwe pensioenstelsel

In de kennissessie is het nieuwe pensioenstelsel besproken. De sociale partners zijn in 2024 niet tot een transitieplan gekomen. In 2025 worden afspraken gemaakt met betrekking tot de contractkeuze en wordt de beslissing genomen over het invaren van de pensioenen in het nieuwe pensioenstelsel. Het belanghebbendenorgaan heeft in de transitie advies- en goedkeuringsrechten.

Adviezen en goedkeuringen

Goedkeuringsrecht

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan goedkeuring verleend aan de volgende voorgenomen bestuursbesluiten:

- aanpassing beleggingsmix: Voor 2024 is besloten de renteafdekking te handhaven op 80%. Per 31 mei 2024 is na goedkeuring door het belanghebbendenorgaan een aantal beperkte wijzigingen in de strategische beleggingsmix doorgevoerd;
- het belanghebbendenorgaan heeft goedkeuring verleend aan het herstelplan 2024.

Adviesrecht

Over de volgende onderwerpen bracht het belanghebbendenorgaan in 2024 positief advies uit:

- actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN);
- flexibiliseringsfactoren 2024;
- reglementswijziging vanwege de verlaging van de toetredingsleeftijd naar 18 jaar per 2024;
- kringbegroting 2024;
- communicatiejaarplan 2024.

Bevindingen en oordeel

Bevindingen

Pensioenkring Xerox bestaat inmiddels ruim een jaar. Het belanghebbendenorgaan bestaat uit voormalige bestuurders, leden van het verantwoordingsorgaan en medewerkers van het bestuursbureau. Het kon goed voorbereid snel van start gaan vanaf januari 2024. Wij zijn tevreden over de open en constructieve wijze waarop wij door het bestuur betrokken worden. Wij hebben voldoende informatie om ons een oordeel te kunnen vormen over het handelen van het bestuur. Het 'DigiD-knelpunt' is een smet op de goed verlopen transitie. Daar is vaak en kritisch over gesproken met het bestuur van HNPf. Het belanghebbendenorgaan begrijpt de afhankelijkheid van HNPf van (beide) pensioenuitvoerders.

Overigens hebben wij in het afgelopen jaar de samenwerking met het bestuur en het bestuursbureau als prettig en transparant ervaren.

Het belanghebbendenorgaan wordt, volgens afspraak, betrokken bij de ontwikkelingen ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel. We hebben de georganiseerde kennissessies als leerzaam ervaren.

Het bestuur en bestuursbureau informeren ons op correcte wijze over de uitgevoerde commerciële activiteiten en wij worden betrokken bij discussies over de omvang die HNPf zou moeten nastreven om kostentechnisch aantrekkelijk te zijn voor zijn kringen. Wij vinden het prettig dat wij hierbij betrokken worden.

Oordeel

Het belanghebbendenorgaan constateert dat het zich op basis van de hiervoor behandelde punten een gefundeerd oordeel kan vormen over de handelwijze binnen Pensioenkring Xerox en de inspanningen van HNPf daarvoor.

Het belanghebbendenorgaan stelt vast dat de communicatie richting deelnemers over het 'Digid-knelpunt' onvoldoende is.

Wij constateren dat het bestuur op juiste wijze invulling heeft gegeven aan het besturen van het fonds en het belanghebbendenorgaan daarbij op de juiste momenten op correcte wijze heeft betrokken.

Wij zijn op een open en constructieve wijze betrokken en ontvingen voldoende informatie om ons een oordeel te kunnen vormen over het handelen van het bestuur. Wij stellen vast dat de samenwerking met het bestuur goed en transparant is verlopen.

Wij zijn van mening dat het jaarverslag 2024 voor Pensioenkring Xerox een juiste weerspiegeling is van het gevoerde beleid en de door het bestuur genomen besluiten. Op 21 mei 2025 heeft de raad van toezicht verantwoording aan ons afgelegd. Dankzij een goede samenwerking met het bestuur, de raad van toezicht en de ondersteuning binnen het pensioenfonds hebben wij de werkzaamheden goed kunnen uitvoeren. Wij verwac

hten dit in de komende periode op dezelfde wijze voort te kunnen zetten.

Voor vragen of opmerkingen kunt u het belanghebbendenorgaan bereiken per e-mail via bopkx@hnpf.nl.

Venray, 21 mei 2025

Rob Smeets, voorzitter
Richard Bons
Roland Hoogendam
Petra van de Laar
Jan Wijnands

Reactie van het bestuur

Op 21 mei 2025 hebben wij met het belanghebbendenorgaan gesproken over het oordeel 2024. Wij hechten zeer aan de goede samenwerking met het belanghebbendenorgaan, die wij als open en constructief ervaren. We waarderen de wijze waarop het belanghebbendenorgaan in 2024 gestart is met zijn nieuwe taak en waarop het deze uitvoert.

Binnen het belanghebbendenorgaan is sprake van een positieve betrokkenheid, waarbij evenwichtige belangenafweging hoog in het vaandel staat. Met het belanghebbendenorgaan hebben wij in 2024 onder andere gesproken over de verbetering van de communicatie rondom DigiD. Daarnaast zijn behandeld de Wet toekomst pensioenen, de begroting en het communicatiejaarplan.

Wij danken het belanghebbendenorgaan voor de inzet en prettige samenwerking en zien ernaar uit deze in de toekomst op dezelfde wijze voort te zetten.

Ondertekening bestuursverslag

Badhoevedorp, 17 juni 2025

Het bestuur van Stichting
Het Nederlandse Pensioenfonds

José Suarez Menendez, voorzitter

Mila Hoekstra, secretaris

Maarten Bonekamp, bestuurslid

Els Janssen, bestuurslid

Raad van toezicht van Stichting
Het Nederlandse Pensioenfonds

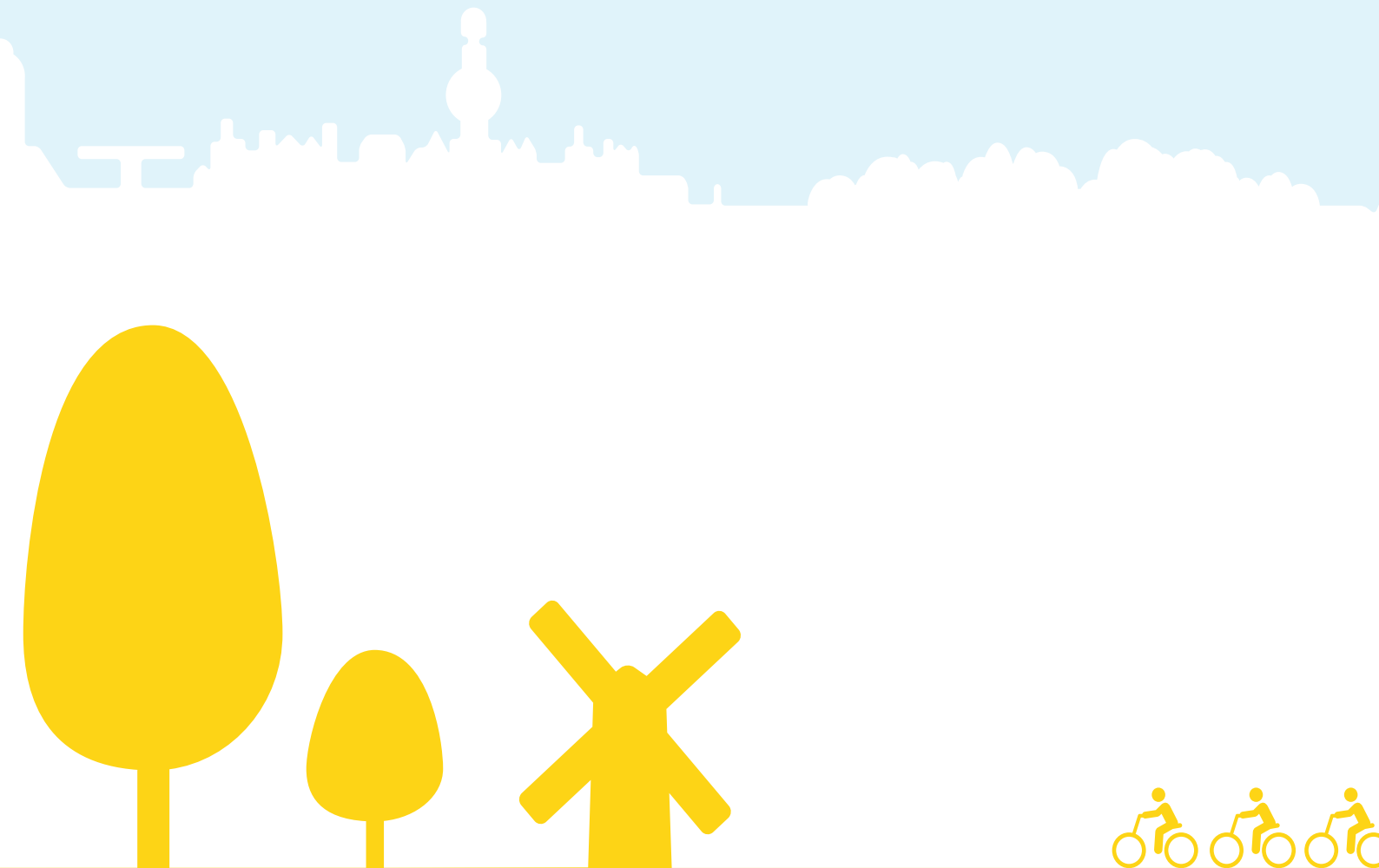
Nery Anderson, voorzitter

Frank Kusse

Cis Marring



Jaarrekening



Inhoud

1	Jaarrekening Bedrijfsomgeving	360
	Balans	360
	Staat van baten en lasten	361
	Kasstroomoverzicht	362
	Algemene toelichting op de jaarrekening	363
	Toelichting op de balans	368
	Toelichting op de staat van baten en lasten	375
	Gebeurtenissen na balansdatum	378
2	Financiële verantwoording Collectiviteitkring 1	379
	Balans	379
	Staat van baten en lasten	380
	Kasstroomoverzicht	381
	Algemene toelichtingen	382
	Toelichting op de balans	389
	Toelichting op de staat van baten en lasten	406
	Gebeurtenissen na balansdatum	413
	Financiële verantwoording Collectiviteitkring Flexibele regeling	414
	Balans	414
	Staat van baten en lasten	415
	Kasstroomoverzicht	416
	Algemene toelichtingen	417
	Toelichting op de staat van baten en lasten	438
	Gebeurtenissen na balansdatum	443
3	Financiële verantwoording Pensioenkring Arcadis	444
	Balans	444
	Staat van baten en lasten	445
	Kasstroomoverzicht	446
	Algemene toelichtingen	447
	Toelichting op de balans	455
	Toelichting op de staat van baten en lasten	472
	Gebeurtenissen na balansdatum	479
4	Financiële verantwoording Pensioenkring Cargill Bioindustrial	480
	Balans	480
	Staat van baten en lasten	481
	Kasstroomoverzicht	482
	Algemene toelichtingen	483
	Toelichting op de balans	491

Toelichting op de staat van baten en lasten	507
Gebeurtenissen na balansdatum	514

5 Financiële verantwoording Pensioenkring OWASE 515

Balans	515
Staat van baten en lasten	516
Kasstroomoverzicht	517
Algemene toelichtingen	518
Toelichting op de balans	525
Toelichting op de staat van baten en lasten	543
Gebeurtenissen na balansdatum	549

6 Financiële verantwoording Pensioenkring PepsiCo 550

Balans	550
Staat van baten en lasten	551
Kasstroomoverzicht	552
Algemene toelichtingen	553
Toelichting op de balans	560
Toelichting op de staat van baten en lasten	575
Gebeurtenissen na balansdatum	581

7 Financiële verantwoording Pensioenkring Randstad Groep 582

Balans	582
Staat van baten en lasten	583
Kasstroomoverzicht	584
Algemene toelichtingen	585
Toelichting op de balans	592
Toelichting op de staat van baten en lasten	608
Gebeurtenissen na balansdatum	614

8 Financiële verantwoording Pensioenkring Roba 615

Balans	615
Staat van baten en lasten	616
Kasstroomoverzicht	617
Algemene toelichtingen	618
Toelichting op de balans	625
Toelichting op de staat van baten en lasten	639
Gebeurtenissen na balansdatum	645

9 Financiële verantwoording Pensioenkring Sweco 646

Balans	646
Staat van baten en lasten	647
Kasstroomoverzicht	648
Algemene toelichtingen	649
Toelichting op de balans	657
Toelichting op de staat van baten en lasten	674

Gebeurtenissen na balansdatum	681

10 Financiële verantwoording Pensioenkring Xerox 682

Balans	682
Staat van baten en lasten	683
Kasstroomoverzicht	684
Algemene toelichtingen	685
Toelichting op de balans	692
Toelichting op de staat van baten en lasten	708
Gebeurtenissen na balansdatum	714

Ondertekening jaarrekening 715

1 Jaarrekening Bedrijfsomgeving

Alle bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024	2023
Activa			
Vastrentende waarden		13.397	10.001
Subtotaal beleggingen voor risico fonds	<u>1.1</u>	13.397	10.001
Vorderingen en overlopende activa	<u>1.2</u>	3.285	2.717
Overige activa	<u>1.3</u>	1.846	1.242
Totaal activa		18.528	13.960
Passiva			
Reserve en bestemmingsfonds	<u>1.4</u>	12.102	9.853
Achtergestelde lening	<u>1.5</u>	2.024	1.290
Overige schulden en overlopende passiva	<u>1.6</u>	4.402	2.817
Totaal passiva		18.528	13.960

Staat van baten en lasten

	Toelichting	2024	2023
Baten			
Beleggingsresultaten voor risico fonds	<u>1.10</u>	444	312
Overige baten	<u>1.11</u>	9.506	5.706
Totaal baten		9.950	6.018
Lasten			
Uitvoeringskosten	<u>1.12</u>	4.018	2.433
Overige lasten	<u>1.13</u>	3.683	2.701
Totaal lasten		7.701	5.134
Saldo van baten en lasten		2.249	884
Bestemming saldo van baten en lasten			
Toevoeging bestemmingsreserve	<u>1.4</u>	2.869	1.519
Toevoeging overige reserves	<u>1.4</u>	-620	-635
Totaal		2.249	884

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten			
Ontvangen bijdragen weerstandsvermogen		3.315	530
Ontvangen achtergestelde lening		863	647
Ontvangen overige baten		3.598	1.817
Betaalde uitvoeringskosten en overige lasten		-4.243	-1.690
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		3.533	1.304
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten			
Verkopen en aflossingen van beleggingen		539	520
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen		-3.477	-883
Betaalde kosten van vermogensbeheer		-40	-36
Ontvangen opbrengsten uit beleggingen		28	29
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-2.950	-370
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten		583	934
Mutatie liquide middelen		583	934
Stand per 1 januari		1.231	297
Stand per 31 december	<u>1.3</u>	1.814	1.231

Algemene toelichting op de jaarrekening

Algemene grondslagen

Het doel van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, statutair gevestigd te Utrecht, is om per collectiviteitkring de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, hun nagelaten betrekkingen en gewezen partners te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom, invaliditeit en overlijden. We geven invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling in Collectiviteitkring 1 per 1 januari 2017, Pensioenkring Arcadis per 1 juli 2018, Pensioenkring Randstad Groep en Pensioenkring OWASE per 1 januari 2020, Pensioenkring Sweco per 1 juli 2020, Collectiviteitkring Flexibele regeling per 1 januari 2022, Pensioenkring Roba per 1 januari 2023, Pensioenkring Cargill Bioindustrial per 1 juli 2023, Pensioenkring PepsiCo per 1 januari 2024 en Pensioenkring Xerox per 1 januari 2024. Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 65001583.

Overeenstemmingsverklaring

Onze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Wij presenteren de jaarrekening in euro's, de functionele valuta van het pensioenfonds. De jaarrekening heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024 voor de Bedrijfsomgeving, Collectiviteitkring 1, Pensioenkring Arcadis, Pensioenkring Randstad Groep, Pensioenkring OWASE, Pensioenkring Sweco, Collectiviteitkring Flexibele regeling, Pensioenkring Roba, Pensioenkring Cargill Bioindustrial, Pensioenkring PepsiCo en Pensioenkring Xerox.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. We nemen een verplichting op in de balans wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post Nog af te wikkelen transacties. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting zijn gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen. Bovendien moet de intentie bestaan om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten nemen we eveneens gesaldeerd op.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat wij ons oordelen vormen en schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben geen schattingswijzigingen plaatsgevonden.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

We maken geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

We hebben in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico pensioenfondsen bestaan uit de financiële instrumenten van het pensioenfonds.

We nemen een financieel instrument in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer op in de balans vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat we transacties verwerken op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een

verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Beleggingen voor risico fonds

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

We verantwoorden couponrente in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op actuele waarde. Na eerste verwerking waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of is onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid doordat we hiervoor een voorziening in aftrek brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Onze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder overige activa nemen we onder meer de liquide middelen op voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserve en bestemmingsfonds

Het eigen vermogen van Het Nederlandse Pensioenfonds bestaat uit een reserve en een bestemmingsfonds. De reserve en het bestemmingsfonds worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen zijn verwerkt in de balans. De grondslagen voor de verschillende componenten van het eigen vermogen lichten we hieronder nader toe.

Voor de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. Het voorstel voor de bestemming van het saldo van baten lasten over 2024 hebben we opgenomen onder de Staat van baten en lasten van de toelichting op de jaarrekening op pagina 361.

Reserve

Onder de algemene reserve verantwoorden we het eigen vermogen dat niet wordt gerekend tot het bestemmingsfonds weerstandsvermogen.

Bestemmingsfonds weerstandsvermogen

Het bestemmingsfonds weerstandsvermogen bevat weerstandsvermogen als bedoeld in artikel 112a Pensioenwet. Het wordt in het bestemmingsfonds voor iedere collectiviteitkring afzonderlijk geadministreerd. Het weerstandsvermogen dient voor het opvangen van bedrijfsrisico's van Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit zijn de risico's waarvan de eventuele financiële gevolgen niet ten laste kunnen worden gebracht van de aangesloten collectiviteitkringen. Uitgangspunt is dat er bij aanvang van Het Nederlandse Pensioenfonds weerstandsvermogen is en dat dit vermogen doorlopend voldoende beschikbaar is. De omvang van het weerstandsvermogen is geregeld in artikel 112a lid 8 Pensioenwet en artikel 40e Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. Het weerstandsvermogen moet aan de volgende eisen voldoen:

- Het weerstandsvermogen bedraagt ten minste 0,2% van de waarde van het beheerde pensioenvermogen met een minimum van € 500 duizend en met een maximum van € 20 miljoen;
- Aanvullend dient voor de dekking van aansprakelijkheidsrisico's een percentage van 0,1% van de waarde van het beheerde pensioenvermogen te worden aangehouden, tenzij een beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt gesloten, zoals in de wetgeving nader omschreven, of een daarmee vergelijkbare voorziening is getroffen. Het Nederlandse Pensioenfonds heeft voor dekking van aansprakelijkheidsrisico's een beroepsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten;
- Indien en voor zover de risicoanalyse van Het Nederlandse Pensioenfonds daartoe aanleiding geeft, bedraagt het weerstandsvermogen meer dan de som van de eerste twee onderdelen.

Ons beleid is om bovenop het wettelijk weerstandsvermogen van 0,2% een aanvullend weerstandsvermogen beschikbaar te hebben. Op 31 december 2024 is er een surplus op het weerstandsvermogen van € 1.216 duizend (2023: 1.092 duizend). Het totale bedrag is daarmee ruimschoots hoger dan de uitkomst van de hiervoor gebruikte methode voor risicoanalyse. Meer informatie hierover hebben we opgenomen in paragraaf 1.7 Risicobeheer op pagina 372.

Achtergestelde lening

Achtergestelde leningen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten). De achtergestelde lening behoort tot het weerstandsvermogen als bedoeld in artikel 112a Pensioenwet.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten voor risico fonds

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening maken we geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten verantwoorden we als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan. Ze worden opgenomen in de periode waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten zijn verantwoord de bijdragen van Cardano aan de opstartkosten van Het Nederlandse Pensioenfonds alsmede bijdragen van de kringen voor governancekosten en bijdragen van de kringen aan het weerstandsvermogen. De opbrengsten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Aan Het Nederlandse Pensioenfonds zijn in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes opgelegd.

Overige lasten

De bijdragen aan de kringen vanwege vrijval van weerstandsvermogen zijn verantwoord onder de overige lasten. De lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. We maken onderscheid tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

1.1 Beleggingen voor risico fonds

Samenvatting ontwikkeling van de beleggingsportefeuille

Omschrijving	Vastrentende waarden	Overige beleggingen	Totaal 2024	Totaal 2023
Stand per 1 januari 2024	10.001	0	10.001	9.328
Aankopen/verstrekkingen	3.477	0	3.477	883
Verkopen/aflossingen	-539	0	-539	-520
Herwaardering	458	0	458	310
Stand per 31 december 2024	13.397	0	13.397	10.001

Voor de beleggingen zijn objectief vast te stellen frequente marktnoteringen beschikbaar. Voor beleggingen waarvoor dat niet geldt, vindt waardering plaats op basis van waarderingsmodellen en –technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen. De in de waarde opgenomen lopende rente bedraagt € 0 (2023: idem).

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde van de derivaten.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld met een andere geschikte methode. Financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn onder andere hedgefonds, equity funds, infrastructure funds en commodity funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Samenvatting indeling beleggingsportefeuille

Omschrijving	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal 2024	Totaal 2023
Vastrentende waarden						
Indirecte beleggingen (via fondsen)	13.397	0	0	0	13.397	10.001
Totaal	13.397	0	0	0	13.397	10.001

Bij deze indeling is geen gebruik gemaakt van look-through naar de onderliggende beleggingen.

1.2 Vorderingen en overlopende activa

Specificatie van vorderingen en overlopende activa

Omschrijving	2024	2023
Collectiviteitkring 1	141	22
Pensioenkring Arcadis	98	0
Pensioenkring Randstad Groep	154	71
Pensioenkring OWASE	0	115
Pensioenkring Sweco	141	40
Collectiviteitkring Flexibele regeling	66	0
Pensioenkring Roba	120	45
Pensioenkring Cargill Bioindustrial	0	86
Pensioenkring Xerox	130	0
Pensioenkring Pepsico	13	8
Pensioenkring CRH	23	0
Pensioenkring Wolters Kluwer Nederland	60	0
Pensioenkring Van Lanschot Kempen	169	0
Overige vorderingen en overlopende activa	2.170	2.330
Stand per 31 december	3.285	2.717

Specificatie vorderingen en overlopende activa

Omschrijving	2024	2023
Handelsdebiteuren	972	339
Van Pensioenkringen te vorderen bedragen	1.127	1.989
Overige overlopende activa	71	2
Totaal	2.170	2.330

Handelsdebiteuren hebben betrekking op aan collectiviteitkringen gefactureerde governancekosten respectievelijk implementatiekosten. Geen van de vorderingen heeft een resterende looptijd van langer dan een jaar.

1.3 Overige activa

Specificatie overige activa

Omschrijving	2024	2023
Immateriële vaste activa	0	11
Materiële activa	32	0
Liquide middelen	1.814	1.231
Stand per 31 december	1.846	1.242

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. De immateriële activa hebben betrekking op implementatiekosten voor een

pensioenkring. De gehanteerde afschrijvingstermijn correspondeert met de looptijd van de pensioenuitvoering voor deze pensioenkring.

1.4 Reserve en bestemmingsfonds

Specificatie van de reserve en bestemmingsfonds

Omschrijving	Reserve	Bestemmingsfonds weerstands- vermogen	2024	2023
Stand per 1 januari 2024	-187	10.040	9.853	8.969
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-620	2.869	2.249	884
Stand per 31 december 2024	-807	12.909	12.102	9.853

Specificatie bestemmingsfonds weerstandsvermogen

Bestemmingsfonds weerstandsvermogen	in 2024	tot 2024	2024	2023
Niet door collectiviteitkringen ingebracht	0	0	0	650
Herrubricering	0	0	0	-650
Collectiviteitkring 1	105	966	1.071	966
Pensioenkring Arcadis	166	2.417	2.583	2.417
Pensioenkring OWASE	103	1.893	1.996	1.893
Pensioenkring Randstad Groep	105	1.950	2.055	1.950
Pensioenkring Sweco	95	1.934	2.029	1.934
Pensioenkring Flexibele regeling	52	62	114	62
Pensioenkring Roba	38	380	418	380
Pensioenkring Cargill Bioindustrial	20	438	458	438
Pensioenkring PepsiCo	628	0	628	0
Pensioenkring Xerox	1.557	0	1.557	0
Totaal	2.869	10.040	12.909	10.040

In 2023 is het weerstandsvermogen dat niet door de collectiviteitkringen is ingebracht geherrubriceerd van het bestemmingsfonds naar de reserve. Hierdoor geeft de positie van het bestemmingsfonds ultimo 2023 uitsluitend het door de collectiviteitkringen ingebrachte weerstandsvermogen weer.

Indien bij een pensioenkring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaatsheeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de aanspraken en rechten in die pensioenkring.

Samenstelling weerstandsvermogen

Omschrijving	2024	2023
Bestemmingsfonds	12.909	10.040
Algemene reserve	-807	-187
Achtergestelde lening	2.024	1.290
Immateriële vaste activa	0	-11
Aanwezig weerstandsvermogen	14.126	11.132
Vereist weerstandsvermogen	12.909	10.040
Surplus	1.217	1.092

1.5 Achtergestelde lening**Ontwikkeling achtergestelde lening**

Verloopoverzicht Achtergestelde lening	2024	2023
Stand aanvang boekjaar	1.290	643
Verstrekkings door Cardano	734	647
Stand per 31 december	2.024	1.290

In 2025 wordt geen aanvullende trekking uit de garantstelling opgevraagd. Het totaal van de in het afgelopen boekjaar opgevraagde trekkingen was gelijk aan het maximaal overeengekomen bedrag van € 1.500 duizend. Hiervan is € 750 duizend als achtergestelde lening verstrekt.

De achtergestelde lening is verstrekt door Cardano tegen de volgende voorwaarden:

- De besteding is uitsluitend voor het weerstandsvermogen als bedoeld in artikel 112a Pensioenwet;
- De lening heeft een onbepaalde duur met een opzeggingstermijn van vijf jaar;
- De rente bedraagt 5% per jaar (effectieve rente 5,09%), per kwartaal achteraf te voldoen.

De achterstelling geldt ten opzichte van alle andere schuldeisers van het fonds. De voorwaarden van de achtergestelde lening kunnen uitsluitend met voorafgaande toestemming van De Nederlandsche Bank worden gewijzigd. Ook terugbetaling kan uitsluitend geschieden met voorafgaande toestemming van De Nederlandsche Bank. Zie hiervoor ook paragraaf 1.4 Reserve en bestemmingsfonds op bladzijde 370. Het vrijvallen van de terugbetalingsverplichting is niet in de staat van baten en lasten opgenomen.

1.6 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie van de overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024	2023
Nog te betalen salariskosten	86	60
Belastingdienst	60	39
Handelscrediteuren	2.198	681
Pensioenkring Arcadis	0	64
Pensioenkring OWASE	242	0
Pensioenkring Cargill Bioindustrial	12	0
Collectiviteitkring Flexibele regeling	0	468
Accountantskosten (incl. kringen)	228	175
Overlopende passiva	1.576	1.330
Stand per 31 december	4.402	2.817

Geen van de schulden heeft een resterende looptijd van langer dan een jaar.

1.7 Risicobeheer

1.7.1 Solvabiliteitsrisico

Weerstandsvermogen

Voor de bedrijfsomgeving is het belangrijkste risico het solvabiliteitsrisico. Een van de vergunningseisen is dat Het Nederlandse Pensioenfonds beschikt over voldoende weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is bedoeld om de bedrijfsrisico's van het fonds te kunnen opvangen. Deze risico's brengen wij niet ten laste van de collectiviteitkringen van Het Nederlandse Pensioenfonds.

Financiering van de niet-financiële risico's vindt plaats vanuit het wettelijk vereist weerstandsvermogen van Het Nederlandse Pensioenfonds. Het weerstandsvermogen biedt ons de mogelijkheid om deze gekwantificeerde risico's ten laste te brengen van het weerstandsvermogen. De risicoanalyse (met behulp van een ICAAP-model) herijken we jaarlijks.

Benodigde weerstandsvermogen

Het surplus op het weerstandsvermogen bedroeg op 31 december 2024 € 1.216 duizend (2023: 1.092 duizend). Deze omvang van het weerstandsvermogen biedt ons de mogelijkheid om de gekwantificeerde risico's ten laste te brengen van het weerstandsvermogen. De omvang is tegelijk ruim hoger dan het minimale weerstandsvermogen. De risicoanalyse (met behulp van een ICAAP-model) wordt jaarlijks herijkt. Door de ervaringen die we in de loop van de tijd opdoen, krijgen we een steeds beter inzicht in de processen en risico's. De huidige ruimte in het wettelijk vereist weerstandsvermogen geeft een redelijke mate van zekerheid dat er ook bij een herijking voldoende ruimte in het wettelijk vereist weerstandsvermogen overblijft.

1.7.2 Operationeel risico

Het operationele risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's worden door ons beheerst door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Van Lanschot Kempen Investment Management B.V. (VLK IM) houdt als fiduciair manager toezicht op het totale vermogensbeheer en de risicoposities van het fonds. In dat kader selecteert en monitort VLK IM de beleggingsfondsen en bankrekeningen voor het weerstandsvermogen in de Bedrijfsomgeving. De afhankelijkheid van deze partijen wordt beheerst doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij afzonderlijke custodians zoals CACEIS. De vastlegging van de financiële administratie is uitbesteed aan pensioenuitvoerder DION Pensioen

Services B.V. (DPS). Met DION Pensioen Services hebben wij een uitvoeringsovereenkomst en een service level agreement afgesloten.

Wij beoordelen jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair manager, bewaarder en pensioenuitvoeringsorganisatie door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste rapportages over de interne beheersing (ISAE 3402-rapportages).

1.7.3 Mitigerende maatregelen

Van Cardano hebben wij een garantie ontvangen waarmee tekorten op de exploitatie van het fonds kunnen worden opgevangen. De garantie van Cardano loopt uiterlijk tot eind 2028 en is in omvang gemaximeerd. De garantstelling wordt door Cardano voor de helft verstrekt als een gift waarop geen terugbetalingsverplichting rust en voor de helft in de vorm van een achtergestelde lening. De verstrekking als gift is verantwoord onder de overige baten. Zie hiervoor ook paragraaf 1.11 Overige baten op pagina 375. De ontwikkeling van de achtergestelde lening lichten we nader toe in paragraaf 1.5 Achtergestelde lening op pagina 371.

1.8 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer er een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds, de bestuurders en de directie van het bestuursbureau. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Voor de beloning van bestuurders verwijzen we naar de toelichting 1.12 Uitvoeringskosten vanaf pagina 375. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

1.9 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

1.9.1 Langlopende activa

Cardano heeft een garantie afgegeven waarmee tekorten op de exploitatie van het fonds kunnen worden opgevangen. Dit is nader toegelicht in paragraaf 1.7.3 Mitigerende maatregelen op pagina 373.

1.9.2 Langlopende contractuele verplichtingen

Voor de kantoorruimte en parkeerrechten in Badhoevedorp is een huurcontract aangegaan dat eindigt op 31 oktober 2029 met een jaarlijkse huurverplichting van € 74 duizend exclusief servicekosten. Voor deze huurverplichting is een waarborgsom betaald van € 25 duizend.

Voor de uitvoering van de pensioenadministratie van Collectiviteitkring Flexibele regeling is een uitbestedingsovereenkomst gesloten met Visma Idella B.V. die loopt tot en met 31 december 2028.

Voor de pensioenadministratie van Pensioenkring Roba is een uitbestedingsovereenkomst gesloten met Appel Pensioenuitvoering B.V. die loopt tot 1 januari 2028. Deze overeenkomst is per 31 december 2024 voortijdig beëindigd. Voor de uitvoering van de pensioenadministratie per 1 januari 2025 is een uitbestedingsovereenkomst gesloten met DION Pensioen Services B.V. Deze overeenkomst is een addendum op de uitvoeringsovereenkomst die met DION Pensioen Services B.V. is gesloten. Zie ook hierna.

Voor de overige kringen en de bedrijfsomgeving is een uitbestedingsovereenkomst gesloten met DION Pensioen Services B.V. die loopt tot en met 31 december 2028. De jaarlijks door de collectiviteitkring(en) te betalen vergoeding is variabel en afhankelijk van het aantal en type deelnemers.

De beleggingsadministratie van Collectiviteitkring Flexibele regeling is uitbesteed aan Asset Care B.V. Deze overeenkomst eindigt op 30 april 2025.

Voor het centraal administreren en bewaren van de beleggingen en voor het uitvoeren van de bewaarfunctie van de bankrekeningen van het pensioenfonds voor stortingen en onttrekkingen aan het pensioenkapitaal voor alle overige

kringen is een overeenkomst gesloten met CACEIS. De bewaarovereenkomst met CACEIS is een overeenkomst voor onbepaalde tijd.

Voor ondersteuning bij de beleggingsstrategie, het beleggingsbeleid en de implementatie hiervan is Van Lanschot Kempen Investment Management N.V. als fiduciair manager aangesteld. Met deze partij is een uitbestedingsovereenkomst gesloten die eindigt op 30 september 2027.

Voor de actuariële certificering is een contract met Willis Towers Watson gesloten dat loopt tot en met het jaarwerk voor boekjaar 2025.

Toelichting op de staat van baten en lasten

1.10 Beleggingsresultaten voor risico fonds

Beleggingsresultaten voor risico fonds

2024	Directe beleggings opbrengsten	Indirecte beleggings opbrengsten	Kosten van vermogens beheer	2024	2023
Vastrentende waarden	0	458	-14	444	313
Overige beleggingen	0	0	0	0	-1
Totaal	0	458	-14	444	312

1.11 Overige baten

Specificatie overige baten

Omschrijving	2024	2023
Bijdragen kringen voor governancekosten bestuur en bestuursbureau	1.837	1.280
Bijdragen garantsteller aan opstartkosten Fonds	620	750
Bijdragen kringen aan weerstandsvermogen	2.869	1.519
Doorbelaste implementatiekosten pensioenkringen	1.078	723
Doorbelaste kosten transitie pensioenadministratie	515	551
Aan kringen doorbelaste kosten marketing en sales	150	148
Aan kringen doorbelaste kosten overgang nieuw pensioenstelsel	2.362	735
Overige baten	75	0
Totaal	9.506	5.706

1.12 Uitvoeringskosten

Specificatie uitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Bestuurskosten	442	313
Personeelkosten	2.988	1.538
Huisvestingskosten	141	152
Advieskosten	66	96
Accountantskosten	46	24
Marketing en Sales	103	42
Overige kosten	150	219
Rentekosten achtergestelde lening	82	49
Totaal	4.018	2.433

Specificatie personeelskosten

Omschrijving	2024	2023
Salarissen	1.568	651
Sociale lasten	152	97
Pensioenpremies	195	98
Personeelskosten overig	1.073	692
Totaal	2.988	1.538

1.12.1 Salaris, pensioen- en sociale lasten

De kosten voor salarissen, pensioen- en sociale lasten bedroegen in 2024 totaal € 1.916 duizend (2023: € 846 duizend). Hiervan is een bedrag van € 600 duizend (2023: € 439 duizend) doorbelast aan de collectiviteitskringen. De salariskosten stegen in 2024 als gevolg van een toename van het gemiddeld aantal medewerkers in dienst van de stichting. In paragraaf 1.14 Aantal personeelsleden op pagina 377 geven we een nadere toelichting op de ontwikkeling van het aantal medewerkers. Aan de medewerkers in vaste dienst is een pensioenregeling toegezegd op basis van toegezegde premie. Deze regeling is ondergebracht bij ASR Verzekeringen N.V. In het verslag is de nadere specificatie van de directiebeloning niet opgenomen omdat deze gegevens tot één natuurlijk persoon herleidbaar zijn.

1.12.2 Honoraria accountant

Door de externe accountant zijn in 2024 kosten voor onderzoek van de jaarrekening en de verslagstaten in rekening gebracht tot een bedrag van € 659 duizend (2023: € 292 duizend). Een bedrag van € 150 duizend heeft betrekking op de kosten van meerwerk voor de jaarrekeningcontrole over het jaar 2023. Van het totale bedrag is € 613 duizend (2023: € 270 duizend) doorbelast aan de collectiviteitskringen. De kosten voor overige opdrachten zijn nihil (2023: nihil).

1.12.3 Bezoldiging bestuurders en raad van toezicht**Specificatie honoraria**

Honoraria	2024	2023
Voorzitter bestuur	105	94
Overige drie leden bestuur (in 2023 - 2 leden)	236	150
Voorzitter raad van toezicht	31	31
Overige twee leden raad van toezicht	42	38
Totaal	414	313

In 2024 is de beloning van het bestuur gewijzigd in € 105 duizend voor de voorzitter en € 105 duizend voor een bestuurslid (2023: € 75 duizend). Het tijdsbeslag bedraagt voor zowel de voorzitter als een bestuurslid 2,5 dagen per week. Naast deze bezoldigingen zijn er in 2024 geen vacatiegelden (2023: idem) betaald aan bestuurders van het fonds.

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

1.13 Overige lasten

Specificatie overige lasten

Omschrijving	2024	2023
Resultaat op kosten Collectiviteitkring Flexibele regeling	92	560
Afdrachten naar kringen van weerstandsvermogen	0	0
Implementatiekosten nieuwe pensioenkringen	1.164	915
Kosten transitie pensioenadministratie	515	491
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	1.912	735
Overige lasten	0	0
Totaal	3.683	2.701

De post "Resultaat op kosten Collectiviteitkring Flexibele regeling" heeft betrekking op de compensatie vanuit de bedrijfsomgeving van het negatieve resultaat op kosten gedurende de opstartfase van Collectiviteitkring Flexibele regeling.

1.14 Aantal personeelsleden

Omschrijving	2024	2023
Gemiddeld aantal fte's over het jaar	12,1	8,0

Alle medewerkers zijn werkzaam op het bestuursbureau van het fonds.

1.15 Belastingen

De activiteiten van het fonds en zijn collectiviteitkringen zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Gebeurtenissen na balansdatum

Nieuwe toetreders

Per 1 januari 2025 zijn drie nieuwe besloten collectiviteitskringen van start gegaan. Het Nederlandse Pensioenfonds voert vanaf 1 januari 2025 in Pensioenkring CRH de pensioenregeling uit voor huidige en voormalige werknemers van CRH in Nederland. De verplichtingen en beschikbare middelen van Stichting Pensioenfonds CRH zijn op 1 januari 2025 aan ons overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht.

Het Nederlandse Pensioenfonds voert vanaf 1 januari 2025 in Pensioenkring Wolters Kluwer Nederland de pensioenregeling uit voor huidige en voormalige werknemers van Wolters Kluwer Nederland in Nederland. De verplichtingen en beschikbare middelen van Stichting Pensioenfonds Wolters Kluwer Nederland zijn op 1 januari 2025 aan ons overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht.

Het Nederlandse Pensioenfonds voert vanaf 1 januari 2025 in Pensioenkring Van Lanschot de pensioenregeling uit voor huidige en voormalige werknemers van Van Lanschot en Van Lanschot Chabot in Nederland. De verplichtingen en beschikbare middelen van Stichting Pensioenfonds F. Van Lanschot zijn op 1 januari 2025 aan ons overgedragen door middel van een collectieve waardeoverdracht.

2 Financiële verantwoording Collectiviteitkring 1

Alle bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024	2023
Activa			
Vastgoedbeleggingen		62.252	52.234
Aandelen		169.038	143.026
Vastrentende waarden		363.760	291.420
Derivaten	<u>2.2</u>	26.951	18.799
Subtotaal beleggingen voor risico fonds	<u>2.1</u>	622.001	505.479
Vorderingen en overlopende activa	<u>2.4</u>	38.289	99.441
Overige activa	<u>2.5</u>	1.369	4.230
Totaal activa		661.659	609.150
Passiva			
Reserves	<u>2.6</u>	38.017	39.236
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>2.7</u>	494.459	443.939
Derivaten	<u>2.1</u>	126.977	121.861
Overige schulden en overlopende passiva	<u>2.8</u>	2.206	4.114
Totaal passiva		661.659	609.150
Actuele dekkingsgraad (in %)	<u>2.6</u>	107,7%	108,8%

Staat van baten en lasten

	Toelichting	2024	2023
Baten			
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	<u>2.12</u>	24.057	25.123
Ontvangen waardeoverdrachten	<u>2.18</u>	1.023	829
Beleggingsresultaten risico fonds	<u>2.13</u>	32.176	37.461
Overige baten	<u>2.20</u>	0	0
Totaal baten		57.256	63.413
Lasten			
Pensioenuitkeringen	<u>2.14</u>	4.125	3.255
Pensioenuitvoeringskosten	<u>2.15</u>	972	875
Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>2.16</u>	50.520	57.313
Saldo herverzekering	<u>2.17</u>	-91	241
Uitgaande waardeoverdrachten	<u>2.18</u>	2.407	3.244
Overige lasten	<u>2.20</u>	542	389
Totaal lasten		58.475	65.317
Saldo van baten en lasten	<u>2.19</u>	-1.219	-1.904
Bestemming saldo van baten en lasten			
Overige reserves	<u>2.6</u>	-1.219	-1.904
Totaal		-1.219	-1.904

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten			
Ontvangen premies		23.963	25.182
Ontvangen waardeoverdrachten		984	974
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars		932	1.078
Betaalde pensioenuitkeringen		-4.281	-3.245
Betaalde waardeoverdrachten		-2.550	-3.404
Betaalde premies herverzekering		0	0
Betaalde uitvoeringskosten en overige lasten		-1.516	-1.097
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		17.532	19.488
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten			
Verkopen en aflossingen van beleggingen		367.052	416.337
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		-2.033	2.077
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen		-384.315	-436.980
Betaalde kosten van vermogensbeheer		-992	-697
Saldo overige kasstromen uit hoofde van beleggingsactiviteiten		-105	-1
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-20.393	-19.264
Mutatie liquide middelen		-2.861	224
Stand per 1 januari		4.230	4.006
Stand per 31 december	<u>2.5</u>	1.369	4.230

Algemene toelichtingen

Algemene grondslagen

Overeenstemmingsverklaring

Onze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. We presenteren de jaarrekening in euro's, de functionele valuta van het pensioenfonds. De jaarrekening heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting zijn gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen. Bovendien moet de intentie bestaan om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten nemen we eveneens gesaldeerd op.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat wij ons oordelen vormen en schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben schattingswijzigingen plaatsgevonden bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze wijzigingen beschrijven we nader in de paragraaf Technische voorzieningen in het hoofdstuk Specifieke grondslagen op pagina 383.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

We maken geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

We hebben in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico pensioenfondsen bestaan uit de financiële instrumenten van het pensioenfonds.

We nemen een financieel instrument in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat we transacties verwerken op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname waarderen wij vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen zoals hieronder is weergegeven.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen wij aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Dividenden verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Couponrente verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Baten en lasten die uit beleggingen voortvloeien, worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt.

Als uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen, dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op reële waarde. Na eerste verwerking waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of is onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid doordat we hiervoor een voorziening in aftrek brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Onze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder overige activa nemen we onder meer de liquide middelen op voor zover dit banktegoeden betreft die onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Algemeen

De reserves zijn gelijk aan het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn verwerkt.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen wordt bepaald als de som van de reserves en de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

We bepalen de contante waarde met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn wij uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks besluit het bestuur of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening houden wij rekening met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten gaan wij uit van prudente grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024:

- Overlevingstafels: Prognosetafel AG2024, startjaar 2025 (2023: AG2022) en een ervaringssterfte die is vastgesteld met het inkomensmodel van Sprenkels. Bij de bepaling van de voorziening wordt één ervaringssterfte voor de gehele kring gehanteerd. We kunnen deze herzien zodra er een nieuwe deelnemersgroep van een significante grootte in de kring wordt opgenomen en de impact daarvan op de voorziening significant is. Aan de hand van de toetredingstoets bepalen we of daar sprake van is.
- Partnerfrequentie: Voor de berekening van de technische voorzieningen voor nog niet ingegane partnerpensioenen hanteren we een partnerfrequentie volgens CBS 2022, inclusief samenwonend. In verband met uitruilbaar nabestaandenpensioen wordt de partnerfrequentie vanaf 67 jaar op 1 gesteld. Na de pensioendatum wordt het bepaalde partnersysteem gehanteerd (2023: idem).
- Leeftijdverschil man/vrouw: Voor het partnerpensioen is aangenomen dat het leeftijdverschil tussen man en vrouw drie jaar bedraagt (2023: idem).
- Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen: De lasten van nog niet ingegaan wezenpensioen zijn gesteld op 1% van het latent partnerpensioen (2023: idem). Bij de vaststelling van de lasten van ingegaan wezenpensioen wordt verondersteld dat het pensioen moet worden uitgekeerd tot een leeftijd van 21 jaar (2023: idem).
- Voorziening voor toekomstige excassokosten: De kostenopslag ter grootte van 2,75% (2023: idem) van de technische voorziening houdt verband met toekomstige administratie- en excassokosten. Daarnaast wordt een additionele excasso voorziening van € 1.206 duizend (2023: € 1.716 duizend) aangehouden waar eventueel kosten aan onttrokken kunnen worden. Deze kostenvoorzieningen bij elkaar zijn 2,75% (2023: 3,14%) van de nettovoorziening.
- Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten,: Bij de bepaling van de pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers gaan wij uit van een revalidatiekans van 0% (2023: idem). We houden rekening met een jaarlijkse stijging van de grondslag voor toekomstige pensioenopbouw van 1,5% (2023: idem).
- IBNR (incurred but not reported): De voorziening voor het risico van premievrijstelling van zieke deelnemers die in de WIA terecht kunnen komen wordt berekend als de eenjarige risicopremie voor premievrijstelling voor het boekjaar en het voorgaand boekjaar (2023: idem).
- Niet opgevraagd pensioen: Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert (niet opgevraagd pensioen) wordt de reservering vijf jaar volledig in stand gehouden (2023: idem).

Schattingswijziging AG-prognosetafels

In 2024 heeft het bestuur nieuwe actuariële grondslagen vastgesteld. Hierbij is besloten om de meest recente prognose van de toekomstige sterfteontwikkeling toe te passen zoals opgenomen in de AG-prognosetafels die in september 2024 zijn geactualiseerd en gepubliceerd. In 2023 werden de AG-prognosetafels 2022 toegepast. Het verwerken van de geactualiseerde prognosetafels heeft geleid tot een daling van de technische voorziening met € 550 duizend. De impact daarvan op de dekkingsgraad bedraagt circa 0,1 procentpunt.

Voor arbeidsongeschikte deelnemers waarvoor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is verzekerd is de wijze van het vaststellen van de schadevoorziening aangepast. Er wordt rekening gehouden met een ingroeipad voor de looninflatie (conform MEV2025) en de schadevoorziening is vastgesteld aan de hand van een prognose van de pensioengrondslagen. Dit leidt tot een hogere schadevoorziening dan in de administratie is vastgesteld. Het gaat om een stijging van € 1.248 duizend. De impact daarvan op de dekkingsgraad bedraagt circa 0,3 procentpunt.

Schattingswijzigingen	Resultaat
Gewijzigde actuariële grondslag	
Overgang naar Prognosetafel AG2024	550
Wijziging vaststelling schadevoorziening	-1.248
Resultaat boekjaar op gewijzigde actuariële grondslagen	-698

Het effect van deze wijzigingen op de dekkingsgraad was circa 0,2%-punt.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden in het resultaat verantwoord.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening maken we geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten verantwoorden we als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend verantwoorden we op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn de opbrengsten verrekend die gerelateerd zijn aan transactiekosten, provisies, valutaverschillen et cetera.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop ze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor rekening pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw voor arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de ziekte is ontstaan.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente

De wijziging van de marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten en actualiseren overlevingskansen

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop het betrekking heeft.

Overige wijzigingen

De overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premies herverzekering

De herverzekeringspremies zijn toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Overige lasten

Overige lasten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. We maken onderscheid tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

2.1 Beleggingen voor risico fonds

Verdeling van beleggingen naar actief- en passiefzijde

Omschrijving	2024	2023
Activa	622.001	505.479
Passiva	-126.977	-121.861
Totaal beleggingen voor risico fonds	495.024	383.618

Onder de passiefzijde van de balans zijn de negatieve derivaatposities opgenomen.

Samenvatting ontwikkeling beleggingsportefeuille in het boekjaar

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentend	Derivaten	Totaal	2023
Stand per 1 januari	52.234	143.026	291.420	-103.062	383.618	322.981
Aankopen / verstrekkingen	8.070	20.952	355.293	0	384.315	436.979
Verkopen / aflossingen	-1.500	-21.689	-286.531	1.493	-308.227	-412.561
Herwaardering	3.448	26.749	2.041	1.336	33.574	37.962
Mutatie opgelopen rente	0	0	1.537	207	1.744	-1.743
Stand per 31 december	62.252	169.038	363.760	-100.026	495.024	383.618

Voor de meerderheid van de beleggingen zijn objectief vast te stellen frequente marktnoteringen beschikbaar. Voor bepaalde beleggingen geldt dat niet. Waardering daarvan vindt plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde van de derivaten.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld met een andere geschikte methode. Financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn onder andere hedgefonds, equity funds, infrastructure funds en commodity funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Samenvatting beleggingsportefeuille op basis van bovenstaande indeling

2024	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal	2023
Vastgoed	7.280	0	0	54.972	62.252	52.234
Aandelen	169.038	0	0	0	169.038	143.026
Vastrentend	319.867	0	0	43.893	363.760	291.420
Derivaten	0	0	-100.026	0	-100.026	-103.062
Subtotaal	496.185	0	-100.026	98.865	495.024	383.618
Overig	1.032	0	0	0	1.032	3.111
Totaal	497.217	0	-100.026	98.865	496.056	386.729

Het Nederlandse Pensioenfonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

De categorie vastgoed heeft betrekking op vastgoedbeleggingsfondsen en aandelen in aandelenbeleggingsfondsen (2023: idem). De categorie vastrentend heeft voor 49% (2023: 35%) betrekking op directe obligatiebeleggingen en voor 51% (2023: 65%) op vastrentende beleggingsfondsen. Vastrentende waarden worden gewaardeerd inclusief een bedrag van € 569 duizend (2023: € - 1.175 duizend) vanwege de opgebouwde rente sinds de meest recente coupondatum.

De categorie overig (niveau 1) heeft betrekking op liquide middelen (2023: idem). Dit betreft aan beleggingsportefeuilles toegewezen en voor beleggingen beschikbare liquide middelen.

2.2 Derivaten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid maken we gebruik van financiële derivaten voor zover dat passend is. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen door ons vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. We gebruiken derivaten hoofdzakelijk om marktrisico's af te dekken. Een van de belangrijkste risico's voortvloeiend uit het gebruik van derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Het kredietrisico wordt beperkt doordat we alleen transacties aangaan met kredietwaardige partijen. Ook worden contracten zo veel mogelijk afgesloten op basis van standaardvoorwaarden (bijvoorbeeld conform de ISDA), zodat onze posities adequaat worden afgedekt door verkregen onderpanden en zekerheden.

We hebben verschillende maatregelen getroffen om de posities in verstrekte en ontvangen zekerheden te beheersen en te monitoren. Zo stellen we limieten aan tegenpartijen op totaalniveau en worden extra zekerheden bij repotransacties gevraagd. Bij een wijziging van de marktrente verandert de waarde van de afgesloten derivaten. Hierdoor kan het recht of de verplichting ontstaan om aanvullend onderpand te ontvangen of te moeten storten.

Samenvatting derivatenposities

2024	Activa	Passiva	Saldo	2023
Rente derivaten	26.922	125.670	-98.748	-104.285
Valuta derivaten	29	1.307	-1.278	1223
Totaal	26.951	126.977	-100.026	-103.062

Ontvangen en verstrekte zekerheden en garanties

In verband met de waardeontwikkeling van derivaten zijn de volgende zekerheden ontvangen en verstrekt in de vorm van stukken en geld:

Ontvangen zekerheden:	2024	2023
In stukken	0	0
In geld	1.370	3.117
Totaal	1.370	3.117

Verstreckte zekerheden:	2024	2023
In stukken	97.600	21.700
In geld	37.700	98.238
Totaal	135.300	119.938

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van de kring worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor de kring vermogensneutraal te verwerken. Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. "collateral held"), dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten. De mutatie uit hoofde van collateral wordt in het Kasstroomoverzicht verantwoord onder de post verkopen en aflossingen van beleggingen.

2.3 Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

2.4 Vorderingen en overlopende activa

Overzicht vorderingen en overlopende activa

Omschrijving	2024	2023
Vordering uit hoofde van herverzekering	0	734
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	38.007	98.692
Overlopende activa	282	15
Stand per 31 december	38.289	99.441

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

2.5 Overige activa

Specificatie overige activa

Omschrijving	2024	2023
Liquide middelen	1.369	4.230
Stand per 31 december	1.369	4.230

De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

2.6 Reserves

Ontwikkeling reserves

Omschrijving	Reserves	Totaal	2023
Stand per 1 januari	39.236	39.236	41.140
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-1.219	-1.219	-1.904
Stand per 31 december	38.017	38.017	39.236

2.6.4 Solvabiliteit

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maken we gebruik van het standaardmodel. We vinden het gebruik van dit standaardmodel passend bij de risico's van de kring.

Omschrijving	2024	2023
Actuele dekkingsgraad	107,7%	108,8%
Beleidsdekkingsgraad	110,4%	116,1%
Reële dekkingsgraad	79,5%	82,2%

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (pensioenvermogen / technische voorzieningen) * 100%. Het pensioenvermogen bedraagt € 532.476 duizend (2023: € 483.175 duizend).

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel ten minste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van reservetekort.

De actuele dekkingsgraad houdt geen rekening met de verwachte inflatie, maar de reële dekkingsgraad wel. Die meet of we voldoende vermogen hebben om niet alleen aan de nominale toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, maar ook om de toekomstige pensioenuitkeringen jaarlijks te kunnen indexeren (verhogen) met de kosten van levensonderhoud.

Ontwikkeling (minimaal) vereist eigen vermogen op basis van het standaardmodel per 31 december

Omschrijving	2024	2023
Aanwezig eigen vermogen	38.017	39.236
Minimaal vereist eigen vermogen	22.029	19.831
Vereist eigen vermogen	88.602	83.303

2.6.5 Herstelplan

Ontwikkeling dekkingsgraad ten opzichte van herstelplan

Omschrijving	Werkelijk	Herstelplan
Stand 1 januari	108,8%	108,9%
Premiebijdragen (regulier)	0,4%	0,3%
Uitkeringen	0,1%	0,1%
Toeslagverlening	-0,4%	0,0%
Aanpassing RTS	-3,9%	0,0%
Beleggingsresultaten	3,2%	1,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,5%	0,0%
Stand 31 december	107,7%	110,5%

De dekkingsgraad bedroeg op 31 december 107,7%. Daarmee liep de dekkingsgraad achter op het herstelplan, dat uitgaat van 110,5% op die datum.

De premie heeft in lijn met het herstelplan bijgedragen aan de dekkingsgraad. Hetzelfde geldt voor de uitkeringen. De toeslagverlening heeft de grootste nadelige invloed gehad op de ontwikkeling van de dekkingsgraad.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft in 2024 geleid tot een daling van de dekkingsgraad. In het herstelplan gingen we uit van een ongewijzigde rentetermijnstructuur in boekjaar 2024, zodat de bijdrage van de verandering van de rentetermijnstructuur in het herstelplan daarvoor nihil was. Bij de bepaling van de aanwezige dekkingsgraad is van de daadwerkelijke rentetermijnstructuur ultimo van het boekjaar uitgegaan. Deze is lager dan de rentetermijnstructuur primo het jaar.

Het rendement op de beleggingen heeft meer bijgedragen aan de dekkingsgraad dan verwacht volgens het herstelplan.

Op basis van het FTK is per 1 januari 2024 sprake van een reservetekort. We hebben eind maart 2024 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank, waarin de beleidsdekkingsgraad op basis van het reguliere beleid in 2029 is hersteld tot de vereiste dekkingsgraad. Dit is binnen de gekozen hersteltermijn van tien jaar. Op 25 maart 2025 is een herzien herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Op 14 mei 2025 heeft De Nederlandsche Bank instemming gegeven aan het herstelplan 2025.

2.7 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

2.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen

Mutatieoverzicht voorziening voor pensioenverplichtingen

Omschrijving	2024	2023
Stand 1 januari	443.939	386.626
Pensioenopbouw	19.062	18.076
Toeslagverlening	1.618	25.028
Korting van aanspraken en rechten	0	0
Rentetoevoeging	15.407	12.641
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-4.749	-3.776
Wijziging marktrente	17.155	7.234
Wijziging actuariële uitgangspunten en actualisering overlevingskansen	698	0
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1.941	-1.521
Overige wijzigingen	3.753	482
Stand 31 december	494.942	444.790
Mutatie IBNR	-483	-851
Totaal	494.459	443.939

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur gepubliceerd door De Nederlandsche Bank. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Verdeling voorziening pensioenverplichtingen naar deelnemerscategorieën

Omschrijving	2024	2023
Actieve deelnemers	134.376	110.156
Gewezen deelnemers	281.243	266.836
Pensioengerechtigden	62.635	51.128
Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling	14.358	13.489
IBNR	1.847	2.330
Stand 31 december	494.459	443.939

2.7.2 Korte beschrijving van de pensioenregeling(en)

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van maximaal 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks besluit het bestuur over de mate waarin de opgebouwde aanspraken in de kring worden geïndexeerd.

We hebben de belangrijkste kenmerken van de regeling opgenomen in de paragraaf Kenmerken regeling op pagina 72.

Nadere toelichting op mutaties

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

2.7.3 Toeslagverlening

De toeslagverlening binnen Collectiviteitkring 1 is in beginsel voorwaardelijk. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitkring voor zover de financiële positie daarvoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, tussen september twee kalenderjaren voor de toekenning en september van het kalenderjaar voor de toekenning.

Onder het FTK worden strikte eisen gesteld aan de toeslagverlening door pensioenfondsen. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar het bestuursverslag (paragraaf Toeslagverlening vanaf pagina 78).

Overzicht van toegekende toeslagverlening en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag ²	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2018	0,00%	1,30%	1,30%	1,30%
2019	0,05%	2,10%	2,05%	3,38%
2020	0,00%	2,70%	2,70%	6,17%
2021	0,00%	0,67%	0,67%	6,88%
2022	0,00%	2,70%	2,70%	9,76%
2023	1,00%	7,23%	6,23%	16,61%
2024	6,10%	7,03%	0,93%	17,69%
2025	0,35%	3,50%	3,15%	21,40%

1 De toeslag in enig jaar vindt plaats op 1 januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar.

2 2023 en 2024 op basis van de nieuwe methode van het CBS

2.7.4 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitvoeringskosten in de verslagperiode.

2.7.5 Wijziging markttrente

Jaarlijks berekenen we per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur inclusief UFR. De effecten worden verantwoord onder het kopje Wijziging markttrente.

2.7.6 Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij maken we gebruik van interne en externe actuariële deskundigheid. Het gaat daarbij onder meer om de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de kring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces waarbij we gebruikmaken van schattingen en oordelen. Het effect van deze wijzigingen verantwoorden we in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

2.7.7 Actualiseren overlevingskansen

Per ultimo van het boekjaar 2024 maken we gebruik van Prognosetafel AG2024 (2023: Prognosetafel 2022) en de ervaringssterfte volgens het inkomensmodel van Sprenkels (2023: idem). De ervaringssterfte is in 2022 door Sprenkels herijkt. Recente publicaties van nieuwe informatie over de overlevingskansen van de Nederlandse bevolking waren voor ons geen aanleiding voor verdere actualisering van de gebruikte schattingen bij het berekenen van de technische voorzieningen.

2.7.8 Overige wijzigingen

De post Overige wijzigingen geeft de wijzigingen weer in de voorziening vanwege sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties. Bij sterfte is sprake van een toename door toevoeging aan de voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen en een afname door verval van de voorziening bij overlijden. Arbeidsongeschiktheid bestaat uit een toename door nieuwe arbeidsongeschikten en verhoging van arbeidsongeschiktheid, en een afname door revalidatie. De post mutaties bestaat uit onder andere flexibilisering bij pensionering en incidentele mutaties.

2.8 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024	2023
Beleggingscrediteuren	1.593	3.528
Belastingen en premies sociale verzekeringen	93	75
Waardeoverdrachten	25	146
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	141	23
Overige schulden en overlopende passiva	354	342
Stand per 31 december	2.206	4.114

Overige schulden hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie beleggingscrediteuren

Omschrijving	2024	2023
Nog af te wikkelen transacties	223	411
Collateral ontvangen in liquide middelen	1.370	3.117
Stand per 31 december	1.593	3.528

2.9 Risicobeheer

Bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan worden we geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van de kring is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Onvoldoende solvabiliteit is daarmee het belangrijkste risico voor de kring. We beschikken over een aantal beleidsinstrumenten voor het beheersen van dit risico, namelijk:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid

De keuze uit en toepassing van beleidsinstrumenten vinden plaats na analyses van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. In 2022 hebben we een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van

een Asset Liability Management-studie (ALM-studie). De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor het beleid van de kring en de toelichting hierna. We hebben dit beleid verwoord in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van de kring. Het wordt jaarlijks geëvalueerd met behulp van een haalbaarheidstoets en in het kader van het beleggingsplan.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de beleggingsrichtlijnen die we jaarlijks vaststellen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten gaan uit van verantwoord passief vermogensbeheer.

Om het risico op onvoldoende solvabiliteit te beheersen zijn we verplicht om buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers wordt vastgesteld met de in het Besluit FTK voorgeschreven solvabiliteitstoets (de zogenaamde "S-toets"). Deze toets is een kwantificering van de onze visie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

Specificatie vereist eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
S1 Renterisico	13.807	20.575
S2 Risico zakelijke waarden	64.473	58.837
S3 Valutarisico	15.491	13.897
S4 Grondstoffenrisico	0	0
S5 Kredietrisico	21.567	16.446
S6 Verzekeringstechnisch risico	21.228	19.083
S7 Liquiditeitsrisico	0	0
S8 Concentratierisico	0	0
S9 Operationeel risico	0	0
S10 Actief beheer risico	2.537	4.435
Diversificatie-effect	-50.501	-49.970
Vereist eigen vermogen (b)	88.602	83.303
Aanwezig eigen vermogen (a)	38.017	39.236
Tekort (a - b)	-50.585	-44.067

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode, waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

2.9.1 Marktrisico (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Onze strategie met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door onze beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door de fiduciair manager in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

In onderstaande toelichtingen is, tenzij anders aangegeven, uitgegaan van de clean-valuewaardering van de beleggingen. De gegevens zijn opgesteld op lookthroughbasis, tenzij anders aangegeven. Waar gebruikgemaakt is van lookthroughgegevens zijn de dirty-valuewaarderingen van de onderliggende beleggingen gebruikt en zijn de schulden en vorderingen uit de look-through verantwoord onder de liquide middelen.

Specificatie effect toepassen look-through

2024	Balanswaarde	Toepassen look-through	Verschil	2023 Toepassen look-through
Vastgoed	62.252	65.043	-2.791	54.407
Aandelen	169.038	164.552	4.486	139.061
Vastrentende waarden	363.760	362.477	1.283	291.127
Derivaten	-100.026	-100.026	0	-103.063
Overig	1.032	4.010	-2.978	5.197
Totaal	496.056	496.056	0	386.729

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en die van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ontwikkelingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de modified duration. De modified duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het renterisico bij Collectiviteitkring 1 is per ultimo 2024 voor 80% (2023: 70%) afgedekt (op basis van marktrente). De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheeklen bij aan de afdekking.

Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie, en betaalt daarvoor een variabele korte rente. Bij het afsluiten van een swap wordt de "duratiemismatch" verkleind, maar ontstaan nieuwe risico's, zoals tegenpartij-, liquiditeits- en juridische risico's.

Samenvatting modified duration en effect renteaafdekking

2024	Marktwaaarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	398.572	10,8
Rentederivaten	-98.747	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	299.825	35,7
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	494.459	26,8

Samenvatting modified duration en effect renteaafdekking

2023	Marktwaaarde ¹	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	384.701	7,2
Rentederivaten	-108.285	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	280.416	30,0
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	443.939	26,8

¹ Vergelijkende cijfers zijn aangepast zodat deze overeenstemmen met de presentatie voor het verslagjaar

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 10,8 jaar (2023: 7,2 jaar) bedraagt, zonder het effect van rentederivaten. De kring is rentederivaten aangegaan, waarmee de duratie is verlengd. De

totale duratie van de vastrentende waarden komt hiermee op 35,7 jaar (2023: 30,0 jaar). De duratie van de nominale pensioenverplichtingen bedraagt 26,8 jaar (2023: 26,8 jaar), waardoor de kring gevoelig is voor verandering in de hoogte van de rente. Overigens kan de duratie van de vastrentende waarden niet een-op-een worden vergeleken met de duratie van de verplichtingen, omdat ook rekening gehouden moet worden met de omvang van de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

In de solvabiliteitstoets ter vaststelling van de buffer voor het renterisico wordt de rentecurve waartegen de verplichtingen worden verdisconteerd met een looptijdafhankelijk percentage omhoog en omlaag geschokt. Deze schokken zijn een vast percentage van het renteniveau. Het renterisico volgens de solvabiliteitstoets zal daardoor kleiner zijn bij een lage rente dan bij een hoge rente. In de afgelopen jaren was sprake van een relatief lage rente.

De gevoeligheidsanalyse van de rente is in de paragraaf Financiële risico's op pagina 92 van het bestuursverslag opgenomen.

2.9.2 Risico zakelijke waarden (S2)

Het risico van zakelijke waarden is het prijs(koers)risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie zoals vastgelegd in de strategische beleggingsmix van Collectiviteitkring 1.

Naast de strategische mix hebben we in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen opgenomen over het maximumpercentage dat namens de kring in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

Verdeling vastgoedportefeuille

2024	EUR	In verhouding	2023
Kantoren	1.429	2%	2%
Participaties in vastgoedmaatschappijen	10.070	16%	4%
Winkels	715	1%	1%
Woningen	39.855	61%	70%
Overige	12.974	20%	23%
Totaal	65.043	100%	100%

Verdeling naar markten van de aandelenportefeuille

2024	EUR	In verhouding	2023
Opkomende markten	15.858	10%	13%
Ontwikkelde markten	148.694	90%	87%
Totaal	164.552	100%	100%

Verdeling naar sectoren van de aandelenportefeuille

2024	EUR	In verhouding	2023
Basismaterialen	5.828	4%	5%
Communicatie diensten	15.403	9%	8%
Cyclische consumptiegoederen	22.044	14%	11%
Defensieve consumptiegoederen	8.232	5%	5%
Energie	786	0%	1%
Financiële dienstverlening	30.151	18%	16%
Gezondheidszorg	25.797	16%	20%
Industrie	20.506	12%	15%
Nutsbedrijven	3.318	2%	2%
Technologie	32.118	20%	17%
Overig	369	0%	0%
Totaal	164.552	100%	100%

In de solvabiliteitstoets voor vaststelling van de buffers voor het risico van zakelijke waarden (en grondstoffen) is rekening gehouden met bovenstaande samenstelling. We beleggen in deze producten met als doel diversificatie en risicoafdekking.

Verdeling van de vastrentende waarden

2024	EUR	In verhouding	2023
Bedrijfsobligaties	95.931	27%	37%
Hypotheken	51.867	14%	17%
Staatsobligaties	214.679	59%	46%
Totaal	362.477	100%	100%

Samenvatting derivatenposities

2024	Nominale waarde	Activa	Passiva	Saldo	2023
Aandelen derivaten	1	0	0	0	0
Rente derivaten	1.156.551	26.922	125.669	-98.747	-104.285
Valuta derivaten	92.493	41	1.320	-1.279	1222
Stand per 31 december	1.249.045	26.963	126.989	-100.026	-103.063

Geografische verdeling van alle beleggingen (exclusief derivaten)

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Overig	Totaal	2023
Azië ex Japan	100	13.689	7.214	58	21.061	22.121
Europa EU	53.463	34.590	302.835	2.346	393.234	311.762
Europa niet-EU	2.980	20.294	12.318	323	35.915	36.831
Midden- en Zuid-Amerika	3	1.282	8.072	16	9.373	10.153
Noord-Amerika	6.151	81.737	23.722	1.121	112.731	85.952
Pacific	228	2.040	2.703	15	4.986	18.459
Overig	2.118	10.920	5.613	131	18.782	4.514
Totaal	65.043	164.552	362.477	4.010	596.082	489.792

2.9.3 Valutarisico (S3)

Onder het valutarisico verstaan we het risico dat ontstaat op activa in een buitenlandse valuta door wijzigingen in wisselkoers.

Van de totale beleggingsportefeuille is ultimo 2024 ongeveer 64% (2023: 62%) belegd in beleggingen met een notering in euro's. De belangrijkste valuta van de niet in euro genoteerde beleggingen zijn de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen.

In 2024 dekten we 75% af van het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

Specificatie van posities naar valuta

2024	Exposure voor afdekking	Valuta derivaten	Exposure na afdekking	2023
AUD	2.498	-3	2.495	2.290
CAD	3.223	-18	3.205	2.001
CHF	7.357	16	7.373	7.039
DKK	5.843	1	5.844	6.555
EUR	320.642	86.187	406.829	306.956
GBP	13.472	-9.375	4.097	3.685
HKD	4.473	2	4.475	5.468
ILS	170	0	170	106
JPY	9.066	-39	9.027	6.202
NOK	573	0	573	527
NZD	58	0	58	109
SEK	3.084	11	3.095	2.653
SGD	865	2	867	364
USD	100.649	-77.942	22.707	16.921
Andere valuta	25.363	-121	25.242	25.853
Totaal	497.336	-1.279	496.057	386.729

Wijzigingen in de valutakoersen zijn van invloed op de ontwikkeling van de dekkingsgraad voor zover deze niet zijn afgedekt. Een wijziging van de koers van de Amerikaanse dollar met 10% levert na afdekking een wijziging van de dekkingsgraad met circa 0,5% (2023: 0,4%) op.

Een restrisico betreft de categorie overige valuta. Dit zijn valuta's waarvan we besloten hebben het valutarisico niet af te dekken.

In de solvabiliteitstoets van de kring is in de buffers voor het valutarisico rekening gehouden met bovenstaande valutaposities en afdekkingen.

2.9.4 Grondstoffenrisico (S4)

Aangezien we niet in grondstoffen beleggen, is dit risico niet van toepassing en wordt hiervoor geen buffer aangehouden.

2.9.5 Kredietrisico (S5)

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor de kring als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop de kring (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee over-the-counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van het kredietrisico is het settlementrisico (ook wel: tegenpartijrisico). Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee de kring transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor de kring financiële verliezen lijdt. We beheersen dit risico door aan tegenpartijen limieten te stellen, extra zekerheden te vragen, zoals onderpand bij derivatenposities en het hanteren van prudente verstrekingsnormen bij fondsbeleggingen in hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico beleggen we enkel in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, werken we enkel met tegenpartijen waarmee ISDA- of CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat onze posities adequaat worden afgedekt door onderpand.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals gepubliceerd door S&P, Moody's en Fitch per 31 december is als volgt:

2024	EUR	In verhouding	2023
AAA	113.547	31%	27%
AA	92.467	26%	21%
A	39.253	11%	16%
BBB	44.216	12%	14%
Lager dan BBB	8.447	2%	3%
Geen rating	59.244	16%	17%
Niet gespecificeerd	5.303	2%	2%
Totaal	362.477	100%	100%

Inzake concentratie van risico's kunnen we melden dat, afgezien van staatsobligaties van eurolanden en posities in beleggingsfondsen, ultimo 2024 geen sprake is van beleggingen groter dan 2% van ons balanstotaal. Als onderdeel van de toelichting op het concentratierisico is in paragraaf Concentratierisico (S8) op pagina 403 een tabel opgenomen met de details van deze posities.

Herverzekeringsovereenkomsten gaan we alleen aan met onder toezicht staande Nederlandse verzekeraars.

In de solvabiliteitstoets van eind 2024 is rekening gehouden met het kredietrisico zoals blijkt uit bovenstaande gegevens.

2.9.6 Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

We verzekeren alleen risico's die we zelf niet kunnen dragen. De behoefte is daarbij het grootst op het gebied van nabestaandenpensioen (NP) en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (PVA). Herverzekering van het ouderdomspensioen (OP) is niet aan de orde. De gekozen vorm van herverzekering voor NP en PVA is een volledige herverzekering.

De aannahme is dat naarmate de collectiviteitkring in volume toeneemt de behoefte aan herverzekering van NP en PVA afneemt. Door een grotere omvang neemt de impact van opgetreden schades van individuele deelnemers op het collectief af. We hebben een herverzekeringscontract op basis van stop-loss met een looptijd van twee jaar afgesloten met Zwitserleven (2023: idem).

Het toeslagrisico omvat het risico dat onze ambitie om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin de ambitie kan worden gerealiseerd is afhankelijk van ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten). Daarnaast is de ambitie afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van de kring. Hierbij benadrukken we dat de toeslagverlening voorwaardelijk is. De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte).

Op 31 december bedroeg de reële dekkingsgraad 79,5% (2023: 82,2%).

We hebben deze risico's overwogen en verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2024.

2.9.7 Liquiditeitsrisico (S7)

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor we op korte termijn niet aan onze verplichtingen kunnen voldoen. We beheersen het liquiditeitsrisico door in het beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Voor de korte termijn maken we gebruik van een liquiditeitsprognose waarin we rekening houden met de directe beleggingsopbrengsten, inkomsten (zoals premies) en uitgaven (zoals uitkeringen en kosten).

Voor het beheersen van het kortetermijnliquiditeitsrisico wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Het Nederlandse Pensioenfonds bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. In dit kader hebben we binnen de renteafdekking een beperking gesteld aan het maximale risico (exposure) van derivaten.

Voor de liquiditeitsbehoefte in het zwaarweerscenario wordt gerekend met een rentestijging van 2% en een 0,25% lagere euro. Bij een zwakkere euro ontwikkelen de valutatermijncontracten zich negatief en moet er onderpand (collateral) worden gestort. Indien bij zo'n schok minder dan 125% aan benodigde liquiditeit en onderpand beschikbaar is, wordt een waarschuwing afgegeven. Indien minder dan 75% van de benodigde liquiditeit en onderpand bij zo'n schok beschikbaar is, zal het beleggingsbeleid worden aangepast.

De stresstest laat zien dat er op dit moment geen liquiditeitsrisico's voor de kring zijn. In de solvabiliteitstoets houden we hier dan ook geen buffers voor aan.

2.9.8 Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat we grote (veelal financiële) gevolgen ondervinden van veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico). Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of

landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maken we gebruik van diversificatie en limieten voor beleggingen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. De uitgangspunten hebben we vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders. We monitoren op kwartaalbasis de naleving daarvan.

Ultimo 2024 zijn in de beleggingsportefeuille de volgende debiteuren met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

2024	EUR	In verhouding	2023
Uitgevende instelling			
Duitsland	30.918	5,0%	5,4%
Nederland	54.511	8,8%	4,7%
Oostenrijk	16.744	2,7%	0,0%
Frankrijk	22.788	3,7%	3,0%

In het standaardmodel is het concentratierisico gelijkgesteld aan nul. Ook op grond van het gevoerde beleid oordelen we dat er geen sprake is van een verhoogd risico waarvoor een aanvullende opslag noodzakelijk is.

2.9.9 Operationeel risico (S9)

Het operationele risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's beheersen we door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Van Lanschot Kempen Investment Management B.V. houdt als fiduciair manager toezicht op het totale vermogensbeheer en de risicoposities van de kring. In dat kader selecteert en monitort deze fiduciair manager beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. Met deze partijen hebben we overeenkomsten en, waar van toepassing, service level agreements gesloten. De afhankelijkheid van deze partijen wordt door ons beheerst doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij afzonderlijke custodians zoals CACEIS.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan pensioenuitvoerder a.s.r. Met a.s.r. hebben we een uitvoeringsovereenkomst en een service level agreement gesloten.

Jaarlijks beoordelen we de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair manager, de bewaarder en de pensioenuitvoeringsorganisatie door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste rapportages over de interne beheersing (ISAE 3402-rapportages).

Aangezien hiermee sprake is van een adequate beheersing van de operationele risico's, houden we hiervoor geen buffers aan in de solvabiliteitstoets.

2.9.10 Actiefbeheerrisico (S10)

Het actiefbeheerrisico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de benchmark die voor de (deel)portefeuille is vastgelegd. We houden hiervoor een buffer aan.

2.10 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

2.10.1 Investeringsverplichtingen

Per 31 december 2024 bestonden geen toezeggingen tot het doen van investeringen in beleggingen op of na 1 januari 2025 (2023: idem).

2.10.2 Weerstandsvermogen

Indien bij de kring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaatsheeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de overgedragen aanspraken en rechten. In de paragraaf Stichtingskapitaal en reserves op pagina hebben we het weerstandsvermogen nader gespecificeerd.

2.11 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn bestuurders en de directie van het bestuursbureau. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Voor de beloning van leden van het belanghebbendenorgaan verwijzen we naar de toelichting 2.15 Pensioenuitvoeringskosten op pagina 409. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Toelichting op de staat van baten en lasten

2.12 Ontvangen premies

De feitelijke, de kostendeekkende en de gedempte kostendeekkende premie zijn als volgt:

Omschrijving	2024	2023
Feitelijke premie	24.057	25.123
Kostendeekkende premie	24.707	21.993
Gedempte kostendeekkende premie	24.057	23.791

We hebben de aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie als bate in de staat van baten en lasten verantwoord.

Specificatie samenstelling van de premies 2024

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	19.093	18.196	
Risicodekking	1.412	1.350	
Risicopremie arbeidsongeschiktheid			
Totale koopsom	20.505	19.546	
Kostenopslag pensioenbeheer	347	347	
Solvabiliteitsopslag	3.855	4.164	
Opslag instandhouding VEV			
Premieopslag			
Totaal premiebijdragen	24.707	24.057	24.057

Specificatie samenstelling van de premies 2023

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	16.868	11.618	11.618
Risicopremie overlijden	466	304	304
Risicopremie arbeidsongeschiktheid	742	510	510
Totale koopsom	18.076	12.432	12.432
Kostenopslag pensioenbeheer	338	338	338
Opslag voorwaardelijke opbouw	0	8.559	8.558
Opslag instandhouding VEV	3.579	2.462	2.462
Premieopslag	0	0	1.333
Totaal premiebijdragen	21.993	23.791	25.123

Ons beleid met betrekking tot de premiestelling is nader beschreven in de paragraaf Premiebeleid op pagina 73.

2.13 Beleggingsresultaten voor risico fonds

In onderstaande tabel specificeren we de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico fonds, met een onderscheid naar directe en indirecte opbrengsten en de aan de beleggingen verbonden kosten.

Directe beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Dividend	0	1.223	1.080	0	0	2.303	1.797
Rente	0	0	3.315	-9.214	3.091	-2.808	-1.551
Totaal	0	1.223	4.395	-9.214	3.091	-505	246

Indirecte beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Gerealiseerd	113	731	727	-1.493	0	78	-1.314
Ongerealiseerd	3.335	26.018	1.314	2.829	0	33.496	39.276
Koersresultaat liquide middelen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	3.448	26.749	2.041	1.336	0	33.574	37.962

Beleggingskosten

2024	EUR	In verhouding	2023
Administratiekosten	185	23%	29%
Bankkosten	64	8%	5%
Beheerkosten	610	65%	58%
Bewaarloon	33	4%	3%
Transactiekosten	0	0%	0%
Overig	1	0%	5%
Totaal	893	100%	100%

In de beheerskosten is een bedrag voor opbrengsten uit rebates opgenomen van € 141 duizend (2023: € 174 duizend). Beleggingskosten hebben we opgenomen in het overzicht Kosten vermogensbeheer op pagina 89. Kosten zijn daarin waar mogelijk toegerekend aan de relevante beleggingscategorie.

2.14 Pensioenuitkeringen

Specificatie pensioenuitkeringen

Omschrijving	2024	2023
Ouderdomspensioen	3.149	2.430
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	861	713
Wezenpensioen	65	40
Afkopen	50	72
Totaal	4.125	3.255

2.15 Pensioenuitvoeringskosten

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	671	655
Certificerend actuaaris	35	35
Adviserend actuaaris	111	76
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	67	39
Belanghebbendenorgaan	55	36
Verkiezingen belanghebbendenorgaan	0	0
Ondersteuning BO en werkgever (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	10	20
Toezichtkosten (DNB/AFM)	34	50
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	158	154
Overige kosten	62	33
Overige baten en lasten	0	0
Aan beleggingen toegerekende kosten	-231	-223
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	972	875
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	465	59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	250
Subtotaal incidentele kosten ¹	465	309
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.437	1.184
Berekening kosten per deelnemer:	2024	2023
Aantal actieve deelnemers	2.297	2.271
Aantal pensioengerechtigden	533	465
Totaal aantal deelnemers	2.830	2.736
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	343	320
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	508	433

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten verantwoord onder "overige lasten".

In het verslagjaar zijn aan de kring door toezichthouders geen dwangsommen of bestuurlijke boetes aangezegd of opgelegd (2023: idem).

Aantal personeelsleden

Bij de kring zijn geen werknemers in dienst. Voor werkzaamheden die ten behoeve van de kring worden uitgevoerd door het bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is een vergoeding overeengekomen die afhankelijk is van de omvang van het beheerde pensioenvermogen.

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

Specificatie bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

2024	Honoraria	Vacatie gelden	Totaal	2023
Belanghebbendenorgaan	0	36	36	22
Totaal	0	36	36	22

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

2.16 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in paragraaf [2.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen](#) op pagina [394](#).

2.17 Herverzekeringen

Specificatie resultaat herverzekering

Omschrijving	2024	2023
Premie herverzekering	17	81
Uitkeringen uit herverzekering	-108	-1.736
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening	0	1.896
Totaal	-91	241

2.18 Overdracht van rechten

Specificatie resultaat overdracht van rechten

Omschrijving	2024	2023
Inkomende individuele waardeoverdrachten	1.023	829
Uitgaande individuele waardeoverdrachten	-2.407	-3.244
Totaal	-1.384	-2.415

2.19 Actuariële analyse

Actuariële analyse van het resultaat

Omschrijving	2024	2023
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	32.176	37.461
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-15.407	-12.641
Wijziging marktrente	-17.155	-7.234
Subtotaal interestresultaat	-386	17.586
Premieresultaat		
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	23.710	25.123
Betaalde premie herverzekering	-17	-81
Benodigde premie	-20.474	-18.414
Subtotaal premieresultaat	3.219	6.628
Waardeoverdrachten		
Collectieve waardeoverdrachten	0	0
Individuele waardeoverdrachten	554	-894
Subtotaal waardeoverdrachten	554	-894
Kosten		
In premie begrepen bedrag kosten	347	789
Toevoeging aan technische voorzieningen ivm kostenvoorziening	0	-451
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	625	537
Kosten verslagjaar (excl kosten vermogensbeheer)	-972	-875
Subtotaal kosten	0	0
Uitkeringen¹		
Mutatie technische voorzieningen uhv uitkeringen	4.124	3.240
Feitelijke uitkeringen	-4.125	-3.255
Subtotaal uitkeringen	-1	-15
Resultaat op kanssystemen	-1.552	2.103
Toeslag	-1.618	-25.028
Incidentele wijzigingen		
Wijziging actuariële grondslagen	-698	0
Andere oorzaken	-737	-2.284
Subtotaal incidentele wijzigingen	-1.435	-2.284
Totaal saldo van baten en lasten	-1.219	-1.904

¹ In dit resultaat zit ook een vrijval van het weerstandsvermogen.

Specificatie resultaat op kanssystemen

Omschrijving	2024	2023
• Sterfte	-2.452	-181
• Arbeidsongeschiktheid	900	2.370
• Mutaties	0	-211
Andere oorzaken	0	125
Totaal	-1.552	2.103

2.20 Overige baten en lasten**Specificatie overige baten en lasten**

Omschrijving	2024	2023
Weerstandvermogen	-59	-77
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	-465	-59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	-250
Overige baten en lasten	-18	-3
Totaal	-542	-389

De afdracht weerstandvermogen is gerelateerd aan beleggingsrendement, pensioenuitvoeringskosten, premies en uitkeringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Update herstelplan

Op basis van het FTK is per 31 december 2024 sprake van een reservetekort. Eind maart 2025 hebben wij een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank, waarin de beleidsdekkingsgraad op basis van het reguliere beleid in 2031 is hersteld tot de vereiste dekkingsgraad. Dit is binnen de gekozen hersteltermijn van tien jaar. Op 14 mei 2025 heeft De Nederlandsche Bank instemming gegeven aan het herstelplan 2024.

Financiële verantwoording Collectiviteitkring Flexibele regeling

Alle bedragen weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024	2023
Activa			
Beleggingen voor risico deelnemers	<u>1</u>	58.846	31.900
Beleggingen voor risico pensioenfonds	<u>2</u>	2.919	528
Herverzekeringsdeel pensioenverplichtingen	<u>3</u>	1.206	597
Vorderingen en overlopende activa	<u>4.1</u>	2.412	1.048
Overige activa	<u>4.2</u>	773	231
Totaal activa		66.156	34.304
Passiva			
Reserves	<u>5</u>	834	550
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	<u>6.1</u>	1.077	585
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	<u>6.2</u>	58.545	30.011
Schulden en overlopende passiva	<u>7</u>	5.700	3.158
Totaal passiva		66.156	34.304
Actuele dekkingsgraad (in %)			
		101,4	101,7

Staat van baten en lasten

	Toelichting	2024	2023
Baten			
Premiebijdragen voor risico van deelnemers	<u>11</u>	26.993	22.030
Beleggingsresultaten risico deelnemers	<u>12</u>	3.779	2.385
Beleggingsresultaten voor risico fonds	<u>13</u>	248	-249
Mutatie TV herverzekeringsdeel	<u>19</u>	609	596
Overige baten	<u>14</u>	161	1.318
Totaal baten		31.790	26.080
Lasten			
Pensioenuitkeringen	<u>15</u>	52	5
Pensioenuitvoeringskosten	<u>16</u>	733	583
Wijzigingen voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	<u>17</u>	28.534	22.420
Wijzigingen voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>18</u>	492	584
Saldo herverzekeringen	<u>19</u>	1.458	1.214
Saldo overdracht van rechten voor risico deelnemers	<u>20</u>	-95	100
Overige lasten	<u>21</u>	332	760
Totaal lasten		31.506	25.666
Saldo van baten en lasten		284	414
Bestemming van het saldo van baten en lasten			
Overige reserves		284	414
Totaal		284	414

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	Toelichting	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten			
Ontvangen premiebijdragen voor risico pensioenfonds		24.633	22.033
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds		316	159
Betaalde waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds		-406	-74
Betaalde pensioenuitkeringen		1.824	-3
Betaalde herverzekeringspremie		-1.675	-1.446
Ontvangen uitkeringen herverzekeringen		55	-
Betaalde pensioenuitvoeringskosten		-1.250	-728
Overige baten en lasten		1.924	-339
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		25.421	19.602
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten			
Ontvangen inzake verkopen beleggingen risico deelnemers		8.593	3.615
Ontvangen inzake verkopen beleggingen risico pensioenfonds		71	-
Betaald inzake aankopen beleggingen risico deelnemers		-30.706	-22.738
Betaald inzake aankopen beleggingen risico pensioenfonds		-2.217	-401
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		432	143
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen		-954	-316
Betaald inzake weerstandsvermogen		-51	-42
Betaalde kosten van vermogensbeheer		-47	-109
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-24.879	-19.848
Mutatie liquide middelen		542	-246
Stand per 1 januari		231	477
Mutatie volgens kasstroom		542	-246
Stand per 31 december		773	231

Algemene toelichtingen

Algemene grondslagen

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van Collectiviteitkring Flexibele regeling en heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. Een verplichting komt in de balans wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting zijn gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen. Bovendien moet de intentie bestaan om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten nemen we eveneens gesaldeerd op.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben schattingswijzigingen plaatsgevonden bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze wijzigingen worden nader beschreven in de paragraaf Technische Voorzieningen in hoofdstuk Specifieke grondslagen op pagina 418.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

Het fonds heeft in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico fonds en risico deelnemers bestaan uit de financiële instrumenten die gebruikt worden ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid.

Een financieel instrument wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname worden vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen zoals hieronder is weergegeven.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers welke uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers welke uitgaan van waardering op marktwaarde.

Dividenden worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder directe beleggingsopbrengsten op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers welke uitgaan van waardering op marktwaarde.

Couponrente wordt in de staat van baten en lasten verantwoord onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Alle uit beleggingen voortvloeiende baten en lasten worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt.

Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. Alle uit deze beleggingen voortvloeiende baten en lasten worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten welke ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op reële waarde. Na eerste verwerking, waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of is onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder meer worden hieronder de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Algemeen

De reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen zijn verwerkt in de balans.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen wordt bepaald als de som van de reserves en de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen voor risico fonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van prudente grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de hieronder genoemde actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024.

Prognosetafel AG2020 (2023: idem) waarbij met ingang van december 2023 het inkomensmodel van Spreneksl wordt gehanteerd voor het vaststellen van de ervaringssterfte. Bij de bepaling van de voorziening wordt één ervaringssterfte voor de gehele kring gehanteerd. Deze kan worden herzien zodra er een nieuwe deelnemersgroep van een significante grootte in de kring wordt opgenomen en de impact op de voorziening significant is. Of hier sprake van is, wordt bepaald aan de hand van de toetredingstoets.

Voorziening voor ingegaan wezenpensioen

Bij de vaststelling van de lasten van ingegaan wezenpensioen wordt verondersteld dat het pensioen moet worden uitgekeerd tot een leeftijd van 21 jaar.

Voorziening voor toekomstige excassokosten

De kostenopslag van 3% van de technische voorzieningen houdt verband met toekomstige administratieve excassokosten.

Afwikkelkosten/kostenvoorziening

Voor de DC-regeling wordt jaarlijks 2 basispunten van het kapitaal van deelnemers beschikbaar gesteld ter dekking van reguliere kosten. Gedurende de opstartfase van Collectiviteitkring Flexibele regeling zal de bedrijfsomgeving van Het Nederlandse Pensioenfonds een compensatieresultaat beschikbaar stellen ter dekking van kosten. Bij liquidatie in de opstartfase heeft de bedrijfsomgeving eveneens een kringoverstijgend weerstandsvermogen beschikbaar ter dekking van kosten voor Collectiviteitkring Flexibele regeling. Wanneer de kring door groei zelfstandig eigen vermogen beschikbaar heeft, zullen er vanuit de stichting geen compensaties meer aan Collectiviteitkring Flexibele regeling worden verstrekt en zal de kring zelf zorgdragen voor het dekken van de doorlopende en liquidatiekosten.

Technische voorzieningen voor risico deelnemers

Voor de voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers worden geen actuariële grondslagen vastgesteld aangezien deze voorzieningen gelijk zijn aan de som van de pensioenkapitalen van deelnemers en gewezen deelnemers.

Het pensioenkapitaal is gelijk aan de ingelegde premies (voor de nettopensioenregeling na aftrek van de premies voor de risicodekkingen) vermeerderd of verminderd met de betreffende rendementen en de verhogingen uit hoofde van overlijden van andere (gewezen) deelnemers. Na overlijden van een (gewezen) deelnemer komt het saldo van de pensioenbeleggingsrekening van de betreffende (gewezen) deelnemer te vervallen en wordt dat gebruikt voor de verhoging van de saldi van pensioenbeleggingsrekeningen van de overige (gewezen) deelnemers in de desbetreffende pensioenregeling naar rato van de per (gewezen) deelnemer aanwezige saldi.

Herverzekeringsdeel pensioenverplichtingen

De herverzekeringspremies zijn toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft. Bij de waardering is rekening gehouden met de kredietwaardigheid van de herverzekeraar (afslag voor kredietrisico).

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde

waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen et cetera.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor rekening pensioenfonds

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente

De wijziging marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur, wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten en actualiseren overlevingskansen

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overige wijzigingen

De overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premies herverzekering

De herverzekeringspremies zijn toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Overige lasten

Overige lasten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

1 Beleggingen voor risico deelnemers

Verdeling van beleggingen voor risico deelnemers naar actief- en passiefzijde

Omschrijving	2024	2023
Beleggingen voor risico deelnemers	58.846	31.900
Passiva	2.492	1.889
Totaal beleggingen voor risico deelnemers	56.354	30.011

Onder de passiefzijde van de balans zijn opgenomen de negatieve derivaatposities, beleggingscrediteuren en overige schulden.

Beleggingen voor risico deelnemers

Omschrijving	2024	2023
Vastgoedbeleggingen	7.015	3.694
Aandelen	34.482	18.428
Vastrentende waarden	15.206	7.700
Derivaten	-366	180
Overige	17	9
Totaal beleggingen voor risico deelnemers	56.354	30.011

Specificatie overige beleggingen voor risico deelnemers

Overige beleggingen	2024	2023
Liquide middelen	2.509	1.889
Beleggingsdebiteuren	-	-
Beleggingscrediteuren	-2.492	-1.879
Totaal overige beleggingen voor risico deelnemers	17	10

Specificatie liquide middelen voor risico deelnemers

Omschrijving	2024	2023
Liquide middelen	85	207
Liquide middelen uit hoofde van collateral	-	222
Liquide middelen uit hoofde van nog te beleggen premies	2.424	1.460
Totaal liquide middelen voor risico deelnemers	2.509	1.889

Specificatie beleggingscrediteuren voor risico deelnemers

Omschrijving	2024	2023
Nog af te wikkelen transacties	-	-
Beleggingscrediteuren	-2.078	-1.589
Collateral ontvangen in liquide middelen	-	-222
Overige schulden en overlopende passiva	-414	-69
Totaal beleggingscrediteuren voor risico deelnemers	-2.492	-1.880

Verloopoverzicht beleggingen voor risico deelnemers

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast rentende Waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Stand per 1 januari	3.694	18.428	7.700	180	9	30.011	7.591
Aankopen/ verstrekkingen	3.307	16.891	10.508	-	-	30.706	23.633
Verkopen/ aflossingen	-237	-4.917	-3.439	-	-	-8.593	-3.815
Herwaardering	251	4.080	406	-546	12	4.203	2.585
Overige mutaties	-	-	31	-	-4	27	17
Stand per 31 december	7.015	34.482	15.206	-366	17	56.354	30.011

Voor de meerderheid van de beleggingen is sprake van objectief vast te stellen frequente marktnoteringen. Voor bepaalde beleggingen zijn deze niet beschikbaar en vindt waardering plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde berekeningen van de derivaten.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld met een andere geschikte methode. Financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn onder andere hypotheekfondsen, hedgefonds, equity funds, infrastructure funds en commodity funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Samenvatting ontwikkeling beleggingsportefeuille voor risico deelnemers in het boekjaar

Omschrijving	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal 2024	Totaal 2023
Vastgoed	7.015	-	-	-	7.015	968
Aandelen	34.482	-	-	-	34.482	4.798
Vastrentend	12.873	-	-	2.333	15.206	1.829
Derivaten	-	-	-366	-	-366	23
Subtotaal	54.370	-	-366	2.333	56.337	7.618
Overig	-	-	-	17	17	-27
Totaal	54.370	-	-366	2.350	56.354	7.591

Het Nederlandse Pensioenfonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

1.1 Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan sprake zijn van securities lending.

1.2 Derivaten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt de kring gebruik van financiële derivaten voor zover dat passend is. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. De kring gebruikt derivaten hoofdzakelijk om marktrisico's af te dekken. Een van de belangrijkste risico's voortvloeiend uit het gebruik van derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met kredietwaardige partijen. Ook worden contracten zo veel mogelijk afgesloten op basis van standaardvoorwaarden (bijvoorbeeld conform de ISDA), zodat posities van de kring adequaat worden afgedekt door verkregen onderpanden en zekerheden.

De kring heeft verschillende maatregelen genomen om de posities in verstrekte en ontvangen zekerheden te beheersen en te monitoren. Zo stelt de kring limieten aan tegenpartijen op totaalniveau en worden extra zekerheden bij repo-transacties gevraagd. Bij een wijziging van de marktrente verandert de waarde van de afgesloten derivaten. Hierdoor kan het recht of de verplichting ontstaan om aanvullend onderpand te ontvangen of te moeten storten.

Ontvangen en verstrekte zekerheden en garanties

In verband met de waardeontwikkeling van derivaten zijn de zekerheden ontvangen en verstrekt in de vorm van stukken en geld:

Samenvatting derivatenposities

2024	Activa	Passiva	Saldo	2023
Valuta derivaten	37	403	-366	180
Totaal	37	403	-366	180

Ontvangen zekerheden

Ontvangen zekerheden:	2024	2023
In stukken	-	-
In geld	-	222
Totaal	-	222

Verstreckte zekerheden

Verstreckte zekerheden:	2024	2023
In stukken	287	262
In geld	-	-
Totaal	287	262

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten welke ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van de kring worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor de kring vermogensneutraal te verwerken. Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. "collateral held") worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. Alle uit deze beleggingen voortvloeiende baten en lasten worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten. De mutatie uit hoofde van collateral wordt in het Kasstroomoverzicht verantwoord onder de post Verkopen en aflossingen van beleggingen.

2 Beleggingen voor risico fonds**Specificatie beleggingen voor risico fonds**

Omschrijving	2024	2023
Vastgoedbeleggingen	390	67
Aandelen	2.084	331
Vastrentende waarden	474	127
Derivaten	-7	3
Overige	-22	-
Stand per 31 december	2.919	528

De verhoging van de beleggingen risico fonds heeft betrekking op een dubbele premie in januari 2024. De premie over januari 2024 is in rekening gebracht door zowel de huidige als de vorige uitvoerder. De premie van de vorige uitvoerder is gecorrigeerd en de beleggingen zijn gereclassificeerd naar beleggingen risico fonds.

Verloopoverzicht beleggingen voor risico fonds

2024	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vast-rentende Waarden	Derivaten	Overige-beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari	67	331	127	3	-	528
Aankopen/ verstrekkingen	295	1.579	343	-	-	2.217
Verkopen/ aflossingen	-1	-47	-23	-	-	-71
Herwaardering	29	221	27	-10	-27	240
Overige mutaties	-	-	-	-	5	5
Stand per 31 december	390	2.084	474	-7	-22	2.919

Samenvatting ontwikkeling beleggingsportefeuille voor risico fonds in het boekjaar

Omschrijving	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal 2024
Vastgoed	390	-	-	-	390
Aandelen	2.084	-	-	-	2.084
Vastrentend	465	-	-	9	474
Derivaten	-	-	-7	-	-7
Subtotaal	2.939	-	-7	9	2.941
Overig	-	-	-	-22	-22
Totaal	2.939	-	-7	-13	2.919

De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.

3 Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

De risico's met betrekking tot overlijden en arbeidsongeschiktheid zijn volledig herverzekerd bij elipsLife. Het met elipsLife afgesloten contract betreft een garantiecontract waarbij vorderingen gelijk zijn gesteld aan de voorziening pensioenverplichtingen die daartegenover staat. De vordering op elipsLife is verantwoord als Herverzekeringsdeel technische voorzieningen.

Verloopoverzicht herverzekeringsdeel technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	597	1
Mutatie op pensioensverplichting	609	596
Stand per 31 december	1.206	597

4 Vorderingen en overlopende activa**4.6 Vorderingen en overlopende activa**

Alle vorderingen hebben een looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie vorderingen en overlopende activa

Omschrijving	2024	2023
Premiedebiteuren	2.006	-
Rekening courant bedrijfsomgeving	-	468
Overige vorderingen	406	580
Stand per 31 december	2.412	1.048

4.1 Overige activa**Specificatie overige activa**

Omschrijving	2024	2023
Overige activa	773	231
Stand per 31 december	773	231

5 Reserves

Ontwikkeling reserves

Omschrijving	Bestem- mings reserve	Reserves	2024	2023
Stand per 1 januari 2024	-	550	550	136
Uit bestemming saldo baten en lasten	-	284	284	414
Stand per 31 december 2024	-	834	834	550

Solvabiliteit

	2024	2023
	In %	In %
Pensioenvermogen	60.456	31.115
Af: voorziening pensioenverplichting voor risico deelnemers	58.545	30.011
Af: voorziening pensioenverplichting voor risico fonds	1.077	585
Vrij vermogen	834	519
Minimaal vereist eigen vermogen	834	509
Actuele dekkingsgraad	101,4	101,7
Beleidsdekkingsgraad	101,4	101,7

De actuele dekkingsgraad van de kring per 31 december 2024 is 101,4%. De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (Pensioenvermogen / Technische voorzieningen) * 100%. Het pensioenvermogen bedraagt € 60.456 duizend.

Collectiviteitkring Flexibele regeling is vrijgesteld van de rapportage van de maandelijkse dekkingsgraad. Zodoende mag de beleidsdekkingsgraad gelijk gesteld worden aan de actuele dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad bedraagt per 31 december 2024 101,4%.

De door de Pensioenwet minimaal vereiste minimale dekkingsgraad, waarbij tevens rekening gehouden wordt met de ontheffing van DNB, is vastgesteld op 101,7%.

De beleidsdekkingsgraad voldeed ultimo 2022 niet aan het MVEV, waardoor de kring binnen de 5-jaars termijn moest herstellen tot het MVEV. Omdat Collectiviteitkring Flexibele regeling in 2022 een startende kring was, werd verwacht dat het MVEV daalt naarmate de tijd verstrijkt. Ultimo 2024 was de beleidsdekkingsgraad hoger dan het MVEV, waardoor de kring uit herstel is en voldoet aan het MVEV.

6 Technische voorzieningen

6.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen voor risico fonds

Mutatieoverzicht voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Omschrijving	2024	2023
Stand per 1 januari	585	1
Mutatie op pensioensverplichting	492	584
Stand per 31 december	1.077	585

6.7 Mutatieoverzicht technische voorziening voor risico deelnemers

Mutatieoverzicht voorziening pensioenverplichting voor risico deelnemers

Omschrijving	2024	2023
Stand per 1 januari	30.011	7.591
Pensioenopbouw	24.660	20.163
Toeslagverlening	-	-
Beleggingsresultaten	3.779	2.384
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-	-
Wijziging marktrente	-	-
Wijziging actuariële uitgangspunten en actualisering overlevingskansen	-	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	95	-97
Resultaat op sterfte	-	-31
Overige wijzigingen	-	1
Stand per 31 december	58.545	30.011

6.8 Korte beschrijving van de pensioenregeling(en)

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een beschikbare premieregeling. De ingelede premies (onder aftrek van kosten en risicopremie voor overlijden) worden belegd volgens het zogenoemde lifecycleprincipe. Hierbij wordt bij het benaderen van de pensioendatum een steeds groter deel van de premie belegd in obligaties en wordt een deel van de aandelenbeleggingen verruild voor obligatiebeleggingen.

De belangrijkste kenmerken van de regeling zijn opgenomen in de paragraaf [Kenmerken regeling](#) op pagina 102.

6.9 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitvoeringskosten in de verslagperiode.

6.10 Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen berekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur inclusief UFR. De effecten worden verantwoord onder het kopje Wijziging marktrente.

6.11 Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruikgemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de kring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

6.12 Actualiseren overlevingskansen

Voor het boekjaar 2024 wordt gebruikgemaakt van de prognosetafel AG2024 en ervaringssterfte volgens het inkomensmodel van Sprenkels. Recente publicaties van nieuwe informatie over de overlevingskansen van de Nederlandse bevolking waren voor het bestuur geen aanleiding voor verdere actualisering van de door het bestuur gebruikte schattingen bij het berekenen van de technische voorzieningen.

6.13 Overige wijzigingen

De post Overige wijzigingen geeft de wijzigingen weer in de voorziening vanwege sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties. Bij sterfte is sprake van een toename door toevoeging aan de voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen en van afname door verval van de voorziening bij overlijden. Mutaties bestaat uit onder andere incidentele mutaties.

7 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024	2023
Waardeoverdrachten	-	185
Herverzekeringen	880	-
Schuld aan werkgevers	1.992	-
Schuld aan bedrijfsomgeving	24	-
Overige schulden en overlopende passiva	312	1.084
Beleggingscrediteuren	2.492	1.879
Derivaten	-	10
Stand per 31 december	5.700	3.158

Overige schulden hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Overige schulden en overlopende passiva bestaan hoofdzakelijk uit te betalen waardeoverdrachten, overige overlopende passiva en overige schulden. De schuld aan de werkgevers, vanwege de dubbel gefactureerde premie over januari 2024, is ook onderdeel van de Overige schulden en overlopende passiva.

8 Beleggingen en risico's

8.1 Samenstelling beleggingsportefeuille

De beleggingen voor risico fonds en risico deelnemers bestaan uit de financiële instrumenten die gebruikt worden voor het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid en ter afdekking van beleggingsrisico's. Dit hoofdstuk gaat in op de verdeling en de kredietwaardigheid van de aangehouden beleggingen.

De strategie van de kring met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door de fiduciair manager in overeenstemming met de geldende beleidskaders en richtlijnen. Over de overall marktposities wordt periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

In onderstaande toelichtingen is, tenzij anders aangegeven, uitgegaan van de dirty value waardering van de beleggingen. De gegevens zijn opgesteld op basis van look through, tenzij anders aangegeven. Waar gebruik gemaakt is van look through gegevens zijn de dirty value waarderingen van de onderliggende beleggingen gebruikt en zijn de schulden en vorderingen uit de look through verantwoord onder de liquide middelen.

In het toepassen van de look-through methode is de reclassificatie zoals opgenomen onder '3.2 beleggingen voor risico fonds' niet doorgevoerd waardoor een verschil ontstaat tussen de balanswaarde en de totale waarde volgens de look-through .

Specificatie effect toepassen look through

2024	Balans- waarde	Toepassen look-through	Verschil	2023 Toepassen Look-through
Vastgoed	7.015	8.214	-1.199	4.097
Aandelen	34.482	34.812	-330	17.795
Vastrentende waarden	15.206	15.539	-333	7.886
Derivaten	-366	-325	-41	183
Overig	17	-12	29	50
Totaal	56.354	58.228	-1.874	30.011

De samenstelling van de vastrentende waarden is als volgt:

Verdeling vastrentende waarden

	2024		2023
	EUR	In verhouding	In verhouding
Bedrijfsobligaties	5.049	32%	38%
Hypotheke	2.297	15%	15%
Staatsobligaties	8.193	53%	47%
Stand 31 december	15.539	100%	100%

Bovenstaande beleggingen maken zowel deel uit van de vastrentendewaardenportefeuille als van de matchingportefeuille.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten op basis van de modified duration. De modified duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Verdeling naar sectoren van de vastrentendewaardeportefeuille

	2024		2023
	EUR	In verhouding	In verhouding
Nederlandse overheidsinstellingen	6.602	42%	3%
Buitenlandse overheidsinstellingen	-	0%	41%
Financiële instellingen	5.403	35%	35%
Handel	285	2%	1%
Basismaterialen	157	1%	1%
Industrie	956	6%	7%
Olie en gas	50	0%	0%
Nutsbedrijven	59	0%	0%
Technologie	52	0%	0%
Gezondheidszorg	107	1%	1%
Telecommunicatie	534	3%	5%
Overig	1.334	10%	6%
Stand 31 december	15.539	100%	100%

Verdeling vastrentende waarden naar looptijd

	2024		2023	
	EUR	In verhouding	EUR	In verhouding
Resterende looptijd < 1 jaar	593	4%	1.569	20%
Resterende looptijd > 1 jaar en < 5 jaar	4.983	32%	2.488	32%
Resterende looptijd > 5 jaar	9.963	64%	3.829	48%
Totaal	15.539	100%	7.886	100%

Samenvatting modified duration en effect renteafdekking 2024

2024	Balans-waarde	Modified duration (jaren)
Vastrentende waarden (exclusief derivaten)	15.539	7,61
Rentederivaten	-	-
Vastrentende waarden (inclusief derivaten)	15.400	7,61

Samenvatting modified duration en effect renteaftdekking 2023

2023	Balans- waarde	Modified duration (jaren)
Vastrentende waarden (exclusief derivaten)	7.700	7,83
Rentederivaten	-	-
Vastrentende waarden (inclusief derivaten)	7.700	7,83

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 7,6 jaar (2022: 7,8 jaar) bedraagt, zonder het effect van rentederivaten. De kring heeft geen rentederivaten.

8.2 Verdeling zakelijke waarden

Het zakelijkewaardenrisico is het prijs(koers)risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie zoals vastgelegd in de strategische beleggingsmix van de kring.

Naast de strategische mix hebben we in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen opgenomen over het maximumpercentage dat namens de kring in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

Verdeling vastgoedportefeuille

	2024		2023
	EUR	In verhouding	In verhouding
Participaties in vastgoedmaatschappijen	7.015	100%	100%
Kantoren	-	0%	-
Winkels	-	0%	-
Woningen	-	0%	-
Overige	-	0%	-
Stand 31 december	7.015	100%	100%

Verdeling naar markten van de aandelenportefeuille

	2024		2023
	EUR	In verhouding	In verhouding
Opkomende markten	31.124	89%	79%
Ontwikkelde markten	3.688	11%	21%
Totaal	34.812	100%	100%

Verdeling naar sectoren van de aandelenportefeuille

	2024		2023
	EUR	In verhouding	In verhouding
Basismaterialen	340	1%	1%
Communicatie diensten	5.142	15%	15%
Cyclische consumptiegoederen	2.023	4%	4%
Defensieve consumptiegoederen	66	0%	0%
Energie	724	2%	2%
Financiële dienstverlening	7.073	20%	19%
Gezondheidszorg	322	1%	1%
Industrie	14.966	43%	47%
Nutsbedrijven	289	1%	1%
Technologie	3.757	11%	9%
Overig	110	2%	1%
Totaal	34.812	100%	100%

8.3 Valutarisico

Van de totale beleggingsportefeuille is ultimo 2024 ongeveer 69% (2023: circa 60%) belegd in beleggingen met een notering in euro's. De belangrijkste valuta van de niet in euro genoteerde beleggingen zijn de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

Het strategische beleid van de DC-regeling is erop gericht om 75% van de valutaposities in de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen af te dekken.

Verdeling naar valutaposities van de totale beleggingsportefeuille

2024	Exposure voor afdekking	Valuta derivaten	Exposure na afdekking
AUD	820	-3	817
CAD	747	13	760
CHF	1.722	4	1.726
DKK	1.286	1	1.287
EUR	16.855	23.226	40.081
GBP	3.354	-2.321	1.033
HKD	1.089	-	1.089
ILS	46	-	46
JPY	2.434	-1.813	621
NOK	131	-	131
NZD	21	-	21
SEK	802	3	805
SGD	379	-	379
USD	24.950	-19.424	5.526
Andere valuta	3.917	-11	3.906
Totaal	58.553	-325	58.228

8.4 Kredietwaardigheid van vastrentende waarden

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor de kring als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop de kring (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee over-the-counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van het kredietrisico is het settlementrisico (ook wel: tegenpartijrisico). Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee de kring transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor de kring financiële verliezen lijdt. We beheersen dit risico door aan tegenpartijen limieten te stellen, extra zekerheden te vragen, zoals onderpand bij derivatenposities en het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij fondsbeleggingen in hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico beleggen we enkel in markten waar een voldoende betrouwbaar clearingensettlementsysteem functioneert. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, werken we enkel met tegenpartijen waarmee ISDA- of CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat onze posities adequaat worden afgedekt door onderpand.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals gepubliceerd door S&P, Moody's en Fitch per 31 december is als volgt:

Kredietwaardigheid vastrentende waarden

2024	EUR	In verhouding	2023
AAA	4.400	28%	25%
AA	2.789	18%	20%
A	1.730	11%	9%
BBB	1.684	11%	13%
Lager dan BBB	554	4%	4%
Geen rating	4.382	28%	29%
Totaal	15.539	100%	100%

Herverzekeringsovereenkomsten worden alleen aangegaan met onder toezicht staande Nederlandse verzekeraars.

8.5 Geografische verdeling beleggingen

Concentraties kunnen ertoe leiden dat we grote (veelal financiële) gevolgen ondervinden van veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico). Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maakt het bestuur gebruik van diversificatie en limieten voor beleggen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. De uitgangspunten hebben we vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders. We monitoren op kwartaalbasis de naleving daarvan.

Ultimo 2024 zijn in de beleggingsportefeuille de volgende debiteuren met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

Geografische verdeling beleggingen (exclusief derivaten)

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Overig	Totaal	2023
Azië ex Japan	1.190	3.959	993	-	6.142	4.098
Europa EU	712	7.945	10.755	-12	19.400	9.374
Europa niet-EU	530	4.463	514	-	5.507	3.823
Midden- en Zuid Amerika	-	151	567	-	718	943
Noord-Amerika	5.150	16.590	2.268	-	24.008	10.746
Pacific	447	374	54	-	875	290
Overig	185	1.330	388	-	1.903	554
Stand 31 december	8.214	34.812	15.539	-12	58.553	29.828

9 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen**9.1 Investeringsverplichtingen**

Per 31 december 2024 bestonden geen toezeggingen tot het doen van investeringen in beleggingen op of na 1 januari 2024 (2023: n.v.t.).

9.2 Weerstandsvermogen

Indien bij de kring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaatsheeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de overgedragen aanspraken en rechten. In de paragraaf Stichtingskapitaal en reserves op pagina is het weerstandsvermogen nader gespecificeerd.

10 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer er een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen onder meer de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Inzake de beloning het belanghebbendenorgaan wordt verwezen naar toelichting 16 Pensioenuitvoeringskosten op pagina 441. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Toelichting op de staat van baten en lasten

11 Ontvangen premies

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate in de staat van baten en lasten verantwoord. De feitelijke en de kostendekkende premie zijn als volgt:

Specificatie samenstelling van de premies 2024

2024	Kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Premiebijdragen van deelnemers:	-	
-te beleggen premie	24.660	24.660
-risicopremie overlijden	738	739
-risicopremie arbeidsongeschiktheid	774	775
-kosten	325	325
-buffer	419	443
Totaal kostendekkende en feitelijke premie	26.916	26.942
Saldo in rekening gebrachte en kostendekkende premie	26	
-overige last: weerstandsvermogen		51
Totaal	26.942	26.993

Specificatie samenstelling van de premies 2023

2023	Kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Premiebijdragen van deelnemers:		
-te beleggen premie	20.163	20.163
-risicopremie overlijden	585	579
-risicopremie arbeidsongeschiktheid	646	640
-kosten	244	244
-buffer	554	363
Totaal kostendekkende en feitelijke premie	22.192	21.989
Saldo in rekening gebrachte en kostendekkende premie	-203	
-weerstandsvermogen		41
Totaal	21.989	22.030

Het beleid van de kring met betrekking tot de premiestelling is nader beschreven in paragraaf [Premiebeleid](#) op pagina [105](#).

12 Beleggingsresultaten voor risico deelnemers

In onderstaande tabellen worden de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico deelnemers gespecificeerd, met onderscheid tussen directe- en indirecte opbrengsten, lifecycles en kosten.

Specificatie beleggingsresultaten voor risico deelnemers

Beleggingsresultaten risico deelnemers	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	2024	2023
Vastgoedbeleggingen	194	251	-13	432	300
Aandelen	119	4.081	-66	4.134	1.568
Vastrentende waarden	97	406	-28	475	419
Derivaten	-	-1.279	1	-1.278	87
Overige beleggingen	16	-	-	16	11
Totaal	426	3.459	-106	3.779	2.385

Beleggingskosten zijn getoond in het overzicht Kosten vermogensbeheer waarin kosten, waar mogelijk, zijn toegerekend aan de relevante beleggingscategorie.

Specificatie van indirecte beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Gerealiseerd	24	260	54	-733	-	-395
Ongerealiseerd	227	3.821	352	-546	-	3.854
Koersresultaat liquide middelen	-	-	-	-	-	-
Totaal	251	4.081	406	-1.279	-	3.459

13 Beleggingsresultaten voor risico fonds

In onderstaande tabellen worden de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico fonds gespecificeerd, met onderscheid tussen directe- en indirecte opbrengsten, lifecycles en kosten.

Specificatie beleggingsresultaten voor risico fonds

Beleggingsresultaten risico fonds	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	2024	2023
Vastgoedbeleggingen	4	29	-3	30	-
Aandelen	2	225	-10	217	-
Vastrentende waarden	-	28	-4	24	-
Derivaten	-	-27	-	-27	-
Overige beleggingen	-	4	-	4	-
Totaal	6	259	-17	248	-

Specificatie van indirectie beleggingsopbrengsten voor risico fonds

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Gerealiseerd	-	3	1	-18	-	-14
Ongerealiseerd	29	222	28	-10	-	269
Koersresultaat liquide middelen	-	-	-	-	4	4
Totaal	29	225	29	-28	4	259

14 Overige baten**Specificatie overige baten**

Omschrijving	2024	2023
Ontvangen bankrente handelsbanken	50	-
Bijdrage aanloopverliezen vanuit bedrijfsomgeving	92	560
Bijdrage aanloopverliezen vanuit vermogensbeheerder	19	758
	161	1.318

15 Pensioenuitkeringen**Specificatie pensioenuitkeringen**

Specificatie pensioenuitkeringen, afkopen en overlijden	2024	2023
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	28	-
Wezenpensioen	3	5
Afkopen	1	0
Anw-hiaat	20	-
Totaal	52	5

16 Pensioenuitvoeringskosten

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekosten pensioenadministratie	497	471
Certificerend actuaris	24	32
Adviserend actuaris	59	32
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	80	30
Belanghebbendenorgaan	16	-
Toezichtkosten (DNB/AFM)	3	-
Kosten Governance bestuur en bestuursbureau	27	16
Overige kosten	27	3
Totaal	733	584
Berekening kosten per deelnemer:		
Aantal actieve deelnemers	4.839	3.810
Aantal pensioengerechtigden	10	-
Totaal aantal deelnemers	4.849	3.810
Administratieve uitvoeringskosten in euro per deelnemer	151	153

De kosten per deelnemer zijn lager dan in het verslagjaar 2023. Deze daling wordt veroorzaakt doordat de pensioenuitvoeringskosten minder hard zijn gestegen dan het aantal deelnemers.

In het verslagjaar zijn aan het fonds door toezichthouders geen dwangsommen of bestuurlijke boetes aangezegd of opgelegd.

Aantal personeelsleden

Bij de kring zijn geen werknemers in dienst. Voor werkzaamheden die ten behoeve van de kring worden uitgevoerd door het Bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is een vergoeding overeengekomen die afhankelijk is van de omvang van het beheerde pensioenvermogen.

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

De bezoldiging van de leden van het belanghebbendenorgaan vindt momenteel plaats in Collectiviteitkring 1. Bij de start van de nieuwe kring is een Centraal (samengevoegd) Belanghebbendenorgaan opgericht voor Collectiviteitkring 1 en Collectiviteitkring Flexibele regeling vanwege belangen van werkgevers in beide kringen. De zes leden van het Centraal Belanghebbendenorgaan vertegenwoordigen de belangen van Collectiviteitkring 1 en van Collectiviteitkring Flexibele regeling.

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

17 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in paragraaf 6.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen voor risico fonds op pagina 429.

18 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in paragraaf 6.7 Mutatieoverzicht technische voorziening voor risico deelnemers op pagina 429.

19 Herverzekeringen

Specificatie resultaat herverzekering

Omschrijving	2024	2023
Premie herverzekering	1.513	1.220
Uitkeringen uit herverzekeringen	-55	-6
Mutatie technische voorzieningen	-609	-596
Totaal	849	618

20 Overdracht van rechten

Specificatie resultaat overdracht van rechten

Omschrijving	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-501	-9
Uitgaande waardeoverdrachten	406	109
Saldo	-95	100

21 Overige lasten

Specificatie overige lasten

Omschrijving	2024	2023
Wettelijke rente terugbetaalde premie	138	-
Im- en explementatiekosten	143	719
Bijdrage weerstandsvermogen	51	41
Totaal	332	760

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

3 Financiële verantwoording Pensioenkring Arcadis

Alle bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024	2023
Activa			
Vastgoedbeleggingen		180.204	157.457
Aandelen		483.092	430.283
Vastrentende waarden		680.326	629.406
Derivaten	<u>4.2</u>	55.047	54.449
Overige beleggingen		1.962	2.304
Subtotaal beleggingen voor risico fonds	<u>4.1</u>	1.400.631	1.273.899
Vorderingen en overlopende activa	<u>4.4</u>	39.034	89.516
Overige activa	<u>4.5</u>	3.120	11.446
Totaal activa		1.442.785	1.374.861
Passiva			
Reserves	<u>4.6</u>	204.731	189.361
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>4.7</u>	1.078.083	1.019.067
Derivaten	<u>4.2</u>	149.676	150.105
Overige schulden en overlopende passiva	<u>4.8</u>	10.295	16.328
Totaal passiva		1.442.785	1.374.861
Actuele dekkingsgraad (in %)	<u>4.6</u>	119,0%	118,6%

Staat van baten en lasten

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Baten			
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	<u>4.12</u>	30.591	28.583
Ontvangen waardeoverdrachten	<u>4.18</u>	778	1.285
Beleggingsresultaten risico fonds	<u>4.13</u>	84.269	95.827
Overige baten	<u>4.20</u>	2	1
Totaal baten		115.640	125.696
Lasten			
Pensioenuitkeringen	<u>4.14</u>	36.418	34.815
Pensioenuitvoeringskosten	<u>4.15</u>	1.439	1.510
Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>4.16</u>	59.016	114.616
Saldo herverzekering	<u>4.17</u>	84	70
Uitgaande waardeoverdrachten	<u>4.18</u>	2.752	2.982
Overige lasten	<u>4.20</u>	735	513
Totaal lasten		100.444	154.506
Saldo van baten en lasten	<u>4.19</u>	15.196	-28.810
Bestemming saldo van baten en lasten			
Bestemmingsreserve		117	0
Overige reserves	<u>4.6</u>	15.079	-28.810
Totaal		15.196	-28.810

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten			
Ontvangen premies		30.466	29.949
Ontvangen waardeoverdrachten		741	1.275
Betaalde pensioenuitkeringen		-36.420	-34.738
Betaalde waardeoverdrachten		-2.760	-2.992
Betaalde uitvoeringskosten en overige lasten		-2.316	-1.604
Saldo overige kasstromen uit hoofde van pensioenactiviteiten		-84	-54
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		-10.373	-8.164
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten			
Verkopen en aflossingen van beleggingen		527.925	685.148
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		6.722	14.190
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen		-529.934	-683.133
Betaalde kosten van vermogensbeheer		-2.458	-1.589
Saldo overige kasstromen uit hoofde van beleggingsactiviteiten		-208	2
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		2.047	14.618
Mutatie liquide middelen		-8.326	6.454
Stand per 1 januari		11.446	4.992
Stand per 31 december	<u>4.5</u>	3.120	11.446

Algemene toelichtingen

Algemene grondslagen

Overeenstemmingsverklaring

Onze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. We presenteren onze jaarrekening in euro's, de functionele valuta van het pensioenfonds. De jaarrekening heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting zijn gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen. Bovendien moet de intentie bestaan om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten nemen we eveneens gesaldeerd op.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat wij ons oordelen vormen en schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben schattingswijzigingen plaatsgevonden bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze wijziging beschrijven we nader in de paragraaf Technische voorzieningen in het hoofdstuk Specifieke grondslagen op pagina 448.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

We maken geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

We hebben in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico pensioenfondsen bestaan uit de financiële instrumenten van het pensioenfonds.

We nemen een financieel instrument in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat we transacties verwerken op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname waarderen wij vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen zoals hieronder is weergegeven.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen wij aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Dividenden verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Couponrente verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Baten en lasten die uit beleggingen voortvloeien, worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt.

Als uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen, dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op reële waarde. Na eerste verwerking waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid doordat we hiervoor een voorziening in aftrek brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Onze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder overige activa nemen we onder meer de liquide middelen op voor zover dit banktegoeden betreft die onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Algemeen

Reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen zijn verwerkt in de balans.

Bestemmingsreserve (Egalisatievoorziening Actieven)

Vanaf boekjaar 2024 wordt de Egalisatievoorziening Actieven (EVA) gepresenteerd als bestemmingsreserve. De wijziging is verwerkt in de beginbalans per 1 januari 2024. In het jaarverslag 2023 was deze post als kortlopende schuld opgenomen. Deze reserve maakt geen onderdeel uit van het pensioenvermogen. Eventuele premiemarges worden toegevoegd aan de EVA en ten laste van de EVA komen eventuele tekorten op de premie.

Voor de vaststelling c.q. ontwikkeling van de EVA gelden de volgende bepalingen:

Aan de EVA wordt per 1 juli van enig jaar toegevoegd of onttrokken het verschil tussen:

- de in dat jaar werkelijk ontvangen premie bestaande uit de premieonderdelen a t/m d verminderd met de daaraan gekoppelde storting aan het weerstandsvermogen zoals benoemd in hoofdstuk 9.3.6; en
- de in dat jaar definitief vastgestelde interne kostendeckende premie (zie hoofdstuk 9.3.5) exclusief premieonderdelen 1c en 1d, voor de financiering van de pensioenregeling voor ouderdoms-, partner- en wezenpensioen.

De EVA kan in geen geval negatief worden. Indien blijkt dat een ex-post premietekort niet kan worden onttrokken aan de EVA, dan komt het resterende tekort ten laste van het eigen vermogen van Pensioenkring Arcadis.

Per 31 december van enig jaar wordt rendement toegevoegd over het gemiddelde niveau van de EVA in dat kalenderjaar. Hiervoor wordt uitgegaan van het in december van het voorgaande jaar geldende u-rendement zoals gepubliceerd door het Verbond van Verzekeraars, met een minimum van 0%.

Als eind 2025 een positief saldo resteert, wordt de EVA ingezet voor de pensioenopbouw van de deelnemers. De sociale partners die betrokken zijn bij de pensioenovereenkomst zullen dan een nieuwe afspraak maken over de wijze waarop het saldo in de EVA ten goede komt aan de pensioenopbouw van de deelnemers.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen wordt bepaald als de som van de reserves en de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

We bepalen de contante waarde met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn wij uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks besluit het bestuur of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening houden wij rekening met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten gaan wij uit van prudente grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024:

- Sterftkansen: AG-prognosetafel AG2024 (2023: AG-prognosetafel AG2022), waarbij kring specifieke correctiefactoren worden gehanteerd, gebaseerd op het inkomensmodel van Sprenkels (2023: idem);
- Partnerfrequentie: voor de berekening van de technische voorzieningen voor nog niet ingegane partnerpensioenen hanteren we een partnerfrequentie volgens CBS 2021, inclusief samenwonenden (2023: idem);
- Leeftijdverschil man/vrouw: voor het partnerpensioen is aangenomen dat het leeftijdsverschil tussen man en vrouw tweeënhalve jaar bedraagt (2023: idem). Dit wordt bereikt door op de nettofactoren voor de vaststelling van het latent partnerpensioen in de technische voorziening met een leeftijdsverschil van drie jaar een afslag te doen van 1,5% (2023: idem);
- Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen: de lasten van nog niet ingegaan wezenpensioen zijn gesteld op 0,4% van het latent partnerpensioen. Bij de vaststelling van de lasten van ingegaan wezenpensioen wordt verondersteld dat het pensioen moet worden uitgekeerd tot een leeftijd van 21 jaar (2023: idem);
- Voorziening voor toekomstige excassokosten: de kostenopslag, inclusief een nominale voorziening ter grootte van 2,6% (2023: 2,1%) van de technische voorziening, houdt verband met toekomstige administratie- en excassokosten;
- Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten: bij de bepaling van de pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers gaan we uit van revalidatiekansen afgeleid uit het landelijke KAZO-model;
- IBNR (incurred but not reported): we baseren de IBNR-voorziening op de totale premie voor AO-excedent en PVI. In 2024 is dat 1,6% van de salarissom (2023: idem). Voor deelnemers die meer dan een jaar ziek zijn, is de voorziening gelijk aan 12/15^e van de volledige voorziening. Deze voorziening groeit in drie maanden naar een volledige voorziening door deze te vermenigvuldigen met het aantal ziektemaanden en te delen door vijftien. Voor deelnemers die meer dan vijftien maanden ziek zijn, wordt de volledige voorziening opgenomen.

Niet opgevraagd pensioen

Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert (niet-opgevraagd pensioen) houden wij de reservering vijf jaar volledig in stand (2023: idem).

Schattingswijzigingen

In 2024 heeft het bestuur nieuwe actuariële grondslagen vastgesteld. Hierbij is besloten om de meest recente prognose van de toekomstige sterfteontwikkeling toe te passen zoals opgenomen in de AG-prognosetafels die in september 2024 zijn geactualiseerd en gepubliceerd. In 2023 werden de AG-prognosetafels 2022 toegepast. Het verwerken van de geactualiseerde prognosetafels heeft geleid tot een daling van de technische voorziening met € 1.947 duizend. De impact daarvan op de dekkingsgraad bedraagt circa 0,20 procentpunt.

De gewijzigde opslag voor excasso kosten, verhoging naar 2,6% (2023: 2,1%) heeft geleid tot een stijging van de technische voorziening met EUR 5.214. De impact op de dekkingsgraad bedraagt -0,60 procentpunt.

De toevoeging van de slotuitkeringen OP en PP per 31 december 2024 heeft geleid tot een stijging van de technische voorziening met € 4.560 duizend. De impact daarvan op de dekkingsgraad bedraagt -0,50 procentpunt.

Schattingswijzigingen	Resultaat
Gewijzigde actuariële grondslag	
Overgang naar Prognosetafel AG2024	1.947
Opslag voor excassokosten	-5.214
Toevoeging slotuitkeringen OP en PP	-4.560
Resultaat boekjaar op gewijzigde actuariële grondslagen	-7.827

Het effect van deze wijzigingen op de dekkingsgraad was circa -0,9%-punt.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden in het resultaat verantwoord.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening maken we geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten verantwoorden we als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderings.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend verantwoordt we op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn de opbrengsten verrekend die gerelateerd zijn aan transactiekosten, provisies, valutaverschillen et cetera.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor rekening pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw voor arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de ziekte is ontstaan.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eerstejaarsrente van de RTS van DNB. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente

De wijziging van de marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten en actualiseren overlevingskansen

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop het betrekking heeft.

Overige wijzigingen

De overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premies herverzekering

De premies voor herverzekering zijn toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Overige lasten

Overige lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. We maken onderscheid tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

3.1 Beleggingen voor risico fonds

Verdeling beleggingen naar actief- en passiefzijde

Omschrijving	2024	2023
Activa	1.400.631	1.273.899
Passiva	-149.676	-150.105
Beleggingen voor risico fonds	1.250.955	1.123.794

Onder de passiefzijde van de balans zijn de negatieve derivaatposities opgenomen. Als gevolg van de herbelegging van uit hoofde van collateral ontvangen onderpanden zijn de beleggingen voor risico fonds hoger dan het pensioenvermogen.

Samenvatting ontwikkeling beleggingsportefeuille in het boekjaar

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentend	Derivaten	Overig	Totaal	2023
Stand per 1 januari	157.457	430.283	629.406	-95.656	2.304	1.123.794	1.030.717
Aankopen / verstrekkingen	24.800	43.408	461.726	0	0	529.934	683.134
Verkopen / aflossingen	-7.018	-69.136	-422.210	15.706	1	-482.657	-673.669
Mutatie opgelopen rente	0	0	2.458	872	0	3.330	-3.209
Herwaardering	4.965	78.537	8.946	-15.551	-343	76.554	86.821
Reallocatie	0	0	0	0	0	0	0
Stand 31 december	180.204	483.092	680.326	-94.629	1.962	1.250.955	1.123.794

Voor de meerderheid van de beleggingen zijn objectief vast te stellen frequente marktnoteringen beschikbaar. Voor bepaalde beleggingen geldt dat niet. Waardering daarvan vindt plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde van de derivaten.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Samenvatting beleggingsportefeuille op basis van bovenstaande indeling

2024	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal	2023
Vastgoed	25.764	0	0	154.440	180.204	157.457
Aandelen	483.092	0	0	0	483.092	430.283
Vastrentend	552.378	0	0	127.948	680.326	629.406
Derivaten	0	0	-94.629	0	-94.629	-95.656
Overig	2.683	0	0	1.962	4.645	12.663
Stand 31 december	1.063.917	0	-94.629	284.350	1.253.638	1.134.153

Het Nederlandse Pensioenfonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

De categorie vastgoed heeft betrekking op vastgoedbeleggingsfondsen en aandelen op aandelenbeleggingsfondsen (2023: idem). De categorie vastrentend heeft voor 38% (2023: 26%) betrekking op directe obligaties en voor 62% (2023: 74%) op vastrentende beleggingsfondsen. Vastrentende waarden worden gewaardeerd inclusief het bedrag aan rente dat sinds de meest recente coupondatum is opgebouwd. Per verslagdatum beloopt dit bedrag € 2.667 duizend (2023: € -633 duizend).

De categorie overig (niveau 1) heeft betrekking op liquide middelen (2023: idem). Dit betreft aan beleggingsportefeuilles toegewezen en voor belegging beschikbare liquide middelen.

3.2 Derivaten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid maken wij gebruik van financiële derivaten voor zover dat passend is. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen door ons vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. Wij gebruiken derivaten hoofdzakelijk om marktrisico's af te dekken. Een van de belangrijkste risico's voortvloeiend uit het gebruik van derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Het kredietrisico wordt beperkt doordat we alleen transacties aangaan met kredietwaardige partijen. Ook worden contracten zo veel mogelijk afgesloten op basis van standaardvoorwaarden (bijvoorbeeld conform de ISDA), zodat onze posities adequaat worden afgedekt door verkregen onderpanden en zekerheden.

We hebben verschillende maatregelen getroffen om de posities in verstrekte en ontvangen zekerheden te beheersen en te monitoren. Zo stellen we limieten aan tegenpartijen op totaalniveau en worden extra zekerheden bij repotransacties gevraagd. Bij een wijziging van de marktrente verandert de waarde van de afgesloten derivaten. Hierdoor kan het recht of de verplichting ontstaan om aanvullend onderpand te ontvangen of te moeten storten.

Samenvatting derivatenposities

2024	Activa	Passiva	Saldo	2023
Rente derivaten	54.961	145.433	-90.472	-100.156
Valuta derivaten	86	4.243	-4.157	4.500
Stand 31 december	55.047	149.676	-94.629	-95.656

Ontvangen en verstrekte zekerheden en garanties

In verband met de waardeontwikkeling van derivaten zijn de volgende zekerheden ontvangen en verstrekt in de vorm van stukken en geld.

Ontvangen zekerheden

Omschrijving	2024	2023
In stukken	0	0
In geld	6.300	11.290
Stand 31 december	6.300	11.290

Verstreckte zekerheden

Omschrijving	2024	2023
In stukken	115.300	34.400
In geld	36.625	87.991
Stand 31 december	151.925	122.391

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van de kring worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor de kring vermogensneutraal te verwerken. De ontvangen zekerheden in geld dienden op de balansdatum voor een bedrag van € 800 duizend (2023: € 900 duizend) nog geboekt te worden en de ontvangen zekerheden in stukken dienden voor een bedrag van € 100 duizend (2023: nihil) nog geboekt te worden. De verstreckte zekerheden in geld dienden op de balansdatum voor een bedrag van € 10.700 (2023: € 7.400 duizend) nog geboekt te worden en de verstreckte zekerheden in stukken dienden voor een bedrag van nihil (2023: nihil) geboekt te worden. Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. "collateral held") worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten. De mutatie uit hoofde van collateral wordt in het Kasstroomoverzicht verantwoord onder de post verkopen en aflossingen van beleggingen.

3.3 Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

3.4 Vorderingen en overlopende activa**Overzicht vorderingen en overlopende activa**

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsdebiteuren	38.903	89.409
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	0	66
Overige overlopende activa	131	41
Stand per 31 december	39.034	89.516

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie beleggingsdebiteuren

Omschrijving	2024	2023
Te vorderen dividendbelasting	282	293
Collateral	36.625	87.994
Nog te ontvangen dividend	1.996	1.122
Stand per 31 december	38.903	89.409

3.5 Overige activa

Specificatie overige activa

Omschrijving	2024	2023
Liquide middelen	3.120	11.446
Stand per 31 december	3.120	11.446

De liquide middelen zijn direct beschikbaar. Middelen op het collateralaccount staan niet ter vrije beschikking van de kring.

3.6 Reserves

Ontwikkeling reserves

Omschrijving	Bestemmings-reserve	Reserves	Totaal	2023
Stand per 1 januari	0	189.361	189.361	218.171
Overheveling egalisatie voorziening actieven per 1 januari	174	0	174	0
Uit bestemming saldo van baten en lasten	117	15.079	15.196	-28.810
Stand per 31 december	291	204.440	204.731	189.361

Bestemmingsreserve (Egalisatievoorziening Actieven)

Vanaf boekjaar 2024 wordt de Egalisatievoorziening Actieven (EVA) gepresenteerd als bestemmingsreserve. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast. In het jaarverslag 2023 was deze post als kortlopende schuld opgenomen. Deze reserve maakt geen onderdeel uit van het pensioenvermogen. Eventuele premiemarges worden toegevoegd aan de EVA en ten laste van de EVA komen eventuele tekorten op de premie.

Voor de vaststelling c.q. ontwikkeling van de EVA gelden de volgende bepalingen:

Aan de EVA wordt per 1 juli van enig jaar toegevoegd of onttrokken het verschil tussen:

- de in dat jaar werkelijk ontvangen premie bestaande uit de premieonderdelen a t/m d verminderd met de daaraan gekoppelde storting aan het weerstandsvermogen zoals benoemd in hoofdstuk 9.3.6; en
- de in dat jaar definitief vastgestelde interne kostendekkende premie (zie hoofdstuk 9.3.5) exclusief premieonderdelen 1c en 1d, voor de financiering van de pensioenregeling voor ouderdoms-, partner- en wezenpensioen.

De EVA kan in geen geval negatief worden. Als blijkt dat een ex-post premietekort niet kan worden onttrokken aan de EVA, dan komt het resterende tekort ten laste van het eigen vermogen van Pensioenkring Arcadis.

Per 31 december van enig jaar wordt rendement toegevoegd over het gemiddelde niveau van de EVA in dat kalenderjaar. Hiervoor wordt uitgegaan van het in december van het voorgaande jaar geldende u-rendement zoals gepubliceerd door het Verbond van Verzekeraars, met een minimum van 0%.

In geval er eind 2025 een positief saldo resteert, wordt de EVA ingezet voor de pensioenopbouw van de deelnemers. De sociale partners die betrokken zijn bij de pensioenovereenkomst zullen dan een nieuwe afspraak maken over de wijze waarop het saldo in de EVA ten goede zal komen aan de pensioenopbouw van de deelnemers.

3.6.1 Solvabiliteit

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maken we gebruik van het standaardmodel. Wij vinden het gebruik van dit standaardmodel passend bij de risico's van de kring.

Omschrijving	2024	2023
Actuele dekkingsgraad	119,0%	118,6%
Beleidsdekkingsgraad	121,6%	123,7%
Reële dekkingsgraad	88,9%	89,3%

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (pensioenvermogen/technische voorzieningen) * 100%. Immateriële activa dragen niet bij aan de dekkingsgraad, zodat hiervoor gecorrigeerd wordt. Het pensioenvermogen bedraagt € 1.282.523 duizend (2023: € 1.208.428 duizend).

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel ten minste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van reservetekort.

De actuele dekkingsgraad houdt geen rekening met de verwachte inflatie, maar de reële dekkingsgraad wel. Die meet of we voldoende vermogen hebben om niet alleen aan de nominale toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, maar ook om de toekomstige pensioenuitkeringen jaarlijks te kunnen indexeren (verhogen) met de kosten van levensonderhoud.

Op basis van het standaardmodel bedraagt het (minimaal) vereist eigen vermogen op 31 december:

Omschrijving	2024	2023
Aanwezig eigen vermogen	204.731	189.361
Minimaal vereist eigen vermogen	44.551	42.276
Vereist eigen vermogen	203.381	208.835

Ontwikkeling dekkingsgraad

Omschrijving	2024	2023
Stand 1 januari	118,6%	124,1%
Premiebijdragen (regulier)	-0,2%	-0,2%
Uitkeringen	0,7%	1,0%
Toeslagverlening	-0,8%	-8,6%
Aanpassing RTS	-2,5%	-4,0%
Beleggingsresultaten	4,1%	6,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,9%	0,1%
Stand 31 december	119,0%	118,6%

De dekkingsgraad bedroeg op 31 december 119,0%.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een daling van de dekkingsgraad van 2,5%.

Het rendement op de beleggingen heeft met 4,1% positief bijgedragen aan de dekkingsgraad.

Op basis van het FTK is per 31 december 2024 geen sprake van een tekort, omdat de beleidsdekkingsgraad hoger is dan het vereist eigen vermogen.

3.7 Technische voorzieningen voor risico fonds

3.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen

Mutatieoverzicht voor de voorziening pensioenverplichtingen

Omschrijving	2024	2023
Stand 1 januari	1.019.067	904.451
Pensioenopbouw	25.139	24.167
Toeslagverlening	6.781	67.241
Rentetoevoeging	35.105	30.508
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-37.136	-35.571
Wijziging marktrente	22.094	30.109
Wijziging actuariële uitgangspunten en actualisering overlevingskansen	7.827	0
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-2.646	-1.344
Overige wijzigingen	1.188	985
Stand 31 december	1.077.419	1.020.546
Mutatie IBNR	664	-1.479
Totaal	1.078.083	1.019.067

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente van de RTS van DNB. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Verdeling voorziening pensioenverplichtingen naar deelnemerscategorieën

Omschrijving	2024	2023
Actieve deelnemers	339.833	324.651
Gewezen deelnemers	285.705	253.836
Pensioengerechtigden	444.194	437.453
IBNR	3.791	3.127
Slotuitkering	4.560	-
Stand 31 december	1.078.083	1.019.067

3.7.2 Korte beschrijving van de pensioenregeling(en)

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van maximaal 1,63% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks besluit het bestuur van het fonds over de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd.

Nadere toelichting op mutaties

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

We hebben de belangrijkste kenmerken van de regeling opgenomen in de paragraaf Kenmerken regeling op pagina 129.

3.7.3 Toeslagverlening

Binnen Pensioenkring Arcadis bestaat de mogelijkheid de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden jaarlijks per 1 juli te verhogen op basis van maximaal het ambitieniveau zoals dat is vastgelegd in de pensioenregeling. Toeslagverlening binnen Pensioenkring Arcadis is in beginsel voorwaardelijk. Binnen Pensioenkring Arcadis wordt geen onvoorwaardelijke toeslag aangeboden indien dit gevolgen heeft voor de aan te houden technische voorziening. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitkring voor zover de financiële positie hiervoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, tussen december twee kalenderjaren voor de toekenning en december in het kalenderjaar voor de toekenning. Voor de kring volgen we de systematiek van toekomstbestendige toeslagverlening. We verlenen alleen een toeslag voor zover deze in de toekomst ook verleend kan worden.

Toeslagverlening 2024

We hebben besloten om per 1 juli 2024 een toeslag toe te kennen van 0,66%. De stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen, over december 2023 ten op zichte van december 2022 bedraagt 1,21%. De gemiste toeslag bedraagt daarmee 0,55%. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar de paragraaf Toeslagverlening in het hoofdstuk Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad op pagina 132.

Overzicht van toegekende toeslagverlening en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2015	0,00%	0,38%	0,38%	0,38%
2016	0,00%	0,54%	0,54%	0,92%
2017	0,00%	0,93%	0,93%	1,86%
2018	0,00%	1,24%	1,24%	3,12%
2019	0,00%	1,54%	1,54%	4,71%
2020	0,00%	1,75%	1,75%	6,54%
2021	0,00%	0,98%	0,98%	7,59%
2022	5,71%	5,71%	0,00%	7,59%
2023	7,40%	9,59%	2,19%	9,95%
2024	0,66%	1,21%	0,55%	10,55%

3.7.4 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitvoeringskosten in de verslagperiode.

3.7.5 Wijziging markttrente

Jaarlijks berekenen we per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur inclusief UFR. De effecten worden verantwoord onder het kopje Wijziging markttrente.

3.7.6 Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij maken we gebruik van interne en externe actuariële deskundigheid. Het gaat daarbij onder meer om de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de kring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces waarbij we gebruikmaken van schattingen en oordelen. Het effect van deze wijzigingen verantwoorden we in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

3.7.7 Actualiseren overlevingskansen

Voor het boekjaar 2024 maken we gebruik van Prognosetafel AG2024 (2023: Prognosetafel AG2022) en ervaringssterfte specifiek voor de kring gebaseerd op het inkomensmodel van Sprenkels uit 2021 (2023: idem). Recente publicaties met nieuwe informatie over de overlevingskansen van de Nederlandse bevolking waren voor ons geen aanleiding voor verdere actualisering van de ons gebruikte schattingen bij het berekenen van de technische voorzieningen.

3.7.8 Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De waarde van de pensioenverplichtingen is hoger geworden als gevolg van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten. We zijn wettelijk verplicht om op verzoek van een werknemer mee te werken aan waardeoverdracht als de werknemer gaat deelnemen aan een andere pensioenregeling. Zo'n overdracht betreft de waarde van de tot dan toe bij de oude pensioenuitvoerder opgebouwde pensioenaanspraken. De ontvangende pensioenuitvoerder is verplicht om de overgedragen gelden aan te wenden voor de toekenning van pensioenaanspraken die minimaal gelijkwaardig zijn aan de oorspronkelijk opgebouwde aanspraken.

3.7.9 Overige wijzigingen

De post Overige wijzigingen geeft de wijzigingen weer in de voorziening vanwege sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties. Bij sterfte is sprake van een toename door toevoeging aan de voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen en een afname door verval van de voorziening bij overlijden. Arbeidsongeschiktheid bestaat uit een toename door nieuwe arbeidsongeschikten en verhoging van arbeidsongeschiktheid, en een afname door revalidatie. De post mutaties bestaat uit onder andere flexibilisering bij pensionering en incidentele mutaties.

3.8 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024	2023
Schulden uit beleggingen	7.020	12.575
Belastingen en premies sociale verzekeringen	706	718
Egalisatie voorziening Actieven (EVA)	0	174
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	98	0
Waardeoverdrachten	0	43
Overige schulden en overlopende passiva	2.471	2.818
Stand per 31 december	10.295	16.328

Overige schulden hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie beleggingscrediteuren

Omschrijving	2024	2023
Ontvangen onderpanden	6.300	11.290
Overige schulden uit beleggingen	720	1.285
Stand per 31 december	7.020	12.575

Middelen uit ontvangen onderpanden zijn opgenomen onder de vastrentende beleggingen. Ze staan niet ter vrije beschikking van de kring.

3.9 Risicobeheer

Bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan worden wij geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van de kring is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Onvoldoende solvabiliteit is daarmee het belangrijkste risico voor de kring. We beschikken over een aantal beleidsinstrumenten voor het beheersen van dit risico, namelijk:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid

De keuze uit en toepassing van beleidsinstrumenten vinden plaats na analyses van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. In 2022 heeft het bestuur voor Pensioenkring Arcadis een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van een Asset Liability Management-studie (ALM-studie). De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor ons beleid en de toelichting hierna. Dit beleid is verwoord in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van Pensioenkring Arcadis. Het wordt jaarlijks geëvalueerd met behulp van een haalbaarheidstoets en in het kader van het beleggingsplan.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de beleggingsrichtlijnen die we jaarlijks vaststellen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten gaan uit van verantwoord passief vermogensbeheer.

Om het risico op onvoldoende solvabiliteit te beheersen zijn wij verplicht om buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers wordt vastgesteld met de in het Besluit FTK voorgeschreven solvabiliteitstoets (de zogenaamde "S-toets"). Deze toets is een kwantificering van onze visie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

Specificatie vereist eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
S1 Renterisico	16.707	45.650
S2 Risico zakelijke waarden	164.632	160.196
S3 Valutarisico	41.080	39.534
S4 Grondstoffenrisico	0	0
S5 Kredietrisico	41.639	32.679
S6 Verzekeringstechnisch risico	30.150	28.575
S7 Liquiditeitsrisico	0	0
S8 Concentratierisico	0	0
S9 Operationeel risico	0	0
S10 Actief beheer risico	6.231	11.792
Diversificatie-effect	-97.058	-109.591
Vereist eigen vermogen (b)	203.381	208.835
Aanwezig eigen vermogen (a)	204.731	189.361
Tekort (a - b)	1.350	-19.474

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode, waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

3.9.1 Marktrisico (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Onze strategie met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door onze beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door de fiduciair manager in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall marktpositities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

In onderstaande toelichtingen is, tenzij anders aangegeven, uitgegaan van de clean-valuewaardering van de beleggingen. De gegevens zijn opgesteld op lookthroughbasis, tenzij anders aangegeven. Waar gebruikgemaakt is van lookthroughgegevens zijn de dirty-valuewaarderingen van de onderliggende beleggingen gebruikt en zijn de schulden en vorderingen uit de look-through verantwoord onder de liquide middelen

In de tabel hieronder is een specificatie weergegeven van de effecten van het toepassen van look-through.

Specificatie effect toepassen look-through

2024	Balanswaarde	Toepassen lookthrough	Vershil	2023 Toepassen lookthrough
Vastgoed	180.204	188.622	-8.418	164.065
Aandelen	483.092	469.905	13.187	418.610
Vastrentende waarden	680.326	674.708	5.618	624.623
Derivaten	-94.629	-94.686	57	-95.565
Overig	4.645	15.089	-10.444	22.420
Stand 31 december	1.253.638	1.253.638	0	1.134.153

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en die van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ontwikkelingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de modified duration. De modified duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het renterisico bij Pensioenkring Arcadis is per ultimo 2024 voor 85% afgedekt (op basis van marktrente). De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheeklen bij aan de afdekking.

Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie, en betaalt daarvoor een variabele korte rente. Bij het afsluiten van een swap wordt de "duratiemismatch" verkleind, maar ontstaan nieuwe risico's, zoals tegenpartij-, liquiditeits- en juridische risico's.

Samenvatting modified duration en effect renteaftdekking

2024	Marktwaaarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	712.669	9,4
Rentederivaten	-90.471	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	622.198	27,8
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	1.078.083	18,7

Samenvatting modified duration en effect renteaftdekking

2023	Marktwaaarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	707.678	6,9
Rentederivaten	-100.156	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	607.522	18,9
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	1.019.067	18,4

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 9,4 jaar bedraagt (2023: 6,9 jaar), zonder het effect van rentederivaten. De kring is rentederivaten aangegaan, waarmee de duratie is verlengd. De totale duratie van de vastrentende waarden komt hiermee op 27,8 jaar (2023: 18,9 jaar). De duratie van de nominale pensioenverplichtingen bedraagt 18,7 jaar (2023: 18,4 jaar), waardoor dat de kring gevoelig is voor verandering in de hoogte van de rente. Overigens kan de duratie van de vastrentende waarden niet een-op-een worden vergeleken met de duratie van de verplichtingen, omdat ook rekening gehouden moet worden met de omvang van de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

In de solvabiliteitstoets ter vaststelling van de buffer voor het renterisico wordt de rentecurve waartegen de verplichtingen worden verdisconteerd met een looptijdafhankelijk percentage omhoog en omlaag geschokt. Deze schokken zijn een vast percentage van het renteniveau. Het renterisico volgens de solvabiliteitstoets zal daardoor kleiner zijn bij een lage rente dan bij een hoge rente. In de afgelopen jaren was sprake van een relatief lage rente.

De gevoeligheidsanalyse van de rente is in de paragraaf Financiële risico's op pagina 150 van het bestuursverslag opgenomen.

3.9.2 Risico zakelijke waarden (S2)

Het risico van zakelijke waarden is het prijs(koers)risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie zoals vastgelegd in de strategische beleggingsmix van Pensioenkring Arcadis.

Naast de strategische mix hebben wij in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen opgenomen over het maximumpercentage dat namens de kring in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

Verdeling vastgoedportefeuille

2024	EUR	In verhouding	2023
Kantoren	14.537	8%	10%
Participaties in vastgoedmaatschappijen	54.639	29%	16%
Winkels	9.336	5%	8%
Woningen	73.897	39%	44%
Overige	36.213	19%	22%
Stand 31 december	188.622	100%	100%

Verdeling naar markten van de aandelenportefeuille

2024	Aandelen	In verhouding	2023
Opkomende markten	44.688	10%	13%
Ontwikkelde markten	425.217	90%	87%
Stand 31 december	469.905	100%	100%

Verdeling naar sectoren van de aandelenportefeuille

2024	EUR	In verhouding	2023
Basismaterialen	16.658	4%	5%
Communicatie diensten	44.133	9%	8%
Cyclische consumptiegoederen	63.210	13%	12%
Defensieve consumptiegoederen	23.637	5%	5%
Energie	2.257	1%	1%
Financiële dienstverlening	86.234	18%	16%
Gezondheidszorg	73.397	16%	20%
Industrie	58.385	12%	14%
Nutsbedrijven	9.486	2%	2%
Technologie	91.865	20%	17%
Overig	643	0%	0%
Stand 31 december	469.905	100%	100%

In de solvabiliteitstoets voor vaststelling van de buffers voor het risico van zakelijke waarden (en grondstoffen) is rekening gehouden met bovenstaande samenstelling. Wij beleggen in deze producten met als doel diversificatie en risicoafdekking.

Verdeling van de vastrentende waarden

2024	EUR	In verhouding	2023
Bedrijfsobligaties	214.820	32%	42%
Hypotheken	126.052	19%	19%
Staatsobligaties	333.836	49%	39%
Stand 31 december	674.708	100%	100%

Samenvatting derivatenposities

2024	Nominale waarde	Activa	Passiva	Saldo	2023
Aandelen derivaten	2	0	0	0	1
Rente derivaten	1.571.323	54.962	145.433	-90.471	-100.156
Valuta derivaten	296.390	112	4.327	-4.215	4.590
Stand 31 december	1.867.715	55.074	149.760	-94.686	-95.565

Geografische verdeling van alle beleggingen (exclusief derivaten)

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Overig	Totaal	2023
Azië ex Japan	284	38.680	17.614	147	56.725	62.402
Europa EU	114.019	99.135	532.035	8.698	753.887	676.812
Europa niet-EU	5.922	58.235	31.125	2.603	97.885	110.645
Midden- en Zuid-Amerika	10	3.638	20.084	40	23.772	26.427
Noord-Amerika	60.229	233.709	56.140	3.185	353.263	292.241
Pacific	657	5.771	6.684	39	13.151	48.700
Overig	7.501	30.737	11.026	377	49.641	12.491
Stand 31 december	188.622	469.905	674.708	15.089	1.348.324	1.229.718

De kolom met overige beleggingen heeft betrekking op saldi van bankrekeningen die gebruikt worden voor de beleggingen. Deze zijn op de balans verantwoord onder "vorderingen en overige activa".

3.9.3 Valutarisico (S3)

Onder het valutarisico verstaan wij het risico dat ontstaat op activa in een buitenlandse valuta door wijzigingen in wisselkoers.

Van de totale beleggingsportefeuille is ultimo 2024 ongeveer 57% (2023: 57%) belegd in beleggingen met een notering in euro's. De belangrijkste valuta van de niet in euro genoteerde beleggingen zijn de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen. In 2024 dekten we 75% af van het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

Posities naar valuta (voor en na afdekking)

2024	Exposure voor afdekking	Valuta derivaten	Exposure na afdekking	2023
AUD	7.337	-7	7.330	6.876
CAD	9.336	-52	9.284	6.125
CHF	21.265	47	21.312	21.356
DKK	16.576	4	16.580	19.538
EUR	712.738	280.074	992.812	888.161
GBP	42.821	-30.008	12.813	12.014
HKD	12.811	7	12.818	16.020
ILS	498	0	498	326
JPY	26.450	-108	26.342	18.863
NOK	1.626	0	1.626	1.583
NZD	174	0	174	335
SEK	8.978	31	9.009	8.081
SGD	2.654	6	2.660	1.113
USD	327.847	-253.916	73.931	61.821
Andere valuta	66.742	-293	66.449	71.941
Stand 31 december	1.257.853	-4.215	1.253.638	1.134.153

De kolom met overige beleggingen heeft onder meer betrekking op saldi van bankrekeningen die gebruikt worden voor de beleggingen. Deze zijn op de balans verantwoord onder 'vorderingen en overige activa'.

Wijzigingen in de valutakoersen zijn van invloed op de ontwikkeling van de dekkingsgraad voor zover valuta's niet zijn afgedekt. Een wijziging van de koers van de Amerikaanse dollar met 10% levert na afdekking een wijziging van de dekkingsgraad op met circa 0,7% (2023: 0,7%).

Een restrisico betreft de categorie overige valuta. Dit zijn valuta's waarvan we besloten hebben het valutarisico niet af te dekken.

In de solvabiliteitstoets van de kring is in de buffers voor het valutarisico rekening gehouden met bovenstaande valutaposities en afdekkingen.

3.9.4 Grondstoffenrisico (S4)

Aangezien we niet in grondstoffen beleggen, is dit risico niet van toepassing en wordt hiervoor geen buffer aangehouden.

3.9.5 Kredietrisico (S5)

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor de kring als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop de kring (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee over-the-counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van het kredietrisico is het settlementrisico (ook wel: tegenpartijrisico). Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee de kring transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor de kring financiële verliezen lijdt. We beheersen dit risico door aan tegenpartijen limieten te stellen, extra zekerheden te vragen, zoals onderpand bij derivatenposities

en het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij fondsbeleggingen in hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico beleggen we enkel in markten waar een voldoende betrouwbaar clearingensettlementsysteem functioneert. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, werken we enkel met tegenpartijen waarmee ISDA- of CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat onze posities adequaat worden afgedekt door onderpand.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals eind 2024 gepubliceerd door S&P, Moody's en Fitch is als volgt:

2024	EUR	In verhouding	2023
AAA	207.326	31%	23%
AA	150.756	22%	20%
A	78.244	12%	17%
BBB	94.270	14%	15%
Lager dan BBB	41.282	6%	6%
Geen rating	94.780	14%	17%
Niet gespecificeerd	8.050	1%	2%
Stand 31 december	674.708	100%	100%

Inzake concentratie van risico's kunnen we melden dat, afgezien van staatsobligaties van eurolanden en posities in beleggingsfondsen, ultimo 2024 geen sprake is van beleggingen groter dan 2% van ons balanstotaal (2023: idem). Als onderdeel van de toelichting op het concentratierisico hebben we in de paragraaf Concentratierisico (S8) op pagina 470 een tabel opgenomen met de details van deze posities.

Herverzekeringsovereenkomsten gaan wij alleen aan met onder toezicht staande Nederlandse verzekeraars.

In de solvabiliteitstoets van eind 2024 is rekening gehouden met het kredietrisico zoals blijkt uit bovenstaande gegevens.

3.9.6 Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte).

Op 31 december bedroeg de reële dekkingsgraad 88,9% (2023: 89,3%).

We hebben deze risico's overwogen en verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2024.

3.9.7 Liquiditeitsrisico (S7)

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor we op korte termijn niet aan onze verplichtingen kunnen voldoen. We beheersen het liquiditeitsrisico door in het beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Voor de korte termijn maken we gebruik van een liquiditeitsprognose waarin we rekening houden met de directe beleggingsopbrengsten, inkomsten (zoals premies) en uitgaven (zoals uitkeringen en kosten).

Voor het beheersen van het kortetermijnliquiditeitsrisico wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Het Nederlandse Pensioenfonds bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. In dit kader hebben we binnen de renteafdekking een beperking gesteld aan het maximale risico (exposure) van derivaten.

Voor de liquiditeitsbehoefte in het zwaarweerscenario wordt gerekend met een rentestijging van 2% en een 0,25% lagere euro. Bij een zwakkere euro ontwikkelen de valutatermijncontracten zich negatief en moet er onderpand (collateral) worden gestort. Indien bij zo'n schok minder dan 125% aan benodigde liquiditeit en onderpand beschikbaar is, wordt een waarschuwing afgegeven. Indien minder dan 75% van de benodigde liquiditeit en onderpand bij zo'n schok beschikbaar is, zal het beleggingsbeleid worden aangepast.

De stresstest laat zien dat er op dit moment geen liquiditeitsrisico's voor de kring zijn. In de solvabiliteitstoets houden we hier dan ook geen buffers voor aan.

3.9.8 Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat we grote (veelal financiële) gevolgen ondervinden van veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico). Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maken we gebruik van diversificatie en limieten voor beleggingen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten hebben we vastgesteld op basis van de ALM-studie. De uitgangspunten hebben we vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders. We monitoren op kwartaalbasis de naleving daarvan.

Ultimo 2024 zijn in de beleggingsportefeuille de volgende posten met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

2024	EUR	Omvang t.o.v. balanstotaal	2023
Uitgevende instelling			
Nederland	85.178	6,8%	3,5%
Frankrijk	38.495	3,1%	2,4%

In het standaardmodel is het concentratierisico gelijkgesteld aan nul. Ook op grond van het gevoerde beleid oordelen we dat er geen sprake is van een verhoogd risico waarvoor een aanvullende opslag noodzakelijk is.

3.9.9 Operationeel risico (S9)

Het operationele risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's beheersen we door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Van Lanschot Kempen Investment Management B.V. houdt als fiduciair manager toezicht op het totale vermogensbeheer en de risicoposities van de kring. In dat kader selecteert en monitort deze fiduciair manager beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. Met deze partijen hebben we overeenkomsten en, waar van toepassing, service level agreements gesloten. De afhankelijkheid van deze partijen wordt door ons beheerst doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij afzonderlijke custodians zoals CACEIS.

De pensioenuitvoering is met ingang van 1 april 2024 uitbesteed aan pensioenuitvoerder DION Pensioen Services. Met DION Pensioen Services hebben we een uitvoeringsovereenkomst en een service level agreement gesloten.

Jaarlijks beoordelen we de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair manager, de bewaarder en de pensioenuitvoeringsorganisatie door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLArapportages en onafhankelijk getoetste rapportages over de interne beheersing (ISAE 3402-rapportages).

Aangezien hiermee sprake is van een adequate beheersing van de operationele risico's, houden we hiervoor geen buffers aan in de solvabiliteitstoets

3.9.10 Actiefbeheerrisico (S10)

Het actiefbeheerrisico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de benchmark die voor de (deel)portefeuille is vastgelegd. We houden voor dit risico een buffer aan.

3.10 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

3.10.1 Investeringsverplichtingen

Per 31 december 2024 bestonden geen toezeggingen tot het doen van investeringen in beleggingen op of na 1 januari 2025 (2023: idem).

3.10.2 Weerstandsvermogen

Indien bij de kring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaats heeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de overgedragen aanspraken en rechten. In de paragraaf Stichtingskapitaal en reserves op pagina hebben we het weerstandsvermogen nader gespecificeerd.

3.11 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn bestuurders en de directie van het bestuursbureau. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Voor de beloning van leden van het belanghebbendenorgaan verwijzen we naar de toelichting 3.15 Pensioenuitvoeringskosten op pagina 475. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Toelichting op de staat van baten en lasten

3.12 Ontvangen premies

Overzicht feitelijke, kostendekkende en gedempte kostendekkende premie

Omschrijving	2024	2023
Feitelijke premie	30.271	28.583
Premie afrekening boekjaar 2023	320	0
Verantwoorde premie	30.591	28.583
Kostendekkende premie	32.705	30.049
Gedempte kostendekkende premie	25.804	28.025

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate in de staat van baten en lasten verantwoord.

Specificatie samenstelling van de premies 2024

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	25.139	12.524	28.013
Risicopremie overlijden	319	217	349
Premievoortzetting bij invaliditeit	440	440	440
Premie arbeidsongeschiktheidspensioen	680	680	680
Opslag voorwaardelijke opbouw	0	8.422	0
Opslag instandhouding VEV	5.448	2.842	0
Kostenopslag pensioenbeheer	679	679	789
Handnota's	0	0	0
Verrekend met Egalisatie Voorziening Actieven (EVA)	0	0	0
Totaal premiebijdragen	32.705	25.804	30.271

Specificatie samenstelling van de premies 2023

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	23.441	14.962	26.914
Risicopremie overlijden	456	494	608
Premievoortzetting bij invaliditeit	-219	-219	-219
Premie arbeidsongeschiktheidspensioen	490	490	490
Opslag voorwaardelijke opbouw	0	8.197	0
Opslag instandhouding VEV	5.101	3.321	0
Kostenopslag pensioenbeheer	780	780	755
Handnota's	0	0	11
Verrekend met Egalisatie Voorziening Actieven (EVA)	0	0	24
Totaal premiebijdragen	30.049	28.025	28.583

Ons beleid met betrekking tot de premiestelling is nader beschreven in de paragraaf Premiebeleid op pagina 130.

3.13 Beleggingsresultaten voor risico fonds

In onderstaande tabel specificeren we de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico fonds, met een onderscheid naar directe en indirecte opbrengsten en de aan de beleggingen verbonden kosten.

Directe beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Dividend	2.146	3.511	4.864	0	0	10.521	10.817
Rente	0	0	5.520	-8.531	1.890	-1.121	-50
Stand 31 december	2.146	3.511	10.384	-8.531	1.890	9.400	10.767

Indirecte beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Gerealiseerd	-190	1.883	2.204	-15.707	0	-11.810	5.026
Ongerealiseerd	5.155	76.654	6.741	156	-342	88.364	81.795
Koersresultaat liquide middelen	0	0	0	0	36	36	2
Stand 31 december	4.965	78.537	8.945	-15.551	-306	76.590	86.823

Beleggingskosten

2024	EUR	In verhouding	2023
Administratiekosten	66	4%	12%
Bankkosten	77	4%	8%
Beheerkosten	1.543	90%	73%
Bewaarloon	34	2%	5%
Transactiekosten	0	0%	0%
Overig	1	0%	2%
Stand 31 december	1.721	100%	100%

In de beheerskosten is een bedrag voor opbrengsten uit rebates opgenomen van € 370 duizend (2023: € 422 duizend). Beleggingskosten zijn betrokken in het overzicht Kosten vermogensbeheer op pagina 146. Daarin zijn kosten, waar mogelijk, toegerekend aan de relevante beleggingscategorie.

3.14 Pensioenuitkeringen**Specificatie pensioenuitkeringen**

Omschrijving	2024	2023
Ouderdomspensioen	29.934	28.339
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	6.006	5.945
Wezenpensioen	42	38
Arbeidsongeschiktheidspensioen	404	438
Afkopen	32	55
Totaal	36.418	34.815

3.15 Pensioenuitvoeringskosten

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	870	843
Certificerend actuaaris	24	33
Adviserend actuaaris	62	70
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	62	30
Belanghebbendenorgaan	42	34
Ondersteuning BO en werkgever (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	54	82
Toezichtkosten (DNB/AFM)	93	112
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	390	316
Overige kosten	37	148
Aan beleggingen toegerekende kosten	-195	-158
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	1.439	1.510
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	553	59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	255
Subtotaal incidentele kosten	553	314
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.992	1.824
Berekening kosten per deelnemer:	2024	2023
Aantal actieve deelnemers	2.197	2.356
Aantal pensioengerechtigden	2.725	2.751
Totaal aantal deelnemers	4.922	5.107
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	292	296
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	405	357

In de post Overige zijn afschrijvingen op geactiveerde implementatiekosten voor Pensioenkring Arcadis begrepen voor een bedrag van € 0 duizend (2023: 55 duizend). In het verslagjaar 2024 zijn aan de kring door toezichthouders geen dwangsommen of bestuurlijke boetes aangezegd of opgelegd (2023: idem).

Aantal personeelsleden

Bij de kring zijn geen werknemers in dienst. Voor werkzaamheden die ten behoeve van de kring worden uitgevoerd door het bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is een vergoeding overeengekomen die afhankelijk is van de omvang van het beheerde pensioenvermogen.

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

Specificatie bezoldiging leden Belanghebbendenorgaan

2024	Honoraria	Vacatie gelden	Totaal	2023
Belanghebbendenorgaan	0	20	20	12
Totaal	0	20	20	12

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

3.16 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in paragraaf [3.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen](#) op pagina [460](#).

3.17 Herverzekering

Specificatie resultaat uit herverzekering

Omschrijving	2024	2023
Premie herverzekering	84	70
Totaal	84	70

3.18 Overdracht van rechten

Specificatie resultaat overdracht van rechten

Omschrijving	2024	2023
Inkomende individuele waardeoverdrachten	778	1.285
Uitgaande individuele waardeoverdrachten	-2.752	-2.982
Totaal	-1.974	-1.697

3.19 Actuariële analyse

Actuariële analyse van het resultaat

Omschrijving	2024	2023
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	84.270	95.827
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-35.105	-30.508
Wijziging marktrente	-22.094	-30.109
Subtotaal	27.071	35.210
Premieresultaat		
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	29.912	28.583
Betaalde premie herverzekering	-84	-70
Benodigde premie	-26.608	-24.947
Subtotaal	3.220	3.566
Waardeoverdrachten		
Inkomende waardeoverdrachten	-308	3
Uitgaande waardeoverdrachten	980	-357
Subtotaal	672	-354
Kosten		
In premie begrepen bedrag kosten	0	1.262
Toevoeging aan technische voorzieningen ivm kostenvoorziening	679	-484
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	764	732
Kosten verslagjaar (excl kosten vermogensbeheer)	-1.443	-1.510
Subtotaal	0	0
Uitkeringen¹		
Mutatie technische voorzieningen uhv uitkeringen	36.372	34.839
Feitelijke uitkeringen	-36.419	-34.815
Subtotaal	-47	24
Resultaat op kanssystemen	-354	495
Toeslagverlening	-6.781	-67.241
Incidentele wijzigingen		
Actualisering grondslagen	-7.827	0
Saldo baten en lasten	-875	-510
Subtotaal	-8.702	-510
Totaal saldo van baten en lasten	15.079	-28.810

¹ In dit resultaat zit ook een vrijval van het weerstandsvermogen.

Specificatie resultaat op kanssystemen

Omschrijving	2024	2023
• Sterfte	-356	-750
• Arbeidsongeschiktheid	2	1.562
• Mutaties	0	-34
Andere oorzaken	0	-283
Totaal	-354	495

3.20 Overige baten en lasten**Specificatie overige baten en lasten**

Omschrijving	2024	2023
Andere baten	2	1
Weerstandvermogen	-161	-192
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	-553	-59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	-255
Andere lasten	-21	-7
Totaal	-733	-512

De afdracht weerstandvermogen is gerelateerd aan beleggingsrendement, pensioenuitvoeringskosten, premies en uitkeringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

4 Financiële verantwoording Pensioenkring Cargill Bioindustrial

Alle bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024	2023
Activa			
Vastgoedbeleggingen		10.766	10.244
Aandelen		87.407	74.846
Vastrentende waarden		135.219	130.049
Derivaten	<u>8.2</u>	8.497	6.142
Subtotaal beleggingen voor risico fonds	<u>8.1</u>	241.889	221.281
Vorderingen en overlopende activa	<u>8.4</u>	1.667	3.904
Overige activa	<u>8.5</u>	1.171	1.645
Totaal activa		244.727	226.830
Passiva			
Reserves	<u>8.6</u>	77.375	66.295
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>8.7</u>	157.352	152.527
Derivaten	<u>8.2</u>	3.106	1.938
Overige schulden en overlopende passiva	<u>8.8</u>	6.894	6.070
Totaal passiva		244.727	226.830
Actuele dekkingsgraad (in %)	<u>8.6</u>	148,9%	143,5%

Staat van baten en lasten

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Baten			
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	<u>8.12</u>	4.378	2.834
Ontvangen waardeoverdrachten	<u>8.18</u>	13	206.087
Beleggingsresultaten risico fonds	<u>8.13</u>	18.812	11.938
Overige baten	<u>8.20</u>	11	0
Totaal baten		23.214	220.859
Lasten			
Pensioenuitkeringen	<u>8.14</u>	4.487	2.023
Pensioenuitvoeringskosten	<u>8.15</u>	457	257
Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>8.16</u>	4.825	152.527
Saldo herverzekering	<u>8.17</u>	2.166	-860
Uitgaande waardeoverdrachten	<u>8.18</u>	23	24
Overige lasten	<u>8.20</u>	581	593
Totaal lasten		12.539	154.564
Saldo van baten en lasten	<u>8.19</u>	10.675	66.295
Bestemming saldo van baten en lasten			
Overige reserves	<u>8.6</u>	10.675	66.295
Totaal		10.675	66.295

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten			
Ontvangen premies		4.630	2.388
Ontvangen waardeoverdrachten		102	83
Betaalde pensioenuitkeringen		-4.400	-1.979
Betaalde waardeoverdrachten		-33	-50
Betaalde uitvoeringskosten en overige lasten		-1.248	-95
Saldo overige kasstromen uit hoofde van pensioenactiviteiten		-403	1.186
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		-1.352	1.533
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten			
Verkopen en aflossingen van beleggingen		150.213	264.130
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		1.354	53
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen		-149.937	-305.567
Betaalde kosten van vermogensbeheer		-709	-70
Afgedragen weerstandsvermogen		0	-424
Saldo overige kasstromen uit hoofde van beleggingsactiviteiten		-43	41.990
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		878	112
Mutatie liquide middelen		-474	1.645
Stand per 1 januari		1.645	0
Stand per 31 december	8.5	1.171	1.645

Algemene toelichtingen

Algemene grondslagen

Overeenstemmingsverklaring

Onze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. We presenteren de jaarrekening in euro's, de functionele valuta van het pensioenfonds. De jaarrekening heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting zijn gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen. Bovendien moet de intentie bestaan om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten nemen we eveneens gesaldeerd op.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat wij ons oordelen vormen en schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben schattingswijzigingen plaatsgevonden bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze wijzigingen beschrijven we nader in de paragraaf Technische voorzieningen in het hoofdstuk Specifieke grondslagen op pagina 484.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

We maken geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

We hebben in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico pensioenfondsen bestaan uit de financiële instrumenten van het pensioenfonds.

We nemen een financieel instrument in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat we transacties verwerken op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname waarderen wij vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen zoals hieronder is weergegeven.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen wij aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Dividenden verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Couponrente verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Baten en lasten die uit beleggingen voortvloeien, worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt.

Als uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen, dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op reële waarde. Na eerste verwerking waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of is onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid doordat we hiervoor een voorziening in aftrek brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Onze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder overige activa nemen we onder meer de liquide middelen op voor zover dit banktegoeden betreft die onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Algemeen

De reserves zijn gelijk aan het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn verwerkt.

Bestemmingsreserve

Vanaf boekjaar 2024 wordt het premie-egalisatie depot gepresenteerd als bestemmingsreserve. De wijziging is verwerkt in de beginbalans per 1 januari 2024. In het jaarverslag 2023 was deze post als kortlopende schuld opgenomen. Deze reserve maakt geen deel uit van het pensioenvermogen.

Als de feitelijke premie hoger is dan de kostendeekkende premie, kan het bestuur besluiten (een deel van) het overschot in een premie-egalisatie depot te storten. In dat geval telt die storting niet mee als feitelijke premie in de wettelijke premietoetsing. Als de feitelijke premie lager is dan de kostendeekkende premie, wordt het tekort onttrokken aan het premie-egalisatie depot. De onttrekking telt mee als feitelijke premie in de wettelijke premietoetsing, maar kan niet leiden tot een negatief depot.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen wordt bepaald als de som van de reserves en de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

We bepalen de contante waarde met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn wij uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks besluit het bestuur of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle

per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening houden wij rekening met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten gaan wij uit van prudente grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024:

- Overlevingstafels: De voorziening pensioenverplichting is gewaardeerd op basis van de Prognosetafel AG 2024, startjaar 2025, waarin rekening wordt gehouden met de sterftetrendontwikkeling. In aanvulling daarop houden we rekening met een fondsspecifieke ervaringssterfte gebaseerd op het CBS-inkomen. Wij houden rekening met het verschil in overlevingskansen tussen de beroepsbevolking en de gehele bevolking door toepassing van de ervaringssterfte van het CBS-inkomen 2022 voor zowel hoofdverzekerden als medeverzekerden;
- Partnerfrequentie: De frequentie wordt bepaald op basis van door het CBS in 2022 gepubliceerde cijfers over partnerschap, waarbij samenwonenden meetellen als partner. In verband met de mogelijkheid het nabestaandenpensioen uit te ruilen voor een hoger ouderdomspensioen wordt rekening gehouden met een partnerfrequentie van 100% op de pensioenleeftijd. Voor gepensioneerden wordt alleen een voorziening voor partnerpensioen berekend indien en zolang zij een partner hebben en niet voor uitruil van het partnerpensioen hebben gekozen. Partnerpensioen is op kapitaalbasis verzekerd. Er vindt opbouw plaats;
- Leeftijdverschil man/vrouw: Voor het partnerpensioen is verondersteld dat niet alle deelnemers een partner hebben en dat de man drie jaar ouder is dan de vrouw.;
- Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen: Deze voorziening wordt vastgesteld als een opslag van 0,4% op de voorziening pensioenverplichtingen van het latente partnerpensioen voor niet-gepensioneerden en in de premie voor de opbouw van het partnerpensioen. Tevens wordt een opslag van 5,8% gehanteerd op het risicokapitaal bij overlijden;
- Voorziening voor toekomstige excassokosten: Voor administratie van uitkeringen in de toekomst (excassokosten) wordt een voorziening aangehouden ter grootte van 3,2% van de voorziening pensioenverplichtingen;
- Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten: Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Ten aanzien van ingegane wezenpensioenen wordt aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 21-jarige leeftijd. Op deze leeftijd wordt vastgesteld of er recht is op verlenging van de uitkering tot maximaal 27-jarige leeftijd. In geval van arbeidsongeschiktheid of studie wordt de uitkering verlengd tot de maximale leeftijd en wordt de voorziening verhoogd;
- IBNR (incurred but not reported): De voorziening voor het risico van premievrijstelling van zieke deelnemers die in de WIA terecht kunnen komen, wordt berekend op basis van het ziektepercentage, de duur van de ziekte en het herverzekeringkapitaal voor premievrijstelling.

Onvindbaren

Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert ("niet opgevraagd pensioen") wordt de reservering vijf jaar volledig in stand gehouden en daarna nihil.

Schattingswijziging AG-prognosetafels

In 2024 heeft het bestuur nieuwe actuariële grondslagen vastgesteld. Hierbij is besloten om de meest recente prognose van de toekomstige sterfteontwikkeling toe te passen zoals opgenomen in de AG-prognosetafels die in september 2024 zijn geactualiseerd en gepubliceerd. In 2023 werden de AG-prognosetafels 2022 toegepast. Het verwerken van de geactualiseerde prognosetafels heeft geleid tot een daling van de technische voorziening met € 203 duizend. De impact op de dekkingsgraad is circa +0,2 procentpunt.

De opslag voor excassokosten is gestegen van 2,7% naar 3,2%. Dit heeft geleid tot een stijging van de technische voorziening met € 762.000 duizend. De impact op de dekkingsgraad bedraagt circa -/0,7 procentpunt.

De methodiek voor het vaststellen van de IBNR is gewijzigd. Dit heeft geleid tot een daling van de technische voorziening met € 1.534.000 duizend. De impact op de dekkingsgraad bedraagt circa +1,4%.

Vrijval van de voorziening niet opgevraagd pensioen indien langer dan 5 jaar ongeclaimd heeft geleid tot een daling van de technische voorziening met € 188.000 duizend. De impact op de dekkingsgraad bedraagt circa +0,2%.

Schattingswijzigingen	Resultaat
Gewijzigde actuariële grondslag	
Overgang naar Prognosetafel AG2024	203
Opslag voor excassokosten van 2,7% naar 3,2%	-762
Wijziging methodiek vaststellen IBNR	1.534
Vrijval voorziening niet opgevraagd pensioen indien langer dan 5 jaar ongeclaimd	188
Resultaat boekjaar op gewijzigde actuariële grondslagen	1.163

Het effect van deze wijzigingen op de dekkingsgraad was circa 1,10%-punt.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden in het resultaat verantwoord.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening maken we geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten verantwoorden we als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend verantwoorden we op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn de opbrengsten verrekend die gerelateerd zijn aan transactiekosten, provisies, valutaverschillen et cetera.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop ze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor rekening pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw voor arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de ziekte is ontstaan.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente

De wijziging van de marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten en actualiseren overlevingskansen

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop het betrekking heeft.

Overige wijzigingen

De overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premies herverzekering

De herverzekeringspremies zijn toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Overige lasten

Overige lasten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. We maken onderscheid tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

4.1 Beleggingen voor risico fonds

Verdeling van beleggingen naar actief- en passiefzijde

Omschrijving	2024	2023
Activa	241.890	221.281
Passiva	3.106	1.938
Totaal beleggingen voor risico fonds	238.784	219.343

Onder de passiefzijde van de balans zijn de negatieve derivaatposities opgenomen.

Samenvatting ontwikkeling beleggingsportefeuille in het boekjaar

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Derivaten	Overig	Totaal	2023
Stand per 1 januari	10.244	74.846	130.049	4.204	0	219.343	162.582
Aankopen / verstrekkingen	20.830	5.787	123.319	0	0	149.936	305.569
Verkopen / aflossingen	-20.500	-8.727	-121.521	1.765	0	-148.983	-260.655
Herwaardering	192	15.501	2.914	-493	0	18.114	11.774
Mutatie opgelopen rente	0	0	458	-84	0	374	73
Stand per 31 december	10.766	87.407	135.219	5.392	0	238.784	219.343

Voor de meerderheid van de beleggingen zijn objectief vast te stellen frequente marktnoteringen beschikbaar. Voor bepaalde beleggingen geldt dat niet. Waardering daarvan vindt plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde van de derivaten.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld met een andere geschikte methode. Financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn onder andere hedgefonds, equity funds, infrastructure funds en commodity funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Samenvatting beleggingsportefeuille op basis van bovenstaande indeling

2024	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal	2023
Vastgoed	438	0	0	10.328	10.766	10.244
Aandelen	87.407	0	0	0	87.407	74.846
Vastrentend	122.229	0	0	12.990	135.219	130.049
Derivaten	0	0	5.392	0	5.392	4.204
Subtotaal	210.074	0	5.392	23.318	238.784	219.343
Overig	787	0	0	0	787	1.111
Totaal	210.861	0	5.392	23.318	239.571	220.454

Het Nederlandse Pensioenfonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

De categorie vastgoed heeft betrekking op vastgoedbeleggingsfondsen en aandelen op aandelenbeleggingsfondsen. De categorie vastrentend is samengesteld uit directe obligatiebeleggingen en vastrentende beleggingsfondsen. Vastrentende waarden worden gewaardeerd inclusief de opgebouwde rente sinds de meest recente coupdatum.

De categorie overig (niveau 1) heeft betrekking op liquide middelen. Dit betreft aan beleggingsportefeuilles toegewezen en voor beleggingen beschikbare liquide middelen.

4.2 Derivaten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid maken we gebruik van financiële derivaten voor zover dat passend is. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen door ons vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. We gebruiken derivaten hoofdzakelijk om marktrisico's af te dekken. Een van de belangrijkste risico's voortvloeiend uit het gebruik van derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Het kredietrisico wordt beperkt doordat we alleen transacties aangaan met kredietwaardige partijen. Ook worden contracten zo veel mogelijk afgesloten op basis van standaardvoorwaarden (bijvoorbeeld conform de ISDA), zodat onze posities adequaat worden afgedekt door verkregen onderpanden en zekerheden.

We hebben verschillende maatregelen getroffen om de posities in verstrekte en ontvangen zekerheden te beheersen en te monitoren. Zo stellen we limieten aan tegenpartijen op totaalniveau en worden extra zekerheden bij repotransacties gevraagd. Bij een wijziging van de marktrente verandert de waarde van de afgesloten derivaten. Hierdoor kan het recht of de verplichting ontstaan om aanvullend onderpand te ontvangen of te moeten storten.

Samenvatting derivatenposities

2024	Activa	Passiva	Saldo	2023
Rente derivaten	8.483	2.315	6.168	3.505
Valuta derivaten	15	791	-776	699
Stand per 31 december	8.498	3.106	5.392	4.204

Ontvangen en verstrekte zekerheden en garanties

In verband met de waardeontwikkeling van derivaten zijn de volgende zekerheden ontvangen en verstrekt in de vorm van stukken en geld:

Ontvangen zekerheden:	2024	2023
In stukken	0	0
In geld	6.000	5.711
Totaal	6.000	5.711

Verstrekte zekerheden:	2024	2023
In stukken	9.700	6500
In geld	200	0
Totaal	9.900	6.500

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van de kring worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor de kring vermogensneutraal te verwerken. Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. "collateral held"), dan worden deze activa en de

daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten. De mutatie uit hoofde van collateral wordt in het Kasstroomoverzicht verantwoord onder de post verkopen en aflossingen van beleggingen.

4.3 Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

4.4 Vorderingen en overlopende activa

Overzicht vorderingen en overlopende activa

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsdebiteuren	118	334
Herverzekerde verplichtingen	109	1.639
Vordering herverzekeraar	766	1.483
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	12	0
Premies herverzekering	252	0
Overige overlopende activa	410	448
Stand per 31 december	1.667	3.904

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

4.5 Overige activa

Specificatie overige activa

Overige activa	2024	2023
Liquide middelen	1.171	1.645
Stand per 31 december	1.171	1.645

De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

4.6 Reserves

Ontwikkeling reserves

Omschrijving	Bestemmings reserve	Reserves	Totaal	2023
Stand per 1 januari	0	66.295	66.295	0
Overheveling van het Premie-egalisatiedepot per 1 januari	405	0	405	0
Uit bestemming saldo van baten en lasten	0	10.675	10.675	66.295
Stand per 31 december	405	76.970	77.375	66.295

Bestemmingsreserve (premie-egalisatiedepot)

Vanaf boekjaar 2024 wordt het premie-egalisatiedepot gepresenteerd als bestemmingsreserve. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast. In het jaarverslag 2023 was deze post als kortlopende schuld opgenomen. Deze reserve maakt geen deel uit van het pensioenvermogen.

Als de feitelijke premie hoger is dan de kostendeekkende premie, kan het bestuur besluiten (een deel van) het overschot in een premie-egalisatiepot te storten. In dat geval telt die storting niet mee als feitelijke premie in de wettelijke premietoetsing. Als de feitelijke premie lager is dan de kostendeekkende premie, wordt het tekort onttrokken aan het premie-egalisatiepot. De onttrekking telt mee als feitelijke premie in de wettelijke premietoetsing, maar kan niet leiden tot een negatief depot.

4.6.3 Solvabiliteit

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maken we gebruik van het standaardmodel. We vinden het gebruik van dit standaardmodel passend bij de risico's van de kring.

Omschrijving	2024	2023
Actuele dekkingsgraad (in %)	148,9%	143,5%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	148,4%	147,2%
Reële dekkingsgraad (in %)	108,5%	109,1%

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (pensioenvermogen/technische voorzieningen)*100%. Het pensioenvermogen bedraagt € 234.322 duizend.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel ten minste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van reservetekort.

De actuele dekkingsgraad houdt geen rekening met de verwachte inflatie, maar de reële dekkingsgraad wel. Die meet of we voldoende vermogen hebben om niet alleen aan de nominale toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, maar ook om de toekomstige pensioenuitkeringen jaarlijks te kunnen indexeren (verhogen) met de kosten van levensonderhoud.

Ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2024

Omschrijving	Werkelijk
Stand 1 januari	143,5%
Premiebijdragen (regulier)	-0,3%
Uitkeringen	1,3%
Toeslagverlening	-1,4%
Aanpassing RTS	-2,5%
Beleggingsresultaten	7,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	1,1%
Stand 31 december	148,9%

Op basis van het standaardmodel bedraagt het (minimaal) vereist eigen vermogen op 31 december 2024:

Omschrijving	2024	2023
Aanwezig eigen vermogen (exclusief bestemmingsreserve)	76.970	66.295
Minimaal vereist eigen vermogen	6.483	6.287
Vereist eigen vermogen	24.360	25.227

4.6.4 Herstelplan

Voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial is eind 2024 geen sprake van een reservetekort en hoeft er geen herstelplan te worden opgesteld.

4.7 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

4.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen

Mutatieoverzicht voorziening voor pensioenverplichtingen

Omschrijving	2024	1 juli 2023 tot en met 31 december 2023
Stand 1 januari	152.527	0
Pensioenopbouw	2.987	1.417
Toeslagverlening	13	4.304
Korting inhalen	1.504	0
Rentetoevoeging	5.153	2.352
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-4.635	-2.094
Wijziging marktrente	2.706	5.483
Wijziging actuariële uitgangspunten en actualisering overlevingskansen	-1.163	0
Wijziging uit hoofde van collectieve waardeoverdracht	0	140.914
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	24	54
Overige wijzigingen	-1.769	579
Stand 31 december	157.347	153.009
Mutatie IBNR	5	-482
Totaal	157.352	152.527

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur gepubliceerd door De Nederlandsche Bank. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening. Omdat de rentetermijnstructuur voor een deel negatieve rentes omvat, is het bedrag bij rentetoevoeging negatief.

Verdeling voorziening pensioenverplichtingen naar deelnemerscategorieën

Omschrijving	2024	1 juli 2023 tot en met 31 december 2023
Actieve deelnemers	65.061	68.209
Gewezen deelnemers	23.386	18.130
Pensioengerechtigden	68.796	64.549
IBNR	109	1.639
Stand 31 december	157.352	152.527

4.7.2 Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van maximaal 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Daarnaast bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks besluit het bestuur over de mate waarin de opgebouwde aanspraken in de kring worden geïndexeerd.

We hebben de belangrijkste kenmerken van de regeling opgenomen in de paragraaf Kenmerken regeling op pagina 158.

Nadere toelichting op mutaties

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

4.7.3 Toeslagverlening

De toeslagverlening binnen Pensioenkring Cargill Bioindustrial is in beginsel voorwaardelijk. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitkring voor zover de financiële positie daarvoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, tussen september twee kalenderjaren voor de toekenning en september van het kalenderjaar voor de toekenning.

Onder het FTK worden strikte eisen gesteld aan de toeslagverlening door pensioenfondsen. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar het bestuursverslag (paragraaf Toeslagverlening vanaf pagina 164).

Overzicht van toegekende toeslagverlening aan actieven en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2009	3,50%	3,50%	0,00%	0,00%
2010	1,50%	1,50%	0,00%	0,00%
2011	1,25%	1,25%	0,00%	0,00%
2015	1,00%	2,00%	1,00%	5,32%
2016	0,26%	1,70%	1,44%	6,84%
2017	0,00%	1,85%	1,85%	8,82%
2018	0,78%	2,00%	1,22%	10,14%
2019	1,70%	3,02%	1,32%	11,60%
2020	0,18%	2,50%	2,32%	14,19%
2021	0,00%	0,00%	0,00%	14,19%
2022	3,00%	3,00%	0,00%	14,19%
2023	3,00%	3,00%	0,00%	14,19%
2024	4,00%	3,00%	0,00%	13,19%
2025	4,00%	4,00%	0,00%	13,19%

¹ De toeslagverlening voor actieven in enig jaar vindt plaats op 1 juli en heeft betrekking op het voorgaande jaar.

Overzicht van toegekende toeslagverlening aan niet-actieven en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2009	0,00%	2,25%	2,25%	2,25%
2010	0,67%	0,86%	0,19%	2,44%
2011	0,74%	1,07%	0,33%	2,78%
2012	0,00%	2,18%	2,18%	5,02%
2013	0,21%	2,05%	1,84%	6,96%
2014	1,11%	1,30%	0,19%	7,16%
2015	0,32%	0,64%	0,32%	7,50%
2016	0,07%	0,45%	0,38%	7,91%
2017	0,00%	0,25%	0,25%	8,18%
2018	0,53%	1,37%	0,84%	9,09%
2019	0,77%	1,37%	0,60%	9,74%
2020	0,11%	1,58%	1,47%	11,36%
2021	0,00%	1,24%	1,24%	12,74%
2022	3,00%	3,00%	0,00%	12,74%
2023	3,00%	3,00%	0,00%	12,74%
2024	4,00%	3,00%	0,00%	11,74%
2025	4,00%	4,00%	0,00%	11,74%

¹ De toeslagverlening voor niet actieven in enig jaar vindt plaats op 1 januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar.

4.7.4 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit kopje opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit kopje opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitvoeringskosten in de verslagperiode.

4.7.5 Wijziging markttrente

Jaarlijks berekenen we per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur inclusief UFR. De effecten worden verantwoord onder het kopje Wijziging markttrente.

4.7.6 Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij maken we gebruik van interne en externe actuariële deskundigheid. Het gaat daarbij onder meer om de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de kring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces waarbij we gebruikmaken van schattingen en oordelen. Het effect van deze wijzigingen verantwoorden we in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

4.7.7 Actualiseren overlevingskansen

Per ultimo van het boekjaar 2024 maken we gebruik van Prognosetafel AG2024, startjaar 2025 en een kringspecifieke ervaringssterfte op basis van onderzoek van de adviserend actuaire in 2024.

4.7.8 Overige wijzigingen

De post Overige wijzigingen geeft de wijzigingen in de voorziening weer vanwege sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties. Bij sterfte is sprake van een toename door toevoeging aan de voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen en een afname door verval van de voorziening bij overlijden. Arbeidsongeschiktheid bestaat uit een toename door nieuwe arbeidsongeschikten en verhoging van arbeidsongeschiktheid, en een afname door revalidatie. De post mutaties bestaat uit onder andere flexibilisering bij pensionering en incidentele mutaties.

4.8 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024	2023
Beleggingscrediteuren en ontvangen zekerheden	6.240	5.018
Belastingen en premies sociale verzekeringen	81	0
Premie egalisatiedepot	0	406
Waardeoverdrachten	80	0
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	0	86
Pensioenpremie	108	0
Overige schulden en overlopende passiva	385	560
Stand per 31 december	6.894	6.070

Overige schulden hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie beleggingscrediteuren

Beleggingscrediteuren	2024	2023
Collateral beleggingen	6.035	4.809
Overige schulden beleggingen	205	209
Stand per 31 december	6.240	5.018

4.9 Risicobeheer

Bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan worden we geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van de kring is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Onvoldoende solvabiliteit is daarmee het belangrijkste risico voor de kring. We beschikken over een aantal beleidsinstrumenten voor het beheersen van dit risico, namelijk:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid

De keuze uit en toepassing van beleidsinstrumenten vinden plaats na analyses van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. In 2024 hebben we een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van een Asset Liability Management-studie (ALM-studie). De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor het beleid van de kring en de toelichting hierna. We hebben dit beleid verwoord in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van de kring. Het wordt jaarlijks geëvalueerd met behulp van een haalbaarheidstoets en in het kader van het beleggingsplan.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de beleggingsrichtlijnen die we jaarlijks vaststellen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten gaan uit van verantwoord passief vermogensbeheer.

Om het risico op onvoldoende solvabiliteit te beheersen zijn we verplicht om buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers wordt vastgesteld met de in het Besluit FTK voorgeschreven solvabiliteitstoets (de zogenaamde "S-toets"). Deze toets is een kwantificering van de onze visie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

Specificatie vereist eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
S1 Renterisico	0	4.795
S2 Risico zakelijke waarden	20.470	18.915
S3 Valutarisico	5.028	5.907
S4 Grondstoffenrisico	0	0
S5 Kredietrisico	4.819	4.627
S6 Verzekeringstechnisch risico	5.219	4.636
S7 Liquiditeitsrisico	0	0
S8 Concentratierisico	0	0
S9 Operationeel risico	0	0
S10 Actief beheer risico	0	0
Diversificatie-effect	-11.176	-13.653
Vereist eigen vermogen (b)	24.360	25.227
Aanwezig eigen vermogen (a)	77.375	66.295
Overschot / Tekort (a - b)	53.015	41.068

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode, waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

4.9.1 Marktrisico (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Onze strategie met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door onze beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door de fiduciair manager in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall marktpositities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

In onderstaande toelichtingen is, tenzij anders aangegeven, uitgegaan van de clean-valuwwaardering van de beleggingen. De gegevens zijn opgesteld op lookthroughbasis, tenzij anders aangegeven. Waar gebruikgemaakt is van lookthroughgegevens zijn de dirty-valuwwaarderingen van de onderliggende beleggingen gebruikt en zijn de schulden en vorderingen uit de look-through verantwoord onder de liquide middelen.

Specificatie effect toepassen look-through

2024	Balans waarde	Toepassen lookthrough	Verschil	2023 Toepassen lookthrough
Vastgoed	10.766	12.429	-1.663	11.392
Aandelen	87.407	85.039	2.368	73.004
Vastrentende waarden	135.219	135.671	-452	131.246
Derivaten	5.391	5.373	18	4.209
Overig	787	1.059	-272	603
Totaal	239.570	239.571	-1	220.454

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en die van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ontwikkelingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de modified duration. De modified duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het renterisico bij Pensioenkring Cargill Bioindustrial is per ultimo 2024 voor 100% afgedekt (op basis van marktrente). De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheeklen bij aan de afdekking.

Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie, en betaalt daarvoor een variabele korte rente. Bij het afsluiten van een swap wordt de "duratiemismatch" verkleind, maar ontstaan nieuwe risico's, zoals tegenpartij-, liquiditeits- en juridische risico's.

Samenvatting modified duration en effect renteaafdekking

2024	Marktw waarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	126.603	8,9
Rentederivaten	6.167	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	132.770	21,2
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	157.352	17,1

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 8,9 jaar bedraagt, zonder het effect van rentederivaten. De kring is rentederivaten aangegaan, waarmee de duratie is verlengd. De totale duratie van de vastrentende waarden komt hiermee op 12,1 jaar. De duratie van de nominale pensioenverplichtingen bedraagt 17,0 jaar, waardoor de kring gevoelig is voor verandering in de hoogte van de rente. Overigens kan de duratie van de vastrentende waarden niet een-op-een worden vergeleken met de duratie van de verplichtingen, omdat ook rekening gehouden moet worden met de omvang van de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

In de solvabiliteitstoets ter vaststelling van de buffer voor het renterisico wordt de rentecurve waartegen de verplichtingen worden verdisconteerd met een looptijdafhankelijk percentage omhoog en omlaag geschokt. Deze schokken zijn een vast percentage van het renteniveau. Het renterisico volgens de solvabiliteitstoets zal daardoor kleiner zijn bij een lage rente dan bij een hoge rente. In de afgelopen jaren was sprake van een relatief lage rente.

De gevoeligheidsanalyse van de rente is in de paragraaf Financiële risico's op pagina 179 van het bestuursverslag opgenomen.

4.9.2 Zakelijkewaardenrisico (S2)

Het zakelijkewaardenrisico is het prijs(koers)risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie zoals vastgelegd in de strategische beleggingsmix van Pensioenkring Cargill Bioindustrial.

Naast de strategische mix hebben we in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen opgenomen over het maximumpercentage dat namens de kring in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

Verdeling vastgoedportefeuille

2024	EUR	In verhouding	2023
Kantoren	269	2%	0%
Participaties in vastgoedmaatschappijen	2.101	17%	100%
Winkels	134	1%	0%
Woningen	7.467	60%	0%
Overige	2.458	20%	0%
Totaal	12.429	100%	100%

Verdeling naar markten van de aandelenportefeuille

2024	Aandelen	In verhouding	2023
Opkomende markten	7.538	9%	16%
Ontwikkelde markten	77.501	91%	84%
Totaal	85.039	100%	100%

Verdeling naar sectoren van de aandelenportefeuille

2024	EUR	In verhouding	2023
Basismaterialen	2.979	4%	5%
Communicatie diensten	8.548	10%	10%
Cyclische consumptiegoederen	12.080	14%	13%
Defensieve consumptiegoederen	4.635	5%	6%
Energie	451	1%	1%
Financiële dienstverlening	15.854	19%	17%
Gezondheidszorg	12.077	14%	17%
Industrie	9.596	11%	11%
Nutsbedrijven	1.670	2%	2%
Overig	104	0%	0%
Technologie	17.045	20%	18%
Totaal	85.039	100%	100%

In de solvabiliteitstoets voor vaststelling van de buffers voor het zakelijkewaardenrisico is rekening gehouden met bovenstaande samenstelling. We beleggen in deze producten met als doel diversificatie en risicoafdekking.

Verdeling van de vastrentende waarden

2024	EUR	In verhouding	2023
Bedrijfsobligaties	48.976	36%	38%
Hypotheken	23.594	17%	16%
Staatsobligaties	63.101	47%	46%
Totaal	135.671	100%	100%

Samenvatting derivatenposities

2024	Nominale waarde	Activa	Passiva	Saldo	2023 Saldo
Aandelen derivaten	0	0	0	0	1
Rente derivaten	147.920	8.482	2.315	6.167	3.505
Valuta derivaten	45.044	38	832	-794	703
Totaal	192.964	8.520	3.147	5.373	4.209

Geografische verdeling van alle beleggingen (exclusief derivaten)

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentend	Overig	Totaal	2023
Azië ex Japan	51	6.473	1.682	12	8.218	12.093
Europa EU	10.105	17.468	108.968	29	136.570	116.848
Europa niet-EU	623	10.433	7.167	191	18.414	18.490
Midden- en Zuid-Amerika	0	663	2.191	5	2.859	3.428
Noord-Amerika	1.095	43.302	11.317	741	56.455	51.318
Overig	112	980	700	5	1.797	2.126
Pacific	443	5.720	3.646	76	9.885	11.942
Totaal	12.429	85.039	135.671	1.059	234.198	216.245

4.9.3 Valutarisico (S3)

Onder het valutarisico verstaan we het risico dat ontstaat op activa in een buitenlandse valuta door wijzigingen in de wisselkoers.

Van de totale beleggingsportefeuille is ultimo 2024 ongeveer 64% belegd in beleggingen met een notering in euro's. De belangrijkste valuta van de niet in euro genoteerde beleggingen zijn de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

In 2024 dekten we 75% af van het valutarisico van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen.

Posities naar valuta (voor en na afdekking)

2024	Exposure voor afdekking	Valuta derivaten	Exposure na afdekking
AUD	946	-4	942
CAD	1.817	24	1.841
CHF	4.076	8	4.084
DKK	2.463	0	2.463
EUR	154.994	43.296	198.290
GBP	7.012	-5.424	1.588
HKD	2.251	0	2.251
ILS	92	0	92
JPY	4.606	-25	4.581
NOK	226	0	226
NZD	28	0	28
Overige	8.985	-27	8.958
SEK	1.655	6	1.661
SGD	372	0	372
USD	50.841	-38.648	12.193
Totaal	240.364	-794	239.570

Wijzigingen in de valutakoersen zijn van invloed op de ontwikkeling van de dekkingsgraad voor zover deze niet zijn afgedekt. Een wijziging van de koers van de US dollar met 10% levert zonder afdekking een wijziging van de dekkingsgraad met circa 0,8% (2023: 0,7%) op.

Een restrisico betreft de categorie overige valuta. Dit zijn valuta's waarvan we besloten hebben het valutarisico niet af te dekken.

In de solvabiliteitstoets van de kring is in de buffers voor het valutarisico rekening gehouden met bovenstaande valutaposities en afdekkingen.

4.9.4 Grondstoffenrisico (S4)

Aangezien we niet in grondstoffen beleggen, is dit risico niet van toepassing en wordt hiervoor geen buffer aangehouden.

4.9.5 Kredietrisico (S5)

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor de kring als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop de kring (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee over-the-counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van het kredietrisico is het settlementrisico (ook wel: tegenpartijrisico). Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee de kring transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor de kring financiële verliezen lijdt. We beheersen dit risico door aan tegenpartijen limieten te stellen, extra zekerheden te vragen, zoals onderpand bij derivatenposities en het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij fondsbeleggingen in hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico beleggen we enkel in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing-

en settlementsysteem functioneert. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, werken we enkel met tegenpartijen waarmee ISDA- of CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat onze posities adequaat worden afgedekt door onderpand.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals gepubliceerd door S&P, Moody's en Fitch per 31 december is als volgt:

2024	EUR	In verhouding	2023
AAA	40.515	30%	28%
AA	27.986	21%	18%
A	13.929	10%	14%
BBB	13.996	10%	11%
Lower than BBB	7.802	6%	5%
Geen rating	26.625	20%	21%
Niet gespecificeerd	4.818	3%	3%
Totaal	135.671	100%	100%

Inzake concentratie van risico's kunnen we melden dat, afgezien van staatsobligaties van eurolanden en posities in beleggingsfondsen, ultimo 2024 sprake is van beleggingen groter dan 2% van ons balanstotaal. Als onderdeel van de toelichting op het concentratierisico is in paragraaf Concentratierisico (S8) op pagina 505 een tabel opgenomen met de details van deze posities.

Herverzekeringsovereenkomsten gaan we alleen aan met onder toezicht staande Nederlandse verzekeraars.

In de solvabiliteitstoets van eind 2024 is rekening gehouden met het kredietrisico zoals blijkt uit bovenstaande gegevens.

4.9.6 Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

We verzekeren alleen risico's die we zelf niet kunnen dragen. De behoefte is daarbij het grootst op het gebied van nabestaandenpensioen (NP) en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (PVA). Herverzekering van het ouderdomspensioen (OP) is niet aan de orde. De gekozen vorm van herverzekering voor NP en PVA is een volledige herverzekering. De aanname is dat naarmate de pensioenkring in volume toeneemt de behoefte aan herverzekering van NP en PVA afneemt.

Het toeslagrisico omvat het risico dat onze ambitie om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin de ambitie kan worden gerealiseerd is afhankelijk van ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten). Daarnaast is de ambitie afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van de kring. Hierbij benadrukken we dat de toeslagverlening voorwaardelijk is. De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte).

Op 31 december bedroeg de reële dekkingsgraad 108,5%.

We hebben deze risico's overwogen en verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2024.

4.9.7 Liquiditeitsrisico (S7)

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor we op korte termijn niet aan onze verplichtingen kunnen voldoen. We beheersen het liquiditeitsrisico door in het beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Voor de korte termijn maken we gebruik van een liquiditeitsprognose waarin we rekening houden met de directe beleggingsopbrengsten, inkomsten (zoals premies) en uitgaven (zoals uitkeringen en kosten).

Voor het beheersen van het kortetermijnliquiditeitsrisico wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Het Nederlandse Pensioenfonds bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. In dit kader hebben we binnen de renteafdekking een beperking gesteld aan het maximale risico (exposure) van derivaten.

Voor de liquiditeitsbehoefte in het zwaarweerscenario wordt gerekend met een rentestijging van 2% en een 0,25% lagere euro. Bij een zwakkere euro ontwikkelen de valutatermijncontracten zich negatief en moet er onderpand (collateral) worden gestort. Indien bij zo'n schok minder dan 125% aan benodigde liquiditeit en onderpand beschikbaar is, wordt een waarschuwing afgegeven. Indien minder dan 75% van de benodigde liquiditeit en onderpand bij zo'n schok beschikbaar is, zal het beleggingsbeleid worden aangepast.

De stresstest laat zien dat er op dit moment geen liquiditeitsrisico's voor de kring zijn. In de solvabiliteitsstoets houden we hier dan ook geen buffers voor aan.

4.9.8 Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat we grote (veelal financiële) gevolgen ondervinden van veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico). Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maken we gebruik van diversificatie en limieten voor beleggingen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. De uitgangspunten hebben we vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders. We monitoren op kwartaalbasis de naleving daarvan.

Ultimo 2024 zijn in de beleggingsportefeuille de volgende debiteuren met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

2024	EUR	Omvang t.o.v. balanstotaal	2023
Uitgevende instelling			
Nederland	13.138	5,5%	6,3%
Frankrijk	4.784	2,0%	5,6%
Duitsland	7.809	3,3%	2,3%

In het standaardmodel is het concentratierisico gelijkgesteld aan nul. Ook op grond van het gevoerde beleid oordelen we dat er geen sprake is van een verhoogd risico waarvoor een aanvullende opslag noodzakelijk is.

4.9.9 Operationeel risico (S9)

Het operationele risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's beheersen we door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Van Lanschot Kempen Investment Management B.V. houdt als fiduciair manager toezicht op het totale vermogensbeheer en de risicoposities van de kring. In dat kader selecteert en monitort deze fiduciair manager beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. Met deze partijen hebben we overeenkomsten en, waar van toepassing, service level agreements gesloten. De afhankelijkheid van deze partijen wordt door ons beheerst doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij afzonderlijke custodians zoals CACEIS.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan pensioenuitvoerder DION Pensioen Services. Met DION Pensioen Services hebben we een uitvoeringsovereenkomst en een service level agreement gesloten.

Jaarlijks beoordelen we de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair manager, de bewaarder en de pensioenuitvoeringsorganisatie door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste rapportages over de interne beheersing (ISAE 3402-rapportages).

Aangezien hiermee sprake is van een adequate beheersing van de operationele risico's, houden we hiervoor geen buffers aan in de solvabiliteitstoets.

4.9.10 Actiefbeheerrisico (S10)

Het actiefbeheerrisico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de benchmark die voor de (deel)portefeuille is vastgelegd. We houden hiervoor een buffer aan.

4.10 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

4.10.1 Investeringsverplichtingen

Per 31 december 2024 bestonden geen toezeggingen tot het doen van investeringen in beleggingen op of na 1 januari 2025 (2023: € 10,1 miljoen).

4.10.2 Weerstandsvermogen

Indien bij de kring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaatsheeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de overgedragen aanspraken en rechten. In de paragraaf Stichtingskapitaal en reserves op pagina hebben we het weerstandsvermogen nader gespecificeerd.

4.11 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn bestuurders en de directie van het bestuursbureau. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Voor de beloning van het belanghebbendenorgaan verwijzen we naar de toelichting 4.15 Pensioenuitvoeringskosten op pagina 510. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Toelichting op de staat van baten en lasten

4.12 Ontvangen premies

De feitelijke, de kostendekkende en de gedempte kostendekkende premie zijn als volgt:

Omschrijving	2024	2023
Feitelijke premie	4.378	2.834
Kostendekkende premie	3.997	2.122
Gedempte kostendekkende premie	3.990	1.953

We hebben de aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie als bate in de staat van baten en lasten verantwoord.

Specificatie samenstelling van de premies 2024

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	2.987	1.687	
Risicopremie overlijden	156	156	
Premie TNBP	0	0	
Premie Arbeidsongeschiktheidspensioen en PVI	0	0	
Opslag voorwaardelijke opbouw	0	1.508	
Opslag instandhouding VEV	519	304	
Kostenopslag pensioenbeheer	335	335	
Totaal premiebijdragen	3.997	3.990	4.378
Premie-egalisatiedepot (PED)			0
Totaal premiebijdragen na verrekening PED			4.378

Specificatie samenstelling van de premies 2023

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	1.417	924	
Risicopremie overlijden	141	141	
Premie TNBP	0	0	
Premie Arbeidsongeschiktheidspensioen en PVI	0	0	
Opslag voorwaardelijke opbouw	0	439	
Opslag instandhouding VEV	362	247	
Kostenopslag pensioenbeheer	202	202	
Totaal premiebijdragen	2.122	1.953	2.834
Premie-egalisatiedepot (PED)			0
Totaal premiebijdragen na verrekening PED			2.834

Ons beleid met betrekking tot de premiestelling is nader beschreven in de paragraaf Premiebeleid op pagina 159.

4.13 Beleggingsresultaten voor risico fonds

In onderstaande tabel specificeren we de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico fonds, met een onderscheid naar directe en indirecte opbrengsten en de aan de beleggingen verbonden kosten.

Directe beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Dividend	0	585	437	0	0	1.022	402
Rente	0	0	1.129	-670	-120	339	58
Totaal	0	585	1.566	-670	-120	1.361	460

Indirecte beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Gerealiseerd	-73	119	771	-1.765	0	-948	-1.014
Ongerealiseerd	265	15.382	2.143	1.272	0	19.062	12.788
Koersresultaat liquide middelen	0	0	0	0	0	0	-28
Totaal	192	15.501	2.914	-493	0	18.114	11.746

Beleggingskosten

2024	EUR	In verhouding	2023
Administratiekosten	132	20%	19%
Bankkosten	24	4%	6%
Beheerkosten	492	74%	66%
Bewaarloon	15	2%	2%
Overig	0	0%	0%
Transactiekosten	0	0%	7%
Totaal	663	100%	100%

In de beheerkosten is een bedrag voor opbrengsten uit rebates opgenomen van € 106 duizend (2023: € 45 duizend). Beleggingskosten hebben we opgenomen in het overzicht Kosten vermogensbeheer op pagina 176. Kosten zijn daarin waar mogelijk toegerekend aan de relevante beleggingscategorie.

4.14 Pensioenuitkeringen

Specificatie pensioenuitkeringen

Omschrijving	2024	2023
Ouderdomspensioen	4.033	1.811
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	427	197
Wezenpensioen	18	9
Arbeidsongeschiktheidspensioen	9	4
Afkopen	0	2
Totaal	4.487	2.023

4.15 Pensioenuitvoeringskosten

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023 ¹
Administratiekostenvergoeding	217	100
Informatiegesprekken	0	0
Certificerend actuaaris	32	20
Adviserend actuaaris	51	71
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	47	31
Belanghebbendenorgaan	19	3
Verkiezingen belanghebbendenorgaan	0	0
Toezichtkosten (DNB/AFM)	0	0
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	134	62
Overige kosten	24	1
Aan beleggingen toegerekende kosten	-67	-31
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	457	257
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	527	138
Implementatiekosten pensioenkring	0	20
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	0
Subtotaal incidentele kosten²	527	158
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	984	415
Aantal actieve deelnemers	311	326
Aantal pensioengerechtigden	206	194
Totaal aantal deelnemers	517	520
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	884	494
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	1.903	798

¹ Voor boekjaar 2023 gaat het om een periode van 6 maanden.

² Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen onder "Overige lasten".

In het verslagjaar zijn aan de kring door toezichthouders geen dwangsommen of bestuurlijke boetes aangezegd of opgelegd.

Aantal personeelsleden

Bij de kring zijn geen werknemers in dienst. Voor werkzaamheden die ten behoeve van de kring worden uitgevoerd door het bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is een vergoeding overeengekomen die afhankelijk is van de omvang van het beheerde pensioenvermogen.

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

Specificatie bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

2024	Honoraria Vacatiegelden		Totaal	2023
Belanghebbendenorgaan	0	12	12	2
Totaal	0	12	12	2

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

4.16 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in paragraaf [4.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen](#) op pagina [495](#).

4.17 Herverzekeringen

Specificatie resultaat herverzekering

Omschrijving	2024	2023
Premie herverzekering	-82	-141
Uitkeringen uit herverzekering	163	0
Mutatie vordering herverzekeraar	-718	1.483
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening	-1.529	-482
Totaal	-2.166	860

4.18 Overdracht van rechten

Specificatie resultaat overdracht van rechten

Omschrijving	2024	2023
Inkomende collectieve waardeoverdrachten	0	206.030
Inkomende individuele waardeoverdrachten	13	57
Uitgaande individuele waardeoverdrachten	-23	-24
Totaal	-10	206.063

4.19 Actuariële analyse

Actuariële analyse van het resultaat

Omschrijving	2024	1 juli 2023 tot en met 31 december 2023
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	18.812	11.938
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-5.153	-2.352
Wijziging marktrente	-2.706	-5.483
Subtotaal interestresultaat	10.953	4.103
Premieresultaat		
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	4.043	2.632
Betaalde premie herverzekering	-155	-141
Benodigde premie	-2.987	-1.417
Subtotaal premieresultaat	901	1.074
Waardeoverdrachten		
Collectieve waardeoverdrachten	0	65.116
Individuele waardeoverdrachten	-34	-21
Subtotaal waardeoverdrachten	-34	65.095
Kosten		
In premie begrepen bedrag kosten	335	202
Toevoeging aan technische voorzieningen ivm kostenvoorziening	0	0
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	122	55
Kosten verslagjaar (excl kosten vermogensbeheer)	-457	-257
Subtotaal kosten	0	0
Uitkeringen¹		
Mutatie technische voorzieningen uhw uitkeringen	6.597	2.039
Uitkeringen ontvangen van herverzekeraar	-2.084	1.001
Feitelijke uitkeringen	-4.487	-2.023
Subtotaal uitkeringen	26	1.017
Resultaat op kanssystemen	-332	61
Toeslag	-1.517	-4.304
Incidentele wijzigingen		
Wijziging actuariële grondslagen	1.163	0
Mutaties en correcties	-485	-751
Subtotaal incidentele wijzigingen	678	-751
Totaal saldo van baten en lasten	10.675	66.295

¹ In dit resultaat zit ook een vrijval van het weerstandsvermogen.

Specificatie resultaat op kanssystemen

Omschrijving	2024	1 juli 2023 tot en met 31 december 2023
Sterfte	1.087	521
Arbeidsongeschiktheid	747	-460
Herverzekering	-2.166	0
Andere oorzaken	0	0
Totaal	-332	61

4.20 Overige baten en lasten**Specificatie overige baten en lasten**

Omschrijving	2024	2023
Afdracht weerstandsvermogen	34	424
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	527	138
Kosten implementatie pensioenkring	0	20
Mutatie ongeclaimde uitkeringen	20	11
Totaal	581	593

De afdracht weerstandsvermogen is gerelateerd aan beleggingsrendement, pensioenuitvoeringskosten, premies en uitkeringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het bestuur heeft besloten om binnen Pensioenkring Cargill Bioindustrial aan gewezen deelnemers en gepensioneerden per 1 januari 2025 en aan actieven per 1 juli 2025 een toeslag toe te kennen van 4,0%, gelijk aan het in de cao overeengekomen percentage van de loonontwikkeling van de aangesloten bedrijven. Dit was de maximaal toe te kennen toeslag, zodat er geen sprake is van een gemiste toeslag. De besluitvorming over deze toeslag heeft pas in 2025 plaatsgevonden. Daarom hebben we deze niet verwerkt in de cijfers per ultimo 2024. De impact van de toeslagverlening op de actuele dekkingsgraad bedraagt -/- 5,7%.

5 Financiële verantwoording Pensioenkring OWASE

Alle bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024	2023
Activa			
Vastgoedbeleggingen		94.632	82.887
Aandelen		398.959	367.841
Vastrentende waarden		528.312	495.478
Derivaten	<u>5.2</u>	18.330	14.514
Subtotaal beleggingen voor risico fonds	<u>5.1</u>	1.040.233	960.720
Vorderingen en overlopende activa	<u>5.4</u>	12.410	33.384
Overige activa	<u>5.5</u>	4.020	5.674
0		1.056.663	999.778
Passiva			
Reserves	<u>5.6</u>	226.153	189.111
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>5.7</u>	790.238	756.767
Derivaten	<u>5.2</u>	34.699	41.701
Overige schulden en overlopende passiva	<u>5.8</u>	5.573	12.199
Totaal passiva		1.056.663	999.778
Actuele dekkingsgraad (in %)	<u>5.6</u>	128,0%	125,0%

Staat van baten en lasten

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Baten			
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	<u>5.12</u>	18.504	18.292
Ontvangen waardeoverdrachten	<u>5.18</u>	1.834	2.454
Beleggingsresultaten risico fonds	<u>5.13</u>	82.788	96.055
Overige baten	<u>5.20</u>	12	5
Totaal baten		103.138	116.806
Lasten			
Pensioenuitkeringen	<u>5.14</u>	30.336	29.237
Pensioenuitvoeringskosten	<u>5.15</u>	1.185	1.160
Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>5.16</u>	33.471	37.023
Saldo herverzekering	<u>5.17</u>	32	-56
Uitgaande waardeoverdrachten	<u>5.18</u>	832	753
Overige lasten	<u>5.20</u>	1.313	610
Totaal lasten		67.169	68.727
Saldo van baten en lasten	<u>5.19</u>	35.969	48.079
Bestemming saldo van baten en lasten			
Bestemmingsreserve	<u>5.6</u>	3.954	0
Overige reserves	<u>5.6</u>	32.015	48.079
Totaal		35.969	48.079

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Omschrijving	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	18.307	18.057
Ontvangen waardeoverdrachten	2.055	2.363
Betaalde pensioenuitkeringen	-30.379	-29.226
Betaalde waardeoverdrachten	-787	-768
Betaalde uitvoeringskosten en overige lasten	-2.595	-1.484
Saldo overige kasstromen uit hoofde van pensioenactiviteiten	-235	866
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-13.634	-10.192
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	472.705	651.837
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	2.980	6.371
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen	-462.059	-645.277
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-1.744	-870
Saldo overige kasstromen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	98	-303
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	11.980	11.758
Mutatie liquide middelen	-1.654	1.566
Stand per 1 januari	5.674	4.108
Stand per 31 december	4.020	5.674

Algemene toelichtingen

Op 1 januari 2020 heeft de transitie van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Owase naar Pensioenkring OWASE bij Het Nederlandse Pensioenfonds plaatsgevonden. Hierbij is het vermogen van Stichting Pensioenfonds Owase omgezet naar de portefeuille van Pensioenkring OWASE.

Algemene grondslagen

Overeenstemmingsverklaring

Onze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. We presenteren de jaarrekening in euro's, de functionele valuta van het pensioenfonds. De jaarrekening heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting zijn gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen. Bovendien moet de intentie bestaan om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten nemen we eveneens gesaldeerd op.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat wij ons oordelen vormen en schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben schattingswijzigingen plaatsgevonden bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze wijziging beschrijven we nader in de paragraaf Technische voorzieningen in het hoofdstuk Specifieke grondslagen op pagina 519.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

We maken geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

We hebben in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico pensioenfondsen bestaan uit de financiële instrumenten van het pensioenfonds.

We nemen een financieel instrument in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat we transacties verwerken op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname waarderen we vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen zoals hieronder is weergegeven.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Dividenden verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Couponrente verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Baten en lasten die uit beleggingen voortvloeien, worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt.

Als uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen, dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. Baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op actuele waarde. Na eerste verwerking, waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of is onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid doordat we hiervoor een voorziening in aftrek brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Onze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder overige activa nemen we onder meer de liquide middelen op voor zover dit banktegoeden betreft die onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Algemeen

De reserves zijn gelijk aan het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn verwerkt.

Bestemmingsreserve

Vanaf boekjaar 2024 wordt het premie-egalisatiepot (PED) gepresenteerd als bestemmingsreserve. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast. In het jaarverslag 2023 was deze post als kortlopende schuld opgenomen. Deze reserve maakt geen deel uit van het pensioenvermogen.

Conform het pensioenreglement kan het positieve verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendeckende premie in een bepaald jaar ten gunste komen van het PED. De middelen in het PED dienen in eerste aanleg ter voorkoming van toekomstig door te voeren verlagingen van de pensioenopbouw. Dit gebeurt door middelen uit het PED te onttrekken in geval de feitelijke premie in een bepaald jaar lager is dan de gedempte kostendeckende premie. Het PED kan echter niet negatief worden. Over de bedragen in het PED wordt geen rendement toegekend.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen wordt bepaald als de som van de reserves en de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

We bepalen de contante waarde met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn wij uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks besluit het bestuur of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle

per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening houden wij rekening met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten gaan wij uit van prudente grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024:

- Sterftekansen: AG-prognosetafel 2024, startjaar 2025 met kring specifieke ervaringssterfte (model Sprenkels Inkomen 2024). De deelnemers van de kring zijn voor 62,5% ingedeeld in de sector Industrie en voor 37,5% in de sector Commerciële dienstverlening. Door het toepassen van deze verdeling wordt expliciet onderscheid gemaakt tussen fabriekspersoneel en kantoorpersoneel;
- Onbepaald partnersysteem op basis van de partnerfrequenties uit GBM/V 1985-1990, waarbij de gehuwdheid op 100% is gesteld op de pensioenrichtdatum van 67 jaar;
- Voor partnerpensioen wordt aangenomen dat de mannelijke deelnemer drie jaar ouder is dan zijn partner. De vrouwelijke deelnemer wordt geacht een jaar jonger te zijn dan haar partner. Partners zijn van het andere geslacht verondersteld. Daarnaast worden de tarieven voor latent partnerpensioen verhoogd met 5,4%;
- De IBNR voor het risico van premievrijstelling van zieke deelnemers die in de WIA terecht kunnen komen, wordt berekend als de som van de eenjarige risicopremies voor premievrijstelling voor het boekjaar en het voorgaand boekjaar (2023: idem).
- De opslag voor wezenpensioen bedraagt 0% van het latente partnerpensioen van niet-gepensioneerden in de technische voorziening en in de premie voor de opbouw van het partnerpensioen;
- De kostenopslag in verband met toekomstige administratie- en excassokosten bedraagt 2,75% van de voorziening voor pensioenverplichtingen;
- Bij de bepaling van de pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt uitgegaan van een revalidatiekans van 10% (2023: idem). Conform het reglement stijgt de pensioengrondslag van arbeidsongeschikten jaarlijks met de procentuele stijging van de bij de OWASE CAO(-overleg) afgesproken loonindex. Daarom wordt in deze voorziening ook rekening gehouden met toekomstige pensioengrondslagstijgingen met het ingroeipad gebaseerd op de meest recente door het Cpb gepubliceerde cijfers. In 2023 werd daar nog geen rekening mee gehouden.

Niet opgevraagd pensioen

Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert ("niet opgevraagd pensioen") houden wij de reservering vijf jaar volledig in stand (2023: idem).

Schattingswijziging AG-prognosetafels

In 2024 heeft het bestuur nieuwe actuariële grondslagen vastgesteld. Hierbij is besloten om de meest recente prognose van de toekomstige sterfteontwikkeling toe te passen zoals opgenomen in de AG-prognosetafels die in september 2024 zijn geactualiseerd en gepubliceerd. In 2023 werden de AG-prognosetafels 2022 toegepast. Het verwerken van de geactualiseerde prognosetafels heeft geleid tot een daling van de technische voorziening met € 1.392 duizend. De impact op de dekkingsgraad bedraagt circa 0,25 procentpunt.

De geactualiseerde prognosetafels zijn aanleiding om de ervaringssterfte te actualiseren. De nieuwe grondslag is Sprenkels Inkomen 2024. De oude grondslag was het WTW-Inkomensmodel 2018. De actualisering heeft geleid tot een daling van de technische voorziening met € 12.524 duizend. De impact op de dekkingsgraad bedraagt 2,0 procentpunt.

De opslag partnerpensioen in verband met leeftijdsverschil is gestegen van 3,6% naar 5,4%. Dit heeft geleid tot een stijging van de technische voorziening met € 2.795 duizend. De negatieve impact op de dekkingsgraad bedraagt circa 0,5 procentpunt.

Schattingswijzigingen	Resultaat
Gewijzigde actuariële grondslag	
Overgang naar Prognosetafel AG2024	1.392
Wijziging ervaringssterfte	12.524
Opslag partnerpensioen i.v.m. leeftijdsverschil	-2.795
Resultaat boekjaar op gewijzigde actuariële grondslagen	11.121

Het effect van deze wijzigingen op de dekkingsgraad was circa +1,75%-punt.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden in het resultaat verantwoord.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen, onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening maken we geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten verantwoorden we als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend verantwoorden we op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn de opbrengsten verrekend die gerelateerd zijn aan transactiekosten, provisies, valutaverschillen et cetera.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop ze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor rekening pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw voor arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de ziekte is ontstaan.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente

De wijziging van de marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur, wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten en actualiseren overlevingskansen

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop het betrekking heeft.

Overige wijzigingen

De overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premies herverzekering

De premies voor herverzekering worden toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Overige lasten

Overige lasten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. We maken onderscheid tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

5.1 Beleggingen voor risico fonds

Verdeling beleggingen naar actief- en passiefzijde balans

Omschrijving	2024	2023
Activa	1.040.233	960.720
Passiva	34.699	41.701
Totaal beleggingen voor risico fonds	1.005.534	919.019

Onder de passiefzijde van de balans zijn de negatieve derivaatposities opgenomen.

Verloopstaat beleggingen per categorie

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Derivaten	Totaal	2023
Stand per 1 januari	82.887	367.841	495.478	-27.187	919.019	816.338
Aankopen / verstrekkingen	48.350	37.992	375.717	0	462.059	645.276
Verkopen / aflossingen	-42.450	-71.740	-355.509	12.552	-457.147	-633.710
Herwaardering	5.845	64.866	11.390	-1.774	80.327	93.554
Mutatie opgelopen rente	0	0	1.236	40	1.276	-2.439
Stand per 31 december	94.632	398.959	528.312	-16.369	1.005.534	919.019

Voor de meerderheid van de beleggingen zijn objectief vast te stellen frequente marktnoteringen beschikbaar. Voor bepaalde beleggingen geldt dat niet. Waardering daarvan vindt plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde van de derivaten.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Samenvatting beleggingsportefeuille op basis van bovenstaande indeling

2024	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal	2023
Vastgoed	22.082	0	0	72.550	94.632	82.887
Aandelen	398.959	0	0	0	398.959	367.841
Vastrentend	429.468	0	0	98.844	528.312	495.478
Derivaten	0	0	-16.369	0	-16.369	-27.187
Subtotaal	850.509	0	-16.369	171.394	1.005.534	919.019
Overig	2.855	0	0	0	2.855	4.804
Totaal	853.364	0	-16.369	171.394	1.008.389	923.823

Het Nederlandse Pensioenfonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

De categorie vastgoed heeft betrekking op vastgoedbeleggingsfondsen en aandelen op aandelenbeleggingsfondsen. De categorie vastrentend heeft voor 36% (2023: 38%) betrekking op directe obligaties en voor 64% (2023: 62%) op vastrentende beleggingsfondsen. Vastrentend wordt gewaardeerd inclusief € 3.034 duizend negatief (2023: € 875 duizend) vanwege sinds de meest recente coupondatum opgebouwde rente.

De categorie overig (niveau 1) heeft betrekking op liquide middelen. Dit betreft aan beleggingsportefeuilles toegewezen en voor belegging beschikbare liquide middelen.

5.2 Derivaten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid maken wij gebruik van financiële derivaten voor zover dat passend is. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen door ons vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. Wij gebruiken derivaten hoofdzakelijk om marktrisico's af te dekken. Een van de belangrijkste risico's voortvloeiend uit het gebruik van derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Het kredietrisico wordt beperkt doordat wij alleen transacties aan gaan met kredietwaardige partijen. Ook worden contracten zo veel mogelijk afgesloten op basis van standaardvoorwaarden (bijvoorbeeld conform de ISDA), zodat onze posities adequaat worden afgedekt door verkregen onderpanden en zekerheden.

We hebben verschillende maatregelen getroffen om de posities in verstrekte en ontvangen zekerheden te beheersen en te monitoren. Zo stellen we limieten aan tegenpartijen op totaalniveau en worden extra zekerheden bij repotransacties gevraagd. Bij een wijziging van de marktrente verandert de waarde van de afgesloten derivaten. Hierdoor kan het recht of de verplichting ontstaan om aanvullend onderpand te ontvangen of te moeten storten.

Samenvatting derivatenposities

2024	Activa	Passiva	Saldo	2023
Rente derivaten	18.255	31.507	-13.252	-30.519
Valuta derivaten	75	3.192	-3.117	3.332
Stand per 31 december	18.330	34.699	-16.369	-27.187

Ontvangen en verstrekte zekerheden en garanties

In verband met de waardeontwikkeling van derivaten zijn de volgende zekerheden ontvangen en verstrekt in de vorm van stukken en geld.

Ontvangen zekerheden:	2024	2023
In stukken	0	0
In geld	10.700	9.056
Totaal	10.700	9.056

Verstrekte zekerheden:	2024	2023
In stukken	17.000	35.322
In geld	45.200	31.625
Totaal	62.200	66.947

De ontvangen zekerheden in geld zijn verantwoord op de balans onder de liquide middelen. Ze staan niet ter vrije beschikking van de kring.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van de kring worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld

of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor de kring vermogensneutraal te verwerken. Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. "collateral held"), dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. Baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten. Mutaties in ontvangen en verstrekte zekerheden in geld zijn in het Kasstroomoverzicht verantwoord onder de post Verkopen en aflossingen van beleggingen.

5.3 Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

5.4 Vorderingen en overlopende activa

Specificatie vorderingen en overlopende activa

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsdebiteuren	11.758	32.918
Herverzekerde verplichtingen	405	437
Overige overlopende activa	247	29
Stand per 31 december	12.410	33.384

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie beleggingsdebiteuren

Beleggingsdebiteuren	2024	2023
Te vorderen dividendbelasting	278	125
Collateral	10.700	31.625
Nog te ontvangen rebates	0	307
Nog af te wikkelen transacties	780	861
Stand per 31 december	11.758	32.918

Specificatie overige overlopende activa

Overige overlopende activa	2024	2023
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	242	0
Andere overlopende activa	5	29
Stand per 31 december	247	29

5.5 Overige activa

Specificatie overige activa

Overige activa	2024	2023
Liquide middelen	4.020	5.674
Stand per 31 december	4.020	5.674

De liquide middelen staan vrij ter beschikking. Collateral staat niet ter vrije beschikking.

5.6 Reserves

Specificatie reserves Pensioenkring OWASE

Omschrijving	Kapitaal	Bestemmingsreserve	Reserves	2024	2023
Stand per 1 januari	0	0	189.111	189.111	141.032
Overheveling Premie-egalisedepot per 1 januari		1.073	0	1.073	0
Uit bestemming saldo van baten en lasten	0	3.954	32.015	35.969	48.079
Stand per 31 december	0	5.027	221.126	226.153	189.111

Bestemmingsreserve (premie-egalisedepot)

Vanaf boekjaar 2024 wordt het premie-egalisedepot (PED) gepresenteerd als bestemmingsreserve. De wijziging is verwerkt in de beginbalans per 1 januari 2024. In het jaarverslag 2023 was deze post als kortlopende schuld opgenomen. Deze reserve maakt geen deel uit van het pensioenvermogen.

Conform het pensioenreglement kan het positieve verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie in een bepaald jaar ten gunste komen van het PED. De middelen in het PED dienen in eerste aanleg ter voorkoming van toekomstig door te voeren verlagingen van de pensioenopbouw. Dit gebeurt door middelen uit het PED te onttrekken in geval de feitelijke premie in een bepaald jaar lager is dan de gedempte kostendekkende premie. Het PED kan niet negatief worden. Over de bedragen in het PED wordt geen rendement toegekend.

In 2024 was de feitelijke premie hoger dan de gedempte kostendekkende premie. Het verschil bedroeg € 3.954 duizend. Er is derhalve een bedrag ter grootte van dit verschil toegevoegd aan het PED.

5.6.1 Solvabiliteit

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Wij achten het gebruik van dit standaardmodel passend bij de risico's van de kring.

Dekkingsgraad

Omschrijving	2024	2023
Actuele dekkingsgraad (in %)	128,0%	125,0%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	129,9%	124,9%
Reële dekkingsgraad (in %)	98,6%	93,8%

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (pensioenvermogen/technische voorzieningen)*100%. Het pensioenvermogen bedraagt € 1.011.364 duizend (2023: € 945.878 duizend).

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel ten minste gelijk aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van reservetekort. Voor Pensioenkring OWASE geldt dat op 31 december de beleidsdekkingsgraad 129,9% bedraagt (2023: 124,9%) en de vereiste dekkingsgraad 118,3% bedraagt (2023: 119,8%). De minimaal vereiste dekkingsgraad bedraagt per 31 december 104,1% (2023: 104,1%). Zowel een dekkingstekort als een reservetekort zijn daarmee niet van toepassing op de kring.

De actuele dekkingsgraad houdt geen rekening met de verwachte inflatie, maar de reële dekkingsgraad wel. Die meet of we voldoende vermogen hebben om niet alleen aan de nominale toekomstige verplichtingen te kunnen

voldoen, maar ook om de toekomstige pensioenuitkeringen jaarlijks te kunnen indexeren (verhogen) met de kosten van levensonderhoud.

Ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2024

Omschrijving	Werkelijk
Stand 1 januari	125,0%
Premiebijdragen (regulier)	-0,6%
Uitkeringen	1,0%
Toeslagverlening	-3,4%
Aanpassing RTS	-1,9%
Beleggingsresultaten	6,5%
Overige oorzaken en kruiseffecten	1,4%
Stand 31 december	128,0%

Op basis van het standaardmodel bedraagt het (minimaal) vereist eigen vermogen op 31 december:

(Minimaal) vereist eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
Aanwezig eigen vermogen	226.153	189.111
Minimaal vereist eigen vermogen	32.472	31.173
Vereist eigen vermogen	144.862	149.522

5.6.2 Herstelplan

Eind 2024 is geen sprake van een reservetekort, er hoeft dan ook geen herstelplan te worden opgesteld.

5.7 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

5.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen

Mutatieoverzicht voor de voorziening pensioenverplichtingen

Omschrijving	2024	2023
Stand 1 januari	756.767	719.744
Pensioenopbouw	13.317	12.621
Toeslagverlening	20.844	1.575
Korting van aanspraken en rechten	0	0
Rentetoevoeging	25.841	23.340
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-30.356	-29.235
Wijziging marktrente	11.993	25.995
Wijziging actuariële uitgangspunten en actualisering overlevingskansen	-11.121	0
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	1.450	1.048
Overige wijzigingen	1.334	2.016
Stand 31 december	790.069	757.104
Mutatie IBNR	169	-337
Totaal	790.238	756.767

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van toeslagverlening.

Verdeling voorziening pensioenverplichtingen naar deelnemercategorieën

Omschrijving	2024	2023
Actieve deelnemers	232.871	225.255
Gewezen deelnemers	160.576	150.692
Pensioengerechtigden	394.743	378.941
Voorziening langdurig zieken	2.048	1.879
Stand 31 december	790.238	756.767

5.7.2 Korte beschrijving van de pensioenregeling(en)

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 67 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van maximaal 1,7% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Daarnaast bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks besluit het bestuur over de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd.

We hebben de belangrijkste kenmerken van de regeling opgenomen in de paragraaf Kenmerken regeling op pagina 187.

Nadere toelichting op mutaties

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

5.7.3 Toeslagverlening

Er is geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst wordt geïndexeerd. Wij hebben geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen. Onder het FTK worden strikte eisen gesteld aan de toeslagverlening door pensioenfondsen. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar het bestuursverslag (paragraaf Financiële positie en ontwikkeling dekkingsgraad op pagina 191).

Toeslagbeleid

Voor alle deelnemers is de jaarlijkse toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van het Consumentenprijsindexcijfer (CPI), reeks alle bestedingen, berekend over de maand september van het laatst verstreken kalenderjaar ten opzichte van de maand september van het daaraan voorafgaande jaar. Er wordt in het toeslagbeleid geen onderscheid gemaakt tussen actieve deelnemers enerzijds en premievrijgestelde en gepensioneerde deelnemers anderzijds. Voorafgaand aan 2021 was dat onderscheid er wel. Toen was de toeslag van actieve deelnemers gebaseerd op de loonindex en die voor premievrijgestelde en gepensioneerde deelnemers op de CPI alle huishoudens, afgeleid.

Toeslagverlening over 2024, toe te kennen per 1 januari 2025

In 2024 heeft de kring een toeslagbesluit kunnen nemen, mede dankzij de versoepelde indexatieregels. Uitgebreide communicatie over het toeslagbesluit heeft plaatsgevonden in de vorm van brieven en op de kringpagina's, met extra toelichtingen over de gevolgen van de toeslagverlening voor de verschillende leeftijdsgroepen. De toeslag bedraagt 2,73% en komt overeen met de volledige toeslag over 2024. Daarmee is de cumulatieve achterstand ongewijzigd gebleven.

Vanwege het tot 2021 bestaande onderscheid in indexatie is de cumulatieve achterstand voor actieve deelnemers anders dan die voor premievrijgestelde en gepensioneerde deelnemers. Dat is in onderstaande tabellen voor deze groepen weergegeven.

Overzicht van toegekende toeslagverlening aan actieven en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2014	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2015	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2016	0,00%	1,50%	1,50%	1,50%
2017	0,00%	1,75%	1,75%	3,28%
2018	0,90%	2,00%	1,10%	4,41%
2019	1,53%	2,40%	0,87%	5,32%
2020	0,26%	2,90%	2,64%	8,10%
2021	0,00%	2,00%	2,00%	10,26%
2022	1,65%	2,70%	1,05%	11,41%
2023	14,53%	14,53%	0,00%	11,41%
2024	0,21%	0,21%	0,00%	11,41%
2025	2,73%	3,50%	0,77%	12,27%

¹ De toeslagverlening in enig jaar vindt plaats op 1 januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar. Bij de bepaling van de cumulatieve achterstand 2024 komt de niet toegekende toeslag van 2014 te vervallen.

Overzicht van toegekende toeslagverlening aan niet-actieven en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2014	0,44%	0,44%	0,00%	0,00%
2015	0,34%	0,61%	0,27%	0,27%
2016	0,00%	0,39%	0,39%	0,66%
2017	0,00%	-0,01%	-0,01%	0,65%
2018	0,66%	1,47%	0,81%	1,47%
2019	0,93%	1,47%	0,54%	2,02%
2020	0,15%	1,64%	1,49%	3,53%
2021	0,00%	1,11%	1,11%	4,68%
2022	1,65%	2,70%	1,05%	5,78%
2023	14,53%	14,53%	0,00%	5,78%
2024	0,21%	0,21%	0,00%	5,78%
2025	2,73%	3,50%	0,77%	6,59%

¹ De toeslagverlening in enig jaar vindt plaats op 1 januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar. Bij de bepaling van de cumulatieve achterstand 2024 komt de niet toegekende toeslag van 2014 te vervallen.

5.7.4 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitvoeringskosten in de verslagperiode.

5.7.5 Wijziging markttrente

Jaarlijks berekenen we per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur inclusief UFR. De effecten worden verantwoord onder het kopje Wijziging markttrente.

5.7.6 Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij maken we gebruik van interne en externe actuariële deskundigheid. Het gaat daarbij onder meer om de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de kring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces waarbij wij gebruikmaken van schattingen en oordelen. Het effect van deze wijzigingen verantwoorden we in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

5.7.7 Actualiseren overlevingskansen

Voor het boekjaar 2024 maken we gebruik van de prognosetafel AG2024 en ervaringssterfte specifiek voor de kring gebaseerd op een verdeling met 62,5% van de deelnemers in de sector Industrie en 37,5% van de deelnemers sector Commerciële dienstverlening. Recente publicaties met nieuwe informatie over de overlevingskansen van de Nederlandse bevolking waren voor ons geen aanleiding voor verdere actualisering van de door ons gebruikte schattingen bij het berekenen van de technische voorzieningen.

5.7.8 Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De waarde van de pensioenverplichtingen is hoger geworden als gevolg van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten. We zijn wettelijk verplicht om op verzoek van een werknemer mee te werken aan waardeoverdracht als de werknemer gaat deelnemen aan een andere pensioenregeling. Zo'n overdracht betreft de waarde van de tot dan toe bij de oude pensioenuitvoerder opgebouwde pensioenaanspraken. De ontvangende pensioenuitvoerder is verplicht om de overgedragen gelden aan te wenden voor de toekenning van pensioenaanspraken die minimaal gelijkwaardig zijn aan de oorspronkelijk opgebouwde aanspraken.

5.7.9 Overige wijzigingen

De post Overige wijzigingen geeft de wijzigingen in de voorziening weer vanwege sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties. Bij sterfte is sprake van een toename door toevoeging aan de voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen en een afname door verval van de voorziening bij overlijden. Arbeidsongeschiktheid bestaat uit een toename door nieuwe arbeidsongeschikten en verhoging van arbeidsongeschiktheid, en een afname door revalidatie. De post mutaties bestaat uit onder andere flexibilisering bij pensionering en incidentele mutaties.

5.8 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024	2023
Schulden uit beleggingen	4.176	9.800
Belastingen en premies sociale verzekeringen	675	658
Premie egalisatiedepot	0	1.073
Waardeoverdrachten	211	18
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	0	115
Overige schulden en overlopende passiva	511	535
Stand per 31 december	5.573	12.199

Overige schulden hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie beleggingscrediteuren

Beleggingscrediteuren	2024	2023
Nog af te wikkelen transacties	498	744
Ontvangen onderpanden	3.678	9.056
Stand per 31 december	4.176	9.800

5.9 Risicobeheer

Bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan worden wij geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van de kring is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Onvoldoende solvabiliteit is daarmee het belangrijkste risico voor de kring. We beschikken over een aantal beleidsinstrumenten voor het beheersen van dit risico, namelijk:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze voor en toepassing van beleidsinstrumenten vinden plaats na analyses van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. In 2022 heeft het bestuur van Het Nederlandse Pensioenfonds een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van een Asset Liability Management-studie (ALM-studie). De uitkomsten

hiervan vormen mede de basis voor ons beleid en de toelichting hierna. Dit beleid is verwoord in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van Pensioenkring OWASE. Het wordt jaarlijks geëvalueerd met behulp van een haalbaarheidstoets en in het kader van het beleggingsplan.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de beleggingsrichtlijnen die we jaarlijks vaststellen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten gaan uit van verantwoord passief vermogensbeheer.

Om het risico op onvoldoende solvabiliteit te beheersen zijn wij verplicht om buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers wordt vastgesteld met de in het Besluit FTK voorgeschreven solvabiliteitstoets (de zogenaamde "S-toets"). Deze toets is een kwantificering van onze visie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt:

Specificatie vereist eigen vermogen versus aanwezig eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
S1 Renterisico	0	22.150
S2 Risico zakelijke waarden	124.688	119.344
S3 Valutarisico	28.720	32.063
S4 Grondstoffenrisico	0	0
S5 Kredietrisico	27.357	24.622
S6 Verzekeringstechnisch risico	20.636	20.410
S7 Liquiditeitsrisico	0	0
S8 Concentratierisico	0	0
S9 Operationeel risico	0	0
S10 Actief beheer risico	5.272	9.104
Diversificatie-effect	-61.811	-78.171
Vereist eigen vermogen (b)	144.862	149.522
Aanwezig eigen vermogen (a)	226.153	189.111
Overschot / Tekort (a - b)	81.291	39.589

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode, waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

5.9.1 Marktrisico (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Onze strategie met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door onze beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door de fiduciair manager in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

In onderstaande toelichtingen is, tenzij anders aangegeven, uitgegaan van de clean-valuewaardering van de beleggingen. De gegevens zijn opgesteld op lookthroughbasis, tenzij anders aangegeven. Waar gebruikgemaakt is van lookthroughgegevens zijn de dirty-valuewaarderingen van de onderliggende beleggingen gebruikt en zijn de schulden en vorderingen uit de look-through verantwoord onder de liquide middelen.

In de tabel hieronder is een specificatie weergegeven van de effecten van het toepassen van look-through.

Specificatie effect toepassen look-through

2024	Balans waarde	Toepassen lookthrough	Vershil	2023 Toepassen lookthrough
Vastgoed	94.632	101.080	-6.448	87.821
Aandelen	398.959	388.442	10.517	358.090
Vastrentende waarden	528.312	523.628	4.684	493.570
Derivaten	-16.369	-16.432	63	-27.180
Overige beleggingen	2.855	11.671	-8.816	11.522
Totaal	1.008.389	1.008.389	0	923.823

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en die van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ontwikkelingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de modified duration. De modified duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het renterisico bij Pensioenkring OWASE is per ultimo 2024 voor 100% afgedekt (op basis van marktrente). De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheeklen bij aan de afdekking.

Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie, en betaalt daarvoor een variabele korte rente. Bij het afsluiten van een swap wordt de "duratiemismatch" verkleind, maar ontstaan nieuwe risico's, zoals tegenpartij-, liquiditeits- en juridische risico's.

Samenvatting modified duration en effect renteaafdekking

2024	Marktwaaarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	531.672	9,5
Rentederivaten	-13.252	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	518.420	24,8
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	790.238	15,6

Samenvatting modified duration en effect renteaafdekking

2023	Marktwaaarde ¹	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	517.381	7,2
Rentederivaten	-30.519	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	486.862	17,5
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	756.767	15,6

¹ Vergelijkende cijfers zijn aangepast zodat deze overeenstemmen met de presentatie voor het verslagjaar

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 9,5 jaar (2023: 7,2 jaar) bedraagt, zonder het effect van rentederivaten. De kring is rentederivaten aangegaan, waarmee de duratie is verlengd. De totale duratie van de vastrentende waarden komt hiermee op 24,8 jaar (2023: 17,5 jaar). De duratie van de nominale pensioenverplichtingen bedraagt 15,6 jaar (2023: 15,6 jaar), waardoor de kring gevoelig is voor veranderingen in de hoogte van de rente. Overigens kan de duratie van de vastrentende waarden niet een-op-een worden vergeleken met de duratie van de verplichtingen, omdat ook rekening gehouden moet worden met de omvang van de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

In de solvabiliteitstoets ter vaststelling van de buffer voor het renterisico wordt de rentecurve waartegen de verplichtingen worden verdisconteerd met een looptijdafhankelijk percentage omhoog en omlaag geschokt. Deze schokken zijn een vast percentage van het renteniveau. Het renterisico volgens de solvabiliteitstoets zal daardoor kleiner zijn bij een lage rente dan bij een hoge rente. In de afgelopen jaren was sprake van een relatief lage rente. De gevoeligheidsanalyse van rente is in de paragraaf Financiële risico's op pagina 209 in het bestuursverslag opgenomen.

Inflatierisico

De toeslag is voorwaardelijk, zodat er voor de kring geen inflatierisico is ten opzichte van de pensioentoezeggingen.

5.9.2 Zakelijkewaardenrisico (S2)

Het zakelijkewaardenrisico is het prijs(koers)risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie zoals vastgelegd in de strategische beleggingsmix van Pensioenkring OWASE.

Naast de strategische mix hebben wij in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen opgenomen over het maximumpercentage dat namens de kring in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

Sectorverdeling vastgoedbeleggingen

2024	EUR	In verhouding	2023
Kantoren	1.886	2%	1%
Participaties in vastgoedmaatschappijen	28.530	28%	42%
Winkels	943	1%	1%
Woningen	52.454	52%	42%
Overige	17.267	17%	14%
Totaal	101.080	100%	100%

Beurstypering aandelenbeleggingen

2024	Aandelen	In verhouding	2023
Opkomende markten	37.990	10%	16%
Ontwikkelde markten	350.452	90%	84%
Totaal	388.442	100%	100%

Sectorverdeling aandelenbeleggingen

2024	EUR	In verhouding	2023
Basismaterialen	13.807	4%	5%
Communicatie diensten	36.189	9%	8%
Cyclische consumptiegoederen	51.934	13%	11%
Defensieve consumptiegoederen	19.404	5%	5%
Energie	1.840	1%	1%
Financiële dienstverlening	71.285	18%	17%
Gezondheidszorg	61.043	16%	19%
Industrie	48.696	13%	14%
Nutsbedrijven	7.885	2%	2%
Technologie	75.435	19%	18%
Overig	924	0%	0%
Totaal	388.442	100%	100%

In de solvabiliteitstoets voor vaststelling van de buffers voor het zakelijkewaardenrisico (en grondstoffenrisico) is rekening gehouden met bovenstaande samenstelling. Wij beleggen in deze producten met als doel het verwachte pensioenresultaat te verbeteren.

Specificatie soorten vastrentende waarden

2024	EUR	In verhouding	2023
Bedrijfsobligaties	198.112	38%	40%
Hypotheken	96.814	18%	19%
Leningen	573	0%	0%
Staatsobligaties	228.129	44%	41%
Totaal	523.628	100%	100%

Specificatie soorten derivaten

2024	Nominale waarde	Activa	Passiva	Saldo	2023 Saldo
Aandelen derivaten	1	0	0	0	2
Rente derivaten	637.533	18.255	31.507	-13.252	-30.519
Valuta derivaten	225.920	191	3.371	-3.180	3.337
Totaal	863.454	18.446	34.878	-16.432	-27.180

Geografische verdeling alle beleggingen (exclusief derivaten)

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentend	Overig	Totaal	2023
Azië ex Japan	240	32.807	7.461	87	40.595	58.489
Europa EU	71.820	82.253	408.817	7.290	570.180	506.046
Europa niet-EU	4.880	48.339	25.349	840	79.408	82.853
Midden- en Zuid-Amerika	9	3.074	9.943	20	13.046	15.191
Noord-Amerika	17.666	191.468	56.648	3.107	268.889	234.438
Pacific	5.911	25.622	12.218	307	44.058	44.354
Overig	554	4.879	3.192	20	8.645	9.632
Totaal	101.080	388.442	523.628	11.671	1.024.821	951.003

De kolom met overige beleggingen heeft betrekking op saldi van bankrekeningen die gebruikt worden voor de beleggingen. Deze zijn op de balans verantwoord onder de post Vorderingen en overige activa.

5.9.3 Valutarisico (S3)

Onder het valutarisico verstaan wij het risico dat ontstaat op activa in een buitenlandse valuta door wijzigingen in de wisselkoers.

Van de totale beleggingsportefeuille is ultimo 2024 ongeveer 59% (2023: 57%) belegd in beleggingen met een notering in euro's. De belangrijkste valuta van de niet in euro genoteerde beleggingen zijn de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

In 2024 dekten we 75% af van het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

De valutapositie per 31 december voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

Posities naar valuta (voor en na afdekking)

2024	Exposure voor afdekking	Valuta derivaten	Exposure na afdekking	2023
AUD	6.146	-5	6.141	7.635
CAD	7.594	112	7.706	5.691
CHF	17.524	41	17.565	17.648
DKK	13.944	5	13.949	15.884
EUR	604.048	208.149	812.197	713.226
GBP	33.644	-23.224	10.420	10.962
HKD	10.779	6	10.785	17.605
ILS	406	0	406	280
JPY	21.702	-87	21.615	17.732
NOK	1.376	0	1.376	1.312
NZD	143	0	143	294
SEK	7.418	27	7.445	7.138
SGD	2.195	5	2.200	2.105
USD	241.950	-188.092	53.858	47.208
Andere valuta	42.700	-116	42.584	59.103
Totaal	1.011.569	-3.179	1.008.390	923.823

De kolom Overig heeft onder meer betrekking op saldi van bankrekeningen die gebruikt worden voor de beleggingen. Deze zijn op de balans verantwoord onder Vorderingen en overige activa.

Wijzigingen in de valutakoersen zijn van invloed op de ontwikkeling van de dekkingsgraad voor zover valuta's niet zijn afgedekt. Een wijziging van de koers van de Amerikaanse dollar met 10% levert na afdekking een wijziging van de dekkingsgraad met circa 0,7% op (2023: 0,7%).

Een restrisico betreft de categorie overige valuta's. Dit zijn valuta's waarvan we besloten hebben het valutarisico niet af te dekken.

In de solvabiliteitstoets van de kring is in de buffers voor het valutarisico rekening gehouden met bovenstaande valutaposities en afdekkingen.

5.9.4 Grondstoffenrisico (S4)

Aangezien we niet beleggen in grondstoffen is dit risico niet van toepassing en wordt hiervoor geen buffer aangehouden.

5.9.5 Kredietrisico (S5)

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor de kring als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop de kring (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee over-the-counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van het kredietrisico is het settlementrisico (ook wel: tegenpartijrisico). Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee de kring transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor de kring financiële verliezen lijdt. We beheersen dit

risico door middel van het stellen van limieten aan tegenpartijen, het vragen van extra zekerheden, zoals onderpand bij derivatenposities en het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij fondsbeleggingen in hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico beleggen we enkel in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, werken we enkel met tegenpartijen waarmee ISDA- of CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat onze posities adequaat worden afgedekt door onderpand.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals eind 2024 gepubliceerd door S&P, Moody's en Fitch is als volgt:

Verdeling vastrentende waarden naar rating

2024	EUR	In verhouding	2023
AAA	150.856	29%	30%
AA	111.827	21%	18%
A	66.025	14%	16%
BBB	64.519	12%	14%
Lower than BBB	32.522	6%	6%
Geen rating	85.027	16%	14%
Niet gespecificeerd	12.852	2%	2%
Totaal	523.628	100%	100%

Inzake concentratie van risico's kunnen wij melden dat, afgezien van staatsobligaties van eurolanden en posities in beleggingsfondsen, ultimo 2024 sprake is van beleggingen groter dan 2% van het balanstotaal van het pensioenfonds. Als onderdeel van de toelichting op het concentratierisico hebben we in de paragraaf Concentratierisico (S8) op pagina 541 een tabel opgenomen met de details van deze posities.

Herverzekeringsovereenkomsten gaan wij alleen aan met onder toezicht staande Nederlandse verzekeraars.

In de solvabiliteitstoets van eind 2024 is rekening gehouden met het kredietrisico zoals blijkt uit bovenstaande gegevens.

5.9.6 Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de "toeslagruimte"). Op 31 december bedroeg de reële dekkingsgraad 98,6% (2023: 93,8%).

We hebben deze risico's overwogen en verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2024.

5.9.7 Liquiditeitsrisico (S7)

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor we op korte termijn niet aan onze verplichtingen kunnen voldoen. We beheersen het liquiditeitsrisico door in het beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Voor de korte termijn maken we gebruik van een liquiditeitsprognose waarin we rekening houden met de directe beleggingsopbrengsten, inkomsten (zoals premies) en uitgaven (zoals uitkeringen en kosten).

Voor het beheersen van het kortetermijnliquiditeitsrisico wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Het Nederlandse Pensioenfonds bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. In dit kader hebben we binnen de renteafdekking een beperking gesteld aan het maximale risico (exposure) van derivaten.

Voor de liquiditeitsbehoefte in het zwaarweerscenario wordt gerekend met een rentestijging van 2% en een 0,25% lagere euro. Bij een zwakkere euro ontwikkelen de valutatermijncontracten zich negatief en moet er onderpand (collateral) worden gestort. Indien bij zo'n schok minder dan 125% aan benodigde liquiditeit en onderpand beschikbaar is, wordt een waarschuwing afgegeven. Indien minder dan 75% van de benodigde liquiditeit en onderpand bij zo'n schok beschikbaar is, zal het beleggingsbeleid worden aangepast.

De stresstest laat zien dat er op dit moment geen liquiditeitsrisico's voor de kring zijn. In de solvabiliteitstoets houden we hier dan ook geen buffers voor aan.

5.9.8 Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat we grote (veelal financiële) gevolgen ondervinden van veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico). Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maken we gebruik van diversificatie en limieten voor beleggingen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten hebben we voor de kring vastgesteld op basis van de ALM-studie. De uitgangspunten zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders. We monitoren op kwartaalbasis de naleving daarvan.

Ultimo 2024 zijn in de beleggingsportefeuille de volgende posten met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

Uitgevende instellingen met waarde groter dan 2% van balanstotaal

2024	EUR	Omvang t.o.v. balanstotaal	2023
Uitgevende instelling			
Nederland	54.240	5,4%	3,0%
Duitsland	32.387	3,2%	2,6%

In het standaardmodel is het concentratierisico gelijk gesteld aan nul. Ook op grond van het gevoerde beleid oordelen we dat er geen sprake is van een verhoogd risico waarvoor een aanvullende opslag noodzakelijk is.

5.9.9 Operationeel risico (S9)

Het operationele risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's beheersen we door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Van Lanschot Kempen Investment Management B.V. houdt als fiduciair manager toezicht op het totale vermogensbeheer en de risicoposities van de kring. In dat kader selecteert en monitort deze fiduciair manager beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. Met deze partijen hebben we overeenkomsten en, waar van toepassing, service level agreements gesloten. De afhankelijkheid van deze partijen wordt door ons beheerst doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij afzonderlijke custodians.

De pensioenuitvoering is met ingang van 1 november 2023 uitbesteed aan pensioenuitvoerder DION Pensioen Services. Met DION Pensioen Services hebben we een uitvoeringsovereenkomst en een service level agreement gesloten.

Jaarlijks beoordelen we de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair manager, de bewaarder en de pensioenuitvoeringsorganisatie door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste rapportages over de interne beheersing (ISAE 3402-rapportages).

Aangezien hiermee sprake is van een adequate beheersing van de operationele risico's, houden we hiervoor geen buffers aan in de solvabiliteitstoets.

5.9.10 Actiefbeheerrisico (S10)

Het actiefbeheerrisico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de benchmark die voor de (deel) portefeuille is vastgelegd. We houden hiervoor een buffer aan (2023: idem).

5.10 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

5.10.1 Investeringsverplichtingen

Per 31 december 2024 bestonden er geen toezeggingen tot het doen van investeringen in beleggingen op of na 1 januari 2025 (2023: idem).

5.10.2 Weerstandsvermogen

Indien bij de kring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaatsheeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de overgedragen aanspraken en rechten. In de paragraaf Reserve en bestemmingsfonds op pagina hebben wij het weerstandsvermogen nader gespecificeerd.

5.11 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen onder meer de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn deelnemingen, de bestuurders en de directie van het bestuursbureau. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Voor de beloning van leden van het belanghebbendenorgaan verwijzen we naar de toelichting 5.15 Pensioenuitvoeringskosten op pagina 545. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Toelichting op de staat van baten en lasten

5.12 Ontvangen premies

Feitelijke, kostendekkende en gedempte kostendekkende premie

Omschrijving	2024	2023
Feitelijke premie (voor mutatie PED)	18.504	18.292
Kostendekkende premie	18.046	17.285
Gedempte kostendekkende premie	14.550	18.292

We hebben de aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie als bate in de staat van baten en lasten verantwoord.

Specificatie samenstelling van de premies 2024

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	13.317	7.122	
Risicopremie overlijden	1.455	1.117	
Opslag voorwaardelijke opbouw	0	4.331	
Opslag instandhouding VEV	2.925	1.631	
Kostenopslag pensioenbeheer	349	349	
Totaal premiebijdragen	18.046	14.550	18.504

Specificatie samenstelling van de premies 2023

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Gedempte kosten-dekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	12.621	9.713	
Risicopremie overlijden	343	175	
Premie TNBP	197	197	
Premie Arbeidsongeschiktheidspensioen en PVI	888	909	
Opslag voorwaardelijke opbouw	0	4.688	
Opslag instandhouding VEV	2.880	2.254	
Kostenopslag pensioenbeheer	356	356	
Totaal premiebijdragen	17.285	18.292	18.062
Premie-egalisatiedepot (PED)			230
Totaal premiebijdragen na verrekening PED			18.292

Ons beleid met betrekking tot de premiestelling is nader beschreven in de paragraaf Premiebeleid op pagina 189.

5.13 Beleggingsresultaten voor risico fonds

In onderstaande tabellen worden de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico fonds gespecificeerd, met een onderscheid naar directe en indirecte opbrengsten en de aan de beleggingen verbonden kosten.

Directe beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Dividend	0	2.883	1.997	0	0	4.880	3.869
Rente	0	0	3.850	-6.150	1.097	-1.203	-251
Overig	0	0	0	0	0	0	-65
Totaal	0	2.883	5.847	-6.150	1.097	3.677	3.553

Indirecte beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Gerealiseerd	1.221	1.943	2.208	-12.552	0	-7.180	6.047
Ongerealiseerd	4.624	62.923	9.182	10.778	0	87.507	87.507
Totaal	5.845	64.866	11.390	-1.774	0	80.327	93.554

Verdeling beleggingskosten

2024	EUR	In verhouding	2023
Administratiekosten	199	16%	19%
Bankkosten	68	6%	7%
Beheerkosten	881	72%	69%
Bewaarloon	68	6%	5%
Transactiekosten	0	0%	0%
Overig	0	0%	0%
Totaal	1.216	100%	100%

In de beheerskosten is een bedrag voor opbrengsten uitrebaties opgenomen van € 334 duizend (2023: € 307 duizend). Beleggingskosten zijn betrokken in het overzicht Kosten vermogensbeheer op pagina 205. Daarin zijn kosten waar mogelijk toegerekend aan de relevante beleggingscategorie.

5.14 Pensioenuitkeringen

Specificatie pensioenuitkeringen

Omschrijving	2024	2023
Ouderdomspensioen	24.152	23.002
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	5.204	5.149
Wezenpensioen	44	47
Arbeidsongeschiktheidspensioen	898	1.001
Afkopen	38	38
Totaal	30.336	29.237

5.15 Pensioenuitvoeringskosten

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	626	624
Informatiegesprekken	52	95
Certificerend actuaire	33	28
Adviserend actuaire	77	67
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	47	42
Belanghebbendenorgaan	85	64
Verkiezingen belanghebbendenorgaan	0	0
Toezichtkosten (DNB/AFM)	77	82
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	246	222
Overige kosten	65	47
Aan beleggingen toegerekende kosten	-123	-111
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	1.185	1.160
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	1.136	263
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	150
Subtotaal incidentele kosten¹	1.136	413
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	2.321	1.573
Aantal actieve deelnemers	1.276	1.277
Aantal pensioengerechtigden	1.768	1.790
Totaal aantal deelnemers	3.044	3.067
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	389	378
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	762	513

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen onder "Overige lasten".

In het verslagjaar zijn aan de kring door toezichthouders geen dwangsommen of bestuurlijke boetes aangezegd of opgelegd.

Aantal personeelsleden

Bij de kring zijn geen werknemers in dienst. Voor werkzaamheden die ten behoeve van de kring worden uitgevoerd door het bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is een vergoeding overeengekomen die afhankelijk is van de omvang van het beheerde pensioenvermogen.

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

Specificatie bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

2024	Honoraria	Vacatiegelden	Totaal	2023
Belanghebbendenorgaan	0	47	47	58
Totaal	0	47	47	58

De kosten voor bezoldiging van leden van het belanghebbendenorgaan zijn toegenomen door verhoging van de vergoedingen en minder vacante posities. Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

5.16 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in paragraaf [5.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen](#) op pagina [530](#).

5.17 Saldo herverzekering

Specificatie van het resultaat herverzekering

Omschrijving	2024	2023
Premie herverzekering	56	18
Uitkeringen uit herverzekering	-56	-88
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening	32	14
Totaal	32	-56

5.18 Overdracht van rechten

Specificatie overdracht van rechten

Omschrijving	2024	2023
Inkomende individuele waardeoverdrachten	1.834	2.454
Uitgaande individuele waardeoverdrachten	-832	-753
Totaal	1.002	1.701

5.19 Actuariële analyse

Actuariële analyse resultaat

Omschrijving	2024	2023
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	82.787	96.055
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-25.841	-23.340
Wijziging marktrente	-11.993	-25.995
Subtotaal interestresultaat	44.953	46.720
Premieresultaat		
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	14.201	17.936
Betaalde premie herverzekering	0	0
Benodigde premie	-14.771	-14.049
Subtotaal premieresultaat	-570	3.887
Waardeoverdrachten		
Collectieve waardeoverdrachten	0	0
Individuele waardeoverdrachten	-448	653
Subtotaal waardeoverdrachten	-448	653
Kosten		
In premie begrepen bedrag kosten	349	356
Toevoeging aan technische voorzieningen ivm kostenvoorziening	0	0
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	835	804
Kosten verslagjaar (excl kosten vermogensbeheer)	-1.184	-1.160
Subtotaal kosten	0	0
Uitkeringen¹		
Mutatie technische voorzieningen uhv uitkeringen	30.356	29.235
Uitkeringen ontvangen van herverzekeraar	0	0
Feitelijke uitkeringen	-30.337	-29.237
Subtotaal uitkeringen	19	-2
Resultaat op kanssystemen	-771	117
Toeslag	-20.844	-1.575
Incidentele wijzigingen		
Wijziging actuariële grondslagen	11.121	0
Saldo baten en lasten	-1.445	-1.721
Subtotaal incidentele wijzigingen	9.676	-1.721
Totaal saldo van baten en lasten	32.015	48.079

¹ In dit resultaat zit ook een vrijval van het weerstandsvermogen.

Specificatie resultaat op kanssystemen

Omschrijving	2024	2023
Sterfte	-534	-750
Arbeidsongeschiktheid	-237	867
Mutaties		0
Andere oorzaken		0
Totaal	-771	117

5.20 Overige baten en lasten**Specificatie overige baten en lasten**

Omschrijving	2024	2023
Intrest op ontvangen waardeoverdrachten	-12	-5
Betaalde interest uitgaande waardeoverdracht	12	3
Transitie pensioenadministratie	0	150
Kosten pensioenakkoord en WTP	1.136	263
Afdracht weerstandsvermogen	165	194
Totaal	1.301	605

De afdracht aan het weerstandsvermogen is gerelateerd aan beleggingsrendement, pensioenuitvoeringskosten, premies en uitkeringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

6 Financiële verantwoording Pensioenkring PepsiCo

Alle bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024
Activa		
Vastgoedbeleggingen		0
Aandelen		82.143
Vastrentende waarden		226.662
Derivaten	<u>8.2</u>	9.563
Subtotaal beleggingen voor risico fonds	<u>8.1</u>	318.368
Vorderingen en overlopende activa	<u>8.4</u>	9.427
Overige activa	<u>8.5</u>	834
Totaal activa		328.629
Passiva		
Reserves	<u>8.6</u>	39.009
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>8.7</u>	270.876
Derivaten	<u>8.2</u>	17.940
Overige schulden en overlopende passiva	<u>8.8</u>	804
Totaal passiva		328.629
Actuele dekkingsgraad (in %)	<u>8.6</u>	114,4%

Staat van baten en lasten

Omschrijving	Toelichting	2024
Baten		
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	<u>8.12</u>	6.993
Ontvangen waardeoverdrachten	<u>8.18</u>	294.925
Beleggingsresultaten risico fonds	<u>8.13</u>	16.427
Overige baten	<u>8.20</u>	7
Totaal baten		318.352
Lasten		
Pensioenuitkeringen	<u>8.14</u>	6.264
Pensioenuitvoeringskosten	<u>8.15</u>	529
Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>8.16</u>	270.876
Saldo herverzekering	<u>8.17</u>	394
Uitgaande waardeoverdrachten	<u>8.18</u>	208
Overige lasten	<u>8.20</u>	1.072
Totaal lasten		279.343
Saldo van baten en lasten	<u>8.19</u>	39.009
Bestemming saldo van baten en lasten		
Overige reserves	<u>8.6</u>	38.573
Bestemmingsreserve (toeslagendepot)	<u>8.6</u>	436
Totaal		39.009

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Omschrijving	Toelichting	2024
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies		6.166
Ontvangen waardeoverdrachten		50
Betaalde pensioenuitkeringen		-6.168
Betaalde waardeoverdrachten		-210
Betaalde uitvoeringskosten en overige lasten		-847
Saldo overige kasstromen uit hoofde van pensioenactiviteiten		-139
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		-1.148
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen		358.841
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		221
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen		-355.384
Betaalde kosten van vermogensbeheer		-505
Afgedragen weerstandsvermogen		-583
Saldo overige kasstromen uit hoofde van beleggingsactiviteiten		-631
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		1.959
Mutatie liquide middelen		811
Stand per 1 januari		23
Stand per 31 december	<u>8.5</u>	834

Algemene toelichtingen

Algemene grondslagen

Overeenstemmingsverklaring

Onze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. We presenteren de jaarrekening in euro's, de functionele valuta van het pensioenfonds. De jaarrekening heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting zijn gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen. Bovendien moet de intentie bestaan om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten nemen we eveneens gesaldeerd op.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat wij ons oordelen vormen en schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben schattingswijzigingen plaatsgevonden bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze wijzigingen beschrijven we nader in de paragraaf Technische voorzieningen in het hoofdstuk Specifieke grondslagen op pagina 554.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

We maken geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

We hebben in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico pensioenfondsen bestaan uit de financiële instrumenten van het pensioenfonds.

We nemen een financieel instrument in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat we transacties verwerken op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname waarderen wij vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen zoals hieronder is weergegeven.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen wij aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Dividenden verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Couponrente verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Baten en lasten die uit beleggingen voortvloeien, worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt.

Als uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen, dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op reële waarde. Na eerste verwerking waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of is onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid doordat we hiervoor een voorziening in aftrek brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Onze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder overige activa nemen we onder meer de liquide middelen op voor zover dit banktegoeden betreft die onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Algemeen

De reserves zijn gelijk aan het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn verwerkt.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen wordt bepaald als de som van de reserves en de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

We bepalen de contante waarde met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn wij uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks besluit het bestuur of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening houden wij rekening met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten gaan wij uit van prudente grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024:

- Sterftekansen: AG-prognosetafel 2024, startjaar 2025 met kringspecifieke ervaringssterfte (model Mercer ES2023);
- Onbepaald partnersysteem op basis van de partnerfrequenties CBS19, verhoogd met een toeslag van 7,5%;
- Voor partnerpensioen wordt aangenomen dat de mannelijke deelnemer drie jaar ouder is dan zijn partner. De vrouwelijke deelnemer wordt geacht een jaar jonger te zijn dan haar partner. Partners zijn van het andere geslacht verondersteld. Daarnaast worden de tarieven voor latent partnerpensioen verhoogd met 2,5%;
- Opslag wezenpensioen ter grootte van 1% van het latente partnerpensioen van niet-gepensioneerden in de technische voorziening en in de premie voor de opbouw van het partnerpensioen
- Kostenopslag ter grootte van 2,9% van de voorziening voor pensioenverplichtingen in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.

Niet opgevraagde pensioenen

Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert ("niet opgevraagd pensioen") wordt de reservering vijf jaar volledig in stand gehouden.

Schattingswijziging AG-prognosetafels

In 2024 heeft het bestuur nieuwe actuariële grondslagen vastgesteld. Hierbij is besloten om de meest recente prognose van de toekomstige sterfteontwikkeling toe te passen zoals opgenomen in de AG-prognosetafels die in september 2024 zijn geactualiseerd en gepubliceerd. In 2023 werden de AG-prognosetafels 2022 toegepast. Het verwerken van de geactualiseerde prognosetafels heeft geleid tot een daling van de technische voorziening met € 375 duizend. De impact op de dekkingsgraad bedraagt 0,2 procentpunt. Daarnaast is de reserveringsmethodiek NOP gewijzigd. Dit resulteerde in een daling van de technische voorziening met € 219 duizend.

De geactualiseerde prognosetafels zijn geen aanleiding om de ervaringssterfte te actualiseren.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden in het resultaat verantwoord.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening maken we geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten verantwoorden we als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend verantwoordt we op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn de opbrengsten verrekend die gerelateerd zijn aan transactiekosten, provisies, valutaverschillen et cetera.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop ze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor rekening pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw voor arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de ziekte is ontstaan.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente

De wijziging van de marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten en actualiseren overlevingskansen

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop het betrekking heeft.

Overige wijzigingen

De overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premies herverzekering

De herverzekeringspremies zijn toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Overige lasten

Overige lasten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. We maken onderscheid tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

6.1 Beleggingen voor risico fonds

Samenvatting ontwikkeling beleggingsportefeuille in het boekjaar

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Derivaten	Totaal
Stand per 1 januari ¹	0	81.822	205.580	-8.737	278.665
Aankopen / verstrekkingen	0	0	355.384	0	355.384
Verkopen / aflossingen	0	-15.270	-335.390	-12	-350.672
Herwaardering	0	15.591	990	247	16.828
Mutatie opgelopen rente	0	0	98	124	222
Stand per 31 december	0	82.143	226.662	-8.378	300.427

¹ Stand per 1 januari is na verwerking van de collectieve waardeoverdracht.

Voor de meerderheid van de beleggingen zijn objectief vast te stellen frequente marktnoteringen beschikbaar. Voor bepaalde beleggingen geldt dat niet. Waardering daarvan vindt plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde van de derivaten.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld met een andere geschikte methode. Financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn onder andere hedgefonds, equity funds, infrastructure funds en commodity funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Samenvatting beleggingsportefeuille op basis van bovenstaande indeling

2024	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal
Vastgoed	0	0	0	0	0
Aandelen	82.143	0	0	0	82.143
Vastrentend	226.662	0	0	0	226.662
Derivaten	0	0	-8.378	0	-8.378
Subtotaal	308.805	0	-8.378	0	300.427
Overig	228	0	0	0	228
Totaal	309.033	0	-8.378	0	300.655

Het Nederlandse Pensioenfonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

De categorie vastrentend heeft voor 50,8% betrekking op directe obligatiebeleggingen en voor 49,2% op vastrentende beleggingsfondsen. Vastrentende waarden worden gewaardeerd inclusief een bedrag van € 1.426 duizend vanwege de opgebouwde rente sinds de meest recente coupondatum.

De categorie overig (niveau 1) heeft betrekking op liquide middelen. Dit betreft aan beleggingsportefeuilles toegewezen en voor beleggingen beschikbare liquide middelen.

6.2 Derivaten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid maken we gebruik van financiële derivaten voor zover dat passend is. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen door ons vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. We gebruiken derivaten hoofdzakelijk om marktrisico's af te dekken. Een van de belangrijkste risico's voortvloeiend uit het gebruik van derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Het kredietrisico wordt beperkt doordat we alleen transacties aangaan met kredietwaardige partijen. Ook worden contracten zo veel mogelijk afgesloten op basis van standaardvoorwaarden (bijvoorbeeld conform de ISDA), zodat onze posities adequaat worden afgedekt door verkregen onderpanden en zekerheden.

We hebben verschillende maatregelen getroffen om de posities in verstrekte en ontvangen zekerheden te beheersen en te monitoren. Zo stellen we limieten aan tegenpartijen op totaalniveau en worden extra zekerheden bij repotransacties gevraagd. Bij een wijziging van de marktrente verandert de waarde van de afgesloten derivaten. Hierdoor kan het recht of de verplichting ontstaan om aanvullend onderpand te ontvangen of te moeten storten.

Samenvatting derivatenposities

2024	Activa	Passiva	Saldo
Rente derivaten	9.562	17.940	-8.378
Valuta derivaten	0	0	0
Stand per 31 december	9.562	17.940	-8.378

Ontvangen en verstrekte zekerheden en garanties

In verband met de waardeontwikkeling van derivaten zijn de volgende zekerheden ontvangen en verstrekt in de vorm van stukken en geld:

Ontvangen zekerheden:	2024
In stukken	0
In geld	0
Totaal	0

Verstrekte zekerheden:	2024
In stukken	28.100
In geld	8.600
Totaal	36.700

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van de kring worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor de kring vermogensneutraal te verwerken. Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. "collateral held"), dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten. De mutatie uit hoofde van collateral wordt in het Kasstroomoverzicht verantwoord onder de post Verkopen en aflossingen van beleggingen.

6.3 Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

6.4 Vorderingen en overlopende activa

Overzicht vorderingen en overlopende activa

Omschrijving	2024
Beleggingsdebiteuren	8.582
Pensioenpremie	845
Overige overlopende activa	0
Stand per 31 december	9.427

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

6.5 Overige activa

Specificatie overige activa

Overige activa	2024
Liquide middelen	834
Stand per 31 december	834

De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

6.6 Reserves

Ontwikkeling reserves

Omschrijving	Kapitaal	Bestemmings reserve	Reserves	Totaal	2023
Stand per 1 januari	0	0	0	0	0
Uit bestemming saldo van baten en lasten	0	436	38.573	39.009	0
Onttrekking in verband met toekenning indexatie	0	-436	436	0	
Stand per 31 december	0	0	39.009	39.009	0

6.6.5 Solvabiliteit

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maken we gebruik van het standaardmodel. We vinden het gebruik van dit standaardmodel passend bij de risico's van de kring.

Omschrijving	2024
Actuele dekkingsgraad (in %)	114,4%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	117,0%
Reële dekkingsgraad (in %)	84,5%

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (pensioenvermogen/technische voorzieningen)*100%. Het pensioenvermogen bedraagt € 309.883 duizend.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel ten minste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van reservetekort.

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2024 weergegeven.

Omschrijving	Werkelijk
Stand 1 januari	0,0%
Collectieve waardeoverdracht per 1 januari	115,7%
Premiebijdragen (regulier)	-0,1%
Uitkeringen	0,4%
Toeslagverlening	-1,1%
Aanpassing RTS	-2,7%
Beleggingsresultaten	2,4%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,2%
Stand 31 december	114,4%

De actuele dekkingsgraad houdt geen rekening met de verwachte inflatie, maar de reële dekkingsgraad wel. Die meet of we voldoende vermogen hebben om niet alleen aan de nominale toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, maar ook om de toekomstige pensioenuitkeringen jaarlijks te kunnen indexeren (verhogen) met de kosten van levensonderhoud.

Op basis van het standaardmodel bedroeg het (minimaal) vereist eigen vermogen op 31 december 2024:

Omschrijving	2024
Aanwezig eigen vermogen	39.009
Minimaal vereist eigen vermogen	11.069
Vereist eigen vermogen	29.442

6.6.6 Herstelplan

Een herstelplan is niet op Pensioenkring PepsiCo van toepassing.

6.7 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

6.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen

Mutatieoverzicht voorziening voor pensioenverplichtingen

Omschrijving	2024
Stand 1 januari	0
Collectieve waardeoverdracht per 1 januari	254.814
Pensioenopbouw	5.209
Toeslagverlening	2.943
Korting van aanspraken en rechten	0
Rentetoevoeging	8.909
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-6.468
Wijziging marktrente	6.138
Wijziging actuariële uitgangspunten en actualisering overlevingskansen	-594
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-195
Overige wijzigingen	120
Stand 31 december	270.876

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur gepubliceerd door De Nederlandsche Bank. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening. Omdat de rentetermijnstructuur voor een deel negatieve rentes omvat, is het bedrag bij rentetoevoeging negatief.

Verdeling voorziening pensioenverplichtingen naar deelnemerscategorieën

Omschrijving	2024
Actieve deelnemers	84.099
Gewezen deelnemers	101.021
Pensioengerechtigden	85.642
Voorziening toekomstige arbeidsongeschiktheid	114
IBNR	
Stand 31 december	270.876

6.7.2 Korte beschrijving van de pensioenregeling(en)

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van maximaal x,xxx% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Daarnaast bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks besluit het bestuur van het fonds over de mate waarin de opgebouwde aanspraken in de kring worden geïndexeerd.

We hebben de belangrijkste kenmerken van de regeling opgenomen in de paragraaf [Kenmerken regeling](#) op pagina [218](#).

Nadere toelichting op mutaties

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

6.7.3 Toeslagverlening

De toeslagverlening binnen Pensioenkring PepsiCo is in beginsel voorwaardelijk. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de pensioenkring voor zover de financiële positie hiervoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, tussen september twee kalenderjaren voor de toekenning en september één kalenderjaar voor de toekenning.

Onder het FTK worden strikte eisen gesteld aan de toeslagverlening door pensioenfondsen. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar het bestuursverslag (paragraaf Toeslagverlening vanaf pagina 224).

Overzicht van toegekende toeslagverlening en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving	Toegekend ¹	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2020	0,00%	1,73%	1,73%	1,73%
2021	0,00%	1,12%	1,12%	2,87%
2022	3,28%	3,28%	0,00%	2,87%
2023	6,00%	10,71% ²	4,71%	7,71%
2024	0,97%	3,51%	2,54%	10,45%
2025	0,76%	2,58%	1,82%	12,46%

¹ Exclusief de extra toeslag uit het toeslagendepot.

² Inflatie 2023 en 2024 volgens gewijzigde CPI-methodiek.

6.7.4 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitvoeringskosten in de verslagperiode.

6.7.5 Wijziging markttrente

Jaarlijks berekenen we per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur inclusief UFR. De effecten worden verantwoord onder het kopje Wijziging markttrente.

6.7.6 Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij maken we gebruik van interne en externe actuariële deskundigheid. Het gaat daarbij onder meer om de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de kring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces waarbij we gebruikmaken van schattingen en oordelen. Het effect van deze wijzigingen verantwoorden we in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

6.7.7 Actualiseren overlevingskansen

Per ultimo van het boekjaar 2024 maken we gebruik van de Prognosetafel AG2024 (zoals gepubliceerd door het AG). Voorts wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking door toepassing van een fondsspecifieke ervaringssterfte.

6.7.8 Overige wijzigingen

De post overige wijzigingen geeft de wijzigingen in de voorziening weer vanwege sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties. Bij sterfte is sprake van een toename door toevoeging aan de voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen en een afname door verval van de voorziening bij overlijden. Arbeidsongeschiktheid bestaat uit een toename door nieuwe arbeidsongeschikten en verhoging van arbeidsongeschiktheid, en een afname door revalidatie. De post mutaties bestaat uit onder andere flexibilisering bij pensionering en incidentele mutaties.

6.8 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024
Beleggingscrediteuren en ontvangen zekerheden	263
Belastingen en premies sociale verzekeringen	115
Waardeoverdrachten	18
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	13
Overige schulden en overlopende passiva	395
Stand per 31 december	804

Onder de overige schulden en overlopende passiva is een post crediteuren opgenomen voor €98 duizend. Daarnaast is er de nog te betalen post inzake de afwikkeling van schulden van Stichting Pensioenfonds PepsiCo Nederland, groot €175 duizend. Alle schulden hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

6.9 Risicobeheer

Bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan worden we geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van de kring is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Onvoldoende solvabiliteit is daarmee het belangrijkste risico voor de kring. We beschikken over een aantal beleidsinstrumenten voor het beheersen van dit risico, namelijk:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid

De keuze uit en toepassing van beleidsinstrumenten vinden plaats na analyses van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. In 2024 hebben we een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van een Asset Liability Management-studie (ALM-studie). De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor het beleid van de kring en de toelichting hierna. We hebben dit beleid verwoord in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van de kring. Het wordt jaarlijks geëvalueerd met behulp van een haalbaarheidstoets en in het kader van het beleggingsplan.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de beleggingsrichtlijnen die we jaarlijks vaststellen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten gaan uit van verantwoord passief vermogensbeheer.

Om het risico op onvoldoende solvabiliteit te beheersen zijn we verplicht om buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers wordt vastgesteld met de in het Besluit FTK voorgeschreven solvabiliteitstoets (de zogenaamde "S-toets"). Deze toets is een kwantificering van de onze visie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

Specificatie vereist eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
S1 Renterisico	0	0
S2 Risico zakelijke waarden	23.734	0
S3 Valutarisico	6.976	0
S4 Grondstoffenrisico	0	0
S5 Kredietrisico	4.714	0
S6 Verzekeringstechnisch risico	8.461	0
S7 Liquiditeitsrisico	0	0
S8 Concentratierisico	0	0
S9 Operationeel risico	0	0
S10 Actief beheer risico	7.009	0
Diversificatie-effect	-21.452	0
Vereist eigen vermogen (b)	29.442	0
Aanwezig eigen vermogen (a)	39.009	0
Overschot / Tekort (a - b)	9.567	0

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

6.9.1 Marktrisico (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Onze strategie met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door onze beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door de fiduciair manager in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

In onderstaande toelichtingen is, tenzij anders aangegeven, uitgegaan van de clean-valuewaardering van de beleggingen. De gegevens zijn opgesteld op lookthroughbasis, tenzij anders aangegeven. Waar gebruik gemaakt is van lookthroughgegevens zijn de dirty-valuewaarderingen van de onderliggende beleggingen gebruikt en zijn de schulden en vorderingen uit de look-through verantwoord onder de liquide middelen.

Specificatie effect toepassen look-through

2024	Balans waarde	Toepassen lookthrough	Verschil
Vastgoed	0	1.778	-1.778
Aandelen	82.143	80.359	1.784
Vastrentende waarden	226.662	225.066	1.596
Derivaten	-8.377	-8.594	217
Overig	228	2.046	-1.818
Totaal	300.656	300.655	1

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en die van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ontwikkelingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de modified duration. De modified duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het renterisico bij Pensioenkring PepsiCo is per ultimo 2024 voor 102,8% afgedekt (op basis van marktrente). De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van staatsobligaties in de matchingportefeuille. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheeklen bij aan de afdekking.

Samenvatting modified duration en effect renteaftdekking

2024	Marktwaaarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	226.616	8,7
Rentederivaten	-8.378	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	218.238	26,3
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	270.876	20,1

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 8,7 jaar bedraagt. De duratie van de nominale pensioenverplichtingen bedraagt 20,1 jaar, waardoor de kring gevoelig is voor verandering in de hoogte van de rente. Overigens kan de duratie van de vastrentende waarden niet een-op-een worden vergeleken met de duratie van de verplichtingen, omdat ook rekening gehouden moet worden met de omvang van de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

In de solvabiliteitstoets ter vaststelling van de buffer voor het renterisico wordt de rentecurve waartegen de verplichtingen worden verdisconteerd met een looptijdafhankelijk percentage omhoog en omlaag geschokt. Deze schokken zijn een vast percentage van het renteniveau. Het renterisico volgens de solvabiliteitstoets zal daardoor kleiner zijn bij een lage rente dan bij een hoge rente. De afgelopen jaren was sprake van een relatief lage rente.

De gevoeligheidsanalyse van de rente is in de paragraaf Financiële risico's op pagina 237 van het bestuursverslag opgenomen.

6.9.2 Zakelijkewaardenrisico (S2)

Het zakelijkewaardenrisico is het prijs(koers)risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitvoerende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie zoals vastgelegd in de strategische beleggingsmix van Pensioenkring PepsiCo.

Naast de strategische mix hebben we in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen opgenomen over het maximumpercentage dat namens de kring in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

Verdeling vastgoedportefeuille

2024	EUR	In verhouding
Participaties in vastgoedmaatschappijen	1.778	100%
Totaal	1.778	100%

Verdeling naar markten van de aandelenportefeuille

2024	Aandelen	In verhouding
Opkomende markten	13.792	17%
Ontwikkelde markten	66.567	83%
Totaal	80.359	100%

Verdeling naar sectoren van de aandelenportefeuille

2024	EUR	In verhouding
Basismaterialen	2.938	4%
Communicatie diensten	6.998	9%
Cyclische consumptiegoederen	9.808	12%
Defensieve consumptiegoederen	4.073	5%
Energie	3.023	4%
Financiële dienstverlening	14.740	18%
Gezondheidszorg	7.909	10%
Industrie	7.296	9%
Nutsbedrijven	1.433	2%
Overig	83	0%
Technologie	22.058	27%
Totaal	80.359	100%

In de solvabiliteitstoets voor vaststelling van de buffers voor het zakelijkewaardenrisico (en grondstoffenrisico) is rekening gehouden met bovenstaande samenstelling. We beleggen in deze producten met als doel diversificatie en risicoafdekking.

Verdeling van de vastrentende waarden

2024	EUR	In verhouding
Bedrijfsobligaties	80.578	36%
Hypotheken	0	0%
Staatsobligaties	144.488	64%
Totaal	225.066	100%

Geografische verdeling van alle beleggingen (exclusief derivaten)

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentend	Overig	Totaal
Azië ex Japan	194	12.392	5.909	38	18.533
Europa EU	75	7.037	179.056	1.740	187.908
Europa niet-EU	29	4.029	11.360	35	15.453
Midden- en Zuid-Amerika	24	1.121	5.832	18	6.995
Noord-Amerika	1.136	48.968	13.535	179	63.818
Overig	110	1.781	1.991	7	3.889
Pacific	210	5.031	7.383	29	12.653
Totaal	1.778	80.359	225.066	2.046	309.249

6.9.3 Valutarisico (S3)

Onder het valutarisico verstaan we het risico dat ontstaat op activa in een buitenlandse valuta door wijzigingen in de wisselkoers.

Van de totale beleggingsportefeuille is ultimo 2024 ongeveer 88,0% belegd in beleggingen met een notering in euro's. De belangrijkste valuta van de niet in euro genoteerde beleggingen zijn de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen.

Specificatie van posities naar valuta

2024	Exposure voor afdekking	Valuta derivaten	Exposure na afdekking
AUD	1.052	-1.027	25
CAD	1.872	-1.865	7
CHF	1.446	-1.427	19
DKK	471	-464	7
EUR	204.526	61.128	265.654
GBP	2.302	-1.832	470
HKD	3.505	-274	3.231
ILS	68	-65	3
JPY	3.641	-3.678	-37
NOK	80	-82	-2
NZD	30	-33	-3
SEK	509	-501	8
SGD	219	-216	3
USD	59.406	-49.917	9.489
Andere valuta	21.744	38	21.782
Totaal	300.871	-215	300.656

Wijzigingen in de valutakoersen zijn van invloed op de ontwikkeling van de dekkingsgraad voor zover deze niet zijn afgedekt. Een wijziging van de koers van de Amerikaanse dollar met 10% levert na afdekking een wijziging van de dekkingsgraad met circa 0,4% op.

Een restrisico betreft de categorie overige valuta's. Dit zijn valuta's waarvan we besloten hebben het valutarisico niet af te dekken.

In de solvabiliteitstoets van de kring is in de buffers voor het valutarisico rekening gehouden met bovenstaande valutaposities en afdekkingen.

6.9.4 Grondstoffenrisico (S4)

Aangezien we niet in grondstoffen beleggen, is dit risico niet van toepassing en wordt hiervoor geen buffer aangehouden.

6.9.5 Kredietrisico (S5)

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor de kring als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop de kring (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee over-the-counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van het kredietrisico is het settlementrisico (ook wel: tegenpartijrisico). Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee de kring transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor de kring financiële verliezen lijdt. We beheersen dit risico door aan tegenpartijen limieten te stellen, extra zekerheden te vragen, zoals onderpand bij derivatenposities en het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij fondsbeleggingen in hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico beleggen we enkel in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, werken we enkel met tegenpartijen waarmee ISDA- of CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat onze posities adequaat worden afgedekt door onderpand.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals eind 2024 gepubliceerd door S&P, Moody's en Fitch per 31 december is als volgt:

Verdeling vastrentende waarden naar rating

2024	EUR In verhouding		2023
AAA	108.692	48%	0%
AA	3.104	1%	0%
A	28.128	13%	0%
BBB	22.071	10%	0%
Lower than BBB	5.769	3%	0%
Geen rating	47.602	21%	0%
Niet gespecificeerd	9.700	4%	0%
Totaal	225.066	100%	0%

Als onderdeel van de toelichting op het concentratierisico is in paragraaf [Concentratierisico \(S8\)](#) op pagina [572](#) een tabel opgenomen met de details over deze posities.

Herverzekeringsovereenkomsten gaan we alleen aan met onder toezicht staande Nederlandse verzekeraars. In de solvabiliteitstoets van eind 2024 is rekening gehouden met het kredietrisico zoals blijkt uit bovenstaande gegevens.

6.9.6 Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames

en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

We verzekeren alleen risico's die we zelf niet kunnen dragen. De behoefte is daarbij het grootst op het gebied van nabestaandenpensioen (NP) en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (PVA). Herverzekering van het ouderdomspensioen (OP) is niet aan de orde. De gekozen vorm van herverzekering voor NP en PVA is een volledige herverzekering. De aanname is dat naarmate de collectiviteitkring in volume toeneemt de behoefte aan herverzekering van NP en PVA afneemt.

Het toeslagrisico omvat het risico dat onze ambitie om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten). Dit is echter afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van de kring. Hierbij benadrukken we dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de "toeslagruimte").

Op 31 december bedroeg de reële dekkingsgraad 84,5%.

We hebben deze risico's overwogen en verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2024.

6.9.7 Liquiditeitsrisico (S7)

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor we op korte termijn niet aan onze verplichtingen kunnen voldoen. We beheersen het liquiditeitsrisico door in het beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Voor de korte termijn maken we gebruik van een liquiditeitsprognose waarin we rekening houden met de directe beleggingsopbrengsten, inkomsten (zoals premies) en uitgaven (zoals uitkeringen en kosten).

Voor het beheersen van het kortetermijnliquiditeitsrisico wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Het Nederlandse Pensioenfonds bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. In dit kader hebben we binnen de renteafdekking een beperking gesteld aan het maximale risico (exposure) van derivaten.

Voor de liquiditeitsbehoefte in het zwaarweerscenario wordt gerekend met een rentestijging van 2% en een 0,25% lagere euro. Bij een zwakkere euro ontwikkelen de valutatermijncontracten zich negatief en moet er onderpand (collateral) worden gestort. Indien bij zo'n schok minder dan 125% aan benodigde liquiditeit en onderpand beschikbaar is, wordt een waarschuwing afgegeven. Indien minder dan 75% van de benodigde liquiditeit en onderpand bij zo'n schok beschikbaar is, zal het beleggingsbeleid worden aangepast.

De stresstest laat zien dat er op dit moment geen liquiditeitsrisico's voor de kring zijn. In de solvabiliteitstoets houden we hier dan ook geen buffers voor aan.

6.9.8 Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat we grote (veelal financiële) gevolgen ondervinden van veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico). Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maken we gebruik van diversificatie en limieten voor beleggingen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. De uitgangspunten hebben we vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders. We monitoren op kwartaalbasis de naleving daarvan.

Ultimo 2024 zijn er in de beleggingsportefeuille diverse debiteuren met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

2024	EUR	Omvang t.o.v. balanstotaal
Uitgevende instelling		
Nederland	41.657	13,9%
Duitsland	24.166	8,0%

In het standaardmodel is het concentratierisico gelijkgesteld aan nul. Ook op grond van het gevoerde beleid oordelen we dat er geen sprake is van een verhoogd risico waarvoor een aanvullende opslag noodzakelijk is.

6.9.9 Operationeel risico (S9)

Het operationele risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's beheersen we door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Van Lanschot Kempen Investment Management B.V. houdt als fiduciair manager toezicht op het totale vermogensbeheer en de risicoposities van de kring. In dat kader selecteert en monitort deze fiduciair manager beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. Met deze partijen hebben we overeenkomsten en, waar van toepassing, service level agreements gesloten. De afhankelijkheid van deze partijen wordt door ons beheerst doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij afzonderlijke custodians zoals CACEIS.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan pensioenuitvoerder Dion Pensioen Services B.V. Met Dion Pensioen Services B.V. hebben we een uitvoeringsovereenkomst en een service level agreement afgesloten.

Jaarlijks beoordelen we de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair manager, de bewaarder en de pensioenuitvoeringsorganisatie door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste rapportages over de interne beheersing (ISAE 3402-rapportages).

Aangezien hiermee sprake is van een adequate beheersing van de operationele risico's, houden we hiervoor geen buffers aan in de solvabiliteitstoets.

6.9.10 Actiefbeheerrisico (S10)

Het actiefbeheerrisico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de benchmark die voor de (deel)portefeuille is vastgelegd. We houden hiervoor een buffer aan.

6.10 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

6.10.1 Langlopende contractuele verplichtingen

De kring heeft voor de pensioen- en financiële administratie een uitbestedingsovereenkomst met Dion Pensioen Services B.V. afgesloten. De overeenkomst is op 1 januari 2024 ingegaan voor een termijn van vijf jaar.

6.10.2 Weestandsvermogen

Indien bij de kring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaatsheeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de overgedragen aanspraken en rechten. In de paragraaf Stichtingskapitaal en reserves op pagina hebben we het weerstandsvermogen nader gespecificeerd.

10.3 Investeringsverplichtingen

Per 31 december 2024 bestonden er toezeggingen tot het doen van investeringen in beleggingen op of na 1 januari 2025 tot een bedrag van € 31,9 miljoen (2023: geen toezeggingen).

6.11 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn bestuurders en de directie van het bestuursbureau. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Toelichting op de staat van baten en lasten

6.12 Ontvangen premies

De feitelijke, de kostendeekkende en de gedempte kostendeekkende premie zijn als volgt:

Omschrijving	2024
Feitelijke premie	6.993
Kostendeekkende premie	6.558
Gedempte kostendeekkende premie	n.v.t.

We hebben de aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie als bate in de staat van baten en lasten verantwoord.

Specificatie samenstelling van de premies 2024

Omschrijving	Kosten-dekkende premie	Feitelijke premie (incl. premie toeslagdepot)
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	5.209	
Risicopremie overlijden	255	
Toeslagkoopsom	68	
Opslag instandhouding VEV	680	
Kostenopslag pensioenbeheer	346	
Totaal premiebijdragen	6.558	6.558
Dotatie toeslagendepots		435
Totaal premiebijdragen na dotatie toeslagendepots		6.993

Ons beleid met betrekking tot de premiestelling is nader beschreven in de paragraaf Premiebeleid op pagina 219. De feitelijke premie, exclusief de dotatie aan het toeslagendepot, is gelijk aan de kostendeekkende premie. De premie voldoet aan de eisen van kostendeekkendheid.

6.13 Beleggingsresultaten voor risico fonds

In onderstaande tabel specificeren we de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico fonds, met een onderscheid naar directe en indirecte opbrengsten en de aan de beleggingen verbonden kosten.

Directe beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Dividend	0	0	31	0	0	31
Rente	0	0	1.687	-1.687	411	411
Overig	0	0	0	0	1	1
Totaal	0	0	1.718	-1.687	412	443

Indirecte beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast- rentende waarden	Derivaten	Overige beleg- gingen	Totaal
Gerealiseerd	0	2.232	2.708	12	0	4.952
Ongerealiseerd	0	13.359	-1.718	235	0	11.876
Koersresultaat liquide middelen	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	15.591	990	247	0	16.828

Beleggingskosten

2024	EUR	In verhouding
Administratiekosten	87	10%
Bankkosten	30	4%
Beheerkosten	708	84%
Bewaarloon	20	2%
Overig	0	0%
Transactiekosten	0	0%
Totaal	845	100%

In de beheerkosten is een bedrag voor opbrengsten uit rebates opgenomen van € 1 duizend (2023: n.v.t.). Beleggingskosten hebben we opgenomen in het overzicht Kosten vermogensbeheer op pagina 234. Kosten zijn daarin, waar mogelijk, toegerekend aan de relevante beleggingscategorie. In de administratiekosten is een bedrag van € 76 duizend opgenomen aan governancekosten die conform de begroting zijn toegerekend aan de kosten voor vermogensbeheer.

6.14 Pensioenuitkeringen**Specificatie pensioenuitkeringen**

Omschrijving	2024
Ouderdomspensioen	5.396
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	793
Wezenpensioen	22
Arbeidsongeschiktheidspensioen	45
Afkopen	8
Totaal	6.264

6.15 Pensioenuitvoeringskosten

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024
Administratiekostenvergoeding	213
Certificerend actuaaris	34
Adviserend actuaaris	96
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	48
Belanghebbendenorgaan	41
Verkiezingen belanghebbendenorgaan	3
Toezichtkosten (DNB/AFM)	0
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	152
Overige kosten	18
Aan beleggingen toegerekende kosten	-76
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	529
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	429
Implementatiekosten pensioenkring	17
Subtotaal incidentele kosten ¹	446
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	975
Aantal actieve deelnemers	489
Aantal pensioengerechtigden	472
Totaal aantal deelnemers	961
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	550
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	1.015

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen onder "Overige lasten".

In het verslagjaar zijn aan de kring door toezichthouders geen dwangsommen of bestuurlijke boetes aangezegd of opgelegd.

Aantal personeelsleden

Bij de kring zijn geen werknemers in dienst. Voor werkzaamheden die ten behoeve van de kring worden uitgevoerd door het bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is een vergoeding overeengekomen die afhankelijk is van de omvang van het beheerde pensioenvermogen.

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

Specificatie bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

2024	Vacatiegelden	Honoraria	Totaal
Belanghebbendenorgaan	22	0	22
Totaal	22	0	22

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

6.16 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in paragraaf [6.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen](#) op pagina [564](#).

6.17 Herverzekeringen

Specificatie resultaat herverzekering

Omschrijving	2024
Premie herverzekering	-394
Uitkeringen uit herverzekering	0
Totaal	-394

6.18 Overdracht van rechten

Specificatie resultaat overdracht van rechten

Omschrijving	2024
Inkomende collectieve waardeoverdrachten ¹	294.893
Inkomende individuele waardeoverdrachten	32
Uitgaande individuele waardeoverdrachten	-208
Totaal	294.717

¹ Dit betreft de collectieve waardeoverdracht per 1 januari 2024 door Stichting Pensioenfonds PepsiCo Nederland naar HNPf Pensioenkring PepsiCo.

6.19 Actuariële analyse

Actuariële analyse van het resultaat

Omschrijving	2024
Interestresultaat	
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	16.428
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-8.909
Wijziging marktrente	-6.138
Subtotaal interestresultaat	1.381
Premieresultaat	
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	6.558
Solvabiliteitsopslag	680
Benodigde premie	-6.558
Subtotaal premieresultaat	680
Waardeoverdrachten	
Collectieve waardeoverdrachten	40.079
Individuele waardeoverdrachten	19
Subtotaal waardeoverdrachten	40.098
Kosten	
In premie begrepen bedrag kosten	346
Toevoeging aan technische voorzieningen ivm kostenvoorziening	0
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	183
Kosten verslagjaar (excl kosten vermogensbeheer)	-529
Subtotaal kosten	0
Uitkeringen¹	
Mutatie technische voorzieningen uhv uitkeringen	6.285
Uitkeringen ontvangen van herverzekeraar	0
Feitelijke uitkeringen	-6.264
Subtotaal uitkeringen	21
Resultaat op kanssystemen	154
Toeslag	-2.440
Incidentele wijzigingen	
Wijziging regeling	0
Actualisering overlevingskansen	375
Wijziging reserveringsmethodiek NOP	219
Incidentele mutaties TV	0
Saldo baten en lasten	-1.479
Subtotaal incidentele wijzigingen	-885
Totaal saldo van baten en lasten	39.009

¹ In dit resultaat zit ook een vrijval van het weerstandsvermogen.

Specificatie resultaat op kanssystemen

Omschrijving	2024
Sterfte	151
Arbeidsongeschiktheid	3
Mutaties	0
Andere oorzaken	0
Totaal	154

6.20 Overige baten en lasten**Specificatie overige baten en lasten**

Omschrijving	2024
Afdracht weerstandsvermogen	623
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	429
Mutatie niet opgeëiste uitkeringen	17
Overige lasten	3
Totaal	1.072

De afdracht aan het weerstandsvermogen is gerelateerd aan beleggingsrendement, pensioenuitvoeringskosten, premies en uitkeringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Toeslagbesluit

Het bestuur heeft in 2025 het volgende toeslagbesluit genomen:

1. Onvoorwaardelijke toeslag van 2% voor arbeidsongeschikte deelnemers in de Duyvis-regeling die reeds vóór 1 januari 2020 arbeidsongeschikt werden;
2. Onvoorwaardelijke toeslag van 3% voor de deelnemers in de PepsiCo-regeling met een ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen die zijn toegetreden vóór 1 januari 2000;
3. Voorwaardelijke toeslag van 0,76% voor de overige deelnemers;
4. Voor actieve deelnemers in de PepsiCo-regeling die vóór 1 januari 2000 zijn toegetreden en voor actieve deelnemers in de Duyvis-regeling die vóór 1 januari 2020 zijn toegetreden een extra toeslag van 0,91% respectievelijk 1,31%. Deze toeslag wordt gefinancierd uit de twee toeslagendepots van PepsiCo en Duyvis.

7 Financiële verantwoording Pensioenkring Randstad Groep

Alle bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024	2023
Activa			
Vastgoedbeleggingen		81.455	73.767
Aandelen		221.195	194.897
Vastrentende waarden		775.507	710.662
Derivaten	<u>7.2</u>	30.848	33.445
Subtotaal beleggingen voor risico fonds	<u>7.1</u>	1.109.005	1.012.771
Vorderingen en overlopende activa	<u>7.4</u>	93.587	162.495
Overige activa	<u>7.5</u>	815	5.786
Totaal activa		1.203.407	1.181.052
Passiva			
Reserves	<u>7.6</u>	57.440	54.810
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>7.7</u>	953.961	920.392
Derivaten	<u>7.2</u>	190.241	201.840
Overige schulden en overlopende passiva	<u>7.8</u>	1.765	4.010
Totaal passiva		1.203.407	1.181.052
Actuele dekkingsgraad (in %)	<u>7.6</u>	106,0%	106,0%

Staat van baten en lasten

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Baten			
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	<u>7.12</u>	0	0
Ontvangen waardeoverdrachten	<u>7.13</u>	0	0
Beleggingsresultaten risico fonds	<u>7.14</u>	58.022	75.382
Overige baten	<u>7.15</u>	0	0
Totaal baten		58.022	75.382
Lasten			
Pensioenuitkeringen	<u>7.16</u>	14.223	13.137
Pensioenuitvoeringskosten	<u>7.17</u>	1.120	1.175
Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>7.18</u>	33.569	32.696
Saldo herverzekering	<u>7.19</u>	0	0
Uitgaande waardeoverdrachten	<u>7.13</u>	5.734	12.105
Overige lasten	<u>7.20</u>	746	484
Totaal lasten		55.392	59.597
Saldo van baten en lasten	7.21	2.630	15.785
Bestemming saldo van baten en lasten			
Overige reserves	<u>7.6</u>	2.630	15.785
Totaal		2.630	15.785

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten			
Ontvangen premies		0	0
Ontvangen waardeoverdrachten		0	0
Betaalde pensioenuitkeringen		-12.422	-13.126
Betaalde waardeoverdrachten		-6.109	-12.120
Betaalde uitvoeringskosten en overige lasten		-3.224	-1.208
Saldo overige kasstromen uit hoofde van pensioenactiviteiten		21	55
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		-21.734	-26.399
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten			
Verkopen en aflossingen van beleggingen		625.637	954.547
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		399	2.618
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen		-607.024	-925.979
Betaalde kosten van vermogensbeheer		-2.039	-1.070
Afgedragen weerstandsvermogen		0	0
Saldo overige kasstromen uit hoofde van beleggingsactiviteiten		-210	-24
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		16.763	30.092
Mutatie liquide middelen		-4.971	3.693
Stand per 1 januari		5.786	2.093
Stand per 31 december	7.5	815	5.786

Algemene toelichtingen

Algemene grondslagen

Overeenstemmingsverklaring

Onze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. We presenteren de jaarrekening in euro's, de functionele valuta van het pensioenfonds. De jaarrekening heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat wij ons oordelen vormen en schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben schattingswijzigingen plaatsgevonden bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze wijzigingen beschrijven we nader in de paragraaf Technische voorzieningen in het hoofdstuk Specifieke grondslagen op pagina 586.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

We hebben in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico pensioenfondsen bestaan uit de financiële instrumenten van het pensioenfonds.

We nemen een financieel instrument in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat we transacties verwerken op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname waarderen we vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen zoals hieronder is weergegeven.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Dividenden verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Couponrente verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Baten en lasten die uit beleggingen voortvloeien, worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt.

Als uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen, dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. Baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op actuele waarde. Na eerste verwerking, waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of is onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid doordat we hiervoor een voorziening in aftrek brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Onze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder overige activa nemen we onder meer de liquide middelen op voor zover dit banktegoeden betreft die onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Algemeen

De reserves zijn gelijk aan het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn verwerkt.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen wordt bepaald als de som de reserves en de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

We bepalen de contante waarde met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn wij uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks besluit het bestuur of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening houden wij rekening met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten gaan wij uit van prudente grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024:

- Sterftekansen: AG-prognosetafel 2024, startjaar 2025 met kringspecifieke ervaringssterfte (model Sprenkels Inkomen 2024);
- Onbepaald partnersysteem op basis van de partnerfrequenties CBS 2022 (inclusief samenwonenden) vanaf 65 jaar op 100%;
- Voor partnerpensioen wordt aangenomen dat de mannelijke deelnemer drie jaar ouder is dan zijn partner. De vrouwelijke deelnemer wordt geacht een jaar jonger te zijn dan haar partner. Partners zijn van het andere geslacht verondersteld;

- Opslag wezenpensioenen ter grootte van 0% van het latente partnerpensioen van niet-gepensioneerden in de technische voorziening en in de premie voor de opbouw van het partnerpensioen;
- Kostenopslag ter grootte van 2,5% van de voorziening voor pensioenverplichtingen in verband met toekomstige administratie- en excassokosten, plus een vast bedrag van € 3,6 miljoen;
- Bij de bepaling van de pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt uitgegaan van dezelfde grondslagen als voor de technische voorziening.

Niet opgevraagde pensioenen

Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert ("niet opgevraagd pensioen") houden wij de reservering vijf jaar volledig in stand (2023: idem).

Schattingswijziging AG-prognosetafels

In 2024 heeft het bestuur nieuwe actuariële grondslagen vastgesteld. Daarbij is besloten om de meest recente prognose van de toekomstige sterfteontwikkeling toe te passen zoals opgenomen in de AG-prognosetafels die in september 2024 zijn geactualiseerd en gepubliceerd. In 2023 werden de AG-prognosetafels 2022 toegepast. Het verwerken van de geactualiseerde prognosetafels heeft geleid tot een daling van de technische voorziening met € 1.147 duizend. De impact op de dekkingsgraad bedroeg circa 0,2 procentpunt.

De geactualiseerde prognosetafels zijn aanleiding om de ervaringssterfte te actualiseren. De nieuwe grondslag is het model Sprenkels Inkomen 2024. De oude grondslag was het AON Hewitt Longevity Model 2021. De actualisering heeft geleid tot een stijging van de technische voorziening met € 4.461 duizend. De impact op de dekkingsgraad bedroeg 0,5 procentpunt.

Schattingswijzigingen	Resultaat
Gewijzigde actuariële grondslag	
Overgang naar Prognosetafel AG2024	1.147
Wijziging ervaringssterfte	-4.461
Resultaat boekjaar op gewijzigde actuariële grondslagen	-3.314

Het effect van deze wijzigingen op de dekkingsgraad was circa +0,3%-punt.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden in het resultaat verantwoord.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen, onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Voor pensioenkring Randstad Groep is dit niet van toepassing omdat het een slapende kring is.

Beleggingsresultaten

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening maken we geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten verantwoord we als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend verantwoord we op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn de opbrengsten verrekend die gerelateerd zijn aan transactiekosten, provisies, valutaverschillen en cetera.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor rekening fonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw voor arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de ziekte is ontstaan.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente

De wijziging van de marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur, wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten en actualiseren overlevingskansen

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop het betrekking heeft.

Overige wijzigingen

De overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Overige lasten

Overige lasten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. We maken onderscheid tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

7.1 Beleggingen voor risico fonds

Verdeling beleggingen naar actief- en passiefzijde balans

Omschrijving	2024	2023
Activa	1.109.005	1.012.771
Passiva	190.241	201.840
Totaal beleggingen voor risico fonds	918.764	810.931

Onder de passiefzijde van de balans zijn de negatieve derivaatposities opgenomen. Als gevolg van de herbelegging van uit hoofde van collateral ontvangen onderpanden zijn de beleggingen voor risico fonds hoger dan het pensioenvermogen.

Verloopstaat beleggingen per categorie

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Derivaten	Totaal	2023
Stand per 1 januari	73.767	194.897	710.662	-168.395	810.931	741.958
Aankopen / verstrekkingen	6.450	3.332	597.242	0	607.024	925.979
Verkopen / aflossingen	-3.354	-17.647	-542.500	4.574	-558.927	-931.030
Herwaardering	4.592	40.613	8.003	4.221	57.429	74.257
Mutatie opgelopen rente	0	0	2.100	207	2.307	-233
Stand per 31 december	81.455	221.195	775.507	-159.393	918.764	810.931

Voor de meerderheid van de beleggingen zijn objectief vast te stellen frequente marktnoteringen beschikbaar. Voor bepaalde beleggingen geldt dat niet. Waardering daarvan vindt plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde van de derivaten.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Samenvatting beleggingsportefeuille op basis van bovenstaande indeling

2024	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal	2023
Vastgoed	3.821	0	0	77.634	81.455	73.767
Aandelen	221.195	0	0	0	221.195	194.897
Vastrentend	705.796	0	0	69.711	775.507	710.662
Derivaten	0	0	-159.393	0	-159.393	-168.395
Subtotaal	930.812	0	-159.393	147.345	918.764	810.931
Overig	361	0	0	0	361	3.652
Totaal	931.173	0	-159.393	147.345	919.125	814.583

Het Nederlandse Pensioenfonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

De categorie vastgoed heeft betrekking op vastgoedbeleggingsfondsen en aandelen op aandelenbeleggingsfondsen. De categorie vastrentend heeft voor 47% (2023: 40%) betrekking op directe obligatiebeleggingen en voor 53% (2023: 60%) op vastrentende beleggingsfondsen. Vastrentende waarden worden gewaardeerd inclusief een bedrag van € 5.315 duizend (2023: € 2.693 duizend) vanwege sinds de meest recente coupondatum opgebouwde rente.

Overig (niveau 1) heeft betrekking op liquide middelen. Dit betreft aan beleggingsportefeuilles toegewezen en voor belegging beschikbare liquide middelen.

7.2 Derivaten

Specificatie derivatenposities

2024	Activa	Passiva	Saldo	2023 (Saldo)
Rente derivaten	30.809	188.652	-157.843	-170.048
Valuta derivaten	39	1.589	-1.550	1.653
Stand per 31 december	30.848	190.241	-159.393	-168.395

Ontvangen en verstrekte zekerheden en garanties

Specificatie van als collateral ontvangen zekerheden

Ontvangen zekerheden:	2024	2023
In stukken	600	0
In geld	400	2.140
Totaal	1.000	2.140

Specificatie van als collateral verstrekte zekerheden

Verstrekte zekerheden:	2024	2023
In stukken	111.100	22.100
In geld	92.500	161.154
Totaal	203.600	183.254

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van de kring worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor de kring vermogensneutraal te verwerken. Als uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. "collateral held"), dan worden deze activa en de daarmee

samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. Baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Mutaties in ontvangen en verstrekte zekerheden in geld zijn in het Kasstroomoverzicht verantwoord onder de post Verkopen en aflossingen van beleggingen.

7.3 Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

7.4 Vorderingen en overlopende activa

Specificatie vorderingen en overlopende activa

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsdebiteuren	93.487	162.473
Overige overlopende activa	100	22
Stand per 31 december	93.587	162.495

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie beleggingsdebiteuren

Beleggingsdebiteuren	2024	2023
Vorderingen inzake Collateral	92.818	161.154
Te vorderen dividendbelasting	126	423
Nog af te wikkelen transacties	543	896
Stand per 31 december	93.487	162.473

7.5 Overige activa

Specificatie overige activa

Overige activa	2024	2023
Liquide middelen	815	5.786
Stand per 31 december	815	5.786

De liquide middelen zijn direct beschikbaar. Collateral staat niet ter vrije beschikking.

7.6 Reserves

Specificatie reserves Pensioenkring Randstad Groep

Omschrijving	Bestemmings-reserve	Reserves	Totaal	2023
Stand per 1 januari	0	54.810	54.810	39.025
Uit bestemming saldo van baten en lasten	0	2.630	2.630	15.785
Stand per 31 december	0	57.440	57.440	54.810

7.6.1 Solvabiliteit

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maken we gebruik van het standaardmodel. We achten het gebruik van dit standaardmodel passend bij de risico's van de kring.

Dekkingsgraad

Omschrijving	2024	2023
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	106,0%	106,0%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	107,9%	107,2%
Reële dekkingsgraad (in %)	79,6%	77,9%

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (pensioenvermogen/technische voorzieningen)*100%. Het pensioenvermogen bedraagt € 1.011.401 duizend (2023: € 975.202 duizend). De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel ten minste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad bevindt de kring zich in een situatie van reservetekort.

De actuele dekkingsgraad houdt geen rekening met de verwachte inflatie, maar de reële dekkingsgraad wel. Die meet of we voldoende vermogen hebben om niet alleen aan de nominale toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, maar ook om de toekomstige pensioenuitkeringen jaarlijks te kunnen indexeren (verhogen) met de kosten van levensonderhoud.

Op basis van het standaardmodel is het (minimaal) vereist eigen vermogen op 31 december 2024:

(Minimaal) vereist eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
Aanwezig eigen vermogen	57.440	54.810
Minimaal vereist eigen vermogen	38.563	36.913
Vereist eigen vermogen	108.898	120.242

7.6.2 Herstelplan

Ontwikkeling dekkingsgraad ten opzichte van herstelplan

Omschrijving	Werkelijk	Herstelplan
Stand 1 januari	106,0%	106,1%
Premiebijdragen (regulier)	0,0%	0,0%
Uitkeringen	0,1%	0,1%
Toeslagverlening	0,0%	0,0%
Aanpassing RTS	-2,2%	0,0%
Beleggingsresultaten	2,6%	0,9%
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,5%	-0,1%
Stand 31 december	106,0%	107,0%

De dekkingsgraad bedroeg op 31 december 106,0% (2023: 106,0%). Daarmee liep de dekkingsgraad achter op het herstelplan dat uitgaat van 107,0% (2023: 105,5%) op die datum.

De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een stijging van de dekkingsgraad. In het herstelplan is uitgegaan van een ongewijzigde rentetermijnstructuur in het boekjaar 2024, waardoor de bijdrage door de verandering van de rentetermijnstructuur nihil is. Bij de bepaling van de werkelijke dekkingsgraad is van de daadwerkelijke rentetermijnstructuur ultimo van het boekjaar uitgegaan die voor het deel van de rentetermijnstructuur dat betrekking heeft op periode tot 30 jaar lager is dan die aan het begin van het jaar.

Het rendement op beleggingen heeft positief bijgedragen aan de dekkingsgraad. Ook in het herstelplan werd een positieve bijdrage verwacht. De positieve bijdrage wordt mede verklaard door de gedaalde rente in 2024.

Het effect bij overige oorzaken en kruiseffecten was in 2024 beperkt.

Op basis van het FTK is per 1 januari 2024 sprake van een reservetekort. Wij hebben eind maart 2024 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank, waarin de beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Randstad Groep op basis van het reguliere beleid in 2027 is hersteld tot de vereiste dekkingsgraad. Dit is binnen de gekozen hersteltermijn van tien jaar.

Op 31 maart 2025 is een herzien herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Op 14 mei 2025 heeft De Nederlandsche Bank instemming gegeven aan het herstelplan 2025.

7.7 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

7.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen

Mutatieoverzicht voor de voorziening pensioenverplichtingen

Omschrijving	2024	2023
Stand 1 januari	920.392	887.696
Pensioenopbouw	0	0
Toeslagverlening	0	0
Korting van aanspraken en rechten	0	0
Rentetoevoeging	31.039	28.308
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-15.382	-14.338
Wijziging marktrente	19.402	29.149
Wijziging actuariële uitgangspunten en actualisering overlevingskansen	3.314	0
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-6.921	-11.562
Overige wijzigingen	2.117	1.139
Stand 31 december	953.961	920.392

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Verdeling voorziening pensioenverplichtingen naar deelnemerscategorieën

Omschrijving	2024	2023
Arbeidsongeschikte deelnemers	23.258	23.689
Gewezen deelnemers	720.629	704.949
Pensioengerechtigden	207.168	188.084
Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling	2.906	3.670
Stand 31 december	953.961	920.392

7.7.2 Korte beschrijving van de pensioenregeling(en)

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 65 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van maximaal 1,7% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks besluit het bestuur van het fonds over de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd.

We hebben de belangrijkste kenmerken van de regeling opgenomen in de paragraaf Kenmerken regeling op pagina 246.

Nadere toelichting op mutaties

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

7.7.3 Toeslagverlening

De toeslagen op pensioenrechten en pensioenaanspraken worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het fonds. We hebben de ambitie om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen per 1 januari. De toeslag in een jaar is voorwaardelijk en afhankelijk van de hoogte van de beschikbare middelen. Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI), berekend over de maand september twee kalenderjaren voor de toekenning ten opzichte van de maand september één kalenderjaar voor de toekenning. We hebben geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen. Onder het FTK worden strikte eisen gesteld aan de toeslagverlening door pensioenfondsen. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar het bestuursverslag (paragraaf Financiële positie en herstelplan op pagina 247).

Overzicht van toegekende toeslagverlening en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2022	0,00%	2,70%	2,70%	2,70%
2023	0,00%	14,53%	14,53%	17,62%
2024	0,00%	0,21%	0,21%	17,87%
2025	0,00%	3,50%	3,50%	22,00%

¹ De toeslag in enig jaar vindt plaats op 1 januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar.

7.7.4 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit kopje opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit kopje opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitvoeringskosten in de verslagperiode.

7.7.5 Wijziging markttrente

Jaarlijks berekenen we op 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen door toepassing van de actuele renteterminstructuur inclusief UFR. De effecten worden verantwoord onder het kopje Wijziging markttrente.

7.7.6 Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij maken we gebruik van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de kring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces waarbij wij gebruikmaken van schattingen en oordelen. Het effect van deze wijzigingen verantwoorden we in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

7.7.7 Actualiseren overlevingskansen

Voor het boekjaar 2024 maken we gebruik van Prognosetafel AG2024 (2023: AG2022) en ervaringssterfte specifiek voor de kring gebaseerd op het postcodemodel (Sprenkels Inkomen 2024) (2023: AON Hewitt Longevity model). Recente publicaties met nieuwe informatie over de overlevingskansen van de Nederlandse bevolking waren voor ons geen aanleiding voor verdere actualisering van de gebruikte schattingen bij het berekenen van de technische voorzieningen.

7.7.8 Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten heeft betrekking op een correctie op de collectieve inkomende waardeoverdracht.

7.7.9 Overige wijzigingen

De post Overige wijzigingen geeft de wijzigingen weer in de voorziening vanwege sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties. Bij sterfte is sprake van een toename door toevoeging aan de voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen en een afname door verval van de voorziening bij overlijden. Arbeidsongeschiktheid bestaat uit een toename door nieuwe arbeidsongeschikten en verhoging van arbeidsongeschiktheid, en een afname door revalidatie. De post mutaties bestaat uit onder andere flexibilisering bij pensionering en incidentele mutaties.

7.8 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024	2023
Schulden uit beleggingen	433	3.106
Belastingen en premies sociale verzekeringen	314	301
Schulden aan Bedrijfsomgeving	154	70
Overige schulden en overlopende passiva	864	533
Stand per 31 december	1.765	4.010

Overige schulden hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie beleggingscrediteuren

Beleggingscrediteuren	2024	2023
Ontvangen collateral	400	2.140
Overige schulden uit beleggingen	33	966
Stand per 31 december	433	3.106

7.9 Risicobeheer

Bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan worden wij geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van de kring is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Onvoldoende solvabiliteit is daarmee het belangrijkste risico voor de kring. We beschikken over een aantal beleidsinstrumenten voor het beheersen van dit risico, namelijk:

- beleggingsbeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid

De keuze voor en toepassing van beleidsinstrumenten vinden plaats na analyses van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. In 2022 heeft het bestuur van Stichting Pensioenfonds Randstad een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van een Asset Liability Management-studie (ALM-studie). De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor ons beleid en de toelichting hierna. Dit beleid is verwoord in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van Pensioenkring Randstad Groep. Het wordt jaarlijks geëvalueerd met behulp van een haarbaarheidstoets en in het kader van het beleggingsplan.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de beleggingsrichtlijnen die we jaarlijks vaststellen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten gaan uit van verantwoord passief vermogensbeheer.

Om het risico op onvoldoende solvabiliteit te beheersen zijn wij verplicht om buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers wordt vastgesteld met de in het Besluit FTK voorgeschreven solvabiliteitstoets (de zogenaamde "S-toets"). Deze toets is een kwantificering van de onze visie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt:

Specificatie vereist eigen vermogen versus aanwezig eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
S1 Renterisico	0	33.266
S2 Risico zakelijke waarden	75.256	73.375
S3 Valutarisico	18.058	16.762
S4 Grondstoffenrisico	0	0
S5 Kredietrisico	42.836	36.440
S6 Verzekeringstechnisch risico	28.472	27.611
S7 Liquiditeitsrisico	0	0
S8 Concentratierisico	0	0
S9 Operationeel risico	0	0
S10 Actief beheer risico	0	0
Diversificatie-effect	-55.724	-67.212
Vereist eigen vermogen (b)	108.898	120.242
Aanwezig eigen vermogen (a)	57.440	54.810
Tekort (a - b)	-51.458	-65.432

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode, waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

7.9.1 Marktrisico (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Onze strategie met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door onze beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door de fiduciair manager in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

In onderstaande toelichtingen is, tenzij anders aangegeven, uitgegaan van de clean-valuewaardering van de beleggingen. De gegevens zijn opgesteld op lookthroughbasis, tenzij anders aangegeven. Waar gebruik gemaakt is van lookthroughgegevens zijn de dirty-valuewaarderingen van de onderliggende beleggingen gebruikt en zijn de schulden en vorderingen uit de look-through verantwoord onder de liquide middelen.

In de tabel hieronder is een specificatie weergegeven van de effecten van het toepassen van look-through.

Lookthrougheffect op beleggingsportefeuille

2024	Balanswaarde	Toepassen lookthrough	Vershil	2023 Toepassen look-through
Vastgoed	81.455	85.621	-4.166	77.402
Aandelen	221.195	215.221	5.974	189.762
Vastrentende waarden	775.507	779.777	-4.270	718.157
Derivaten	-159.393	-159.391	-2	-168.408
Overige beleggingen	361	-2.103	2.464	-2.330
Totaal	919.125	919.125	0	814.583

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en die van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ontwikkelingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de modified duration. De modified duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het renterisico bij Pensioenkring Randstad Groep is per ultimo 2024 voor 100% afgedekt (op basis van marktrente). De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheeklen bij aan de afdekking.

Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie, en betaalt daarvoor een variabele korte rente. Bij het afsluiten van een swap wordt de "duratiemismatch" verkleind, maar ontstaan nieuwe risico's, zoals tegenpartij-, liquiditeits- en juridische risico's.

Samenvatting modified duration en effect renteaftdekking

2024	Marktwaaarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	862.850	10,2
Rentederivaten	-157.842	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	705.008	26,9
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	953.961	19,4

Samenvatting modified duration en effect renteaftdekking

2023	Marktwaaarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	858.178	7,4
Rentederivaten	-170.048	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	688.130	19,4
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	920.392	19,8

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 10,2 jaar (2023: 7,4 jaar) bedraagt, zonder het effect van rentederivaten. De kring is rentederivaten aangegaan, waarmee de duratie is verlengd. De totale duratie van de vastrentende waarden komt hiermee op 26,9 jaar (2023: 19,4 jaar). De duratie van de nominale pensioenverplichtingen bedraagt 19,4 jaar (2023: 19,8 jaar), waardoor de kring gevoelig is voor verandering in de hoogte van de rente. Overigens kan de duratie van de vastrentende waarden niet een-op-een worden vergeleken met de duratie van de verplichtingen, omdat ook rekening gehouden moet worden met de omvang van de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

In de solvabiliteitstoets ter vaststelling van de buffer voor het renterisico wordt de rentecurve waartegen de verplichtingen worden verdisconteerd met een looptijdafhankelijk percentage omhoog en omlaag geschokt. Deze schokken zijn een vast percentage van het renteniveau. Het renterisico volgens de solvabiliteitstoets zal daardoor kleiner zijn bij een lage rente dan bij een hoge rente. In de afgelopen jaren was sprake van een relatief lage rente.

De gevoeligheidsanalyse van de rente is opgenomen in de paragraaf Financiële risico's op pagina 264 van het bestuursverslag.

7.9.2 Zakelijkewaardenrisico (S2)

Het zakelijkewaardenrisico is het prijs(koers)risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie zoals vastgelegd in de strategische beleggingsmix van Pensioenkring Randstad Groep.

Naast de strategische mix hebben wij in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen opgenomen voor het maximumpercentage dat namens de kring in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

Sectorverdeling vastgoedbeleggingen

2024	EUR	In verhouding	2023
Kantoren	2.018	2%	2%
Participaties in vastgoedmaatschappijen	7.988	10%	5%
Winkels	1.009	1%	1%
Woningen	56.285	66%	69%
Overige	18.321	21%	23%
Totaal	85.621	100%	100%

Beurstypering aandelenbeleggingen

2024	Aandelen	In verhouding	2023
Opkomende markten	19.564	9%	10%
Ontwikkelde markten	195.657	91%	90%
Totaal	215.221	100%	100%

Sectorverdeling aandelenbeleggingen

2024	EUR	In verhouding	2023
Basismaterialen	7.507	3%	5%
Communicatie diensten	21.750	10%	10%
Cyclische consumptiegoederen	30.622	14%	13%
Defensieve consumptiegoederen	11.719	5%	6%
Energie	1.150	1%	1%
Financiële dienstverlening	40.108	19%	17%
Gezondheidszorg	30.492	14%	18%
Industrie	24.115	11%	12%
Nutsbedrijven	4.187	2%	2%
Technologie	43.293	20%	18%
Overig	278	0%	0%
Totaal	215.221	100%	100%

In de solvabiliteitstoets voor vaststelling van de buffers voor het zakelijkewaardenrisico (en grondstoffenrisico) is rekening gehouden met deze samenstelling. We beleggen in deze producten met als doel diversificatie en risicoafdekking.

Soorten vastrentende waarden

2024	EUR	In verhouding	2023
Bedrijfsobligaties	175.398	22%	31%
Hypotheken	160.635	21%	22%
Inflation linked bonds	0	0%	0%
Staatsobligaties	443.744	57%	47%
Totaal	779.777	100%	100%

Categorieën derivaten

2024	Nominale waarde	Activa	Passiva	Saldo	2023
Aandelen derivaten	1	0	0	0	0
Rente derivaten	1.789.529	30.810	188.652	-157.842	-170.048
Valuta derivaten	116.044	60	1.607	-1.547	1.659
Krediet derivaten	110	0	2	-2	-19
Stand per 31 december	1.905.684	30.870	190.261	-159.391	-168.408

Geografische verdeling alle beleggingen (exclusief derivaten)

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Overig	Totaal	2023
Azië ex Japan	134	16.793	7.196	47	24.170	22.977
Europa EU	75.032	43.499	653.892	-4.413	768.010	680.284
Europa niet-EU	3.873	25.910	22.842	438	53.063	66.337
Midden- en Zuid-Amerika	2	1.713	8.018	17	9.750	10.569
Noord-Amerika	4.562	110.192	75.820	1.601	192.175	163.435
Pacific	294	2.540	2.695	16	5.545	34.102
Overig	1.724	14.574	9.314	191	25.803	5.287
Totaal	85.621	215.221	779.777	-2.103	1.078.516	982.991

De kolom met overige beleggingen heeft betrekking op saldi van bankrekeningen die gebruikt worden voor de beleggingen. Deze zijn op de balans verantwoord onder vorderingen en overige activa.

7.9.3 Valutarisico (S3)

Onder het valutarisico verstaan wij het risico dat ontstaat op activa in een buitenlandse valuta door wijzigingen in de wisselkoers.

Van de totale beleggingsportefeuille is ultimo 2024 ongeveer 77% (2023: 77%) belegd in beleggingen met een notering in euro's. De belangrijkste valuta van de niet in euro genoteerde beleggingen zijn de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen. In 2024 dekten we 75% van het valutarisico af van de US dollar en het Britse pond.

Hieronder geven we de valutapositie per 31 december voor en na afdekking door valutaderivaten weer.

Valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten

2024	Exposure voor afdekking	Valuta derivaten	Exposure na afdekking	2023
AUD	2.547	-9	2.538	2.978
CAD	4.664	-27	4.637	3.642
CHF	10.160	18	10.178	10.195
DKK	6.140	-1	6.139	7.032
EUR	702.649	105.681	808.330	711.017
GBP	16.710	-12.132	4.578	4.536
HKD	5.897	1	5.898	6.543
ILS	239	0	239	194
JPY	11.985	-62	11.923	10.415
NOK	561	0	561	598
NZD	75	0	75	199
SEK	4.153	13	4.166	4.146
SGD	1.040	1	1.041	662
USD	125.254	-94.914	30.340	26.503
Andere valuta	28.598	-116	28.482	25.923
Totaal	920.672	-1.547	919.125	814.583

De kolom Overig heeft onder meer betrekking op saldi van bankrekeningen die gebruikt worden voor de beleggingen. Deze zijn op de balans verantwoord onder Vorderingen en overige activa.

Wijzigingen in de valutakoersen zijn van invloed op de ontwikkeling van de dekkingsgraad voor zover deze niet zijn afgedekt. Een wijziging van de koers van de US dollar met 10% levert na afdekking een wijziging van de dekkingsgraad met ca 0,3% (2023: ca 0,3%) op.

Een restrisico betreft de categorie overige valuta. Dit zijn valuta's waarvan we besloten hebben het valutarisico niet af te dekken.

In de solvabiliteitstoets van de kring is in de buffers voor het valutarisico rekening gehouden met bovenstaande valutaposities en afdekkingen.

7.9.4 Grondstoffenrisico (S4)

Aangezien we niet beleggen in grondstoffen is dit risico niet van toepassing en wordt hiervoor geen buffer aangehouden.

7.9.5 Kredietrisico (S5)

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor de kring als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop de kring (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee over-the-counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van het kredietrisico is het settlementrisico (ook wel: tegenpartijrisico). Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee de kring transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor de kring financiële verliezen lijdt. We beheersen dit risico door het stellen van limieten aan tegenpartijen, het vragen van extra zekerheden zoals onderpand

bij derivatenposities en het hanteren van prudente verstrekingsnormen bij fondsbeleggingen in hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico beleggen we enkel in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementsysteem. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, werken we enkel met tegenpartijen waarmee ISDA- of CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat onze posities adequaat worden afgedekt door onderpand.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals eind 2024 gepubliceerd door S&P, Moody's en Fitch is als volgt:

Verdeling vastrentende waarden naar rating

2024	EUR	In verhouding	2023
AAA	227.584	29%	25%
AA	283.423	37%	32%
A	71.475	9%	14%
BBB	71.136	9%	10%
Lager dan BBB	9.160	1%	1%
Geen rating	106.231	14%	15%
Niet gespecificeerd	10.768	1%	3%
Totaal	779.777	100%	100%

Inzake concentratie van risico's kunnen we melden dat, afgezien van staatsobligaties van eurolanden en posities in beleggingsfondsen, ultimo 2024 (2023: idem) geen sprake is van beleggingen groter dan 2% van het balanstotaal van het pensioenfonds. Als onderdeel van de toelichting op het concentratierisico hebben we in de paragraaf Concentratierisico (S8) op pagina 606 een tabel opgenomen met de details van deze posities.

Herverzekeringsovereenkomsten gaan wij alleen aan met onder toezicht staande Nederlandse verzekeraars.

In de solvabiliteitstoets van eind 2024 is rekening gehouden met het kredietrisico zoals blijkt uit bovenstaande gegevens.

7.9.6 Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de "toeslagruimte").

Op 31 december bedroeg de reële dekkingsgraad 79,6% (2023: 77,9%).

We hebben deze risico's overwogen en verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2024.

7.9.7 Liquiditeitsrisico (S7)

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor we op korte termijn niet aan onze verplichtingen kunnen voldoen. We beheersen het liquiditeitsrisico door in het beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Voor de korte termijn maken we gebruik van een liquiditeitsprognose waarin we rekening houden met de directe beleggingsopbrengsten, inkomsten (zoals premies) en uitgaven (zoals uitkeringen en kosten).

Voor het beheersen van het kortetermijnliquiditeitsrisico wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Het Nederlandse Pensioenfonds bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. In dit kader hebben we binnen de renteafdekking een beperking gesteld aan het maximale risico (exposure) van derivaten.

Voor de liquiditeitsbehoefte in het zwaarweerscenario wordt gerekend met een rentestijging van 2% en een 0,25% lagere euro. Bij een zwakkere euro ontwikkelen de valutatermijncontracten zich negatief en moet er onderpand (collateral) worden gestort. Indien bij zo'n schok minder dan 125% aan benodigde liquiditeit en onderpand beschikbaar is, wordt een waarschuwing afgegeven. Indien minder dan 75% van de benodigde liquiditeit en onderpand bij zo'n schok beschikbaar is, zal het beleggingsbeleid worden aangepast.

De stresstest laat zien dat er op dit moment geen liquiditeitsrisico's voor de kring zijn. In de solvabiliteitstoets houden we hier dan ook geen buffers voor aan.

7.9.8 Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat we grote (veelal financiële) gevolgen ondervinden van veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico). Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maken we gebruik van diversificatie en limieten voor beleggingen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten hebben we vastgesteld op basis van de ALM-studie. De uitgangspunten zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders. We monitoren op kwartaalbasis de naleving daarvan.

Ultimo 2024 zijn in de beleggingsportefeuille de volgende posten met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

Uitgevende instellingen met waarde groter dan 2% van balanstotaal

2024	EUR	Omvang t.o.v. balanstotaal	2023
Uitgevende instelling			
Frankrijk	63.902	7,0%	18,2%
Duitsland	42.863	4,7%	7,0%
Nederland	263.957	28,7%	6,7%
Oostenrijk	37.563	4,1%	0,0%
Europese Unie	35.655	3,9%	3,0%

In het standaardmodel is het concentratierisico gelijkgesteld aan nul. Ook op grond van het gevoerde beleid oordelen we dat er geen sprake is van een verhoogd risico waarvoor een aanvullende opslag noodzakelijk is.

7.9.9 Operationeel risico (S9)

Het operationele risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's beheersen we door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Van Lanschot Kempen Investment Management B.V. houdt als fiduciair manager toezicht op het totale vermogensbeheer en de risicoposities van de kring. In dat kader selecteert en monitort deze fiduciair manager beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. Met deze partijen hebben we overeenkomsten en, waar van toepassing, service level agreements gesloten. De afhankelijkheid van deze partijen wordt door ons beheerst doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij afzonderlijke custodians zoals CACEIS.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan pensioenuitvoerder DION Pensioen Services. Met DION Pensioen Services hebben we een uitvoeringsovereenkomst en een service level agreement gesloten.

Jaarlijks beoordelen we de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair manager, de bewaarder en de pensioenuitvoeringsorganisatie door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste rapportages over de interne beheersing (ISAE 3402-rapportages).

Aangezien hiermee sprake is van een adequate beheersing van de operationele risico's, houden we hiervoor geen buffers aan in de solvabiliteitstoets.

7.9.10 Actiefbeheerrisico (S10)

Het actiefbeheerrisico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de benchmark die voor de (deel)portefeuille is vastgelegd. Voor dit risico houden we geen buffer aan (2023: geen).

7.10 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

7.10.1 Investeringsverplichtingen

Per 31 december 2024 bestonden geen toezeggingen tot het doen van investeringen in beleggingen op of na 1 januari 2025 (2023: idem).

7.10.2 Weerstandsvermogen

Indien bij de kring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaats heeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de overgedragen aanspraken en rechten. In de paragraaf Stichtingskapitaal en reserves op pagina hebben we het weerstandsvermogen nader gespecificeerd.

7.11 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen onder meer de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn deelnemingen, de bestuurders en de directie van het bestuursbureau. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Voor de beloning van leden van het belanghebbendenorgaan verwijzen we naar toelichting 7.17 Pensioenuitvoeringskosten op pagina 610. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Toelichting op de staat van baten en lasten

7.12 Ontvangen premies

Pensioenkring Randstad Groep is een pensioenkring waarin aanspraken voor niet-actieven (slapers) en rechten voor uitkeringsgerechtigden worden geadministreerd. Omdat er geen opbouw voor actieven plaatsvindt, worden in deze pensioenkring geen premies in rekening gebracht en ontvangen.

7.13 Overdracht van rechten

Specificatie overdracht van ontvangen rechten

Omschrijving	2024	2023
Inkomende collectieve waardeoverdrachten	0	0
Uitgaande individuele waardeoverdrachten	-5.734	-12.105
Totaal	-5.734	-12.105

7.14 Beleggingsresultaten voor risico fonds

In onderstaande tabellen worden de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico fonds gespecificeerd, met een onderscheid naar directe en indirecte opbrengsten en de aan de beleggingen verbonden kosten.

Directe beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Dividend	0	1.480	3.503	0	0	4.983	4.121
Rente	0	0	5.531	-15.131	6.500	-3.100	-1.904
Overig	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.480	9.034	-15.131	6.500	1.883	2.217

Indirecte beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Gerealiseerd	327	1.217	3.601	-4.573	0	572	-4.937
Ongerealiseerd	4.265	39.396	4.401	8.795	0	56.857	79.195
Koersresultaat liquide middelen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	4.592	40.613	8.002	4.222	0	57.429	74.258

Verdeling beleggingskosten

2024	EUR	In verhouding	2023
Administratiekosten	216	17%	19%
Bankkosten	51	4%	1%
Beheerkosten	948	73%	77%
Bewaarloon	74	6%	3%
Transactiekosten	0	0%	0%
Overig	1	0%	0%
Totaal	1.290	100%	100%

In de beheerkosten is een bedrag voor opbrengsten uit rebates opgenomen van € 342 duizend (2023: € 425 duizend). Beleggingskosten zijn weergegeven in het overzicht Kosten vermogensbeheer op pagina 260. Daarin zijn kosten waar mogelijk toegerekend aan de relevante beleggingscategorie.

7.15 Overige baten**Specificatie overige baten**

Omschrijving	2024	2023
Vrijval weerstandsvermogen	0	0
Overige baten	0	0
Totaal	0	0

7.16 Pensioenuitkeringen**Specificatie pensioenuitkeringen**

Omschrijving	2024	2023
Ouderdomspensioen	11.725	10.645
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	2.287	2.255
Wezenpensioen	41	52
Arbeidsongeschiktheidspensioen	135	144
Afkopen	35	41
Totaal	14.223	13.137

7.17 Pensioenuitvoeringskosten

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	606	654
Certificerend actuaire	30	30
Adviserend actuaire	55	57
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	58	30
Belanghebbendenorgaan	47	32
Toezichtkosten (DNB/AFM)	98	101
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	198	186
Overige kosten	28	85
Aan beleggingen toegerekende kosten	0	0
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	1.120	1.175
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	597	59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	250
Subtotaal incidentele kosten ¹	597	309
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.717	1.484
Berekening kosten per deelnemer:	2024	2023
Aantal arbeidsongeschikten	127	135
Aantal pensioengerechtigden	1.315	1.237
Totaal aantal deelnemers	1.442	1.372
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	777	856
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	1.191	1.082

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten verantwoord onder "overige lasten".

In het verslagjaar zijn aan de kring door toezichthouders geen dwangsommen of bestuurlijke boetes aangezegd of opgelegd.

Aantal personeelsleden

Bij de kring zijn geen werknemers in dienst. Voor werkzaamheden die ten behoeve van de kring worden uitgevoerd door het bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is een vergoeding overeengekomen die afhankelijk is van de omvang van het beheerde pensioenvermogen.

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

2024	Honoraria	Vacatie gelden	Totaal	2023
Belanghebbendenorgaan	0	39	39	27
Totaal	0	39	39	27

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

7.18 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in de paragraaf [7.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen](#) op pagina [596](#).

7.19 Saldo herverzekering

Omschrijving	2024	2023
Uitkeringen uit herverzekering	0	0
Totaal	0	0

7.20 Overige lasten

Overige lasten

Omschrijving	2024	2023
Afdracht weerstandsvermogen	102	154
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	597	59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	250
Overige lasten	47	21
Totaal	746	484

De afdracht aan het weerstandsvermogen is gerelateerd aan beleggingsrendement, pensioenuitvoeringskosten en uitkeringen.

7.21 Actuariële analyse

Actuariële analyse resultaat

Omschrijving	2024	2023
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	58.022	75.382
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-31.039	-28.309
Wijziging marktrente	-19.402	-29.149
Subtotaal	7.581	17.924
Premieresultaat		
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers – exclusief herstelbijdrage)	0	0
Benodigde premie	0	0
Subtotaal	0	0
Waardeoverdrachten		
Collectieve waardeoverdrachten		0
Individuele waardeoverdrachten	1.187	-543
Subtotaal	1.187	-543
Kosten		
In premie begrepen bedrag kosten		0
Toevoeging aan technische voorzieningen ivm kostenvoorziening		0
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	1.120	1.175
Kosten verslagjaar (excl kosten vermogensbeheer)	-1.120	-1.175
Subtotaal	0	0
Uitkeringen¹		
Mutatie technische voorzieningen uhv uitkeringen	14.262	13.164
Feitelijke uitkeringen	-14.223	-13.137
Subtotaal	39	27
Resultaat op kanssystemen	-1.928	-1.139
Incidentele wijzigingen		
Wijziging regeling		
Wijziging actuariële grondslagen	-3.314	0
Saldo baten en lasten	-935	-484
Subtotaal	-4.249	-484
Totaal saldo van baten en lasten	2.630	15.785

1 In dit resultaat zit ook een vrijval van het weerstandsvermogen.

Specificatie resultaat op kanssystemen

Omschrijving	2024	2023
• Sterfte	-2.130	-1.384
• Arbeidsongeschiktheid	202	174
• Mutaties	0	71
Andere oorzaken	0	0
Totaal	-1.928	-1.139

Gebeurtenissen na balansdatum

Actualisatie herstelplan

Op basis van het FTK is per 1 januari 2024 sprake van een reservetekort. Wij hebben eind maart 2024 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank, waarin de beleidsdekkingsgraad van Pensioenkring Randstad Groep op basis van het reguliere beleid in 2027 is hersteld tot de vereiste dekkingsgraad. Dit is binnen de gekozen hersteltermijn van tien jaar. Op 21 mei 2024 heeft De Nederlandsche Bank instemming gegeven aan het herstelplan 2024.

8 Financiële verantwoording Pensioenkring Roba

Alle bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024	2023
Activa			
Vastgoedbeleggingen		10.062	8.748
Aandelen		78.836	69.556
Vastrentende waarden		119.712	111.676
Derivaten	<u>8.2</u>	2.633	-
Subtotaal beleggingen voor risico fonds	<u>8.1</u>	211.243	189.980
Vorderingen en overlopende activa	<u>8.4</u>	771	493
Overige activa	<u>8.5</u>	375	369
Totaal activa		212.389	190.841
Passiva			
Reserves	<u>8.6</u>	63.730	56.463
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>8.7</u>	144.104	133.637
Derivaten	<u>8.1</u>	1.124	-
Overige schulden en overlopende passiva	<u>8.8</u>	3.431	741
Totaal passiva		212.389	190.841
Actuele dekkingsgraad (in %)	<u>8.6</u>	144,2%	142,3%

Staat van baten en lasten

	Toelichting	2024	2023
Baten			
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	8.12	3.634	4.222
Ontvangen waardeoverdrachten	8.18	4	171.946
Beleggingsresultaten risico fonds	8.13	18.833	18.152
Overige baten	8.20	16	-
Totaal baten		22.487	194.320
Lasten			
Pensioenuitkeringen	8.14	3.506	3.245
Pensioenuitvoeringskosten	8.15	573	468
Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	8.16	10.467	133.637
Saldo herverzekering	8.17	136	139
Uitgaande waardeoverdrachten	8.18	31	102
Overige lasten	8.20	507	266
Totaal lasten		15.220	137.857
Saldo van baten en lasten	8.19	7.266	56.463
Bestemming saldo van baten en lasten			
Overige reserves	8.6	7.266	56.463
Totaal		7.266	56.463

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten			
Ontvangen premies		3.959	3.970
Ontvangen waardeoverdrachten		4	210
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars		-	-
Betaalde pensioenuitkeringen		-3.504	-3.171
Betaalde waardeoverdrachten		-31	-102
Betaalde premies herverzekering		-136	-
Betaalde uitvoeringskosten en overige lasten		-984	4.387
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		-692	5.295
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten			
Verkopen en aflossingen van beleggingen		-53.384	33.089
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		1.751	1.600
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen		56.108	-39.172
Betaalde kosten van vermogensbeheer		-698	-250
Saldo overige kasstromen uit hoofde van beleggingsactiviteiten		-3.079	-429
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		698	-5.161
Mutatie liquide middelen		6	134
Stand per 1 januari		369	235
Stand per 31 december	<u>8.5</u>	375	369

Algemene toelichtingen

Algemene grondslagen

Overeenstemmingsverklaring

Onze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. We presenteren de jaarrekening in euro's, de functionele valuta van het pensioenfonds. De jaarrekening heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting zijn gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen. Bovendien moet de intentie bestaan om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten nemen we eveneens gesaldeerd op.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat wij ons oordelen vormen en schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben schattingswijzigingen plaatsgevonden bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze wijzigingen beschrijven we nader in de paragraaf Technische voorzieningen in het hoofdstuk Specifieke grondslagen op pagina 619.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

We maken geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

We hebben in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico pensioenfondsen bestaan uit de financiële instrumenten van het pensioenfonds.

We nemen een financieel instrument in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat we transacties verwerken op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname waarderen wij vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen zoals hieronder is weergegeven.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen wij aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Dividenden verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Couponrente verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Baten en lasten die uit beleggingen voortvloeien, worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt.

Als uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen, dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op reële waarde. Na eerste verwerking waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of is onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid doordat we hiervoor een voorziening in aftrek brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Onze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder overige activa nemen we onder meer de liquide middelen op voor zover dit banktegoeden betreft die onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Algemeen

De reserves zijn gelijk aan het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn verwerkt.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen wordt bepaald als de som van de reserves en de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

We bepalen de contante waarde met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn wij uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks besluit het bestuur of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening houden wij rekening met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten gaan wij uit van prudente grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024:

Overlevingstafels

De Prognosetafel AG 2024 (zoals gepubliceerd door het AG). Voorts wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking door toepassing van een fondsspecifieke ervaringssterfte.

Partnerfrequentie

Bepaalde partnersysteem.

Leeftijdsverschil man/vrouw

De partner is drie jaar jonger dan de verzekerde man en drie jaar ouder dan de verzekerde vrouw.

Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen

Hiervoor wordt geen voorziening aangehouden.

Voorziening voor toekomstige excassokosten

Hiervoor wordt 3,5% van de voorziening voor pensioenverplichtingen gehanteerd.

Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten

Dit is het verschil tussen de voorziening op basis van de bereikbare aanspraken en de voorziening op basis van opgebouwde aanspraken.

IBNR (incurred but not reported)**Onvindbaren**

Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert ("niet opgevraagd pensioen") wordt de reservering tien jaar volledig in stand gehouden.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling**Algemeen**

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden in het resultaat verantwoord.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening maken we geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten verantwoorden we als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend verantwoordt we op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn de opbrengsten verrekend die gerelateerd zijn aan transactiekosten, provisies, valutaverschillen et cetera.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop ze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor rekening pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw voor arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de ziekte is ontstaan.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente

De wijziging van de marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten en actualiseren overlevingskansen

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop het betrekking heeft.

Overige wijzigingen

De overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premies herverzekering

De herverzekeringspremies zijn toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Overige lasten

Overige lasten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. We maken onderscheid tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

8.1 Beleggingen voor risico fonds

Verdeling van beleggingen naar actief en passief zijde

Omschrijving	2024	2023
Activa	211.243	189.980
Passiva	1.124	-
Totaal beleggingen voor risico fonds	210.119	189.980

Samenvatting ontwikkeling beleggingsportefeuille in het boekjaar

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentend	Derivaten	Totaal
Stand per 1 januari	8.748	69.556	111.676	-	189.980
Aankopen / verstrekkingen	1.118	-	54.989	1	56.108
Verkopen / aflossingen	-360	-7.295	-48.167	2.438	-53.384
Herwaardering	556	16.575	1.160	-721	17.570
Mutatie opgelopen rente	-	-	54	-209	-155
Stand per 31 december	10.062	78.836	119.712	1.509	210.119

Voor de meerderheid van de beleggingen zijn objectief vast te stellen frequente marktnoteringen beschikbaar. Voor bepaalde beleggingen geldt dat niet. Waardering daarvan vindt plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde van de derivaten.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld met een andere geschikte methode. Financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn onder andere hedgefonds, equity funds, infrastructure funds en commodity funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Samenvatting beleggingsportefeuille op basis van bovenstaande indeling

2024	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal
Vastgoed	10.062	-	-	-	10.062
Aandelen	78.836	-	-	-	78.836
Vastrentend	94.693	-	-	25.019	119.712
Derivaten	-	-	1.509	-	1.509
Subtotaal	183.591	-	1.509	25.019	210.119
Overig	227	-	-	-	227
Totaal	183.818	-	1.509	25.019	210.346

Het Nederlandse Pensioenfonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

De categorie vastgoed heeft betrekking op vastgoedbeleggingsfondsen en aandelen op aandelenbeleggingsfondsen. De categorie vastrentend heeft voor 42,3% betrekking op directe obligatiebeleggingen en voor 57,7% op vastrentende beleggingsfondsen. Vastrentende waarden worden gewaardeerd inclusief een bedrag van € 635 duizend vanwege de opgebouwde rente sinds de meest recente coupondatum.

De categorie overig (niveau 1) heeft betrekking op liquide middelen. Dit betreft aan beleggingsportefeuilles toegewezen en voor beleggingen beschikbare liquide middelen.

8.2 Securities Lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

Samenvatting derivatenposities

2024	Nominale waarde	Activa	Passiva	Saldo
Aandelen derivaten	-	-	-	-
Rente derivaten	80.384	2.625	119	2.506
Valuta derivaten	53.168	8	1.005	-997
Krediet derivaten	-	-	-	-
Totaal	133.552	2.633	1.124	1.509

Het pensioenfonds heeft eind 2024 € 2,6 miljoen aan onderpand ontvangen in de vorm van liquiditeiten waarvan € 0,2 miljoen pending als gevolg van positieve waardeontwikkeling van de derivaten. Het ontvangen onderpand staat niet ter vrije beschikking.

Het pensioenfonds heeft eind 2024 € 0,03 miljoen aan onderpand verstrekt in de vorm van liquiditeiten waarvan € 0,02 miljoen pending en € 13,0 miljoen aan onderpand verstrekt in de vorm van (staats) obligaties als gevolg van negatieve waardeontwikkeling van derivaten. De verstrekte (staats) obligaties betreft initial margin. De verstrekte (staats) obligaties zijn verantwoord onder de vastrentende waarden.

8.3 Vorderingen en overlopende activa

Overzicht vorderingen en overlopende activa

Omschrijving	2024	2023
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	538	238
Overlopende activa	233	255
Stand per 31 december	771	493

Onder de post overlopende activa is een post van € 1.049 duizend opgenomen betreffende de door Sprenkels berekende nog in rekening te brengen premie 2024. Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

8.4 Overige activa

Specificatie overige activa

Omschrijving	2024	2023
Liquide middelen	375	369
Stand per 31 december	375	369

De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

8.5 Reserves

Ontwikkeling reserves

Omschrijving	Bestemmings-reserve	Reserves	Totaal
Stand per 1 januari	-	56.463	56.463
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-	7.266	7.266
Stand per 31 december	-	63.730	63.730

8.5.7 Solvabiliteit

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maken we gebruik van het standaardmodel. We vinden het gebruik van dit standaardmodel passend bij de risico's van het fonds.

Omschrijving	2024	2023
Actuele dekkingsgraad	144,2%	142,3%
Beleidsdekkingsgraad	148,2%	148,1%
Reële dekkingsgraad	110,4%	108,9%

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (pensioenvermogen/technische voorzieningen)*100%. Het pensioenvermogen bedraagt € 207.834 duizend.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel ten minste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van reservetekort.

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad weergegeven.

Omschrijving	
Stand 1 januari	142,3%
Premiebijdragen (regulier)	-2,4%
Uitkeringen	1,0%
Toeslagverlening	-2,8%
Aanpassing RTS	-2,8%
Beleggingsresultaten	8,7%
Overige oorzaken en kruiseffecten	0,2%
Stand 31 december	144,2%

De actuele dekkingsgraad houdt geen rekening met de verwachte inflatie, maar de reële dekkingsgraad wel. Die meet of we voldoende vermogen hebben om niet alleen aan de nominale toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, maar ook om de toekomstige pensioenuitkeringen jaarlijks te kunnen indexeren (verhogen) met de kosten van levensonderhoud.

Op basis van het standaardmodel bedraagt het (minimaal) vereist eigen vermogen op 31 december:

Omschrijving	2024	2023
Aanwezig eigen vermogen	63.730	56.463
Minimaal vereist eigen vermogen	6.066	5.590
Vereist eigen vermogen	23.601	31.440

8.5.8 Herstelplan

Een herstelplan is niet van toepassing.

8.6 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

8.6.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen

Mutatieoverzicht voorziening voor pensioenverplichtingen

Omschrijving	2024	2023
Stand 1 januari/aanvang pensioenkring	133.637	121.803
Pensioenopbouw	4.555	3.706
Toeslagverlening	2.744	3.040
Korting van aanspraken en rechten	-	-
Rentetoevoeging	4.629	3.992
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-3.508	-3.237
Wijziging marktrente	2.879	4.088
Wijziging actuariële uitgangspunten en actualisering overlevingskansen	-519	733
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-37	173
Overige wijzigingen	-583	-1.010
Stand 31 december	143.797	133.288
Mutatie IBNR	307	349
Totaal	144.104	133.637

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur als gepubliceerd door De Nederlandsche Bank. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening. Omdat de rentetermijnstructuur voor een deel negatieve rentes omvat, is het bedrag bij rentetoevoeging negatief.

Verdeling voorziening pensioenverplichtingen naar deelnemerscategorieën

Omschrijving	2024	2023
Actieve deelnemers	68.502	64.136
Gewezen deelnemers	24.365	17.010
Pensioengerechtigden	48.773	47.622
Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling	2.157	4.520
IBNR	307	349
Vrijval excasso voorziening	-	-
Stand 31 december	144.104	133.637

8.6.2 Korte beschrijving van de pensioenregeling(en)

Pensioenkring Roba heeft twee pensioenregelingen. Een eindloonregeling en een middelloonregeling.

Het Pensioenreglement Eindloon is van toepassing op Roba Holding BV, Roba Metals BV en KBM Affilips BV.

Het Pensioenreglement Middelloon is van toepassing op KBM Master Alloys BV. Deze pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van maximaal 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks besluit het bestuur van het fonds over de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd.

We hebben de belangrijkste kenmerken van de regeling opgenomen in de paragraaf Kenmerken regeling op pagina 272.

Nadere toelichting op mutaties

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

8.6.3 Toeslagverlening

Toeslagverlening binnen Pensioenkring Roba is in beginsel voorwaardelijk. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitkring voor zover de financiële positie hiervoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, tussen september van twee kalenderjaren vóór de toekenning en september van het kalenderjaar vóór de toekenning.

Onder het FTK worden strikte eisen gesteld aan de toeslagverlening door pensioenfondsen. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar het bestuursverslag (paragraaf Toeslagverlening vanaf pagina 279).

Overzicht van toegekende toeslagverlening en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2024	2,71%	2,71%	-	-

8.6.4 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit kopje opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitvoeringskosten in de verslagperiode.

8.6.5 Wijziging marktrente

Jaarlijks berekenen we per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur inclusief UFR. De effecten worden verantwoord onder het kopje Wijziging marktrente.

8.6.6 Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij maken we gebruik van interne en externe actuariële deskundigheid. Het gaat daarbij onder meer om de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de kring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces waarbij we gebruikmaken van schattingen en oordelen. Het effect van deze wijzigingen verantwoorden we in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

8.6.7 Actualiseren overlevingskansen

Per ultimo van het boekjaar 2024 maken we gebruik van de Prognosetafel AG 2024 zoals gepubliceerd door het Actuarieel Genootschap. Voorts wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking door toepassing van een fondsspecifieke ervaringssterfte.

8.6.8 Overige wijzigingen

De post Overige wijziging geeft de wijzigingen weer in de voorziening vanwege sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties. Bij sterfte is sprake van een toename door toevoeging aan de voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen en een afname door verval van de voorziening bij overlijden. Arbeidsongeschiktheid bestaat uit een toename door nieuwe arbeidsongeschikten en verhoging van arbeidsongeschiktheid, en een afname door revalidatie. De post mutaties bestaat uit onder andere flexibilisering bij pensionering en incidentele mutaties.

8.7 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024	2023
Beleggingscrediteuren	2.562	257
Belastingen en premies sociale verzekeringen	75	73
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	120	45
Overige schulden en overlopende passiva	674	366
Stand per 31 december	3.431	741

Onder overlopende passiva zijn de posten beleggingscrediteuren en nog te betalen loonheffing opgenomen voor respectievelijk € 2.562 duizend en € 75 duizend. Daarnaast zijn er nog te betalen posten inzake accountantskosten, te corrigeren pensioenpremie 2023, actuariskosten, transitiekosten Appel Pensioenuitvoering en crediteuren ter hoogte van respectievelijk € 44 duizend, € 307 duizend, € 127 duizend, € 82 duizend en € 58 duizend. Alle schulden hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

8.8 Risicobeheer

Bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan worden we geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van de kring is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Onvoldoende solvabiliteit is daarmee het belangrijkste risico voor de kring. We beschikken over een aantal beleidsinstrumenten voor het beheersen van dit risico, namelijk:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid

De keuze uit en toepassing van beleidsinstrumenten vinden plaats na analyses van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. In 2024 hebben we een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van een Asset Liability Management-studie (ALM-studie). De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor het beleid van de kring en de toelichting hierna. We hebben dit beleid verwoord in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van de kring. Het wordt jaarlijks geëvalueerd met behulp van een haalbaarheidstoets en in het kader van het beleggingsplan.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de beleggingsrichtlijnen die we jaarlijks vaststellen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten gaan uit van verantwoord passief vermogensbeheer.

Om het risico op onvoldoende solvabiliteit te beheersen zijn we verplicht om buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers wordt vastgesteld met de in het Besluit FTK voorgeschreven solvabiliteitstoets (de zogenaamde "S-toets"). Deze toets is een kwantificering van de onze visie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

Specificatie vereist eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
S1 Renterisico	-	8.332
S2 Risico zakelijke waarden	18.671	20.010
S3 Valutarisico	5.881	12.155
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	5.982	6.535
S6 Verzekeringstechnisch risico	5.132	4.529
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheer risico	-	-
Diversificatie-effect	-12.065	-20.121
Vereist eigen vermogen (b)	23.601	31.440
Aanwezig eigen vermogen (a)	63.730	56.463
Surplus (a - b)	40.129	25.023

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode, waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

8.8.1 Marktrisico (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Onze strategie met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door onze beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door de fiduciair manager in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

In onderstaande toelichtingen is, tenzij anders aangegeven, uitgegaan van de clean-valuewaardering van de beleggingen. De gegevens zijn opgesteld op lookthroughbasis, tenzij anders aangegeven. Waar gebruikgemaakt is van lookthroughgegevens zijn de dirty-valuewaarderingen van de onderliggende beleggingen gebruikt en zijn de schulden en vorderingen uit de look-through verantwoord onder de liquide middelen.

Specificatie effect toepassen look-through

2024	Balanswaarde	Toepassen lookthrough	Vershil
Vastgoed	10.062	11.496	1.434
Aandelen	78.836	76.764	-2.072
Vastrentende waarden	119.712	118.975	-737
Derivaten	1.509	1.602	93
Overig	227	-	-226
Totaal	210.346	208.837	-1.509

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en die van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ontwikkelingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de modified duration. De modified duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het renterisico bij Pensioenkring Roba is per ultimo 2024 voor 100% afgedekt (op basis van marktrente). De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van staatsobligaties in de matchingportefeuille. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheeklen bij aan de afdekking.

Samenvatting modified duration en effect renteaftdekking

2024	Marktwaarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	116.545	11,45
Rentederivaten	2.512	12,49
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	119.057	23,94
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	144.104	18,80

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 11,4 jaar bedraagt. De duratie van de nominale pensioenverplichtingen bedraagt 18,8 jaar, waardoor de kring gevoelig is voor verandering in de hoogte van de rente. Overigens kan de duratie van de vastrentende waarden niet een-op-een worden vergeleken met de duratie van de verplichtingen, omdat ook rekening gehouden moet worden met de omvang van de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

In de solvabiliteitstoets ter vaststelling van de buffer voor het renterisico wordt de rentecurve waartegen de verplichtingen worden verdisconteerd met een looptijdafhankelijk percentage omhoog en omlaag geschokt. Deze schokken zijn een vast percentage van het renteniveau. Het renterisico volgens de solvabiliteitstoets zal daardoor kleiner zijn bij een lage rente dan bij een hoge rente. In de afgelopen jaren was sprake van een relatief lage rente.

De gevoeligheidsanalyse van rente is in de paragraaf Financiële risico's op pagina 291 van het bestuursverslag opgenomen.

8.8.2 Zakelijkewaardenrisico (S2)

Het zakelijkewaardenrisico is het prijs(koers)risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie zoals vastgelegd in onze de strategische beleggingsmix van Pensioenkring Roba.

Naast de strategische mix hebben we in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen opgenomen over het maximumpercentage dat namens de kring in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

Verdeling vastgoedportefeuille

2024	EUR	In verhouding
Participaties in vastgoedmaatschappijen	11.496	100%
Woningen	-	-
Totaal	11.496	100%

Verdeling naar markten van de aandelenportefeuille

2024	EUR	In verhouding
Opkomende markten	9.730	13%
Ontwikkelde markten	67.034	87%
Totaal	76.764	100%

Verdeling naar sectoren van de aandelenportefeuille

2024	EUR	In verhouding
Basismaterialen	2.596	3%
Communicatie diensten	6.744	9%
Cyclische consumptiegoederen	9.257	12%
Defensieve consumptiegoederen	4.291	6%
Energie	2.719	4%
Financiële dienstverlening	14.004	18%
Gezondheidszorg	7.723	10%
Industrie	6.617	9%
Nutsbedrijven	1.384	2%
Technologie	140	0%
Overig	21.289	27%
Totaal	76.764	100%

In de solvabiliteitstoets voor vaststelling van de buffers voor het zakelijkewaardenrisico (en het grondstoffenrisico) is rekening gehouden met bovenstaande samenstelling. We beleggen in deze producten met als doel diversificatie en risicoafdekking.

Verdeling van de vastrentende waarden

2024	EUR	In verhouding
Bedrijfsobligaties	33.578	28%
Hypotheken	24.647	21%
Staatsobligaties	60.750	51%
Totaal	118.975	100%

Geografische verdeling van alle beleggingen (exclusief derivaten)

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Overig	Totaal
Azië ex Japan	103	8.587	2.886	10	11.586
Europa EU	848	6.966	99.061	989	107.864
Europa niet-EU	536	4.160	4.419	72	9.187
Midden- en Zuid-Amerika	13	807	2.937	2	3.759
Noord-Amerika	7.672	49.893	5.700	483	63.748
Pacific	2.247	5.075	1.900	45	9.267
Overig	77	1.276	2.072	1	3.426
Totaal	11.496	76.764	118.975	1.602	208.837

8.8.3 Valutarisico (S3)

Onder het valutarisico verstaan we het risico dat ontstaat op activa in een buitenlandse valuta door wijzigingen in wisselkoers.

Van de totale beleggingsportefeuille is ultimo 2024 ongeveer 54,8% belegd in beleggingen met een notering in euro's. De belangrijkste valuta van de niet in euro genoteerde beleggingen zijn de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen.

Wijzigingen in de valutakoersen zijn van invloed op de ontwikkeling van de dekkingsgraad voor zover deze niet zijn afgedekt. Een wijziging van de koers van de US dollar met 10% levert zonder afdekking een wijziging van de dekkingsgraad met circa 1,1% (2023: 4,0%) op.

Specificatie van posities naar valuta

Valuta	Exposure voor afdekking	Valuta derivaten	Exposure na afdekking
AUD	1.573	-112	1.461
CAD	2.060	7	2.067
CHF	1.710	-2	1.709
DKK	478	-	478
EUR	115.905	48.654	164.559
GBP	2.845	-1.545	1.300
HKD	2.901	-	2.901
ILS	87	-	87
JPY	4.684	-	4.684
NOK	96	-	96
NZD	51	-	51
SEK	711	-	711
SGD	568	-	568
USD	64.107	-48.007	16.100
Andere valuta	13.567	7	13.574
Totaal	211.343	-998	210.346

Een restrisico betreft de categorie andere valuta's. Dit zijn valuta's waarvan we besloten hebben het valutarisico niet af te dekken.

In de solvabiliteitstoets van de kring is in de buffers voor het valutarisico rekening gehouden met bovenstaande valutaposities en afdekkingen.

8.8.4 Grondstoffenrisico (S4)

Aangezien we niet in grondstoffen beleggen, is dit risico niet van toepassing en wordt hiervoor geen buffer aangehouden.

8.8.5 Kredietrisico (S5)

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor de kring als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop de kring (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee over-the-counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van het kredietrisico is het settlementrisico (ook wel: tegenpartijrisico). Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee de kring transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor de kring financiële verliezen lijdt. We beheersen dit risico door aan tegenpartijen limieten te stellen, extra zekerheden te vragen, zoals onderpand bij derivatenposities en het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij fondsbeleggingen in hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico beleggen we enkel in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, werken we enkel met tegenpartijen waarmee ISDA- of CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat onze posities adequaat worden afgedekt door onderpand.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals gepubliceerd door S&P, Moody's en Fitch per 31 december is als volgt:

2024	EUR	In verhouding
AAA	36.135	30%
AA	32.406	27%
A	11.823	10%
BBB	13.910	12%
Lager dan BBB	5.031	4%
Geen rating	17.306	15%
Niet gespecificeerd	2.364	2%
Totaal	118.975	100%

Als onderdeel van de toelichting op het concentratierisico is in paragraaf Concentratierisico (S8) op pagina 637 een tabel opgenomen met de details van deze posities.

Herverzekeringsovereenkomsten gaan we alleen aan met onder toezicht staande Nederlandse verzekeraars. In de solvabiliteitstoets van eind 2024 is rekening gehouden met het kredietrisico zoals dat blijkt uit bovenstaande gegevens.

8.8.6 Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

We verzekeren alleen risico's die we zelf niet kunnen dragen. De behoefte is daarbij het grootst op het gebied van nabestaandenpensioen (NP) en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (PVA). Herverzekering van het ouderdomspensioen (OP) is niet aan de orde. De gekozen vorm van herverzekering voor NP en PVA is een volledige herverzekering. De aanname is dat naarmate de pensioenkring in volume toeneemt de behoefte aan herverzekering van NP en PVA afneemt.

Het toeslagrisico omvat het risico dat onze ambitie om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin de ambitie kan worden gerealiseerd is afhankelijk van ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten). Daarnaast is de ambitie afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van de kring. Hierbij benadrukken we dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte).

Op 31 december bedroeg de reële dekkingsgraad 110,4%.

We hebben deze risico's overwogen en verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2024.

8.8.7 Liquiditeitsrisico (S7)

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor we op korte termijn niet aan onze verplichtingen kunnen voldoen. We beheersen het liquiditeitsrisico door in het beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de

liquiditeitsposities. Voor de korte termijn maken we gebruik van een liquiditeitsprognose waarin we rekening houden met de directe beleggingsopbrengsten, inkomsten (zoals premies) en uitgaven (zoals uitkeringen en kosten).

Voor het beheersen van het kortetermijnliquiditeitsrisico wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Het Nederlandse Pensioenfonds bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. In dit kader hebben we binnen de renteafdekking een beperking gesteld aan het maximale risico (exposure) van derivaten.

Voor de liquiditeitsbehoefte in het zwaarweerscenario wordt gerekend met een rentestijging van 2% en een 0,25 lagere euro. Bij een zwakkere euro ontwikkelen de valutatermijncontracten zich negatief en moet er onderpand (collateral) worden gestort. Indien bij zo'n schok minder dan 125% aan benodigde liquiditeit en onderpand beschikbaar is, wordt een waarschuwing afgegeven. Indien minder dan 75% van de benodigde liquiditeit en onderpand bij zo'n schok beschikbaar is, zal het beleggingsbeleid worden aangepast.

De stresstest laat zien dat er op dit moment geen liquiditeitsrisico's voor de kring zijn. In de solvabiliteitstoets houden we hier dan ook geen buffers voor aan.

8.8.8 Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat we grote (veelal financiële) gevolgen ondervinden van veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico). Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maken we gebruik van diversificatie en limieten voor beleggingen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. De uitgangspunten hebben we vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders. We monitoren op kwartaalbasis de naleving daarvan.

Ultimo 2024 zijn er in de beleggingsportefeuille diverse debiteuren met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

2024 Uitgevende instelling	EUR	In verhouding
Duitsland	9.556	4,5%
Frankrijk	7.347	3,5%
Nederland	47.403	22,4%
Groot Britannië	5.756	2,7%
Japan	5.044	2,4%
Verenigde Staten	77.966	36,9%
Oostenrijk	5.631	2,7%
Denemarken	8.248	3,9%
Indonesië	10.932	5,2%
Luxemburg	7.361	3,5%

In het standaardmodel is het concentratierisico gelijkgesteld aan nul. Ook op grond van het gevoerde beleid oordelen we dat er geen sprake is van een verhoogd risico waarvoor een aanvullende opslag noodzakelijk is.

8.8.9 Operationeel risico (S9)

Het operationele risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's beheersen we door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Van Lanschot Kempen Investment Management B.V. houdt als fiduciair manager toezicht op het totale vermogensbeheer en de risicoposities van de kring. In dat kader selecteert en monitort deze fiduciair manager beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. Met deze partijen hebben we overeenkomsten en, waar van toepassing, service level agreements gesloten. De afhankelijkheid van deze partijen wordt door ons beheerst doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij afzonderlijke custodians zoals CACEIS.

De pensioenuitvoering was uitbesteed aan Appel Pensioenuitvoering B.V.. Per 2025 is de pensioenuitvoering overgegaan naar Dion Pensioen Services. Hierbij hebben we een uitvoeringsovereenkomst en een service level agreement gesloten.

Jaarlijks beoordelen we de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair manager, de bewaarder en de pensioenuitvoeringsorganisatie door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste rapportages over de interne beheersing (ISAE 3402-rapportages).

Aangezien hiermee sprake is van een adequate beheersing van de operationele risico's, houden we hiervoor geen buffers aan in de solvabiliteitstoets.

8.8.10 Actiefbeheerrisico (S10)

Het actiefbeheerrisico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de benchmark die voor de (deel)portefeuille is vastgelegd. We houden hiervoor een buffer aan.

8.9 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

8.9.1 Langlopende contractuele verplichtingen

Pensioenkring Roba heeft voor de pensioen- en financiële administratie een uitbestedingsovereenkomst met Appel Pensioenuitvoering B.V. afgesloten. De overeenkomst is op 1 januari 2023 ingegaan voor een termijn van drie jaar, en beëindigd per 2025. Met ingang van 1 januari 2025 is een uitbestedingsovereenkomst afgesloten bij Dion Pensioen Services afgesloten met een looptijd van 4 jaar.

8.9.2 Weerstandsvermogen

Indien bij de kring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaatsheeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de overgedragen aanspraken en rechten. In de paragraaf Stichtingskapitaal en reserves op pagina hebben we het weerstandsvermogen nader gespecificeerd.

8.10 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn bestuurders en de directie van het bestuursbureau. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Voor de beloning van het belanghebbendenorgaan verwijzen we naar de toelichting 8.14 Pensioenuitvoeringskosten op pagina 641. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Toelichting op de staat van baten en lasten

8.11 Ontvangen premies

De feitelijke, de kostendekkende en de gedempte kostendekkende premie zijn als volgt:

Omschrijving	2024	2023
Feitelijke premie	3.634	4.222
Kostendekkende premie	6.041	6.805
Gedempte kostendekkende premie	4.160	5.661

We hebben de aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie als bate in de staat van baten en lasten verantwoord.

Specificatie samenstelling van de premies 2024

Omschrijving	Kostendekkende premie	Gedempte kostendekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	4.318	2.391	2.391
Risicopremie overlijden	135	136	136
Risicopremie arbeidsongeschiktheid	150	84	84
Totale koopsom	4.603	2.611	2.611
Kostenopslag pensioenbeheer	446	446	446
Opslag voorwaardelijke opbouw	-		
Opslag instandhouding VEV	992	562	562
Premieopslag	-	541	541
Totale premie	6.041	4.160	4.160
Premiecorrectie voorgaande jaren	-	-	-526
Totaal premiebijdragen	6.041	4.160	3.634

Ons beleid met betrekking tot de premiestelling is nader beschreven in de paragraaf [Premiebeleid](#) op pagina 274. De feitelijke premie is lager dan de kostendekkende premie en gelijk aan de gedempte kostendekkende premie. De premie voldoet aan de eisen van kostendekkendheid.

8.12 Beleggingsresultaten voor risico fonds

In onderstaande tabel specificeren we de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico fonds, met een onderscheid naar directe en indirecte opbrengsten en de aan de beleggingen verbonden kosten.

Directe beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast- rentende waarden	Derivaten	Overige belegging- en	Totaal
Dividend	318	37	459	-	-	814
Rente	-	-	1.069	-209	-14	846
Overig	-	-	-	-	-	-
Totaal	318	37	1.528	-209	-14	1.660

Indirecte beleggingsopbrengsten

Totaal	318	37	1.528	-209	-14	1.660

Indirecte beleggingsresultaten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast- rentende waarden	Derivaten	Overige belegging- en	Totaal
Gerealiseerd	26	650	564	-2.438	-	-1.198

Beleggingskosten

2024	EUR	In verhouding
Administratiekosten	166	42%
Bankkosten	38	10%
Beheerskosten	220	55%
Korting beheerfee	-92	-23%
Bewaarloon	14	4%
Transactiekosten	-	0%
Overig	51	13%
Totaal	397	100%

Beleggingskosten hebben we opgenomen in het overzicht Kosten vermogensbeheer op pagina 288, Kosten zijn daarin waar mogelijk toegerekend aan de relevante beleggingscategorie. In de administratiekosten is een bedrag ad € 50 duizend opgenomen aan governancekosten die conform de begroting zijn toegerekend aan de kosten vermogensbeheer.

8.13 Pensioenuitkeringen

Specificatie pensioenuitkeringen

Omschrijving	2024	2023
Ouderdomspensioen	2.762	2.547
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	744	698
Wezenpensioen	-	-
Afkopen	-	-
Totaal	3.506	3.245

8.14 Pensioenuitvoeringskosten

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	177	236
Certificerend actuaris	31	30
Adviserend actuaris	154	67
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	61	31
Belanghebbendenorgaan	46	27
Toezichtkosten (DNB/AFM)	2	14
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	100	102
Overige kosten	52	12
Aan beleggingen toegerekende kosten	-50	-50
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	573	468
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	303	126
Implementatiekosten	166	100
Subtotaal incidentele kosten ¹	469	226
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.042	694
Berekening kosten per deelnemer:		
Aantal actieve deelnemers	334	351
Aantal pensioengerechtigden	149	143
Totaal aantal deelnemers	483	494
Pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	1.187	948
Pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele lasten per deelnemer (in euro)	2.157	1.406

1. Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten verantwoord onder "Overige lasten".

In het verslagjaar zijn aan de kring door toezichthouders geen dwangsommen of bestuurlijke boetes aangezegd of opgelegd.

Aantal personeelsleden

Bij de kring zijn geen werknemers in dienst. Voor werkzaamheden die ten behoeve van de kring worden uitgevoerd door het bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is een vergoeding overeengekomen die afhankelijk is van de omvang van het beheerde pensioenvermogen.

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

Specificatie bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

2024	Honoraria Vacatiegelden		Totaal
Belanghebbendenorgaan	-	39	39
Totaal	-	39	39

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. De vacatiegelden voor de leden van het belanghebbendenorgaan zijn aan de werkgever overgemaakt.

8.15 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in paragraaf [8.6.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen](#) op pagina [628](#).

8.16 Herverzekeringen

Specificatie resultaat herverzekering

Omschrijving	2024	2023
Premie herverzekering	136	139
Totaal	136	139

8.17 Overdracht van rechten

Specificatie resultaat overdracht van rechten

Omschrijving	2024	2023
Inkomende collectieve waardeoverdrachten	-	171.736
Inkomende individuele waardeoverdrachten	4	210
Uitgaande individuele waardeoverdrachten	-31	-102
Totaal	-27	171.845

8.18 Actuariële analyse

Actuariële analyse van het resultaat

Omschrijving	2024	2023
Interestresultaat	-	-
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	18.833	18.152
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-4.629	-3.992
Wijziging marktrente	-2.879	-4.088
Subtotaal interestresultaat	11.325	10.072
Premieresultaat	-	-
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	-1.415	-250
Subtotaal premieresultaat	-1.415	-250
Waardeoverdrachten	-	-
Collectieve waardeoverdrachten	-	50.054
Individuele waardeoverdrachten	10	109
Subtotaal waardeoverdrachten	10	50.163
Kosten	-	-
In premie begrepen bedrag kosten	-446	391
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	-123	113
Kosten verslagjaar (excl kosten vermogensbeheer)	569	-504
Subtotaal kosten	-	-
Uitkeringen	2	-8
Subtotaal uitkeringen	2	-8
Resultaat op kanssystemen	-652	-515
Toeslag	-	-
Incidentele wijzigingen	-	-
Wijziging regeling	-	-
Actualisering overlevingskansen	-2.748	-3.040
Actualisering grondslagen (kostenvoorziening)	1.278	-
Overige mutaties technische voorzieningen	-	-
Andere oorzaken	-534	41
Subtotaal incidentele wijzigingen	-2.004	-2.999
Totaal saldo van baten en lasten	7.266	56.463

Specificatie resultaat op kanssystemen

Omschrijving	2024	2023
Sterfte	-447	-300
Arbeidsongeschiktheid	-69	-77
Andere oorzaken	-136	-138
Totaal	-652	-515

8.19 Overige baten en lasten**Specificatie overige baten en lasten**

Omschrijving	2024	2023
Weerstandsvermogen	-38	-36
Implementatiekosten	-166	-100
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	-303	-126
Overige baten en lasten	-	-4
Totaal	-507	-266

De afdracht weerstandsvermogen is gerelateerd aan beleggingsrendement, pensioenuitvoeringskosten, premies en uitkeringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven op de feitelijke situatie op balansdatum.

9 Financiële verantwoording Pensioenkring Sweco

Alle bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024	2023
Activa			
Vastgoedbeleggingen		93.750	87.086
Aandelen		319.341	277.463
Vastrentende waarden		580.240	588.024
Derivaten	9.2	77.296	78.070
Subtotaal beleggingen voor risico fonds	9.1	1.070.627	1.030.643
Vorderingen en overlopende activa	9.4	28.175	25.987
Overige activa	9.5	1.769	4.231
Totaal activa		1.100.571	1.060.861
Passiva			
Reserves	9.6	114.082	93.214
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	9.7	893.568	873.539
Derivaten	9.2	45.935	40.087
Overige schulden en overlopende passiva	9.8	46.986	54.021
Totaal passiva		1.100.571	1.060.861
Actuele dekkingsgraad (in %)	9.6	112,6%	110,7%

Staat van baten en lasten

De staat van baten en lasten heeft betrekking op de periode 1 januari tot en met 31 december 2024.

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Baten			
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	<u>9.12</u>	18.678	17.490
Ontvangen waardeoverdrachten	<u>9.18</u>	238	1.167
Beleggingsresultaten risico fonds	<u>9.13</u>	61.210	74.749
Overige baten	<u>9.20</u>	1	1
Totaal baten		80.127	93.407
Lasten			
Pensioenuitkeringen	<u>9.14</u>	34.743	31.836
Pensioenuitvoeringskosten	<u>9.15</u>	1.386	1.425
Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	<u>9.16</u>	20.029	82.225
Saldo herverzekering	<u>9.17</u>	-864	-1.132
Uitgaande waardeoverdrachten	<u>9.18</u>	3.305	5.487
Overige lasten	<u>9.20</u>	660	469
Totaal lasten		59.259	120.310
Saldo van baten en lasten	<u>9.19</u>	20.868	-26.903
Bestemming saldo van baten en lasten			
Bestemmingsreserve	5.6	1.386	0
Overige reserves	<u>9.6</u>	19.482	-26.903
Totaal		20.868	-26.903

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Omschrijving	Toelichting	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten			
Ontvangen premies		18.715	17.523
Ontvangen waardeoverdrachten		217	1.100
Ontvangen uitkeringen herverzekeraars		999	890
Betaalde pensioenuitkeringen		-34.745	-31.845
Betaalde waardeoverdrachten		-3.397	-5.449
Betaalde premies herverzekering		-101	0
Betaalde uitvoeringskosten en overige lasten		-2.075	-1.606
Saldo overige kasstromen uit hoofde van pensioenactiviteiten		35	39
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		-20.352	-19.348
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten			
Verkopen en aflossingen van beleggingen		442.095	980.766
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		10.154	6.253
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen		-432.373	-964.026
Betaalde kosten van vermogensbeheer		-1.782	-1.056
Saldo overige kasstromen uit hoofde van beleggingsactiviteiten		-204	-14
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		17.890	21.923
Mutatie liquide middelen		-2.462	2.575
Stand per 1 januari		4.231	1.656
Stand per 31 december	9.5	1.769	4.231

Algemene toelichtingen

Algemene grondslagen

Overeenstemmingsverklaring

Onze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. We presenteren onze jaarrekening in euro's, de functionele valuta van het pensioenfonds. De jaarrekening heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. We nemen een verplichting op in de balans wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting zijn gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen. Bovendien moet de intentie bestaan om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten nemen we eveneens gesaldeerd op.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat we ons oordelen vormen en schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben schattingswijzigingen plaatsgevonden bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze wijziging beschrijven we nader in de paragraaf Technische voorzieningen in het hoofdstuk Specifieke grondslagen op pagina 650.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

We maken geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

We hebben in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico pensioenfondsen bestaan uit de financiële instrumenten van het pensioenfonds.

We nemen een financieel instrument in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat we transacties verwerken op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname waarderen we vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen zoals hieronder is weergegeven.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Dividenden verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Couponrente verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Baten en lasten die uit beleggingen voortvloeiend, worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt.

Als uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen, dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. Baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op actuele waarde. Na eerste verwerking, waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of is onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door dat we hiervoor een voorziening in aftrek brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Onze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder meer worden hieronder de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Algemeen

De reserves zijn gelijk aan het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn verwerkt.

Bestemmingsreserve

Vanaf boekjaar 2024 wordt het premie-egalisatiedepot (PED) gepresenteerd als bestemmingsreserve. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast. In het jaarverslag 2023 was deze post als onderdeel van de overige reserves opgenomen. Deze reserve maakt geen deel uit van het pensioenvermogen.

Conform het pensioenreglement kan het positieve verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie in een bepaald jaar ten gunste komen van het PED. De middelen in het premie-egalisatiedepot dienen in eerste aanleg ter voorkoming van toekomstig door te voeren verlagingen van de pensioenopbouw. Dit gebeurt door middelen uit het PED te onttrekken in geval de feitelijke premie in een bepaald jaar lager is dan de gedempte kostendekkende premie. Het PED kan echter niet negatief worden. Over de bedragen in het PED wordt geen rendement toegekend.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen wordt bepaald als de som van de reserves (excl. bestemmingsreserve) en de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

We bepalen de contante waarde met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn we uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken.

Jaarlijks besluit het bestuur of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van prudente grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024.

Overlevingstafels

Prognosetafel AG2024 (2023: Prognosetafel AG2022) waarbij de kringspecifieke correctiefactoren worden gehanteerd gebaseerd op het model Sprenkels Inkomen 2024 (2023: Towers Watson 2018 Ervaringssterftemodel).

Partnerfrequentie

Voor de berekening van de technische voorzieningen voor nog niet ingegane partnerpensioenen hanteren we een partnerfrequentie van 1 voor alle leeftijden (2023: idem).

Leeftijdsverschil man/vrouw

Voor partnerpensioen is aangenomen dat het leeftijdsverschil tussen man en vrouw twee jaar bedraagt met een opslag van 4,1% op het latent partnerpensioen (2023: idem).

Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen

Er is geen sprake van een voorziening voor het uitgesteld wezenpensioen. Deze dekking is verzekerd tegen risicopremie.

Voorziening voor toekomstige excassokosten

De kostenopslag ter grootte van 2,60% (2023: 2,5%) van de technische voorziening houdt verband met toekomstige administratie- en excassokosten.

Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten

Bij de waardering houden we geen rekening met revalidatiekansen (2023: idem). Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt rekening gehouden met het premievrijgestelde deel van de toekomstige opbouw, inclusief de toekomstige (loon)stijgingen. Deze wijziging verhoogt de voorziening met € 1.563. Zonder deze wijziging zou de actuele dekkingsgraad 0,2% hoger zijn vastgesteld.

IBNR (incurred but not reported)

Er is rekening gehouden met de toekomstig verwachte schadelast wegens arbeidsongeschiktheid. Er wordt een voorziening gevormd, gebaseerd op de premie van de laatste twee kalenderjaren voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (PVI). Deze verwachte schadelast wordt aangeduid met IBNR. Dit is een wijziging van de berekeningsmethodiek ten opzichte van voorgaande jaren, waarin de verwachte schadelast gebaseerd werd op het actuele ziekenbestand.

Niet opgeëiste pensioenen

Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert ("niet opgevraagd pensioen") houden we de reservering vijf jaar volledig in stand (2023: idem).

Schattingswijzigingen

In 2024 heeft het bestuur nieuwe actuariële grondslagen vastgesteld. Hierbij is besloten om de meest recente prognose van de toekomstige sterfteontwikkeling toe te passen zoals opgenomen in de AG-prognosetafels die in september 2024 zijn geactualiseerd en gepubliceerd. In 2023 werden de AG-prognosetafels 2022 toegepast.

Daarnaast is besloten de opslag voor excassokosten te wijzigen van 2,5% naar 2,6%.

De ervaringssterfte is geactualiseerd volgens het model Sprenkels Inkomen 2024. Dit was het WTW Inkomensmodel 2018.

De effecten van deze wijzigingen zijn zichtbaar in onderstaande tabel:

Gewijzigde actuariële grondslag	Resultaat
Overgang naar Prognosetafel AG2024	1.759
Wijziging ervaringssterfte naar Sprenkels Inkomen 2024	9.815
Wijziging opslag voor ecassokosten	-864
Resultaat boekjaar op gewijzigde actuariële grondslagen	10.710

Het effect van deze wijzigingen op de dekkingsgraad was +/- 1,4%-punt.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Het boekjaar heeft betrekking op de periode 1 januari tot en met 31 december 2024. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden in het resultaat verantwoord.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening maken we onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten verantwoorden we als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend verantwoorden we op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn de opbrengsten verrekend die gerelateerd zijn aan transactiekosten, provisies, valutaverschillen et cetera.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor rekening pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdoms- en partnerpensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen op risicobasis en arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin ze ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw voor arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop de opbouw betrekking heeft.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente

De wijziging van de marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur, wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten en actualiseren overlevingskansen

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop het betrekking heeft.

Overige wijzigingen

De overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premies herverzekering

De premies voor herverzekering worden toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Overige lasten

Overige lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. We maken onderscheid tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

9.1 Beleggingen voor risico fonds

Verdeling beleggingen naar actief- en passiefzijde balans

Omschrijving	2024	2023
Activa	1.070.627	1.030.643
Passiva	45.935	40.087
Beleggingen voor risico fonds	1.024.692	990.556

Onder de passiefzijde van de balans zijn de negatieve derivaatposities opgenomen. Als gevolg van de herbelegging van uit hoofde van collateral ontvangen onderpanden zijn de beleggingen voor risico fonds hoger dan het pensioenvermogen.

Verloopstaat beleggingen per categorie

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Derivaten	Totaal	2023
Stand per 1 januari	87.086	277.463	588.024	37.983	990.556	919.143
Inbreng	0	0	0	0	0	0
Aankopen / verstrekkingen	6.470	53.182	372.722	0	432.374	964.027
Verkopen / aflossingen	-5.178	-61.752	-391.375	6.217	-452.088	-961.195
Herwaardering	5.372	50.448	10.632	-12.810	53.642	68.332
Mutatie opgelopen rente	0	0	237	-29	208	249
Stand per 31 december	93.750	319.341	580.240	31.361	1.024.692	990.556

De overige mutaties hebben betrekking op de overdracht van verplichtingen naar de kring die deels in kind heeft plaatsgevonden.

Voor de meerderheid van de beleggingen zijn objectief vast te stellen frequente marktnoteringen beschikbaar. Voor bepaalde beleggingen geldt dat niet. De waardering daarvan vindt plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt direct of indirect vastgesteld met behulp van de netto contante waarde. Daarnaast vallen derivaten onder deze categorie die gewaardeerd zijn op basis van waarneembare marktdata.
- Niveau 4: Op funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt is een andere geschikte methode toegepast. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Samenvatting beleggingsportefeuille op basis van bovenstaande indeling

2024	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal	2023
Vastgoed	23.859	0	0	69.890	93.749	87.086
Aandelen	319.341	0	0	0	319.341	277.463
Vastrentend	433.060	0	0	147.180	580.240	588.024
Derivaten	0	0	31.361	0	31.361	37.983
Subtotaal	776.260	0	31.361	217.070	1.024.691	990.556
Overig	787	0	0	0	787	3.557
Totaal	777.047	0	31.361	217.070	1.025.478	994.113

Het Nederlandse Pensioenfonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

De categorie vastgoed heeft betrekking op vastgoedbeleggingsfondsen (2023: idem) en aandelen op aandelenbeleggingsfondsen (2023: idem). De categorie vastrentend heeft voor 35% (2023: 36%) betrekking op directe obligaties en voor 65% (2023: 64%) op vastrentende beleggingsfondsen. Vastrentende waarden worden gewaardeerd inclusief het bedrag aan rente dat sinds de meest recente coupondatum is opgebouwd. Per verslagdatum beloopt dit bedrag € 2.832 duizend (2023: € 2.624 duizend). De vastrentende waarden onder niveau 4 hebben betrekking op twee hypotheekfondsen waarvoor geen actieve marktnoteringen zijn geconstateerd.

De categorie overig (niveau 1) heeft betrekking op liquide middelen. Dit betreft aan beleggingsportefeuilles toegewezen en voor belegging beschikbare liquide middelen.

9.2 Derivaten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid maken we gebruik van financiële derivaten voor zover dat passend is. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen door ons vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. Wij gebruiken derivaten hoofdzakelijk om marktrisico's af te dekken. Een van de belangrijkste risico's voortvloeiend uit het gebruik van derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Het kredietrisico wordt beperkt doordat wij alleen transacties aangaan met kredietwaardige partijen. Ook worden contracten zo veel mogelijk afgesloten op basis van standaardvoorwaarden (bijvoorbeeld conform de ISDA), zodat onze posities adequaat worden afgedekt door verkregen onderpanden en zekerheden.

We hebben verschillende maatregelen getroffen om de posities in verstrekte en ontvangen zekerheden te beheersen en te monitoren. Zo stellen we limieten aan tegenpartijen op totaalniveau en worden extra zekerheden bij repotransacties gevraagd. Bij een wijziging van de marktrente verandert de waarde van de afgesloten derivaten. Hierdoor kan het recht of de verplichting ontstaan om aanvullend onderpand te ontvangen of te moeten storten.

Specificatie balansposities derivaten

2024	Activa	Passiva	Saldo	2023 (Saldo)
Rente derivaten	77.234	43.253	33.981	35.409
Valuta derivaten	62	2.682	-2.620	2.574
Stand per 31 december	77.296	45.935	31.361	37.983

Ontvangen en verstrekte zekerheden en garanties

In verband met de waardeontwikkeling van derivaten zijn de volgende zekerheden ontvangen en verstrekt in de vorm van stukken en geld:

Ontvangen zekerheden

Ontvangen zekerheden:	2024	2023
In stukken	0	0
In geld	46.200	52.003
Totaal	46.200	52.003

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van de kring worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor de kring vermogensneutraal te verwerken. Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. "collateral held") worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

We hebben mutaties in ontvangen en verstrekte zekerheden in geld verantwoord in het kasstroomoverzicht onder de post Verkopen en aflossingen van beleggingen.

9.3 Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

9.4 Vorderingen en overlopende activa**Specificatie vorderingen en overlopende activa**

Omschrijving	2024	2023
Beleggingsdebiteuren	12.769	10.654
Herverzekerde verplichtingen	15.306	15.322
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	0	0
Overige overlopende activa	100	11
Stand per 31 december	28.175	25.987

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie beleggingsdebiteuren

Omschrijving	2024	2023
Te vorderen dividend	0	1.133
Te vorderen dividendbelasting	676	378
Collateral beleggingen	12.093	8.725
Overige vorderingen uit beleggingen	0	418
Stand per 31 december	12.769	10.654

9.5 Overige activa

Specificatie overige activa

Omschrijving	2024	2023
Liquide middelen	1.769	4.231
Stand per 31 december	1.769	4.231

De liquide middelen zijn direct beschikbaar.

9.6 Reserves

Specificatie reserves Pensioenkring Sweco

2024	Kapitaal	Bestemmings-reserve	Reserves	Totaal	2023
Stand per 1 januari	0	0	93.214	93.214	120.117
Uit bestemming saldo van baten en lasten	0	1.431	19.437	20.868	-26.903
Stand per 31 december	0	1.431	112.651	114.082	93.214

Bestemmingsreserve (premie-egalisatiedepot)

Vanaf boekjaar 2024 wordt het premie-egalisatiedepot (PED) gepresenteerd als bestemmingsreserve. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast. In het jaarverslag 2023 was deze post als kortlopende schuld opgenomen. Daarom is deze in bovenstaande tabel per 1 januari 2024 als presentatiewijzing getoond. Deze bestemmingsreserve maakt geen deel uit van het pensioenvermogen.

Conform het pensioenreglement kan het positieve verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendeekkende premie in een bepaald jaar ten gunste komen van het PED. De middelen in het PED dienen in eerste aanleg ter voorkoming van toekomstig door te voeren verlagingen van de pensioenopbouw. Dit gebeurt door middelen uit het PED te onttrekken in geval de feitelijke premie in een bepaald jaar lager is dan de gedempte kostendeekkende premie. Het PED kan echter niet negatief worden. Over de bedragen in het PED wordt geen rendement toegekend.

In 2024 was de feitelijke premie hoger dan de gedempte kostendeekkende premie. Het verschil bedroeg € 1.291. Daarom is een bedrag ter grootte van dit verschil toegevoegd aan het PED.

9.6.1 Solvabiliteit

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maken we gebruik van het standaardmodel. We achten het gebruik van dit standaardmodel passend bij de risico's van de kring.

Dekkingsgraad

Omschrijving	2024	2023
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	112,6%	110,7%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	113,2%	117,5%
Reële dekkingsgraad (in %)	85,7%	88,1%

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (pensioenvermogen/technische voorziening)*100%. Het pensioenvermogen bedraagt € 1.006.219 duizend (2023: € 966.753 duizend). De technische voorziening bedraagt € 893.568 duizend (2023: € 873.539 duizend).

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel ten minste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van reservetekort.

De actuele dekkingsgraad houdt geen rekening met de verwachte inflatie, maar de reële dekkingsgraad wel. Die meet of we voldoende vermogen hebben om niet alleen aan de nominale toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, maar ook om de toekomstige pensioenuitkeringen jaarlijks te kunnen indexeren (verhogen) met de kosten van levensonderhoud.

Op basis van het standaardmodel bedraagt het (minimaal) vereist eigen vermogen op 31 december:

(Minimaal) vereist eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
Aanwezig eigen vermogen	114.082	93.214
Minimaal vereist eigen vermogen	37.870	37.410
Vereist eigen vermogen	134.289	145.488

9.6.2 Herstelplan

Ontwikkeling van de dekkingsgraad

Omschrijving	Werkelijk
Stand 1 januari	110,7%
Premiebijdragen (regulier)	-0,3%
Uitkeringen	0,4%
Toeslagverlening	-0,7%
Aanpassing RTS	-1,8%
Beleggingsresultaten	3,2%
Overige oorzaken en kruiseffecten	1,1%
Stand 31 december	112,6%

De dekkingsgraad van Pensioenkring Sweco bedroeg op 31 december 2024 112,6% (2023: 110,7%). De belangrijkste elementen die van invloed waren op het niveau van de dekkingsgraad in 2024 waren de ontwikkeling van de RTS en de beleggingsresultaten. De verandering van de rentetermijnstructuur heeft in 2024 geleid tot een daling van de dekkingsgraad. Het rendement op beleggingen heeft 3,2% positief bijgedragen aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Dit wordt hoofdzakelijk verklaard door het resultaat op beleggingen in aandelen.

Op basis van het FTK was op 1 januari 2024 sprake van geen reservetekort (2023: idem). Op 31 december 2024 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 113,2% (2023: 117,5%). Dat percentage lag onder de grens van het vereist eigen vermogen van 115,0% (2023: 116,7%) en daarmee is per balansdatum sprake van een reservetekort. De dekkingsgraad bedroeg op 31 december met 112,6% en voldeed daarmee aan de eis van het minimaal vereist eigen vermogen van 104,2% (2023: 104,3%).

Voor Pensioenkring Sweco hebben wij in maart 2025 een herstelplan bij De Nederlandsche Bank ingediend. Uitgaande van de in het herstelplan gehanteerde veronderstellingen blijkt uit dit herstelplan dat de pensioenkring eind 2026 herstelt tot het vereist eigen vermogen. Dit is binnen de gekozen maximale hersteltermijn van tien jaar.

Op 26 maart 2025 is een herzien herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Op 14 mei 2025 heeft De Nederlandsche Bank instemming gegeven aan het herstelplan 2025.

9.7 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

9.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen

Mutatieoverzicht voor de voorziening pensioenverplichtingen

Omschrijving	2024	2023
Stand 1 januari	873.539	791.314
Pensioenopbouw	16.454	12.714
Toeslagverlening	5.742	52.976
Korting van aanspraken en rechten	0	0
Rentetoevoeging	29.749	25.014
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-34.780	-32.686
Wijziging marktrente	14.577	28.053
Wijziging actuariële uitgangspunten	-10.710	753
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-3.850	-3.632
Overige wijzigingen	2.760	-270
Stand 31 december	893.481	874.236
Mutatie IBNR	87	-697
Totaal	893.568	873.539

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Verdeling voorziening pensioenverplichtingen naar deelnemerscategorieën

Omschrijving	2024	2023
Actieve deelnemers	184.270	179.936
Gewezen deelnemers	258.863	256.060
Pensioengerechtigden	422.288	415.566
Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling	27.372	21.289
IBNR	775	688
Stand 31 december	893.568	873.539

9.7.2 Korte beschrijving van de pensioenregeling(en)

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van maximaal 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks besluit het bestuur van de kring over de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd.

Nadere toelichting op mutaties

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

We hebben de belangrijkste kenmerken van de regeling opgenomen in de paragraaf [Kenmerken regeling](#) op pagina [300](#).

9.7.3 Toeslagverlening

Toeslagverlening

De toeslagen op pensioenrechten en pensioenaanspraken worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het fonds. Er bestaat een ambitie om de pensioenrechten en pensioenaanspraken jaarlijks op 1 januari aan te passen. De toeslag in enig jaar is voorwaardelijk en afhankelijk van de hoogte van de beschikbare middelen. Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, tussen september twee kalenderjaren voor de toekenning en september in het kalenderjaar voor de toekenning. We hebben geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen. Onder het FTK worden strikte eisen gesteld aan de toeslagverlening door pensioenfonds. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar het bestuursverslag ([Financiële paragraaf](#) op pagina).

Overzicht van de opgelopen achterstand in de toeslagverlening voor actieven

Omschrijving	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2022	0,00%	2,70%	2,70%	2,70%
2023	6,50%	7,23%	0,73%	3,45%
2024	6,50%	7,03%	0,53%	4,00%
2025	0,65%	3,50%	2,85%	6,96%

Overzicht van de opgelopen achterstand in de toeslagverlening voor inactieven

Omschrijving ¹	Toegekend	Volledige toeslag ²	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2012	0,00%	2,47%	2,47%	2,47%
2013	0,00%	2,10%	2,10%	4,62%
2014	0,50%	1,10%	0,60%	5,25%
2022	0,00%	2,70%	2,70%	8,09%
2023	6,50%	7,23%	0,73%	8,88%
2024	6,50%	7,03%	0,53%	9,46%
2025	0,65%	3,50%	2,85%	12,58%

1 Gedurende de periode van 2015 tot en met 2021 heeft geen recht op inhaaltoeslag bestaan. Voor inactieve deelnemers tellen de jaren 2012-2014 wel mee.

2 2023 en 2024 conform de alternatieve methode

9.7.4 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder deze post opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder deze post opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitvoeringskosten in de verslagperiode.

9.7.5 Wijziging markttrente

Jaarlijks berekenen we per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur inclusief UFR. De effecten worden verantwoord onder de post Wijziging markttrente.

9.7.6 Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij maken we gebruik van interne en externe actuariële deskundigheid. Het gaat daarbij onder meer om de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de kring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces waarbij wij gebruikmaken van schattingen en oordelen. Het effect van deze wijzigingen verantwoorden we in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

9.7.7 Actualiseren overlevingskansen

Voor het boekjaar 2024 wordt gebruikgemaakt van de prognosetafel AG2024 (2023: AG2022) en kring specifieke ervaringssterfte gebaseerd op het Sprenkels Inkomen 2024 (2023: Towers Watson 2018 Ervaringssterftemodel). Recente publicaties met nieuwe informatie over de overlevingskansen van de Nederlandse bevolking waren voor ons geen aanleiding voor verdere actualisering van de gebruikte schattingen bij het berekenen van de technische voorzieningen.

9.7.8 Overige wijzigingen

De post overige wijzigingen geeft de wijzigingen weer in de voorziening vanwege sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties. Bij sterfte is sprake van een toename door toevoeging aan de voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen en een afname door verval van de voorziening bij overlijden. Arbeidsongeschiktheid bestaat uit een toename door nieuwe arbeidsongeschikten en verhoging van arbeidsongeschiktheid, en een afname door revalidatie. De post mutaties bestaat uit onder andere flexibilisering bij pensionering en incidentele mutaties.

9.8 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024	2023
Schulden uit beleggingen	45.903	52.887
Belastingen en premies sociale verzekeringen	673	613
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	141	39
Waardeoverdrachten	0	32
Overige schulden en overlopende passiva	269	450
Stand per 31 december	46.986	54.021

Overige schulden hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

Specificatie beleggingscrediteuren

Omschrijving	2024	2023
Collateral beleggingen	45.381	52.003
Overige schulden uit beleggingen	522	884
Stand per 31 december	45.903	52.887

9.9 Risicobeheer

Bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan worden wij geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van de kring is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Onvoldoende solvabiliteit is daarmee het belangrijkste risico voor de kring. We beschikken over een aantal beleidsinstrumenten voor het beheersen van dit risico, namelijk:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid

De keuze uit en toepassing van beleidsinstrumenten vinden plaats na analyses van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. In 2022 hebben we een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van een Asset Liability Management-studie (ALM-studie). De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor ons beleid en de toelichting hierna. Dit beleid is verwoord in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van Pensioenkring Sweco. Het wordt jaarlijks geëvalueerd met behulp van een haarbaarheidstoets en in het kader van het beleggingsplan.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de beleggingsrichtlijnen die we jaarlijks vaststellen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten gaan uit van verantwoord passief vermogensbeheer.

Om het risico op onvoldoende solvabiliteit te beheersen zijn wij verplicht om buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers wordt vastgesteld met de in het Besluit FTK voorgeschreven solvabiliteitstoets (de zogenaamde "S-toets"). Deze toets is een kwantificering van onze visie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt:

Specificatie vereist eigen vermogen versus aanwezig eigen vermogen

Omschrijving	2024	2023
S1 Renterisico	0	24.594
S2 Risico zakelijke waarden	109.096	109.313
S3 Valutarisico	26.394	27.686
S4 Grondstoffenrisico	0	0
S5 Kredietrisico	33.908	31.625
S6 Verzekeringstechnisch risico	23.785	23.213
S7 Liquiditeitsrisico	0	0
S8 Concentratierisico	0	0
S9 Operationeel risico	0	0
S10 Actief beheer risico	0	0
Diversificatie-effect	-58.894	-70.943
Vereist eigen vermogen (b)	134.289	145.488
Aanwezig eigen vermogen (a)	114.082	93.214
Tekort (a - b)	-20.207	-52.274

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode, waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

9.9.1 Marktrisico (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Onze strategie met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door onze beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door de fiduciair manager in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall marktpositities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

In onderstaande toelichtingen is, tenzij anders aangegeven, uitgegaan van de clean-valuewaardering van de beleggingen. De gegevens zijn opgesteld op lookthroughbasis, tenzij anders aangegeven. Waar gebruikgemaakt is van lookthroughgegevens zijn de dirty-valuewaarderingen van de onderliggende beleggingen gebruikt en zijn de schulden en vorderingen uit de look-through verantwoord onder de liquide middelen.

In de tabel hieronder is een specificatie weergegeven van de effecten van het toepassen van look-through.

Lookthrougheffect op beleggingsportefeuille

2024	Balanswaarde	Toepassen lookthrough	Verschil	2023 (Toepassen lookthrough)
Vastgoed	93.749	98.795	-5.046	90.748
Aandelen	319.341	310.997	8.344	270.014
Vastrentende waarden	580.240	574.872	5.368	586.503
Derivaten	31.361	31.298	63	37.988
Overige beleggingen	787	9.516	-8.729	8.860
Totaal	1.025.478	1.025.478	0	994.113

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en die van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ontwikkelingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de modified duration. De modified duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het renterisico bij Pensioenkring Sweco is per ultimo 2024 voor 100% afgedekt (op basis van marktrente). De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van vastrentende beleggingen in de matchingportefeuille: staatsobligaties, renteswaps en geldmarktfondsen. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheeklen bij aan de afdekking.

Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie, en betaalt daarvoor een variabele korte rente. Bij het afsluiten van een swap wordt de "duratiemismatch" verkleind, maar ontstaan nieuwe risico's, zoals tegenpartij-, liquiditeits- en juridische risico's.

De modified duration en het effect van de renteafdekking kunnen als volgt worden samengevat:

Samenvatting modified duration en effect renteafdekking

2024	Marktwaaarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	543.278	9,6
Rentederivaten	33.981	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	577.259	26,1
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	893.568	16,1

Samenvatting modified duration en effect renteafdekking

2023	Marktwaaarde ¹	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	543.619	9,0
Rentederivaten	35.409	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	579.028	16,9
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	952.681	16,0

¹ Vergelijkende cijfers zijn aangepast zodat deze overeenstemmen met de presentatie voor het verslagjaar

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 9,6 jaar bedraagt (2023: 9,0 jaar), zonder het effect van rentederivaten. De kring is rentederivaten aangegaan, waarmee de duratie is verlengd. De totale duratie van de vastrentende waarden komt hiermee op 26,1 jaar (2023: 16,9 jaar). De duratie van de nominale pensioenverplichtingen bedraagt 16,1 jaar (2023: 16,0 jaar), waardoor de kring gevoelig is voor verandering in de hoogte van de rente. Overigens kan de duratie van de vastrentende waarden niet een-op-een worden vergeleken met de duratie van de verplichtingen, omdat ook rekening gehouden moet worden met de omvang van de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

In de solvabiliteitstoets ter vaststelling van de buffer voor het renterisico wordt de rentecurve waartegen de verplichtingen worden verdisconteerd met een looptijdafhankelijk percentage omhoog en omlaag geschokt. Deze schokken zijn een vast percentage van het renteniveau. Het renterisico volgens de solvabiliteitstoets zal daardoor kleiner zijn bij een lage rente dan bij een hoge rente. In de afgelopen jaren was sprake van een relatief lage rente. De gevoeligheidsanalyse van de rente is in de paragraaf Financiële risico's op pagina 321 in het bestuursverslag opgenomen.

Inflatierisico

De toeslag is voorwaardelijk, zodat er geen inflatierisico bestaat ten opzichte van de pensioentoezeggingen.

9.9.2 Zakelijkewaardenrisico (S2)

Het zakelijkewaardenrisico is het prijs(koers)risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie zoals vastgelegd in de strategische beleggingsmix van Pensioenkring Sweco.

Naast de strategische mix hebben wij in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen opgenomen over het maximumpercentage dat namens de kring in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

Sectorverdeling vastgoedbeleggingen

2024	EUR	In verhouding	2023
Kantoren	1.677	2%	2%
Participaties in vastgoedmaatschappijen	28.904	29%	25%
Winkels	4.724	5%	8%
Woningen	46.754	47%	49%
Overige	16.736	17%	16%
Totaal	98.795	100%	100%

Beurstypering aandelenbeleggingen

2024	Aandelen	In verhouding	2023
Opkomende markten	30.988	10%	17%
Ontwikkelde markten	280.009	90%	83%
Totaal	310.997	100%	100%

Sectorverdeling aandelenbeleggingen

2024	EUR	In verhouding	2023
Basismaterialen	11.077	4%	5%
Communicatie diensten	29.015	9%	8%
Cyclische consumptiegoederen	41.681	13%	11%
Defensieve consumptiegoederen	15.599	5%	5%
Energie	1.472	0%	1%
Financiële dienstverlening	57.233	18%	17%
Gezondheidszorg	48.663	16%	19%
Industrie	38.927	13%	14%
Nutsbedrijven	6.331	2%	2%
Technologie	60.220	19%	17%
Overig	779	0%	0%
Totaal	310.997	100%	100%

In de solvabiliteitstoets voor vaststelling van de buffers voor het zakelijkwaardenrisico (en grondstoffenrisico) is rekening gehouden met bovenstaande samenstelling. Wij beleggen in deze producten met als doel diversificatie en risicoafdekking.

Soorten vastrentende waarden

2024	EUR	In verhouding	2023
Bedrijfsobligaties	202.849	35%	35%
Hypotheken	144.995	25%	22%
Staatsobligaties	227.028	40%	43%
Totaal	574.872	100%	100%

Categorieën derivaten

2024	Nominale waarde	Activa	Passiva	Saldo	2023 (Saldo)
Aandelen derivaten	1	0	0	0	1
Rente derivaten	846.884	77.234	43.253	33.981	35.409
Valuta derivaten	191.778	180	2.863	-2.683	2.578
Stand per 31 december	1.038.663	77.414	46.116	31.298	37.988

Geografische verdeling alle beleggingen (exclusief derivaten)

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Overig	Totaal	2023
Azië ex Japan	197	26.755	7.470	77	34.499	48.532
Europa EU	69.478	65.985	461.222	5.880	602.565	599.079
Europa niet-EU	4.494	38.870	24.774	699	68.837	71.549
Midden- en Zuid-Amerika	10	2.517	9.943	19	12.489	14.196
Noord-Amerika	18.168	152.458	57.952	2.580	231.158	180.270
Pacific	5.982	20.441	10.282	241	36.946	34.238
Overig	466	3.971	3.229	20	7.686	8.261
Totaal	98.795	310.997	574.872	9.516	994.180	956.125

De kolom Overige beleggingen heeft betrekking op saldi van bankrekeningen die gebruikt worden voor de beleggingen. Deze zijn op de balans verantwoord onder Vorderingen en overige activa.

9.9.3 Valutarisico (S3)

Onder het valutarisico verstaan wij het risico dat ontstaat op activa in een buitenlandse valuta door wijzigingen in wisselkoers. Van de totale beleggingsportefeuille is ultimo 2024 ongeveer 67%(2023: 70%) belegd in beleggingen met een notering in euro's. De belangrijkste valuta van de niet in euro genoteerde beleggingen zijn de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen. In 2024 dekten we 75% af van het valutarisico van de Amerikaanse dollar en het Britse pond.

Verdeling beleggingsportefeuille per valuta

2024	Exposure voor afdekking	Valuta derivaten	Exposure na afdekking	2023
AUD	5.199	0	5.199	5.418
CAD	6.151	120	6.271	3.970
CHF	14.187	35	14.222	13.270
DKK	11.123	4	11.127	12.427
EUR	686.925	173.865	860.790	831.160
GBP	27.810	-18.881	8.929	8.744
HKD	8.936	6	8.942	13.819
ILS	335	0	335	194
JPY	17.906	-66	17.840	12.375
NOK	1.102	0	1.102	1.027
NZD	124	0	124	204
SEK	6.091	22	6.113	5.257
SGD	1.966	6	1.972	1.360
USD	203.157	-157.677	45.480	35.010
Andere valuta	37.149	-117	37.032	49.878
Totaal	1.028.161	-2.683	1.025.478	994.113

De kolom Overig heeft onder meer betrekking op saldi van bankrekeningen die gebruikt worden voor de beleggingen. Deze zijn op de balans verantwoord onder Vorderingen en overige activa.

Wijzigingen in de valutakoersen zijn van invloed op de ontwikkeling van de dekkingsgraad voor zover deze niet zijn afgedekt. Een wijziging van de koers van de Amerikaanse dollar met 10% levert zonder afdekking een wijziging van de dekkingsgraad met circa 0,6% (2023: 0,5%) op.

Een restrisico betreft de categorie overige valuta. Dit zijn valuta's waarvan we hebben besloten om het valutarisico niet af te dekken.

In de solvabiliteitstoets van de kring is in de buffers voor het valutarisico rekening gehouden met bovenstaande valutaposities en afdekkingen.

9.9.4 Grondstoffenrisico (S4)

Aangezien we niet beleggen in grondstoffen is dit risico niet van toepassing en wordt hiervoor geen buffer aangehouden.

9.9.5 Kredietrisico (S5)

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor de kring als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop de kring (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee over-the-counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van het kredietrisico is het settlementrisico (ook wel: tegenpartijrisico). Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee de kring transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor de kring financiële verliezen lijdt. We beheersen dit risico door het stellen van limieten aan tegenpartijen, het vragen van extra zekerheden, zoals onderpand

bij derivatenposities en het hanteren van prudente verstrekingsnormen bij fondsbeleggingen in hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico beleggen we enkel in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementsysteem functioneert. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, werken we enkel met tegenpartijen waarmee ISDA- of CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat onze posities adequaat worden afgedekt door onderpand.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals eind 2024 gepubliceerd door S&P, Moody's en Fitch is als volgt:

Verdeling vastrentende waarden naar rating

2024	EUR	In verhouding	2023
AAA	167.499	29%	29%
AA	150.376	26%	23%
A	70.955	12%	13%
BBB	75.535	13%	13%
Lower than BBB	32.939	6%	5%
Geen rating	67.666	12%	15%
Niet gespecificeerd	9.902	2%	2%
Totaal	574.872	100%	100%

Inzake concentratie van risico's kunnen wij melden dat, afgezien van posities in beleggingsfondsen, ultimo 2024 geen sprake is van beleggingen groter dan 2% (2023: idem) van ons balanstotaal.

Herverzekeringsovereenkomsten gaan wij alleen aan met onder toezicht staande Nederlandse verzekeraars.

In de solvabiliteitstoets van eind 2024 is met het kredietrisico zoals blijkt uit bovenstaande gegevens rekening gehouden.

9.9.6 Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

We verzekeren alleen risico's die we niet zelf kunnen dragen. De behoefte is dan het grootst op het gebied van nabestaandenpensioen (NP) en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (PVA). Dat geldt niet voor de herverzekering van het ouderdomspensioen (OP). Ter dekking van de overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's hebben we een gecombineerde herverzekering op stoplossbasis afgesloten. De herverzekeraar keert alleen uit indien de totale gecombineerde schade over de eenjarige contractperiode het eigen behoud te boven gaat. Het eigen behoud in dezen bedraagt 230% van de premie die gedurende de contractperiode verschuldigd zou zijn geweest indien de herverzekering was afgesloten op proportionele basis met winstdeling.

We schatten het brutorisico in als hoog, maar met beheersmaatregelen als beheersbaar en acceptabel.

Het toeslagrisico omvat het risico dat onze ambitie om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin de ambitie kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten). Daarnaast is de ambitie afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van de kring. Hierbij benadrukken we dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte). Per 31 december bedroeg de reële dekkingsgraad 85,7% (2023: 88,1%).

We hebben deze risico's overwogen en verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2024.

9.9.7 Liquiditeitsrisico (S7)

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor we op korte termijn niet aan onze verplichtingen kunnen voldoen. We beheersen het liquiditeitsrisico door in het beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Voor de korte termijn maken we gebruik van een liquiditeitsprognose waarin we rekening houden met de directe beleggingsopbrengsten, inkomsten (zoals premies) en uitgaven (zoals uitkeringen en kosten).

Voor het beheersen van het kortetermijnliquiditeitsrisico wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Het Nederlandse Pensioenfonds bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. In dit kader hebben we binnen de renteafdekking een beperking gesteld aan het maximale risico (exposure) van derivaten.

Voor de liquiditeitsbehoefte in het zwaarweerscenario wordt gerekend met een rentestijging van 2% en een 0,25% lagere euro. Bij een zwakkere euro ontwikkelen de valutatermijncontracten zich negatief en moet er onderpand (collateral) worden gestort. Indien bij zo'n schok minder dan 125% aan benodigde liquiditeit en onderpand beschikbaar is, wordt een waarschuwing afgegeven. Indien minder dan 75% van de benodigde liquiditeit en onderpand bij zo'n schok beschikbaar is, zal het beleggingsbeleid worden aangepast.

De stresstest laat zien dat er op dit moment geen liquiditeitsrisico's voor de kring zijn. In de solvabiliteitstoets houden we hier dan ook geen buffers voor aan.

9.9.8 Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat we grote (veelal financiële) gevolgen ondervinden van veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico). Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maken we gebruik van diversificatie en limieten voor beleggen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten hebben we vastgesteld op basis van de ALM-studie. Ze zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met vermogensbeheerders. We monitoren op kwartaalbasis de naleving daarvan.

Ultimo 2024 zijn in de beleggingsportefeuille drie beleggingen (2022: één) aanwezig met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal.

2024	Omvang		2023
	EUR	t.o.v. balans-totaal	
Uitgevende instelling			
Nederland	40.013	3,70%	5,60%
Duitsland	23.527	2,20%	4,40%
Frankrijk	36.143	3,40%	3,30%

In het standaardmodel is het concentratierisico gelijkgesteld aan nul. Ook op grond van het gevoerde beleid oordelen we dat er geen sprake is van een verhoogd risico waarvoor een aanvullende opslag noodzakelijk is.

9.9.9 Operationeel risico (S9)

Het operationele risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's beheersen we door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Van Lanschot Kempen Investment Management B.V. houdt als fiduciair manager toezicht op het totale vermogensbeheer en de risicoposities van de kring. In dat kader selecteert en monitort deze fiduciair manager beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. Met deze partijen hebben we overeenkomsten en, waar van toepassing, service level agreements gesloten. De afhankelijkheid van deze partijen wordt door ons beheerst doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij afzonderlijke custodians zoals CACEIS.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan pensioenuitvoerder a.s.r. Met a.s.r. hebben we een uitvoeringsovereenkomst en een service level agreement gesloten.

Jaarlijks beoordelen we de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair manager, de bewaarder en pensioenuitvoeringsorganisatie door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste rapportages over de interne beheersing (ISAE 3402-rapportages).

Aangezien hiermee sprake is van een adequate beheersing van de operationele risico's, houden we hiervoor geen buffers aan in de solvabiliteitstoets.

9.9.10 Actiefbeheerisico (S10)

Het actiefbeheerisico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de benchmark die voor de (deel) portefeuille is vastgelegd. We houden hiervoor een buffer aan.

9.10 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

9.10.1 Investeringsverplichtingen

Per 31 december 2024 bestonden geen toezeggingen (2023: idem) tot het doen van investeringen in beleggingen op of na 1 januari 2025.

9.10.2 Weerstandsvermogen

Indien bij de kring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaats heeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de overgedragen aanspraken en rechten. In de paragraaf Reserve en bestemmingsfonds op pagina hebben we het weerstandsvermogen nader gespecificeerd.

9.11 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen onder meer de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn deelnemingen, de bestuurders en de directie van het bestuursbureau. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Voor de beloning van het belanghebbendenorgaan verwijzen we naar de toelichting 9.15 Pensioenuitvoeringskosten op pagina 677. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Toelichting op de staat van baten en lasten

De vergelijkende cijfers over 2024 hebben betrekking op de periode 1 januari tot en met 31 december.

9.12 Ontvangen premies

Feitelijke, kostendekkende en gedempte kostendekkende premie

Omschrijving	2024	2023
Feitelijke premie (voor mutatie PED)	18.678	17.490
Kostendekkende premie	20.929	15.541
Gedempte kostendekkende premie	17.292	17.228

We hebben de aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie als bate in de staat van baten en lasten verantwoord.

Specificatie samenstelling van de premies 2024

Omschrijving	Kostendekkende premie	Gedempte kostendekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	16.454	8.360	
Risicopremie overlijden	1.144	775	
Premie Arbeidsongeschiktheidspensioen en PVI	2.939	1.525	
Inkoop voorwaardelijke opbouw	0	6.240	
Opslag instandhouding VEV	0	0	
Kostenopslag pensioenbeheer	392	392	
Totaal premiebijdragen	20.929	17.292	18.678
Dotatie aan premie-egalisatiedepot			-1.386
Totaal premiebijdragen na verrekening PED			17.292

Specificatie samenstelling van de premies 2023

Omschrijving	Kostendekkende premie	Gedempte kostendekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	11.703	8.975	
Risicopremie overlijden	701	505	
Premie Arbeidsongeschiktheidspensioen en PVI	310	396	
Inkoop voorwaardelijke opbouw	0	5.016	
Opslag instandhouding VEV	2.199	1.709	
Kostenopslag pensioenbeheer	628	627	
Totaal premiebijdragen	15.541	17.228	17.490
Dotatie aan premie-egalisatiedepot			0
Feitelijke premie			17.490

Ons beleid met betrekking tot de premiestelling is nader beschreven in de paragraaf Premiebeleid op pagina 301.

9.13 Beleggingsresultaten voor risico fonds

In onderstaande tabellen specificeren we de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico fonds, met een onderscheid naar directe en indirecte opbrengsten en de aan de beleggingen verbonden kosten.

Directe beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Dividend	217	2.334	2.985	0	0	5.536	4.283
Rente	0	0	4.453	-197	-1.119	3.137	3.222
Overig	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	217	2.334	7.438	-197	-1.119	8.673	7.505

Indirecte beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal	2023
Gerealiseerd	329	1.650	715	-6.218	0	-3.524	-5.300
Ongerealiseerd	5.043	48.798	9.917	-6.592	0	57.166	73.632
Koersresultaat liquide middelen	0	0	0	0	0	0	-12
Totaal	5.372	50.448	10.632	-12.810	0	53.642	68.320

Verdeling beleggingskosten

2024	EUR In verhouding		2023
Administratiekosten	186	13%	15%
Bankkosten	71	5%	7%
Beheerkosten	792	78%	75%
Bewaarloon	56	4%	3%
Transactiekosten	0	0%	0%
Overig	0	0%	0%
Totaal	1.105	100%	100%

In de beheerkosten is een bedrag voor opbrengsten uit rebates opgenomen van € 437 duizend (2023: € 387 duizend). Beleggingskosten hebben we opgenomen in het overzicht Kosten vermogensbeheer op pagina 317. Daarin zijn kosten waar mogelijk toegerekend aan de relevante beleggingscategorie.

9.14 Pensioenuitkeringen

Specificatie pensioenuitkeringen

Omschrijving	2024	2023
Ouderdomspensioen	29.203	26.678
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	5.317	4.955
Wezenpensioen	26	28
Arbeidsongeschiktheidspensioen	129	119
Afkopen	63	50
Bijdrage ZKV	5	6
Totaal	34.743	31.836

9.15 Pensioenuitvoeringskosten

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024	2023
Administratiekostenvergoeding	868	868
Certificerend actuaris	32	31
Adviserend actuaris	67	92
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	58	30
Belanghebbendenorgaan	80	50
Ondersteuning BO en werkgever (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	20	45
Toezichtkosten (DNB/AFM)	99	81
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	244	226
Overige kosten	40	115
Aan beleggingen toegerekende kosten	-122	-113
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	1.386	1.425
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	506	59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	250
Subtotaal incidentele lasten ¹	506	309
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.892	1.734
Berekening kosten per deelnemer:	2024	2023
Aantal actieve deelnemers	1.630	1.584
Aantal pensioengerechtigden	1.870	1.878
Totaal	3.500	3.462
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	396	412
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	541	501

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten verantwoord onder "overige lasten".

In het verslagjaar zijn aan de kring door toezichthouders geen dwangsommen of bestuurlijke boetes aangezegd of opgelegd.

Aantal personeelsleden

Bij de kring zijn geen werknemers in dienst. Voor werkzaamheden die ten behoeve van de kring worden uitgevoerd door het bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is een vergoeding overeengekomen die afhankelijk is van de omvang van het beheerde pensioenvermogen.

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

2024	Honoraria	Vacatie gelden	Totaal	2023
Belanghebbendenorgaan	0	68	68	48
Totaal	0	68	68	48

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

9.16 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in paragraaf [9.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen](#) op pagina [662](#).

9.17 Herverzekering

Omschrijving	2024	2023
Premie herverzekering	102	41
Uitkeringen uit herverzekering	-982	-776
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening	16	-397
Totaal	-864	-1.132

9.18 Overdracht van rechten

Specificatie overdracht van rechten

Omschrijving	2024	2023
Inkomende individuele waardeoverdrachten	238	1.167
Uitgaande individuele waardeoverdrachten	-3.305	-5.487
Totaal	-3.067	-4.320

9.19 Actuariële analyse

Actuariële analyse resultaat

Omschrijving	2024	2023
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	61.088	74.749
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-29.749	-25.014
Wijziging marktrente	-14.577	-28.053
Subtotaal	16.762	21.682
Premieresultaat		
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	16.900	17.490
Betaalde premie herverzekering	0	-41
Benodigde premie	-17.597	-13.342
Subtotaal	-697	4.107
Waardeoverdrachten		
Inkomende waardeoverdrachten	-181	18
Uitgaande waardeoverdrachten	964	-706
Subtotaal	783	-688
Kosten		
In premie begrepen bedrag kosten	487	913
Toevoeging aan technische voorzieningen ivm kostenvoorziening	870	-285
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	0	797
Kosten verslagjaar (excl kosten vermogensbeheer)	-1.357	-1.425
Subtotaal	0	0
Uitkeringen¹		
Mutatie technische voorzieningen uhv uitkeringen	34.780	31.889
Feitelijke uitkeringen	-34.744	-31.836
Subtotaal	36	53
Resultaat op kanssystemen	-985	967
Toeslagresultaat	-5.742	-52.976
Incidentele wijzigingen		
Toekomstige stijging VPVS	0	-753
Actualisering overlevingskansen en leeftijdsverschil M/V	10.710	0
Mutaties andere voorzieningen	0	1.173
Andere oorzaken	-1.430	-468
Subtotaal	9.280	-48
Totaal saldo van baten en lasten	19.437	-26.903

¹ In dit resultaat zit ook een vrijval van het weerstandsvermogen.

Specificatie resultaat op kanssystemen

Omschrijving	2024	2023
• Sterfte	-1.137	1.000
• Arbeidsongeschiktheid	-728	935
• Mutaties	0	-451
Andere oorzaken	880	-517
Totaal	-985	967

9.20 Overige baten en lasten**Specificatie van overige baten en lasten**

Omschrijving	2024	2023
Overige baten	1	1
Weerstandvermogen	-115	-150
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	-506	-59
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0	-250
Overige lasten	-39	-10
Totaal	-659	-468

De afdracht weerstandvermogen is gerelateerd aan beleggingsrendement, pensioenuitvoeringskosten, premies en uitkeringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Ontwikkeling financiële positie

De actuele dekkingsgraad van Pensioenkring Sweco bedraagt per 31 december 112,6%. De beleidsdekkingsgraad bedraagt per deze datum 113,2% en blijft daarmee onder het vereist eigen vermogen van de kring waardoor sprake is van een reservetekort. Daarom in het eerste kwartaal van 2025 bij DNB een herstelplan ingediend.

10 Financiële verantwoording Pensioenkring Xerox

Alle bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans

Na bestemming van saldo van baten en lasten	Toelichting	2024	2023
Activa			
Vastgoedbeleggingen		82.772	0
Aandelen		227.747	0
Vastrentende waarden		469.608	0
Derivaten	10.2	18.589	0
Subtotaal beleggingen voor risico fonds	10.1	798.716	0
Vorderingen en overlopende activa	10.4	36.043	0
Overige activa	10.5	2.173	0
Totaal activa		836.932	0
Passiva			
Reserves	10.6	108.396	0
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	10.7	669.572	0
Derivaten	10.2	53.519	0
Overige schulden en overlopende passiva	10.8	5.445	0
Totaal passiva		836.932	0
Actuele dekkingsgraad (in %)	10.6	116,2%	-

Staat van baten en lasten

Omschrijving	Toelichting	2024
Baten		
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	10.12	0
Ontvangen waardeoverdrachten	10.18	759.791
Beleggingsresultaten risico fonds	10.13	54.430
Overige baten	10.20	0
Totaal baten		814.221
Lasten		
Pensioenuitkeringen	10.14	32.899
Pensioenuitvoeringskosten	10.15	658
Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	10.16	669.572
Saldo herverzekering	10.17	0
Uitgaande waardeoverdrachten	10.18	674
Overige lasten	10.20	2.022
Totaal lasten		705.825
Saldo van baten en lasten	10.19	108.396
Bestemming saldo van baten en lasten		
Overige reserves	10.6	108.396
Totaal		108.396

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Omschrijving	Toelichting	2024
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies		0
Ontvangen waardeoverdrachten		6
Betaalde pensioenuitkeringen		-32.316
Betaalde waardeoverdrachten		-682
Betaalde uitvoeringskosten en overige lasten		-1.129
Saldo overige kasstromen uit hoofde van pensioenactiviteiten		324
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		-33.797
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen		1.594.968
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		56.211
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen		-1.613.687
Betaalde kosten van vermogensbeheer		-275
Afgedragen weerstandsvermogen		0
Saldo overige kasstromen uit hoofde van beleggingsactiviteiten		-1.247
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		35.970
Mutatie liquide middelen		2.173
Stand per 1 januari		0
Stand per 31 december	10.5	2.173

Algemene toelichtingen

Algemene grondslagen

Overeenstemmingsverklaring

Onze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. We presenteren de jaarrekening in euro's, de functionele valuta van het pensioenfonds. De jaarrekening heeft betrekking op de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vast te stellen. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar is vast te stellen.

Dit betekent dat we transacties verwerken op de handelsdatum en niet op de afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten komen in de staat van baten en lasten wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar is vast te stellen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting zijn gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen. Bovendien moet de intentie bestaan om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten nemen we eveneens gesaldeerd op.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Dat vereist dat wij ons oordelen vormen en schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Over de rapportageperiode hebben schattingswijzigingen plaatsgevonden bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze wijzigingen beschrijven we nader in de paragraaf Technische voorzieningen in het hoofdstuk Specifieke grondslagen op pagina 686.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

We maken geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Foutenherstel

Als een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, herstellen we deze middels een retrospectieve verwerking. Dit houdt in dat we het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar herrekenen alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening verwerken we vervolgens als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar.

De bate of last als gevolg van een eventueel herstel van een niet-materiële fout verwerken we in de winst-en-verliesrekening van het huidige boekjaar.

We hebben in de jaarrekening van het huidige boekjaar geen foutenherstel toegepast.

Specifieke grondslagen

Algemeen

De beleggingen voor risico pensioenfonds bestaan uit de financiële instrumenten van het pensioenfonds.

We nemen een financieel instrument in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. We nemen een verplichting in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder nemen we activa en verplichtingen niet meer in de balans op vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat we transacties verwerken op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "Nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname waarderen wij vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen zoals hieronder is weergegeven.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen wij aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Dividenden verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen, worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Couponrente verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder directe beleggingsopbrengsten. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoorden we in de staat van baten en lasten onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde ontleen we aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Baten en lasten die uit beleggingen voortvloeien, worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt.

Als uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen, dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa waarderen we bij eerste verwerking op reële waarde. Na eerste verwerking waarderen we vorderingen op geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten, of is onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid. Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid doordat we hiervoor een voorziening in aftrek brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Onze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder overige activa nemen we onder meer de liquide middelen op voor zover dit banktegoeden betreft die onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Algemeen

De reserves zijn gelijk aan het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn verwerkt.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen wordt bepaald als de som van de reserves en de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

We bepalen de contante waarde met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn wij uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks besluit het bestuur of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening houden wij rekening met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten gaan wij uit van prudente grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024:

- Sterftekansen: AG-prognosetafel 2024, met startjaar 2025, waarbij rekening wordt gehouden met de kring specifieke ervaringssterfte (model Sprenkels 2022);
- Voor het latent partnerpensioen naast uitgesteld ouderdomspensioen wordt gebruik gemaakt van het onbepaalde partnersysteem. De partnerfrequenties komen overeen met de partnerfrequenties CBS 2020 (incl. samenwonenden). In verband met uitruilbaar nabestaandenpensioen wordt de partnerfrequentie vanaf 67 jaar op 1 gesteld;
- Voor partnerpensioen wordt aangenomen dat de hoofdverzekerde man drie jaar ouder is dan meeverzekerde vrouw en dat de hoofdverzekerde vrouw twee jaar jonger is dan de meeverzekerde man;
- De IBNR voor de toekomstige ziektegevallen wordt berekend als gelijk aan tweemaal de eenjarige risicopremie voor premievrijstelling voor het boekjaar en het voorgaand boekjaar;
- De kostenopslag in verband met toekomstige administratie- en excassokosten bedraagt 2,5% van de voorziening voor pensioenverplichtingen.

Onvindbaren

Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert ("niet opgevraagd pensioen") wordt de reservering tien jaar volledig in stand gehouden.

Schattingswijziging

In 2024 heeft het bestuur nieuwe actuariële grondslagen vastgesteld. Hierbij is besloten om de meest recente prognose van de toekomstige sterfteontwikkeling toe te passen zoals opgenomen in de AG-prognosetafels die in september 2024 zijn geactualiseerd en gepubliceerd. Tot dat moment werden de AG-prognosetafels 2022 toegepast.

De geactualiseerde prognosetafels zijn geen aanleiding om de ervaringssterfte te actualiseren.

De opslag voor incassokosten gewijzigd. Deze is verhoogd van 2,3% naar 2,5%. De effecten van de verhoging zijn zichtbaar in onderstaande tabel.

Schattingswijzigingen	Resultaat
Gewijzigde actuariële grondslag	
Overgang naar Prognosetafel AG2024	1.540
Opslag excassokosten	-1.294
Reservering niet opgevraagd pensioen	168
Resultaat boekjaar op gewijzigde actuariële grondslagen	414

Het effect van deze wijzigingen op de dekkingsgraad was circa +0,1%-punt.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Voor pensioenkring Xerox is dit niet van toepassing omdat het een slapende kring is.

Beleggingsresultaten

Zowel directe als indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening maken we geen onderscheid tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de actuele waarde van de beleggingen. Verkoopkosten verantwoorden we als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend verantwoorden we op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn de opbrengsten verrekend die gerelateerd zijn aan transactiekosten, provisies, valutaverschillen et cetera.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop ze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor rekening pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw voor arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de ziekte is ontstaan.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente

De wijziging van de marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten en actualiseren overlevingskansen

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop het betrekking heeft.

Overige wijzigingen

De overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premies herverzekering

De herverzekeringspremies zijn toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Overige lasten

Overige lasten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Onder geldmiddelen verstaan we alle liquide middelen conform de definitie in RJ360 over het kasstroomoverzicht. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. We maken onderscheid tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten enerzijds en beleggingsactiviteiten anderzijds.

Toelichting op de balans

10.1 Beleggingen voor risico fonds

Verdeling van beleggingen naar actief- en passiefzijde

Omschrijving	2024
Activa	798.716
Passiva	53.519
Totaal beleggingen voor risico fonds	745.197

Onder de passiefzijde van de balans zijn de negatieve derivatenposities opgenomen.

Samenvatting ontwikkeling beleggingsportefeuille in het boekjaar

2024	Vastgoed	Aandelen	Vastrentend	Derivaten	Totaal
Stand per 1 januari	0	0	0	0	0
Aankopen / verstrekkingen	0	441.769	1.171.922	0	1.613.691
Verkopen / aflossingen	-13.724	-480.066	-1.093.173	-40.399	-1.627.362
Herwaardering	3.531	47.785	1.771	3.975	57.062
Mutatie opgelopen rente	0	0	2.660	1.494	4.154
Stand per 31 december	82.772	227.747	469.608	-34.930	745.197

Voor de meerderheid van de beleggingen zijn objectief vast te stellen frequente marktnoteringen beschikbaar. Voor bepaalde beleggingen geldt dat niet. Waardering daarvan vindt plaats op basis van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige actuele waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde van de derivaten.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld met een andere geschikte methode. Financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn onder andere hedgefonds, equity funds, infrastructure funds en commodity funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Samenvatting beleggingsportefeuille op basis van bovenstaande indeling

2024	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal
Vastgoed	0	0	0	82.772	82.772
Aandelen	227.747	0	0	0	227.747
Vastrentend	408.262	0	0	61.346	469.608
Derivaten	0	0	-34.930	0	-34.930
Subtotaal	636.009	0	-34.930	144.118	745.197
Overig	1.468	0	0	0	1.468
Totaal	637.477	0	-34.930	144.118	746.665

Het Nederlandse Pensioenfonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

De categorie vastgoed heeft betrekking op vastgoedbeleggingsfondsen en aandelen op aandelenbeleggingsfondsen. De categorie vastrentend heeft voor 41% betrekking op directe obligatiebeleggingen en voor 59% op vastrentende beleggingsfondsen. Vastrentende waarden worden gewaardeerd inclusief een bedrag van € 4.153 duizend vanwege de opgebouwde rente sinds de meest recente coupdatum.

De categorie overig (niveau 1) heeft betrekking op liquide middelen. Dit betreft aan beleggingsportefeuilles toegewezen en voor beleggingen beschikbare liquide middelen.

10.2 Derivaten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid maken we gebruik van financiële derivaten voor zover dat passend is. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen door ons vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. We gebruiken derivaten hoofdzakelijk om marktrisico's af te dekken. Een van de belangrijkste risico's voortvloeiend uit het gebruik van derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Het kredietrisico wordt beperkt doordat we alleen transacties aangaan met kredietwaardige partijen. Ook worden contracten zo veel mogelijk afgesloten op basis van standaardvoorwaarden (bijvoorbeeld conform de ISDA), zodat onze posities adequaat worden afgedekt door verkregen onderpanden en zekerheden.

We hebben verschillende maatregelen getroffen om de posities in verstrekte en ontvangen zekerheden te beheersen en te monitoren. Zo stellen we limieten aan tegenpartijen op totaalniveau en worden extra zekerheden bij repotransacties gevraagd. Bij een wijziging van de marktrente verandert de waarde van de afgesloten derivaten. Hierdoor kan het recht of de verplichting ontstaan om aanvullend onderpand te ontvangen of te moeten storten.

Samenvatting derivatenposities

2024	Activa	Passiva	Saldo
Rente derivaten	18.563	50.271	-31.708
Valuta derivaten	26	3.248	-3.222
Stand per 31 december	18.589	53.519	-34.930

In verband met de waardeontwikkeling van derivaten zijn de volgende zekerheden ontvangen en verstrekt in de vorm van stukken en geld.

Ontvangen zekerheden en garanties

Ontvangen zekerheden: 2024	
In stukken	0
In geld	5.300
Totaal	5.300

Verstrekte zekerheden: 2024	
In stukken	0
In geld	3.710
Totaal	3.710

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten die ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van de kring worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor de kring vermogensneutraal te verwerken. Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. 'collateral held'), dan worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. De baten en lasten die uit deze beleggingen voortvloeien, worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten. De mutatie uit hoofde van collateral wordt in het verantwoord onder de post verkopen en aflossingen van beleggingen.

10.3 Securities lending

We participeren niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan wel sprake zijn van securities lending.

10.4 Vorderingen en overlopende activa**Overzicht vorderingen en overlopende activa**

Omschrijving 2024	
Beleggingsdebiteuren	36.043
Overige overlopende activa	0
Stand per 31 december	36.043

Beleggingsdebiteuren 2024	
Te vorderen dividendbelasting	494
Nog te ontvangen rebates	0
Collateral	35.454
Nog af te wikkelen transacties	95
Stand per 31 december	36.043

10.5 Overige activa**Specificatie overige activa**

Overige activa 2024	
Liquide middelen	2.173
Stand per 31 december	2.173

De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

10.6 Reserves

Ontwikkeling reserves

Omschrijving	Kapitaal	Bestemmings reserve	Reserves	Totaal
Stand per 1 januari	0	0	0	0
Uit bestemming saldo van baten en lasten	0	0	108.396	108.396
Stand per 31 december	0	0	108.396	108.396

10.6.9 Solvabiliteit

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maken we gebruik van het standaardmodel. We vinden het gebruik van dit standaardmodel passend bij de risico's van de kring.

Omschrijving	2024
Actuele dekkingsgraad (in %)	116,2%
Beleidsdekkingsgraad (in %)	116,1%
Reële dekkingsgraad (in %)	89,4%

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (pensioenvermogen/technische voorzieningen)*100%. Het pensioenvermogen bedraagt € 777.968 duizend.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel ten minste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt de kring zich in een situatie van reservetekort.

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad weergegeven.

Omschrijving	Werkelijk	Herstelplan
Stand 1 januari	0,0%	0,0%
Collectieve waardeoverdracht per 1 januari	113,5%	112,6%
Premiebijdragen (regulier)	0,0%	0,0%
Uitkeringen	0,7%	0,7%
Toeslagverlening	-1,1%	-0,9%
Aanpassing RTS	-1,3%	-3,4%
Beleggingsresultaten	4,4%	4,6%
Overige oorzaken en kruiseffecten	0,0%	0,0%
Stand 31 december	116,2%	113,6%

De actuele dekkingsgraad houdt geen rekening met de verwachte inflatie, maar de reële dekkingsgraad wel. Die meet of we voldoende vermogen hebben om niet alleen aan de nominale toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, maar ook om de toekomstige pensioenuitkeringen jaarlijks te kunnen indexeren (verhogen) met de kosten van levensonderhoud.

Op basis van het standaardmodel bedraagt het (minimaal) vereist eigen vermogen op 31 december:

Omschrijving	2024
Aanwezig eigen vermogen	108.396
Minimaal vereist eigen vermogen	26.827
Vereist eigen vermogen	101.218

10.6.10 Herstelplan

Voor Pensioenkring Xerox hebben wij in maart 2024 een herstelplan bij De Nederlandsche Bank ingediend. Uitgaande van de in het herstelplan gehanteerde veronderstellingen blijkt uit dit herstelplan dat de pensioenkring eind 2026 herstelt tot het vereist eigen vermogen. Dit is binnen de gekozen maximale hersteltermijn van tien jaar.

Op basis van het FTK is per 31 december 2024 geen sprake meer van een reservetekort en hoeft er geen herstelplan te worden opgesteld. De beleidsdekkingsgraad van 116,1% is hoger dan het vereist eigen vermogen van 115,1%.

10.7 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

10.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen

Mutatieoverzicht voorziening voor pensioenverplichtingen

Omschrijving	2024
Stand 1 januari	0
Collectieve waardeoverdracht per 1 januari	670.312
Toeslagverlening	6.234
Korting van aanspraken en rechten	0
Rentetoevoeging	22.257
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-32.931
Wijziging marktrente	7.532
Wijziging actuariële uitgangspunten en actualisering overlevingskansen	-246
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-770
Overige wijzigingen	-2.816
Stand 31 december	669.572

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur gepubliceerd door De Nederlandsche Bank. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening. Omdat de rentetermijnstructuur voor een deel negatieve rentes omvat, is het bedrag bij rentetoevoeging negatief.

Verdeling voorziening pensioenverplichtingen naar deelnemerscategorieën

Omschrijving	2024
Actieve deelnemers	7.575
Slapers	248.505
Pensioengerechtigden	396.017
Overige onderdelen technische voorziening risico fonds	17.475
Stand 31 december	669.572

10.7.2 Korte beschrijving van de pensioenregeling(en)

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van maximaal 1,472% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Daarnaast bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks besluit het bestuur van het fonds over de mate waarin de opgebouwde aanspraken in de kring worden geïndexeerd.

We hebben de belangrijkste kenmerken van de regeling opgenomen in de paragraaf Kenmerken regeling op pagina 330.

Nadere toelichting op mutaties

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

10.7.3 Toeslagverlening

De toeslagverlening binnen Pensioenkring Xerox is in beginsel voorwaardelijk. Toeslagverlening wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de collectiviteitkring voor zover de financiële positie daarvoor toereikend is.

Voor alle deelnemers is de toeslagverlening maximaal gelijk aan de stijging van de consumentenprijsindex (CPI), reeks alle bestedingen, tussen september twee kalenderjaren voor de toekenning en september in het kalenderjaar voor de toekenning.

Onder het FTK worden strikte eisen gesteld aan de toeslagverlening door pensioenfondsen. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar het bestuursverslag (paragraaf Toeslagverlening vanaf pagina 335).

Overzicht van toegekende toeslagverlening en de daarin opgelopen achterstand in de toekenningen

Omschrijving	Toegekend	Volledige toeslag	Achterstand jaar	Achterstand cumulatief
2014	0,00%	1,37%	1,37%	1,37%
2015	0,00%	1,33%	1,33%	2,72%
2016	0,00%	1,69%	1,69%	4,45%
2017	0,00%	1,66%	1,66%	6,19%
2018	0,00%	2,09%	2,09%	8,41%
2019	0,00%	2,58%	2,58%	11,20%
2020	0,00%	3,04%	3,04%	14,58%
2021	0,00%	2,57%	2,57%	17,53%
2022	1,98%	14,33%	12,35%	32,04%
2023	0,00%	-0,41%	-0,41%	31,50%
2024	0,94%	3,55%	2,61%	34,94%

10.7.4 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder deze post opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder deze post opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitvoeringskosten in de verslagperiode.

10.7.5 Wijziging markttrente

Jaarlijks berekenen we per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur inclusief UFR. De effecten worden verantwoord onder de post Wijziging markttrente.

10.7.6 Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij maken we gebruik van interne en externe actuariële deskundigheid. Het gaat daarbij onder meer om de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de kring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces waarbij we gebruikmaken van schattingen en oordelen. Het effect van deze wijzigingen verantwoorden we in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

10.7.7 Actualiseren overlevingskansen

Per ultimo van het boekjaar 2024 maken we gebruik van de Prognosetafel AG2022 zoals gepubliceerd door het Actuariële Genootschap. Voorts wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking door toepassing van een fondsspecifieke ervaringssterfte.

10.7.8 Overige wijzigingen

De post Overige wijziging geeft de wijzigingen weer in de voorziening vanwege sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties. Bij sterfte is sprake van een toename door toevoeging aan de voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen en een afname door verval van de voorziening bij overlijden. Arbeidsongeschiktheid bestaat

uit een toename door nieuwe arbeidsongeschikten en verhoging van arbeidsongeschiktheid, en een afname door revalidatie. De post mutaties bestaat uit onder andere flexibilisering bij pensionering en incidentele mutaties.

10.8 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

Omschrijving	2024
Beleggingscrediteuren en ontvangen zekerheden	4.289
Belastingen en premies sociale verzekeringen	677
Waardeoverdrachten	0
Rekening-courant Bedrijfsomgeving	130
Overige schulden en overlopende passiva	349
Stand per 31 december	5.445

Alle schulden hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

10.9 Risicobeheer

Bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan worden we geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van de kring is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Onvoldoende solvabiliteit is daarmee het belangrijkste risico voor de kring. We beschikken over een aantal beleidsinstrumenten voor het beheersen van dit risico, namelijk:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid

De keuze uit en toepassing van beleidsinstrumenten vinden plaats na analyses van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. In 2024 hebben we een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van een Asset Liability Management-studie (ALM-studie). De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor het beleid van de kring en de toelichting hierna. We hebben dit beleid verwoord in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van de kring. Het wordt jaarlijks geëvalueerd met behulp van een haalbaarheidstoets en in het kader van het beleggingsplan.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de beleggingsrichtlijnen die we jaarlijks vaststellen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten gaan uit van verantwoord passief vermogensbeheer.

Om het risico op onvoldoende solvabiliteit te beheersen zijn we verplicht om buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers wordt vastgesteld met de in het Besluit FTK voorgeschreven solvabiliteitstoets (de zogenaamde "S-toets"). Deze toets is een kwantificering van de onze visie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

Specificatie vereist eigen vermogen

Omschrijving	2024
S1 Renterisico	10.591
S2 Risico zakelijke waarden	81.765
S3 Valutarisico	21.157
S4 Grondstoffenrisico	0
S5 Kredietrisico	19.021
S6 Verzekeringstechnisch risico	15.123
S7 Liquiditeitsrisico	0
S8 Concentratierisico	0
S9 Operationeel risico	0
S10 Actief beheer risico	0
Diversificatie-effect	-46.439
Vereist eigen vermogen (b)	101.218
Aanwezig eigen vermogen (a)	108.396
Overschot / Tekort (a - b)	7.178

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode, waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

10.9.1 Marktrisico (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Onze strategie met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door onze beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door de fiduciair manager in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

In onderstaande toelichtingen is, tenzij anders aangegeven, uitgegaan van de clean-valuewaardering van de beleggingen. De gegevens zijn opgesteld op lookthroughbasis, tenzij anders aangegeven. Waar gebruikgemaakt is van lookthroughgegevens zijn de dirty-valuewaarderingen van de onderliggende beleggingen gebruikt en zijn de schulden en vorderingen uit de look-through verantwoord onder de liquide middelen.

Specificatie effect toepassen look-through

2024	Balans waarde	Toepassen lookthrough	Verschil
Vastgoed	82.772	87.716	-4.944
Aandelen	227.747	221.181	6.566
Vastrentende waarden	469.608	465.172	4.436
Derivaten	-34.930	-35.026	96
Overig	1.468	7.625	-6.157
Totaal	746.665	746.668	-3

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en die van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ontwikkelingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de modified duration. De modified duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het renterisico bij Pensioenkring Xerox is per ultimo 2024 voor 89% afgedekt (op basis van marktrente). De afdekking heeft grotendeels plaatsgevonden met behulp van staatsobligaties in de matchingportefeuille. Daarnaast dragen de beleggingen in bedrijfsobligaties en hypotheeklen aan de afdekking bij.

Samenvatting modified duration en effect renteaftdekking

2024	Marktwaaarde	Modified duration (jaren)
Duratie beleggingen (exclusief rentederivaten)	490.266	8,0
Rentederivaten	-31.707	
Duratie beleggingen (inclusief rentederivaten)	458.559	17,6
Duratie pensioenverplichtingen (nominaal)	669.572	13,3

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 17,6 jaar bedraagt. De duratie van de nominale pensioenverplichtingen bedraagt 13,3 jaar, waardoor de kring gevoelig is voor veranderingen in de hoogte van de rente. Overigens kan de duratie van de vastrentende waarden niet een-op-een worden vergeleken met de duratie van de verplichtingen, omdat ook rekening gehouden moet worden met de omvang van de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

In de solvabiliteitstoets ter vaststelling van de buffer voor het renterisico wordt de rentecurve waartegen de verplichtingen worden verdisconteerd met een looptijdafhankelijk percentage omhoog en omlaag geschokt. Deze schokken zijn een vast percentage van het renteniveau. Het renterisico volgens de solvabiliteitstoets zal daardoor kleiner zijn bij een lage rente dan bij een hoge rente. In de afgelopen jaren was sprake van een relatief lage rente.

De gevoeligheidsanalyse van de rente is in de paragraaf Financiële risico's op pagina 348 van het bestuursverslag opgenomen.

10.9.2 Zakelijkewaardenrisico (S2)

Het zakelijkewaardenrisico is het prijs(koers)risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie zoals vastgelegd in de strategische beleggingsmix van Pensioenkring Xeros.

Naast de strategische mix hebben we in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen opgenomen voor het maximumpercentage dat namens de kring in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

Verdeling vastgoedportefeuille

2024	EUR	In verhouding
Kantoren	11.914	13%
Participaties in vastgoedmaatschappijen	4.944	6%
Winkels	8.429	10%
Woningen	41.062	47%
Overige	21.367	24%
Totaal	87.716	100%

Verdeling naar markten van de aandelenportefeuille

2024	Aandelen	In verhouding
Opkomende markten	18.876	9%
Ontwikkelde markten	202.305	91%
Totaal	221.181	100%

Verdeling naar sectoren van de aandelenportefeuille

2024	EUR	In verhouding
Basismaterialen	6.698	3%
Communicatie diensten	24.701	11%
Cyclische consumptiegoederen	32.031	15%
Defensieve consumptiegoederen	11.420	5%
Energie	1.415	1%
Financiële dienstverlening	38.676	18%
Gezondheidszorg	31.256	14%
Industrie	21.011	10%
Nutsbedrijven	3.215	2%
Overig	90	0%
Technologie	50.668	23%
Totaal	221.181	100%

In de solvabiliteitstoets voor vaststelling van de buffers voor het zakelijkewaardenrisico (en grondstoffenrisico) is rekening gehouden met bovenstaande samenstelling. We beleggen in deze producten met als doel diversificatie en risicoafdekking.

Verdeling van de vastrentende waarden

2024	EUR	In verhouding
Bedrijfsobligaties	189.541	41%
Hypotheken	60.888	13%
Staatsobligaties	214.743	46%
Totaal	465.172	100%

Geografische verdeling van alle beleggingen (exclusief derivaten)

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentend	Overig	Totaal
Azië ex Japan	127	15.624	11.601	65	27.417
Europa EU	52.560	29.212	346.112	3.053	430.937
Europa niet-EU	8.720	15.235	23.453	544	47.952
Midden- en Zuid-Amerika	0	1.601	16.157	23	17.781
Noord-Amerika	21.945	138.874	50.357	3.675	214.851
Overig	3.045	2.502	5.111	22	10.680
Pacific	1.320	18.132	12.381	243	32.076
Totaal	87.717	221.180	465.172	7.625	781.694

10.9.3 Valutarisico (S3)

Onder het valutarisico verstaan we het risico dat ontstaat op activa in een buitenlandse valuta door wijzigingen in wisselkoers.

Van de totale beleggingsportefeuille is ultimo 2024 ongeveer 59,5 % belegd in beleggingen met een notering in euro's. De belangrijkste valuta van de niet in euro genoteerde beleggingen zijn de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen.

Specificatie van posities naar valuta

2024	Exposure voor afdekking	Valuta derivaten	Exposure na afdekking
AUD	2.968	-15	2.953
CAD	5.816	202	6.018
CHF	6.235	-31	6.204
DKK	5.206	-29	5.177
EUR	446.047	165.117	611.164
GBP	13.693	-9.944	3.749
HKD	5.738	0	5.738
ILS	293	0	293
JPY	14.653	-81	14.572
NOK	287	0	287
NZD	88	0	88
SEK	34.170	-180	33.990
SGD	3.226	-12	3.214
USD	1.146	0	1.146
Andere valuta	210.421	-158.348	52.073
Totaal	749.987	-3.321	746.666

Wijzigingen in de valutakoersen zijn van invloed op de ontwikkeling van de dekkingsgraad voor zover deze niet zijn afgedekt. Een wijziging van de koers van de Amerikaanse dollar met 10% levert na afdekking een wijziging van de dekkingsgraad met circa 0,7% op.

Een restrisico betreft de categorie andere valuta. Dit zijn valuta's waarvan we besloten hebben het valutarisico niet af te dekken.

In de solvabiliteitstoets van de kring is in de buffers voor het valutarisico rekening gehouden met bovenstaande valutaposities en afdekkingen.

10.9.4 Grondstoffenrisico (S4)

Aangezien we niet in grondstoffen beleggen, is dit risico niet van toepassing en wordt hiervoor geen buffer aangehouden.

10.9.5 Kredietrisico (S5)

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor de kring als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop de kring (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee over-the-counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van het kredietrisico is het settlementrisico (ook wel: tegenpartijrisico). Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee de kring transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor de kring financiële verliezen lijdt. We beheersen dit risico door aan tegenpartijen limieten te stellen, extra zekerheden te vragen, zoals onderpand bij derivatenposities en het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij fondsbeleggingen in hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico beleggen we enkel in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, werken we enkel met tegenpartijen waarmee ISDA- of CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat onze posities adequaat worden afgedekt door onderpand.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals gepubliceerd door S&P, Moody's en Fitch per 31 december is als volgt:

2024	EUR	In verhouding
AAA	109.694	24%
AA	86.031	19%
A	56.221	12%
BBB	53.103	11%
Lower than BBB	48.499	10%
Geen rating	95.063	20%
Niet gespecificeerd	16.560	4%
Totaal	465.171	100%

Als onderdeel van de toelichting op het concentratierisico is in paragraaf [Concentratierisico \(S8\)](#) op pagina [705](#) een tabel opgenomen met de details van deze posities.

Herverzekeringsovereenkomsten gaan we alleen aan met onder toezicht staande Nederlandse verzekeraars. In de solvabiliteitstoets van eind 2024 is rekening gehouden met het kredietrisico zoals blijkt uit bovenstaande gegevens.

10.9.6 Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De belangrijkste risico's in dit kader zijn het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

We verzekeren alleen risico's die we zelf niet kunnen dragen. De behoefte is daarbij het grootst op het gebied van nabestaandenpensioen (NP) en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (PVA). Herverzekering van het ouderdomspensioen (OP) is niet aan de orde. De gekozen vorm van herverzekering voor NP en PVA is een volledige herverzekering. De aannahme is dat naarmate de collectiviteitkring in volume toeneemt de behoefte aan herverzekering van NP en PVA afneemt.

Het toeslagrisico omvat het risico dat onze ambitie om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin de ambitie kan worden gerealiseerd is afhankelijk van ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten). Daarnaast is de ambitie afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van de kring. Hierbij benadrukken we dat de toeslagverlening voorwaardelijk is. De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte).

Op 31 december bedroeg de reële dekkingsgraad 89,4%.

We hebben deze risico's overwogen en verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2024.

10.9.7 Liquiditeitsrisico (S7)

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor we op korte termijn niet aan onze verplichtingen kunnen voldoen. We beheersen het liquiditeitsrisico door in het beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Voor de korte termijn maken we gebruik van een liquiditeitsprognose waarin we rekening houden met de directe beleggingsopbrengsten, inkomsten (zoals premies) en uitgaven (zoals uitkeringen en kosten).

Voor het beheersen van het kortetermijnliquiditeitsrisico wordt een stresstest uitgevoerd om te inventariseren of Het Nederlandse Pensioenfonds bij een zwaarweerscenario voldoende cash of ander onderpand kan leveren. In dit kader hebben we binnen de renteafdekking een beperking gesteld aan het maximale risico (exposure) van derivaten.

Voor de liquiditeitsbehoefte in het zwaarweerscenario wordt gerekend met een rentestijging van 2% en een 0,25% lagere euro. Bij een zwakkere euro ontwikkelen de valutatermijncontracten zich negatief en moet er onderpand (collateral) worden gestort. Indien bij zo'n schok minder dan 125% aan benodigde liquiditeit en onderpand beschikbaar is, wordt een waarschuwing afgegeven. Indien minder dan 75% van de benodigde liquiditeit en onderpand bij zo'n schok beschikbaar is, zal het beleggingsbeleid worden aangepast.

De stresstest laat zien dat er op dit moment geen liquiditeitsrisico's voor de kring zijn. In de solvabiliteitstoets houden we hier dan ook geen buffers voor aan.

10.9.8 Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat we grote (veelal financiële) gevolgen ondervinden van veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico). Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maken we gebruik van diversificatie en limieten voor beleggingen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. De uitgangspunten hebben we vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders. We monitoren op kwartaalbasis de naleving daarvan.

Ultimo 2024 zijn er in de beleggingsportefeuille diverse debiteuren met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

2024 Uitgevende instelling	EUR	Omvang t.o.v. balanstotaal
Nederland	84.949	11,4%
Duitsland	47.578	6,4%

In het standaardmodel is het concentratierisico gelijkgesteld aan nul. Ook op grond van het gevoerde beleid oordelen we dat er geen sprake is van een verhoogd risico waarvoor een aanvullende opslag noodzakelijk is.

10.9.9 Operationeel risico (S9)

Het operationele risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's beheersen we door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Van Lanschot Kempen Investment Management B.V. houdt als fiduciair manager toezicht op het totale vermogensbeheer en de risicoposities van de kring. In dat kader selecteert en monitort deze fiduciair manager beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. Met deze partijen hebben we overeenkomsten en, waar van toepassing, service level agreements gesloten. De afhankelijkheid van deze partijen wordt door ons beheerst doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij afzonderlijke custodians zoals CACEIS.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan pensioenuitvoerder Dion Pensioen Services B.V. Met Dion Pensioen Services B.V. hebben we een uitvoeringsovereenkomst en een service level agreement gesloten.

Jaarlijks beoordelen we de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair manager, de bewaarder en de pensioenuitvoeringsorganisatie door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste rapportages over de interne beheersing (ISAE 3402-rapportages).

Aangezien hiermee sprake is van een adequate beheersing van de operationele risico's, houden we hiervoor geen buffers aan in de solvabiliteitstoets.

10.9.10 Actiefbeheerrisico (S10)

Het actiefbeheerrisico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de benchmark die voor de (deel)portefeuille is vastgelegd. We houden hiervoor een buffer aan.

10.10 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

10.10.1 Langlopende contractuele verplichtingen

De kring heeft voor de pensioen- en financiële administratie een uitbestedingsovereenkomst met Dion Pensioen Services B.V. afgesloten. De overeenkomst is op 1 januari 2024 ingegaan voor een termijn van vijf jaar.

10.10.2 Weerstandsvermogen

Indien bij de kring een uitgaande collectieve waardeoverdracht plaatsheeft, valt het aan die collectieve waardeoverdracht gerelateerde weerstandsvermogen vrij ten gunste van de overgedragen aanspraken en rechten. In de paragraaf Stichtingskapitaal en reserves op pagina hebben we het weerstandsvermogen nader gespecificeerd.

9.3 Investeringsverplichtingen

Per 31 december 2024 bestonden er toezeggingen tot het doen van investeringen in beleggingen op of na 1 januari 2025 tot een bedrag van € 13,6 miljoen (2023: geen toezeggingen).

10.11 Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met Het Nederlandse Pensioenfonds. Dit betreffen de relaties tussen Het Nederlandse Pensioenfonds en zijn bestuurders en de directie van het bestuursbureau. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of daarbij een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Voor de beloning van het belanghebbendenorgaan verwijzen we naar de toelichting 10.15 Pensioenuitvoeringskosten op pagina 710. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Toelichting op de staat van baten en lasten

10.12 Ontvangen premies

Pensioenkring Xerox is een pensioenkring waarin aanspraken voor niet-actieven (slapers) en rechten voor uitkeringsgerechtigden worden geadministreerd. Omdat er geen opbouw voor actieven plaatsvindt, worden in deze pensioenkring geen premies in rekening gebracht en ontvangen.

10.13 Beleggingsresultaten voor risico fonds

In onderstaande tabel specificeren we de beleggingsresultaten van beleggingen voor risico fonds, met een onderscheid naar directe en indirecte opbrengsten en de aan de beleggingen verbonden kosten.

Directe beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Dividend	1.135	996	252	0	0	2.383
Rente	0	0	3.278	-8.702	1.761	-3.663
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.135	996	3.530	-8.702	1.761	-1.280

Indirecte beleggingsopbrengsten

2024	Vastgoed	Aandelen	Vast-rentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Gerealiseerd	-707	45.509	-1.475	40.398	0	83.725
Ongerealiseerd	4.239	2.276	3.246	-36.424	0	-26.663
Koersresultaat liquide middelen	0	0	0	0	0	0
Totaal	3.532	47.785	1.771	3.974	0	57.062

Beleggingskosten

2024	EUR	In verhouding
Administratiekosten	190	14%
Bankkosten	68	5%
Beheerkosten	1.025	76%
Bewaarloon	43	3%
Overig	0	0%
Transactiekosten	26	2%
Totaal	1.352	100%

In de beheerkosten is een bedrag voor opbrengsten uit rebates opgenomen van € 385 duizend (2023: n.v.t.). Beleggingskosten hebben we opgenomen in het overzicht Kosten vermogensbeheer op pagina 345. Kosten zijn daarin waar mogelijk toegerekend aan de relevante beleggingscategorie. In de administratiekosten is een bedrag van € 238 duizend opgenomen aan governancekosten die conform de begroting zijn toegerekend aan de kosten vermogensbeheer.

10.14 Pensioenuitkeringen

Specificatie pensioenuitkeringen

Omschrijving	2024
Ouderdomspensioen	26.639
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	6.200
Wezenpensioen	28
Arbeidsongeschiktheidspensioen	0
Afkopen	32
Totaal	32.899

10.15 Pensioenuitvoeringskosten

Specificatie pensioenuitvoeringskosten

Omschrijving	2024
Administratiekostenvergoeding	522
Informatiegesprekken	0
Certificerend actuaire	26
Adviserend actuaire	59
Accountant (doorbelast vanuit bedrijfsomgeving)	48
Belanghebbendenorgaan	41
Verkiezingen belanghebbendenorgaan	0
Toezichtkosten (DNB/AFM)	0
Kosten governance bestuur en bestuursbureau	191
Overige kosten	9
Aan beleggingen toegerekende kosten	-238
Subtotaal pensioenuitvoeringskosten exclusief incidentele kosten	658
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	392
Implementatiekosten pensioenkring	0
Transitiekosten pensioenuitvoerder	0
Subtotaal incidentele kosten ¹	392
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief incidentele kosten	1.050
Aantal actieve deelnemers	23
Aantal pensioengerechtigden	2.451
Totaal aantal deelnemers	2.474
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (exclusief incidentele lasten)	266
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (inclusief incidentele lasten)	424

¹ Deze kosten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen onder "Overige lasten".

In het verslagjaar zijn aan de kring door toezichthouders geen dwangsommen of bestuurlijke boetes aangezegd of opgelegd.

Aantal personeelsleden

Bij de kring zijn geen werknemers in dienst. Voor werkzaamheden die ten behoeve van de kring worden uitgevoerd door het bestuursbureau van Het Nederlandse Pensioenfonds is een vergoeding overeengekomen die afhankelijk is van de omvang van het beheerde pensioenvermogen.

Bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

Specificatie bezoldiging leden belanghebbendenorgaan

2024	Honoraria Vacatiegelden		Totaal
Belanghebbendenorgaan	0	38	38
Totaal	0	38	38

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

10.16 Wijziging voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Een specificatie van de mutatie staat vermeld in paragraaf [10.7.1 Mutatieoverzicht technische voorzieningen](#) op pagina [696](#).

10.17 Herverzekeringen

Specificatie resultaat herverzekering

Omschrijving	2024
Premie herverzekering	0
Uitkeringen uit herverzekering	0
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening	0
Totaal	0

10.18 Overdracht van rechten

Specificatie resultaat overdracht van rechten

Omschrijving	2024
Inkomende collectieve waardeoverdrachten ¹	759.785
Inkomende individuele waardeoverdrachten	6
Uitgaande individuele waardeoverdrachten	-674
Totaal	759.117

¹ Dit betreft de collectieve waardeoverdracht per 1 januari 2024 door Stichting Pensioenfonds Xerox naar HNPf Pensioenkring Xerox.

10.19 Actuariële analyse

Actuariële analyse van het resultaat

Omschrijving	2024
Interestresultaat	
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	54.430
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-22.257
Wijziging marktrente	-7.532
Subtotaal interestresultaat	24.641
Premieresultaat	
Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)	0
Betaalde premie herverzekering	0
Benodigde premie	0
Subtotaal premieresultaat	0
Waardeoverdrachten	
Collectieve waardeoverdrachten	90.313
Individuele waardeoverdrachten	-396
Subtotaal waardeoverdrachten	89.917
Kosten	
In premie begrepen bedrag kosten	0
Toevoeging aan technische voorzieningen ivm kostenvoorziening	0
Vrijval voor kosten uit technische voorzieningen	757
Kosten verslagjaar (excl kosten vermogensbeheer)	-658
Subtotaal kosten	99
Uitkeringen¹	
Mutatie technische voorzieningen uhv uitkeringen	32.931
Uitkeringen ontvangen van herverzekeraar	0
Feitelijke uitkeringen	-32.899
Subtotaal uitkeringen	32
Resultaat op kanssystemen	0
Toeslag	-6.234
Incidentele wijzigingen	
Wijziging actuariële grondslagen	246
Actualisering overlevingskansen	1.571
Incidentele mutaties TV	0
Saldo baten en lasten	-1.876
Subtotaal incidentele wijzigingen	-59
Totaal saldo van baten en lasten	108.396

¹ In dit resultaat zit ook een vrijval van het weerstandsvermogen.

Specificatie resultaat op kanssystemen

Omschrijving	2024
Sterfte	1.271
Arbeidsongeschiktheid	300
Mutaties	0
Andere oorzaken	0
Totaal	1.571

10.20 Overige baten en lasten**Specificatie overige baten en lasten**

Omschrijving	2024
Afdracht weerstandsvermogen	1.623
Kosten overgang nieuw pensioenstelsel	392
Overige baten en lasten	7
Totaal	2.022

De afdracht weerstandsvermogen is gerelateerd aan beleggingsrendement, pensioenuitvoeringskosten, premies en uitkeringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Ondertekening jaarrekening

Badhoevedorp, 17 juni 2025

Het bestuur van Stichting
Het Nederlandse Pensioenfonds

José Suarez Menendez, voorzitter

Mila Hoekstra, secretaris

Maarten Bonekamp, bestuurslid

Els Janssen, bestuurslid

Raad van toezicht van Stichting
Het Nederlandse Pensioenfonds

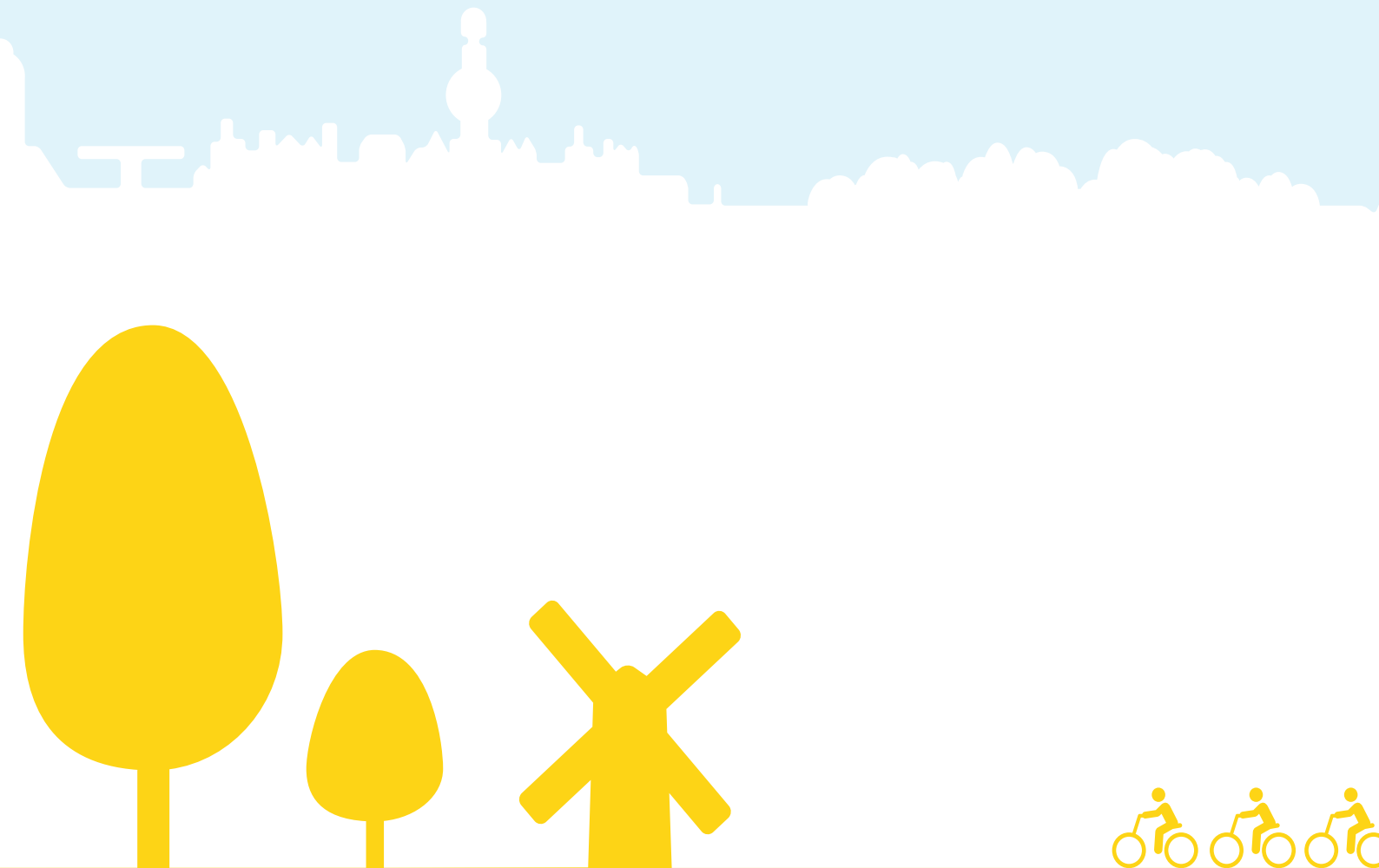
Nery Anderson, voorzitter

Frank Kusse

Cis Marring



Overige gegevens



Statutaire regeling omtrent bestemming van het saldo van baten en lasten

Over de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. De bestemming is per kring nader uitgewerkt in de ABTN.

Het voorstel voor de bestemming van het saldo van baten lasten over 2024 is opgenomen onder de respectievelijke toelichtingen op de jaarrekening.



Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds te Utrecht is voor Collectiviteitkring 1 aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 2.662.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 79.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor Collectiviteitkring 1 verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- Toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- Het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- De kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- Het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.



Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen). Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Nederlandse Pensioenfonds voor Collectiviteitkring 1 is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Purmerend, 17 juni 2025

drs. B.A. Weijers AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.



Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds te Utrecht is voor Collectiviteitkring Flexibele Regeling aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 594.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 17.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor Collectiviteitkring Flexibele Regeling verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- Toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- Het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- De kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- Het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.



Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum gelijk aan of hoger dan het wettelijk (minimaal) vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

Met betrekking tot artikel 126 (vaststelling technische voorzieningen) merk ik dat naar mijn lezing het huidige beleid van het fonds met betrekking tot de kosten(voorziening) niet aansluit op de geactualiseerde Q&A van DNB over de kostenvoorziening. Op dit moment verbind ik daar echter geen conclusies aan omdat de huidige handelswijze niet anders is dan voor verschijning van de genoemde Q&A alsmede vanwege sectorbreed overleg dat hierover nog plaatsvindt.

Daarnaast merk ik op dat de Wtp-regeling, die sinds 1 september 2024 voor nieuwe deelnemers van een werkgever wordt uitgevoerd, gelet op de geringe materialiteit niet afzonderlijk is gerapporteerd zoals op grond van artikel 150I lid 7 van de PW vereist. DNB heeft op verzoek van de collectiviteitkring ontheffing verleend voor het indienen van de jaarstaten voor de Wtp-regeling.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is gelijk aan of hoger dan de dekkingsgraad bij het (minimaal) vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds voor Collectiviteitskring Flexibele regeling is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende.

Purmerend, 17 juni 2025

drs. B.A. Weijers AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.



Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds te Utrecht is voor Pensioenkring Arcadis aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 12.825.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 384.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor Pensioenkring Arcadis verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.



Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds voor Pensioenkring Arcadis is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Purmerend, 17 juni 2025

drs. B.A. Weijers AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.



Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds te Utrecht is voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 2.343.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 70.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.



Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds voor Pensioenkring Cargill Bioindustrial is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Purmerend, 17 juni 2025

drs. B.A. Weijers AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.



Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds te Utrecht is voor Pensioenkring Owase aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 10.113.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 303.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor Pensioenkring Arcadis verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.



Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds voor Pensioenkring Owase is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Purmerend, 17 juni 2025

drs. B.A. Weijers AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.



Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds te Utrecht is voor Pensioenkring PepsiCo aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 1.549.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 46.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor Pensioenkring PepsiCo verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- Toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- Het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- De kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- Het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.



Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds voor Pensioenkring Pepsico is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen toereikend zijn.

Purmerend, 17 juni 2025

drs. B.A. Weijers AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.



Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds te Utrecht is voor Pensioenkring Randstad Groep aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 5.057.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 151.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor Pensioenkring Arcadis verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.



Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Nederlandse Pensioenfonds voor Pensioenkring Randstad Groep is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Purmerend, 17 juni 2025

drs. B.A. Weijers AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.



Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds te Utrecht is voor Pensioenkring Roba aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 2.079.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 62.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor Pensioenkring Roba verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- Toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- Het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- De kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- Het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.



Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds voor Pensioenkring Roba is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen toereikend zijn.

Purmerend, 17 juni 2025

drs. B.A. Weijers AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.



Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds te Utrecht is voor Pensioenkring Sweco aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 5.031.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 150.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor Pensioenkring Arcadis verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.



Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Nederlandse Pensioenfonds voor Pensioenkring Sweco is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Purmerend, 17 juni 2025

drs. B.A. Weijers AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.



Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds te Utrecht is voor Pensioenkring Xerox aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.889.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 116.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor Pensioenkring Xerox verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.



Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds voor Pensioenkring Xerox is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Purmerend, 17 juni 2025

drs. B.A. Weijers AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur en de raad van toezicht van
Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds

Verklaring over de jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds (hierna ook: 'het pensioenfonds') te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2024 en van het saldo van baten en lasten over 2024 van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds, die bestaat uit de verantwoordingen van de Bedrijfsomgeving, Collectiviteitkring 1, Collectiviteitkring Flexibele Regeling ('CKF'), Pensioenkring Arcadis, Pensioenkring Cargill Bioindustrial, Pensioenkring OWASE, Pensioenkring PepsiCo, Pensioenkring Randstad Groep, Pensioenkring Roba, Pensioenkring Sweco en Pensioenkring Xerox in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans van de Bedrijfsomgeving per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten van de Bedrijfsomgeving over 2024;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen van de Bedrijfsomgeving; en
4. de financiële verantwoordingen van Collectiviteitkring 1, Collectiviteitkring Flexibele Regeling, Pensioenkring Arcadis, Pensioenkring Cargill Bioindustrial, Pensioenkring OWASE, Pensioenkring PepsiCo, Pensioenkring Randstad Groep, Pensioenkring Roba, Pensioenkring Sweco en Pensioenkring Xerox (hierna ook: 'de pensioenkringen') bestaande uit:
 - de balans per 31 december 2024;
 - de staat van baten en lasten over 2024;
 - de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij voor de Bedrijfsomgeving en voor de pensioenkringen de materialiteit bepaald zoals is weergegeven in onderstaande tabel.

Onderdeel	Benchmark	Materialiteit %	Materialiteit (€*1.000)	Rapportagegrens (€*1.000)
Bedrijfsomgeving	Totale lasten	circa 2,0%	154	4
Collectiviteitkring 1	Pensioenvermogen	circa 0,5%	2.662	79
Collectiviteitkring Flexibele Regeling	Pensioenvermogen	circa 1,0%	593	17

Onderdeel	Benchmark	Materialiteit %	Materialiteit (€*1.000)	Rapportagegrens (€*1.000)
Pensioenkring Arcadis	Pensioenvermogen	circa 1,0%	12.825	384
Pensioenkring Cargill Bioindustrial	Pensioenvermogen	circa 1,0%	2.343	70
Pensioenkring OWASE	Pensioenvermogen	circa 1,0%	10.113	303
Pensioenkring PepsiCo	Pensioenvermogen	circa 0,5%	1.549	46
Pensioenkring Randstad Groep	Pensioenvermogen	circa 0,5%	5.057	151
Pensioenkring Roba	Pensioenvermogen	circa 1,0%	2.078	62
Pensioenkring Sweco	Pensioenvermogen	circa 0,5%	5.031	150
Pensioenkring Xerox	Pensioenvermogen	circa 0,5%	3.889	116

De materialiteit van de Bedrijfsomgeving is vastgesteld op basis van de totale lasten. Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit een belangrijk kengetal is in het kader van kostenefficiëntie van de uitvoering.

De materialiteit van de pensioenkringen is vastgesteld op basis van het pensioenvermogen per 31 december 2024 van de betreffende pensioenkring. Het pensioenvermogen is het totaal van het eigen vermogen (exclusief eventuele bestemmingsreserve) en de technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat deze bepalend is bij de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Het per kring gebruikte percentage is afhankelijk van de hoogte van de beleidsdekkingsgraad of de aard van de regeling. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met de risk- en auditcommissie overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven onze rapportagegrens per onderdeel rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's en niet naleven van wet- en regelgeving

Frauderisicobeheersing door het pensioenfonds

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en de omgeving waarin het opereert, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's, het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het toezichthoudend orgaan het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

In paragraaf integriteits- en frauderisico van het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude.

Onze frauderisico-analyse

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording is weerlegd, gezien de aard van de opbrengsten. De opbrengsten bestaan uit premiebijdragen en beleggingsopbrengsten. De premiebijdragen worden per deelnemer over de pensioengrondslag met een vastgesteld tarief berekend en zijn daardoor op objectieve wijze vast te stellen. De beleggingsopbrengsten bestaan uit directe en indirecte (gerealiseerde en ongerealiseerde) beleggingsopbrengsten. De directe beleggingsopbrengsten betreffen homogene en niet-complexe opbrengstenstromen, zonder significante schattingselementen. Ten aanzien van de indirecte gerealiseerde beleggingsresultaten hebben wij het veronderstelde frauderisico weerlegd, omdat er geen verhoogde druk is op het bestuur om de opbrengstverantwoording te sturen en de gelegenheid om de opbrengstverantwoording materieel te beïnvloeden zeer beperkt is, mede door de inrichting van het proces en de daarbinnen aangestelde partijen. Ten aanzien van de indirecte ongerealiseerde beleggingsopbrengsten geldt dat deze op eenvoudige wijze zijn af te leiden van de waardering van de beleggingen.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan de risico's van het doorbreken van interne beheersing door het bestuur.

Onze specifieke controle-aanpak voor het frauderisico

Ten aanzien van het risico op doorbreking van de interne beheersing door het bestuur hebben wij werkzaamheden uitgevoerd, zoals het toetsen van de aanvaardbaarheid van de in het grootboek verwerkte journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht.

Verder hebben wij geëvalueerd of de keuze en toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving door het pensioenfonds mogelijk wijzen op frauduleuze financiële verslaggeving. Tevens hebben we elementen van onvoorspelbaarheid opgenomen in onze controlewerkzaamheden. Ook hebben wij de uitkomsten van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur en de raad van toezicht.

Onze specifieke controleaanpak voor het risico op het niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben gesprekken gevoerd met het bestuur en de raad van toezicht om inzicht te verkrijgen in welke mate er is voldaan aan wet- en regelgeving. Ook hebben wij communicatie met De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM) doorgenomen. Van het bestuur hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende aangelegenheden van (vermoede) non-compliance aan ons zijn gemeld.

Onze observaties

De hiervoor vermelde werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van de controle van de jaarrekening. Ze zijn daarom niet gepland en uitgevoerd als een specifiek onderzoek gericht op fraude en het niet voldoen aan wet- en regelgeving. Deze werkzaamheden hebben niet geleid tot bevindingen die van materieel belang zijn voor de jaarrekening.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van minimaal twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening.

Wij hebben de beoordeling van de continuïteitsveronderstelling met het bestuur besproken en geëvalueerd. Bij deze beoordeling hebben wij in ogenschouw genomen dat de vermogenspositie van de bedrijfsomgeving en de pensioenkringen toereikend wordt geacht. Hierbij hebben wij kennis genomen van herstelplannen die voor enkele verantwoordingen aan de orde zijn. Deze beoordeling levert geen informatie op die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur met betrekking tot de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur en de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
Waardering van beleggingen De beleggingen zijn een significante post op de balans van de jaarrekening en bestaan naast beursgenoteerde effecten uit beleggingen in beleggingsfondsen en derivaten. In de toelichting Specifieke grondslagen op de balans per 31 december 2024 van de Bedrijfsomgeving en de pensioenkringen zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet. De beoordeling van de reële waarde van deze beleggingen is significant voor onze controle, omdat de waardering deels gebaseerd is op modellen en subjectieve elementen bevat.	Onze controlewerkzaamheden omvatten onder andere het: • beoordelen van de juiste werking van interne beheersingsmaatregelen bij de beleggingsadministrateurs; • voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening hebben wij gebruikgemaakt van de ontvangen ISAE 3402 type II rapportage van de beleggingsadministrateurs; • versturen van instructies aan de accountant die door CACEIS is aangesteld om het door deze beleggingsadministrateur opgestelde vermogensbeheerverslag te controleren; • het evalueren van de uitgevoerde werkzaamheden van de door de beleggingsadministrateur CACEIS aangestelde accountant met name ten aanzien van de waardering op basis van kennisname van zijn rapportages, verstrekte toelichtingen en onderliggende dossiers; • zelfstandig toetsen van de waardering van de beleggingen van CKF; • toetsen of de in de jaarrekening opgenomen toelichting adequaat is in de context van het van toepassing zijnde stelsel van financiële verslaggeving.
Waardering van de technische voorzieningen De technische voorzieningen, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen, zijn gevormd ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van de pensioenkringen. In de toelichting op de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In het onderdeel 'risicobeheer' (risicoparagraaf) is de gevoeligheid van de berekening van de technische voorzieningen	Bij de vaststelling van de adequate waardering, waaronder de toereikendheid van deze voorzieningen, hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerend actuaire. Om dit te kunnen doen hebben wij onder andere instructies gegeven aan de certificerend actuaire en zijn de bevindingen en de certificeringsrapporten per pensioenkring door ons met hem besproken.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
voor schattingen uiteengezet, inclusief onzekerheden.	Door ons is tevens nagegaan of de: • administratieve basisgegevens per pensioenkring van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden, die door de certificerend actuaire worden gehanteerd bij het certificeren van de actuariële berekening van de technische voorziening voor pensioenverplichtingen, in alle van materieel zijnde aspecten juist, volledig en in overeenstemming met de pensioenregelingen door de uitvoeringsorganisaties zijn opgesteld; • toegepaste methodiek ter bepaling van de voorziening per pensioenkring aanvaardbaar is, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's; • door het bestuur gebruikte aannames en schattingen per pensioenkring in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast; • interne beheersing met betrekking tot mutatieverwerking in de pensioenadministratie is geborgd.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit de kerncijfers, het bestuursverslag, de overige gegevens en de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht inzake de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds (of een of meer pensioenkringen) te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het pensioenfonds.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur en de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur en de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

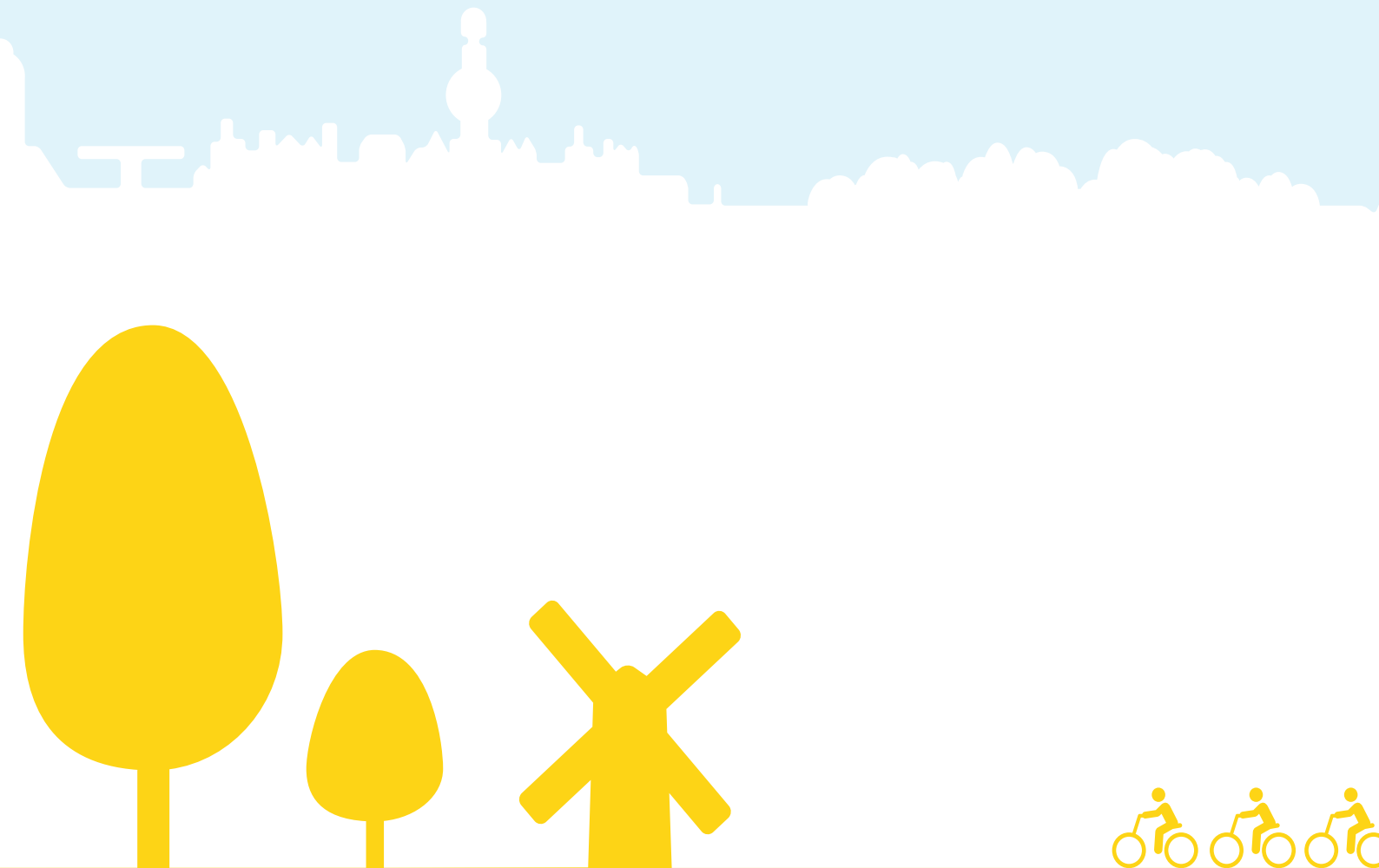
Rotterdam, 17 juni 2025

Forvis Mazars Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. C.A. Harteveld RA



Bijlagen



Personalia bedrijfsomgeving

Bestuur

Naam	Functie	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Nevenfuncties
Maarten Bonekamp	bestuurslid	1 ^e	31-12-2027	
Mila Hoekstra	bestuurslid	3 ^e	30-9-2028	▪ voorzitter raad van toezicht Pensioenfonds Heineken ▪ lid raad van toezicht Pensioenfonds TNO ▪ adviseur verantwoordingsorgaan Pensioenfonds SPOA
Els Janssen	bestuurslid	1 ^e	30-9-2028	▪ voorzitter Pensioenfonds Openbare Bibliotheken ▪ lid visitatiecommissie Pensioenfonds Stapels ▪ voorzitter Pensioenfonds Grolsch i.l. ▪ voorzitter Pensioenfonds Xerox i.l. ▪ Els Janssen Pensioenmanagement
José Suarez Menendez	voorzitter	3 ^e	31-12-2027	▪ directeur bestuursbureau BPF Levensmiddelenbedrijf

Raad van toezicht

Naam	Functie	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Nevenfuncties
Nery Anderson	voorzitter	1 ^e	1-1-2026	▪ onafhankelijk voorzitter Stichting Pensioenfonds Huisartsen ▪ lid raad van toezicht van pensioenfonds Akzo Nobel ▪ lid raad van toezicht BPF Foodservice
Frank Kusse	lid	1 ^e	1-3-2027	▪ lid raad van toezicht MID Capital ▪ lid raad van advies Fencore ▪ partner Virtus
Cis Marring	lid	1 ^e	1-2-2027	▪ lid raad van toezicht Stichting Antonius Ziekenhuis ▪ lid raad van commissarissen Woning Stichting Eigenhaard ▪ lid raad van commissarissen Westpoort Warmte B.V. ▪ raad bij Ondernemingskamer ▪ lid raad van commissarissen Quantum Delta NL ▪ lid raad van commissarissen The Next Gen High Tech ▪ lid raad van toezicht Stichting De Noordzee ▪ bestuurslid CV Bungalowpark De Monnik ▪ DGA Moulijn Consultancy B.V.

Directie bestuursbureau

Naam	Functie	Nevenfuncties
Francis van Bergenhenegouwen	directeur	-

Personalia Collectiviteitkring 1

Belanghebbendenorgaan

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Daan van Baarsen	vicevoorzitter en lid namens werkgevers	2 ^e	1-7-2028	1961	m
Eva Bakker	lid namens pensioengerchtigden	1 ^e	1-7-2026	1972	v
Valerie van den Berg	lid namens deelnemers	1 ^e	1-7-2025	1964	v
Bas van Tilborg	lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2028	1971	m
Jacob de Vries	voorzitter en lid namens werkgevers	1 ^e	1-7-2026	1990	m
Dick Jan van der Wolde	aspirant-lid namens werkgevers	1 ^e	1-7-2025	1961	m

Personalia Collectiviteitkring Flexibele regeling

Belanghebbendenorgaan

Naam	Functie/ geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Daan van Baarsen	vicevoorzitter en lid namens werkgevers	2 ^e	1-7-2028	1961	m
Eva Bakker	lid namens pensioengerechtigden	1 ^e	1-7-2026	1972	v
Valerie van den Berg	lid namens deelnemers	1 ^e	1-7-2025	1964	v
Bas van Tilborg	lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2028	1971	m
Jacob de Vries	voorzitter en lid namens werkgevers	1 ^e	1-7-2026	1990	m
Dick Jan van der Wolde	aspirant-lid namens werkgevers	1 ^e	1-7-2025	1961	m

Personalia Pensioenkring Arcadis

Belanghebbendenorgaan

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Breun Breunissen	voorzitter en lid namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-7-2026	1950	m
Frits Creemer	lid namens deelnemers	1 ^e	1-7-2028	1972	m
Ellis Heijboer	lid namens werkgever	1 ^e	1-7-2028	1989	v
Fer Saelman	plaatsvervangend lid namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-7-2025	1944	m
Marcel Stuart	lid namens werkgever	2 ^e	1-7-2025	1963	m
Gabe van Wijk	vicevoorzitter en lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2026	1989	m

Personalia Pensioenkring Cargill Bioindustrial

Belanghebbendenorgaan

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
I. van Kruistum	aspirant-lid namens de werknemers	1e	1-7-2026	1978	v
N.H. Man	lid namens de gepensioneerden	1e	1-7-2027	1947	m
J.T. Müller	vicevoorzitter namens de werknemers	1e	1-7-2025	1962	m
C. Peeperkorn	lid namens de werkgever	1e	1-7-2026	1961	m
W. Keijzer	lid namens de werkgever	1e	1-7-2025	1957	m
C. van 't Hof	voorzitter namens de werkgever	1e	1-7-2027	1969	m

Personalia Pensioenkring OWASE

Belanghebbendenorgaan

Naam	Functie/ geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
René Brookhuis	lid namens deelnemers	2 ^e	1-1-2028	1963	m
Aalt Doppenberg	lid namens deelnemers	1 ^e	1-1-2026	1962	m
Truus Horstra	lid namens werkgevers	2 ^e	1-1-2027	1972	v
Janneke Knegtering	voorzitter en lid namens werkgevers	1 ^e	1-1-2029	1984	v
Henk Lubbers	lid namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-1-2028	1956	m
Dick de With	plaatsvervangend lid namens pensioengerechtigden	n.v.t.	n.v.t.	1954	m
Anno Kamphuis	aspirant-lid namens pensioengerechtigden	n.v.t.	n.v.t.	1958	m
vacature	plaatsvervangend lid namens deelnemers				
vacature	plaatsvervangend lid namens werkgevers				

Personalia Pensioenkring PepsiCo

Belanghebbendenorgaan

Naam	Functie/ geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Jeroen de Bruijn	voorzitter en lid namens werkgevers	1 ^e	1-1-2026	1985	m
Willem de Bruin	aspirant-lid namens deelnemers	1 ^e	1-1-2028	1964	m
Gert Bunschoten	lid namens pensioengerechtigden	1 ^e	1-7-2028	1953	m
Willem Kuzee	lid namens deelnemers	1 ^e	1-1-2026	1965	m
Floor Wijgergangs	aspirant-lid namens werkgevers	1 ^e	1-1-2027	1990	v
vacature	lid namens werkgevers		1-1-2028		

Personalia Pensioenkring Randstad Groep

Belanghebbendenorgaan

Naam	Functie/ geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Albert Beutick	lid namens pensioengerechtigden	1 ^e	1-1-2026	1945	m
Peter Feld	lid namens gewezen deelnemers	1 ^e	1-1-2026	1960	m
Simone Nijssen	lid namens gewezen deelnemers	2 ^e	1-1-2027	1962	v
Jan Hendrik Ockels	voorzitter namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-1-2028	1952	m
Robert te Riet	lid namens gewezen deelnemers	2 ^e	1-1-2027	1968	m
Raimond Schikhof	vicevoorzitter namens voormalig aangesloten ondernemingen	2 ^e	1-1-2028	1965	m

Personalia Pensioenkring Roba

Belanghebbendenorgaan

Naam	Functie/ geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Marieke Henneman	lid namens deelnemers	1 ^e	1-1-2027	1980	v
Ron Nouwen	lid namens pensioengerechtigden	1 ^e	1-1-2027	1961	m
Naomi Sapir	voorzitter en lid namens werkgevers	1 ^e	1-1-2026	1984	v
Hanka Spek	lid namens deelnemers	1 ^e	1-1-2026	1977	v
Rutger van Unen	lid namens werkgevers	2 ^e	1-1-2029	1983	m

Personalia Pensioenkring Sweco

Belanghebbendenorgaan

Naam	Functie/ geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Jan Bosman	lid namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-7-2028	1953	m
Miriam van Dullemen	voorzitter en lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2028	1961	v
Karst Jan van Esch	lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2026	1961	m
Wim Groenevelt	vicevoorzitter en lid namens pensioengerechtigden	2 ^e	1-7-2027	1954	m
Ronald Janssen	lid namens werkgever	2 ^e	1-7-2028	1979	m
Emma Strang	lid namens deelnemers	2 ^e	1-7-2027	1983	v
Bert aan den Toorn	lid namens werkgever	1 ^e	1-7-2026	1990	m
Tom Zwennes	lid namens werkgever	1 ^e	1-7-2028	1992	m

Personalia Pensioenkring Xerox

Belanghebbendenorgaan

Naam	Functie/geleding	Termijn	Huidige termijn eindigt op	Geboortejaar	Geslacht
Richard Bons	lid namens werkgevers	1 ^e	1-1-2028	1969	m
Petra van de Laar	lid namens de (gewezen) deelnemers	1 ^e	1-1-2027	1963	v
Rob Smeets	voorzitter en lid namens de (gewezen) deelnemers	1 ^e	1-1-2028	1965	m
Roland Hoogendam	lid namens de pensioengerechtigden	1 ^e	1-1-2027	1959	m
Jan Wijnands	lid namens de pensioengerechtigden	1 ^e	1-1-2028	1951	m

Sleutelfunctiehouders, adviseurs, actuaris en onafhankelijk accountant

Sleutelfunctiehouder Interne Audit

De heer J.A.W. Winterink RA RE, bestuursbureau Het Nederlandse Pensioenfonds te Badhoevedorp

Sleutelfunctiehouder Risicobeheer

De heer drs. B. Hulshof CIPP/ CIPM, bestuursbureau Het Nederlandse Pensioenfonds te Badhoevedorp

Certificerend actuaris/Sleutelfunctiehouder Actuariaal

De heer B.A. Weijers AAG, Towers Watson te Apeldoorn

Actuarieel Adviseur

Mevrouw L. Thissen AAG, Sprenkels B.V. te Amsterdam tot en met 30 september 2024

De heer M. Stougie MSc AAG, Sprenkels B.V. te Amsterdam vanaf 1 september 2024

Compliance officer

De heer mr. drs. R. Ory RMFI, bestuursbureau Het Nederlandse Pensioenfonds te Badhoevedorp

Externe onafhankelijk accountant

De heer drs. C.A. Harteveld RA, Mazars Accountants N.V. te Rotterdam

Rapportagenormen Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen nodigt pensioenfondsen uitdrukkelijk uit om bij een aantal normen jaarlijks in verhalende (beschrijvende) zin te rapporteren over de naleving van die norm. Hieronder is een tabel opgenomen met daarin verwijzingen naar de vindplaatsen van deze normen in het jaarverslag. Het gaat daarbij om normen 1, 4, 34 en 35.

Norm	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats in dit jaarverslag
Norm 1 Het pensioenfonds heeft een missie, visie en strategie. Daarin beschrijft het pensioenfonds wat het pensioenfonds wil betekenen en bereiken voor zijn belanghebbenden, rekening houdend met hun voorkeuren en belangen. Op deze wijze bepaalt het pensioenfonds wat zijn strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, zijn. Het pensioenfonds evalueert zijn missie, visie en strategie periodiek en rapporteert hierover in zijn bestuursverslag.	Ja	In de paragraaf <u>Missie, visie en strategie</u> beschrijft het bestuur de missie, visie en strategie van het fonds.
Norm 4 Het pensioenfonds verdiept zich in de voorkeuren van de bij het pensioenfonds betrokken belanghebbenden en betreft deze voorkeuren bij het bepalen van zijn strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten en gaat daarover met de belanghebbenden in gesprek. Het pensioenfonds rapporteert hierover jaarlijks in het bestuursverslag.	Ja	In 2024 zijn er risicobereidheidsonderzoeken uitgevoerd bij de diverse kringen. Hierover wordt gerapporteerd in de paragrafen <u>Deelnemersonderzoek risicobereidheid CK1</u>, <u>Deelnemersonderzoek risicobereidheid CKF</u>, <u>Deelnemersonderzoek risicobereidheid PKA</u>, <u>Deelnemersonderzoek risicobereidheid PKC</u>, <u>Deelnemersonderzoek risicobereidheid PKO</u>, <u>Deelnemersonderzoek risicobereidheid PKP</u>, <u>Deelnemersonderzoek risicobereidheid PKRG</u>, <u>Deelnemersonderzoek risicobereidheid PKR</u>, <u>Deelnemersonderzoek risicobereidheid PKS</u> en <u>Deelnemersonderzoek risicobereidheid PKX</u>. We zijn in 2024 met nieuwe deelnemerspanels gestart, hierover wordt gerapporteerd in de paragraaf <u>Communicatie</u>. De gesprekken met deelnemerspanels geven ons inzicht in deelnemerswensen en -behoeften.
Norm 34	Ja	Het fonds heeft diversiteitsbeleid opgesteld. Dit document beschrijft het stappenplan diversiteit bij Het Nederlandse

Norm	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats in dit jaarverslag
Het pensioenfonds heeft een schriftelijk beleid vastgesteld om de diversiteit en inclusie in zijn fondsorganen te vergroten of in stand te houden. Dit beleid stelt passende doelen op ten aanzien van de mate van diversiteit op alle voor het pensioenfonds relevante maatschappelijke aspecten, waaronder tenminste geslacht of genderidentiteit, leeftijd en sociaal-culturele achtergrond. Op basis van dit beleid heeft het pensioenfonds een planmatige aanpak gericht op het bereiken van deze doelen. Het bestuur herijkt dit beleid periodiek en rapporteert jaarlijks in het bestuursverslag over de resultaten van dit beleid.		Pensioenfonds. In de paragraaf <u>Naleving Code Pensioenfondsen</u> wordt gerapporteerd over de resultaten van het beleid.
Norm 35	Deels	Het bestuur rapporteert over de samenstelling van bestuur en belanghebbendenorganen in de paragrafen <u>Het bestuur</u>, <u>Belanghebbendenorgaan CK1</u>, <u>Belanghebbendenorgaan CKF</u>, <u>Belanghebbendenorgaan PKA</u>, <u>Belanghebbendenorgaan PKC</u>, <u>Belanghebbendenorgaan PKO</u>, <u>Belanghebbendenorgaan PKP</u>, <u>Belanghebbendenorgaan PKRG</u>, <u>Belanghebbendenorgaan PKR</u>, <u>Belanghebbendenorgaan PKS</u> en <u>Belanghebbendenorgaan PKX</u>. Daar komt ook (de bevordering van) diversiteit aan bod. Het bestuur en nog niet alle belanghebbendenorganen voldoen op dit moment volledig aan de norm. Hierover wordt gerapporteerd in de paragraaf <u>Naleving Code Pensioenfondsen</u>.

Bijlage IV SFDR Collectiviteitkring 1

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds Collectiviteitskring 1
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 549300MF6V172NVVOC39

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ ☐ Ja

☐ ☒ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: ☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen. ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimaal aandeel duurzame beleggingen van 56% ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.



In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- fatsoenlijk werk;
- adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers;
- andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	10.344,35	6.795,30	43%	48%
Scope 2-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	3.612,99	2.937,75	43%	48%
Scope 3-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	109.220,76	92.751,56	43%	48%
Totale broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	123.028,23	102.683,35	43%	48%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	274,15	200,44	43%	48%
Broeikasgasemissie-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	772,85	710,66	48%	53%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	3%	3%	49%	54%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel van de beleggingen, %	69%	63%	37%	44%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	3,88	1,05	42%	49%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Industrie	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,45	0,23	42%	49%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Winning van delfstoffen	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,47	0,81	42%	49%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Vervoer en opslag	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,64	0,52	42%	49%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Distributie van water, afvalwaterbeheer en sanering	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,69	1,08	42%	49%
Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel van de beleggingen, %	0%	1%	49%	13%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	14%	16%	47%	52%
Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	0,03	0,02	48%	52%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	49%	54%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	29%	0%	49%	54%
Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddeld % vrouwelijke bestuursleden	34%	36%	47%	51%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	56%	62%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	3%	3%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	0%	0%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	6%	15%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	56%	62%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	56%	62%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?
De duurzame beleggingsmethode maakt onderscheid tussen duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling (al dan niet in overeenstemming met de EU-taxonomie) en duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. De doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan in de referentieperiode hebben o.a. betrekking op de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met de Overeenkomst van Parijs (ecologisch), de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen (ecologisch), de transitie naar een circulaire economie (ecologisch), fatsoenlijk werk (sociaal), adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers (sociaal) en andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties (sociaal).
Deze benadering volgt de vereisten van artikel 2(17) van de SFDR. Als onderdeel van onze mapping van financiële instrumenten en beleggingsanalyse kunnen we gebruikmaken van gegevens die worden verstrekt door externe ESG-dataleveranciers, waaronder MSCI, Sustainalytics en ISS, evenals openbaar beschikbare gegevens van de OESO, de Wereldbank, SolAbility, de Social Progress Index, en anderen.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?
De toets of de duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk hebben gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen is gebeurd op basis van naleving door de Beheerder van de overeengekomen uitsluitingscriteria en belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.
Middels lookthrough, screening en monitoring is getoetst of de duurzame beleggingen voldoen aan de vastgestelde elementen conform SFDR artikel 2.17. Deze toets heeft gedurende en aan het einde van de referentieperiode plaatsgevonden.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheids factoren?
Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
Ja	Ja

De duurzame beleggingen zijn afgestemd op de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit is in praktijk gebracht door de toepassing van het Uitsluitingenbeleid en door het screenen en monitoren van de relevante belangrijkste ongunstige duurzaamheidsindicatoren.



Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
☐ Nee

Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Netherlands	Staatsobligatie	Nederland	9,7%
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	6,8%
France	Staatsobligatie	Frankrijk	4,8%
European Union	Overige	België	2,5%
Austria	Staatsobligatie	Oostenrijk	1,7%
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	1,4%
Luxembourg	Staatsobligatie	Luxemburg	1,1%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,1%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,0%
Novo Nordisk A/S	Gezondheidszorg	Denemarken	0,9%
North Rhine-Westphalia (State of)	Overige	Duitsland	0,9%
Tesla, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	0,8%
Belgium	Staatsobligatie	België	0,8%
Eli Lilly and Company	Gezondheidszorg	Verenigde Staten	0,8%
European Stability Mechanism	Overige	Luxemburg	0,8%

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.



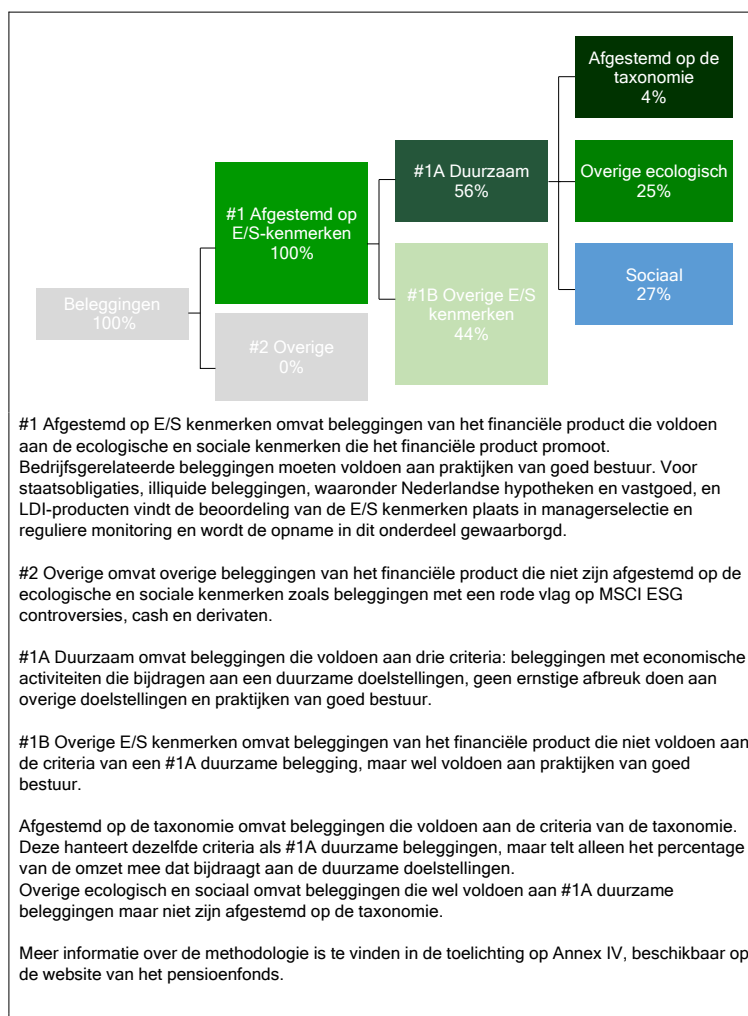
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?



In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	56%	44%	4%	25%	27%	0%
Communicatiediensten	4%	1%	2%	0%	1%	0%	0%
Duurzame consumentengoederen	5%	1%	4%	0%	1%	0%	0%
Niet-duurzame consumentengoederen	2%	0%	2%	0%	0%	0%	0%
Energie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	13%	3%	10%	0%	3%	0%	0%
Gezondheidszorg	5%	5%	0%	0%	2%	4%	0%
Industrie	5%	3%	2%	1%	2%	0%	0%
Informatietechnologie	6%	4%	2%	1%	3%	0%	0%
Basisindustrie	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	3%	2%	1%	1%	1%	0%	0%
Overige	54%	33%	20%	0%	12%	21%	0%
Nutsvoorzieningen	2%	1%	0%	1%	1%	0%	0%



In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

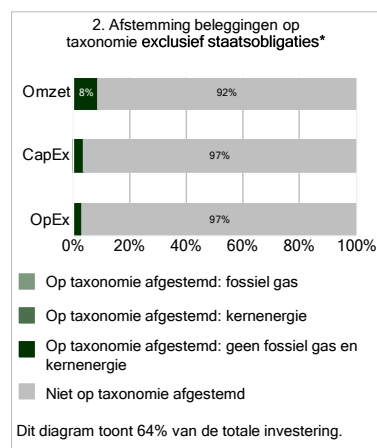
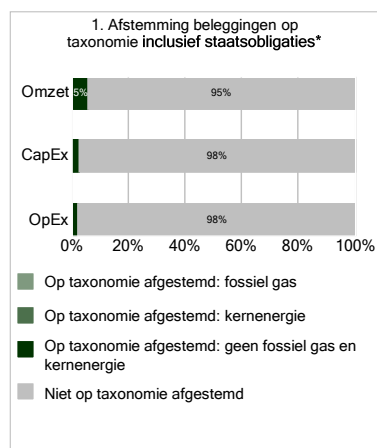
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.



*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.



zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

- Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
1%

- Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Vorige jaar was het 3%



- Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
25%



- Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
27%



- Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren. Deze categorie bestaat voornamelijk uit de liquiditeitsposities van het pensioenfonds, alsmede beleggingen die voor risicoafdekking zijn bedoeld, waaronder financiële derivaten.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciair vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.
- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.
- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.
- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciair vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+.
- Via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.
- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet gedurende gerapporteerd jaar.
- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Gedurende gerapporteerd jaar heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.



Bijlage IV SFDR Collectiviteitkring Flexibele regeling

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds Collectiviteitskring Flexibele Regeling
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 549300JIZLPIYKLUK61

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ ☐ Ja

☐ ☒ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: ☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen. ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van 47% ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.



In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- fatsoenlijk werk;
- adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers;
- andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	495,82	577,02	75%	82%
Scope 2-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	189,68	289,76	75%	82%
Scope 3-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	4.685,98	8.245,75	75%	82%
Totale broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	5.350,69	9.071,36	75%	82%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	251,81	186,22	75%	82%
Broeikasgasemissie-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	596,28	532,92	76%	83%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	3%	3%	77%	83%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel van de beleggingen, %	73%	64%	57%	69%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	6,90	0,87	66%	77%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Industrie	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,56	0,23	66%	77%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Winning van delfstoffen	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,59	0,79	66%	77%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Vervoer en opslag	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,86	0,44	66%	77%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Distributie van water, afvalwaterbeheer en sanering	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,41	1,29	66%	77%
Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel van de beleggingen, %	0%	1%	77%	21%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	20%	23%	76%	83%
Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	0,03	0,02	76%	83%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	77%	83%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	37%	1%	76%	83%
Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddeld % vrouwelijke bestuursleden	32%	35%	76%	83%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	82%	87%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	6%	6%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	2%	2%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	6%	8%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	82%	87%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	82%	87%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?
De duurzame beleggingsmethode maakt onderscheid tussen duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling (al dan niet in overeenstemming met de EU-taxonomie) en duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. De doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan in de referentieperiode hebben o.a. betrekking op de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met de Overeenkomst van Parijs (ecologisch), de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen (ecologisch), de transitie naar een circulaire economie (ecologisch), fatsoenlijk werk (sociaal), adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers (sociaal) en andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties (sociaal).
Deze benadering volgt de vereisten van artikel 2(17) van de SFDR. Als onderdeel van onze mapping van financiële instrumenten en beleggingsanalyse kunnen we gebruikmaken van gegevens die worden verstrekt door externe ESG-dataleveranciers, waaronder MSCI, Sustainalytics en ISS, evenals openbaar beschikbare gegevens van de OESO, de Wereldbank, SolAbility, de Social Progress Index, en anderen.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?
De toets of de duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk hebben gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen is gebeurd op basis van naleving door de Beheerder van de overeengekomen uitsluitingscriteria en belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.
Middels lookthrough, screening en monitoring is getoetst of de duurzame beleggingen voldoen aan de vastgestelde elementen conform SFDR artikel 2.17. Deze toets heeft gedurende en aan het einde van de referentieperiode plaatsgevonden.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheids factoren?
Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
Ja	Ja

De duurzame beleggingen zijn afgestemd op de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit is in praktijk gebracht door de toepassing van het Uitsluitingenbeleid en door het screenen en monitoren van de relevante belangrijkste ongunstige duurzaamheidsindicatoren.



Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
☐ Nee

Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	2,6%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	2,0%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,9%
Novo Nordisk A/S	Gezondheidszorg	Denemarken	1,8%
Tesla, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	1,6%
Eli Lilly and Company	Gezondheidszorg	Verenigde Staten	1,5%
France	Staatsobligatie	Frankrijk	1,2%
Schneider Electric S.E.	Industrie	Frankrijk	1,1%
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	1,1%
AstraZeneca PLC	Gezondheidszorg	Verenigd Koninkrijk	1,0%
Prologis, Inc.	Vastgoed	Verenigde Staten	1,0%
Novartis AG	Gezondheidszorg	Zwitserland	1,0%
ASML Holding N.V.	Informatie- technologie	Nederland	1,0%
Equinix, Inc.	Vastgoed	Verenigde Staten	0,6%
HSBC Holdings plc	Financiële dienstverlening	Verenigd Koninkrijk	0,6%



De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.



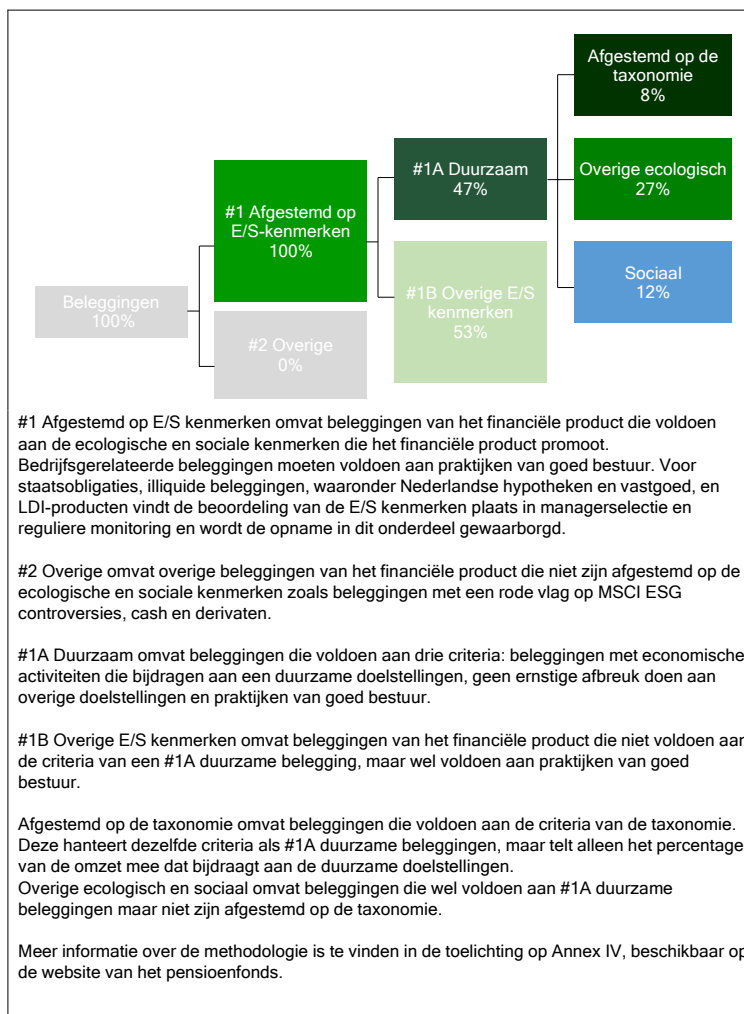
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?



● In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	47%	53%	8%	27%	12%	0%
Communicatiediensten	6%	2%	4%	0%	2%	0%	0%
Duurzame consumentengoederen	9%	2%	7%	0%	1%	0%	0%
Niet-duurzame consumentengoederen	3%	1%	3%	0%	0%	0%	0%
Energie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	14%	4%	11%	0%	3%	0%	0%
Gezondheidszorg	10%	10%	0%	0%	3%	7%	0%
Industrie	9%	5%	4%	1%	4%	0%	0%
Informatietechnologie	12%	7%	4%	2%	5%	0%	0%
Basisindustrie	2%	1%	2%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	14%	11%	3%	3%	6%	2%	0%
Overige	19%	4%	15%	0%	2%	1%	0%
Nutsvoorzieningen	2%	2%	0%	1%	1%	0%	0%



In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

● Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

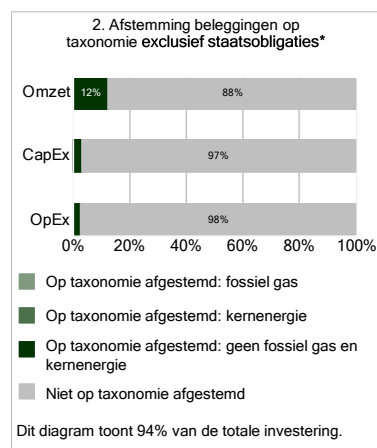
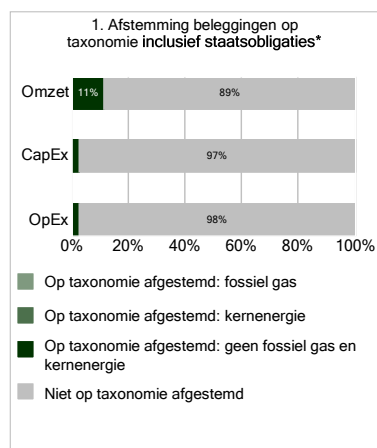
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.



*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.



zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

● Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
1%

● Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Vorige jaar was het 8%



Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
27%



Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
12%



Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren. Deze categorie bestaat voornamelijk uit de liquiditeitsposities van het pensioenfonds, alsmede beleggingen die voor risicoafdekking zijn bedoeld, waaronder financiële derivaten.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciër vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.

- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.

- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.

- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciër vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+. Via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.

- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet gedurende gerapporteerd jaar.

- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Gedurende gerapporteerd jaar heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.



Bijlage IV SFDR Pensioenkring Arcadis

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverstrekking voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds Arcadis
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 5493006YKJK0ZZDKIC74

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ Ja

☐ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: ☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen. ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van 46% ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.



In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- fatsoenlijk werk;
- adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers;
- andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	26.082,75	15.271,42	46%	51%
Scope 2-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	9.359,82	7.161,58	46%	51%
Scope 3-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	283.580,21	226.609,66	46%	51%
Totale broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	318.650,17	249.189,37	46%	51%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	274,44	197,63	46%	51%
Broeikasgassen-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	648,42	603,97	50%	55%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	3%	3%	50%	55%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel van de beleggingen, %	70%	63%	38%	46%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	3,93	0,99	44%	50%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Industrie	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,45	0,23	44%	50%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Winning van delfstoffen	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,41	0,80	44%	50%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Vervoer en opslag	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,66	0,50	44%	50%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Distributie van water, afvalwaterbeheer en sanering	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,58	0,99	44%	50%
Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel van de beleggingen, %	0%	1%	50%	14%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	15%	16%	49%	54%
Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	0,03	0,02	50%	54%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	50%	55%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	29%	0%	50%	55%
Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddeld % vrouwelijke bestuursleden	34%	36%	49%	53%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	58%	61%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	3%	3%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	0%	0%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	6%	11%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	58%	61%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	58%	61%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?
De duurzame beleggingsmethode maakt onderscheid tussen duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling (al dan niet in overeenstemming met de EU-taxonomie) en duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. De doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan in de referentieperiode hebben o.a. betrekking op de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met de Overeenkomst van Parijs (ecologisch), de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen (ecologisch), de transitie naar een circulaire economie (ecologisch), fatsoenlijk werk (sociaal), adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers (sociaal) en andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties (sociaal).
Deze benadering volgt de vereisten van artikel 2(17) van de SFDR. Als onderdeel van onze mapping van financiële instrumenten en beleggingsanalyse kunnen we gebruikmaken van gegevens die worden verstrekt door externe ESG-dataleveranciers, waaronder MSCI, Sustainalytics en ISS, evenals openbaar beschikbare gegevens van de OESO, de Wereldbank, SolAbility, de Social Progress Index, en anderen.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?
De toets of de duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk hebben gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen is gebeurd op basis van naleving door de Beheerder van de overeengekomen uitsluitingscriteria en belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.
Middels lookthrough, screening en monitoring is getoetst of de duurzame beleggingen voldoen aan de vastgestelde elementen conform SFDR artikel 2.17. Deze toets heeft gedurende en aan het einde van de referentieperiode plaatsgevonden.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheids factoren?
Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
Ja	Ja

De duurzame beleggingen zijn afgestemd op de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit is in praktijk gebracht door de toepassing van het Uitsluitingenbeleid en door het screenen en monitoren van de relevante belangrijkste ongunstige duurzaamheidsindicatoren.



Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.



De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Netherlands	Staatsobligatie	Nederland	4,7%
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	3,5%
France	Staatsobligatie	Frankrijk	2,9%
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	1,6%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,3%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,2%
European Union	Overige	België	1,2%
Novo Nordisk A/S	Gezondheidszorg	Denemarken	1,1%
Tesla, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	1,0%
Eli Lilly and Company	Gezondheidszorg	Verenigde Staten	0,9%
Austria	Staatsobligatie	Oostenrijk	0,9%
Schneider Electric S.E.	Industrie	Frankrijk	0,7%
The International Development Association	Overige	Verenigde Staten	0,7%
Belgium	Staatsobligatie	België	0,7%
AstraZeneca PLC	Gezondheidszorg	Verenigd Koninkrijk	0,6%



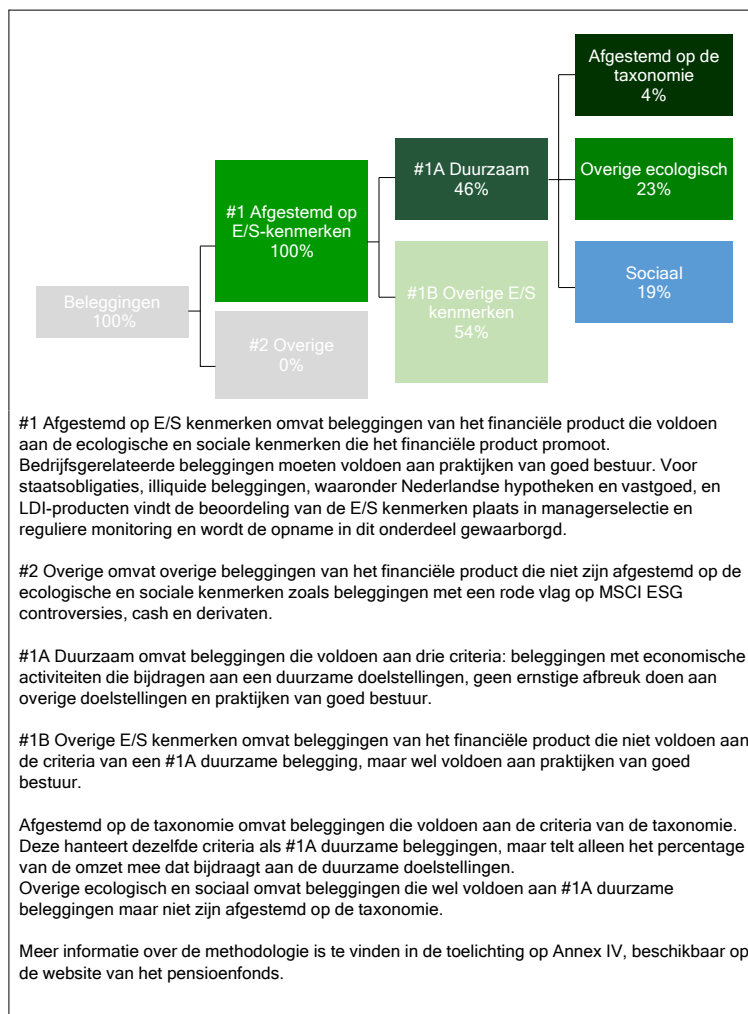
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?



In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	46%	54%	4%	23%	19%	0%
Communicatiediensten	4%	1%	3%	0%	1%	0%	0%
Duurzame consumentengoederen	5%	1%	4%	0%	1%	0%	0%
Niet-duurzame consumentengoederen	2%	0%	2%	0%	0%	0%	0%
Energie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	13%	3%	9%	0%	3%	0%	0%
Gezondheidszorg	6%	6%	0%	0%	2%	4%	0%
Industrie	5%	3%	2%	1%	2%	0%	0%
Informatietechnologie	7%	5%	3%	2%	3%	0%	0%
Basisindustrie	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	3%	3%	1%	1%	1%	1%	0%
Overige	49%	22%	28%	0%	8%	13%	0%
Nutsvoorzieningen	2%	1%	0%	1%	1%	0%	0%



In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

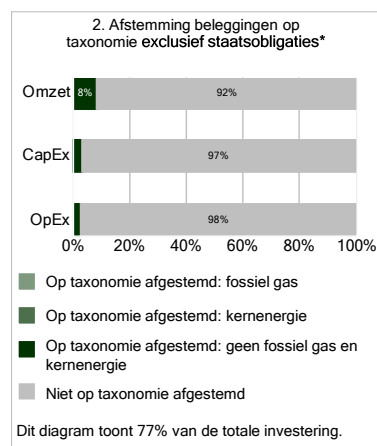
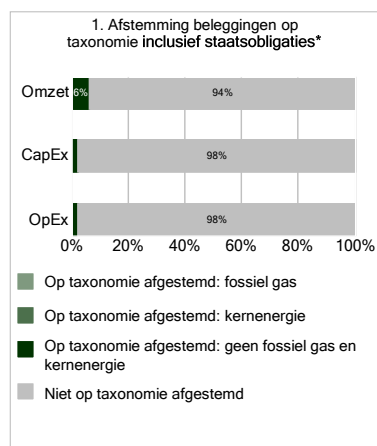
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.



*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.



zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

- Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
1%

- Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Vorige jaar was het 3%



- Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
23%



- Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
19%



- Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren. Deze categorie bestaat voornamelijk uit de liquiditeitsposities van het pensioenfonds, alsmede beleggingen die voor risicoafdekking zijn bedoeld, waaronder financiële derivaten.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciair vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.
- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.
- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.
- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciair vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+.
- Via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.
- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet gedurende gerapporteerd jaar.
- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Gedurende gerapporteerd jaar heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.



Bijlage IV SFDR Pensioenkring Cargill Bioindustrial

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: HNPf PK Cargill Bioindustrial
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 724500MRN8KDCS8NKK09

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ ☐ Ja

☐ ☒ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: ☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen. ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van 50% ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.



In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- fatsoenlijk werk;
- adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers;
- andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	7.376,40	2.849,73	39%	51%
Scope 2-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	2.098,05	1.249,24	39%	51%
Scope 3-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	55.054,27	41.702,23	39%	52%
Totale broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	64.326,49	45.845,01	39%	51%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	348,39	201,42	39%	51%
Broeikasgassen-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	788,38	654,50	42%	56%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	2%	3%	42%	56%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel van de beleggingen, %	69%	61%	29%	46%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	2,75	0,97	35%	51%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Industrie	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,77	0,23	35%	51%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Winning van delfstoffen	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,28	0,77	35%	51%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Vervoer en opslag	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,53	0,32	35%	51%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Distributie van water, afvalwaterbeheer en sanering	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,44	2,10	35%	51%
Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel van de beleggingen, %	0%	1%	42%	14%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	11%	16%	41%	54%

Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	0,04	0,02	42%	56%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	42%	56%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	24%	0%	42%	56%
Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddeld % vrouwelijke bestuursleden	31%	35%	41%	54%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	45%	62%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	3%	3%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	0%	0%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	4%	13%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	45%	62%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	45%	62%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?**

De duurzame beleggingsmethode maakt onderscheid tussen duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling (al dan niet in overeenstemming met de EU-taxonomie) en duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. De doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan in de referentieperiode hebben o.a. betrekking op de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met de Overeenkomst van Parijs (ecologisch), de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen (ecologisch), de transitie naar een circulaire economie (ecologisch), fatsoenlijk werk (sociaal), adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers (sociaal) en andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties (sociaal).

Deze benadering volgt de vereisten van artikel 2(17) van de SFDR. Als onderdeel van onze mapping van financiële instrumenten en beleggingsanalyse kunnen we gebruikmaken van gegevens die worden verstrekt door externe ESG-dataleveranciers, waaronder MSCI, Sustainalytics en ISS, evenals openbaar beschikbare gegevens van de OESO, de Wereldbank, SolAbility, de Social Progress Index, en anderen.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De toets of de duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk hebben gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen is gebeurd op basis van naleving door de Beheerder van de overeengekomen uitsluitingscriteria en belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

Middels lookthrough, screening en monitoring is getoetst of de duurzame beleggingen voldoen aan de vastgestelde elementen conform SFDR artikel 2.17. Deze toets heeft gedurende en aan het einde van de referentieperiode plaatsgevonden.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheids factoren?**

Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
Ja	Ja

De duurzame beleggingen zijn afgestemd op de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit is in praktijk gebracht door de toepassing van het Uitsluitingenbeleid en door het screenen en monitoren van de relevante belangrijkste ongunstige duurzaamheidsindicatoren.



Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
☐ Nee

Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	6,1%
Netherlands	Staatsobligatie	Nederland	4,7%
France	Staatsobligatie	Frankrijk	4,3%
Belgium	Staatsobligatie	België	2,3%
Austria	Staatsobligatie	Oostenrijk	2,2%
European Union	Overige	België	1,9%
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	1,9%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,5%
Finland	Staatsobligatie	Finland	1,4%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,4%
Tesla, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	1,1%
Eli Lilly and Company	Gezondheidszorg	Verenigde Staten	1,1%
Novo Nordisk A/S	Gezondheidszorg	Denemarken	0,9%
European Investment Bank	Overige	Luxemburg	0,8%
AstraZeneca PLC	Gezondheidszorg	Verenigd Koninkrijk	0,7%

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.



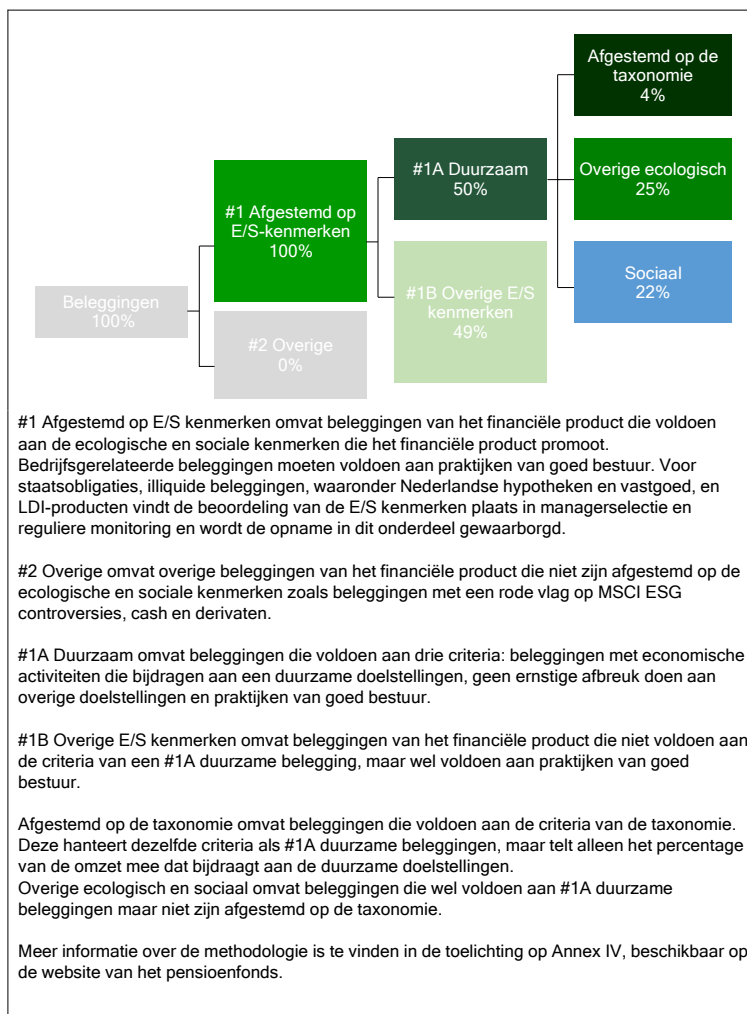
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?



In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	50%	49%	4%	25%	22%	0%
Communicatiediensten	4%	1%	3%	0%	1%	0%	0%
Duurzame consumentengoederen	6%	1%	4%	0%	1%	0%	0%
Niet-duurzame consumentengoederen	2%	0%	2%	0%	0%	0%	0%
Energie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	14%	3%	11%	0%	3%	0%	0%
Gezondheidszorg	6%	6%	0%	0%	1%	4%	0%
Industrie	5%	3%	2%	0%	2%	0%	0%
Informatietechnologie	7%	5%	3%	2%	3%	0%	0%
Basisindustrie	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	2%	1%	0%	0%	1%	0%	0%
Overige	50%	28%	23%	0%	12%	16%	0%
Nutsvoorzieningen	2%	2%	0%	1%	1%	0%	0%



In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

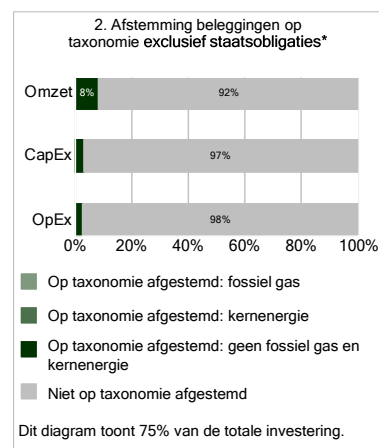
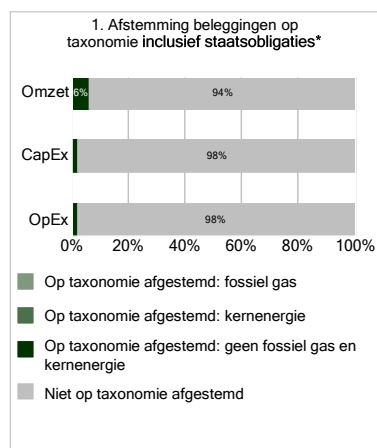
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.



*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.



zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.



Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
1%



Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Vorige jaar was het 4%



Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
25%



Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
22%



Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren. Deze categorie bestaat voornamelijk uit de liquiditeitsposities van het pensioenfonds, alsmede beleggingen die voor risicoafdekking zijn bedoeld, waaronder financiële derivaten.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciair vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.
- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.
- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.
- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciair vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+.
- Via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.
- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet gedurende gerapporteerd jaar.
- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Gedurende gerapporteerd jaar heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.



Bijlage IV SFDR Pensioenkring OWASE

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds OWASE
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 5493001THWNTW3TQ5M49

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ Ja

☐ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: ☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen. ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van 46% ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.



In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- fatsoenlijk werk;
- adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers;
- andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	22.417,08	13.960,18	53%	57%
Scope 2-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	7.612,38	5.893,31	53%	57%
Scope 3-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	215.111,37	179.716,84	53%	57%
Totale broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	244.580,63	199.358,18	52%	57%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	271,51	201,04	52%	57%
Broeikasgasemissie-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	635,38	601,60	56%	61%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	3%	3%	57%	61%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel van de beleggingen, %	71%	63%	43%	50%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaat effecten - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	4,04	0,97	49%	56%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaat effecten - Industrie	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,46	0,23	49%	56%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaat effecten - Winning van delfstoffen	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,50	0,79	49%	56%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaat effecten - Vervoer en opslag	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,69	0,49	49%	56%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaat effecten - Distributie van water, afvalwaterbeheer en sanering	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,73	1,39	49%	56%
Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel van de beleggingen, %	0%	1%	57%	15%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	16%	17%	55%	59%
Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	0,03	0,02	56%	60%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	57%	61%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	31%	1%	57%	61%
Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddeld % vrouwelijke bestuursleden	34%	36%	56%	59%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	63%	66%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	4%	4%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	0%	1%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	5%	11%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	64%	66%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	63%	66%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?
De duurzame beleggingsmethode maakt onderscheid tussen duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling (al dan niet in overeenstemming met de EU-taxonomie) en duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. De doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan in de referentieperiode hebben o.a. betrekking op de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met de Overeenkomst van Parijs (ecologisch), de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen (ecologisch), de transitie naar een circulaire economie (ecologisch), fatsoenlijk werk (sociaal), adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers (sociaal) en andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties (sociaal).
Deze benadering volgt de vereisten van artikel 2(17) van de SFDR. Als onderdeel van onze mapping van financiële instrumenten en beleggingsanalyse kunnen we gebruikmaken van gegevens die worden verstrekt door externe ESG-dataleveranciers, waaronder MSCI, Sustainalytics en ISS, evenals openbaar beschikbare gegevens van de OESO, de Wereldbank, SolAbility, de Social Progress Index, en anderen.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?
De toets of de duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk hebben gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen is gebeurd op basis van naleving door de Beheerder van de overeengekomen uitsluitingscriteria en belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.
Middels lookthrough, screening en monitoring is getoetst of de duurzame beleggingen voldoen aan de vastgestelde elementen conform SFDR artikel 2.17. Deze toets heeft gedurende en aan het einde van de referentieperiode plaatsgevonden.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheids factoren?
Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
Ja	Ja

De duurzame beleggingen zijn afgestemd op de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit is in praktijk gebracht door de toepassing van het Uitsluitingenbeleid en door het screenen en monitoren van de relevante belangrijkste ongunstige duurzaamheidsindicatoren.



Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.



De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
☐ Nee

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Netherlands	Staatsobligatie	Nederland	4,1%
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	4,0%
France	Staatsobligatie	Frankrijk	2,6%
European Union	Overige	België	1,9%
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	1,7%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,3%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,2%
Novo Nordisk A/S	Gezondheidszorg	Denemarken	1,2%
Tesla, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	1,0%
Austria	Staatsobligatie	Oostenrijk	1,0%
Eli Lilly and Company	Gezondheidszorg	Verenigde Staten	1,0%
Finland	Staatsobligatie	Finland	0,8%
Schneider Electric S.E.	Industrie	Frankrijk	0,7%
AstraZeneca PLC	Gezondheidszorg	Verenigd Koninkrijk	0,7%
Belgium	Staatsobligatie	België	0,6%



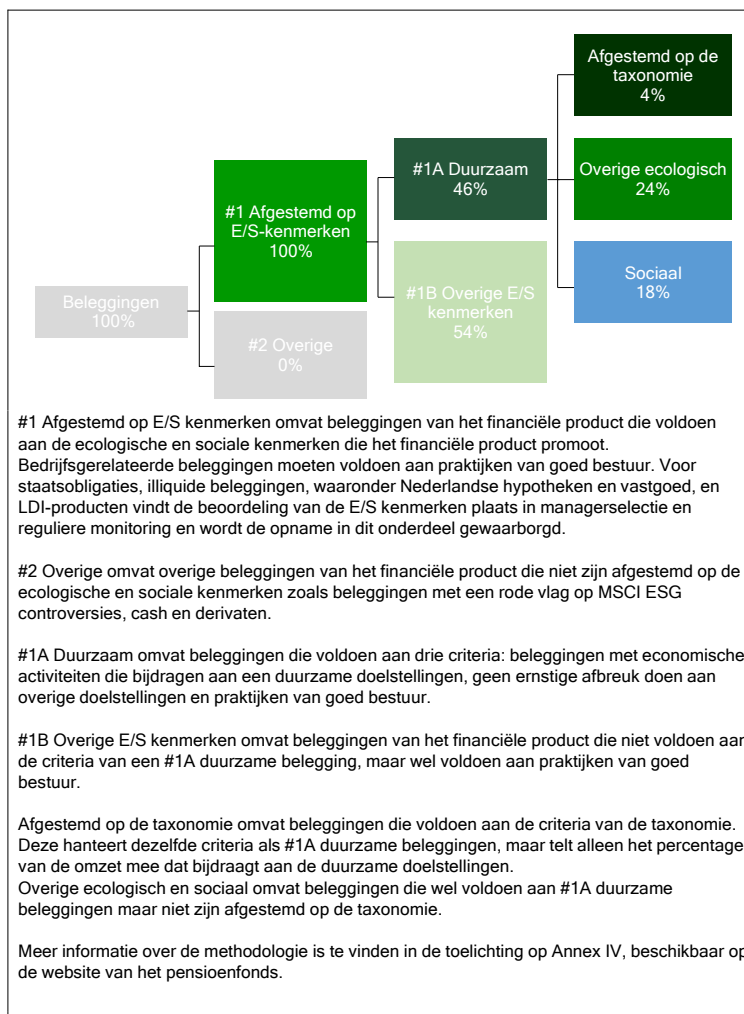
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?



In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	46%	54%	4%	24%	18%	0%
Communicatie-diensten	5%	2%	3%	0%	1%	0%	0%
Duurzame consumenten-goederen	6%	1%	5%	0%	1%	0%	0%
Niet-duurzame consumenten-goederen	2%	1%	2%	0%	0%	0%	0%
Energie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	14%	4%	11%	0%	3%	0%	0%
Gezondheidszorg	7%	7%	0%	0%	2%	5%	0%
Industrie	6%	3%	3%	1%	2%	0%	0%
Informatie-technologie	8%	5%	3%	2%	3%	0%	0%
Basisindustrie	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	4%	3%	1%	1%	1%	1%	0%
Overige	45%	20%	25%	0%	8%	12%	0%
Nutsvoorzieningen	2%	1%	0%	1%	1%	0%	0%



In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

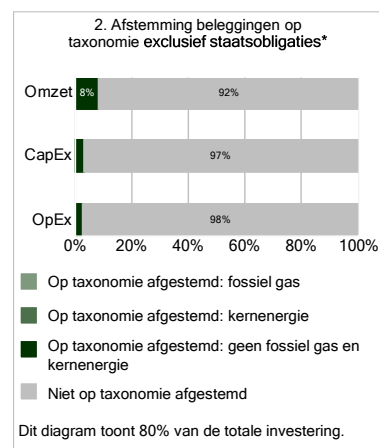
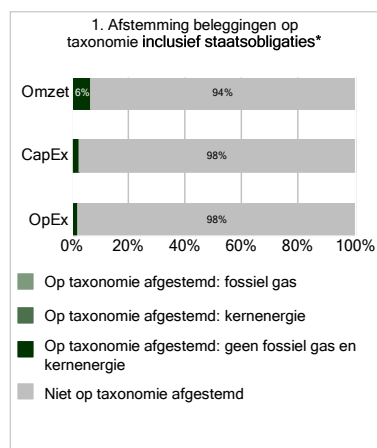
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.



*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.



zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

● Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
1%

● Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Vorige jaar was het 4%



Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
24%



Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
18%



Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren. Deze categorie bestaat voornamelijk uit de liquiditeitsposities van het pensioenfonds, alsmede beleggingen die voor risicoafdekking zijn bedoeld, waaronder financiële derivaten.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciair vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.
- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.
- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.
- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciair vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+.
- Via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.
- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet gedurende gerapporteerd jaar.
- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Gedurende gerapporteerd jaar heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.



Bijlage IV SFDR Pensioenkring PepsiCo

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: HNPf Pensioenkring PepsiCo
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 2138001AJZ6TWT8LYQ90

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ Ja

☒ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan:	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van 64%
☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.	☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☒ met een sociale doelstelling
	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.



In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- fatsoenlijk werk;
- adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers;
- andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	-	15.978,96		21%
Scope 2-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	-	5.414,85		21%
Scope 3-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	-	86.183,94		21%
Totale broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	-	107.016,53		21%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	-	351,78		21%
Broeikasgasemissie-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	-	2.638,10		35%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	-	1%		34%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel van de beleggingen, %	-	68%		33%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	-	5,93		34%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Industrie	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	-	1,26		34%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Winning van delfstoffen	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	-	2,21		34%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Vervoer en opslag	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	-	2,96		34%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Distributie van water, afvalwaterbeheer en sanering	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	-	1,41		34%
Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel van de beleggingen, %	-	1%		15%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	-	18%		26%
Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	-	0,01		30%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		35%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		34%
Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddeld % vrouwelijke bestuursleden	-	26%		17%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		0%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	-	1%		51%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		1%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		0%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		0%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		19%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		51%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		51%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?
De duurzame beleggingsmethode maakt onderscheid tussen duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling (al dan niet in overeenstemming met de EU-taxonomie) en duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. De doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan in de referentieperiode hebben o.a. betrekking op de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met de Overeenkomst van Parijs (ecologisch), de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen (ecologisch), de transitie naar een circulaire economie (ecologisch), fatsoenlijk werk (sociaal), adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers (sociaal) en andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties (sociaal).
Deze benadering volgt de vereisten van artikel 2(17) van de SFDR. Als onderdeel van onze mapping van financiële instrumenten en beleggingsanalyse kunnen we gebruikmaken van gegevens die worden verstrekt door externe ESG-dataleveranciers, waaronder MSCI, Sustainalytics en ISS, evenals openbaar beschikbare gegevens van de OESO, de Wereldbank, SolAbility, de Social Progress Index, en anderen.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?
De toets of de duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk hebben gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen is gebeurd op basis van naleving door de Beheerder van de overeengekomen uitsluitingscriteria en belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.
Middels lookthrough, screening en monitoring is getoetst of de duurzame beleggingen voldoen aan de vastgestelde elementen conform SFDR artikel 2.17. Deze toets heeft gedurende en aan het einde van de referentieperiode plaatsgevonden.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheids factoren?
Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:	
OESO	UNGP
Ja	Ja

De duurzame beleggingen zijn afgestemd op de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit is in praktijk gebracht door de toepassing van het Uitsluitingenbeleid en door het screenen en monitoren van de relevante belangrijkste ongunstige duurzaamheidsindicatoren.



Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
☐ Nee

Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Netherlands	Staatsobligatie	Nederland	16,9%
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	15,4%
KfW	Overige	Duitsland	12,4%
Landwirtschaftliche Rentenbank	Overige	Duitsland	4,8%
Apple Inc.	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,2%



De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.



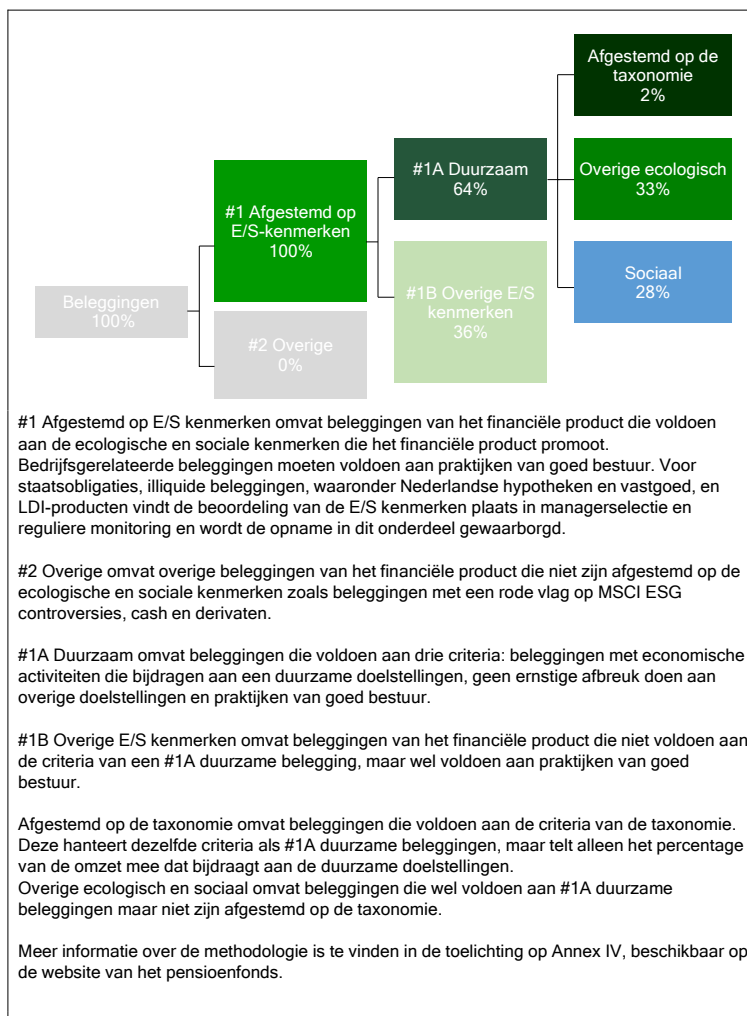
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?



In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	64%	36%	2%	33%	28%	0%
Communicatiediensten	3%	1%	2%	0%	1%	0%	0%
Duurzame consumentengoederen	4%	1%	2%	0%	1%	0%	0%
Niet-duurzame consumentengoederen	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Energie	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	12%	2%	10%	0%	2%	0%	0%
Gezondheidszorg	3%	3%	0%	0%	2%	1%	0%
Industrie	3%	1%	2%	0%	1%	0%	0%
Informatietechnologie	7%	5%	2%	1%	4%	0%	0%
Basisindustrie	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Overige	62%	48%	14%	0%	21%	26%	0%
Nutsvoorzieningen	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%



In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

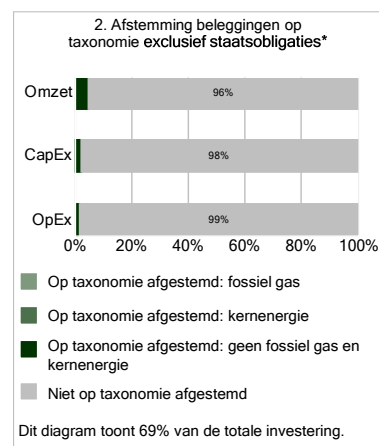
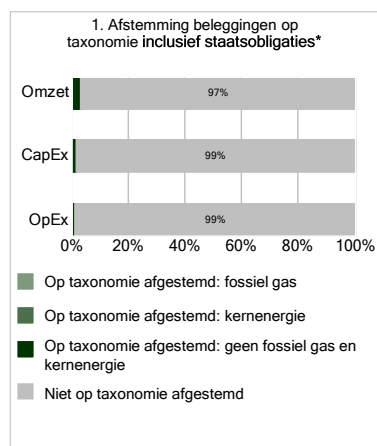
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.



*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.



zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

● Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
1%

● Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Niet van toepassing



Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
33%



Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
28%



Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren. Deze categorie bestaat voornamelijk uit de liquiditeitsposities van het pensioenfonds, alsmede beleggingen die voor risicoafdekking zijn bedoeld, waaronder financiële derivaten.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciër vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.
- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.
- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.
- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciër vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+.
- Via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.
- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet gedurende gerapporteerd jaar.
- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Gedurende gerapporteerd jaar heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.



Bijlage IV SFDR Pensioenkring Randstad Groep

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds Randstad Groep
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 5493007SM7ZF1T847736

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ Ja

☐ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan:	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van 55%
☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.	☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☒ met een sociale doelstelling
	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.



In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- fatsoenlijk werk;
- adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers;
- andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	20.631,04	13.092,61	33%	37%
Scope 2-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	7.331,25	5.545,30	33%	37%
Scope 3-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	233.645,06	182.977,96	33%	37%
Totale broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	261.386,22	202.393,37	33%	37%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	280,02	203,89	33%	37%
Broeikasgassen-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	652,93	638,64	38%	42%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	2%	2%	40%	42%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel van de beleggingen, %	68%	62%	29%	35%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	4,09	1,11	33%	38%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Industrie	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,45	0,23	33%	38%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Winning van delfstoffen	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,43	0,79	33%	38%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Vervoer en opslag	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,59	0,67	33%	38%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Distributie van water, afvalwaterbeheer en sanering	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	2,80	1,81	33%	38%
Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel van de beleggingen, %	0%	1%	40%	11%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	11%	13%	37%	40%

Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	0,02	0,02	39%	41%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	40%	42%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	23%	0%	40%	42%
Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddeld % vrouwelijke bestuursleden	36%	37%	38%	40%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	1%	0%	49%	47%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	2%	2%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	0%	0%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	4%	11%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	49%	47%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	49%	47%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?**

De duurzame beleggingsmethode maakt onderscheid tussen duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling (al dan niet in overeenstemming met de EU-taxonomie) en duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. De doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan in de referentieperiode hebben o.a. betrekking op de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met de Overeenkomst van Parijs (ecologisch), de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen (ecologisch), de transitie naar een circulaire economie (ecologisch), fatsoenlijk werk (sociaal), adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers (sociaal) en andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties (sociaal).

Deze benadering volgt de vereisten van artikel 2(17) van de SFDR. Als onderdeel van onze mapping van financiële instrumenten en beleggingsanalyse kunnen we gebruikmaken van gegevens die worden verstrekt door externe ESG-dataleveranciers, waaronder MSCI, Sustainalytics en ISS, evenals openbaar beschikbare gegevens van de OESO, de Wereldbank, SolAbility, de Social Progress Index, en anderen.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De toets of de duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk hebben gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen is gebeurd op basis van naleving door de Beheerder van de overeengekomen uitsluitingscriteria en belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

Middels lookthrough, screening en monitoring is getoetst of de duurzame beleggingen voldoen aan de vastgestelde elementen conform SFDR artikel 2.17. Deze toets heeft gedurende en aan het einde van de referentieperiode plaatsgevonden.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheids factoren?**

Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
Ja	Ja

De duurzame beleggingen zijn afgestemd op de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit is in praktijk gebracht door de toepassing van het Uitsluitingenbeleid en door het screenen en monitoren van de relevante belangrijkste ongunstige duurzaamheidsindicatoren.



Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
☐ Nee

Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Netherlands	Staatsobligatie	Nederland	8,3%
France	Staatsobligatie	Frankrijk	6,8%
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	4,4%
European Union	Overige	België	3,1%
Austria	Staatsobligatie	Oostenrijk	2,3%
CPPIB Capital Inc.	Overige	Canada	2,0%
International Bank for Reconstruction and Development	Overige	Verenigde Staten	1,6%
Finland	Staatsobligatie	Finland	1,5%
Luxembourg	Staatsobligatie	Luxemburg	1,5%
Belgium	Staatsobligatie	België	1,2%
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	1,1%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	0,8%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	0,8%
Tesla, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	0,7%
Eli Lilly and Company	Gezondheidszorg	Verenigde Staten	0,6%



De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.



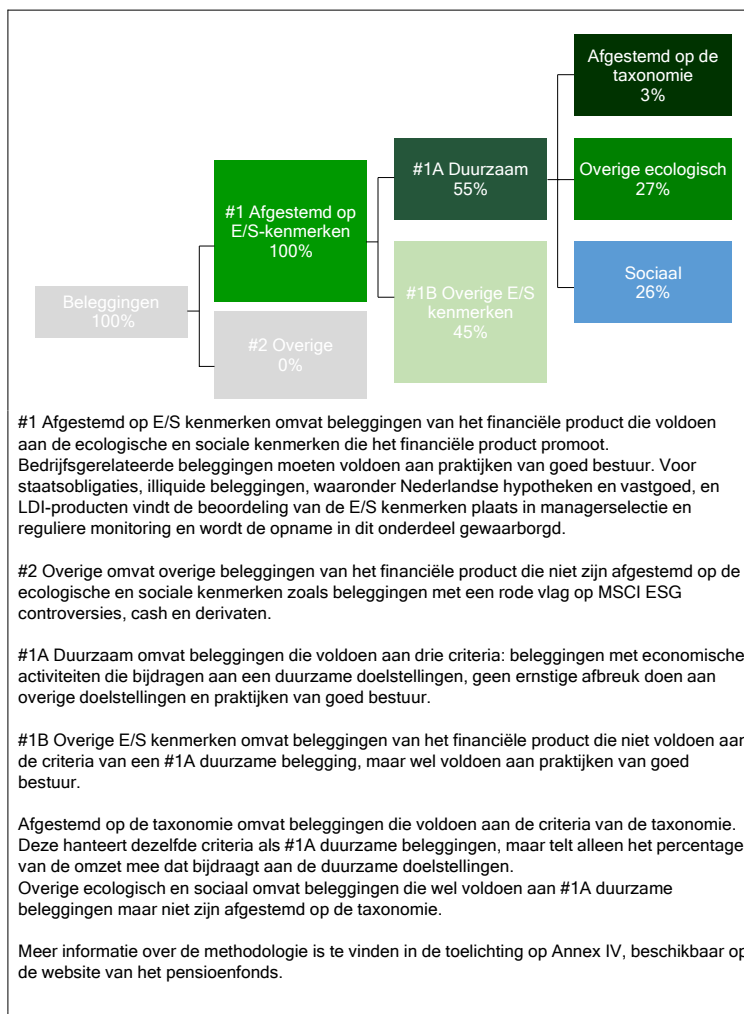
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen belegt, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegt, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegt, weergeven.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?



In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	55%	45%	3%	27%	26%	0%
Communicatiediensten	3%	1%	2%	0%	1%	0%	0%
Duurzame consumentengoederen	4%	1%	3%	0%	1%	0%	0%
Niet-duurzame consumentengoederen	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Energie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	11%	3%	8%	0%	3%	0%	0%
Gezondheidszorg	4%	4%	0%	0%	1%	3%	0%
Industrie	4%	2%	2%	0%	1%	0%	0%
Informatietechnologie	4%	3%	2%	1%	2%	0%	0%
Basisindustrie	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%
Overige	65%	39%	26%	0%	17%	22%	0%
Nutsvoorzieningen	1%	1%	0%	1%	1%	0%	0%



In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

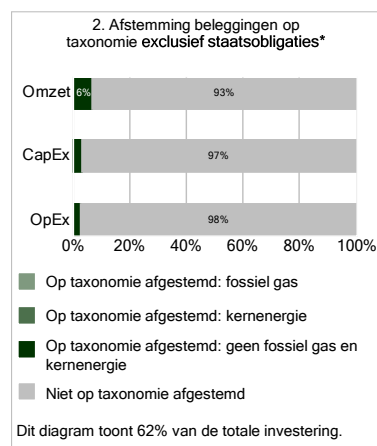
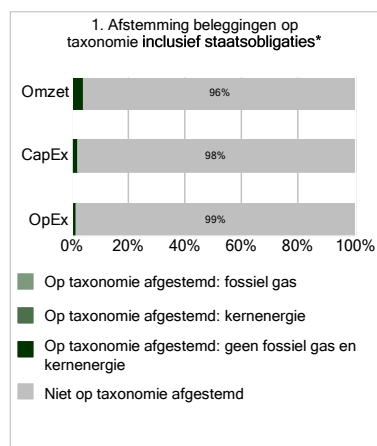
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.



*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.



zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

- Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
1%

- Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Vorige jaar was het 2%



Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
27%



Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
26%



Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren. Deze categorie bestaat voornamelijk uit de liquiditeitsposities van het pensioenfonds, alsmede beleggingen die voor risicoafdekking zijn bedoeld, waaronder financiële derivaten.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciair vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.
- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.
- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.
- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciair vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+.

Via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.

- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet gedurende gerapporteerd jaar.
- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Gedurende gerapporteerd jaar heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.



Bijlage IV SFDR Pensioenkring Roba

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: HNPf PK Roba
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 549300TJ3MP7QECDR986

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ ☐ Ja

☐ ☒ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan:	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van 44%
☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.	☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☒ met een sociale doelstelling
	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.



In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- fatsoenlijk werk;
- adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers;
- andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	7.216,31	6.137,74	49%	52%
Scope 2-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	1.864,71	1.791,28	49%	52%
Scope 3-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	54.978,56	47.439,44	49%	52%
Totale broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	63.932,55	55.203,04	49%	52%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	358,57	273,80	49%	52%
Broeikasgassen-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	834,29	778,12	55%	56%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	5%	5%	55%	56%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel van de beleggingen, %	68%	64%	42%	47%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	7,05	4,06	47%	52%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Industrie	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,81	0,38	47%	52%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Winning van delfstoffen	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,76	1,07	47%	52%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Vervoer en opslag	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,42	1,24	47%	52%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Distributie van water, afvalwaterbeheer en sanering	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,77	1,26	47%	52%
Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel van de beleggingen, %	0%	4%	55%	68%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	17%	21%	54%	56%
Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	0,02	0,02	55%	56%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	55%	56%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	28%	1%	55%	56%
Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddeld % vrouwelijke bestuursleden	33%	34%	54%	55%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	2%	2%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	3%	2%	62%	63%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	1%	0%	6%	5%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	2%	2%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	2%	1%	7%	11%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	63%	63%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	62%	63%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?
De duurzame beleggingsmethode maakt onderscheid tussen duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling (al dan niet in overeenstemming met de EU-taxonomie) en duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. De doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan in de referentieperiode hebben o.a. betrekking op de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met de Overeenkomst van Parijs (ecologisch), de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen (ecologisch), de transitie naar een circulaire economie (ecologisch), fatsoenlijk werk (sociaal), adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers (sociaal) en andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties (sociaal).
Deze benadering volgt de vereisten van artikel 2(17) van de SFDR. Als onderdeel van onze mapping van financiële instrumenten en beleggingsanalyse kunnen we gebruikmaken van gegevens die worden verstrekt door externe ESG-dataleveranciers, waaronder MSCI, Sustainalytics en ISS, evenals openbaar beschikbare gegevens van de OESO, de Wereldbank, SolAbility, de Social Progress Index, en anderen.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?
De toets of de duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk hebben gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen is gebeurd op basis van naleving door de Beheerder van de overeengekomen uitsluitingscriteria en belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.
Middels lookthrough, screening en monitoring is getoetst of de duurzame beleggingen voldoen aan de vastgestelde elementen conform SFDR artikel 2.17. Deze toets heeft gedurende en aan het einde van de referentieperiode plaatsgevonden.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheids factoren?
Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
Ja	Ja

De duurzame beleggingen zijn afgestemd op de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit is in praktijk gebracht door de toepassing van het Uitsluitingenbeleid en door het screenen en monitoren van de relevante belangrijkste ongunstige duurzaamheidsindicatoren.



Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.



De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
☐ Nee

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	4,7%
Netherlands	Staatsobligatie	Nederland	4,4%
France	Staatsobligatie	Frankrijk	3,8%
Austria	Staatsobligatie	Oostenrijk	3,5%
Apple Inc.	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,6%
Finland	Staatsobligatie	Finland	1,5%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,5%
Belgium	Staatsobligatie	België	1,5%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,4%
European Union	Overige	België	1,4%
Coöperatieve Rabobank U.A.	Overige	Nederland	1,4%
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	0,9%
Amazon.com, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	0,9%
KfW	Overige	Duitsland	0,6%
Meta Platforms, Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	0,6%



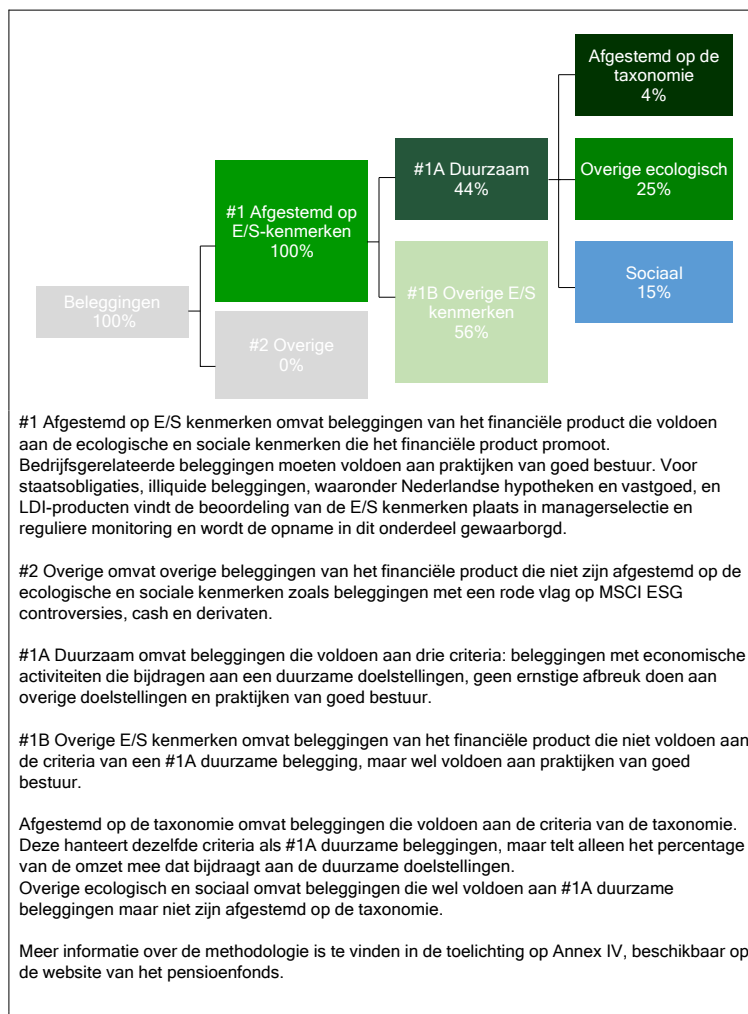
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?



In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	44%	56%	4%	25%	15%	0%
Communicatie-diensten	3%	1%	2%	0%	1%	0%	0%
Duurzame consumenten-goederen	5%	2%	3%	0%	2%	0%	0%
Niet-duurzame consumenten-goederen	2%	0%	2%	0%	0%	0%	0%
Energie	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	11%	2%	9%	0%	2%	0%	0%
Gezondheidszorg	4%	4%	0%	0%	2%	2%	0%
Industrie	3%	1%	2%	0%	1%	0%	0%
Informatie-technologie	10%	7%	3%	2%	6%	0%	0%
Basisindustrie	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	6%	4%	1%	1%	2%	1%	0%
Overige	52%	21%	31%	0%	9%	12%	0%
Nutsvoorzieningen	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%



In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

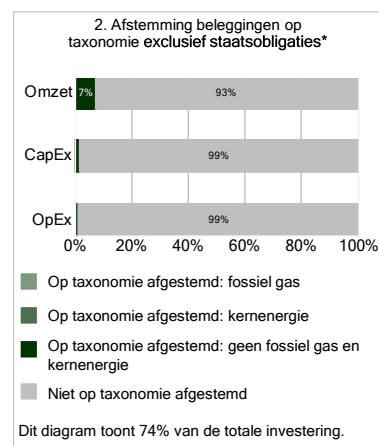
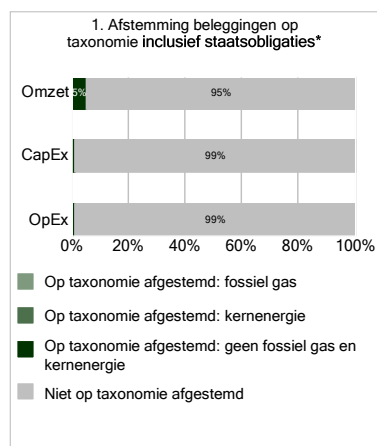
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.



*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.



zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

- Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
0%

- Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Vorige jaar was het 3%



- Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
25%



- Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
15%



- Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren. Deze categorie bestaat voornamelijk uit de liquiditeitsposities van het pensioenfonds, alsmede beleggingen die voor risicoafdekking zijn bedoeld, waaronder financiële derivaten.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciair vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.
- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.
- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.
- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciair vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+.
- Via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.
- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet gedurende gerapporteerd jaar.
- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Gedurende gerapporteerd jaar heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.



Bijlage IV SFDR Pensioenkring Sweco

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds Sweco
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 549300NKEYNWGIWG4S95

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ ☐ Ja

☐ ☒ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: ☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen. ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van 44% ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.



In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- fatsoenlijk werk;
- adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers;
- andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	24.804,42	15.847,08	42%	50%
Scope 2-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	7.786,41	6.163,67	42%	50%
Scope 3-broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	225.740,64	183.321,95	42%	50%
Totale broeikasgassen-emissies	ton CO ₂ e	257.779,37	205.294,54	42%	50%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	282,77	209,78	42%	50%
Broeikasgassen-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	650,97	605,10	46%	53%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	2%	3%	47%	53%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel van de beleggingen, %	70%	64%	36%	44%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	3,76	1,03	41%	49%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Industrie	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,47	0,23	41%	49%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Winning van delfstoffen	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,57	0,79	41%	49%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Vervoer en opslag	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	0,67	0,56	41%	49%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Distributie van water, afvalwaterbeheer en sanering	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	1,93	1,52	41%	49%
Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel van de beleggingen, %	0%	1%	47%	13%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	13%	16%	46%	52%
Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	0,03	0,02	47%	53%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	47%	54%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	28%	0%	47%	53%
Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddeld % vrouwelijke bestuursleden	34%	36%	45%	52%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	53%	57%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	3%	3%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	0%	0%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	5%	9%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	54%	57%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	53%	57%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?
De duurzame beleggingsmethode maakt onderscheid tussen duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling (al dan niet in overeenstemming met de EU-taxonomie) en duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. De doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan in de referentieperiode hebben o.a. betrekking op de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met de Overeenkomst van Parijs (ecologisch), de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen (ecologisch), de transitie naar een circulaire economie (ecologisch), fatsoenlijk werk (sociaal), adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers (sociaal) en andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties (sociaal).
Deze benadering volgt de vereisten van artikel 2(17) van de SFDR. Als onderdeel van onze mapping van financiële instrumenten en beleggingsanalyse kunnen we gebruikmaken van gegevens die worden verstrekt door externe ESG-dataleveranciers, waaronder MSCI, Sustainalytics en ISS, evenals openbaar beschikbare gegevens van de OESO, de Wereldbank, SolAbility, de Social Progress Index, en anderen.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?
De toets of de duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk hebben gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen is gebeurd op basis van naleving door de Beheerder van de overeengekomen uitsluitingscriteria en belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.
Middels lookthrough, screening en monitoring is getoetst of de duurzame beleggingen voldoen aan de vastgestelde elementen conform SFDR artikel 2.17. Deze toets heeft gedurende en aan het einde van de referentieperiode plaatsgevonden.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheids factoren?
Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
Ja	Ja

De duurzame beleggingen zijn afgestemd op de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit is in praktijk gebracht door de toepassing van het Uitsluitingenbeleid en door het screenen en monitoren van de relevante belangrijkste ongunstige duurzaamheidsindicatoren.



Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
☐ Nee

Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Netherlands	Staatsobligatie	Nederland	3,0%
France	Staatsobligatie	Frankrijk	2,8%
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	2,8%
Austria	Staatsobligatie	Oostenrijk	1,7%
European Union	Overige	België	1,4%
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	1,4%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,1%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,0%
Novo Nordisk A/S	Gezondheidszorg	Denemarken	1,0%
Tesla, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	0,8%
International Bank for Reconstruction and Development	Overige	Verenigde Staten	0,8%
Eli Lilly and Company	Gezondheidszorg	Verenigde Staten	0,8%
Luxembourg	Staatsobligatie	Luxemburg	0,8%
Belgium	Staatsobligatie	België	0,7%
Schneider Electric S.E.	Industrie	Frankrijk	0,6%



De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.



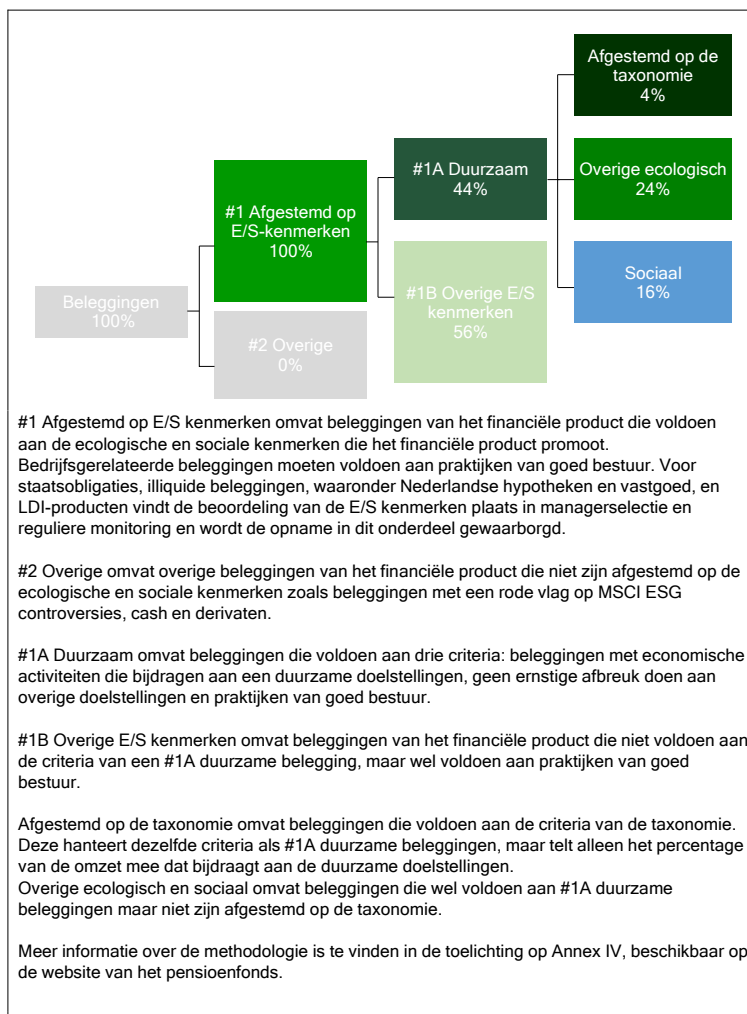
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?



In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	44%	56%	4%	24%	16%	0%
Communicatiediensten	4%	2%	2%	0%	1%	0%	0%
Duurzame consumentengoederen	5%	1%	4%	0%	1%	0%	0%
Niet-duurzame consumentengoederen	2%	0%	2%	0%	0%	0%	0%
Energie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	13%	3%	10%	0%	3%	0%	0%
Gezondheidszorg	6%	6%	0%	0%	2%	4%	0%
Industrie	5%	3%	2%	1%	2%	0%	0%
Informatietechnologie	6%	4%	2%	1%	3%	0%	0%
Basisindustrie	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	4%	3%	1%	1%	2%	1%	0%
Overige	51%	20%	31%	0%	9%	10%	0%
Nutsvoorzieningen	2%	2%	0%	1%	1%	0%	0%



In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

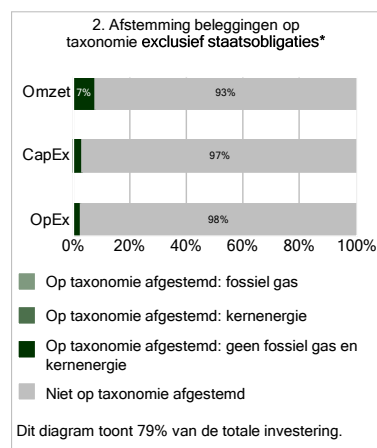
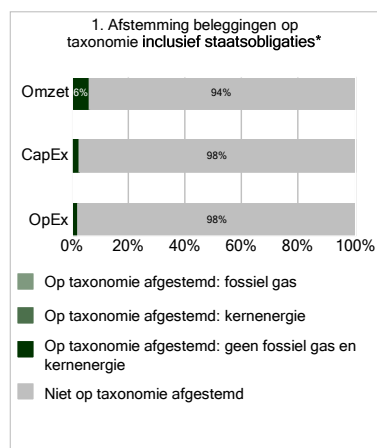
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.



*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.



zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.



Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
1%



Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Vorige jaar was het 3%



Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
24%



Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
16%



Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren. Deze categorie bestaat voornamelijk uit de liquiditeitsposities van het pensioenfonds, alsmede beleggingen die voor risicoafdekking zijn bedoeld, waaronder financiële derivaten.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciair vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.
- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.
- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.
- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciair vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+.
- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet gedurende gerapporteerd jaar.
- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Gedurende gerapporteerd jaar heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.



Bijlage IV SFDR Pensioenkring Xerox

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Stichting Het Nederlandse Pensioenfonds Pensioenkring Xerox
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 213800M97VJ2NNEY1J40

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ ☐ Ja

☐ ☒ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: ☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen. ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van 44% ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.



In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- fatsoenlijk werk;
- adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers;
- andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	-	27.112,48		44%
Scope 2-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	-	8.333,12		44%
Scope 3-broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	-	227.371,64		44%
Totale broeikasgasemissies	ton CO ₂ e	-	259.870,45		44%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	-	339,55		44%
Broeikasgasemissie-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	-	786,02		47%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	-	4%		47%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel van de beleggingen, %	-	65%		40%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	-	3,29		43%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Industrie	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	-	0,38		43%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Winning van delfstoffen	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	-	0,98		43%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Vervoer en opslag	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	-	0,99		43%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten - Distributie van water, afvalwaterbeheer en sanering	Gigawattuur per miljoen EUR omzet	-	1,98		43%
Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel van de beleggingen, %	-	1%		12%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	-	17%		47%
Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	-	0,02		47%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		47%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		47%
Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddeld % vrouwelijke bestuursleden	-	34%		46%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		2%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	-	2%		58%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		4%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	-	100%		100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		1%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		1%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	-	1%		16%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		58%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	-	100%		100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	-	0%		58%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?
De duurzame beleggingsmethode maakt onderscheid tussen duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling (al dan niet in overeenstemming met de EU-taxonomie) en duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. De doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan in de referentieperiode hebben o.a. betrekking op de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met de Overeenkomst van Parijs (ecologisch), de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen (ecologisch), de transitie naar een circulaire economie (ecologisch), fatsoenlijk werk (sociaal), adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers (sociaal) en andere sociale onderwerpen zoals gendergelijkheid en bredere diversiteitskwesties (sociaal).
Deze benadering volgt de vereisten van artikel 2(17) van de SFDR. Als onderdeel van onze mapping van financiële instrumenten en beleggingsanalyse kunnen we gebruikmaken van gegevens die worden verstrekt door externe ESG-dataleveranciers, waaronder MSCI, Sustainalytics en ISS, evenals openbaar beschikbare gegevens van de OESO, de Wereldbank, SolAbility, de Social Progress Index, en anderen.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?
De toets of de duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk hebben gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen is gebeurd op basis van naleving door de Beheerder van de overeengekomen uitsluitingscriteria en belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.
Middels lookthrough, screening en monitoring is getoetst of de duurzame beleggingen voldoen aan de vastgestelde elementen conform SFDR artikel 2.17. Deze toets heeft gedurende en aan het einde van de referentieperiode plaatsgevonden.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheids factoren?
Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
Ja	Ja

De duurzame beleggingen zijn afgestemd op de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit is in praktijk gebracht door de toepassing van het Uitsluitingenbeleid en door het screenen en monitoren van de relevante belangrijkste ongunstige duurzaamheidsindicatoren.



Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
☐ Nee

Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Netherlands	Staatsobligatie	Nederland	12,1%
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	9,2%
Austria	Staatsobligatie	Oostenrijk	1,3%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,2%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,1%
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	1,1%
Apple Inc.	Informatie- technologie	Verenigde Staten	0,7%
France	Staatsobligatie	Frankrijk	0,7%
Tesla, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	0,7%
Amazon.com, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	0,6%
Eli Lilly and Company	Gezondheidszorg	Verenigde Staten	0,5%
Taiwan Semiconductor Manufacturing Company Limited	Informatie- technologie	Taiwan	0,5%
Finland	Staatsobligatie	Finland	0,5%
European Union	Overige	België	0,4%
Banque Fédérative du Crédit Mutuel	Overige	Frankrijk	0,4%



De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.



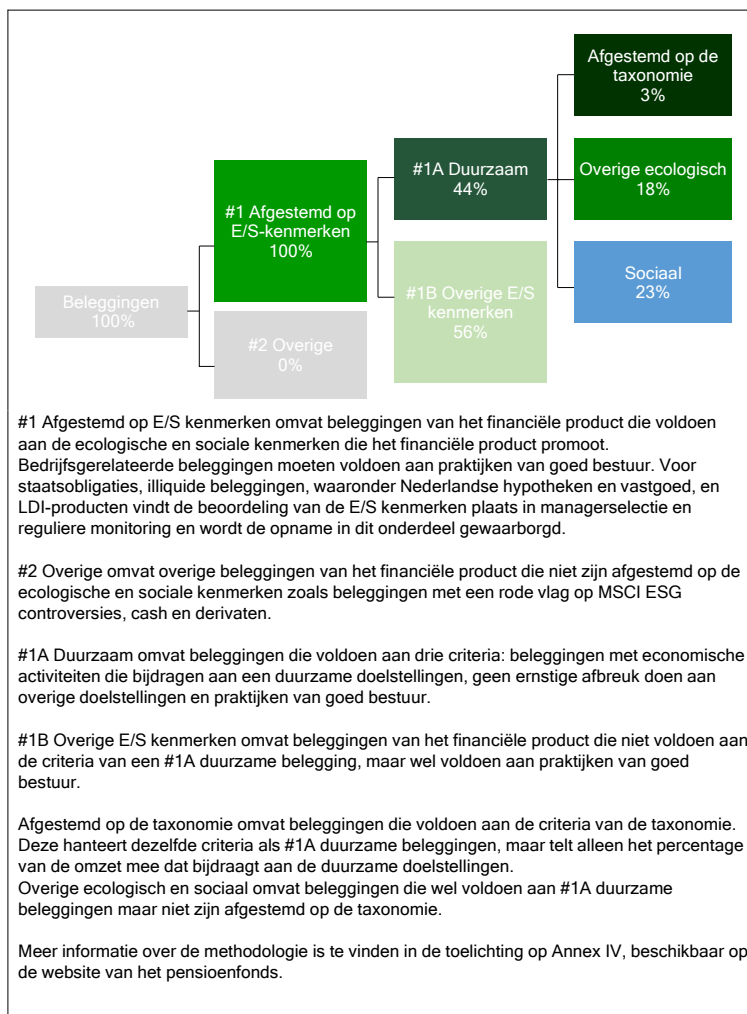
De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?



In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	44%	56%	3%	18%	23%	0%
Communicatiediensten	4%	2%	3%	0%	1%	0%	0%
Duurzame consumentengoederen	5%	1%	4%	0%	1%	0%	0%
Niet-duurzame consumentengoederen	2%	0%	2%	0%	0%	0%	0%
Energie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	13%	3%	11%	0%	2%	0%	0%
Gezondheidszorg	5%	5%	0%	0%	1%	3%	0%
Industrie	4%	2%	2%	0%	1%	0%	0%
Informatietechnologie	7%	5%	2%	2%	3%	0%	0%
Basisindustrie	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%
Overige	55%	24%	31%	0%	6%	19%	0%
Nutsvoorzieningen	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%



In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

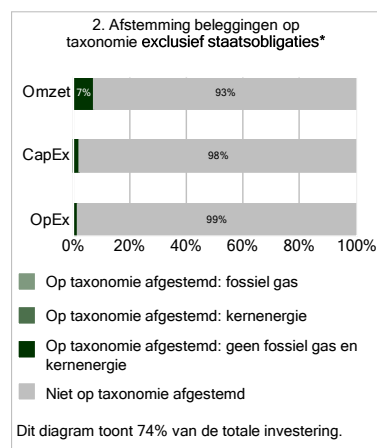
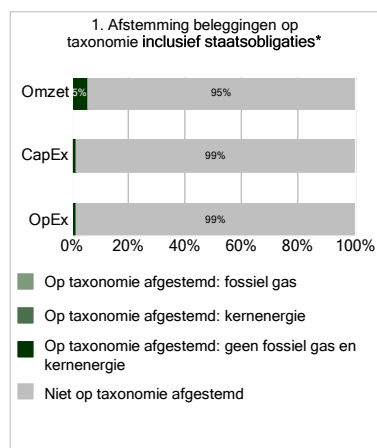
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.



*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.



zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.



Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
1%



Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Niet van toepassing



Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
18%



Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
23%



Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren. Deze categorie bestaat voornamelijk uit de liquiditeitsposities van het pensioenfonds, alsmede beleggingen die voor risicoafdekking zijn bedoeld, waaronder financiële derivaten.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciër vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.
- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.
- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.
- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciër vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+.

Via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.

- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet gedurende gerapporteerd jaar.
- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Gedurende gerapporteerd jaar heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.



Toelichting op de SFDR-rapportage

Toelichting op de periodieke rapportage van SFDR (Annex IV): Vraag en Antwoord

De periodieke rapportage (Annex IV van [SFDR](#)) is een verplicht onderdeel voor financiële producten met een artikel 8-categorisatie onder de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) wetgeving van de Europese Unie. Deze wetgeving verplicht aanbieders van financiële producten en financiële marktdelnemers jaarlijks informatie te verschaffen over de duurzaamheidsaspecten van financiële producten die ecologische en/of sociale kenmerken promoten. Het beleid ten aanzien van deze kenmerken heeft het pensioenfonds uiteengezet in de precontractuele informatie, oftewel Annex II.

Precontractuele informatie - Annex II SFDR:
beleid van het pensioenfonds



Periodieke rapportage - Annex IV SFDR:
resultaten van het gevoerde beleid

In de periodieke rapportage (Annex IV) geeft het pensioenfonds verantwoording over de duurzaamheidsprestaties van het financieel product en de acties en maatregelen die het pensioenfonds heeft ondernomen om te voldoen aan de gepromote duurzaamheidskenmerken. De Europese duurzaamheidswetgeving, EU Taxonomie, is gerelateerd aan SFDR maar richt zich specifiek op beleggingen in een economische activiteit die substantieel bijdragen aan een "ecologisch duurzame doelstelling". Dit wordt later toegelicht.

Dit document geeft toelichting op de periodieke rapportage, die is opgesteld door Van Lanschot Kempen IM (VLK IM). Via deze rapportage ondersteunt VLK IM het pensioenfonds bij het voldoen aan haar wettelijke verplichtingen. Annex IV wordt door het pensioenfonds gepubliceerd, onder de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds. Dit document start met een schematische weergave van de categorisering van beleggingen op basis van SFDR, waarna verdere toelichting wordt gegeven door beantwoording van de volgende vragen:

Beleid en algemene toelichting

- Wat is de periodieke rapportage (Annex IV)? Waarom moet het pensioenfonds deze rapportage aan de deelnemers beschikbaar stellen, terwijl het pensioenfonds momenteel geen duurzame doelstelling volgens SFDR hanteert?
- Wat zijn de verschillen tussen de periodieke rapportage (Annex IV) van het pensioenfonds en de template van de Europese wetgever? Is het mogelijk verdere veranderingen aan te brengen?
- Over welke duurzaamheidsindicatoren wordt gerapporteerd in de periodieke rapportage?

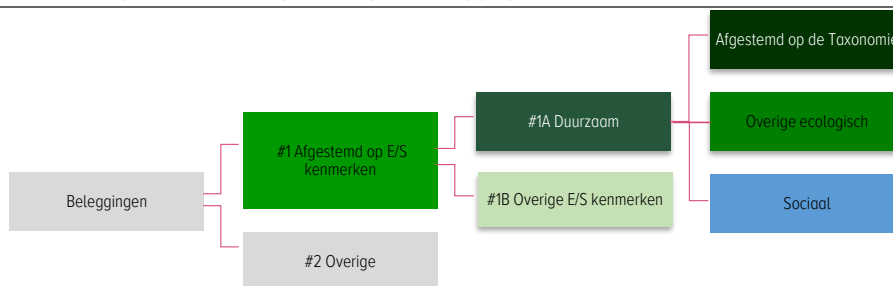
Definities en implementatie

- Wat is een duurzame belegging?
- Hoe worden de duurzaamheidskenmerken gemeten van financiële producten die ecologische en/of sociale kenmerken promoten?
- Wat is het onderscheid tussen de definitie voor duurzame beleggingen volgens SFDR en die van ecologisch duurzame doelstelling volgens de EU Taxonomie?
- Waarom bevat onderdeel #1B Overige E/S kenmerken van de activa-allocatie beleggingsproducten met een artikel 8 en 9 SFDR categorisatie?
- Is het mogelijk dat er wel duurzame beleggingen gedaan zijn zonder dat dit gerapporteerd wordt?
- Duurzaamheidsfactor 6, onderdeel van het overzicht van duurzaamheidsindicatoren, geeft de intensiteit van het energiegebruik weer van sectoren met grote klimaateffecten. Hoe heeft VLK IM de top 5 sectoren vastgesteld om over te gaan rapporteren?

Dataleverancier en toepassing

- Van welke dataleverancier en data maakt VLK IM gebruik?
- Hoe monitort VLK IM de kwaliteit van de dataset van MSCI?
- Wat gebeurt er als er (nog) geen data beschikbaar is?
- Wat is de referentieperiode?
- Hoe waarborgt VLK IM de datakwaliteit binnen de keten?
- Hoe wordt de klant-specifieke rapportage opgesteld?

Schematische weergave van de categorisering van beleggingen op basis van SFDR



Onderdeel	Criterium	Implementatie																
#1 Afgestemd op E/S kenmerken	Het percentage in de portefeuille dat bijdraagt aan de door het product gepromote E/S kenmerken, zoals opgenomen in het MVB-beleid van het pensioenfonds. Dit zijn bijvoorbeeld uitsluitingscriteria, een best-in-class beleid en CO ₂ -reductiedoelstellingen. Daarnaast zijn praktijken van goed bestuur een randvoorwaarde voor bedrijfsgerelateerde beleggingen van financiële producten met artikel 8-categorisatie.	De E/S kenmerken die het pensioenfonds promoot zijn vastgelegd in het MVB-beleid en onderdeel van de implementatiecriteria in de investment case. De wetgever heeft geen expliciete eisen gedefinieerd voor het promoten van E/S kenmerken. De afstemming op E/S kenmerken is geïntegreerd in het beleggingsproces en zodanig gewaarborgd via de manager selectie, monitoring en verantwoording. Praktijken van goed bestuur hebben alleen betrekking op bedrijfsgerelateerde beleggingen. Deze beleggingen worden gescreend op een schending van de UN Global Compact en /of OESO-richtlijnen (zogenaamde 'rode vlaggen') met de MSCI ESG Research methodologie: MSCI ESG Controversies . (Groene) obligaties worden gescreend op sancties, schending van mensenrechten en de naleving van het Klimaatakkoord. Bij obligaties en aandelen worden praktijken van goed bestuur dus expliciet getoetst. Voor illiquide beleggingen, waaronder Nederlandse hypotheken en vastgoed, en LDI-producten vindt de beoordeling van goed bestuur plaats in manager selectie en reguliere monitoring. Overige beleggingen zoals cash vallen dan onder onderdeel #2 Overige.																
#1A Duurzaam	De definitie van een duurzame belegging volgens SFDR is kort samengevat: - beleggingen in economische activiteiten die bijdragen aan een E/S duurzame doelstelling; - geen ernstige afbreuk aan overige E/S doelstellingen; en, - praktijken van goed bestuur.	De SFDR definitie bevat geen specifiek percentage over de vereiste bijdrage aan een duurzame doelstelling. In afwachting van meer duidelijkheid vanuit regelgeving of toezichthouders en op basis van beschikbare data is gekozen voor de volgende aanpak: Voor duurzame bedrijfsgerelateerde beleggingen geldt dat minimaal 20% van de omzet afkomstig is uit activiteiten die positief bijdragen aan ecologische en sociale doelstellingen of minimaal 5% van de omzet (netto) positief bijdraagt aan een van de duurzaamheidsdoelstellingen van de Verenigde Naties . Wanneer voldaan is aan de minimale drempelwaarde en aan criteria 2 en 3, wordt volgens het 'pass or fail'-principe, het volledige belang in de belegging meegerekend als duurzame belegging. Het percentage activiteiten met een positieve bijdrage is afkomstig van dataleverancier MSCI ESG Research . Voor het criterium "Geen ernstige afbreuk aan de duurzame doelstellingen" worden bedrijven gescreend op eventuele betrokkenheid bij diverse ethische criteria en op ernstige controversies (rode vlaggen) overeenkomstig met PAI-indicatoren (1 t/m 5, 7, 10, 11, 13 en 14), o.a. gemeten via drempelwaardes als percentage van de omzet: <table><tr><td>controversiële wapens</td><td>0%</td><td>nucleaire wapens</td><td>0%</td></tr><tr><td>(thermische) kolen</td><td>1%</td><td>energieopwekking</td><td>50%</td></tr><tr><td>oliewinning</td><td>10%</td><td>gaswinning</td><td>50%</td></tr><tr><td>tabaks-productie</td><td>0%</td><td>-verkoop, distributie, levering</td><td>5%/5%/20%</td></tr></table> Praktijken van goed bestuur zijn automatisch gewaarborgd voor bedrijfsgerelateerde beleggingen aangezien dat een minimumvereiste is bij stap #1. Volgens SFDR is het criterium niet van toepassing op staatsobligaties, illiquide beleggingen en LDI-producten. Staats(gerelateerde)obligaties leveren een ecologische bijdrage als het betreffende land een score van minimaal 50 heeft voor de Natural Capital en Resource Efficiency pilaren (50%/50% weging) van de Global Sustainable Competitiveness Index van dataleverancier SolAbility . De sociale bijdrage is gebaseerd op de Social Progress Index van Social Progress Imperative waarvoor een minimumscore van 1,35x het wereldgemiddelde geldt. In beide gevallen volgt voor het 2 ^e criterium de toetsing aan het landenbeleid: Democracy Index van EU ('Authoritarian'-kenmerk), Resource Intensity Ranking van SolAbility (laagste top10%) en Global Rights Index van ITUC (slechtste top10 en score 5 & 5+). Groene obligaties worden per definitie gecategoriseerd als duurzaam vanwege de waarborging bij uitgifte. Deze obligaties moeten voldoen aan de European Green Bond Standard (EU GBS) die vereist dat 100% van de opbrengst naar economische activiteiten gaat die voldoen aan de voorwaarden van de EU Taxonomie.	controversiële wapens	0%	nucleaire wapens	0%	(thermische) kolen	1%	energieopwekking	50%	oliewinning	10%	gaswinning	50%	tabaks-productie	0%	-verkoop, distributie, levering	5%/5%/20%
controversiële wapens	0%	nucleaire wapens	0%															
(thermische) kolen	1%	energieopwekking	50%															
oliewinning	10%	gaswinning	50%															
tabaks-productie	0%	-verkoop, distributie, levering	5%/5%/20%															
Afgestemd op de Taxonomie	De definitie van een duurzame belegging volgens de Taxonomie: beleggingen in een economische activiteit die substantieel bijdraagt aan de verwezenlijking van één van de "ecologisch	De EU Taxonomie richt zich alleen op activiteiten die een bijdrage leveren aan één van de ecologisch duurzame doelstellingen. Op dit moment zijn de criteria alleen vastgesteld ten aanzien van de ecologisch duurzame doelstellingen zoals genoemd onder a) en b). Voor de implementatie van de EU Taxonomie wordt gebruik gemaakt																

	duurzame doelstellingen" uit artikel 9 Taxonomie; 2. geen ernstige afbreuk doet aan de overige doelstellingen uit artikel 9 Taxonomie; 3. voldoet aan specifieke technische screeningcriteria; en, 4. wordt verricht met inachtneming van minimum garanties op sociaal gebied.	van MSCI ESG Research. De implementatie van minimum garanties op sociaal gebied is vergelijkbaar met praktijken van goed bestuur bij SFDR. De Taxonomie is zelf nog in ontwikkeling wat ruimte laat in de implementatie. Momenteel is ervoor gekozen om aansluiting te zoeken bij huidige methodes in de praktijk. Door nieuwe richtlijnen, data beschikbaarheid en verdere marktontwikkelingen kan de aanpak mogelijk veranderen. Tenslotte wordt voor de Taxonomie enkel het werkelijke percentage van de omzet meegerekend dat afkomstig is uit activiteiten die positief bijdragen aan de ecologisch duurzame doelstellingen (zonder drempelwaarde).
Overig ecologisch	Beleggingen in een economische activiteit die bijdraagt aan de verwezenlijking van een duurzame milieudoelstelling, maar niet is afgestemd op de Taxonomie.	Een duurzame belegging met een ecologische doelstelling volgens #1A, maar niet is afgestemd op de Taxonomie. Hieronder valt het percentage van de omzet dat volgens het 'pass or fail'-principe onder duurzaam valt, bijdraagt aan ecologische doelstellingen, maar niet afgestemd is op de Taxonomie.
Sociaal	Beleggingen in een economische activiteit die bijdraagt aan de verwezenlijking van een sociale duurzame doelstelling. Aangezien de Taxonomie enkel criteria heeft vastgesteld voor ecologisch duurzame doelstellingen, zijn beleggingen met een sociale doelstelling per definitie niet afgestemd op de Taxonomie.	Een duurzame belegging met een sociale doelstelling. Hieronder valt het percentage van de omzet dat volgens het 'pass or fail'-principe onder duurzaam valt en bijdraagt aan sociale doelstellingen. De Taxonomie is voor beleggingen met een sociale doelstelling nog in ontwikkeling.
#1B Overige E/S kenmerken	Beleggingen die wel E/S kenmerken promoten, maar niet als "duurzame beleggingen" kwalificeren volgens bovenstaande definitie of ernstige afbreuk doen aan E/S duurzame doelstellingen.	Alle beleggingen die wel voldoen aan de criteria van onderdeel #1 maar niet aan #1A. Deze beleggingen voldoen aan praktijken van goed bestuur, maar hebben geen duurzame doelstelling, voldoen niet aan het criterium Geen ernstige afbreuk aan de duurzame doelstellingen en/of deze data is (nog) niet voorhanden.
#2 Overige	Bedrijfsgerelateerde beleggingen die niet voldoen aan praktijken van goed bestuur, alsmede andere beleggingen die niet bijdragen aan voornoemde gepromote kenmerken.	Het promoten van E/S kenmerken zoals vastgelegd in het MVB-beleid wordt gewaarborgd in het beleggingsproces. Dit is integraal onderdeel van het manager selectieproces, de monitoring en de verantwoording. Daarom vallen onder #2 Overige beleggingen met een rode vlag op MSCI ESG Controversies en cash.

Beleid en algemene toelichting

- **Wat is de periodieke rapportage (Annex IV)? Waarom moet het pensioenfonds deze rapportage aan de deelnemers beschikbaar stellen, terwijl het pensioenfonds momenteel geen duurzame doelstelling volgens SFDR hanteert?**

SFDR verplicht financiëlemarktparticipanten **duurzaamheidsinformatie te verschaffen** over hun financieel product. Hieronder valt de **precontractuele informatie** van een financieel product, oftewel Annex II in het geval van SFDR artikel 8. Deze informatie gaat in op het duurzaamheidsbeleid en eventuele (gedeeltelijke) duurzame doelstellingen. Dit is ook van toepassing voor het pensioenfonds. Annex IV is een **periodieke rapportage** voor SFDR artikel 8 over de resultaten van het gevoerde beleid. Het is verplicht voor alle financiëlemarktparticipanten. De wetgever gebruikt de term periodieke rapportage als aanduiding voor Annex IV die jaarlijks wordt gepubliceerd. Wij hanteren dezelfde terminologie voor consistentie en ter voorkoming van onduidelijkheid met andere rapportages zoals jaarverslagen en kwartaalrapportages.

Het pensioenfonds heeft gekozen momenteel **geen (gedeeltelijke) duurzame doelstelling** te hanteren. Deze keuze is ook onderdeel van het duurzaamheidsbeleid van het financiële product en leidt niet tot een uitzondering op de verplichting om deze documenten te publiceren. De vragen in de periodieke rapportage over de duurzame beleggingen zijn door deze keuze niet van toepassing. In dit geval is bij de antwoorden "Niet van toepassing," vermeld. Als op enig moment het pensioenfonds wel een duurzame doelstelling gaat hanteren blijft dezelfde rapportageverplichting van toepassing, maar wordt de beantwoording uitgebreid. Alle vragen zijn dan van toepassing. In dat geval moet ook Annex II bijgewerkt worden.

- **Wat zijn de verschillen tussen de periodieke rapportage (Annex IV) van het pensioenfonds en de template van de Europese wetgever? Is het mogelijk verdere veranderingen aan te brengen?**

De Europese wetgever heeft als onderdeel van **SFDR, templates** gepubliceerd die financiëlemarktparticipanten moeten gebruiken met als doel vergelijkbaarheid van duurzaamheidsinformatie tussen financiële producten te vergroten. De wetgever stelt strikte eisen aan het document en biedt vrijwel **geen ruimte tot aanpassingen**. Wij raden het dan ook af om verdere veranderingen aan te brengen om te voorkomen dat het document niet meer aan de vereisten voldoet. In de periodieke rapportage zijn de volgende aanpassingen ten opzichte van het template van de wetgever gemaakt. Deze aanpassingen zijn toegestaan volgens de richtlijnen van de wetgever.

- Het document bevat **geen informatie over de referentiebenchmark** omdat deze informatie niet van toepassing is voor dit financieel product. Deze toelichting is onderdeel van de precontractuele informatie (Annex II). Een

referentiebenchmark is alleen relevant voor financiële producten die een bredere marktindex volgen zodat deze vergeleken kunnen worden;

- Vragen die niet van toepassing zijn voor het financiële product, bijvoorbeeld over eventuele duurzame beleggingen.

• Over welke duurzaamheidsindicatoren wordt gerapporteerd in de periodieke rapportage?

Het pensioenfonds hanteert meerdere duurzaamheidsindicatoren waarover in de periodieke rapportage wordt gerapporteerd. De set aan ecologische en sociale indicatoren bestaat uit **duurzaamheidsfactoren van SFDR**, de zogenaamde **Principle Adverse Indicators (PAI)**, en uit **indicatoren die onderdeel zijn van het MVB-beleid** van het pensioenfonds (uitsluitingscriteria). Een voorbeeld hiervan is het uitsluitingscriterium voor betrokkenheid bij de productie of verkoop van tabak. De indicatoren worden gemeten aan de hand van specifieke parameters die zijn vermeld in Annex IV. Daarnaast bevat de periodieke rapportage ook andere indicatoren waar geen beleid op gevoerd wordt door het pensioenfonds. Deze extra indicatoren zijn opgenomen voor de monitoring van duurzaamheidsrisico's. De volgende indicatoren worden gerapporteerd in Annex IV:

Ecologische indicatoren	Sociale indicatoren	Overige indicatoren (betrokkenheid)
• PAI 1: Broeikasgasemissies (BKG) Scope 1, 2 en 3 • PAI 2: Koolstofvoetafdruk • PAI 3: BKG-intensiteit (omzetgewogen) • PAI 4: Ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen • PAI 5: Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie • PAI 6: Energieverbruik per sector met grote klimaat effecten (sector D, C, B, H en E) • PAI 7: Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	• PAI 10: Schending van UNGC beginselen en OESO richtsnoeren • PAI 11: Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van UNGC beginselen en OESO richtsnoeren • PAI 13: Genderdiversiteit raad van bestuur • PAI 16: Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	• PAI 14: Blootstelling aan controversiële wapens (anti-personeelsmijnen, cluster-munitie, chemische wapens en biologische wapens) (>0%) • Tabak • Alcohol • Gokken • Nucleair opgewekte energie • Opgewekte energie uit CO₂ intensieve sectoren • Opgewerkte energie uit kolen

Definities en implementatie

• Wat is een duurzame belegging?

SFDR en de EU Taxonomie hanteren verschillende definities van duurzame beleggingen. Daarbij stelt de EU Taxonomie strengere eisen dan SFDR. Onder de SFDR definitie kan zowel een belegging die bijdraagt aan het bereiken van een **milieudoelstelling** als een belegging die bijdraagt aan het bereiken van een **sociaal duurzaam doelstelling** als "duurzame belegging" worden beschouwd. Een dergelijke belegging dient te voldoen aan de volgende criteria:

- De belegging is in een onderliggende economische activiteit die **positief bijdraagt** aan het bereiken van een duurzame **milieudoelstelling** of sociale **doelstelling**. SFDR stelt **geen expliciete, specifieke eisen** ten aanzien van de materialiteit van die bijdrage. SFDR bevat ook **geen vaste lijst** van "SFDR duurzame doelstellingen", maar omvat zowel "E" als de "S" (in tegenstelling tot de Taxonomie criterium ii) dat slechts de "E" omvat).
- Daarbij mag de belegging (lees: de onderliggende economische activiteit) **geen ernstige afbreuk doen** aan "die doelstellingen" (geen verdere uitwerking van deze definitie); en
- Tot slot moeten (uitsluitend) ondernemingen voldoen aan de **praktijken van goed bestuur**.

Hoewel dit niet expliciet blijkt uit SFDR, maar wel uit de precontractuele informatie (Annex II), moet voor het tweede criterium "geen ernstige afbreuk" gebruik worden gemaakt van de PAI-indicatoren uit Annex I van SFDR. Deze Annex I bevat informatie over de screening op een groot aantal duurzaamheidsindicatoren. Ook hier wordt echter geen duidelijkheid verschaft ten aanzien van de vraag wanneer sprake is van "ernstige afbreuk".

Om in aanmerking te komen voor een SFDR artikel-8 categorisatie (promoten van E/S kenmerken), moeten beleggingen in ieder geval voldoen aan **praktijken van goed bestuur**. Dit heeft alleen betrekking op bedrijfsgerelateerde beleggingen. Volgens SFDR is het criterium niet van toepassing op staatsobligaties, illiquide beleggingen en LDI-producten. Staats(gerelateerde)obligaties leveren een ecologische bijdrage op basis van de **Natural Capital** en **Resource Efficiency** pilaren (50%/50% weging) van de **Global Sustainable Competitiveness Index** van dataleverancier **SolAbility**. De sociale bijdrage is gebaseerd op de **Social Progress Index** van Social Progress Imperative. In beide gevallen volgt voor het 2^e criterium de toetsing aan het landenbeleid:

Democracy Index van EIU ('Authoritarian'-kenmerk), Resource Intensity Ranking van SolAbility en Global Rights Index van ITUC. Groene obligaties worden per definitie gecategoriseerd als duurzaam vanwege de waarborging bij uitgifte. Deze obligaties moeten voldoen aan de European Green Bond Standard (EU GBS) die vereist dat 100% van de opbrengst naar economische activiteiten gaat die voldoen aan de voorwaarden van de EU Taxonomie.

Onder de definitie van de **Taxonomie** moet een "ecologisch duurzame belegging" voldoen aan **vier** criteria.

- i) De belegging is in een onderliggende economische activiteit die **substantieel positief bijdraagt** aan het bereiken van een **duurzame doelstelling** van de EU Taxonomie. Er zijn zes milieudoelstellingen en drie (voorgenomen) sociale doelstellingen:

Milieudoelstellingen:

- Mitigatie van klimaatverandering
- Adaptatie van klimaatverandering
- Duurzaam gebruik en de bescherming van water en marine hulpbronnen
- Transitie naar een circulaire economie
- Preventie en bestrijding van verontreiniging
- Bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen

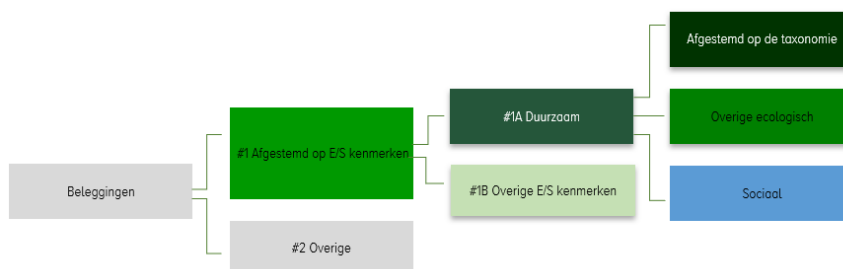
Sociale doelstellingen (deze zijn nog in ontwikkeling):

- Waarborgen van fatsoenlijk werk (inclusief waardeketen)
- Adequate levensstandaard en welzijn voor eindgebruikers
- Inclusieve en duurzame gemeenschappen en samenlevingen

- ii) Daarbij mag de belegging (lees: de onderliggende economische activiteit) **geen ernstig afbreuk doen** aan de overige Taxonomie ecologisch duurzame doelstellingen;
- iii) Tevens dient de onderneming de activiteit te verrichten met inachtneming van specifieke "technische screeningcriteria";
- iv) Tot slot moet die onderneming "minimum garanties" op sociaal gebied in acht te nemen.

• Hoe worden de duurzaamheidskenmerken gemeten van financiële producten die ecologische en of sociale kenmerken promoten?

Het **promoten** van ecologische en sociale kenmerken betekent dat in het beleggingsproces **enige vorm van duurzaamheid is geïntegreerd** en hierover wordt **gecommuniceerd** naar de eindbelanghebbenden. De exacte integratie is toegelicht in de precontractuele informatie van ieder financieel product en publiekelijk toegankelijk via de website van het pensioenfonds.



In de periodieke rapportage worden de specifieke duurzaamheidskenmerken van het financiële product inzichtelijk gemaakt en daarnaast alle beleggingen **gecategoriseerd** op basis van definitie volgens SFDR en de EU Taxonomie. Het verschil tussen SFDR en de Taxonomie wordt expliciet behandeld in de volgende vraag. De categorisatie bestaat uit drie onderdelen. In het eerste deel wordt getoetst of individuele beleggingen bijdragen aan **de gepromote E/S kenmerken** en of ondernemingen waarin belegd is voldoen wordt **praktijken van goed bestuur (#1)**. In het tweede (#1A) en derde deel wordt inzicht gegeven in het **percentage duurzame beleggingen** volgens respectievelijk SFDR en de EU Taxonomie.

SFDR geeft **geen** duiding over de vertaling van deze definities naar meetbare factoren zoals minimum criteria of drempelwaardes. Bij de gekozen aanpak is rekening gehouden met deze beperkingen en **aansluiting gezocht bij de huidige methodes in de praktijk**. In die zin is die aanpak aan potentiële verandering onderhevig als gevolg van verwachte nieuwe richtlijnen vanuit de (Europese en nationale) toezichthouders, data beschikbaarheid en verdere marktontwikkelingen. De

uitwerking zoals door VLK IM toegepast bij het ondersteunen van pensioenfondsen bij hun SFDR verplichtingen, wordt hieronder nader toegelicht:

- Hoe wordt het criterium 'Beleggingen met economische activiteiten die bijdragen aan een duurzame doelstelling' volgens SFDR gemeten?

Voor duurzame bedrijfsgerelateerde beleggingen geldt dat **minimaal 20% van de omzet** afkomstig is uit activiteiten die **positief bijdragen aan ecologische en sociale doelstellingen of minimaal 5% van de omzet (netto) positief bijdraagt aan een van de duurzaamheidsdoelstellingen van de Verenigde Naties**. Wanneer voldaan is aan de minimale drempelwaarde op criterium 1 en daarnaast ook aan criteria 2 en 3 is voldaan, mag volgens het '*pass or fail*'-principe, de **volledige omzet als duurzame belegging** worden gerekend. Als het percentage onder de drempelwaarde ligt, is de **belegging in zijn geheel niet duurzaam**.

De Europese wetgever heeft **zelf geen minimum percentage vastgesteld** van activiteiten die moeten bijdragen aan de duurzame doelstellingen en **biedt ruimte voor eigen discretie**. VLK IM maakt gebruik van de MSCI Sustainable Impact Solutions van MSCI ESG Research. Vanwege de huidige richtlijnen van de wetgever en de beschikbaarheid van data, deelt VLK de mening van MSCI ESG research dat een drempelwaarde van 20% van de omzet een goede intentie weerspiegelt om bij te dragen aan de duurzame doelstellingen. Het percentage activiteiten met een positieve bijdrage is afkomstig van MSCI ESG research en dus niet vanuit de wetgever aangezien deze hierover geen duiding heeft gegeven.

De screening van reguliere staatsobligaties, illiquide beleggingen en LDI-producten op de criteria voor #1A Duurzaam is nog ontwikkeling. Deze beleggingen vallen daarom in deze rapportage onder #1B Overige E/S kenmerken. Groene obligaties worden als duurzaam gecategoriseerd vanwege de waarborging bij uitgifte. Deze obligaties dienen te voldoen aan de European Green Bond Standard (EUGBS) die vereist dat 100% van de opbrengst naar economische activiteiten gaat die voldoen aan de voorwaarden van de EU Taxonomie.

- Hoe wordt het criterium 'Beleggingen met economische activiteiten die substantieel bijdragen aan een ecologisch duurzame doelstelling' volgens de EU Taxonomie gemeten?

De EU Taxonomie stelt **strikttere eisen** aan de definitie van een duurzame belegging dan SFDR. Voor de implementatie van de EU Taxonomie wordt gebruik gemaakt van **MSCI ESG Research**. De implementatie van minimum garanties op sociaal gebied is vergelijkbaar met praktijken van goed bestuur bij SFDR. De Taxonomie is zelf nog in ontwikkeling en daarom de implementatie ook. Momenteel is gekozen om aansluiting te zoeken bij huidige methodes in de praktijk. Door nieuwe richtlijnen, data beschikbaarheid en verdere marktontwikkelingen kan de aanpak mogelijk veranderen.

Volgens de EU Taxonomie mag alleen gebruik gemaakt worden van het omzet principe. Dat betekent dat alleen het **werkelijke percentage van omzet** mag worden meegeteld als duurzame belegging uit activiteiten die positief bijdragen aan de ecologische doelstellingen. Wanneer bijvoorbeeld 25% van de omzet van een onderneming bijdraagt aan ecologische of sociale doelstellingen, mag volgens SFDR derhalve 100% worden meegerekend als duurzame belegging, maar volgens de Taxonomie slechts 25%.

- Hoe wordt het criterium 'Geen ernstige afbreuk aan de overige doelstellingen' gemeten?

VLK IM hanteert verschillende methodologieën voor bedrijfsgerelateerde beleggingen en staatsobligaties om het criterium "Geen ernstige afbreuk aan overige doelstellingen" te meten. Voor bedrijfsgerelateerde beleggingen voert VLK IM **twee** screenings uit. Ten eerste worden bedrijven gescreend op **betrokkenheid bij ernstige controversies** (rode vlaggen) volgens de MSCI ESG Controversies methodologie van MSCI ESG Research. Deze screening overlapt met het criterium Praktijken van goed bestuur. Ten tweede worden bedrijven gescreend op activiteiten die de volgende **drempelwaardes overschrijden als percentage van de omzet**:

controversiële wapens	0%	nucleaire wapens	0%
(thermische) kolen	1%	energieopwekking	50%
oliewinning	10%	gaswinning	50%
tabaks-productie	0%	tabaks-verkoop, distributie, levering	5%/5%/20%

- Hoe wordt het criterium 'Praktijken van goed bestuur' gemeten?

Bedrijven die voldoen aan praktijken van goed bestuur mogen **niet betrokken zijn bij ernstige controverses op het gebied van milieu, sociaal en bestuur** waar de MSCI ESG Controversies methodologie van MSCI ESG Research voor wordt gebruikt. Aan de hand van deze methodologie wordt gescreend of bedrijven betrokken zijn bij ernstige schendingen van de UN Global Compact en OESO-richtlijnen. Dit heeft alleen betrekking op bedrijfsgerelateerde beleggingen. Volgens SFDR is het criterium niet van toepassing op staatsobligaties, illiquide beleggingen en LDI-producten.

- **Wat is het onderscheid tussen de definitie voor duurzame beleggingen volgens SFDR en die van ecologisch duurzame doelstelling volgens de EU Taxonomie?**

De EU Taxonomie stelt strengere eisen aan duurzame beleggingen, zoals toegelicht in de twee bovenstaande vragen. De Taxonomie heeft **de meest relevante ecologische duurzame doelstellingen geformuleerd** waar beleggingen substantieel aan moeten bijdragen, terwijl SFDR zowel "E" als "S" doelstellingen omvat maar deze **niet heeft gedefinieerd**. Daarnaast verschilt ook de methodologie welk percentage duurzame beleggingen bijdraagt aan een duurzame doelstelling. Voor de definitie volgens SFDR wordt het 'pass or fail'-principe gebruikt om het percentage duurzame beleggingen in de beleggingsportefeuille te meten. Als het percentage van economische activiteiten die positief bijdragen aan de doelstellingen boven de drempelwaarde van 20% ligt, wordt de belegging volledig als duurzame belegging meegerekend. Voor de EU Taxonomie geldt een nauwere definitie. Volgens de Taxonomie wordt het omzet principe gebruikt en **telt alleen de omzet uit economische activiteiten die een positieve bijdrage leveren aan de duurzame doelstellingen**. Waar het percentage volgens SFDR 0% of 100% is, wordt volgens de EU Taxonomie alleen het specifieke percentage van de omzet meegerekend (tussen 0% en 100%).

- **Waarom bevat onderdeel #1B Overige E/S kenmerken van de activa-allocatie beleggingsproducten met een artikel 8 en 9 SFDR categorisatie?**

Binnen het onderdeel #1B Overige E/S kenmerken vallen alle beleggingen die wel voldoen aan de criteria van onderdeel #1 en dus in enige mate bijdragen aan de E/S kenmerken van het product, maar niet aan #1A Duurzaam. Deze beleggingen voldoen bijvoorbeeld (voor ondernemingen) aan praktijken van goed bestuur, maar kwalificeren niet als duurzame belegging, omdat zij niet voldoen niet aan het criterium "Geen ernstige afbreuk aan duurzame doelstellingen" en/of deze data is (nog) niet voorhanden.

De screening op #1A Duurzaam is echter nog niet voor alle beleggingscategorieën mogelijk. Alle bedrijfsgerelateerde beleggingen, reguliere staats- en groene obligaties worden getoetst aan #1A. De andere beleggingscategorieën zoals (een deel van de) illiquide beleggingen en LDI-producten, bijvoorbeeld Nederlandse hypotheek en vastgoed, waar ESG-data ontbreekt voor de toetsing aan #1A, zijn ingedeeld in #1B Overige E/S kenmerken.

Sommige beleggingsproducten in deze categorieën voldoen simpelweg niet aan de vereisten. Andere beleggingsproducten in deze categorieën komen in de toekomst mogelijk wel in aanmerking als duurzame belegging (onderdeel #1A Duurzaam). Dit betekent dat **het percentage in #1A Duurzaam lager kan uitvallen dan de verwachting op voorhand is**. Deze rapportage bevat dan weer meer informatie aangeleverd door de beheerders, als aanvulling op MSCI data. Dit is nu nog niet het geval zoals toegelicht wordt in vraag "Van welke dataleverancier en data maakt VLK IM gebruik?" onder sub "Duurzaamheidsinformatie".

- **Is het mogelijk dat er wel duurzame beleggingen gedaan zijn zonder dat dit gerapporteerd wordt?**

Een duurzame beleggingsdoelstelling betekent dat het financieel product een bepaald minimumpercentage zal investeren in duurzame beleggingen. Het pensioenfonds heeft aangegeven in de precontractuele informatie (Annex II) geen duurzame beleggingsdoelstelling volgens SFDR te hebben. Het is echter **wel mogelijk dat het pensioenfonds belegt in duurzame beleggingen**. Daarnaast is het ook mogelijk dat het pensioenfonds naar verwachting belegt in duurzame beleggingen, maar dit niet naar voren komt in de beschikbare data. Duurzaamheidsdata is namelijk in ontwikkeling en voor bepaalde beleggingscategorieën zoals illiquide beleggingen en LDI-producten is data beperkt beschikbaar.

- **Duurzaamheidsfactor 6, onderdeel van het overzicht van duurzaamheidsindicatoren, geeft de intensiteit van het energieverbruik weer van sectoren met grote klimaateffecten. Hoe heeft VLK IM de top 5 sectoren vastgesteld om over te gaan rapporteren?**

VLK IM heeft op basis van een brede marktindex, de MSCI ACWI index, geïdentificeerd welke **vijf sectoren** verantwoordelijk zijn voor het **grootste energieverbruik**. Deze sectoren vormen vanuit het perspectief van energieverbruik het grootste brutorisico. In de periodieke rapportage screenen we het risico na eventuele beheersingsmaatregelen van het pensioenfonds; ofwel het nettorisico.

Het energieverbruik wordt gemeten in GWh (gigawattuur) per miljoen euro aan inkomsten per sector. De sectoren zijn geclassificeerd volgens de *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community* (NACE).

De volgende vijf sectoren hebben het hoogste energieverbruik:

1. Electricity, gas, steam and air conditioning (D)

2. Manufacturing (C)
3. Mining and quarrying (B)
4. Transportation and storage (H)
5. Water supply, sewerage, waste management, and remediation activities (E)

Dataverlener en toepassing

• Van welke dataverlener en data maakt VLK IM gebruik?

➤ Dataverlener

VLK IM maakt gebruik van data van **MSCI ESG Research** en **ISS**. In 2021 zijn wij de selectie van een dataprovider gestart voor onze SFDR- en EU Taxonomie data met zeven dataverleners via een Request for Proposal (RPF). Daar is een eerste vergelijking gemaakt op basis van **data kwaliteit en beschikbaarheid, toegankelijkheid, rapportage en kosten**. Vervolgens zijn drie dataverleners verder onderzocht aan de hand van een uitvraag over het brede spectrum van sustainable finance regelgeving en rapportage, de SFDR, de EU Taxonomie en ook de inpasbaarheid met de huidige ESG-integratieprocessen binnen VLK IM.

Na een uitvoerige testfase en bespreking is gekozen voor MSCI ESG Research als onze dataverlener voor SFDR data. Doorslaggevende factoren waren de beschikbaarheid van data, in het bijzonder ten aanzien van de indicatoren en parameters voor de (belangrijkste) ongunstige effecten op duurzaamheid (vooral ook op broeikasgasemissie Scope 3), de bredere klimaatdatabehoefte, de link met huidige ESG-datasets (o.a. de MSCI ESG-ratingsmodule), de datakwaliteit en de gehanteerde methodologie (o.a. voor schattingen). Ook de wijze van ontsluiting van de data, de flexibiliteit ten aanzien van het importeren van de data in onze infrastructuur en de rapportagemogelijkheden richting onze klanten en andere stakeholders speelden een belangrijke rol in de keuze voor MSCI ESG Research.

ISS is de dataverlener om de bijdrage van beleggingen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de Verenigde Naties te meten. Een soortgelijk selectietraject heeft destijds vooraf plaatsgevonden.

➤ Holdings in de portefeuille

De beleggingsportefeuille bestaat uit beleggingsfondsen en mandaten. Deze financiële producten bevatten directe beleggingen in individuele bedrijven en landen. Voor de toetsing van de beleggingsportefeuille aan de criteria van duurzame beleggingen is het nodig om al deze directe beleggingen inzichtelijk te hebben. In dit geval kijken we naar de portefeuille op **individueel beleggingsniveau ('lookthrough')**.

Om een totaaloverzicht van alle directe beleggingen in de beleggingsportefeuille te maken, wordt voor beleggingsfondsen informatie geïmporteerd uit **Morningstar**. Morningstar verzamelt deze data vanuit alle fondsbeheerders. Voor mandaten wordt de informatie opgevraagd bij de **vermogensbeheerder** of de **custodian** van het pensioenfonds. Deze data wordt verwerkt in het data management systeem van VLK IM. Vervolgens worden de wegingen van individuele beleggingen berekend ten opzichte van de totale beleggingsportefeuille.

De data van iedere belegging wordt **verrijkt met ESG-data** als de identificatie en koppeling aan ESG-data van individuele belegging mogelijk is. Voor de periodieke rapportage is de ESG-data afkomstig van MSCI ESG Research. Na de verrijking is het mogelijk om de beleggingsinformatie te aggregeren om de duurzaamheidsinformatie van de totale beleggingsportefeuille inzichtelijk te maken.

➤ Duurzaamheidsinformatie

VLK IM maakt voor de periodieke rapportage gebruik van de **Sustainable Finance Module van MSCI ESG Research**. Deze module bevat alle benodigde datapunten gerelateerd aan SFDR en de EU Taxonomie. De module bestaat uit twee datasets voor meer dan 10.000 bedrijven:

1. **MSCI SFDR Adverse Impact Metrics**: deze informatie wordt gebruikt voor de screening op duurzaamheids-indicatoren.
2. **MSCI EU Taxonomy Alignment**: deze informatie wordt gebruikt om de procentuele bijdrage van economische activiteiten aan de duurzame doelstellingen te meten.

Voor de beleggingen waar geen duurzaamheidsinformatie in deze datasets beschikbaar is, wordt indien beschikbaar gebruik gemaakt van de duurzaamheidsinformatie van de vermogensbeheerders. Deze informatie verstrekken de beheerders via de standaardtemplate voor financiële marktparticipanten, de zogenaamde **EET-files**.

Het is mogelijk dat in andere rapportages van VLK IM data van andere dataleveranciers gebruikt wordt voor vergelijkbare duurzaamheidsindicatoren als gepubliceerd in deze periodieke rapportage. VLK IM evalueert periodiek haar dataleveranciers en selecteert de leverancier die de **hoogste kwaliteit** levert per segment waaronder klimaatdata en data over de duurzaamheidsdoelstellingen van de Verenigde Naties (SDG's).

➤ Overige informatie: sectorclassificatie

De sectoren zijn geclassificeerd op basis van de **Global Industry Classification Standard (GICS)**. Deze classificatie is beschikbaar op individueel beleggingsniveau.

• Hoe monitort VLK IM de kwaliteit van de dataset van MSCI?

De monitoring van de kwaliteit van de externe (ESG) data vindt plaats over meerdere schakels binnen het dataproces. Hierbij zijn onder meer de afdelingen Investment Management Technology & Analytics en het Sustainability Centre betrokken als vakinhoudelijke experts. Binnen het datakwaliteitsproces wordt onder meer getoetst op **consistentie** (zijn er tegenstrijdigheden in de dataset ten aanzien van rapportage in eerdere periodes, of na een vergelijking met soortgelijke issuers, controle op outliers), **accuraatheid**, **volledigheid** (hoeveel waarden missen we in de dataset en hoe is de verhouding gerapporteerde data versus schattingen door onze externe ESG data leveranciers), **ordelijkheid** (staan de data in het juiste format en met de juiste factor) en **tijdigheid** (zijn de meest recente door issuers gerapporteerde datapunten opgenomen in de dataset).

Behalve de datakwaliteitsmonitoring is er ook een terugkoppeling naar de externe dataleveranciers om duidelijkheid te verschaffen over bepaalde datapunten en de wijze van rapportage. Dit heeft zowel betrekking op de dataset MSCI SFDR Adverse Impact Metrics voor (belangrijkste) ongunstige effecten) als de MSCI EU Taxonomy Alignment voor duurzame beleggingen.

• Wat gebeurt er als er (nog) geen data beschikbaar is?

Op dit moment is duurzaamheidsinformatie in ontwikkeling. Zowel de kwaliteit als de beschikbaarheid neemt toe. Het is echter mogelijk dat er nog **geen informatie** is voor een aantal duurzaamheidsindicatoren. Dit is het geval voor illiquide beleggingen en LDI-producten. De verwachting is dat de kwaliteit en de beschikbaarheid de komende jaren zal toenemen.

De duurzaamheidsinformatie voor (belangrijkste) ongunstige effecten wordt in het uitgangspunt direct gekoppeld aan de beleggingen. Indien deze koppeling niet gemaakt kan worden omdat voor bijvoorbeeld een onderneming duurzaamheidsinformatie ontbreekt, wordt stapsgewijs bekeken of een koppeling op een niveau hoger (met de zogenaamde **moederonderneming**) mogelijk is. Als er uiteindelijk geen koppeling gemaakt kan worden wordt in lijn met SFDR uit prudentie **geen waarde** (oftewel '0') gehanteerd.

• Wat is de referentieperiode?

De periodieke rapportage heeft betrekking op de afgelopen referentieperiode. Deze periode is bepaald door de Europese wetgever en reflecteert het **(gemiddelde) resultaat over de vier kwartalen van het afgelopen kalenderjaar**. Dit betekent dat de informatie over onder andere de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren (de zogenaamde PAI's), de grootste beleggingen, de activa-allocatie en de sectorallocatie geen weergave is van de status aan het eind van de referentieperiode, maar van het **gewogen gemiddelde per indicator** over de afgelopen vier kwartalen.

De rapportage bevat naast de nieuwe referentieperiode ook informatie over de vorige referentieperiode. De informatie over de vorige referentieperiode wijkt mogelijk af van de informatie in de desbetreffende periodieke rapportage over die periode. In alle gevallen wordt in lijn met SFDR gewerkt met de meeste actuele data over een referentieperiode, ook als de data geactualiseerd is na het opstellen van de rapportage.

• Hoe waarborgt VLK IM de datakwaliteit binnen de keten?

De controles op de datakwaliteit binnen de dataketen van VLK IM kunnen verdeeld worden in twee onderdelen. Aan het begin van de keten voert VLK IM controles uit op de input data, en aan het einde van de keten voert het controles uit op de output.

Deze controles bestaan uit **gate-keeping en kwalitatieve en inhoudelijke controles**. Gate-keeping omvat het controleren en valideren van de data aan het begin van het proces. Dit zijn controles op de technische inhoud van de data, zoals de opmaak van getallen, data en codes. Een ISIN code moet bijvoorbeeld 12 karakters bevatten en percentages moeten altijd tussen de 0 en 100 liggen. Vervolgens worden kwalitatieve controles uitgevoerd waarbij wordt gekeken naar grote afwijkingen in de data. Dit wordt vaak gedaan aan de hand van trendanalyses en data van vergelijkbare bedrijven. Tenslotte worden inhoudelijke controles gedaan of de data in lijn liggen met aannames en verwachtingen. Wanneer incorrecte of inconsistente data worden ontdekt, wordt dit teruggekoppeld naar de dataprovider om het probleem bij de bron aan te pakken. Daarnaast kan VLK IM zelf interventies in de data doen zodat deze in lijn met de verwachtingen komen te liggen.

Met deze data worden de berekeningen voor de SFDR rapportages opgesteld, zoals de PAI-indicatoren en activa-allocatie. VLK IM heeft een specifieke SFDR oplossing geïmplementeerd zodat de berekeningen van verschillende rapportages consistent uitgevoerd worden. Op de output worden wederom de bovengenoemde gate-keeping, kwalitatieve en inhoudelijke controles uitgevoerd om de kwaliteit van de rapportages te waarborgen.

VLK IM is voortdurend bezig de SFDR dataketen te optimaliseren. Komend jaar zal **een uitgebreide SFDR procesevaluatie plaatsvinden** waarin gereflecteerd wordt op bijvoorbeeld databeheer, verhogen data beschikbaarheid, procesoptimalisatie en nieuwe eisen vanuit de SFDR wetgeving.

- **Hoe wordt de klant-specifieke rapportage opgesteld?**

In de laatste stap van de SFDR rapportage worden drie verschillende databronnen in een rapport samengevoegd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen **klant-specifieke data, kwalitatieve data en kwantitatieve data**.

De periodieke rapportage bevat unieke klant-specifieke informatie van het pensioenfonds zoals het type pensioenregeling, de LEI-code (Legal Entity Identifier) en de gekozen PAI. Het pensioenfonds heeft deze informatie vastgelegd in de precontractuele informatie. VLK IM heeft deze data opgeslagen in het CRM systeem zodat de consistentie tussen de rapportages wordt gewaarborgd. De input op kwalitatieve vragen wordt geleverd door VLK IM en vervolgens in de database opgeslagen. De kwantitatieve data zoals de PAI-tabel, grootste beleggingen, activa- en sector-allocatie zijn opgeslagen in de database. Bij het opstellen van Annex IV wordt een koppeling gemaakt naar deze drie databronnen. Vervolgens worden verschillende toetsingen gedaan op kwaliteit en consistentie zodat de juiste klant-specifieke data in het rapport aanwezig zijn.



Het Nederlandse
Pensioenfonds

Postbus 85481
3508 AL Utrecht

HN
PF